Dr. Erol AKSOY
Dr. Erhan ÇAPRAZ

Kayseri Türküleri ve Oyun Havaları

Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları
Kayseri Türküleri ve Oyun Havaları
Dr. Erol AKSOY, Dr. Erhan ÇAPRAZ

Bu kitap KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ'nin bir kültür hizmetidir.
Eserin tüm hakları saklıdır. Yazılar ve görsel malzemeler izin alınmadan kullanılamaz.

Birinci Baskı:
ISBN:

Yayın Koordinatörü : Salih Özgöncü
Yayın Yürütme Kurulu : Erkan Küp
Mustafa Erdoğdu
Maide Güzeloğlu
Notasyon: Erkan Sezer

Tasarım: Mustafa İbakorkmaz
Kapak: Ali Saraçoğlu

Baskı ve Cilt:

Adres: Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı
T.: +90 352 220 70 90

Dr. Erol AKSOY
Dr. Erhan ÇAPRAZ

Kayseri Türküleri ve Oyun Havaları

Takdim

Sevgili kitapseverler!

Hayal etmenin ve özgürlüğün kaynağı, başarının sırrı, geçmiş deneyimlerin bilgisi ve hakikat arayışı okumaktan geçmektedir. Okumak ve kitap gönülden gönüle yoldur.

Okumakla aralanır perdeler, açılır ufuklar, aydınlanır karanlıklar, çözülür sırlar, anlaşılır insanlar. Okumak, bizi cehaletin karanlığından bilgeliğin felahına çıkarır. Yepyeni ufukları bize açan kitaplarla kültürel mirasımızı ve başka dünyaları okuruz. Her bir kitap yolculuğu ile zamanımızı ve dilimizi en doğru şekilde kullanıp hayattan ve zamandan kazanmış oluruz. Kitap, tarihi bağlamda bir hafıza, kültürel anlamda bir geleneğin tevarüsü, sanatsal bakımdan insanlığa bırakılan mirasın geleceğe taşınması, medeniyet açısından ise zamanı ve mekânı belirleme unsurudur. Kitabı ve eseri olanlar insanlık tarihini yazarlar.

İlk çağlarda dahi taşlara, mağaralara yazan insanın amacı kendini ifade etmek ve iz bırakmaktır. Gerek tahtalara, ağaçlara, derilere yazılı olsun gerekse iki kapak arasında sahifelere yazılsın kitap, kültürel bir mirastır, toplumun hafızasıdır.

İlk emre muhatap olan insan, okur Yaratan Rabbi'nin adı ile kâinatı, kendini, Rabbini ve kitabı. Bu yönüyle kitap vahiydir, hakikattir, dünya ve ahiret mutluluğunun rehberidir. ''Eğitimi önemsiyoruz çünkü cehaletin düşmanıyız.'' sloganıyla hareket ettiğimiz güzel şehrimizde ulaşım, yol, su gibi ihtiyaçları şehircilik anlayışıyla görüp giderdiğimiz gibi, sosyal ve kültürel ihtiyaçları da dikkate almaktayız. Kitapları ve kitap yuvaları olan kütüphanelerimizi hemşehrilerimize sunma gayreti göstermekteyiz. Kayseri Büyükşehir Belediyesi olarak, siz kitapseverleri kitaplarla buluşturmak için elimizden geleni yapıyoruz. Gerek basılı, gerek e-kitaplar ile hayal etmeniz ve hayallerinizi gerçekleştirmeniz için kütüphanelerimize bekliyoruz.

Tarihsel ve coğrafi anlamda medeniyetlerin beşiği olan Kayseri'de tarihimizi, geleneğimizi, kültürümüzü ve sanatımızı yansıtan eserleri yayımlayarak halkımıza ulaştırma kaygısı taşıyoruz. Biliyoruz ki yayımladığımız eserler geleceğe bıraktığımız mirasımız, hoş bir sedamızdır. Açtığımız her bir kütüphane ve kültür merkezi, yayımladığımız her dergi ve kitap, memleketimize olan saygı ve sevgimizin somut bir göstergesidir. Akif'in dediği gibi: ''Okuyorsa ahali, yapılamayacak ne var''...

Hayal eden, merak eden, araştıran ve okuyan neslimiz gelecek adına ümit vaat etmektedir. Kütüphanelerimizin raflarında okurlarıyla buluşmayı bekleyen her bir kitap bu anlayışla hareket eden hemşehrilerimizi beklemektedir. Unutmayalım ki bir insanın hayatta kendisine yapabileceği en büyük iyilik; iyi bir okur olmaktır.

Bir kütüphanenin rafında, bir kitabın sayfalarında, bir yazının satırlarında gönüllerimizin buluşması dileğiyle...

DR. MEMDUH BÜYÜKKILIÇ
KAYSERİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI

İÇİNDEKİLER

Önsöz 13

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KAYSERİ TÜRKÜLERİ ÜZERİNE 17
1. 1. Yapı Özellikleri 18
1. 2. Türkülerin İşlevi 24
1. 3. Tema Özellikleri 26
1. 4. Ezgi Özellikleri 30
1. 5. Türkülerin İcra Ortamları (Bağlam) 31
1. 6. Türkü İcrasında Kullanılan Çalgılar 33
1. 7. Türkü İcracıları (Türkü Yaratıcıları) 34

İKİNCİ BÖLÜM

A Buğdayım 39
Ahdim Olsun Konuşmayım Kızınan 40
Ahmed'in Başlığı Gürcü Başlığı 42
Akşam Arada Kaldı 43
Akşam Aşıp Gidiyor (Keklik) 44
Akşam Aşıp Gidiyor (Keklik) 45
Al Alma Kızıl Alma (Türkülü Halay Havası) 46
Al Bostancı Bir Bostan Ver 47
Ali Dağı Derler de Dağların Hası (Bızdık) 49
Altunu Bozdurayım (Türkülü Halay Havası) 51
Aman Ecel Aman Üç Gün Ara Ver (Türkülü Halay Havası) 52
Ana Beni Galdırıp da Atmışsın 54
Arabada Buğdayım (Türkülü Halay Havası) 57
Arabaya Bindim Yayan Yürüdüm (Kına Türküsü) 58
Arpa Buğday Çec Olur 60
Asmalar da Kol Uzatmış Dallere 62
Asmalıdır Evimiz 65
Aşağıdan Gelen El Güzel Olur (Türkülü Halay Havası) 66
Aşağıdan Gelen Tatar 67
Aşağıdan Gelir Hozalı Gelin 68
Aşlamayı Aşladım 70
Ata Yüklettim Halı (Kına Türküsü) 72
Atladım Gittim Eşiği (Kına Türküsü) 73
Avcıların Yanında Olur Tazısı (Geyik Türküsü) 74
Ayvanın İrisine 77
Bahçası Daşlı Şerif'im 79
Bahçe Duvarını Aşdım (Adanalı) 80
Ben Giderken Ekinleri Göğüdü 82
Bilmem Tecelliden Bilmem Kaderden 84
Bir Ay Doğdu Kırmızı (Türkülü Halay Havası) 86
Bir Of Çeksem Karşıki Dağlar Yıkılır 87
Bir Sigara Ver Bana (Kına Türküsü) 89
Bir Taş Attım Karşı Cama Tık Dedi 90
Birer Birer Aldım (Yaprak Dolması) 91
Bize Gam Yutturdu Devran-I Felek 93
Büyük Bahçe Önünde Gördüm O Kızı (Ermeni Kızı) 97
Ceviz Oynamaya Geldim Odana 99
Cıngıllı Çarşısı 101
Cip Geliyor (Türkülü Halay Havası) 102

Cuvaramın İncesi 103
Çalıya Yılan Aktı (Kına Türküsü) 104
Çarşıya Vardım 106
Çatal Çama Kurşun Attım Geçmedi 107
Çattılar Çakmak Taşını (Kına Türküsü) 109
Çattılar Ocak Taşını (Kına Türküsü) 110
Çayıra İnnem Sızdı (Türkülü Halay Havası) 111
Çıbığı Uzatırlar (Kara Kekilli Yârim) 112
Çırçır Çeşmenin Üstüyüm 113
Çimenli Bahçede Bulgur Eliyor (Türkülü Halay Havası) 114
Çobanın Yediği Ayran Köremez (Türkülü Halay Havası) 115
Çorap Ördüm İlinen (Kına Türküsü) 116
Çubuğum Yok Yolüstüne Uzadam 117
Dağdan Yuvarlandı Kayalarımız 119
Dağları Gırcı mı Duttu 120
Daha Senden Gayrı Âşık Mı Yoktur 121
Dam Başında Dirgenlik 122
Dama Attım Deynekleri 123
Dama Vurdum Bir Depik (Türkülü Halay Havası) 124
Değirmenin Üstü Yeşil Ot Olur (Kına Türküsü) 125
Deli Gönül Yine Ah-u Zar Oldu (Leyla) 127
Deli Memet 129
Dere Boyu Gidelim Naciyem 132
Deve Yüksek Atamadım Urganı 134
Durnamın Kanadı Ala 136
Dut Ağacı Dut Verir 137
Ekin Ekdim Gül Bitti 139
Elekten Elen Unumu (Kına Türküsü) 140
Elinde Süt Küleği 141
Erciyes Kralı (Kozanoğlu) 142
Erkilet Güzeli 144
Eski Libas Gibi Aşığın Gönlü 146
Evin Önü Sarmaşık 147
Evlerinin Önü Çevirme Çardağı 148
Evlerinin Önü Yüksek Kaldırım 151
Ey Sevdiğim Artık Yeter 153
Fadimem Süslü Gezer 155
Fırın Üstünde Fırın 156
Gapıları Gatıran 157
Gesi Bağları (Germir Ağzı) 159
Gesi Bağları (Kayseri Merkez) 162
Gesi Bağlarında Dolanıyorum 166
Gidenlerden Gelmiş Yok 170
Germir Bağları 172
Gökte Uçan Hüma Kuşu 175
Gözellerden Üç Gözel Var Sevecek (Türkülü Halay Havası) 176
Guyunun Başına Gelmesin Eller 177
Hacı Hafız'ın Koşma Koşma Benleri 178
Ha Canım Denize Dalacağım (Türkülü Halay Havası) 180
Hacılar Köyüne Bastığım Oldu 181
Hamuru Beziledim (Güver Yaylalar Güver) (Kına Türküsü) 183
Havluları Değirmi (Türkülü Halay Havası) 184
Hayvayı Yüke Koydum 185
Horozumu Kaçırdılar 186

Hunat Mahlesinde Yaylayamadım 187
Ibrık Almış Eline (Güzeller) (Türkülü Halay Havası) 189
Ilgıt Ilgıt Esen Seher Yelleri 190
İki Geyik Gelir Aklı Kareli 193
İki Sehen Tatlım Var (Türkülü Halay Havası) 196
İndim Kuyu Dibine 197
Kadifeli Yastık Kadifeli Yorgan Yer Yumuşak 198
Kalenin Ardı Biçme (Türkülü Halay Havası) 199
Kalenin Burcuna Taş Ben Olaydım 200
Kandilli Yazmayı Kaldır Yüzünden (Yekte) 201
Kap'ardına Asıvermiş Eleği 203
Kar Yağar Burum Burum (Kına Türküsü) 205
Kara Çadır İs mi Tutar 206
Kara Da Koyun Hoş Koyun (Kına Türküsü) 208
Karanfilim Budama 209
Karanfil Ektim Başa 211
Karanfil Seni Ezerler 213
Karanfilim Burçta Burçta 214
Karşıda Harar Durur (Türkülü Halay Havası) 215
Kayalar Kayalar da Yüksek Kayalar 217
Kayalar Kayalar Yüksek Kayalar 219
Kayseri Mektebine Oldum Candarma 221
Kayseri Sürmelisi 224
Kekliğimin Kafesi (Gubalak Keklik) 228
Keklik Kayalı Yerde (Türkülü Halay Havası) 229
Kele Dezze (Türkülü Halay Havası) 230
Kestanenin İrisi 231
Keten Gömlek Filfili (Nineler) 232
Kınan Kutl'olsun Gelinim (Kına Türküsü) 233
Kırlangıçlar Yüksek Yapar Yuvayı 234
Kiremit Aldım Handan 236
Köprünün Altı Diken 238
Kudretten Gözü Sürmeli 240
Kurt Yatırdım Fireze 242
Maraş'tan Kına Gelinim (Kına Türküsü) 243
Mendilim İri Dallı 244
Mezar Arasında Harman Olur Mu 246
Nar Ağacı Ulam Ulam 247
Nedir Ey Gaziler Benim Yandığım 248
Odaları Sündürme 254
Oduncular Dağdan Odun Endirir 257
Oğlan Özünü Sevdiğim 258
Posta Yollarını Dolanıyorum 260
Sabah Olur 262
Salın da Gel 263
Sandığımı Açarım A Lilla Lilla (Kına Türküsü) 266
Sarı Çiçeğinen Donandı Dağlar 267
Sehen Vurdum Sehene (Türkülü Halay Havası) 271
Sen Pınara Vardın mı 272
Sevdiğim Üstüne Dört Libas Geymiş 274
Soku Dibi (Türkülü Halay Havası) 276
Suda Oynayan Balıktan 277
Süpürgesi Yoncadan 278
Şu Dağları Aşmalı (Navruz Gelin) 280

Şu Dereden Kuş Uçtu 282
Tabakada Tütün Az (Türkülü Halay Havası) 283
Talas Altı Haymana 285
Talas Bağı Üzümdür 286
Talas Yollarını Seller Bürüdü 288
Taşa Basma İz Olur 290
Tirene Bindi De Savuştu M'ola (Kına Türküsü) 292
Turnamın Kanadı Beş Karış Telden 293
Varın Bakın Bacaları Tüter mi 295
Varın Da Bakın Sandığında Nesi Var 297
Verdiğin Yazmayı Bürüneyim mi 299
Yârim İstanbul'u Mesken mi Tuttun 301
Yayla Yolu Yan Gider (Türkülü Halay Havası) 303
Yayla Yolu Yar Yolu 304
Yemenim Yeleyi İle 305
Yeni Galaylanmış Sofanın Tası 306
Yeşil İpek Bükeyim 310
Yüceye Çıktım da (Türkülü Halay Havası) 312
Yük Üstünde Puşular 313
Zalim Felek Değirmenin Döndü Mü 314

2.1.2. NOTASIZ TÜRKÜLER 317
Ağ Pınar da Güzelinen Görgülü 318
Ağalar da Çatal Kavuk Sarınır 319
Ağca Ceyran İndi Geldi Pınara 320
Ah Etsem de Deli Gönlüm Avutsam (Everek Türküsü) 321
Akşam Olur da Öksüz Gibi Yatarım 322
Al Elmanın Derdini 323
Aldım Kalemimi, Başladım Harfe 324
Allılar 325
Altın Saatim Şak Şak 326
Altın Tas İçinde Kınam Ezildi (Kına Türküsü) 327
Asker Karısıyım, Yaktığım Saman 328
Askerin Ketesi Gam İle Pişer 329
Aslı'm Göçmüş Mekânımdan Yurdumdan 330
Aş Pişirdim Gamga İle (İki Avrat Elinden) 331
Atım Kalk Gidelim Halep Haneden 332
Ayşe'm Nerden Geldin Yayladan 333
Beğendik'te Biter Bulut Üzümü 334
Benli Cennet Gider Suya 335
Beyaz Şarap İçtim Yeşil Kane'den 336
Bir Enfiye Çektim Ağrıdı Başım 337
Bir Gemi Yaptırdım Ayrık Kökünden (Hayvanat Destanı) 338
Bir Tane Aldım Da Bilinmez Sandım 339
Bu Dert Bizim İle Verdi El Ele 340
Canım Kurban Olsun Sana (Kayseri Türküsü) 341
Cendermenin Alayları Yürüdü 342
Cezayir'e Vardım Kandiller Yanar 343
Cırlavuk Yolları Cızıdan Cızı 344
Çenberimi Yudu Mudu 345
Dabaklar Önünde Tabakam Kaldı (Mataklar Türküsü) 346
Datlı Gabak Gol Attı 347
Dayım Ben Bir Güzel Gördüm 348
Derevenk'in Yokuşundan Enerken 349

Diktin Bostanı Da Keser İtmedin 350
Ekmekten Mi Kalktın Kolların Hamur (Aziziye Türküsü) 351
Elekten Elen Gınamı (Kına Türküsü) 352
Erciyes Dağını Kantar mı Tartar (Çöllo'nun Türküsü) 353
Evleri Uçta Yârim 354
Ezmeyinen Türküsü 355
Gara Goyun da Gulakları Çelenli 356
Gaziler de Deli Poyraz Gaziler 357
Gelin Türküsü 358
Gesi Bağlarında Üç Top Gülüm Var 359
Gesi Bağlarından Gelsin Geçilsin 360
Gesi Bağlarının Gülleri Lâri 362
Gesi Bağlarından Gelsin Geçilsin 364
Gine Güz Geldi de Yollar İşledi 365
Günlerim Gam İle Geçti (Aziziye Türküsü) 366
Hasta Düştüm de Tutmaz Elim Kalemi 367
Hekimbaşı Kayseri'nin Urgunu 368
İlengerde Tuz Olsam 369
Kar Yağdı Gene Ağardı Yazılar 370
Karakuşu Vurdular 371
Karşı Dağdan Gelen Atlı 372
Karşıdan Görünen Erciyes Dağı 373
Kaynanam Karıyıdı 374
Kayseri Bülbülü 375
Kayserililer Mavili Yazma Bürünür 376
Kesi Bağlarında Üç Top Gülüm Var 377
Kırşehir'e Vardım Pazar Kurulmuş 378
Kız Anası Kız Anası (Kına Türküsü) 379
Kiremitten Su Damlar 380
Kozan Geldi İstanbul'a Dayandı (Kozanoğlu) 381
Oğlum Ne Durursun Çukurova'da 382
Oy Mendil Oyalı da Mendil 383
Sıçanımın Sırtı Sarı 384
Su Akar Eşmal Eşmal 385
Tahtakurusu 386
Tomarza'nın Dağları 387
Uzun Tarlanın Ucu 388
Van'ın Yoğurdundan Ayran mı Olur 389
Vuruldum Arkadaş Ben de Vuruldum (Talas Türküsü) 390
Yılan Akdı Kamışa (Sarı Kız) 391
Yüce Dağ Başında Fener Mi Yanar 392
Yükseklikten Namlı Namlı Karın Görünür 393
Yürü Bire Pınarbaşı 394

2.2. UZUN HAVALAR 395
Benden Selam Söylen O Nazlı Yâre (Bozlak) 397
Hasta Düştüm De Tutmaz Elim Kalemi 398
Her Ne Zaman Görsem Seni Everek Dağı (Bozlak) 399
İlk Akşamdan Yüklediler Göçümü (Bozlak) 400
Küçükten Görmedim Ana Kucağı (Katırcıoğlu Bozlağı) 401
Maraş Altı Yanar Mürd Olur 402
Mecnun'a Dönmüşüm Bilmem Gezdiğim 403
Şeker Dağı'nın Hiç Eksilmez Gırcısı 404

2.3. OYUN HAVALARI 405
Adanalı 407
Avşar Ağırlaması (Oyun Havası) 409
Bünyan Halayı (Ağırlama) 410
Cirit Havası 411
Emmi Zeybeği 413
Kayseri Peşrevi (Saz Havası) 414
Omuz Halayı 416
Oyun Havası (1) 418
Oyun Havası (2) 420
Saz Havası 422
Sin Sin 423

EKLER

Ek-1
TÜRKÜLER NEYİ ÇIĞIRIR?
Dursun ÇİÇEK 426

Ek-2
GESİ BAĞLARI TÜRKÜSÜ
Bayram Bilge TOKEL 432

Ek-3
GESİ BAĞLARI TÜRKÜSÜ'NÜN KAHRAMANI NECMİYE HANIM
Halit ERKİLETLİOĞLU 434

SÖZLÜK 445
KAYNAKLAR 447

Önsöz

Kayseri, milattan önce üç binli yıllara uzanan tarihî geçmişiyle her zaman önemli bir stratejik merkez konumunda bulunmuştur. Aynı zamanda Hititlerden başlayarak Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı ol¬mak üzere pek çok medeniyete ev sahipliği yaparak bugünlere kadar gelen oldukça zengin, çok katmanlı bir sosyal ve kültürel yapılanmayı da sağlamıştır. Hiç şüphesiz bunda Kayseri'nin konumu kadar yetiştir¬diği âlim ve sanatkârların da rolü büyüktür.

Kültürel ve edebî açıdan baktığımızda ise Kayseri'nin kültürümüzün oluşumuna ve gelişimine önem¬li katkıları olmuştur. Yetiştirmiş olduğu şair ve yazarların yanında gerek ferdî gerekse anonim nitelikte üretilen pek çok ürün/eser sayesinde de Türk sözel edebiyat geleneğinde değerli bir konuma ulaşmıştır.

Türkülerin de Kayseri'nin bu konumunda payı yüksektir. Dolayısıyla Kayseri türküleri üzerine ha-zırlanmış bu eserde, şu ana kadar Kayseri türküleri hakkında yapılmış tüm çalışmalar gözden ge-çirilerek gerek türkülerden gerekse kaynakların müşterek tavırlarından hareketle türkülerimiz bir araya getirilmiştir. Türkünün de doğası gereği çalışmada mümkün mertebe türkülerimiz "metin" ve "nota" özellikleriyle öne çıkarılmaya çalışılmıştır. Birinci bölümde, "Kayseri Türküleri Üzerine" başlığı altında türkülerimiz incelemiştir. Burada Kayseri'den derlenmiş türküler, öncelikle yapı, işlev, tema ve ezgi özellikleri yönüyle ele alınmaya çalışılmıştır. Sonrasında ise türkülerin icra ortamları, türkü icrasında kullanılan çalgılar ve gerek ezgi gerekse güfte bakımından önemli yeri olan türkü icracıları (türkü yaratı¬cıları) hakkında bilgiler aktarılmıştır. Bu sayede türküler üzerinden Kayseri'nin sosyo-kültürel bağlamı¬na da bir kapı aralanmıştır. İkinci bölümde ise kaynaklardan derlediğimiz türküler bir araya getirilmiştir.

Türküler daha ziyade anonim bir niteliğe sahip sözlü kültür ürünleri olduğu için tamamının der-lenmesine imkân yoktur. Şüphesiz Kayseri'de yapılacak saha araştırmalarında daha yüzlerce türkünün derlenebilmesi yüksek bir ihtimal dâhilindedir. Bizim çalışmamızda da daha ziyade Kayseri ve yöresinde yapılan çalışmalardaki türküler ve oyun havaları bir araya getirilmiştir. Kaynaklardan derlenen türküler, "Kırık Havalar" ve "Uzun Havalar" şeklinde iki başlık altında verilmiştir. "Kırık Havalar" da yine "Nota¬lılar" ve "Notasızlar" şeklinde iki alt başlıkta değerlendirilmiştir. Türküler mümkün mertebe kaynaktaki şekliyle yöresel ağız özellikleri de korunarak aktarılmaya çalışılmıştır. Türkü metinlerinin alındığı kay¬naklar ise "Kaynakça" kısmında gösterilmiştir.

Elinizdeki bu eserin meydana gelişinde BÜSAM Genel Koordinatörü Yusuf Yerli'nin teklifi, ısrarlı ta¬kibi ve teşviki belirleyici olmuştur. Kendisine teşekkür ediyoruz. Ayrıca eklerde yazılarına yer verdiğimiz Dursun Çiçek, Halit Erkiletlioğlu ve Bayram Bilge Tokel hocalarımıza da kıymetli katkılarından dolayı minnettarız.

Bizi böyle bir eserin yayınlanması konusunda katkılarından dolayı Kayseri Büyükşehir Belediyesi Başkanı Sayın Memduh Büyükkılıç Bey'e ve eserin yayımlanmasında emeği geçen tüm Büyükşehir Belediyesi çalışanlarına teşekkürü ödenmesi gerekli zevkli bir borç biliriz.

Dr. Erol AKSOY – Dr. Erhan ÇAPRAZ
Kayseri, 04.11.2018

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KAYSERİ TÜRKÜLERİ ÜZERİNE

Eskiden Türklerin yaşamında önemli bir yer tutan "Şölen", "Sığır" ve "Yuğ" adı verilen törenlerde "ozan, kam, şaman, baksı, oyun" adlı kimselerin "kopuz" eşliğinde söylemiş olduğu "dinî-sihirbâzâne" nitelikteki şiirler (Köprülü 1999: 101), toplumsal yaşamdaki değişime ve dönüşüme bağlı olarak zaman içinde bu niteliklerini kaybetmiş ve bugün "türkü"nün de içerisinde yer aldığı halk şiiri geleneğimizin temelini teşkil etmiştir.

Türkü, çok eskiden beri Türk dünyasının müştereklerinden biridir (Yakıcı 2007: 13). Azerbaycan Türklerinin *mahnı*; Başkurtların *halk yırı*; Kazakların *türki*, *türik halık* öni; Kırgızların *eldik* ır, *türkü*; Kumukların *yır*; Özbeklerin *türki*, *halk koşiğı*; Tatarların *halık* cırı; Türkmenlerin *halk aydımı* ve Uygur Türklerinin *nahşa*, *koça nahşisi* adı verdikleri türkü, Osmanlı coğrafyasında da daha ziyade *türkü* adıyla bilinmiştir (Kaya 2014: 173; Bekki 2004: 25). "Türkçe söylenmiş şiir" anlamına gelen türkünün "Türk'e has" anlamındaki "Türkî" kelimesinden türediği "ittifakla" kabul edilmiştir (Kaya 2014: 173).

M. Fuad Köprülü'nün "Türklere mahsus bir beste ile söylenen halk şarkıları" (Köprülü 2007: 236) olarak tarif ettiği türkü, pekçok araştırmacının da üzerinde ittifak ettikleri gibi "ezgi" ve "beste" yönleriyle kendisine has bir karaktere sahiptir (Onay 1996: 63; Elçin 1986 195; Boratav 1997: 150; Kaya 2014: 174; Bekki 2004: 26). Edmond Saussey'nin belirttiği üzere "farklı isimleri olan çok çeşitli mahsullere" (Saussey 1952: 17) de türkü ismi verilmesi türkünün geçmişten beri şekil olarak çok zengin bir çeşitliliğe de sahip olduğunu göstermektedir. Yani mani, ninni, ağıt, koşma gibi diğer "edebî mahsuller" de ezgi ve beste sayesinde birer "türkü" karakteri kazanmıştır. Dolayısıyla türkünün tıpkı âşık tarzı "aruzlu türler"de olduğu gibi halk şiirinin diğer türleri arasında "ezgi"si ve "beste"si yönüyle kendi geleneğini yaratmış olduğunu ifade edebiliriz (Çapraz 2016: 111-119). Tabii diğer geleneklerde olduğu gibi "türkü geleneği"nin oluşumunda da icra bağlamının rolü ve işlevi oldukça büyüktür. Nitekim antropologlara göre türkünün "bir kültürün insanlarına özgü, öğrenilen bir davranış kalıbı" (Başgöz 2008: 23) olması bu durumu açıkça ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda yazıda Kayseri türküleri öncelikle yapı, işlev, tema ve ezgi özellikleri bakımından ele alınacaktır. Sonrasında ise Kayseri'de türkünün icra ortamları (bağlam) üzerinde durulacaktır. Ayrıca türkü icrasında kullanılan çalgılar ve gerek ezgi gerekse güfte bakımından Kayseri'nin önemli türkü icracıları (=türkü yaratıcıları) da ele alınmaya çalışılacaktır.

Hazır yeri gelmişken bir hususu burada dile getirmekte büyük fayda görüyoruz. Pekçok türkü tarifinde de yer aldığı üzere türkülerin beste ve ezgi dışında en belirgin bir diğer özelliği de "anonim" niteliğe sahip bir sözel kültür ürünü olmasıdır. Yani türkü, sözlü kültür ortamında ilk yaratıcısının zaman içerisinde unutulmasıyla tamamen halka mâl olmuş, Th. Kowalsky'nin belirttiği üzere tam bir "halk şarkısı"dır. Dolayısıyla "türkü geleneği" içerisinde Kayseri önemli bir ibdâ ve icrâ merkezi olmakla beraber incelemeye aldığımız türkülerin hepsinin birer Kayseri türküsü olduğunu söylemek biraz önce zikrettiğimiz sebeplerden dolayı biraz zordur. Nitekim İlhan Başgöz'ün de ifade ettiği gibi türküde "söyleyici"nin ve "sosyal çevre"nin etkileri ile büyük bir "değişim" meydana gelmekte ve bu değişim, daha ziyade türkünün "yerelleştirilmesi" veya "kişi adına bağlanması" ile sağlanmaktadır (Başgöz 2008: 28-29).[1]

Elbette *Gesi Bağları*, *Erkilet* Güzeli Bağlar Bozuyor, *Ali Dağı Derler de Dağların Hası (Bızdık)*, *Gine*

1) Başgöz'e göre türkülerde geçen ve türkülere köken olark gösterilen "yer" ve "kişi" isimlerine kuşkuyla yaklaşmak gerekmektedir. Zira türkülerin doğuşuna neden olarak gösterilen olaylarda görüldüğü gibi "bir bölgeden çıkmış, oranın malı gibi gösterilen bir türküyü, başka bir bölge kendi türküsü olarak söyleyebilmektedir." (Başgöz 2008: 32). Bu bağlamda Başgöz'ün türkünün özünde ve dokusunda aslolan şeyin "yalın insan sesi" olduğuna dair şu açıklamaları türkü söyleme geleneğinde yaşanan bu durumun mahiyetini açıkça ortaya koyar niteliktedir: "Yeni insan ve yeni çevre türkü ile iyice çekişiyor, onu şurasından burasından değiştirerek kendileştiriyor, ondan sonra kabul ediyor. Öyle görünüyor ki, türkü kültürümüzde yerelle genel, ulusalla kişisel arasında büyük, uzlaşmaya gelmez çatışmalar yok. Türküler insandan insana, bölgeden bölgeye geçerken değişiyor. Ancak türkünün özünde ve dokusunda bulunan yalın insan sesi susmuyor. Bu ses, yalnız türkülerin değil, tüm insanların ortak duyguları olmakta devam ediyor. Herder'in dediği gibi: 'Bütün insanlar çalışıyor ve türkü söylüyor." (Başgöz 2008: 32).

Yeşillendi Germir Bağları gibi sözel dokusunda doğrudan Kayseri'yi işaret eden pekçok türkü de vardır. Dolayısıyla "türkü söyleme geleneği"ne dâhil ettiği onca türküye bakılınca Kayseri'nin de geleneğin önemli bir icra zemini olduğu rahatlıkla ifade edilebilir. Aslında geleneğin, yani icranın (=bağlam) canlı olduğu her yerde doğal olarak ibdâ (=yaratma) da olmaktadır. Nitekim Lomax'ın ifade ettiği üzere türkü söyleme geleneği, ancak türkü söyleme yoluyla muhafaza edilmektedir (Ferris 1997: 87). Fakat biraz önce sözünü ettiğimiz nedenlerden dolayı bu kitapta bir araya getirilen bütün türkülere "Kayseri türküleri" demek yerine, "Kayseri'de söylenmiş (=ibdâ ve icra edilmiş) ve/ya derlenmiş türküler" adını vermek daha makul bir yaklaşım olarak kabul edilmelidir.

1. 1. Yapı Özellikleri

Yukarıda da ifade edildiği üzere türküler yapı (şekil) özellikleri bakımından oldukça zengin bir çeşitliliğe sahiptir. Fakat genellikle bir ana metin (=kanat) ve hemen bu ana metni takip eden bağlantılardan (=nakarat) oluşur. Bu yönüyle türkülerin "ana metinleri bir mısra olan türküler", "ana metinleri iki mısra olan türküler", "ana metinleri üç mısra olan türküler", "ana metinleri dört mısra olan türküler" ve "karşılıklı türküler" şeklinde sınıflandırıldığı görülmektedir (Kaya 2014: 181-182). Ana metinden sonra gelen bağlantıların ise bir mısradan oluştuğu türküler olduğu gibi, sekiz ve daha fazla mısradan oluşan bağlantılara sahip türküler de vardır (Kaya 2014: 181-182).

Bu açıdan Kayseri türkülerine baktığımız zaman bunların da yapı bakımından zengin bir çeşitliliğe sahip olduğunu söyleyebiliriz. Tabii daha önce de ifade ettiğimiz gibi türküde belirleyici temel unsurun "ezgi" ve "beste" olması icracıya icra ortamında türküleri oldukça zengin bir şekil çeşitliliği içerisinde ibdâ ve icra etme imkânı tanımıştır.

(Aman) Ali Dağı da dersen dağların hası
Çekmiş kucağına koca Talas'ı (aman aman)
Eşim aman aman bızdık
Biz burda candan bezdik
Alnına liraları dizdik
Güzellerlen gezdik
Çirkinlerden bezdik (1/1).

Kayseri türküleri içerisinde yukarıdaki *Ali Dağı Derler de Dağların Hası (Bızdık)* adlı türküden aldığımız örnekte de görüldüğü üzere ana metni iki mısradan (=beyit) oluşan türküler olduğu gibi, ana metni dörtlüklerden oluşan türküler de önemli bir yer tutmaktadır:

Bir of çeksem karşıki dağlar yıkılır
Bugün posta günü canım sıkılır
Ellerin mektubu gelmiş okunur
Benim yüreğime hançer sokulur
*****
Beyler oynar satırancın rengini
Çeken bilir ayrılığın derdini
Ben urmuşum yaraların dördünü
Bir de sen ur yaralarım beş olsun
*****
Dama vurdum bir depik
Damın direği kepik

Gız ben seni alırım
Allah bilir kim öpük

Yukarıdaki ilk iki dörtlük bir "koşma" özelliği sergilerken, son dörtlük ise aslında bir "mani"dir. Elbette evvelce de ifade ettiğimiz gibi bunların türkü formuna dönüşmesinde bestesi ve ezgisi etkili olmuştur. Fakat kanaatimizce türkülerde beyit, dörtlük ve bend gibi yapıların ağırlık kazanmasında icra ortamında sürekli etkileşimde bulundukları diğer edebî geleneklerin de tesiri vardır. Yani türküyü yakan (yaratan) kişinin "düşüncelerini bir kalıba dökmekte, bir düzene sokmakta, bir şiir biçimi içinde ifade etmekte" "serbest" (Başgöz 2008: 136) olması yanında âşık tarzı şiir geleneği ve klâsik türk şiiri geleneğinin de türkülerin gerek mana gerekse şekil evreninin şekillenmesinde etkisi olduğunu söyleyebiliriz.

Kayseri türkülerinde türkülerin de klâsik yapısını teşkil eden ana metinleri üç ve bağlantıları iki mısradan oluşan şekle daha çok rastlanmaktadır:

Ahmed'in başlığı Gürcü başlığı
Yüksek odalardan (aman) gelir harçlığı
Metelik yerine harcar beşliği
Uyan Ahmet uyan uyanamaz oldu
Yağlı gamalara dayanamaz oldu
*****
Al bostancı bir bostan ver hastam var (aman)
Asmanın dibine gelmiş yosmam var
Sen olmasan beni burda ister var (aman)
(Aman) Efeler şu mahlede bir güzel
Devriyeler gelir (de) peşime düşer

Hatta Kayseri türküleri içerisinde daha çok ön plana çıkan *Gesi Bağları*, *Yarim İstanbul'u Mesken mi Tuttun*, *Gine Yeşillendi Germir Bağları* gibi türkülerin de klâsik türkü formunda oldukları görülmektedir:

(Of) Gesi bağlarında dolanıyorum
Yitirdim yârimi (aman) aranıyorum
Bir çift selamına güveniyorum
Gel otur yanıma hallerimi söyleyim
Halimden bilmiyor ben o yâri neyleyim (1/1)

Kayseri'de icra edilen türkülere bağlantıları (nakarat) açısından baktığımız zaman iki mısradan oluşan bağlantılar büyük çoğunluğu oluşturmakla birlikte bağlantısı on mısraya kadar ulaşan, halk arasında *Yekte* adıyla bilinen bir türkü de vardır:

(Of of) Kandilli yazmayı kaldır yüzünden (vay güzel vay güzel)
Alırım dedin de döndün sözünden (vay güzel vay güzel)
Lisanlara geldim senin yüzünden (yekte)
Yekte anam yekte
Pastırmalar denkte

Ne olursa olsun
Delikanlılıkta
Ata binişi
Emmim kızına benzer
Godalak godalak yürüşü
Teyzem kızına benzer
Güzel yürü yosmam beri
Yavaş yürü (1/1)

Türküler genellikle yedi, sekiz ve on birli hece ölçüsüyle söylenmişlerdir. Kayseri türkülerine baktığımızda daha ziyade on birli hece ölçüsüyle söylendiği görülmektedir:[2]

Kırşehir'e vardım pazar kurulmuş
Köylü kentli başımıza yığılmış
Bizim kısmet gurbet elden açılmış
Artık zor geliyor çekemem gayri
*****
Kozan geldi İstanbul'a dayandı
Kılıcın gamzesi kana boyandı
Maaşımız bin beş yüze bağlandı
İlin seni *ist[er] gel Kozan oğlu*
İlin seni *ist[er] gel arslan* oğlu

Bunun yanında daha ziyade manilerde karşımıza çıkan icracıya söyleme kolaylığı sağlayan yedili ve sekizli hece ölçüsüyle söylenmiş türküler de vardır:

Akşam arada kaldı
Fitil yarada kaldı
Ellerin yâri geldi
Serhoş nerede kaldı
Hele hele ninno gül *ninno*
Ferman koltuklarına
Alçak bağla feroyu
Değsin topuklarına
*****
İki avrat hamur açar
Kuması tozunu saçar
Herif de dışarı kaçar

2) Türkülerin daha ziyade on birli hece ölçüsüyle söylenmiş olması halk şiiri geleneğinin anlayışına da uygundur. Zira Ahmet Talat Onay'ın aktardığı bilgilere göre gelenekte XVII. yüzyıldan sonra on birli hece kullanımı oldukça yaygınlaşmıştır (Onay 1933: 89). Tabii bu kullanımda gelenekteki yaygın kabulün yanında "sözlü kültür ortamında yaşayan belleğin alışkın olduğu günlük konuşma dilinin doğası"nın, "şiirden alınan hazzı artıran ahenk unsurları"nın ve "duygu ve düşünceleri daha kısa heceli dizelere emanet edebilmenin kısmî zorluğu"nun da etkili olduğunu ifade edebiliriz (Boyraz 2010: 112).

Yandım iki avrat elinden
İlle kumanın dilinden

Diğer taraftan hem ana metinlerinden hem de bağlantılarında dize ve uyak sayılarının yanında hece sayılarının "çeşitli" olduğu türkülerde vardır:

Evlerinin önü aman iğde ağacı aman iğde ağacı
Dökülür de yaprakları aman kalır ağacı
Eşinden ayrılanın aman nedir ilacı yandım nedir ilacı
Ağlama da kömür gözlüm yüreğim de yaralı
Beni bir taze gelin vurdu on parmağı kınalı
*****
Dere boyu gidelim Naciye'm
Goyun guzu güdelim
İkimizi görmüşler Naciye'm
Nasıl inkâr edelim
İlimonum *portakalım*
Bizde kalalım
Senin için ısmarladım
Gelir bakarım

Yukarıdaki ilk örnekte türkünün ana metninde; ikinci örnekte ise bağlantılarda söz konusu çeşitlilik açıkça görülmektedir. Başgöz'e göre türkülerde görülen bu çeşitliliğin nedeni, "herhangi bir edebî okulun biçim ve içerik sınırları içinde oluşma[yan]" türkünün daha ziyade "kendi geleneğinin koşullarına bağlı" kalmasıdır (Başgöz 2008: 136). Yani "türküyü yakan, düşüncelerini bir kalıba dökmekte, bir düzene sokmakta, bir şiir biçimi içinde ifade etmekte âşıklarımızdan daha serbesttir." (Başgöz 2008: 136).

Kayseri'nin Tomarza ilçesinden derlenmiş *Yemenim Yeleyi İle* adlı türküden alınmış şu örnekte türkünün bir maninin dizeleri arasına aynı mısranın bağlantı (nakarat) olarak kullanılmasıyla icra edilmiş olması bir taraftan türkülerin zengin yapı çeşitliliğini ortaya koyarken diğer taraftan "mani"lerin türkü söyleme geleneği içinde kazandığı yeni formu da açıkça gözler önüne sermektedir:

Yemenim yeleyi ile
Duvam allı yemeni duvam pullu yemeni
Ben düştüm gurbet ele
Duvam allı yemeni duvam pullu yemeni
Yedi mendil çürüttüm
Duvam allı yemeni duvam pullu yemeni
Gelmez yârim gül ile
Duvam allı yemeni duvam pullu yemeni (1/1)

Türkülerde karşımıza çıkan bir diğer özellik de gelenekte "gezici dizeler" (Başgöz 2008: 129) adı verilen dinleyicilerce "sevilen", "beğenilen", "alışılmış" veya "geleneksel" ifadelerin sık sık kullanımıdır:

Akşam arada kaldı
Fitil yarada kaldı

Ellerin yâri geldi
Serhoş nerede kaldı
Hele hele ninno gül *ninno*
Ferman koltuklarına
Alçak bağla feroyu
Değsin topuklarına
***
(Of of) Akşam harede kaldı
Fitil yarede kaldı
Kara gözlü sevdiğim
Bilmem nerede kaldı (keklik)
Aman keklik yaman keklik çil keklik aman
Çık dağların başına da öt keklik aman
Gak gak gubarak gubarak gubarak öt keklik aman
Kekliği düz ovada avlarlar aman
Güzellere meyil bağlarlar aman

Yukarıda iki farklı türküden alınan bendlerde ana metindeki bazı ifadelerin tekrarlandığı görülmektedir. Yine oldukça meşhur olan *Gesi Bağlarını Dolanıyorum* adlı türküde yer alan bazı ifadelerin *Posta Yollarını Dolanıyorum* adlı türküde de tekrarı söz konusudur:

Gesi bağlarını dolanıyorum
Yitirdim yârimi (anam) aranıyorum
Bir çift selamına güveniyorum
Atma anam atma beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime
***
Posta yollarını dolanıyorum (aman)
Yitirdim yârimi aranıyorum (aman)
Bir çift selamına güveniyorum (aman)
Ya sen gel buraya ya ben varayım (aman)
Elmas kadehlerin ben doldurayım (aman)

Başgöz'e göre bu durum dinleyicinin "dikkatini diri tutar", "türküden aldığı tadı artırır" ve "türküye kaltıl[ımını] kolaylaştırır. Zira dinleyiciler "daha evvel duyduğu ezgiyi daha çabuk kavrar, onu daha kolay tanır ve sever." (Başgöz 2008: 129). Tabii bu durumun ortaya çıkmasında aynı zamanda anonim bir folklor ürünü olan türkünün sözlü kültür ortamında icrasına bağlı olarak "çeşitlenme"sinin de etkili olduğu düşünülebilir (Kınık 2011: 51).

Yapı itibariyle Kayseri'de icra edilen türkülerde gözümüze çarpan bir diğer husus da türkülerin başında, ortasında ve sonunda "Off of, oy, ey, aman, yandım, gel gel vb." gibi ünlemlerin kullanım yoğunluğudur:

Aman...
Benden selam söylen o nazlı yâre (ey vay yâre oy)

Bir soluk karşımda (ey yavru) dursun da gitsin
Heç e'yolmaz yarelerim sızılar
Yaremin hatırın(ı) (ey yavru) sorsun da gitsin (1/1)
***
(Of of) Akşam aşıp gidiyor
Fikrim şaşıp gidiyor
Ela gözlü sevdiğim
Dağlar(ı) aşıp gidiyor (keklik)
Aman keklik yaman keklik çil keklik aman
Çık dağların başına da öt keklik aman
Gak gak gubarak gubarak gubarak öt keklik aman
Kekliği düz ovada avlarlar aman
Güzellere meyil bağlarlar aman (1/1)

Bu sözü edilen özellik, türkünün bir "uzun hava" olduğunu ve Kayseri'de icra edilen türkülerin ağırlık merkezlerinden birinin de "uzun havalar", yani "bozlak"lar olduğunu imliyor olabilir. Diğer taraftan manilerde "katma söz" olarak bilinen bu ünlemlerin "ritmik yapıyı olgunlaştırmak" ve "ifadeye güçlendirmek" için de kullanıldığı görülmektedir (Kınık 2011: 52). İlhan Başgöz'e göre ise bu durum, "ezgi" ile "türkünün sözü" arasındaki sıkı bağın bir neticesi olarak "söz"ün "müzik cümlesini tamamlamak için" uzatılmasıyla ortaya çıkmaktadır (Başgöz 2008: 27).

Kayseri'de icra edilen türküler arasında Türk şiir geleneği içerisinde çok eskilere dayanan karşılıklı söylenen şiir tarzında olanı da vardır:[3]

Oğlan
Eline kına yakmadım
Gözüne sürme çekmedim
Alıp da sultan deyemedim
Eşim deye deye geldim

Kız
Elim Allah'dan kınalı
Gözüm Mevlâ'dan sürmeli
Hemen ağzına vurmalı
Eşim oğlan Tahir sensin (1/1)

"Atma türkü" ve "takma türkü" gibi çeşitleri olan bu tarz "karşılıklı türküler" bugün daha ziyade Doğu Karadeniz'de yaygın olarak görülmektedir (Kaya 2014: 220). Fakat gerek halk hikâyelerinde gerekse âşık fasıllarında "sistemli deyişler" (atışma) şeklinde bu tarz şiirlerin sıklıkla icra edilmiş olduğunu görmekteyiz. Dolayısıyla türkü geleneği içinde araştırmacıların "karşılıklı türküler" adını verdiği bu tarz türkülerin âşıklar veya diğer türkü icracılar maharetiyle ve âşık tarzı şiir geleneği ile etkileşime bağlı olarak yer aldığını düşünebiliriz. Kısacası ister mani isterse koşma olsun bazı şiirlerin türkü icracılarının mahareti sayesinde bir türkü formu kazandığını söyleyebiliriz.

3) Türk şiir geleneğinde daha ziyade "münazara" adı altında toplanan bu tarz şiirlerin toplumsal yaşamdaki kaynağına dair bir değerlendirme için bk. Çapraz 2018: 21-41.

1. 2. Türkülerin İşlevi

Her ne kadar bazı "yerel özellikler" taşısa da türkülerin temel işlevi, Herder'in ifade ettiği gibi "ulusun ortak ruhu" olmaktır (Mirzaoğlu 2015: 13). Bunun yanında türkünün bireylerin ait olduğu toplum veya kültürle doğrudan bağ kurmasında da işlevi büyüktür. Zira Charles Seeger'in "halk şarkıları" üzerinden dile getirdiği gibi türkülerin de "kültürü kuşaktan kuşağa taşımak" gibi bir vazifesi vardır ve birey, türkü sayesinde de "hem bilinç hem de bilinçaltı düzeyde kendi kültürünün kökleriyle teması sürdürebilmektedir." (Ferris 1997: 87). Bu bağlamda türküler, "muhafaza edici (cohesive)" şekilde bir rol oynayarak "kültür vasıtasıyla" insanın "bir önceki kuşağın sona ermesinden, yeni bir kuşağın başlamasına kadar geçen zaman aralığında yaşamış insanlarla iletişimini mümkün kılan 'zaman birleştirici' (time-binding) bir gelişme elde eder." (Ferris 1997: 87).

Bununla birlikte türkülerin icra bağlamında yerine getirdiği bazı işlevler daha bulunmaktadır. Gerek Emile Durkheim'in gerekse William Bascom'un ritüeller ve folklor üzerinden dile getirdikleri "eğlendirme", "eğitme", "fertleri birleştirip toplumsal bağları güçlendirme", "değerlere destek verip canlandırma", "mutluluk duygusu verme", "kültürü onaylama" ve "kabul edilmiş davranış örüntülerini sürdürme" (Bascom 2014: 71-86; Günay 1995: 2) gibi işlevlerin türküler için de geçerli olduğunu ifade edebiliriz.

Bunların yanında Başgöz'e göre türkülerin modern iletişim araçlarının bulunmadığı zamanlarda "iletişim aracı olmak" gibi bir işlevi de vardır. Nitekim Alan Lomax da antropologların dilinden aktardığı şu türkü tarifinde "türkü biçimi"nin (style) "özel bir iletişim faaliyeti" olduğunu açıkça ortaya koymuştur: "Türkü biçimi 'style', öteki insan faaliyetleri gibi, bir kültürün insanlarına özgü, öğrenilen bir davranış kalıbıdır. Türkü çağırmak, özel bir iletişim faaliyetidir; konuşmaya yakındır, ama konuşmadan daha biçimsel olarak düzenlenmiştir ve daha çok tekrara dayanır." (Başgöz 2008: 23). Ayrıca türkü "efkârlandırıcı" olabileceği gibi daha çok "efkâr dağıtıcı" "bir cins ruhsal tedavidir." (Başgöz 2008: 144). Zira "türkülerin hayal kırıklıklarının, bilinçaltı fantezilerin, toplumsal baskıların, iç çelişkilerin neden olduğu sıkıntılardan kurtulma yolu sağladığı tespit edilmiştir." (Mirzaoğlu 2015: 25).

Bu bağlamda değerlendirdiğimiz zaman söz konusu işlevlerin Kayseri türküleri için de geçerli olduğunu rahatlıkla ifade edebiliriz. Örneğin *Yârim İstanbul'u Mesken mi Tuttun* adlı türküden alınan aşağıdaki parçada, para kazanmak için İstanbul'a gitmek zorunda kalan sevgilisinin çaresiz, vefasızlığından yakınan bir kadının her şeye rağmen onunla iletişim kurma arzusu açıkça hissedilmektedir:

Yârim (Ağam), İstanbul'u mesken mi tuttun (aman)
Gördün güzelleri beni unuttun (amman)
Sılaya dönmeye yemin mi ettin (aman)
Gayri dayanacak özüm kalmadı (aman)
Mektuba yazacak sözüm kalmadı (aman)

Yârim sen gideli yedi yıl oldu (aman)
Diktiğin fidanlar meyveye döndü (amman)
Seninle gidenler sılaya döndü (aman)
Gayri dayanacak özüm kalmadı (aman)
Mektuba yazacak sözüm kalmadı (aman)

Yârim İstanbul'da salkım söğüttü aman
Şeklini unuttum nasıl yiğitti aman
Seninle gidenler oğlan büyüttü aman

Tez gel ağam tez gel eylenmeyesin aman
Orda güzel çoktur evlenmeyesin aman

Akşam Arada Kaldı adlı türküde, "sarhoş" da olsa sevgilisinden ayrı düşmüş bir kadının sevgilisine feryadı duyulmaktadır:

Akşam arada kaldı
Fitil yarada kaldı
Ellerin yâri geldi
Serhoş nerede kaldı
Hele hele ninno gül *ninno*
Ferman koltuklarına
Alçak bağla feroyu
Değsin topuklarına

Akşam Aşıp Gidiyor adlı türküde ise ela gözlü sevgilisinin dağları aşıp gidişine efkârlanan birinin türküyle kendisini teskin etmeye çalıştığı hissedilmektedir:

(Of of) Akşam aşıp gidiyor
Fikrim şaşıp gidiyor
Ela gözlü sevdiğim
Dağları aşıp gidiyor (keklik)
Aman keklik yaman keklik çil keklik aman
Çık dağların başına da öt keklik aman
Gak gak gubarak gubarak gubarak öt keklik aman
Kekliği düz ovada avlarlar aman
Güzellere meyil bağlarlar aman

Erkilet Güzeli Bağlar Bozuyor adlı meşhur türküde de Erkilet'te bir bağ bozumu esnasında karşılaşılan güzele kavuşma arzusu türkü sayesinde açıkça dile getirilmiştir:

Erkilet güzeli bağlar bozuyor
Kirpikleri kalem olmuş yazıyor
Tek tek basaraktan
Bade süzerekten
İnci dizerekten
Gel canım gel amman

Cevizin yaprağı dal arasında
Severler güzeli bağ arasında
Tek tek basaraktan
Bade süzerekten
İnci dizerekten
Gel canım gel amman

Türkülerin "birey"ile "onun kültürü" arasında bir "bağ"tesis ederek "çalışma", "tören" ve "eğlence kalıpları"nın devamını sağlamak gibi bir işlevi de bulunmaktadır (Ferris 1997: 90). Bu açıdan baktığımız zaman Kayseri'de gerek merkezde gerekse kırsal kesimlerde oldukça canlı bir türkü/şiir söyleme geleneğinin bulunması sözü edilen işlevin Kayseri'de icra edilen türküler için de geçerli olduğunu göstermektedir.[4] Ayrıca bu türkülerin icra edildiği sosyal ortamlarda "mevcut sosyal ilişkileri ve rolleri de belirleyici ve pekiştirici" (Mirzaoğlu 2015: 22) bir niteliğe sahip olduğunu da söyleyebiliriz. Zira "türkülerin icra ortamları, belirli bir zaman kesiti içindeki ilişkilerin belirlenmesinde önemli bir rol oynamakta, buradaki sosyal tecrübelerin daha ileriye taşınmasına imkân vermekte ve bu suretle belirli ölçülerde toplumdaki sosyal etkileşimlerin yönünü tayin edebilmektedir." (Mirzaoğlu 2015: 24). Kısacası türkülerin icra ortamlarında "sosyal uzlaşma"yı (consensus) (Mirzaoğlu 2015: 25) tesis ettiğini rahatça dile getirebiliriz.

Kayseri'de icra edilen türkülerin ezgi bakımından en önemli taraflarından biri "Kayseri tavrı" adı verilen kendine has bir "stil" sergilemesidir (Kınık 2011: 54). Türkü söyleme geleneğinde "tavır" en önemli unsurlardan biridir. Zira "türkülerin söylenmesi", "yörenin türkü tavrının bilinmesini gerektirmektedir." (Mirzaoğlu 2015: 29). Dolayısıyla bu "tavır", Kayseri'nin "ekonomik öngörünün" de gelişmiş olduğu "kültürün ana bölgeleri"nden biri olduğunu da ortaya koymaktadır. Zira yine Lomax'ın ifade ettiği üzere "kendine has özellikleri olan ezgiler ekonomik öngörünün en gelişmiş olduğu toplumlarda bulunmaktadır." (Ferris 1997: 93) ve belirli bir stile sahip olan bölge "kültürün ana bölgelerine tekâbül et[mektedir.]" (Ferris 1997: 92). Ayrıca "şarkı söyleme stili ve kültür arasında daha ileri bir paralellik" olduğunu ortaya koyan Lomax, müzik icrasını "kültür bütününün ayrılmaz bir parçası" olarak ele alarak müziğin kültür içindeki temel işlevinin, "dinleyicilerin yurtlarına ve mensup oldukları topluluklarına karşı besledikleri duyguları kuvvetlendirerek bir güvenlik duygusu oluşturmak olduğunu" (Ferris 1997: 90) dile getirmiştir. Böylece türküler, "bir yerli -bir yerde doğan kimse- ile onun kökleri arasında temel bir bağ kur[masını]" sağlamış ve kişiyi tâbi olduğu kültürün "doğal etkinliklerine" hazırlamıştır (Ferris 1997: 90). Nitekim türkülerdeki "aynı ezgi" tekrarlarının, "dönen bir daire gibi üç, beş kez veya daha fazla yinelen[erek]" insanların "zaman ve "mekân" algısında önemli bir değişim icra ederek insanları "geçmişe bağlayan" bir nitelik taşıdığı da belirtilmektedir (Mirzaoğlu 2015: 21).

Diğer taraftan Kayseri'de icra ve ibda edilen türkülerde "Kayseri tavrı"nın da belirleyici olduğu "şarkı söyleme kalıpları", gerek estetik yapının sosyal normlara göre şekillenişinde gerekse bu estetik yapının toplumların "dinamik bir fonksiyonu"na dönüşmesinde etkili olmuştur. Zira Lomax'ın tespitlerine göre "şarkı söyleme kalıpları" ile şarkıların yaratılma sürecinde en temel unsuru teşkil eden "sosyal normların değişimi" arasında önemli bir ilişki vardır ve kurulan bu ilişkiye bağlı "dinamik bir fonksiyonu" olan "estetik" (Ferris 1997: 93), bu toplumların gerek kültürel gerekse edebî yönden yapılanmasını sağlamıştır. Gülay Mirzaoğlu'na göre türkülerin önemli bir diğer işlevi de "diğer 'sözlü sanat' ürünleri gibi, sanat yaratımına imkân vermesidir." (Mirzaoğlu 2015: 27). Dolayısıyla doğası gereği Kayseri'de kendine özgü bir yapılanışı da tesis eden türkü söyleme geleneğinin "Türk türkü söyleme geleneği"nin önemli bir parçası olduğunu da ifade edebiliriz. Nitekim Lomax da "şarkı söylemenin tavır ve içerik bakımından, onu yaratan kültürün kalıplarıyla, bir bütünün parçası gibi ilişkili bir etkinlik olduğunu ortaya koy[muştur.]" (Ferris 1997: 93).

1. 3. Tema Özellikleri

Türküler, "halk hayatına sıkıca bağlı, onun dramının hikâyesi" (Başgöz 2008: 26) olduğu içindir ki onlarda biz "ya doğrudan veya kişilere ve olaylara bağlı olarak, geniş bir yelpazede insan duygu ve düşüncelerinin ifadesini buluruz." (Başgöz 2008: 23).

Osmanlı coğrafyasında türkü üzerine çok önemli derlemeler yapan İgnacz Kunos "halk türküleri" olarak nitelendirdiği türküleri "maniler", "aşk türküleri", "eşkıya ve asker türküleri", "bekçi / ramazan türküleri" ve "çeşitli türküler" adı altında beş başlık altında toplamıştır (Kunos 1998: 14). Kanaatimizce

4) Kayseri'de türkülerin icra bağlamları için bk. "1. 5. Türkülerin İcra Ortamları (Bağlam)".

bu tasnif, gerek manilerin türkü geleneği içindeki bugün de sayıca çokluğunu, gerekse türkülerin son dönem Osmanlı toplum hayatında sosyo-kültürel cephesini aydınlatır niteliktedir. Yani bir taraftan ezgi eşliğinde söylenen manilerin türkü formunun teşekkülünde ne kadar önemli bir yer tuttuğunu, diğer taraftan aşk, ramazan, eşkıyalık, askerlik ve bekçilik gibi hususların türkülerin gerek icra bağlamının gerekse buna bağlı taşıdığı tematik özelliklerinin tebarüzünde ne kadar etkin bir rol oynadığını görmekteyiz.

Güneydeki Türkmen oymakları arasında önemli derlemeler yapan Ali Rıza Yalman (Yalkın) da hâlihazırda türküleri konularına göre "öğüt", "övüt (=herhangi bir olayın veya kahramanın hikâyelerinden bahseden övgülere ait parçalar)", "ağıt", "yiğit", "yavuk (=sevgili, güzel)" ve "yağıt (Karaçor / düşman)" şeklinde altı kısımda değerlendirmiştir (Yalman 1977: 234-235). Fakat konularına göre türküler bahsinde Cahit Öztelli, Pertev Naili Boratav gibi pekçok araştırmacının tasnifi mevcuttur. Doğan Kaya tüm bu tasniflerden de yola çıkarak türküleri konularına göre şu şekilde belirlemiştir:

I. Tabiat türküleri
II. Aşk türküleri
III. Yiğitlik türküleri ve tarihi olayları konu edinen türküler
IV. Tören türküleri
- **a.** Düğün türküleri
- **b.** Ayin-i cem türküleri
- **c.** Sayacı türküleri
- **d.** Oturak türküleri

V. Askerlik türküleri
VI. Yiyecekler üzerine söylenmiş türküler
VII. Hayvanlar üzerine söylenmiş türküler
VIII. Olay türküleri
IX. Bitki ve çiçeklerle ilgili türküler
X. Satıcı türküleri
XI. Ekin türküleri
XII. Ramazan davulcusu türküleri
XIII. Kişiler üzerine söylenmiş türküler
XIV. Keder, dert ve hastalık türküleri
XV. Gurbet ve hasret türküleri
XVI. Meslek ve iş türküleri
XVII. Eşkıya türküleri
XVIII. Ölüm türküleri (ağıtlar)
XIX. Ninniler ve çocuk türküleri
XX. Hapishane türküleri
XXI. Mizahî türküler
XXII. Yergi türküleri
XXIII. Öğretici ve öğüt verici türküler

Diğer taraftan türkü söyleme geleneğinde "türkü biçimi (style)"[5] kadar "güfte"ye karşı da "samimi

5) Alan Lomax, antropologların diliyle türkü biçimini şu şekilde tarif etmektedir: "Türkü biçimi 'style', öteki insan faaliyetleri

bir bağlılık" (Yalman 1977: 234) vardır. Dolayısıyla türküde "biçimsel düzenleme" yanında "sevgi, ümit, korku, yiğitlik, korkaklık, kıskançlık, hoşgörü ve bağışlama, hoşgörüsüzlük, bağnazlık, hayal kurma, gerçeklerle yüz yüze gelme, gerçeklerden kaçma, baş kaldırma, eleştiri, baş eğme, düzene bağlanma, düzene ters düşme gibi insan duyguları" (Başgöz 2008: 23-24) da hâkimdir. Türkülerde bu duygular "çok defa sevda nakışına sarılarak karşımıza çıkar. Hapislik sevgiliden ayrı düşüldüğü için daha zordur. Askerlik de öyle. İş türkülerinde bile sevgiliye laf atmalar var[dır]. Türküde sevda hayatın çeşitli zorluklarından uzaklaşmak için insana bir kaçış yolu sun[ar]." (Başgöz 2008: 24).

Bu bağlamda Kayseri'de söylenmiş türkülere baktığımız zaman Başgöz'ün belirttiği üzere bir takım duyguların "sevda nakışına sarılarak" (2008: 24) aktarıldığı görülmektedir Örneğin Kayseri'nin Tomarza ilçesinden derlenmiş "A Buğdayım Buğdayım" adlı şu türküde harmana bağlı olarak işleme tutulan buğdayın bir güzele (sevda) bağlı olarak dile getirilişi söz konusudur:

1. A buğdayım buğdayım
Sereyim kurutayım
Geçme de güzel kapımdan
Görmeyim unutayım

2. A buğdayı sersinler
Sersinler kurutsunlar
Gönlü zengin olanı
El üstünde tutsunlar

3. A buğdayım çic *olur*
Güzeller güleç olur
Yâri güzel olanın
Ayrılması güç olur

Yine Kayseri'de söylenen meşhur türkülerden "Ceviz Oynamaya Geldim" adlı şu asker türküsünde de nişanlısının dilinden küçük yaşta askere götürülen bir yiğitin hasreti sevda ile birlikte yüreği dağlamaktadır:

1. Ceviz oynamaya geldim odana
Nişanlın da bu mu derler adama
Dayanamam senin kara sevdana
Aman aman olmuyor
Eş eşini bulmuyor
Kara yağız genç oğlan
Niye gönlün olmuyor

2. Asker bayrağını burca diktiler
Küçücük yârimi asker ettiler

gibi, bir kültürün insanlarına özgü, öğrenilen bir davranış kalıbıdır. Türkü çağırmak, özel bir iletişim faaliyetidir; konuşmaya yakındır, ama konuşmadan daha biçimsel olarak düzenlenmiştir ve daha çok tekrara dayanır." (Başgöz 2008: 23). Dolayısıyla türküde biçim, sadece türkünün dış yapısına ait bir özellikten ibaret görülmemelidir. Bu husus gerek türkünün işlevi gerekse icra bağlamını hakkıyla değerlendirebilmek açısından büyük önemi haizdir.

Ben doymadan o yâri de alıp gittiler
Aman aman olmuyor
Eş eşini bulmuyor
Kara yağız genç oğlan
Niye gönlün olmuyor

"Cıngıllı Çarşısı" adlı şu türküde de bir adamın gönül verdiği kapı komşusu bir güzelin aşkına karşı "hile" ile yaklaşması, yani mert davranmaması sevdaya yüklenmiş bir sitem ile dillendirilmeye çalışılmıştır:

1. Cıngıllı Çarşısına
Gün doğar karşısına
İnsan hile yapar mı
Kapı bir komşusuna
Aman yârim gez de gel
Badeleri süz de gel
Ben sarhoşum çözemem
Düğmeleri çöz de gel

2. Sandık içinde sandık
Biz bu candan usandık
Tuttuk da gönül verdik
Adam evladı sandık
Aman yârim gez de gel
Badeleri süz de gel
Ben sarhoşum çözemem
Düğmeleri çöz de gel

Yine bir kına türküsü olan "Çalıya Yılan Aktı" adlı şu türküde de sevgilisi tarafından dallarını kıra kıra çalıya akan (güçlü) bir yılana teşbih edilen bir adamın kadının evli olmasından doğan hazin durumu ortaya konulmuştur. Fakat burada dikkat çekici olan söz konusu durumun seven ve sevilen arasında kurgulanmış bir diyaloga bağlı olarak aktarılmış olmasıdır:

1. Çalıya yılan aktı
Dalını kıra kıra
Bana bir yiğit baktı
Terini sile sile
Oy niye hanım niye
Öldüm yâr diye diye

2. Bahçeye biber ektim
Ne zaman güverecek
Kız senin kötü kocan

Ne zaman geberecek
Oy niye hanım niye
Öldüm yâr diye diye

"Kozanoğlu" adlı şu türküde de bir aşiret beyinin yokluğunun (ölüm) aşiret için nelere mâl olduğu acı ile hasret arasında dile getirilmiştir:

1. Erciyes kralı Harmancık yurdu (Hele yâr yurdu)
Nic'oldu dağların aslanı kurdu (Hele yâr kurdu)
Ara yerde kaldı Hacılar yurdu (Hele yâr yurdu)
Elin seni istiyor gel Kozanoğlu (Gel Kozanoğlu)

2. Yaz gelir de yaylasına inerdi (Hele inerdi)
Varsah gelir etrafında dönerdi (Hele dönerdi)
Ha deyince beş yüz atlı binerdi (Hele binerdi)
Elin seni istiyor gel Kozanoğlu (Gel Kozanoğlu)

3. Çadırın ardında maya kuzular (Hele kuzular)
Yanı yöresinde çağlar sızılar (Hele sızılar)
Elin, aşiretin seni arzular (Hele arzular)
Elin seni istiyor gel Kozanoğlu (Gel Kozanoğlu)

4. Kozan geldi iskeleye dayandı (Hele dayandı)
Kılıcın kabzası kana boyandı (Hele boyandı)
Naaşımız bin beş yüze dayandı (Hele dayandı)
Elin seni istiyor gel Kozanoğlu (Gel Kozanoğlu)

Kısacası yukarıda sözünü ettiğimiz duyguların hepsinin söz konusu türkü tasniflerine bağlı olarak Kayseri'de icra edilmiş türküler için de geçerli olduğunu söyleyebiliriz. Fakat bu türkülerin yukarıdaki örneklerde de görüldüğü gibi Kayseri'nin kendi doğal ortamında gerek merkezinde gerekse taşrasında hâkim toplumsal hayatın sosyo-kültürel bağlamı içerisinde tüm renkleriyle ifadesi söz konusudur. Nitekim bizim gibi Kayseri türkülerini ele alan pekçok araştırmacı da mevcut türküler üzerinden bu renklerin zenginliğini ortaya koymaya çalışmışlardır (Satoğlu 2002: 249-250; Erbay 2017: 70-72).

1. 4. Ezgi Özellikleri

Daha önce de ısrarla üzerinde durduğumuz gibi türkülerin en önemli tarafı bir "ezgi" ve "beste"ye bağlı oluşlarıdır. Bu durumu Güney Türkmenleri arasında tecrübe eden Yalman da "Hiçbir halk bestesi güftesinin gizli ve açık manalarına aykırı olarak hazırlanmış değildir." (Yalman 1977: 233) diyerek türküde bestenin güfte ile bütünleştiğini açıkça dile getirmiştir. Öyle ki kendisi bu duruma aykırı bir durum söz konusu olduğunda "Eğer bir halk türküsünün söylenişinde güfteye uymayan bir eda ve hareket görürseniz hemen o türküyü çalan ve okuyanın bu işi yapamadığına karar veriniz" (Yalman 1977: 233-234) demektedir. Dolayısıyla Kaya'nın da ifade ettiği üzere türkünün kalıcılığı, "ezginin varlığıyla mümkündür." (Kaya 2014: 262).

Türküler ezgileri bakımından "uzun havalar" ve "kırık havalar" olmak üzere iki kısımda değerlendirilmektedir. Uzun havalar, "usulsüz ezgiler" olup "bu ezgiler ölçü ve ritm bakımından serbest olmakla beraber, dizisi ve dizi içindeki seyri belli kalıplara bağlıdır." (Kaya 2014: 263). Bunlar "Avaz, Aydos, Beşiri, Bozlak, Çukurova, Dağbaşı, Divan, Eğin, Elezber, Grip, Gerali, Gurbet havası, Hoyrat, İbrahimî, Kalenderî, Kayabaşı, Kerem, Maya, Müstezad, Nevruzi, Tatyan, Türkmani, Yolhavası ve Yüksek hava" şeklinde adlandırılabildikleri gibi, "Avşar ağzı, Azeri ağzı, Eğin ağzı, Erzurum ağzı, Harput ağzı, Kerkük ağzı" şeklinde yörelere göre farklı üsluplarda icra edilen isimlerle de anılırlar (Kaya 2014: 263-264).

Kırık havalar, "ezgi yönünden usullü, yani ölçü ve ritmleri belli olan parçalar" olup Ege'de "Zeybek", Giresun ve Ordu'da "Karşılama", Harput'ta "Şıkıltım", Isparta'da "Datdiri", Konya'da "Oturak", Şanlıurfa'da "Kırık hava" ve Trabzon, Rize ve Hopa'da "Horon" adı alır (Kaya 2014: 264).

Bunların yanında yörelere göre "Muhalif, Müstezat, Beşiri, Kalenderi, Zarıncı ve Misket" gibi isimlerle anılan Klasik Türk musikisinde sırasıyla "Segâh, Acemaşiran, Mahur, Saba, Çargâh ve Eviç" şeklinde karşılıkları olan kırık yahut uzun hava tarzında terennüm edilen makamlar da vardır (Kaya 2014: 265).

Bu bağlamda Kayseri'de söylenen türkülere baktığımızda, türkülerin önemli icracılarının hem "Türk halk müziği" hem de "Türk klâsik müziği" eserlerini "aynı ortamlarda", "aynı çalgılarla" ve "aynı repertuar içerisinde" icra etmeleri, türkülere "tavır ve üslup olarak yansımış" ve bu durum türkülerin "makam dizilerinde da bir zenginliğe neden olmuştur." (Kınık 2011: 49).[6] Türküler, "makam dizileri" bakımından "bir çeşitlilik" göstermekle birlikte "Hicaz, Muhayyer, Uşşak, Karcığar, Segâh, Kürdi, Buselik Saba, Ferahnâk, Çargâh, Nikriz, Pençgâh, Mahur, Hüzzam ve Hicazkâr"ın yanında daha ziyade "Hüseyni dizisinin çoğunluğu teşkil ettiği görülmektedir." (Kınık 2011: 50).

Kayseri'de söylenen türküler "seyir yönünden" ele alındığında ise "özellikle Hüseyni dizisindeki türkülerin, Türk halk müziğinin genelinde olduğu gibi kendine has bir seyir yapısına sahip olduğu görülmektedir. Bu yapıda, Hüseyni eserlerin bazılarının seyrinin Hüseyni perdesinden ziyade Gerdaniye perdesi civarında seyre başladığı ve geliştiği görülmektedir. Güçlü seslerin seyir içerisinde kullanılışı incelendiğinde ise Türk halk müziğinde makamsal yaklaşım içerisinde belirlenen güçlü seslerin, eserlerin çoğunda etkin olmadığı, dolayısıyla Türk halk müziğine has bir yapılanma oluştuğu görülmektedir. Yine seyir açısından incelendiğinde, Hüseyni türkülerin bazılarının dizisi Neva olmadığı halde, seyir içerisinde Neva makamına benzeyen 'Nevada Rast çeşnisi' görülmektedir." (Kınık 2011: 50). "Diziler" yönünden bakıldığında ise "Türk klâsik müziğinde olduğu gibi bir eser içerisinde bazen birden çok dizinin yer aldığı görülmektedir." (Kınık 2011: 50).

Kayseri'de söylenen türküler, usul ve ritmik yapıları açısından da "zengin bir çeşitliliğe" (Kınık 2011: 50) sahiptir. Türkülerde "sırasıyla 4/4, 2/4 ve 9/8'lik usuller daha sık kullanılmış olup bu usullerin haricinde 12/8, 2/2, 8/8, 5/8, 5/4, 7/8, 10/8, 7/4, 6/4, 3/4, 15/8, 8/4, 10/4, 13/8, 14/8'lik usuller de kullanılmıştır. Bu usullerin her biri başlı başına bir eserin usulü olmayıp bunlardan bazıları eserin asıl usulünün haricinde kullanılan usullerdir." (Kınık 2011: 50).

Kayseri'de söylenen türkülerin "Kayseri tezene tavrı"[7] adı verilen kendine has bir icra özelliği de vardır (Kınık 2011: 54). Zira "Kayseri türküleri icra açısından Orta Anadolu'nun kendine has çalma ve söyleme üslubuna sahiptir." (Kınık 2011: 54).

1. 5. Türkülerin İcra Ortamları (Bağlam)

Türkü gibi daha ziyade sözlü kültür ortamında neşv ü nema bulmuş türlerin gerek metin (text) ve yaratım süreçleri gerekse özgünlüğü (Ong 2007: 58; Başgöz 1986: 49-137) büyük ölçüde sosyo-kültürel ortam içinde şekillenen icra bağlamına (context) bağlıdır. Dolayısıyla bu ortamda türe veya şekle ait bir inceleme yapılırken icra bağlamının mahiyetinin ortaya konulması büyük önem taşır.

Bu bağlamda Kayseri'nin Türk sözel edebiyat geleneğimizin önemli bir icra merkezi olduğunu rahat-

6) Kayseri'de söylenen türkülerin ezgi yapıları hakkında ayrıntılı bilgi için bk. Kınık 2011.

7) Bu tavır hakkında ayrıntılı bilgi için bk. Atılgan 1994: 7-14; Kınık 2011: 54-57.

lıkla ifade edebiliriz. Kayseri'deki icra merkezlerinin şekillenmesinde ise hem "klâsik tarz kültür geleneği"nin hem de "âşık tarzı kültür geleneği"nin doğrudan tesiri vardır.[8] Yani merkezde ve merkeze yakın yerlerde klâsik kültür ile klâsik kültüre oldukça yakın bir halk şiiri geleneği ağırlığını hissetirirken, kırsal kesimlerde ise daha ziyade âşık tarzı ile tekke tarzı şiir geleneğinin ağırlığı söz konusudur. Dolayısıyla Kayseri'de türkünün icra bağlamı olarak da her iki kültür geleneğinin temeli teşkil ettiğini öncelikle ifade etmemiz gerekmektedir. Tabii bu yapılanışın Osmanlıdaki "İstanbul" merkezli edebî ve kültürel yapılanmaya paralel bir gelişme sergilediğini de belirtmemiz elzemdir.

Bu itibarla geçmişten günümüze kadar bakıldığında Kayseri şehir merkezinde öncelikle en önemli icra ortamının özel mülkiyete ait ağa ve bey konakları olduğu görülmektedir. Örneğin Fahri Bilge'ye ait bir defterde 1897'de Kayseri mutasarrıflığına getirilen Mehmed Nâzım Paşa'nın konağının Kayseri'deki şairlerin kendilerini sergiledikleri önemli bir icra zemini olduğu aktarılmaktadır (FB 426: 20; oradan Çapraz 2014: 139-141). Yine Fahri Bilge defterinde yer alan bir başka anlatıda da Vahit Bey'in evinde Kayserili şairlerden Ahmet Remzi Dede, Âşık Rûzî ve Âşık Hüznî'nin birlikte çalıp söyledikleri bilgisi yer almaktadır (FB 426: 311; oradan Çapraz 2014: 308). 1903-1906 yılları arasında memuriyeti sebebiyle Kayseriye atanan Nevşehirli Mimar Numan Kıyat da eserinde Çivicizâde Gâlib Efendi hakkında bazı bilgiler aktarırken bu ortamın bir benzerini şu şekilde tasvir etmektedir:

"Bir gün uzak memleketteki ehibbadan bir zâtın tavsiyesiyle musikiye aşina ve zâtı bir hayli mehasin [=güzelliklere] ve mezayayı [meziyetlere] haiz genç bir misafir fakirhaneyi teşrif ve tenvir etmiş idi. Gâlib Efendi de bendehaneyi teşrif etmişlerdi. Musahabe esnasında tarafımdan terennüm edilen bazı gazel ve şarkılardan sonra muhterem misafirimiz de vuku bulan ricalar üzerine o pek latif ve ruhnüvaz [=ruhu okşayan] sesi ile bir müstezat teganni ederek [=makamla okuyarak] hazin ve müessir nağmeler ile bizi gaşyetmişti [=kendimizden geçirmişti]. İşte hayatın bu cilve-i tesadüfü Gâlib'e ömrünün son dakikasına kadar mevzu olan bir aşk menbaı yarattı. Gâlib o günden sonra şiir için lâzım olan bütün ilham ve hayallerini bu tesadüfün yarattığı hüsn-i timsalden aldı. O gün fakirhanede devam eden ve sabah-ı haşre [=haşir sabahına] kadar latif hatırasını unutmak imkânı olmayan o bezm-i rengînde [=güzel mecliste] Gâlib Efendi merhum tarafından o gece söylenilmiş ve kıymettar misafirimize ithaf edilmiş olan müstezadı buraya aynen alıyorum." (Kıyat 1934: 6).

Dolayısıyla gerek şairler gerekse dinleyiciler açısından ağa veya bey konaklarının Kayseri'de önemli bir icra merkezi olduğunu öncelikle ifade etmemiz gerekmektedir. Aslında bu konakların icra merkezlerinin kurumsallaşmaya başladığı Halkevleri'nin kuruluşuna kadar işlevselliğini canlı bir şekilde sürdürdüğü, hatta Halkevleri'nin kapatılmasından günümüze kadar da bu işlevselliğini koruduğu gözlenmektedir. Zira Mehmet Kınık bizzat bu icralarda bulunmuş biri olarak "geçmişten beri devam eden, evlerde çok samimi bir ortamda sürdürülen gelenekselleşmiş müzikli ev oturmalarının" hâlâ devam ettiğini eserlerinde bize bildirmektedir (Kınık 2011: 49). Zira "bu oturmalarda Kayseri halk müziğinin kaynağı niteliğindeki kişilerin her biri farklı türdeki Türk müziği çalgılarıyla Kayseri müziğini icra etmişlerdir." (Kınık 2011: 49). Dolayısıyla tabii türküye de bağlı icra edilen "Kayseri halk müziğinin varlık nedenlerinden de sayılan" bu oturmaların gelenek açısından önemi yadsınamaz. Ayrıca Kınık, fasıl düzeni içerisinde bir "oturma geleneği"ne dönüşen bu toplantıların "kültürel oturmalar, ticari oturmalar, akran oturmaları, meslek gruplarının oturmaları, yeme içme üzerine kurulu oturmalar, karma oturmalar, müzikli oturmalar, mahalle oturmaları, apartman oturmaları" şeklinde oldukça zengin bir çeşitlilik sergilediğini de tespit etmiştir (Kınık 2011: 58-60). Kısacası "2000'li yılların başına kadar" canlı bir şekilde icra edilen bu oturmalar, "Kayseri halk müziğinin oluşum sürecinde, müziğin icra şekli, türkülerin üslup, tavır ve makamsal yönden işlenişinde etkili olmuş, özellikle merkeze ait türkülerde Türk klâsik müziği izlerinin belirgin bir şekilde görülmesine sebep olmuştur." (Kınık 2011: 60).

Kaynaklarda aktarıldığı kadarıyla merkezde ve merkeze yakın çevrelerde kahvehane (AŞE XXII: 6), dükkân, bağ ve bahçe (FB 426: 102; oradan Çapraz 2014: 160) gibi kısmen halkın geneline açık alanların da bir icra zemini olduğu görülmektedir. Fakat bu husustaki rivayetlerin azlığı bize açık alanların ağa ve

8) Kayseri'de klâsik tarz kültür geleneğinin mahiyeti ve şekillendirici tesiri hakkında ayrıntılı bilgi için bk. Köksal 1998; âşık tarzı kültür geleneği için ise bk. Çapraz 2014, Çapraz 2015.

bey konakları kadar faal ve işlevsel bir icra zemini olmadığını işaret ediyor olabilir.

Kayseri'de Cumhuriyet'in ilanından sonra gerek halk müziğinin gerekse türkü söyleme geleneğinin "sürdürüldüğü ortam" açısından "kurumsallaş[tığı]" görülmektedir (Kınık 2011: 49). Bu süreçte ilk olarak Kayseri Halkevi'nin Güzel Sanatlar Şubesi'nin çalışmalarını anmak gerekir. Zira şube 1932'den kapatıldığı 1950 yılına kadar verdiği konser ve musıki dersleri ile halk müziği ve türkü söyleme faaliyetlerinin oldukça canlı bir şekilde icrasını sağlamıştır (Kınık 2011: 12-24). Sonrasında ise sırasıyla Kayseri Öğretmenler Derneği, Kayseri Musiki Cemiyeti, Kayseri Halk Eğitimi Merkezi, Kayseri Belediye Konservatuarı, Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Bölümü, Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, Kayseri Öğretmenevi Öğretmenler Korosu, Talas Belediye Konservatuarı, Talas Belediyesi Halk Eğitim Merkezi, Kayseri İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, KAYMEK, Kayseri Vergi Dairesi Türk Halk Müziği Korosu, Kayseri Barosu Avukatlar Türk Halk Müziği Korosu, Kayseri Serbest Muhasebeciler ve Mali Müşavirler Türk Halk Müziği Korosu ve Kayseri Sakatlar Derneği Türk Halk Müziği Korosu gibi yapılara bağlı olarak halk müziği ve türkü söyleme faaliyetlerinin icra edildiğini görmekteyiz (Kınık 2011: 6).

Geçmişte taşrada, yani merkeze uzak kırsal kesimlerde de canlı bir icra zemini olduğu görülmektedir. Türkü metinleri içinde Kayseri'nin ilçelerinden de derlenen türkülerin çokluğu bu durumu açıkça ortaya koymaktadır. Ayrıca Fahri Bilge'ye ait defterlerden birinde yer alan şu rivayet bu zeminin mahiyetini de aydınlatır niteliktedir:

"Rûzî ve Himmetî bir gün beraber bir Avşar beyine uğramışlar; Fuzûlî'den, Bâkî'den gazeller okumuşlar; lâkin beye beğendirememişler. Bey çobanını getirttirmiş. Çoban:

Karsağıma, kursağıma

Ayran doldur kursağıma

kafiyelerinde türküler söylemiş. Beyin böyle şeyleri takdir ettiğini anlayan Himmetî de 2 ve 3 numaralarla gösterilen türküleri söylemiş. İkisi de bu kabîlden tekerlemeler söylemişler. Bey bunlara oradan ayrılıp giderlerken beş lira bahşiş vermiş." (FB 564: 55-56; oradan Çapraz 2014: 336).

Yukarıdaki rivayetten yola çıkarak merkezden uzak bölgelerde de daha ziyade ağa ve bey huzurunda türkülerin icra edildiğini söyleyebiliriz. Nitekim Kınık da eserinde Kayseri halk müziğinin Cumhuriyet öncesi kaynakları olarak "âşıklar"ı işaret ederek bu düşüncemizi bir başka açıdan teyit etmektedir (Kınık 2011: 6-7).

Kısacası Kayseri'de gerek merkezde gerekse merkezden uzak ilçelerde türkülerin canlı bir icra ortamına sahip olduğunu söyleyebiliriz. Ortam kurumsallaşana kadar her iki alanda da daha ziyade "ev oturmaları" tarzında ağa ve bey konaklarının, ortam kurumsallaştıktan sonra da daha ziyade kurumlara bağlı koro faaliyetlerinin Kayseri'de gerek halk müziğinin gerekse türkü söyleme geleneğinin önemli icra ortamlarını teşkil ettiğini ifade edebiliriz. Ayrıca kanaatimizce bu kurumlar bünyesinde ortaya çıkan koroların işlevsel olarak topluluk içerisinde etkili bir iletişim ve bütünleşmenin sağlanmasında katkısı da büyük olmuştur.

1. 6. Türkü İcrasında Kullanılan Çalgılar

Kayseri'de söylenen türküler, türkü icrasında kullanılan çalgılar bakımından da oldukça zengin bir çeşitliliğe sahiptir. İcrada bağlama, kanun, cümbüş, ney, keman, yaylı ve mızraklı tambur, kemane tef gibi çalgıların öne çıktığı görülmektedir (Kınık 2011: 49). Tabii Kınık'ın belirttiği üzere bu zengin çeşitliliğin görülmesinde "Kayseri halk müziğinin kaynağı niteliğindeki kişilerin her biri farklı türdeki Türk müziği çalgılarıyla Kayseri müziğini icra et[meleri]" ile bu kişilerin "Türk halk müziği ve Türk klâsik müziği eserlerini aynı çalgılarla ve aynı repertuar içerisinde aynı ortamlarda birlikte" çalmalarının tesiri büyüktür (Kınık 2011: 49). Ayrıca bu durum, "Kayseri merkeze ait türkülere tavır ve üslup olarak [da] yansımıştır. Bu yansıma sadece icrayla sınırlı kalmamış eserlerin makam dizilerinde de bir zenginliğe neden olmuştur." (Kınık 2011: 49).

Genelde olduğu gibi Kayseri'de de halk müziği icrasında kullanılan en yaygın tezeneli çalgı "bağlama"dır (Kınık 2011: 53). Fakat bağlamanın türkü icralarında kullanımı daha ziyade merkezin dışında kalan bölgelerde söz konusudur. Merkezde söylenen türkülerde ise Türk klâsik müziğinde öne çıkan çalgılar kullanılmıştır. Bunlar içinde ise "ud" başta gelmektedir. Hatta "ud neredeyse Kayseri'de bir halk müziği çalgısı gibi sık kullanılmaktadır. (…) bağlama ve ud çoğu zaman ayrılmaz ikili ol[muştur]." (Kınık 2011: 53). Udun dışında ise "kanun, keman, klarnet, ney, cümbüş, yaylı ve mızraplı tambur, kemane ve tef çeşitli oturma ve toplantılarda bir arada icra edilen çalgılar olmuştur ki, bu oturmalarda icra halk müziği eserleriyle başlayıp ilerleyen saatlerde daha çok popüler olan Türk sanat müziği eserleriyle devam etmiştir." (Kınık 2011: 53).

Kayseri'de söylenen türkülerde klâsik müzik çalgılarının ön plana çıkmasında aynı bölgede yaşamış Ermeni müzisyenlerin katkısı da büyüktür. Zira Ermeni sanatkârların Bektaşîliği de benimsedikten sonra halk musikisinde önemli eserler verdiği görülmektedir (Kınık 2014: 7). Tabii bunun yanında Kayseri'de Türk makam musikisine gerek besteleriyle gerekse de çalgılarıyla zenginlik katan pekçok Ermeni musikişinasın varlığı da göze çarpmaktadır (Kınık 2011: 53; Kınık 2014: 6).

Kayseri'de 1980'lerden sonra türkü söyleme işinin organize biçimde kurumsallaşmaya başlaması "halk müziği ve Türk klâsik müziği çalgılarının icrada ayrışmasına yol açmıştır." (Kınık 2011: 53). Bu süreçte "bireysel bir yapıya bürün[en]" halk müziği icralarında "bağlama ailesi, ritim çalgılar, keman ve kaval kullanılmaya başlamıştır." (Kınık 2011: 53). Merkeze uzak ilçelerde, özellikle Afşarların yoğun olduğu bölgelerde ise icrada daha ziyade davul ile zurna ikilisinin öne çıktığı görülmektedir (Kınık 2011: 53).

1. 7. Türkü İcracıları (Türkü Yaratıcıları)

Tarihî süreci de dikkate alarak Kayseri'de ilk türkü icracıları (yaratıcıları) olarak gerek merkezde gerekse merkezin dışındaki bölgelerde önemli bir yer tutan "âşık"lardan söz edebiliriz. Zira kaynaklara da yansıdığı kadarıyla Kayseri'nin âşık tarzı şiir geleneği açısından önemli bir ibda ve icra merkezi olduğunu söyleyebiliriz (Çapraz 2014). Tabii bunda Dadaloğlu, Cingözoğlu Seyit gibi büyük ozanlar yetiştiren Afşarların katkısı yadsınamaz. Zira Kayseri'de icra edilen türkülerin ağırlık merkezlerinden birinin de "uzun havalar", yani Türkmen hayatının önemli kesitlerini içeren "bozlak"lar olması bu durumu yeterince aydınlatır kanaatindeyiz. Merkezde ise Seyrânî, Molulu Revâî, Himmetî, Âşık Hasan, Rûzî gibi daha ziyade klâsik kültüre yakın âşıkların ibda ve icraları söz konusudur. Dolayısıyla bu durum da yukarıda dile getirdiğimiz icralarda Türk halk müziği ve Türk klâsik müziği eserlerinin birlikteliği meselesine ışık tutabilir.

Yukarıdaki bölümde de ifade ettiğimiz gibi Kayseri'de türkünün en etkili icra zemini "arkadaş grubu"na bağlı "müzikli oturmalar"dır (Kınık 2011: 59). 1960'lı yıllardan 2000'li yılların başına kadar devam eden bu oturmalara çarşı esnafından Necip Oyman ud, Ahmet Keçeciler bağlama, Yusuf Özulu ney, Hüseyin Sayram keman, Ahmet Kurtkara (Ahmetçik) ud ve İsmail Ediz ud ve kanun ile katılmışlardır (Kınık 2011: 59). Kınık bu fasılların mahiyeti hakkında ise şu bilgileri aktarmaktadır:

"Yeme içme ile başlanan oturmada müziğe Kayseri yöresine ait Türk klâsik müziği üslup ve tavrını taşıyan türküler ile başlanır, âdeta bir fasıl icra edilirdi. Bu fasıl içerisinde icra edilen önemli türküler vardı. *Sabahın Seher Vaktinde*, *Aşlamayı Aşladım*, *Karakuşu Vurdular*, *Posta Yollarını Dolanıyorum*, *Asmalar da Kol Uzatmış Dallere* bu türkülerden bazılarıdır. Türkülerin ardından şarkılara geçilerek fasıla devam edilir, çoğu zaman bu fasıl kesintiye uğramadan saatlerce sürerdi. Hüseyin Sayram ile Ahmetçik [=Ahmet Kurtkara], ustalıklarından ve nazari bilgilerinden dolayı bu faslı en iyi sürükleyen kişilerdi. Müzik devam ederken birileri arada ev sahibinin hazırladığı ikramlardan atıştırırlardı. Bu oturmalar aynı zamanda çırak olarak katılan kişilerin usta-çırak ilişkisiyle müzik sanatında kendilerini geliştirdikleri âdeta bir okul niteliğinde bir özelliğe sahipti ki Kayseri'nin usta icracılarından birçoğu bu oturmalarda yetişmiş kişilerdi." (Kınık 2011: 59).

Dolayısıyla Kayseri'de âşıklardan sonra türkü yaratıcıları olarak "Kayseri halk müziğinin varlık nedenlerinden de sayılan" "kaynak kişiler" gelmektedir (Kınık 2011: 49). İlk olarak akla gelen kaynak kişi-

ler, Mehmet Delihaliloğlu (Emmi), İbrahim Işıklı (Ethemoğlu İbrahim), Mustafa Yazar (Çantık), İsmail Erdoğan (Sobacı İsmail), Osman Kavuncu, Ahmet Gazi Ayhan, Kazım Altan, Mehmet Büyükkavuk (Arık Hasan'ın Mehmet Ağa), Hacı Ahmet Barçın (İbişin Hacıağa), Ahmet Kurtkara (Ahmetçik), Niyazi Yahyabeyoğlu, Şükrü Daloğlu, Osman Uyan, Ahmet Bahçeci, Adnan Türköz, Zekeriya Bozdağ ve Refik Başaran'dır (Kınık 2011: 50; Bilgin 2017: 59-61; Sıvacı 2018: 51). Son dönemde ise Murat Kavuncu, İsmail Ediz, Şaban Uyan ve Namık Kemal Bilgin önde gelen isimlerdir (Bilgin 2017: 59).

Kısacası son zamanlara kadar Kayseri'de türkülerin fasıllara dönük oldukça canlı bir icra zemininin olduğunu söyleyebiliriz. Bu zemin sayesinde bir taraftan türkünün de içinde bulunduğu ibda ve inşadlar gerçekleştirilirken, diğer taraftan usta-çırak ilişkisi içerisinde yeni sanatkârların yetişmesi, yani türkü söyleme geleneğinin sürekliliği sağlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

A BUĞDAYIM

Yöresi: Kayseri / Tomarza
Kaynak kişi: Durdu DEMİREL

Derleyen: Mehmet KINIK
Notaya alan: Mehmet KINIK

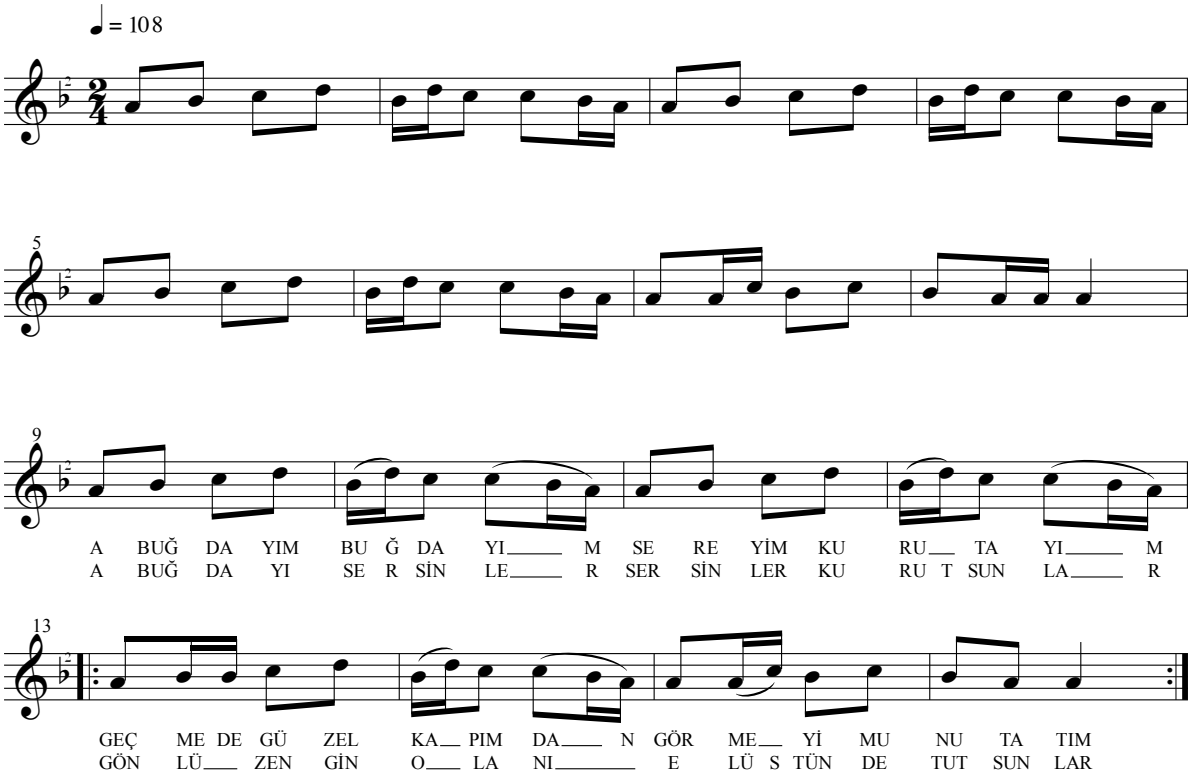

-1-
A BUĞDAYIM BUĞDAYIM
SEREYİM KURUTAYIM
GEÇME DE GÜZEL KAPIMDAN
GÖRMEYİM UNUTAYIM

-2-
A BUĞDAYI SERSİNLER
SERSİNLER KURUTSUNLAR
GÖNLÜ ZENGİN OLANI
EL ÜSTÜNDE TUTSUNLAR

-3-
A BUĞDAYIM CİC OLUR
GÜZELLER GÜLEÇ OLUR
YÂRİ GÜZEL OLANIN
AYRILMASI GÜÇ OLUR

AHDİM OLSUN KONUŞMAYIM KIZINAN

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Hayri KARAMETE

Derleyen: Ankara Devl. Kons.
Notaya alan: Altan DEMİREL

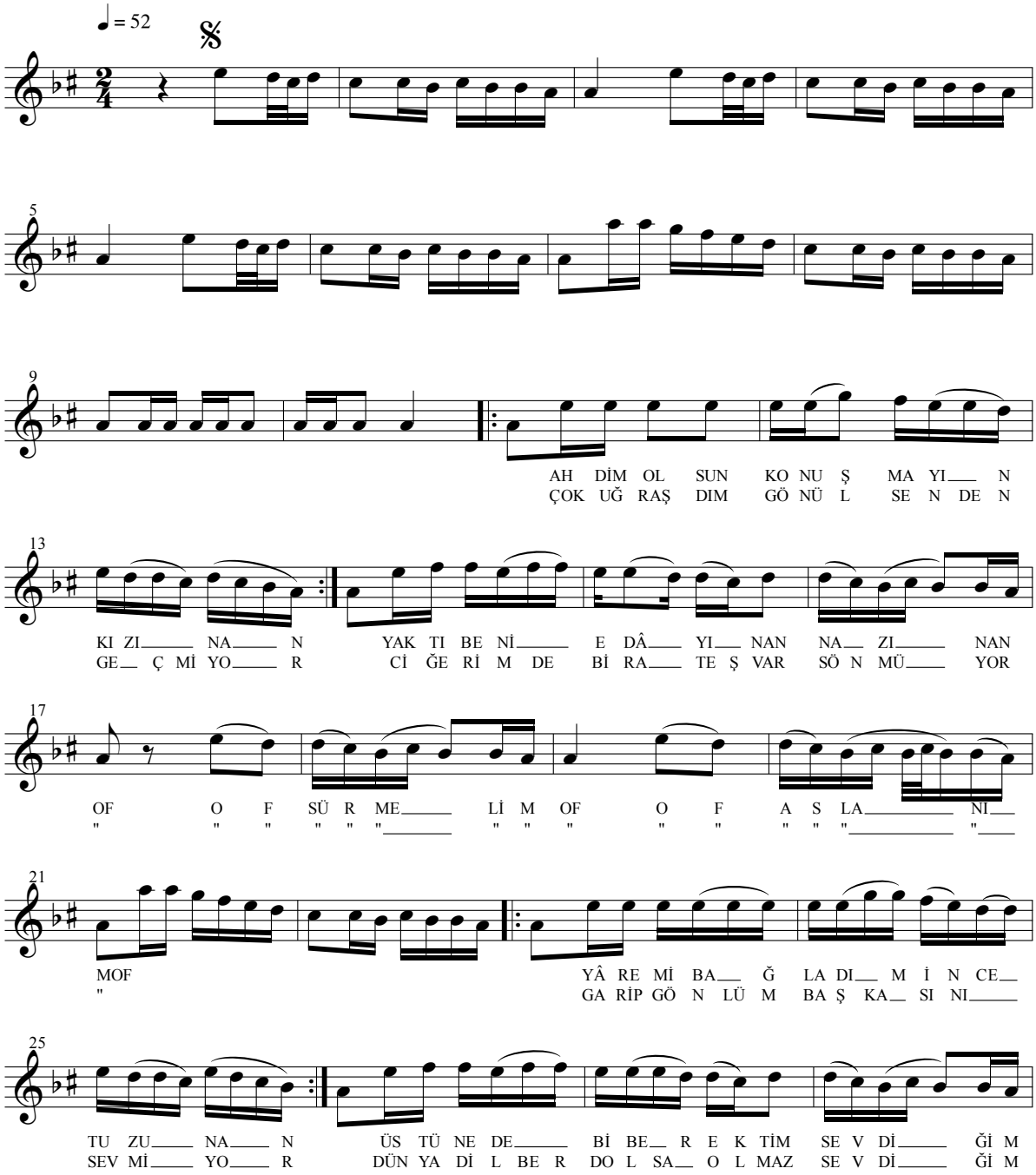

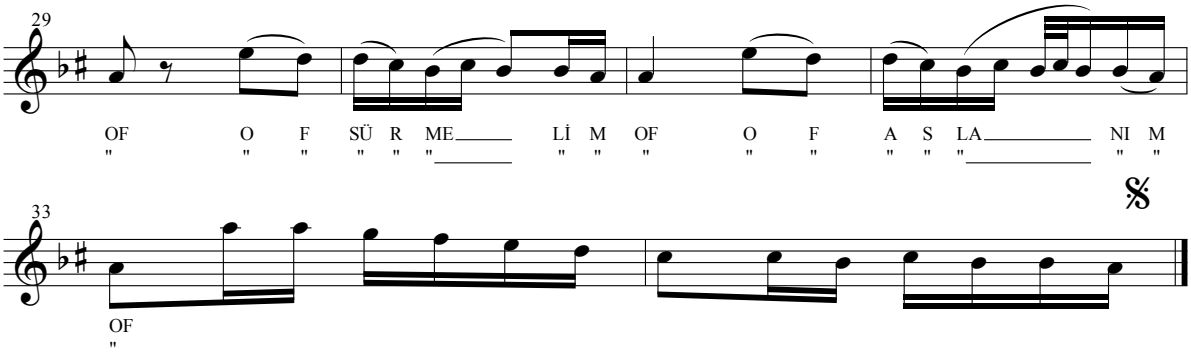

-1-
AHDİM OLSUN KONUŞMAYIM KIZINAN
YAKTI BENİ EDÂYINAN NAZINAN
YAREMİ BAĞLADIM İNCE TUZUNAN
ÜSTÜNE DE BİBER EKTİM SEVDİĞİM

-2-
ÇOK UĞRAŞTIM GÖNÜL SENDEN GEÇMİYOR
CİĞERİMDE BİR ATEŞ VAR SÖNMÜYOR
GARİP GÖNLÜM BAŞKASINI SEVMİYOR
DÜNYA DİLBER DOLSA OLMAZ SEVDİĞİM

AHMED'İN BAŞLIĞI GÜRCÜ BAŞLIĞI

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: İsmail ERDOĞAN

Derleyen: Ankara Devl. Kons.
Notaya alan: Altan DEMİREL

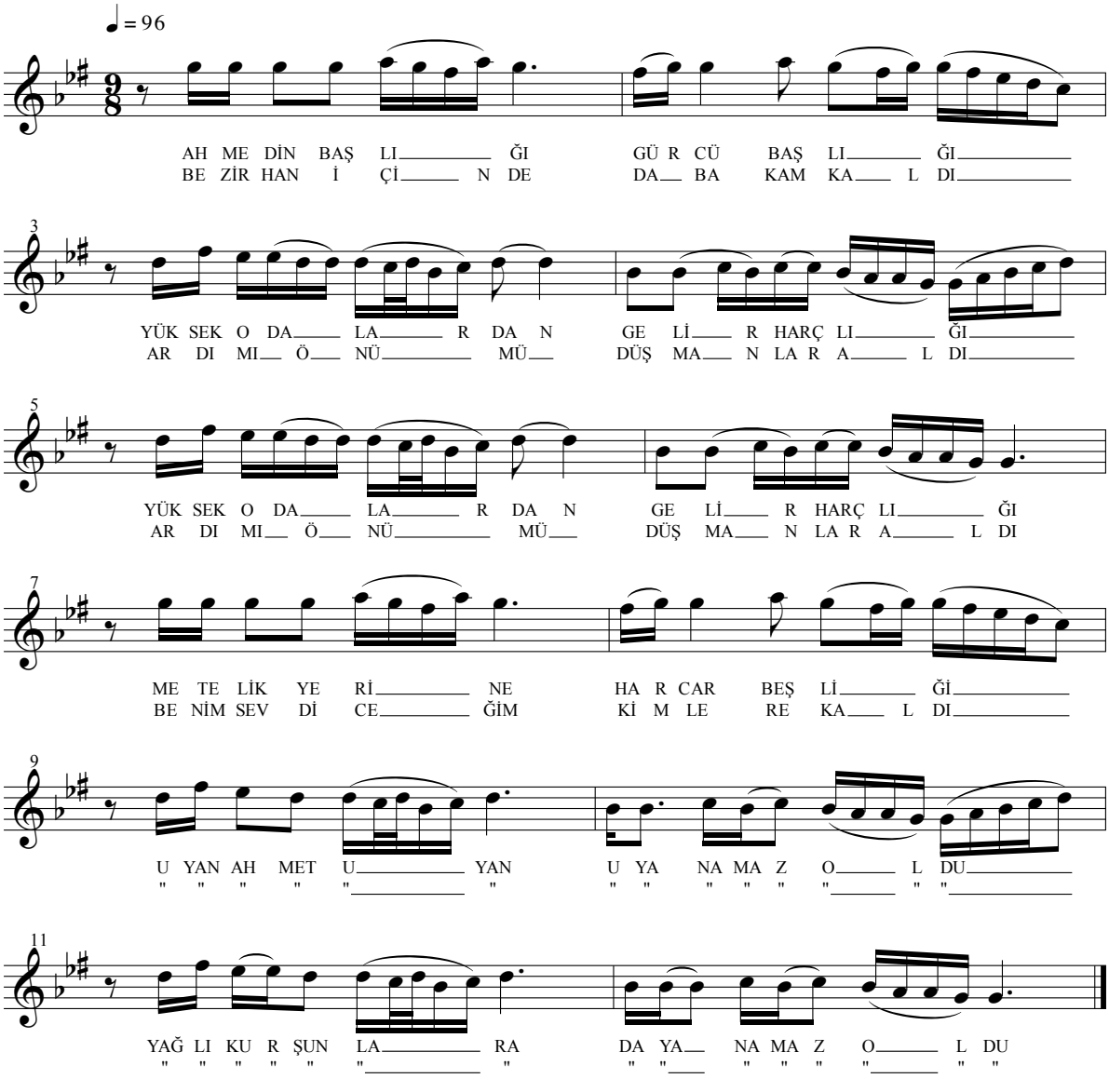

-1-
AHMEDİN BAŞLIĞI GÜRCÜ BAŞLIĞI
YÜKSEK ODALARDAN GELİR HARÇLIĞI
METELİK YERİNE HARCAR BEŞLİĞİ

UYAN AHMET UYAN UYANAMAZ OLDUN
YAĞLI KURŞUNLARA DAYANAMAZ OLDUN

-2-
BEZİRHAN İÇİNDE TABAKAM KALDI
ARDIMI ÖNÜMÜ DÜŞMANLAR ALDI
BENİM SEVDİCEĞİM KİMLERE KALDI

UYAN AHMET UYAN UYANAMAZ OLDUN
YAĞLI KURŞUNLARA DAYANAMAZ OLDUN

AKŞAM ARADA KALDI

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Mehmet IŞIK

Derleyen: Ankara Devl. Kons.
Notaya alan: Altan DEMİREL

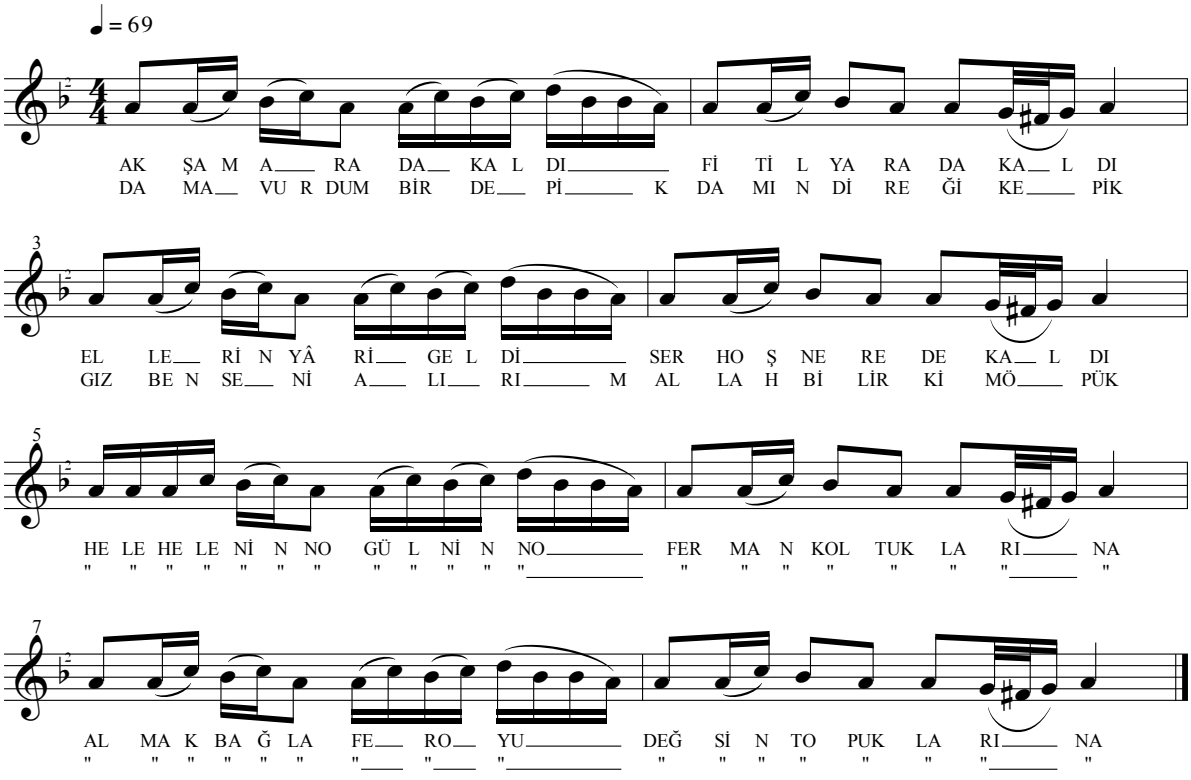

-1-
AKŞAM ARADA KALDI
FİTİL YARADA KALDI
ELLERİN YÂRİ GELDİ
SERHOŞ NEREDE KALDI

NAKARAT
HELE HELE NİNNO GÜL NİNNO
FERMEN KOLTUKLARINA
ALÇAK BAĞLA FEROYU
DEĞSİN TOPUKLARINA

-2-
DAMA VURDUM BİR DEPİK
DAMIN DİREĞİ KEPİK
GIZ BEN SENİ ALIRIM
ALLAH BİLİR KİM ÖPÜK

NAK.

-3-
DAMA VURDUM DAM OYNAR
DAMAR KESTİM GAN OYNAR
EL OĞLU BENİM NEYİM
GÖRDÜKÇE CANIM OYNAR

NAK.

AKŞAM AŞIP GİDİYOR (KEKLİK)

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ahmet Gazi AYHAN

Derleyen: Yıldız AYHAN
Notaya alan: Yıldız AYHAN
Altan DEMİREL

♩ = 90

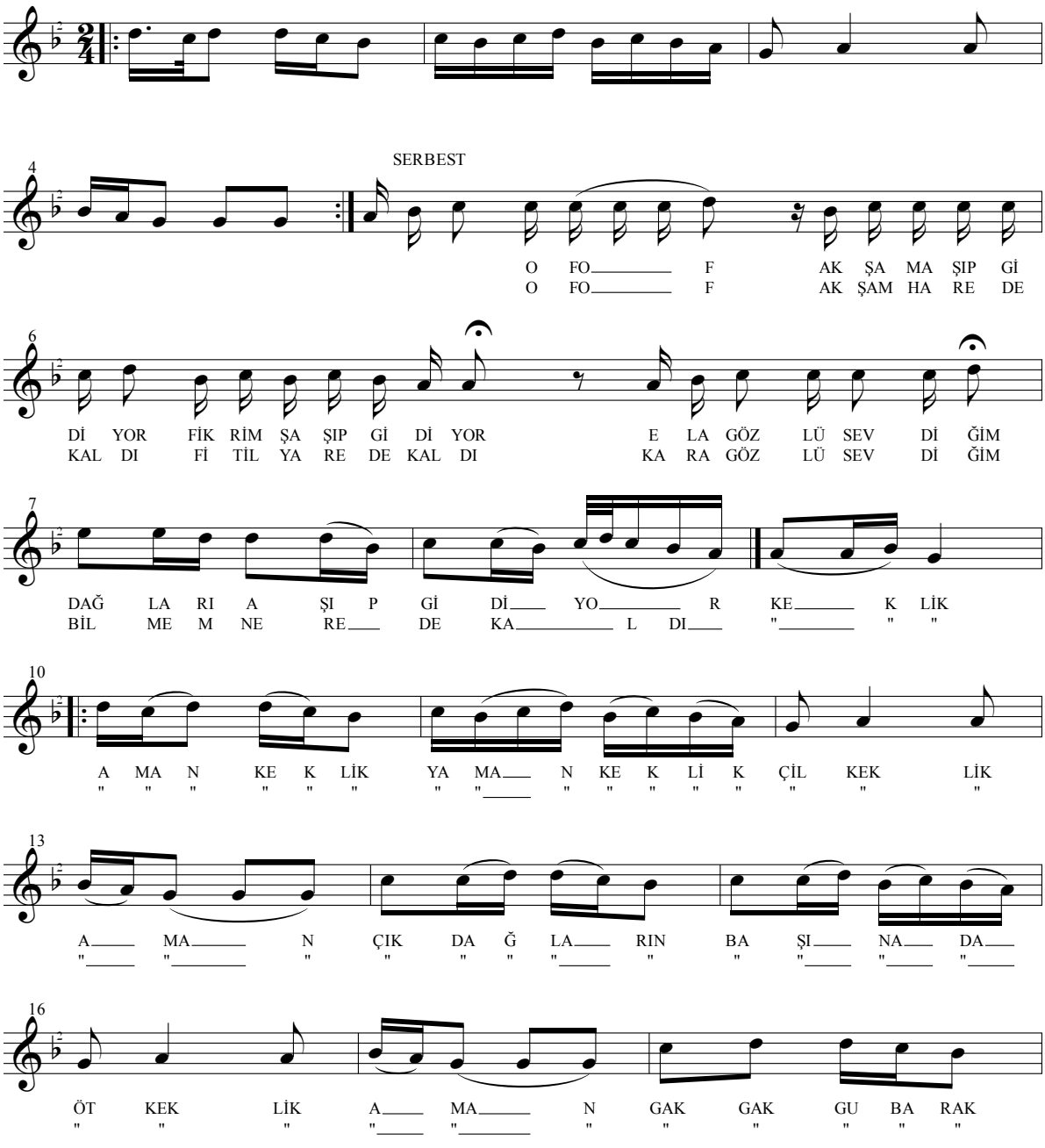

AKŞAM AŞIP GİDİYOR (KEKLİK)

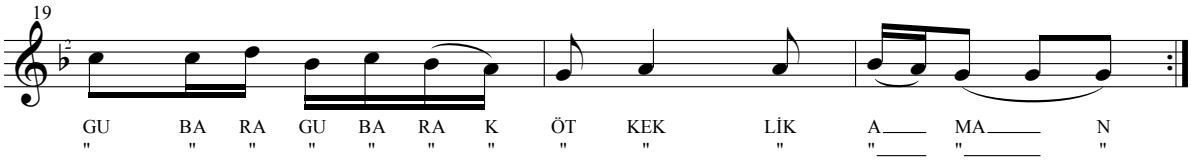

-1-
OF AKŞAM AŞIP GİDİYOR
FİKRİM ŞAŞIP GİDİYOR
KARA GÖZLÜ SEVDİĞİM
DAĞLARI AŞIP GİDİYOR

NAKARAT
AMAN KEKLİK YAMAN KEKLİK ÇİL KEKLİK AMAN
ÇIK DAĞLARIN BAŞINA DA ÖT KEKLİK AMAN
GAK GAK GUBARAK ÖT KEKLİK AMAN

-2-
OF AKŞAM HAREDE KALDI
FİTİL YAREDE KALDI
KARA GÖZLÜ SEVDİĞİM
BİLMEM NEREDE KALDI

NAK.

AL ALMA KIZIL ALMA (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Tomarza
Kaynak kişi: Mehmet GURNAZ

Derleyen: İsmail SAĞLAM
Notaya alan: Tuncer İNAN

♩ = 60

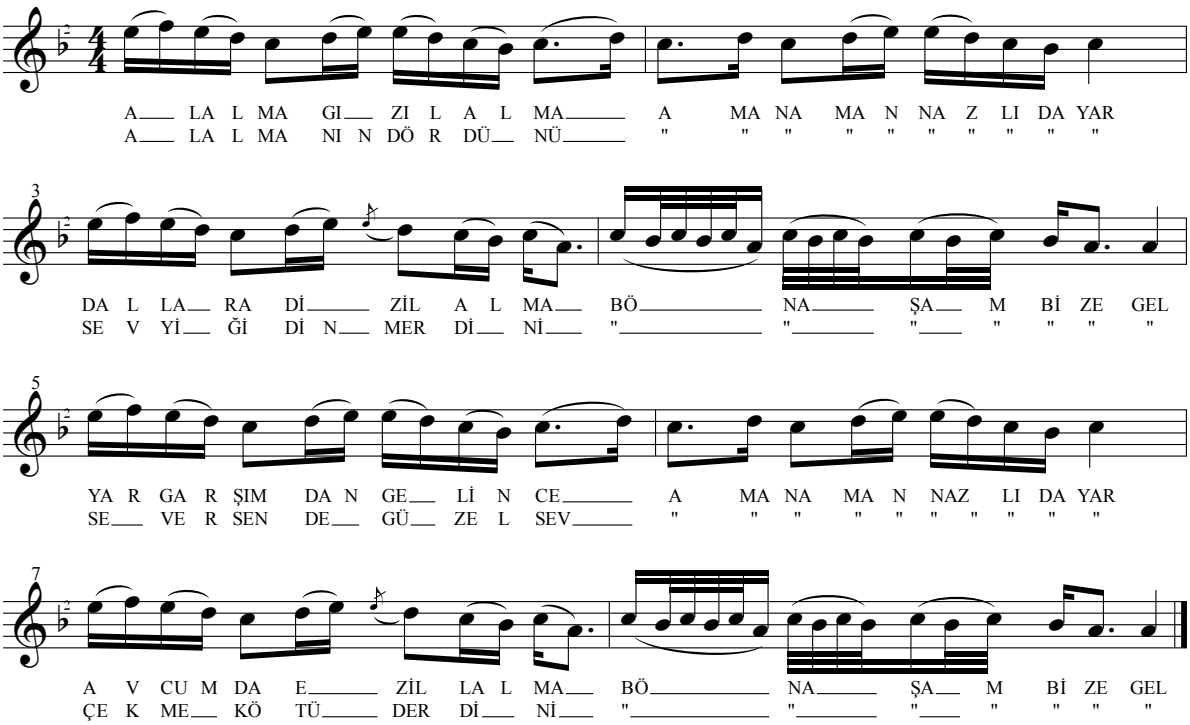

-1-
AL ALMA KIZIL ALMA
DALLARA DİZİL ALMA
YÂR GARŞIMDAN GELİNCE
AVCUMDA EZİL ALMA

NAKARAT
AMAN AMAN NAZLI DA YÂR
BÖNAŞAM BİZE GEL
AMAN AMAN NAZLI DA YÂR
BÖNAŞAM BİZE GEL

-2-
AL ALMANIN DÖRDÜNÜ
SEV YİĞİDİN MERDİNİ
SEVERSEN DE GÜZEL SEV
ÇEKME KÖTÜ DERDİNİ

NAK.

-3-
AL ALMA DÖRT DEĞİL Mİ
HER SÖZÜN MERT DEĞİL Mİ
YÂR ÜSTÜNE YÂR SEVMİŞ
O SANA DERT DEĞİL Mİ

NAK.

AL BOSTANCI BİR BOSTAN VER

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Hayri KARAMETE

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

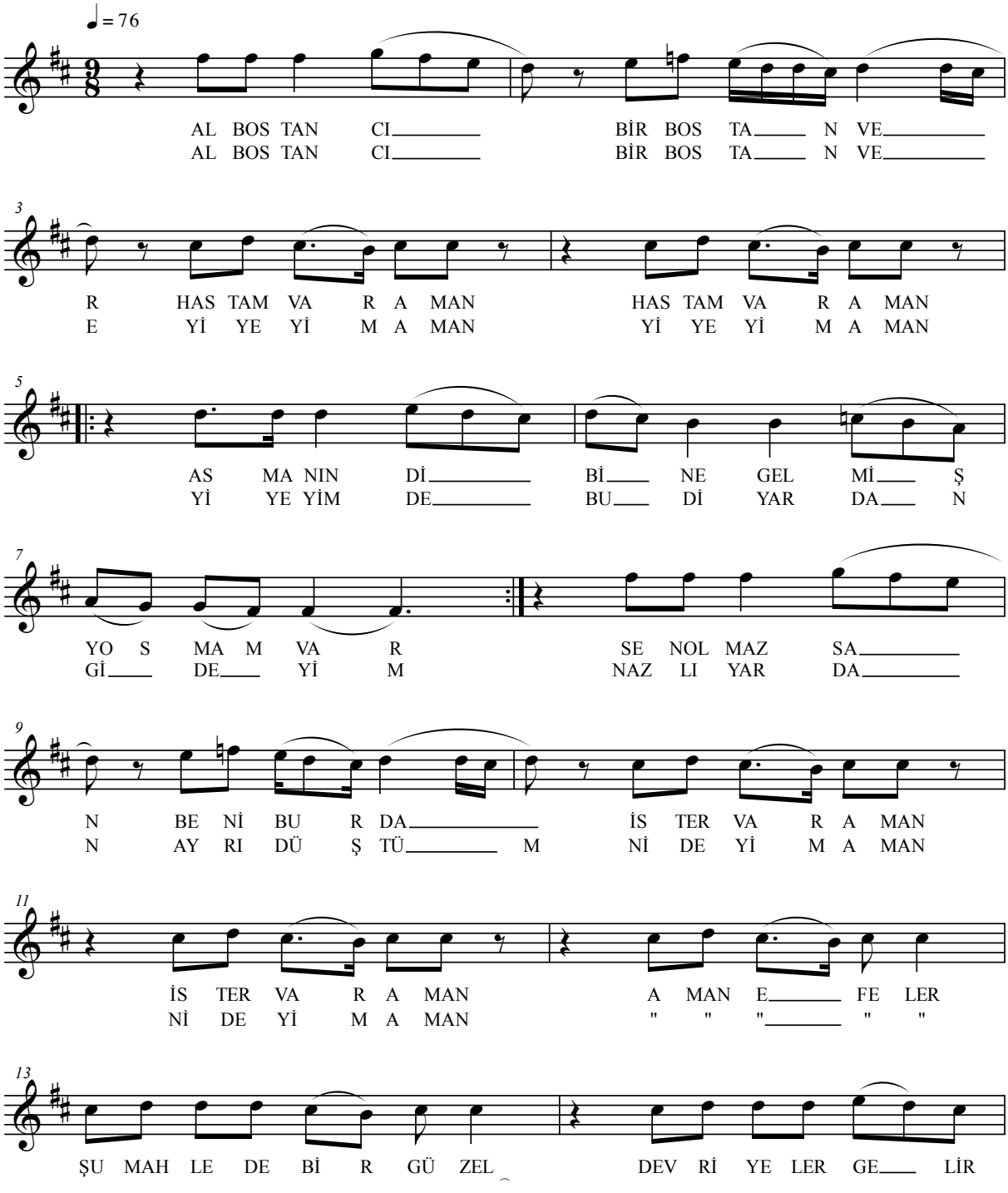

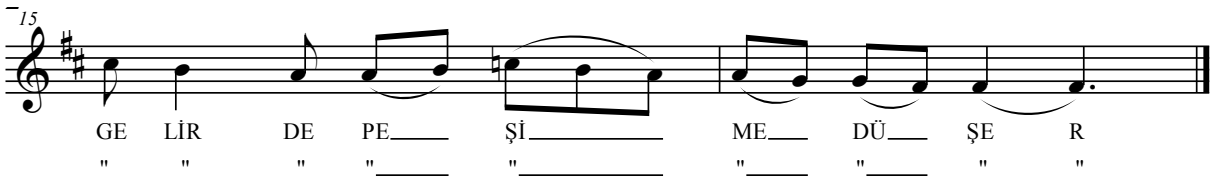

-1-
AL BOSTANCI BİR BOSTAN VER HASTAM VAR AMAN
ASMANIN DİBİNE GELMİŞ YOSMAM VAR
SEN OLMAZSAN BENİ BURDA İSTER VAR AMAN

NAKARAT
AMAN EFELER ŞU MAHLEDE BİR GÜZEL
DEVRİYELER GELİR PEŞİME DÜŞER

-2-
AL BOSTANCI BİR BOSTAN VER YİYEYİM AMAN
YİYEYİM DE BU DİYARDAN GİDEYİM
NAZLI YÂRDAN AYRI DÜŞTÜM NİDEYİM AMAN

NAK.

ALİ DAĞI DERLER DE DAĞLARIN HASI (BIZDIK)

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ahmet Gazi AYHAN

Derleyen: TRT- A. Gazi AYHAN
Notaya alan: Edem ÇALIŞKANEL

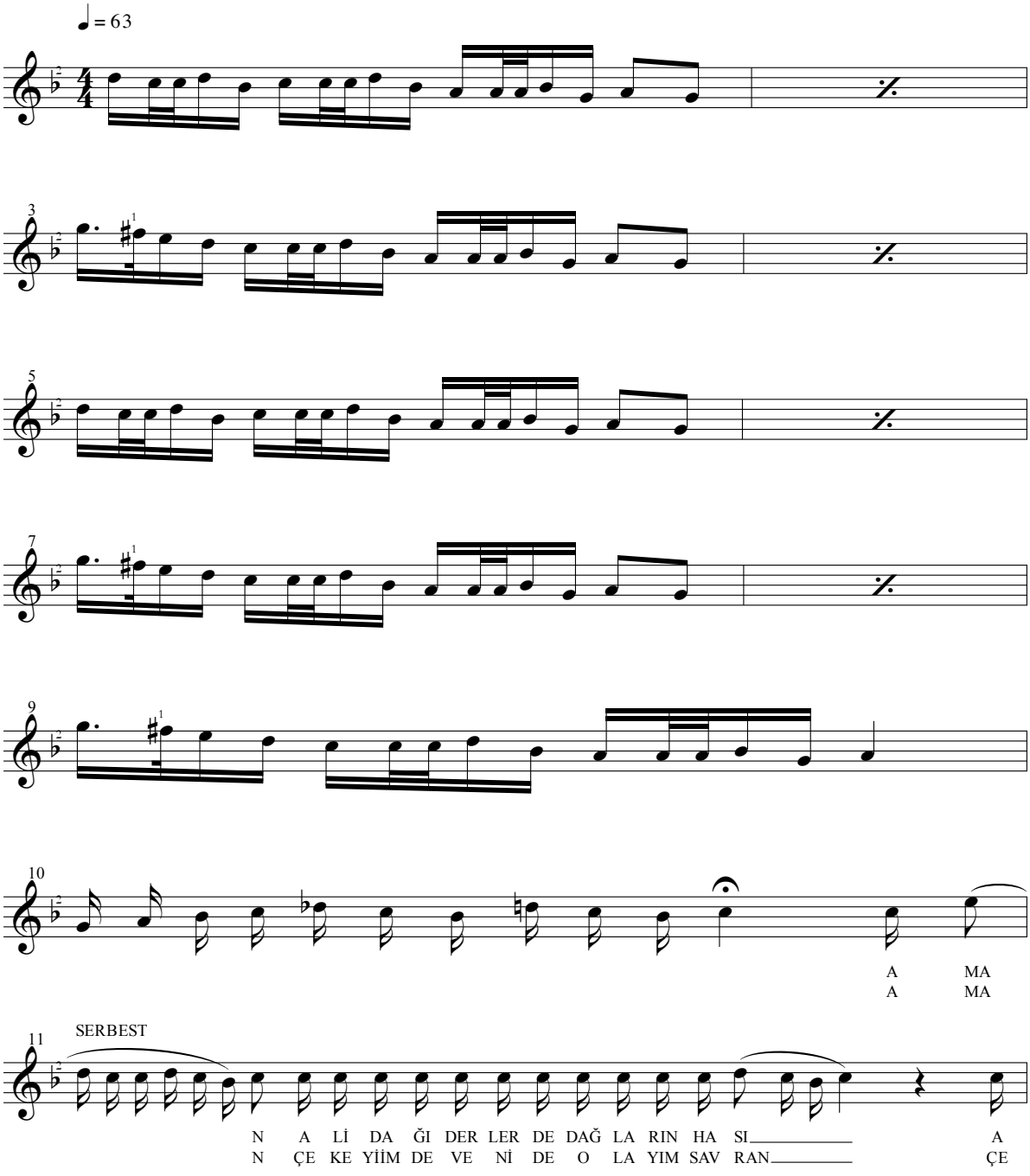

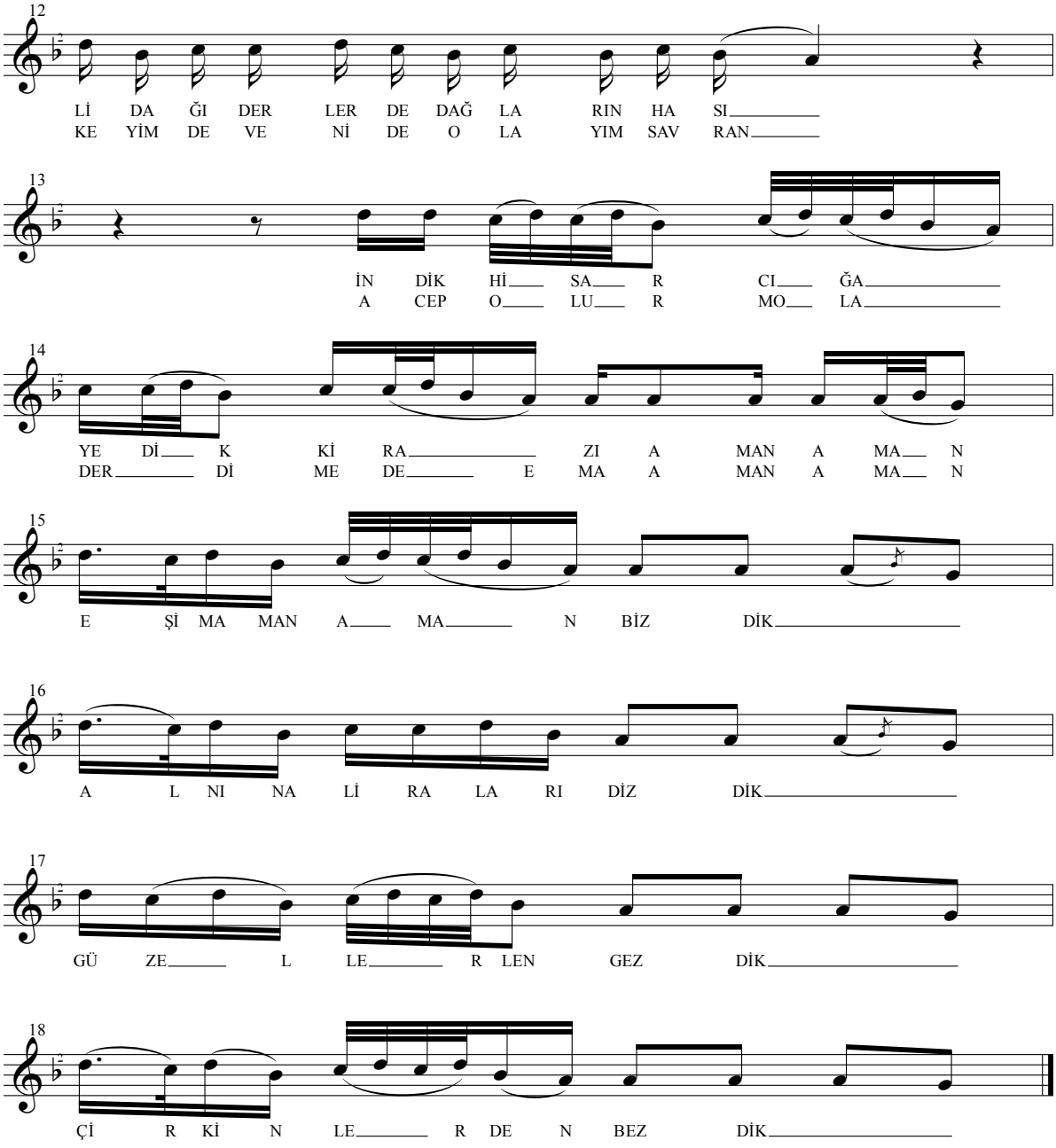

-1-
AMAN ALİ DAĞI DERLER DE DAĞLARIN HASI
İNDİK HİSARCIK'A YEDİK KİRAZI (AMAN AMAN)

-2-

NAKARAT
EŞİM AMAN AMAN BİZDİK
ALNINA LİRALARI DİZDİK
GÜZELLERLEN GEZDİK

ALTUNU BOZDURAYIM (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Fatma EFE

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

q =

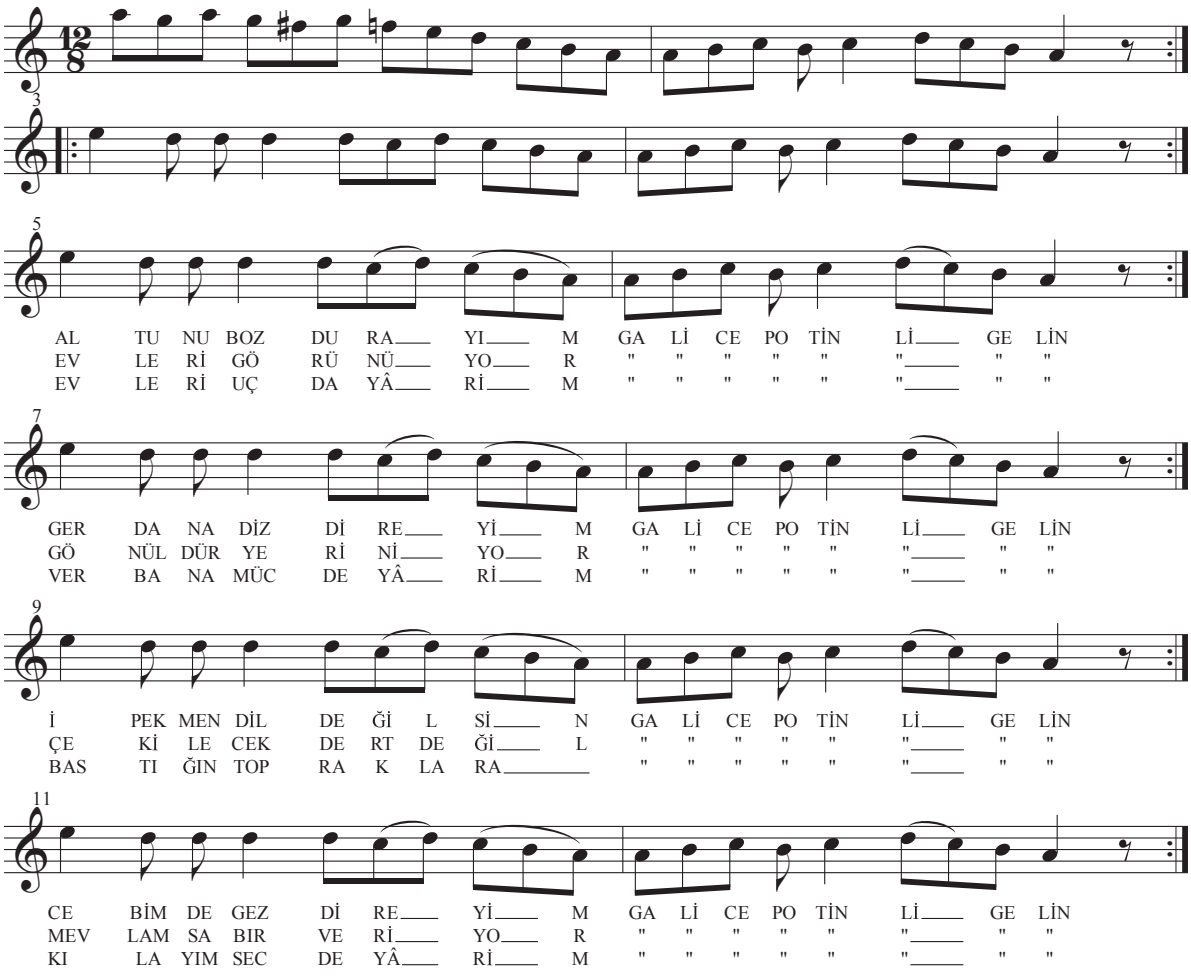

1-
ALTUNU BOZDURAYIM (GALİCE POTİNLİ GELİN)
GERDANA DİZDİREYİM (GALİCE POTİNLİ GELİN)
İPEK MENDİL DEĞİLSİN (GALİCE POTİNLİ GELİN)
CEBİMDE GEZDİREYİM (GALİCE POTİNLİ GELİN)

-2-
EVLERİ GÖRÜNÜYOR
GÖNÜLDÜR YERİNİYOR
ÇEKİLECEK DERT DEĞİL
MEVLAM SABUR VERİYOR

-3-
EVLERİ UÇDA YÂRİM
VER BANA MÜCDE YÂRİM
BASTIĞIN TOPRAKLARA
KILAYIM SECDE YÂRİM

AMAN ECEL AMAN ÜÇ GÜN ARA VER (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Sarıoğlan / Karpınar Köyü
Kaynak kişi: Hüseyin ASLAN

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

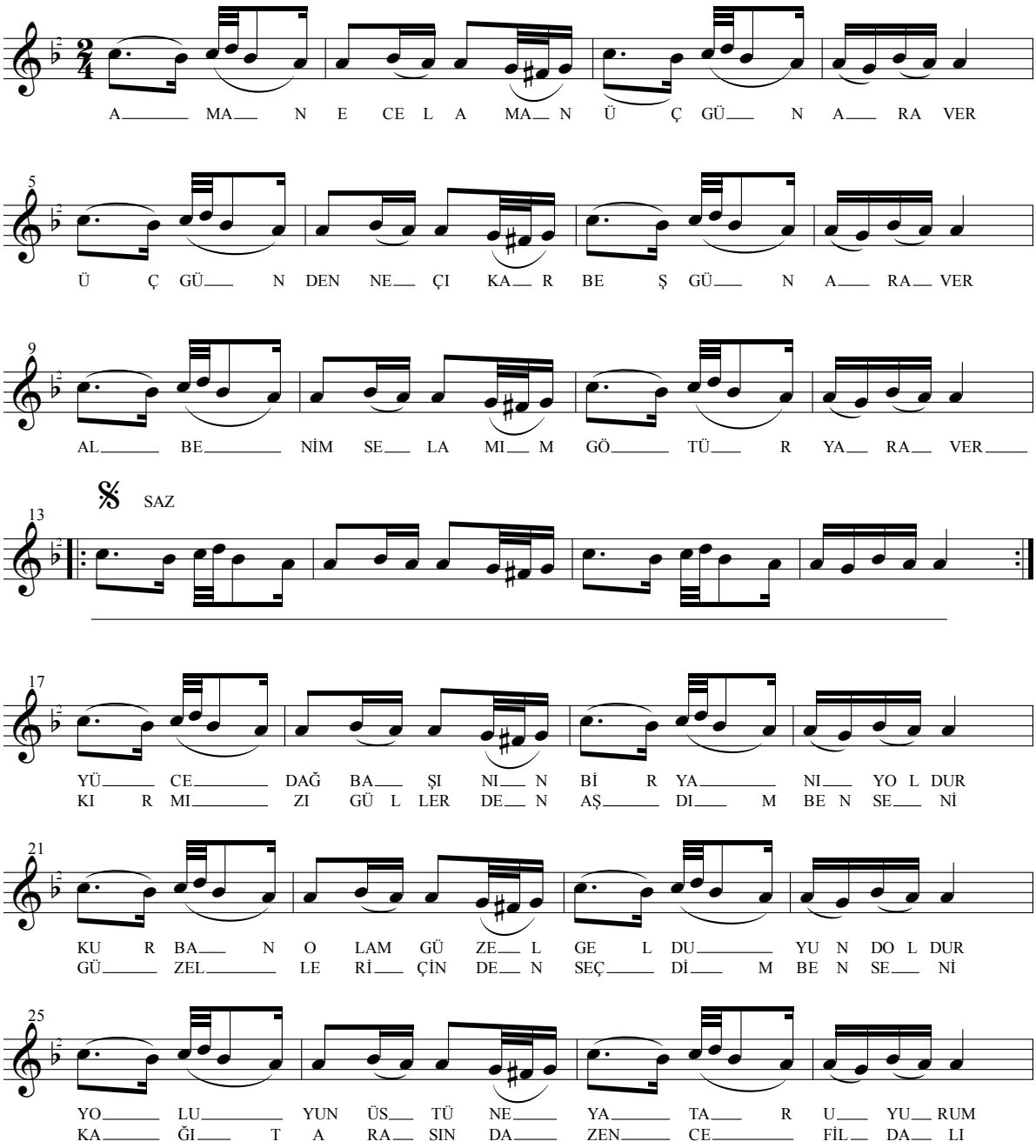

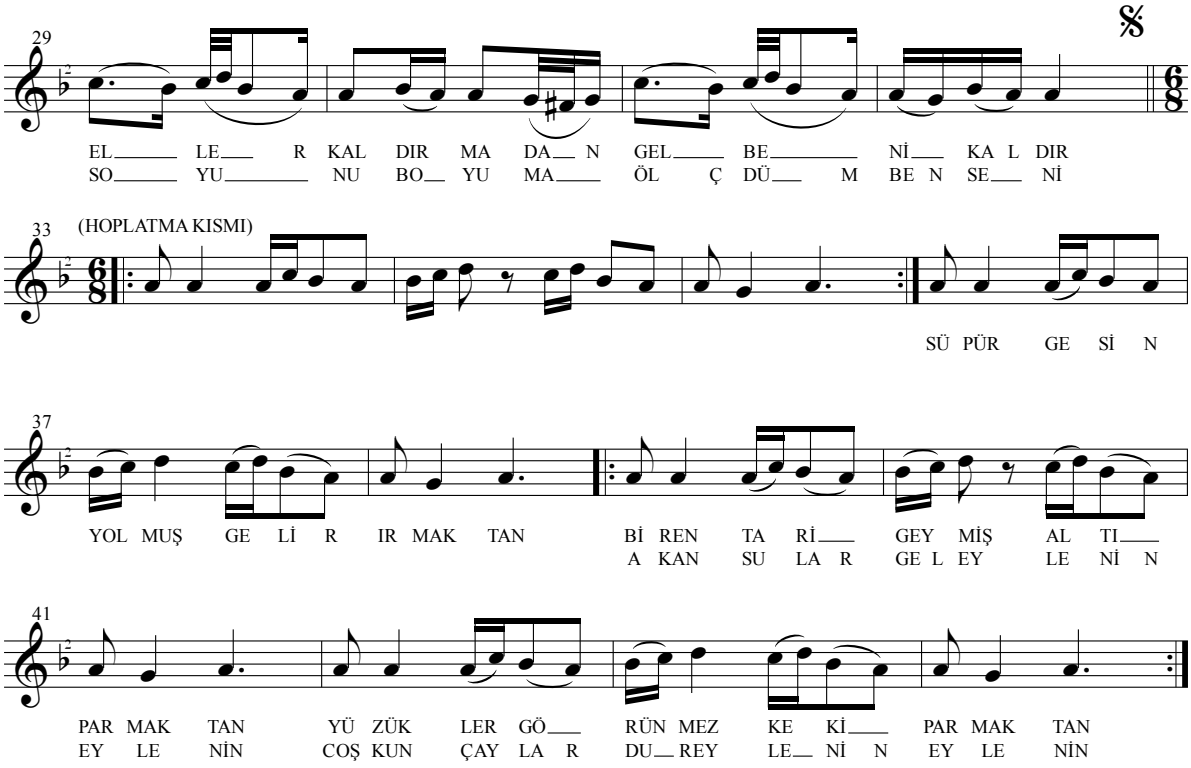
29
EL LE R KAL DIR MA DA N GEL BE Nİ KA L DIR
SO YU NU BO YU MA ÖL Ç DÜ M BE N SE Nİ
33
(HOPLATMA KISMI)
SÜ PÜR GE Sİ N
37
YOL MUŞ GE Lİ R IR MAK TAN Bİ REN TA Rİ GEY MİŞ AL TI
A KAN SU LA R GE L EY LE Nİ N
41
PAR MAK TAN YÜ ZÜK LER GÖ RÜN MEZ KE Kİ PAR MAK TAN
EY LE NİN COŞ KUN ÇAY LA R DU REY LE Nİ N EY LE NİN

ANA BENİ GALDIRIP DA ATMIŞSIN

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ahmet Gazi AYHAN

Derleyen: Plaktan
Notaya alan: Mehmet KINIK

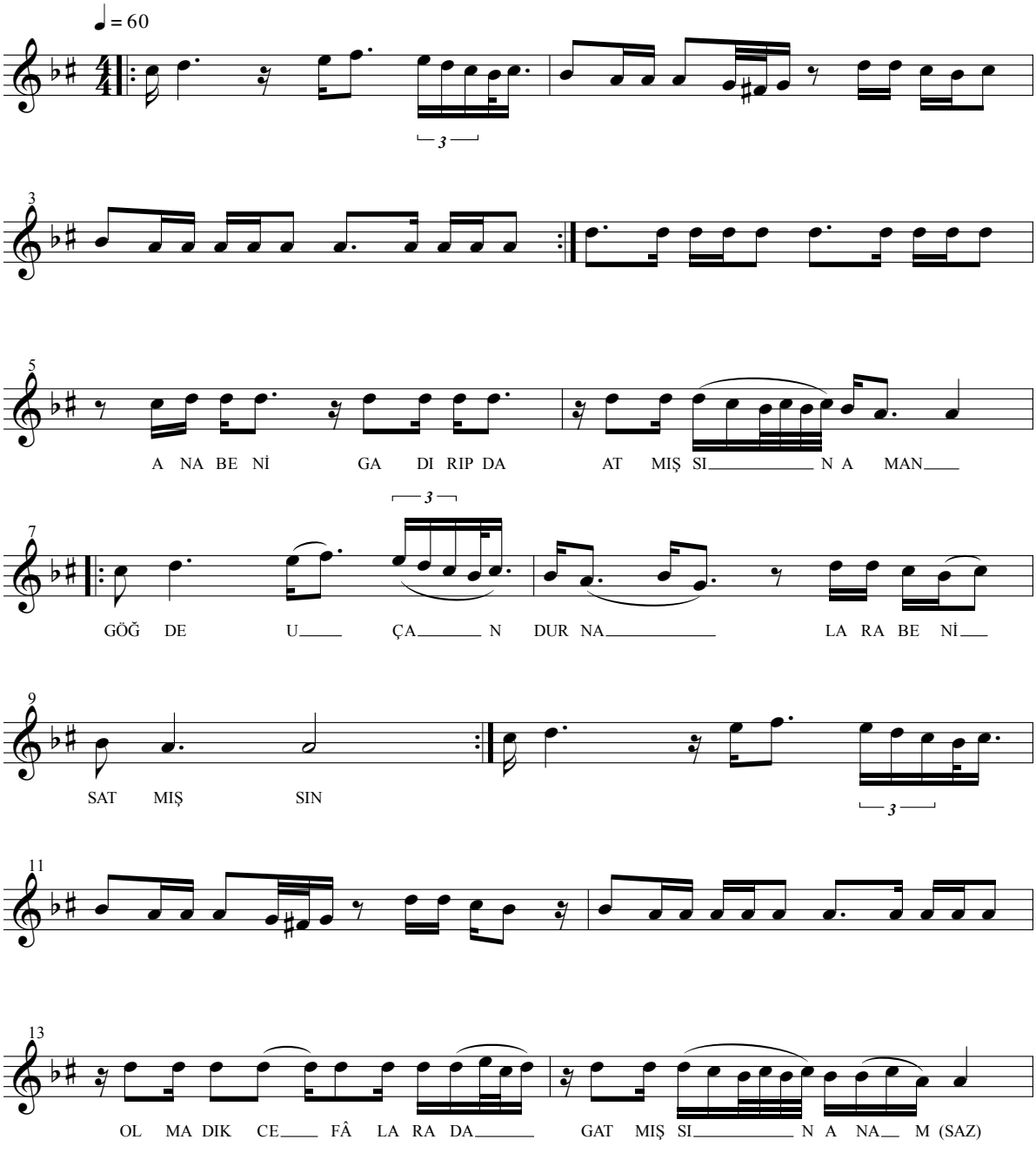

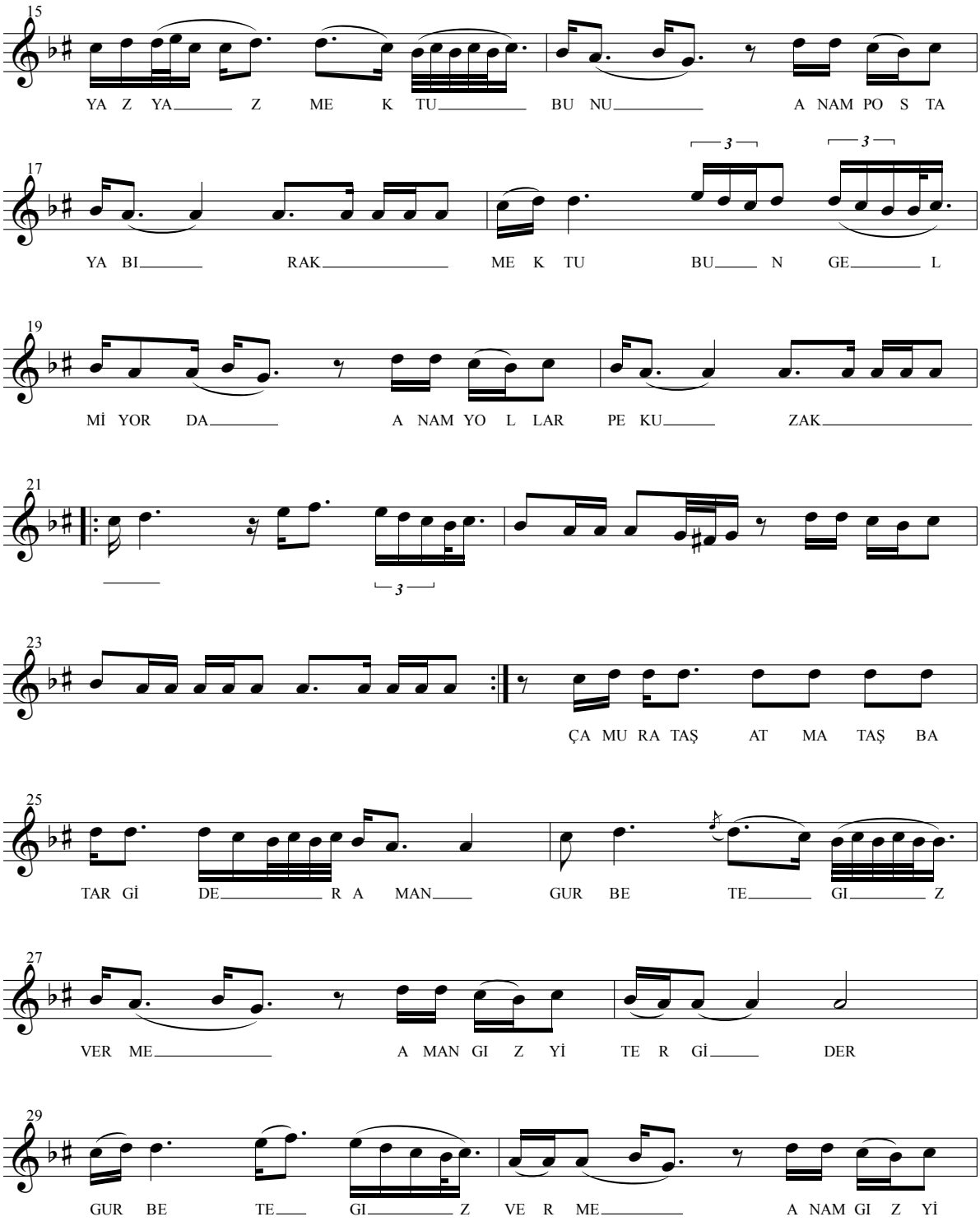
15
YA Z YA Z ME K TU BU NU A NAM PO S TA
17
YA BI RAK ME K TU BU N GE L
19
Mİ YOR DA A NAM YO L LAR PE KU ZAK
21
23
ÇA MU RA TAŞ AT MA TAŞ BA
25
TAR Gİ DE R A MAN GUR BE TE GI Z
27
VER ME A MAN GI Z Yİ TE R Gİ DER
29
GUR BE TE GI Z VE R ME A NAM GI Z Yİ

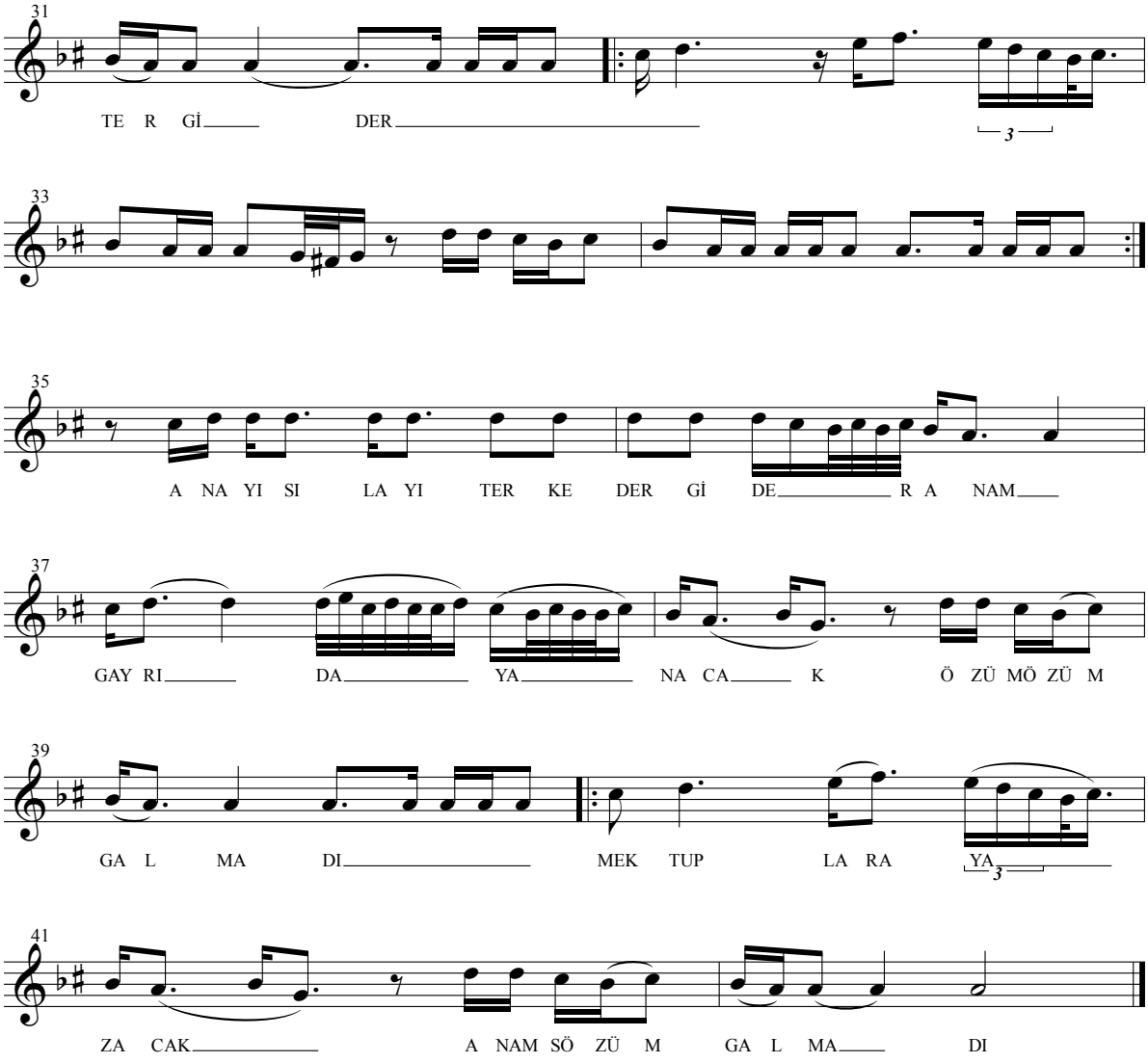

-1-
ANA BENİ GALDIRIP DA ATMIŞSIN AMAN
GÖĞDE UÇAN GURNALARA BENİ SATMIŞSIN
OLMADIK CEFALARADA DA GATMIŞSIN ANAM
YAZ YAZ MEKTUBUNU ANAM POSTAYA BIRAK
MEKTUBUN GELMİYOR DA ANAM YOLLAR PEK UZAK

-2-
ÇAMURA TAŞ ATMA TAŞ BATAR GİDER ANAM
GURBETE GIZ VERME ANAM GIZ YİTER GİDER
ANAYI SILAYI TERK EDER GİDER ANAM
GAYRI DAYANACAK ÖZÜM ÖZÜM KALMADI
MEKTUPLARA YAZACAK ANAM SÖZÜM KALMADI

ARABADA BUĞDAYIM (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Sarız / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Münevver SEZER
Hamza ÖZDEMİR

Derleyen: Ahmet Z. ÖZDEMİR
Notaya alan: Aytekin ALBUZ

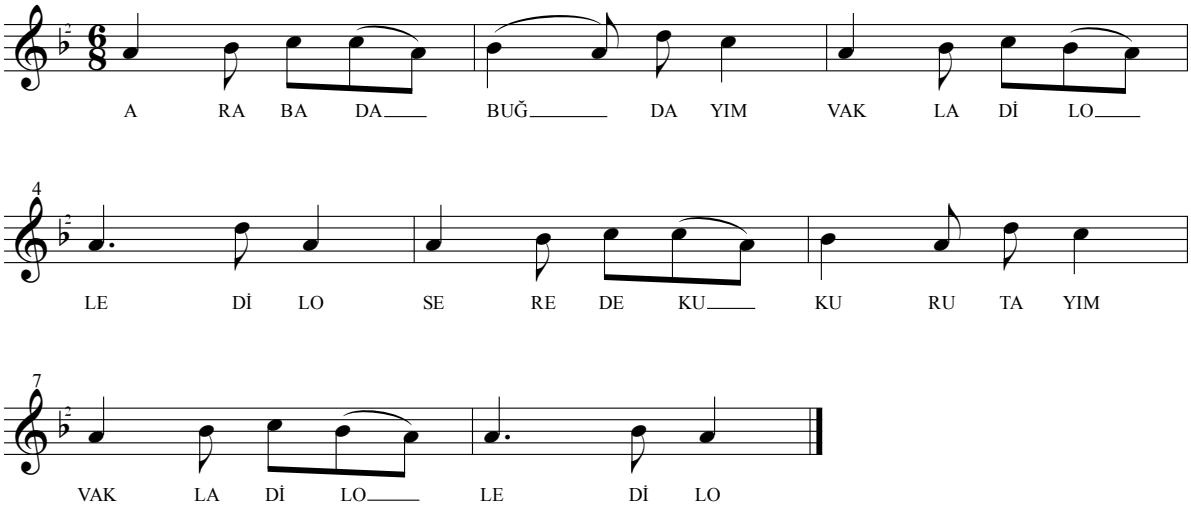

ARABDA BUĞDAYIM, VAKLA DİLO LE DİLO
SERE DE KURUTAYIM VAKLA DİLO LE DİLO
GELME GEÇME KAPIDAN
BEN SENİ UNUTAYIM

ARABAYA TAŞ KOYDUM, VAKLA DİLO LE DİLO
ETRAFINI BOŞ KOYDUM VAKLA DİLO LE DİLO
BİR GÜZELİN YÜZÜNDEN
ADIMI SARHOŞ KOYDUM

ARABANIN TEKERİ, VAKLA DİLO LE DİLO
ÇEKER DAĞA YUKARI VAKLA DİLO LE DİLO
OLURSA BEKAR OLSUN
ÇOK YEDİRİR ŞEKERİ

ARABAM İNER GELİR, VAKLA DİLO LE DİLO
TEKERİ DÖNER GELİR VAKLA DİLO LE DİLO
BENİM SEVDİĞİM GÜZEL
ÇIRASI YANAR GELİR

ARABAYA BİNDİM YAYAN YÜRÜDÜM (Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri / Yahyalı
Kaynak kişi: Makbule AFERİN

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya alan: Erdem ÇALIŞKANEL

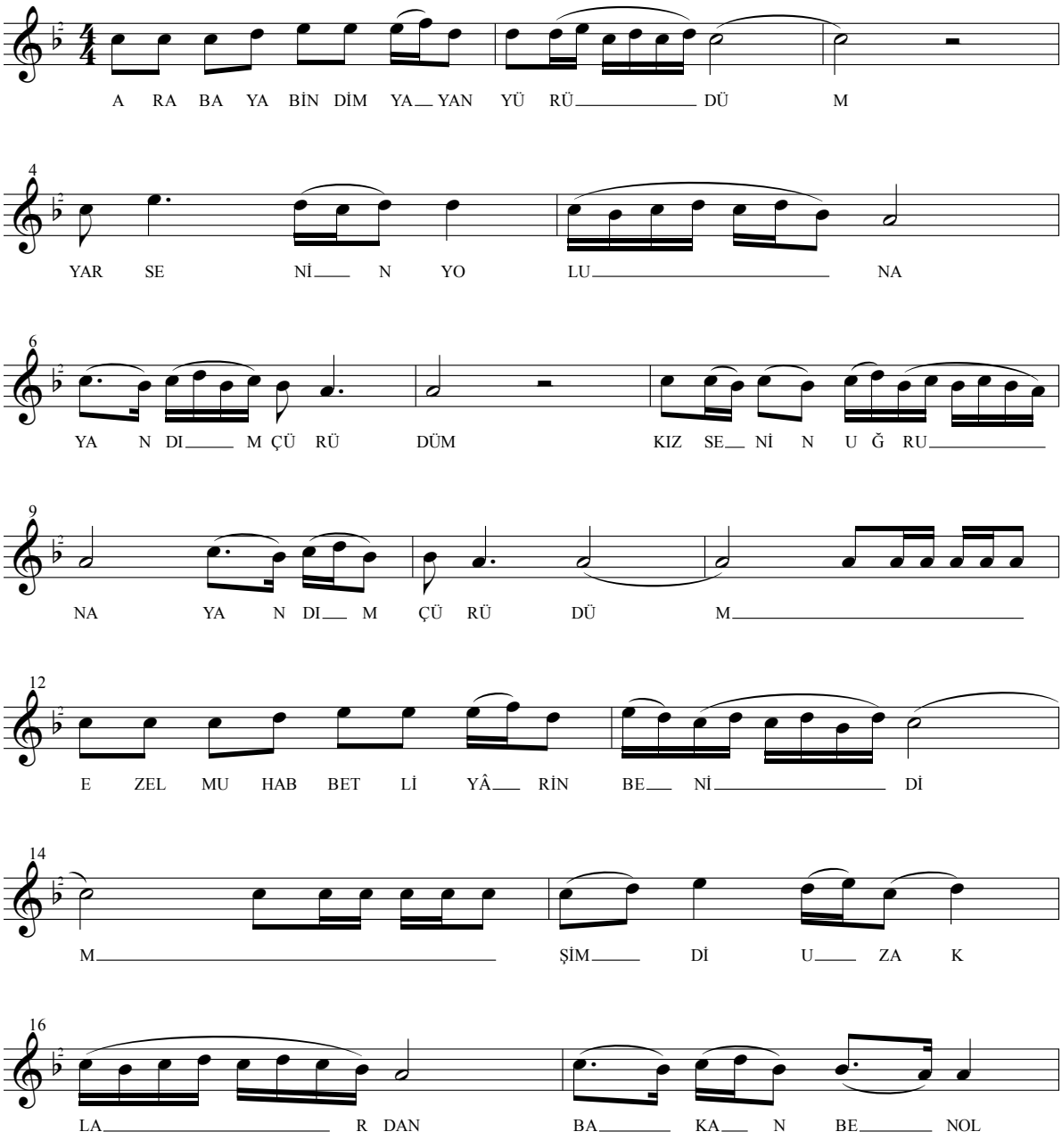

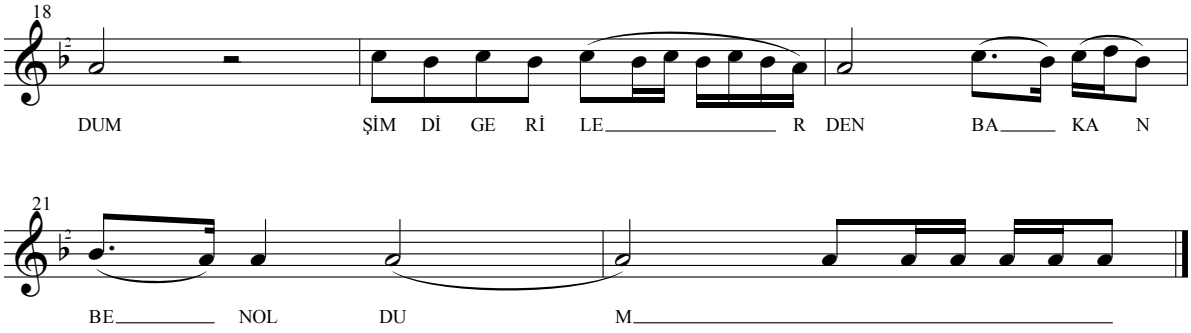

ARABAYA BİNDİM YAYAN YÜRÜDÜM
YÂR SENİN YOLUNA DA YANDIM ÇÜRÜDÜM
KIZ SENİN UĞRUNA DA YANDIM ÇÜRÜDÜM
EZEL MUHABBETLİ YÂRİN BEN İDİM

NAKARAT
ŞİMDİ UZAKLARDAN BAKAN BEN M'OLDUM
ŞİMDİ GERİLERDEN BAKAN BEN M'OLDUM

ARPA BUĞDAY ÇEC OLUR

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Yöre Ekibi

Derleyen: TRT Ankara Rad.
Notaya alan: Yaşar AYDAŞ

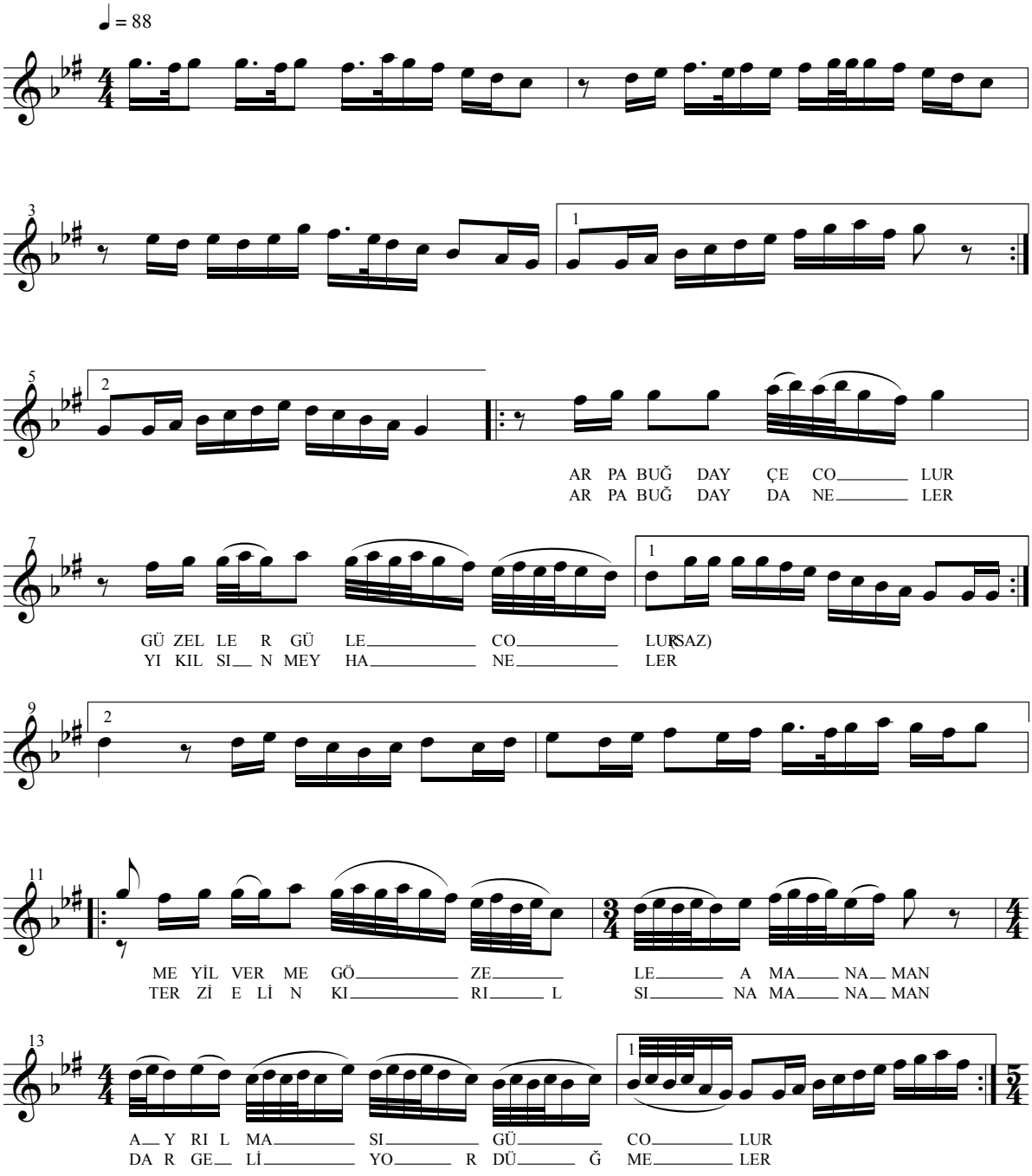

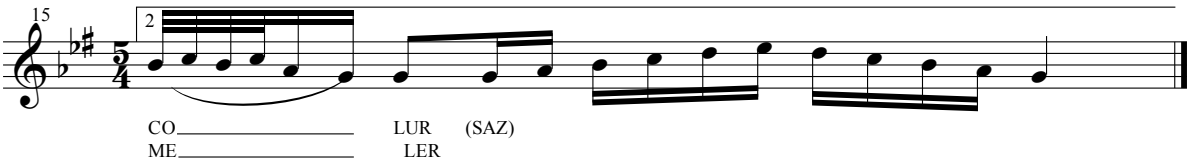

-1-
ARPA BUĞDAY ÇEC OLUR
GÜZELLER GÜZEÇ OLUR
MEYİL VERME GÜZELE (AMAN AMAN)
AYRILMASI GÜÇ OLUR

-2-
ARPA BUĞDAY DANELER
YIKILSIN MEYHANELER
TERZİ ELİN KIRILSIN (AMAN AMAN)
DAR GELİYOR DÜĞMELER

-3-
AYA BAKTIM AY AYAZ
KIZA BAKTIM KIZ BEYAZ
CEBE BAKTIM PARA AZ (AMAN AMAN)
BU KIZ BİZE YARAMAZ

ASMALAR DA KOL UZATMIŞ DALLERE

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Osman KAVUNCU

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

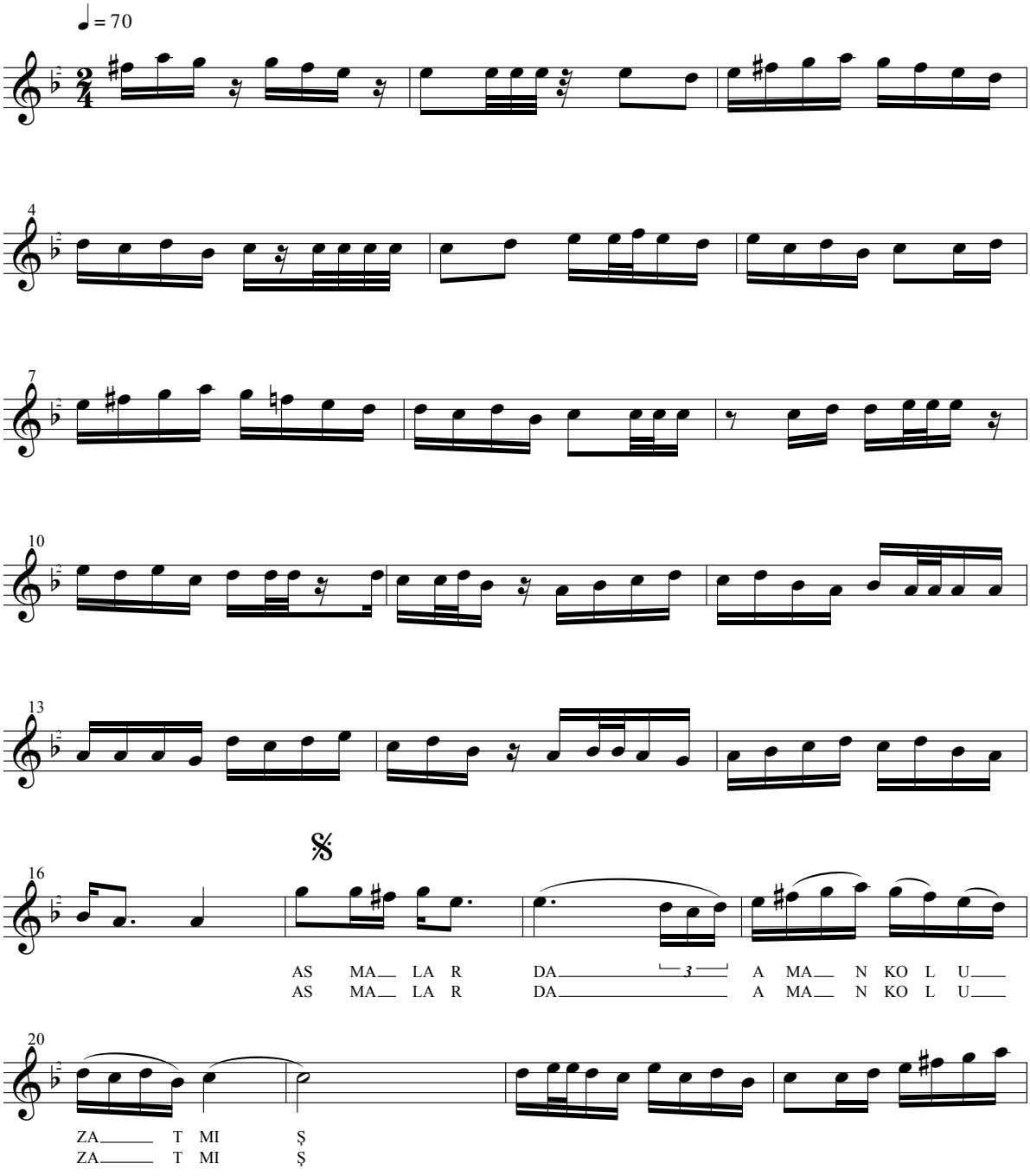

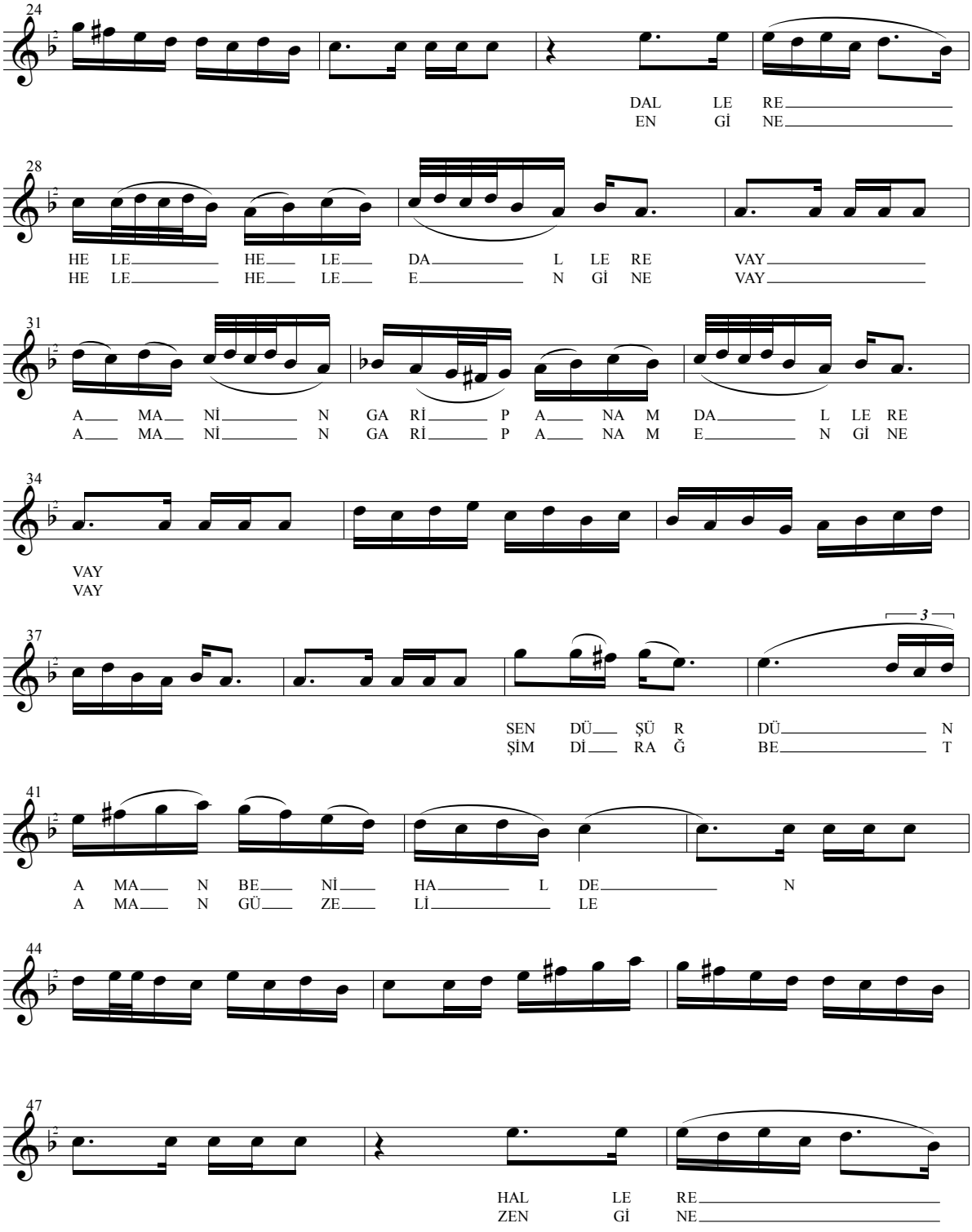
24
DAL LE RE
EN Gİ NE
28
HE LE HE LE DA L LE RE VAY
HE LE HE LE E N Gİ NE VAY
31
A MA Nİ N GA Rİ P A NA M DA L LE RE
A MA Nİ N GA Rİ P A NA M E N Gİ NE
34
VAY
VAY
37
3
SEN DÜ ŞÜ R DÜ N
ŞİM Dİ RA Ğ BE T
41
A MA N BE Nİ HA L DE N
A MA N GÜ ZE Lİ LE
44
47
HAL LE RE
ZEN Gİ NE

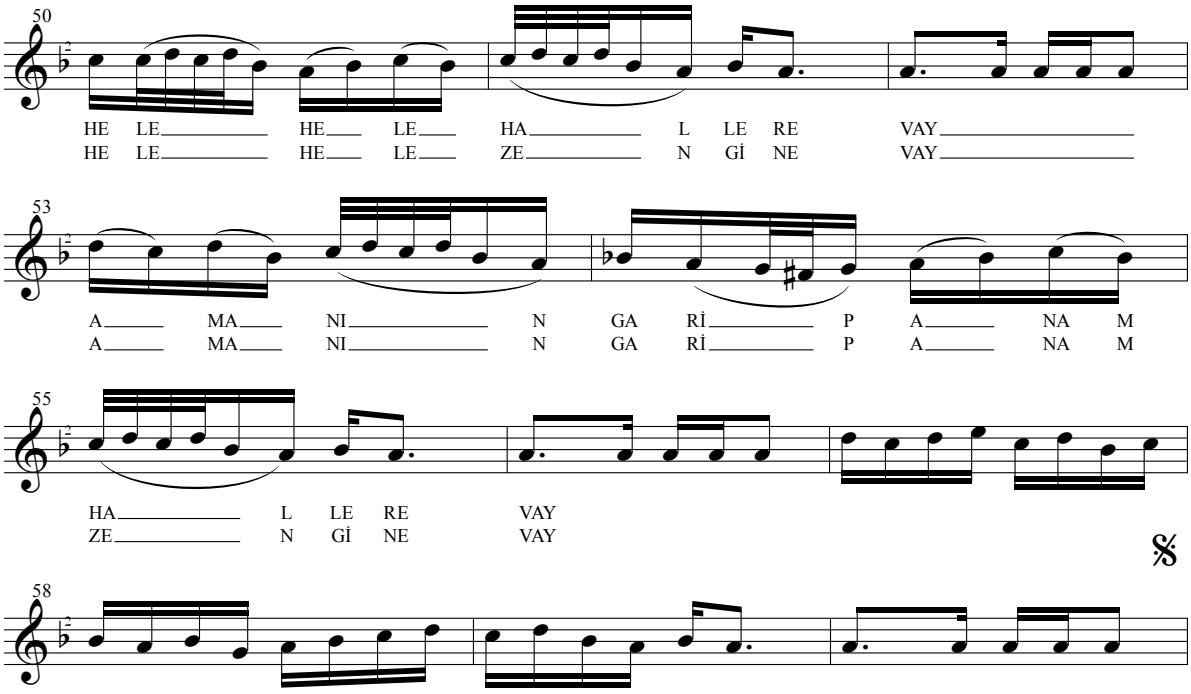

-1-
ASMALAR DA KOL UZATMIŞ DALLERE
SEN DÜŞÜRDÜN BENİ HALDEN HALLERE

-2-
ASMALAR DA KOL UZATMIŞ ENGİNE
ŞİMDİ RAĞBET GÜZEL İLE ZENGİNE

-3-
ASMALAR DA KOL UZATMIŞ İNCİRE
İKİMİZİ BİR SARSINLAR ZİNCİRE

NOT: GİRİŞTEKİ SAZ BÖLÜMÜ YALNIZ TÜRKÜ GİRİŞİNDE ÇALINIR. ARALARDA İSE SENYÖLÜ DÖNÜŞE UYULUR.

ASMALIDIR EVİMİZ

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ahmet YAMACI

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

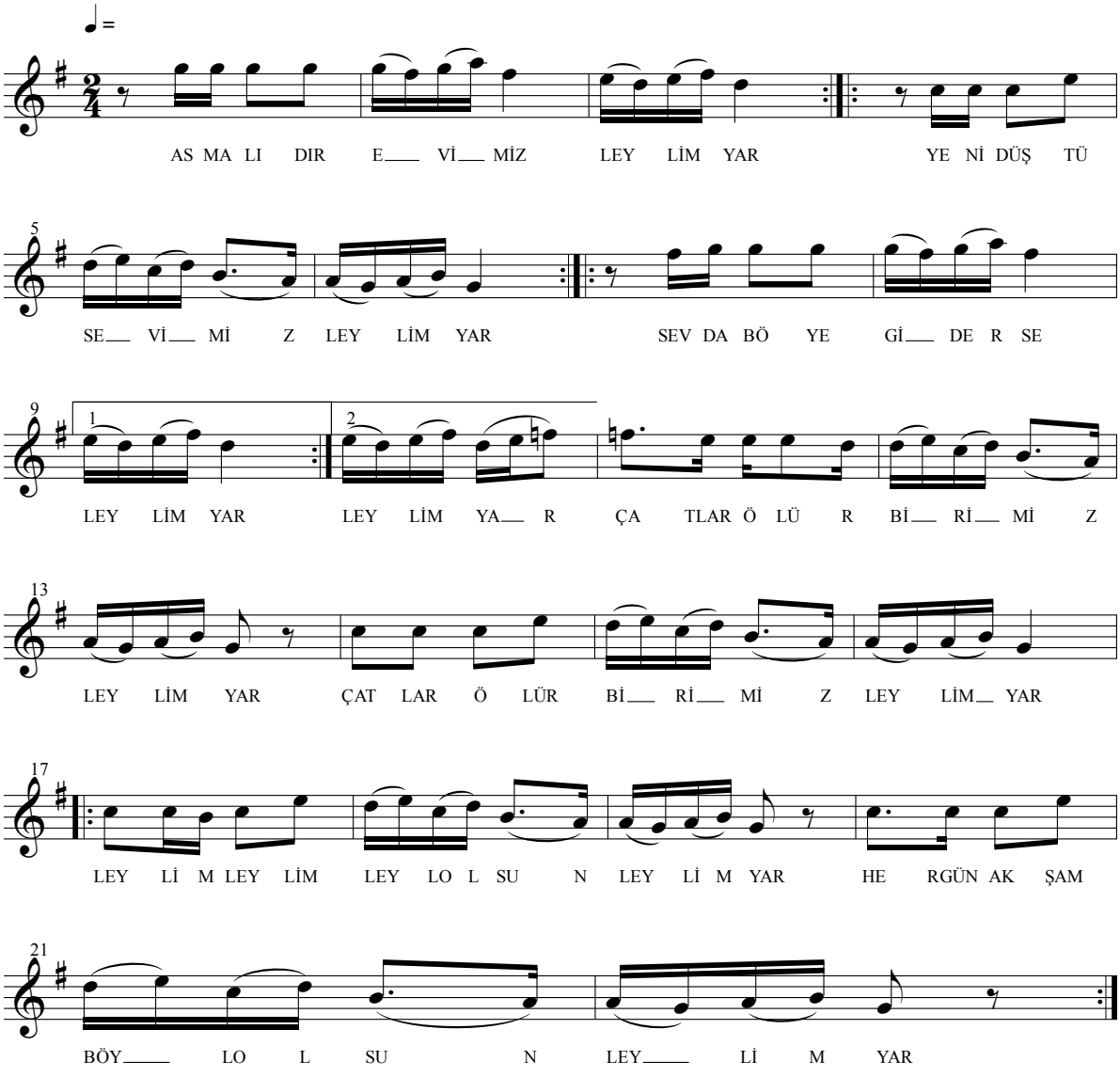

ASMALIDIR EVİMİZ LEYLİM YÂR
YENİ DÜŞTÜ SEVİMİZ LEYLİM YÂR
SEVDA BÖYLE GİDERSE LEYLİM YÂR
ÇATLAR ÖLÜR BİRİMİZ LEYLİM YÂR

KALEDEN İNİYORUM LEYLİM YÂR
DÖN DESEN DESEN DÖNÜYORUM LEYLİM YÂR
AŞKINDAN KİBRİT LEYLİM YÂR
ÜFLESEN SÖNÜYORUM LEYLİM YÂR

KARANFİLİM SARKARIM LEYLİM YÂR
AÇILMAYA KORKARIM LEYLİM YÂR
YÂR GELİYOR DESELER LEYLİM YÂR
HASTA OLSAM KALKARIM LEYLİM YÂR

LEYLİM LEYLİM LEYLOLSUN LEYLİM YÂR
HERGÜN AKŞAM BÖYLOLSUN LEYLİM YÂR
(BAĞLANTI)

AŞAĞIDAN GELEN EL GÜZEL OLUR (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Sarız / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Münevver SEZER
Hamza ÖZDEMİR

Derleyen: Ahmet Z. ÖZDEMİR
Notaya alan: Aytekin ALBUZ

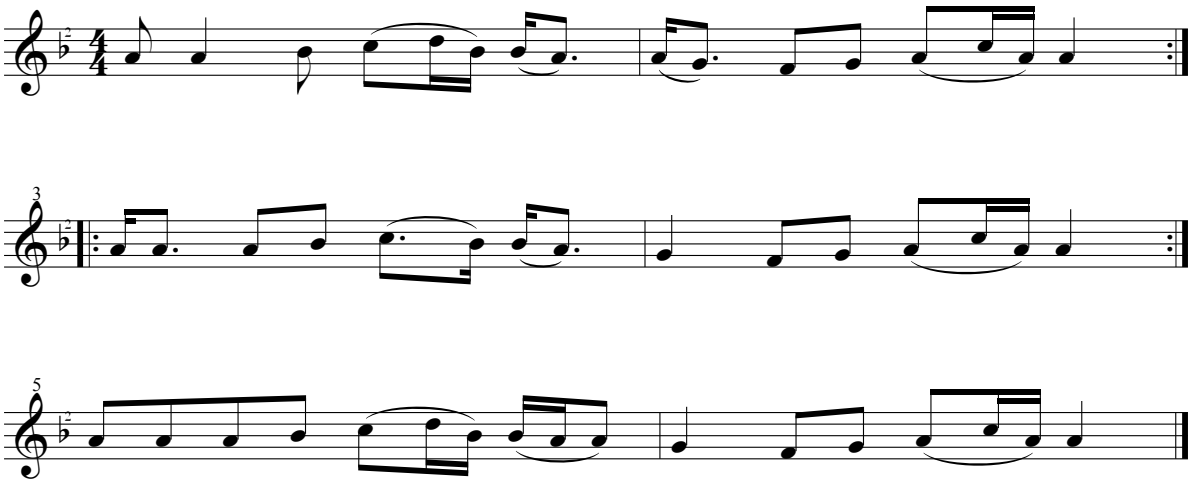

-1-
AŞAĞIDAN GELEN ELİ DEVELİ
DEVESİNİN BURNU TURNA CİGALI
BAŞIN MI BÜYÜDÜ GELİN OLALI
BEN SENİ KIZ İKEN SEVEN OĞLANIM

-2-
AŞAĞIDAN GELİR ELİNDE KÜLEK
SIVAMIŞ KOLLARI NE BEYAZ BİLEK
ELELE TUTSAK DA SENİNLE GİTSEK
GÖR MUHABBET NASIL OLUR O ZAMAN

-3-
AŞAĞIDAN GELEN EL GÜZEL OLUR
BAŞA SOKULMADIK GÜL GÜZEL OLUR
EMMİLİ DAYILI YÂR GÜZEL OLUR
BİL YÂRENLİK NASIL OLUR O ZAMAN

-4-
AŞAĞIDAN GELEN KİRMENLİ KARI
SEN ÖTE DE YÂR BERİ BERİ
GÖKTEKİ YILDIZIN ÇENGELİ DÜŞTÜ
HA DÜŞERSE DÜŞSÜN CANIN SAĞOLSUN

-5-
AŞAĞIDAN GELEN URUM KOYUNU
YÂRİME BENZETTİM SUNA BOYUNU
KENDİSİ KÜÇÜK DE BİLMEM HUYUNU

AŞAĞIDAN GELEN TATAR

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Zekiye ÖZKAN

Derleyen: Ankara Devl. Kons.
Notaya alan kişi: Altan DEMİREL

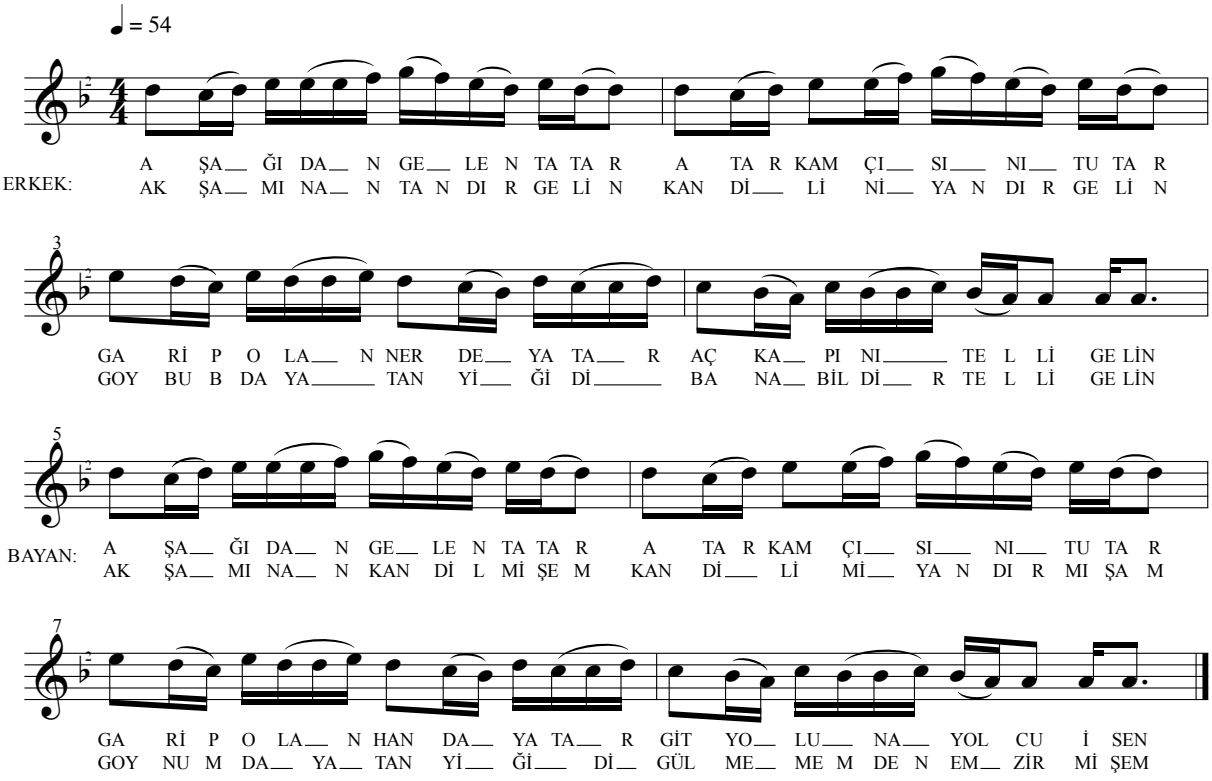

ERKEK: AŞAĞIDAN GELEN TATAR
ATAR KAMÇISINI TUTAR
GARİP OLAN NERDE YATAR
AÇ KAPINI TELLİ GELİN

KADIN: AŞAĞIDAN GELSİN TATAR
ATAR KAMÇISINI TUTAR
GARİP OLAN HANDA YATAR
GİT YOLUNA YOLCU İSEN

ERKEK: AKŞAMINAN TANDIR GELİN
KANDİLİMİ YANDIR GELİN
GOYNUNDA YATAN YİĞİDİ
BANA BİLDİR TELLİ GELİN

KADIN: AKŞAMINAN KANDİLMİŞEM
KANDİLİMİ YANDIRMIŞAM
GOYNUMDA YATAN YİĞİDİ
GÜL MEMEMDEN EMZİRMİŞEM

AŞAĞIDAN GELİR HOZALI GELİN

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Halil SAPMAZ

Derleyen: Emin ALDEMİR
Notaya alan: Emin ALDEMİR

♩ = 100

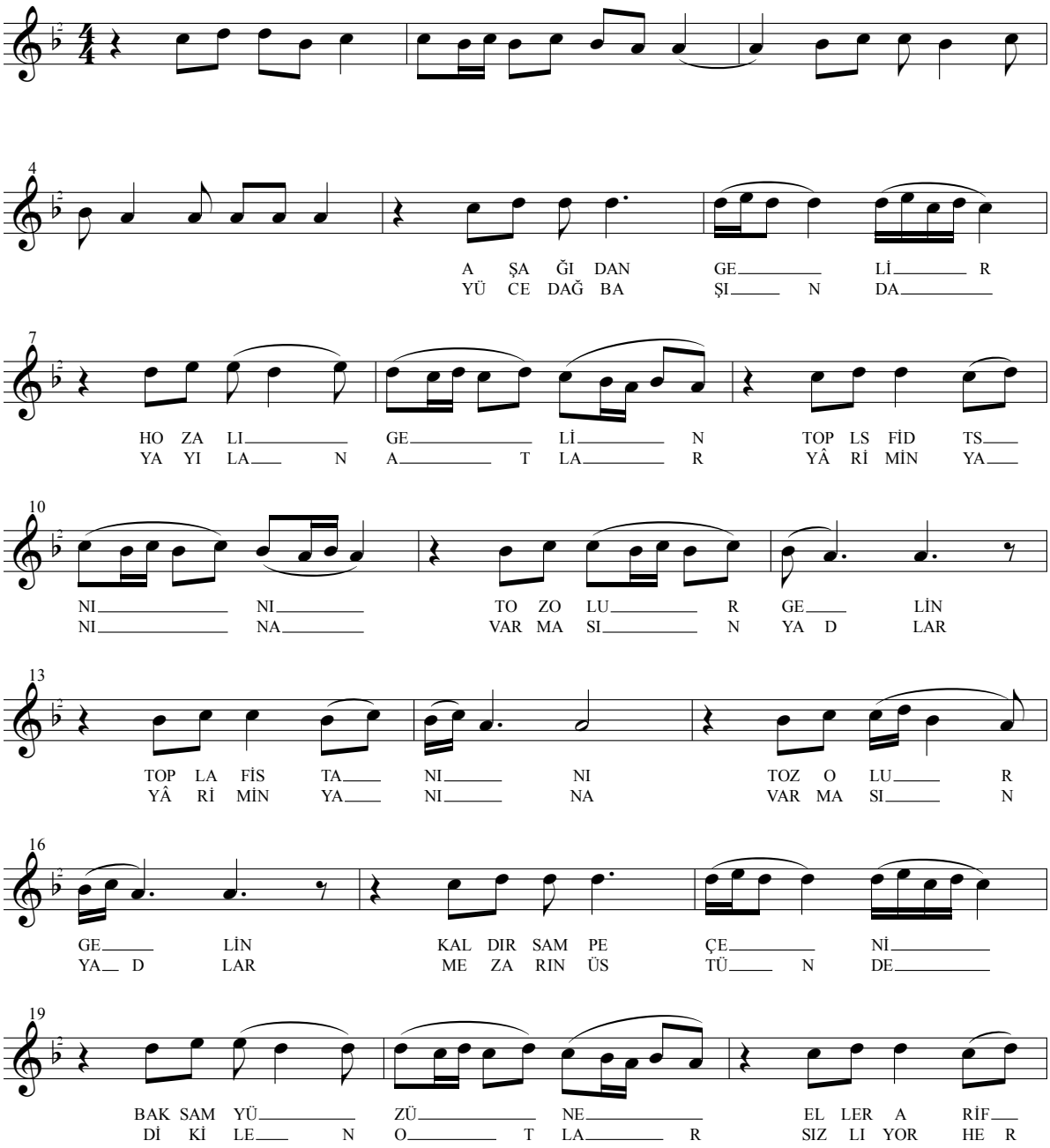

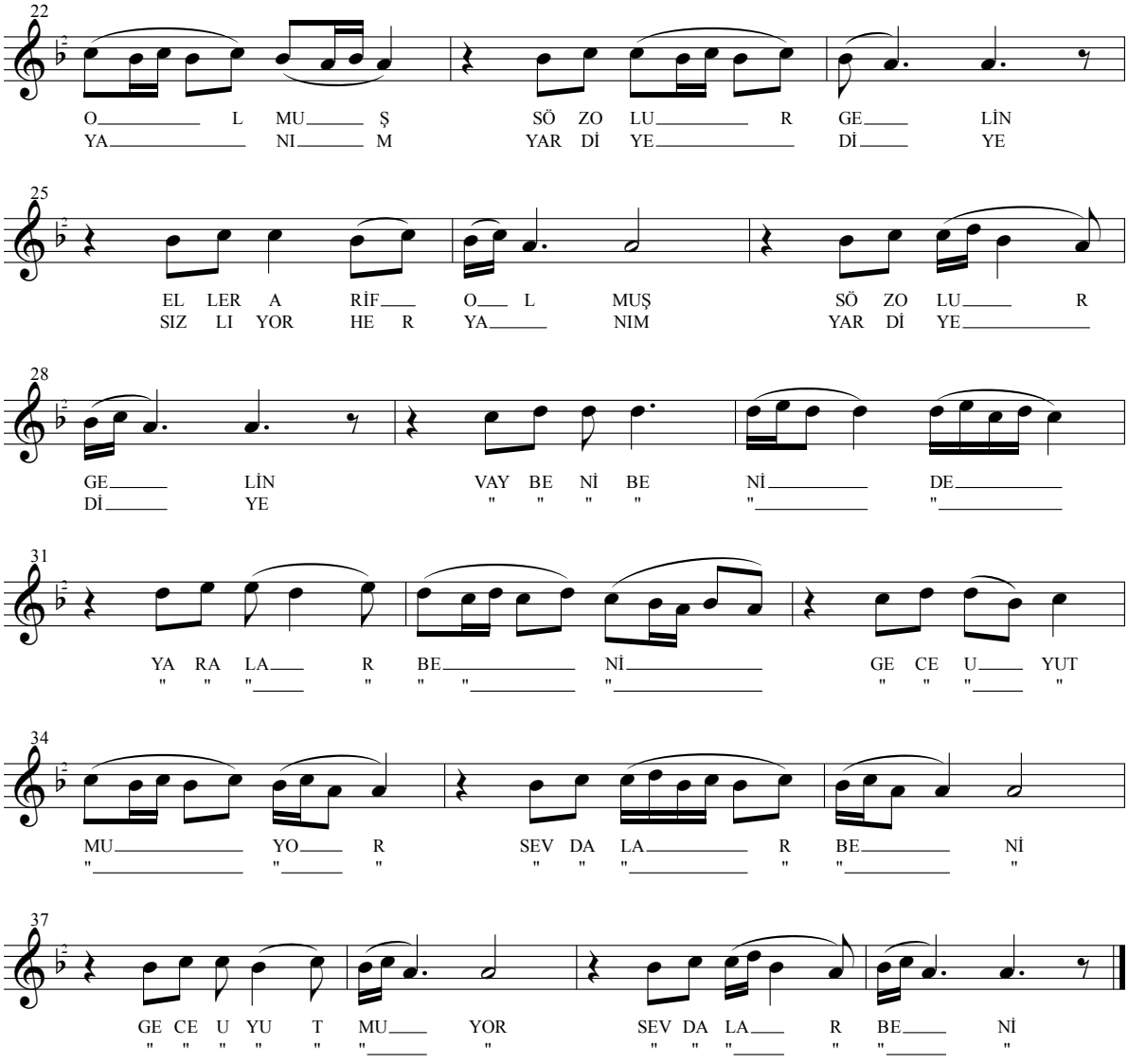

-1-
AŞAĞIDAN GELİR HOZALI GELİN
TOPLA FİSTANINI TOZ OLUR GELİN
KALDIRSAM PEÇENİ BAKSAM YÜZÜNE
ELLER ARİF OLMUŞ SÖZ OLUR GELİN

NAKARAT
VAY BENİ BENİ DE YARALAR BENİ
GECE UYUTMUYOR SEVDALAR BENİ

-2-
YÜCE DAĞ BAŞINDA YAYILAN ATLAR
YÂRİMİN YANINA VARMASIN YADLAR
MEZARIN ÜSTÜNDE DİKİLEN OTLAR
SIZLIYOR HER YANIM YÂR DİYE DİYE

NAK.

AŞLAMAYI AŞLADIM

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ahmet Gazi AYHAN

Derleyen: Ahmet Gazi AYHAN
Notaya alan: Nida TÜFEKÇİ

♩ = 72

AŞ LA MA YI A Ş LA DI MA MA N
KO CA KU ŞU VU R DU LA RA MA N

3
HAY Dİ DE YE Nİ SE V DA LA RA BA Ş LA DIM
HAY Dİ DE KA NA DI NI KI R DI LAR

5
HAY Dİ DE YE Nİ SE V DA LA RA BA Ş LA DIM
HAY Dİ DE KA NA DI NI KI R DI LAR

7
BİR GÜ ZE Lİ N U Ğ RU NA A MA N
BEN BU RA LI DE Ğİ Lİ M A MA N

9
HAY Dİ DE İ Şİ GÜ CÜ BO Ş LA DIM A MA N
HAY Dİ DE BA NA TU ZA K KU R DU LAR A MA N

11
HAY Dİ DE İ Şİ GÜ CÜ BO Ş LA DIM
HAY Dİ DE BA NA TU ZA K KU R DU LAR

13
A CA NIM DA NA Z E Y LE Dİ ĞİN YE TER A MA N
" " " " " " " " " " " " " " " "

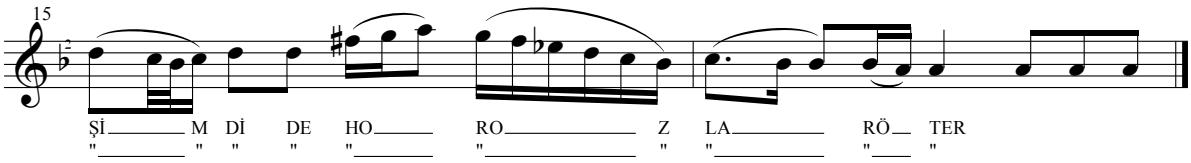

-1-
AŞLAMAYI AŞLADIM AMAN
YENİ SEVDALARA BAŞLADIM AMAN
BİR GÜZELİN UĞRUNA AMAN
İŞİ GÜCÜ BOŞLADIM AMAN

NAKARAT
A CANIM DA NAZ ETTİĞİN YETER AMAN
ŞİMDİ DE HOROZLAR ÖTER

-2-
KOCA KUŞU VURDULAR AMMAN
KANADINI KIRDILAR AMMAN
BEN BURALI DEĞİLİM AMMAN
BANA TUZAK KURDULAR AMMAN

NAK.

ATA YÜKLETTİM HALI (Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı / Emeyil
Kaynak kişi: Köy kadınları

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya alan: Erdem ÇALIŞKANEL

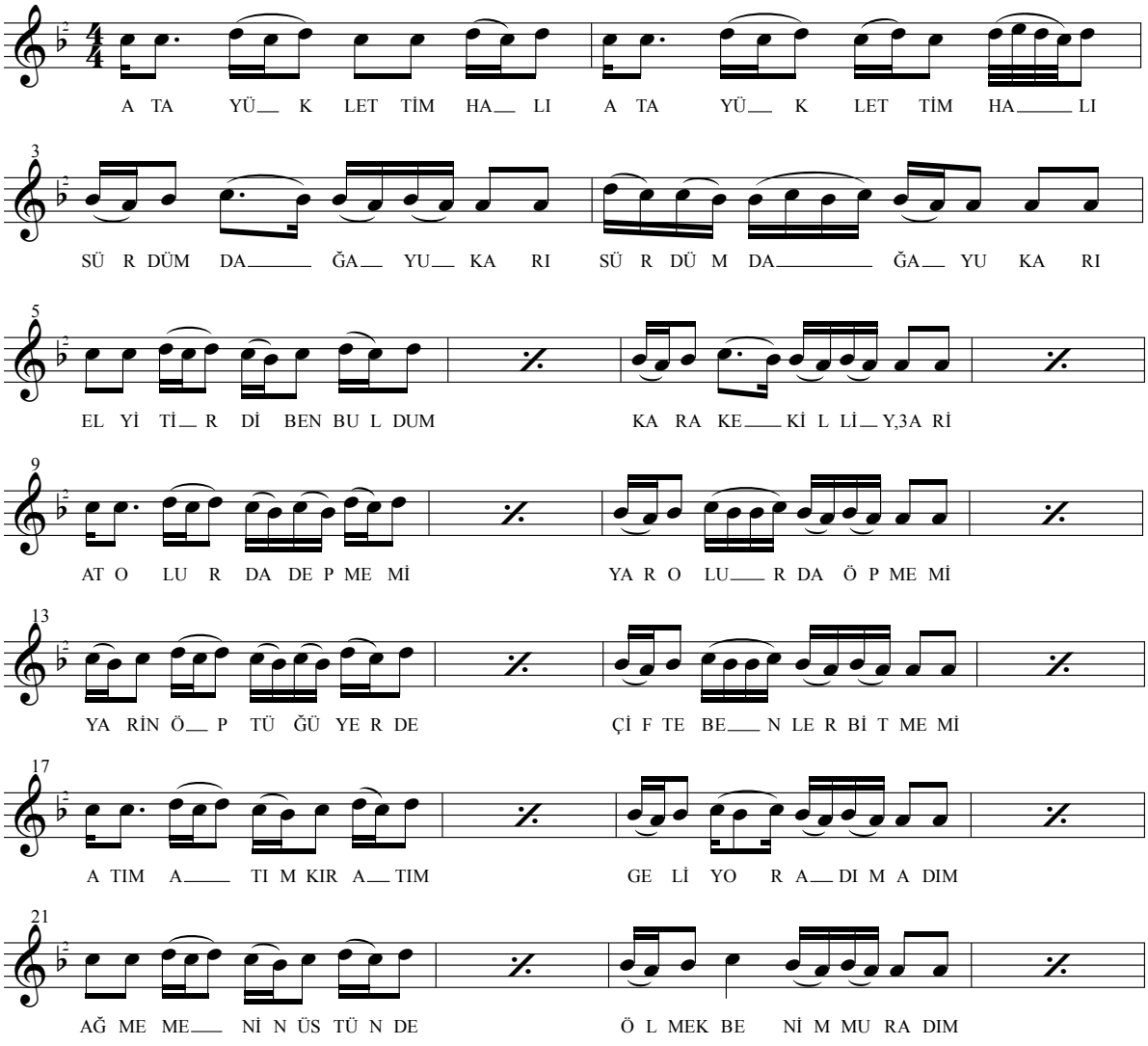

-1-
ATA YÜKLETTİM HALI
SÜRDÜM DAĞA YUKARI
EL YİTİRDİ BEN BULDUM
KARA KEKİLLİ YÂRİ

-2-
AT OLUR DA DEPME Mİ
YâR OLUR DA ÖPME Mİ
YÂRİN ÖPTÜĞÜ YER DE
ÇİFTE BENLER BİTME Mİ

-3-
ATIM ATIM KIR ATIM
GELİYOR ADIM ADIM
AĞ MEMENİN ÜSTÜNDE
ÖLMEK BENİM MURADIM

ATLADIM GİTTİM EŞİĞİ (Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri / Tomarza / Toklar
Kaynak kişi: Mehmet GURNAZ

Derleyen: İsmail SAĞLAM
Notaya alan: Tuncer İNAN

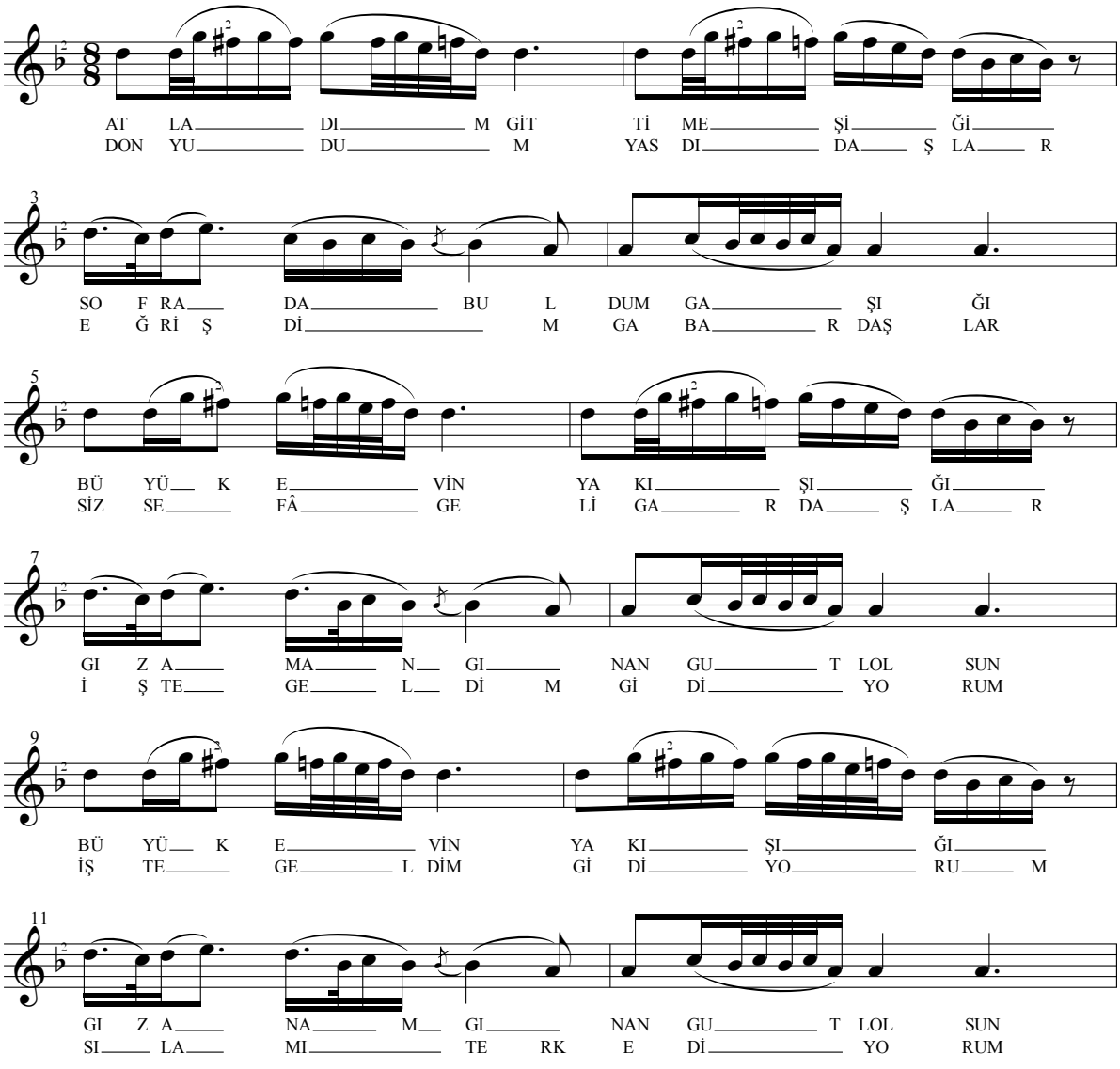

-1-
ATLADIM GİTTİM EŞİĞİ
SOFRADA BULDUM GAŞIĞI
BÜYÜK EVİN YAKIŞI
GIZ AMAN GINAN GUTLOLSUN

-2-
DON YUDUM YASDI DAŞLAR
EĞRİŞDİM GABARDAŞLAR
SİZ SEFA GALIN GARDAŞLAR
İŞTE GELDİM GİDİYORUM
SILAMI TERK EDİYORUM

-3-
BABAM EKMANİ ATTI MI
GARDAŞ EKİNİN BİTTİ Mİ
EL GIZI KEYFİN YETTİ Mİ
İŞTE GELDİM GİDİYORUM
SILAMI TERK EDİYORUM

AVCILARIN YANINDA OLUR TAZISI (Geyik Türküsü)

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Murat KAVUNCU

Derleyen: Şaban UYAN
Notaya alan: Şaban UYAN

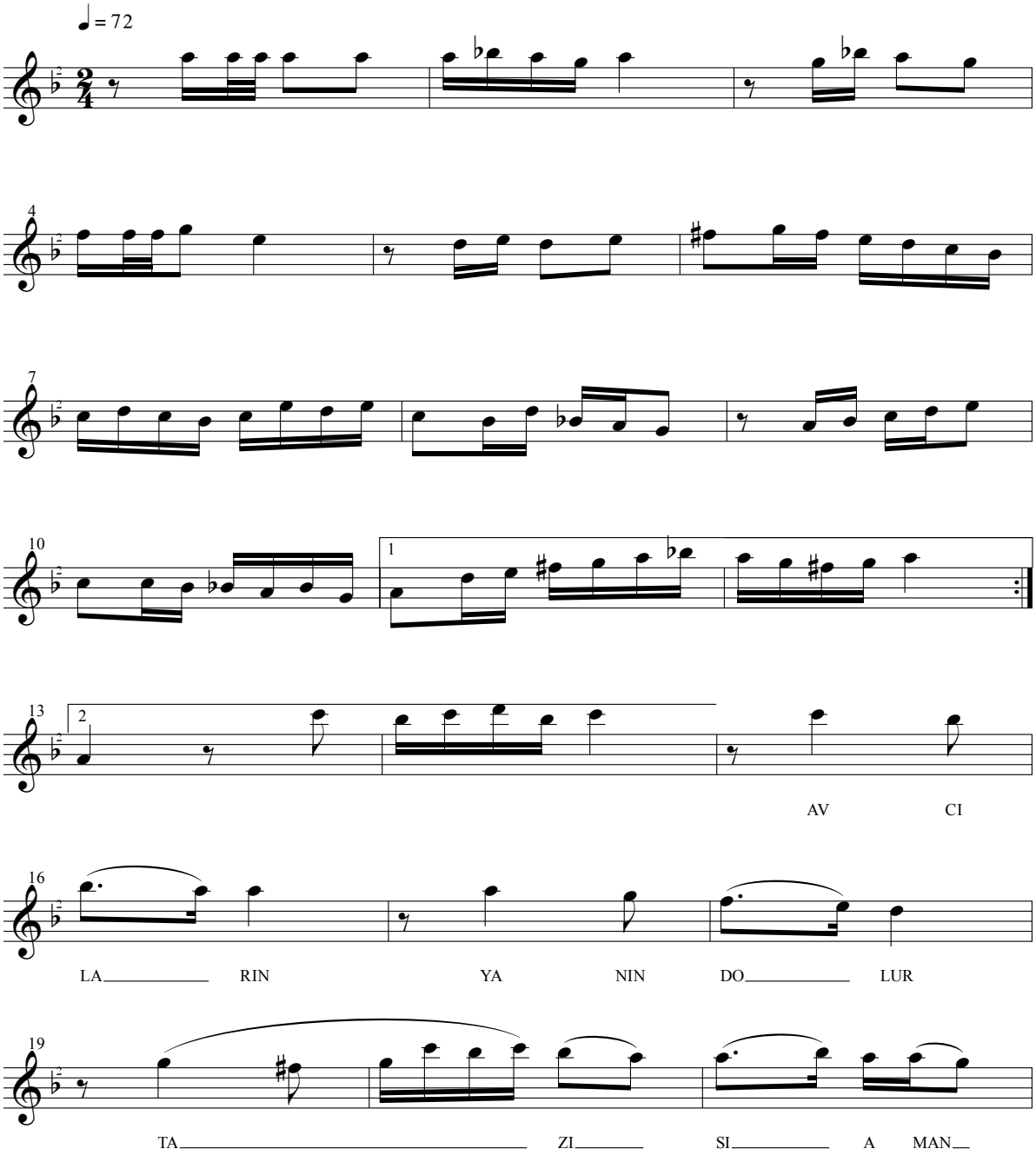

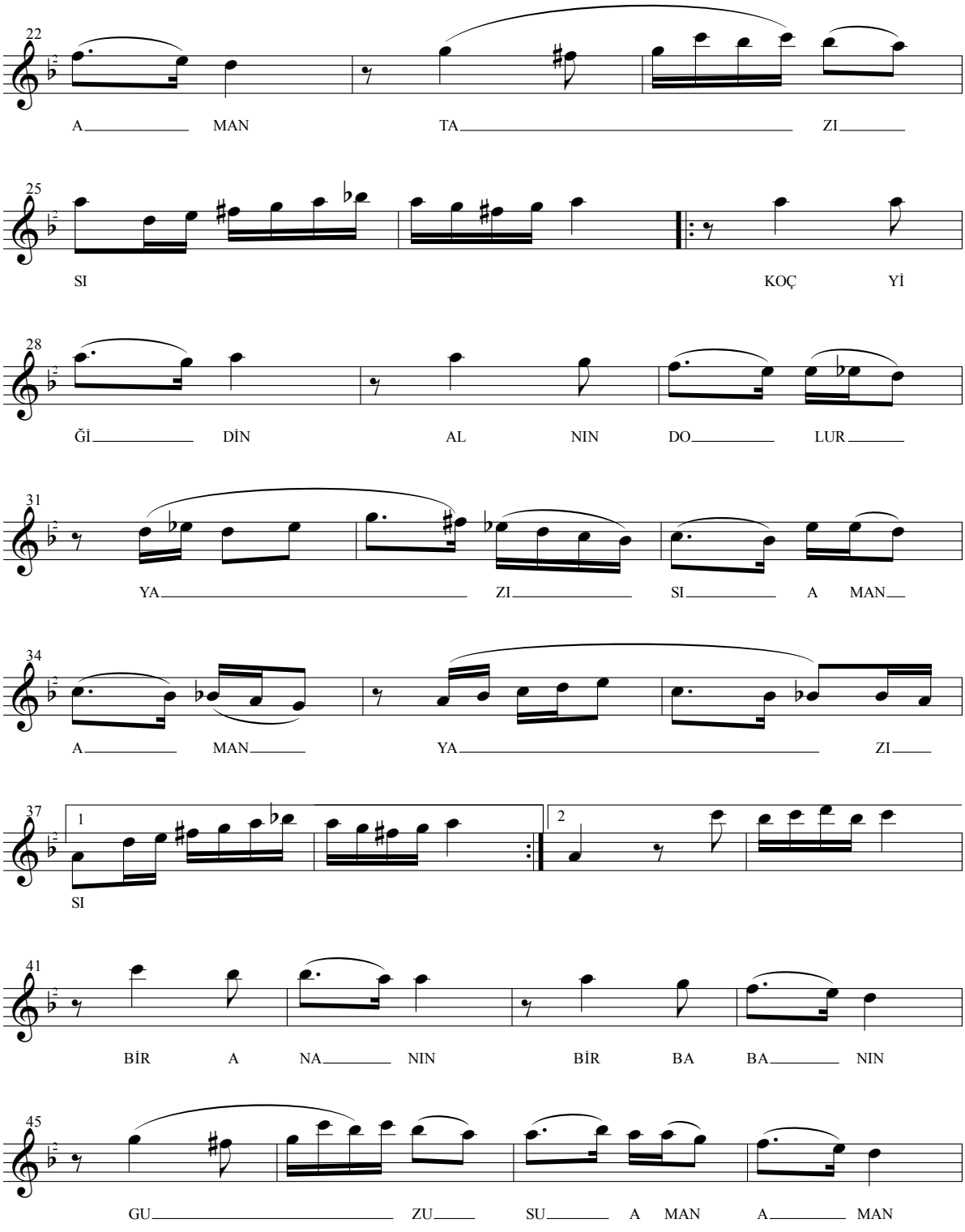
22
A MAN TA ZI
25
SI KOÇ Yİ
28
Ğİ DİN AL NIN DO LUR
31
YA ZI SI A MAN
34
A MAN YA ZI
37
1
SI
2
41
BİR A NA NIN BİR BA BA NIN
45
GU ZU SU A MAN A MAN

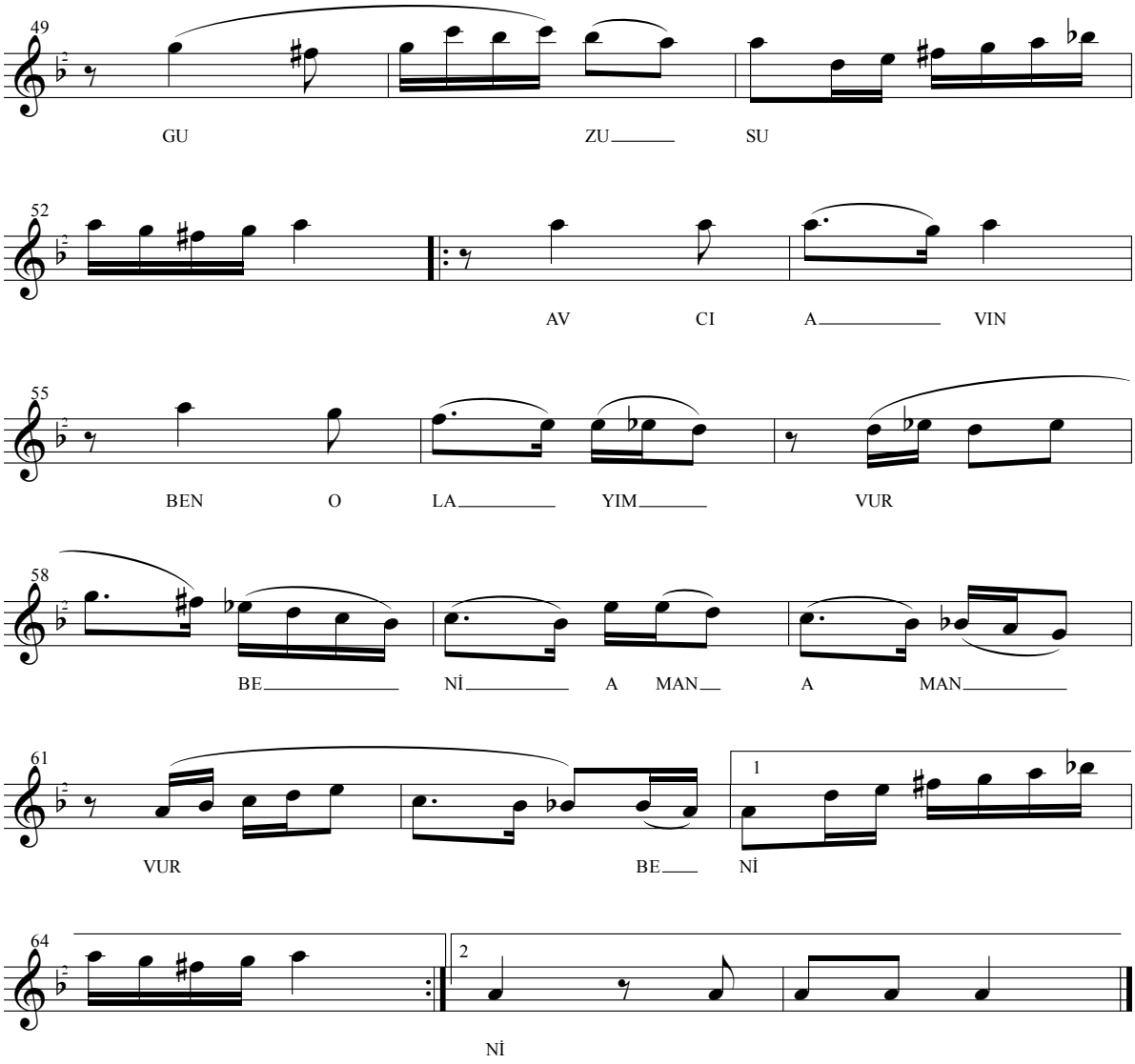

-2-
İKİ GEYİK GELİR AKLI KARELİ
AVCI VURMUŞ SOL BÖĞRÜNDEN YARELİ
BİRİ BİZİM EVLİ BİRİ NERELİ

-3-
İKİ GEYİK BİR DEREDE SU İÇER
DERTLİ GEYİK BİRBİRİNE DERT AÇAR
BUNA COŞKUN SEVDA DERLER TEZ GEÇER

NAKARAT
AVCI AVIN BEN OLAYIM VUR BENİ
VURDUYSAN AL ÇANTANA KOY BENİ

AYVANIN İRİSİNE

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi:Halil SAPMAZ

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

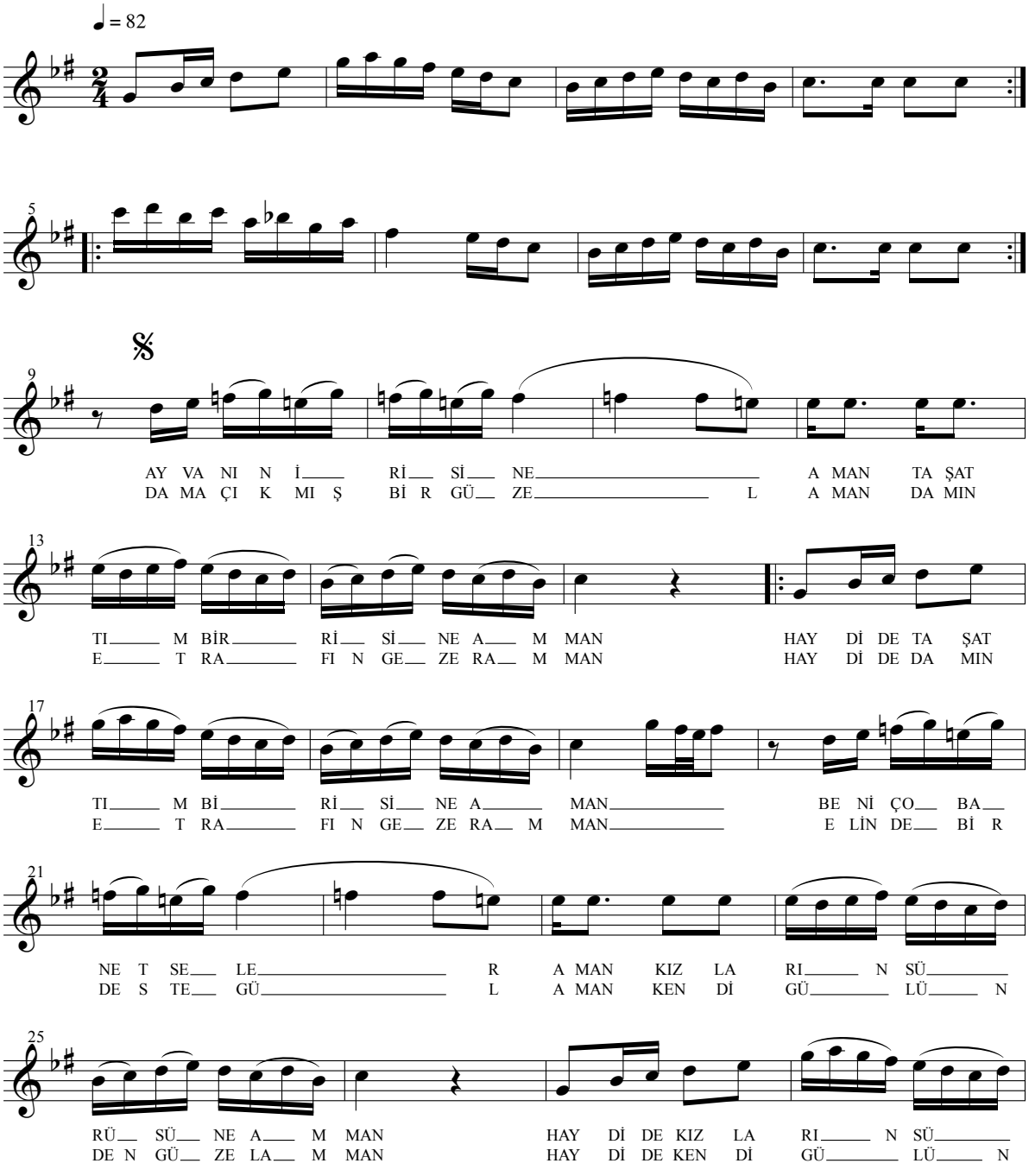

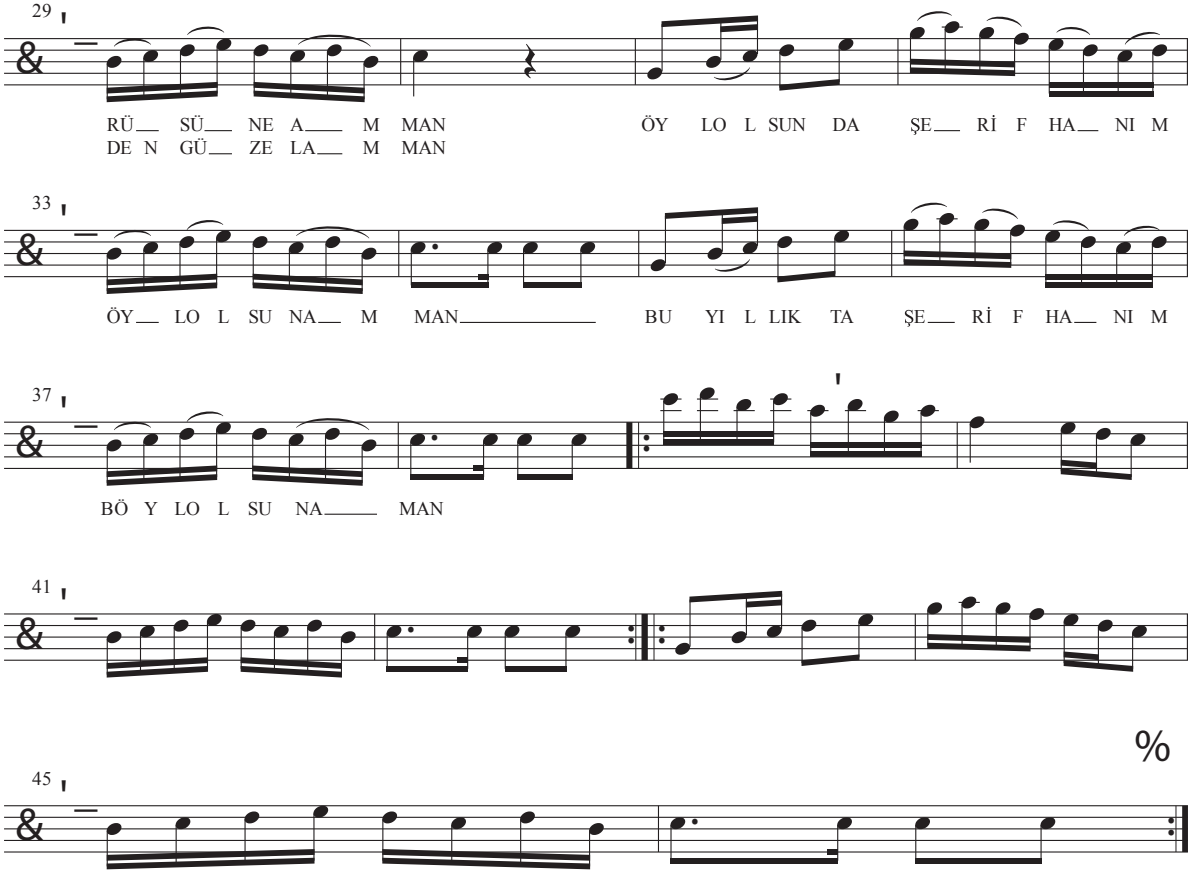

-1-
AYVANIN İRİSİNE
AMAN TAŞ ATTIM BİRİSİNE AMAN HAYDİ DE TAŞ ATTIM BİRİSİNE
BENİ ÇOBAN ETSELER
AMAN KIZLARIN SÜRÜSÜNE AMAN HAYDİ DE KIZLARIN SÜRÜSÜNE

NAKARAT
ÖYL'OLSUN DA ŞERİF HANIM ÖYL'OLSUN AMAN
BU YILLIK DA ŞERİF HANIM BÖYL'OLSUN

-2-
DAMA ÇIKMIŞ BİR GÜZEL
AMAN DAMIN ETRAFIN GEZER AMAN HAYDİ DE DAMIN ETRAFIN GEZER AMAN
ELİNDE BİR DESTE GÜL
AMAN KENDİ GÜLÜNDEN GÜZEL AMAN HAYDİ DE KENDİ GÜLÜNDEN GÜZEL

NAK.

-3-
ARISTAKTA ÖRÜMCEK
AMAN ÖLÜRÜM GÖRMEYİNCEK AMAN HAYDİ DE ÖLÜRÜM GÖRMEYİNCEK AMAN
BİR DAHİ YÂR SEVMEYİM
AMAN ASLINA ERMEYİNCEK AMAN HAYDİ DE ASLINA ERMEYİNCEK AMAN

NAK.

BAHÇASI DAŞLI ŞERİF'İM

Yöresi: Kayseri / Bünyan
Kaynak kişi: Adnan TÜRKÖZ

Derleyen: Adnan ATAMAN
Notaya alan: Adnan ATAMAN

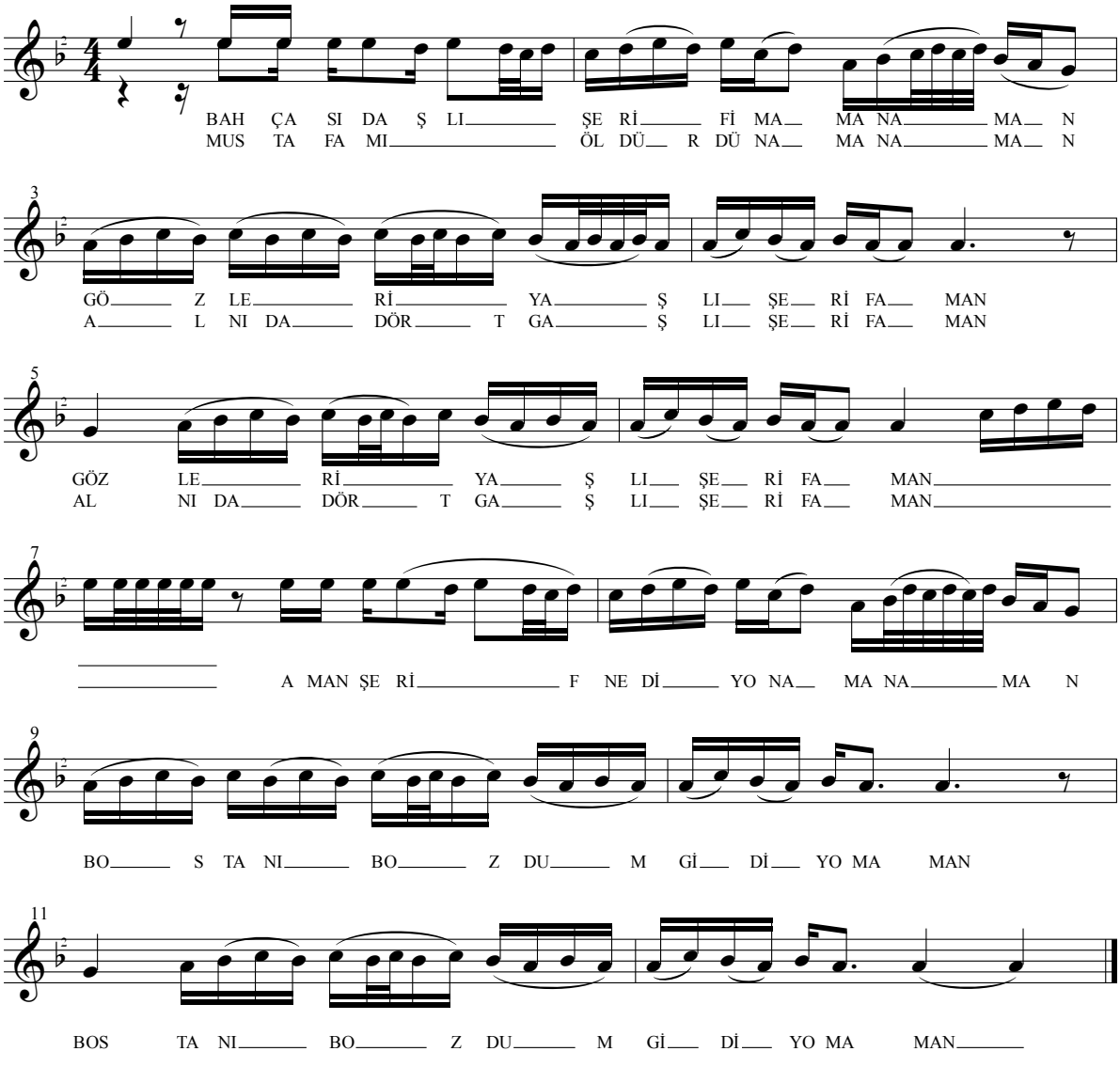

-1-
BAHÇASI DAŞLI ŞERİF'İM AMAN AMAN
GÖZLERİ YAŞLI ŞERİF'İM AMAN
MUSTAFA'MI ÖLDÜRDÜN AMAN AMAN
ALNI DA DÖRT GAŞLI ŞERİFİM AMAN

-2-
BAHÇAYA SU BAĞLADIM AMAN AMAN
GİRDİM ÇIKTIM AĞLADIM AMAN
ELLER YÂRİM DEDİKÇE AMAN AMAN
BAĞRIMA TAŞLAR BAĞLADIM AMAN

NAKARAT
AMAN ŞERİF NE DİYON AMAN AMAN
BOSTANI BOZDUM GİDİYOM AMAN

BAHÇE DUVARINI AŞDIM (Adanalı)

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Mehmet DELİHALİLOĞLU (Emmi)

Derleyen: Emin ALDEMİR
Notaya alan: Şaban UYAN

♩ = 80

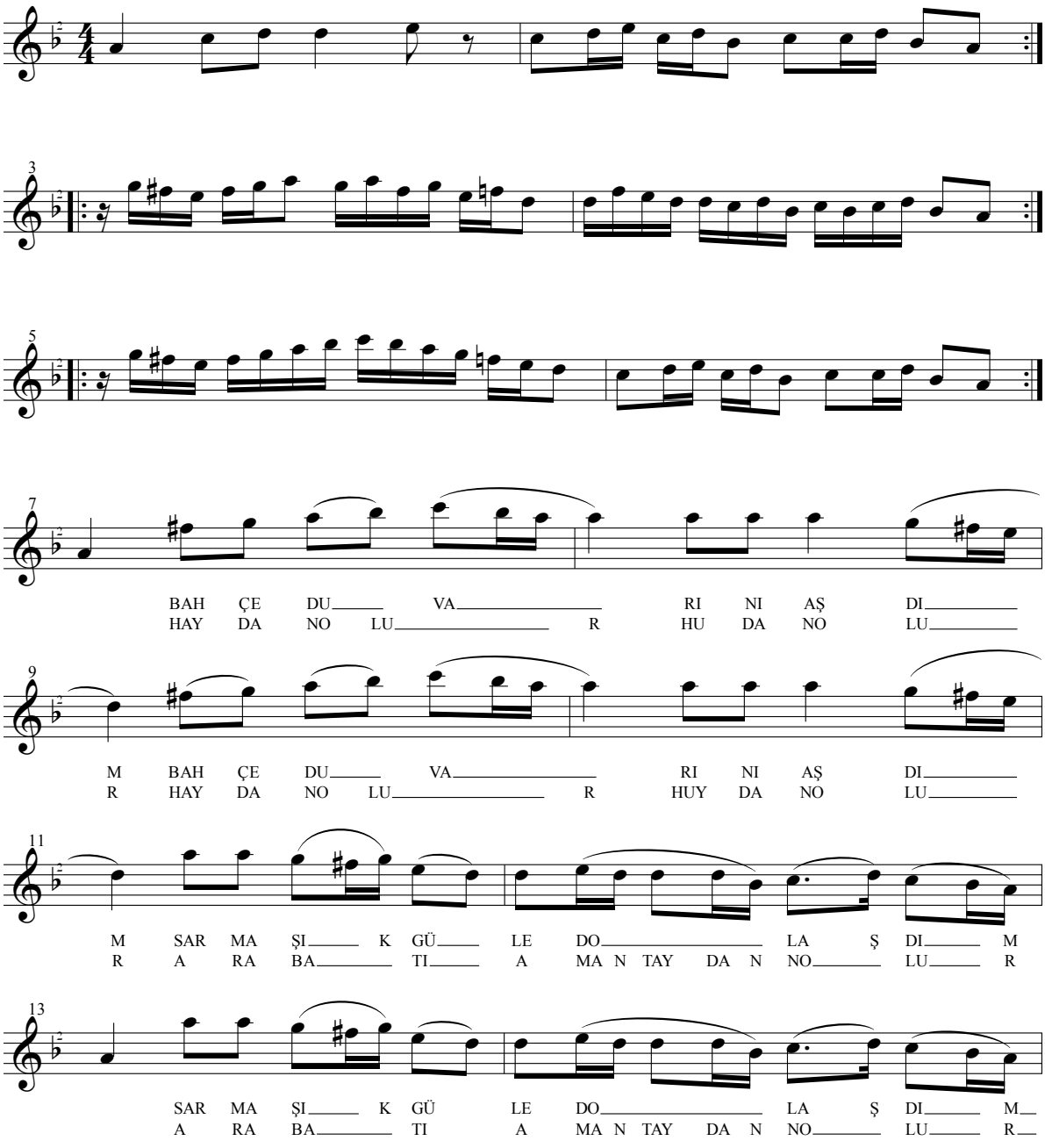

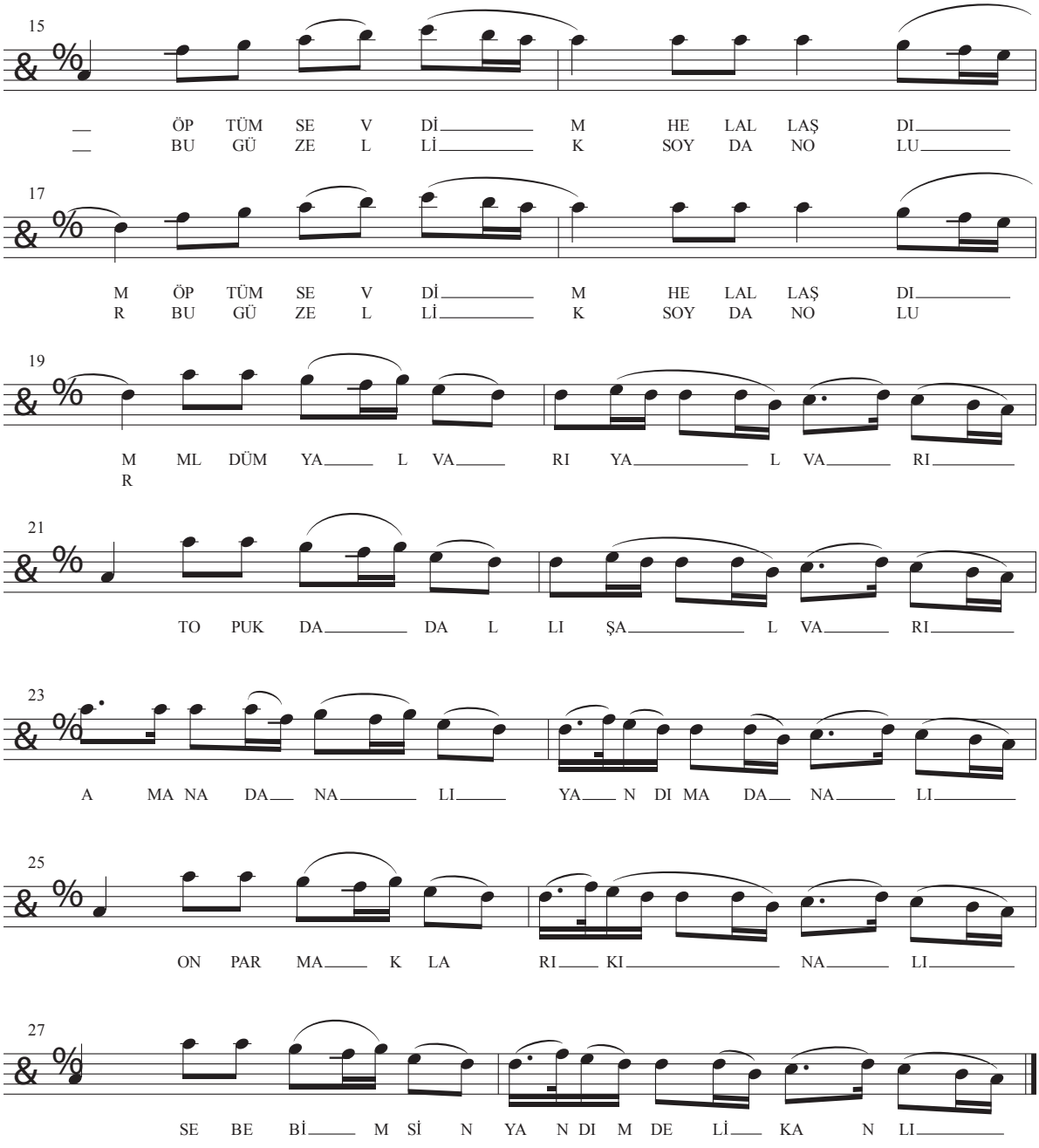

-1-
BAHÇA DUVARINI AŞDIM
SARMAŞIK GÜLE DOLAŞTIM
ÖPTÜM SEVDİM HELALLAŞTIM

NAKARAT
ÖLDÜM YALVARI YALVARI
TOPUKDA DALLI ŞALVARI
AMAN ADANALI YANDIM ADANALI
ON PARMAKLARI KINALI
SEBEBİMSİN YANDIM DELİKANLI

-2-
HAYDAN OLUR HUYDAN OLUR
ARAP ATI AMAN TAYDAN OLUR
BU GÜZELLİK SOYDAN OLUR

BEN GİDERKEN EKİNLERİ GÖĞÜDÜ

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Zekeriya BOZDAĞ

Derleyen: Saniye CAN
Notaya alan: Yücel PAŞMAKCI

♩ = 56

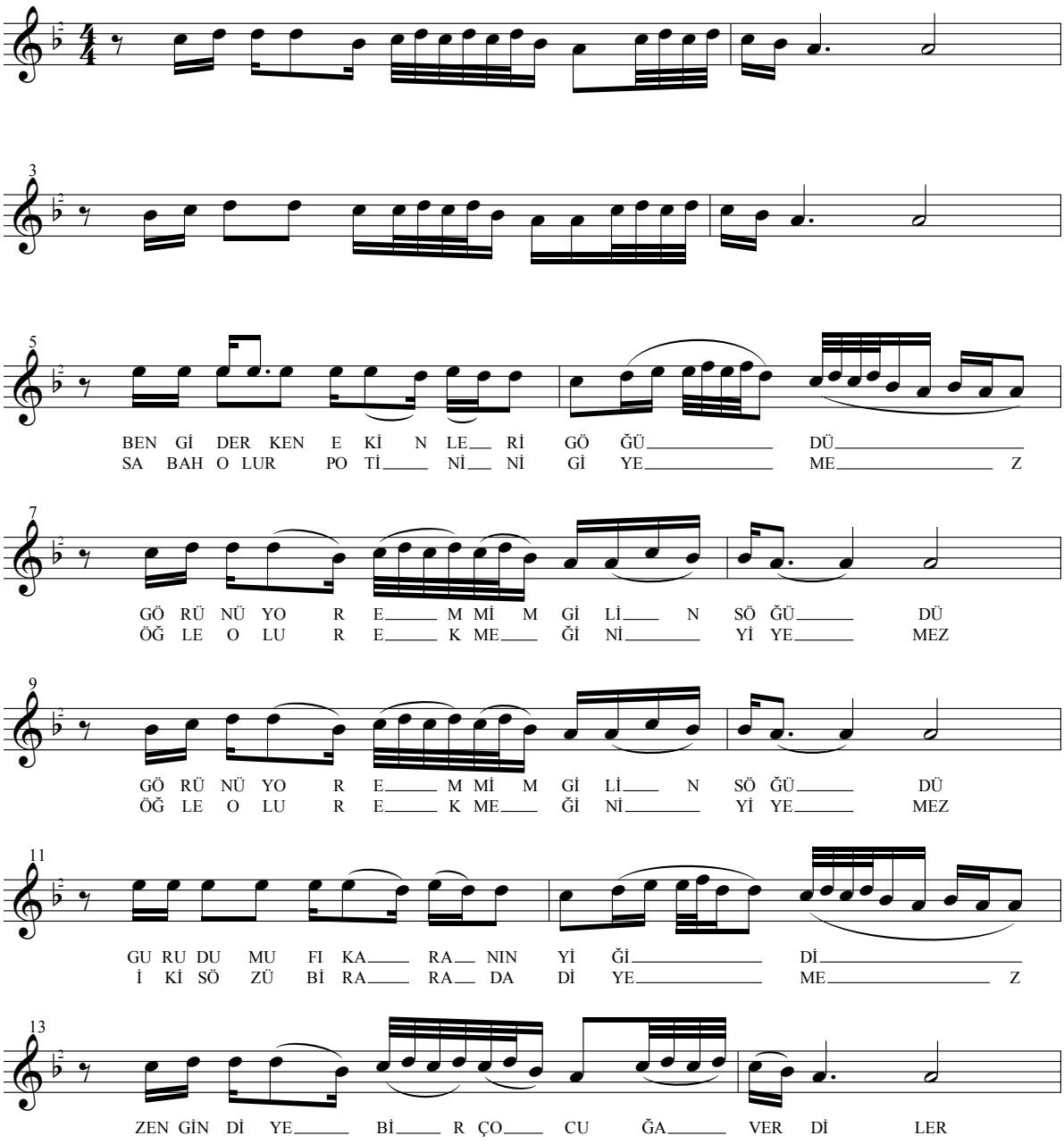

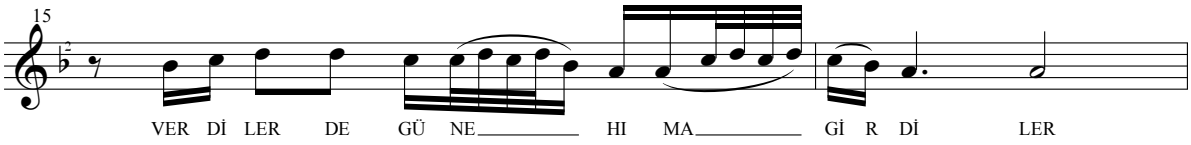

-1-
BEN GİDERKEN EKİNLER GÖĞÜDÜ
GÖRÜNÜYOR EMMİMGİLİN SÖĞÜDÜ
GURUDU MU FIKARANIN YİĞİDİ

NAKARAT
ZENGİN DİYE BİR ÇOCUĞA VERDİLER
VERDİLER DE GÜNAHIMA GİRDİLER

-2-
SABAH OLUR POTİNİNİ GİYEMEZ
ÖĞLEN OLUR EKMEĞİNİ YİYEMEZ
İKİ SÖZÜ BİR ARADA DİYEMEZ

NAK.

BİLMEM TECELLİDEN BİLMEM KADERDEN

Yöresi: Kayseri / Bünyan
Kaynak kişi: Adnan TÜRKÖZ

Derleyen: Banttan yazıldı
Notaya alan: Mehmet KINIK

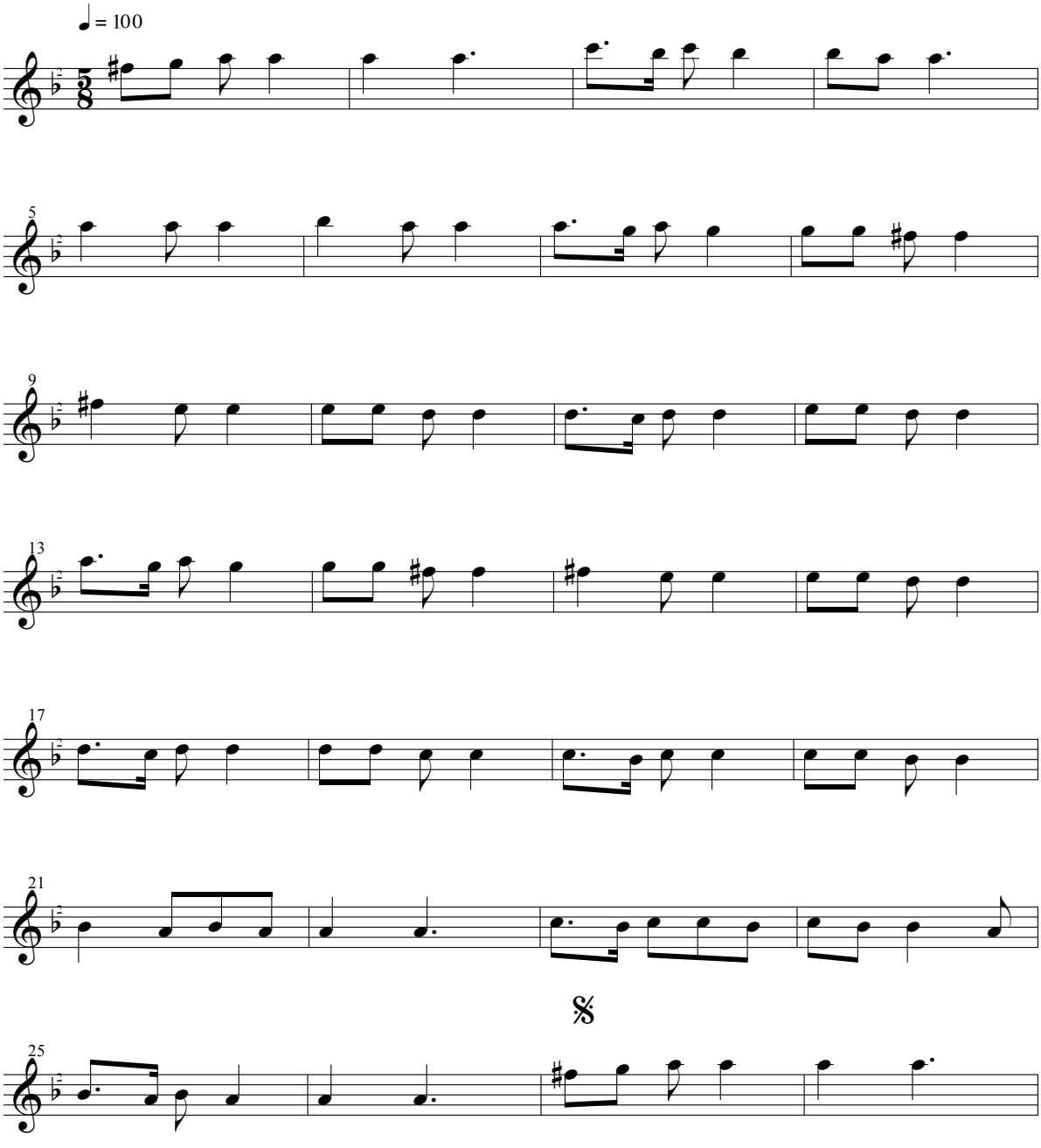

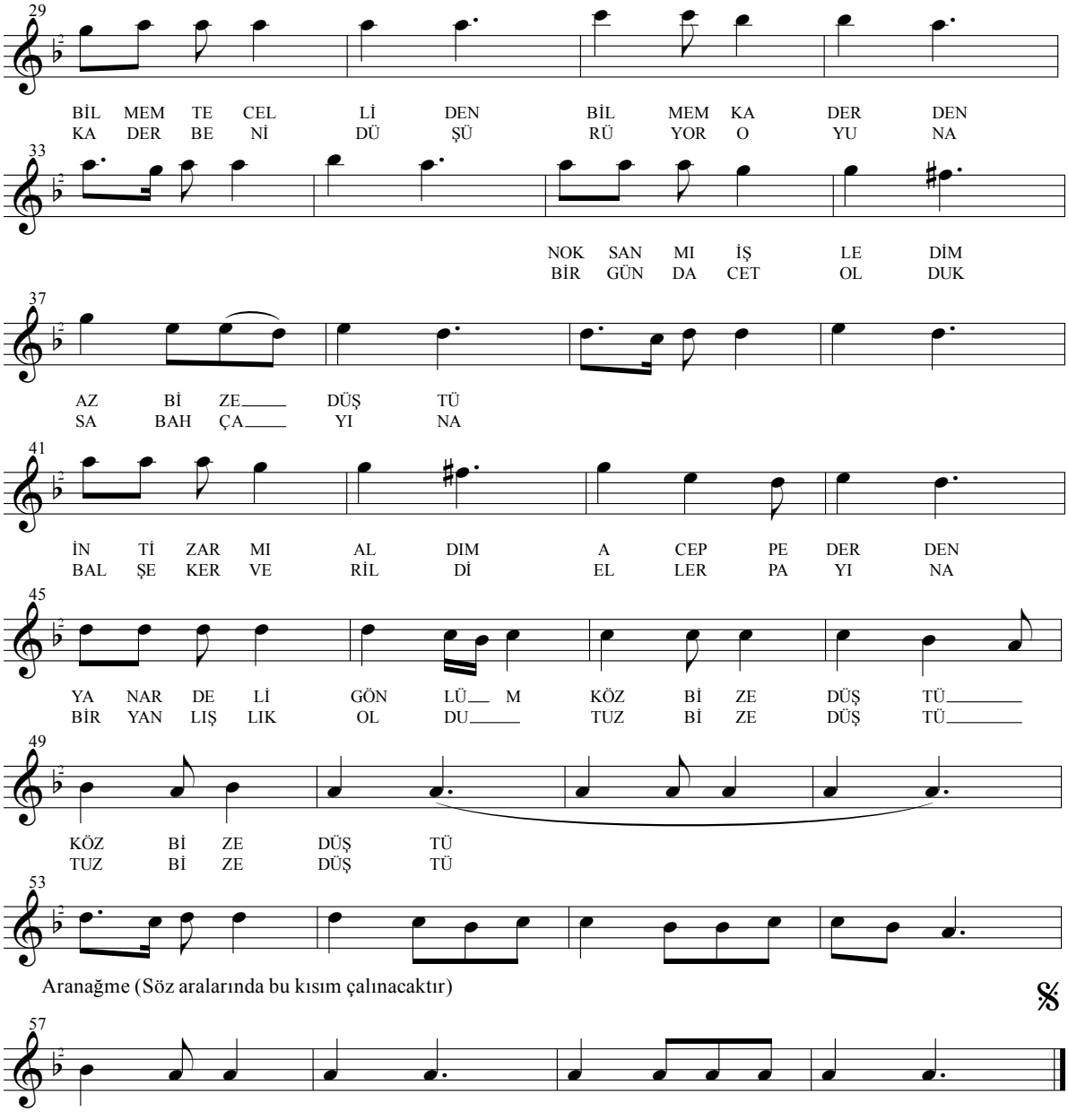

-1-
BİLMEM TECELLİDEN BİLMEM KADERDEN
NOKSAN MI İŞLEDİM AZ BİZE DÜŞTÜ
İNTİZAR MI ALDIM ACEP PEDERDEN
YANAR DELİ GÖNLÜM KÖZ BİZE DÜŞTÜ

-2-
KADER BENİ DÜŞÜRÜYOR OYUNA
BİR GÜN DAVET OLDUK SABAH ÇAYINA
BAL ŞEKER VERİLDİ ELLER PAYINA
BİR YANLIŞLIK OLDU TUZ BİZE DÜŞTÜ

BİR AY DOĞDU KIRMIZI (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Sarız / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Münevver SEZER
Hamza ÖZDEMİR

Derleyen: Ahmet Z: ÖZDEMİR
Notaya alan: Aytekin ALBUZ

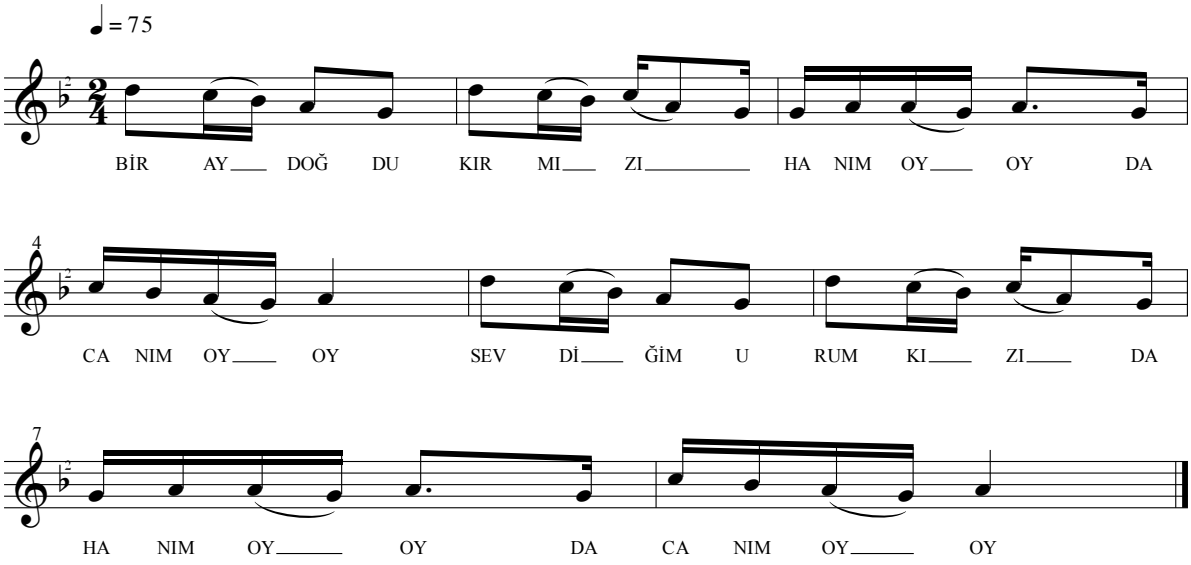

-1-
Bir ay doğdu kırmızı (da) (Hanım oy oy da canım oy oy)
Sevdiğim urum kızı (Hanım oy oy da canım oy oy)
Ayrılmazdık sevdiğim
Düşman ayırdı bizi

-2-
Dere geliyor dere (Hanım oy oy da canım oy oy)
Kumunu yara yara (Hanım oy oy da canım oy oy)
Dere gel beni götür
Yârin olduğu yere

-3-
Kağnıyı kayışlama (Hanım oy oy da canım oy oy)
Gidip orda kışlama (Hanım oy oy da canım oy oy)
Orda güzel çok olur
Beni burda boşlama

-4-
Bir ay doğdu mersinden (Hanım oy oy da canım oy oy)
Bulutun arasından (Hanım oy oy da canım oy oy)
Gel sarılak sevdiğim
Çatlasınlar hırsından

BİR OF ÇEKSEM KARŞIKİ DAĞLAR YIKILIR

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ahmet Gazi AYHAN

Derleyen: Ahmet SEZGİN
Notaya alan: Erdem ÇALIŞKANEL
Cemalettin GENÇTÜRK

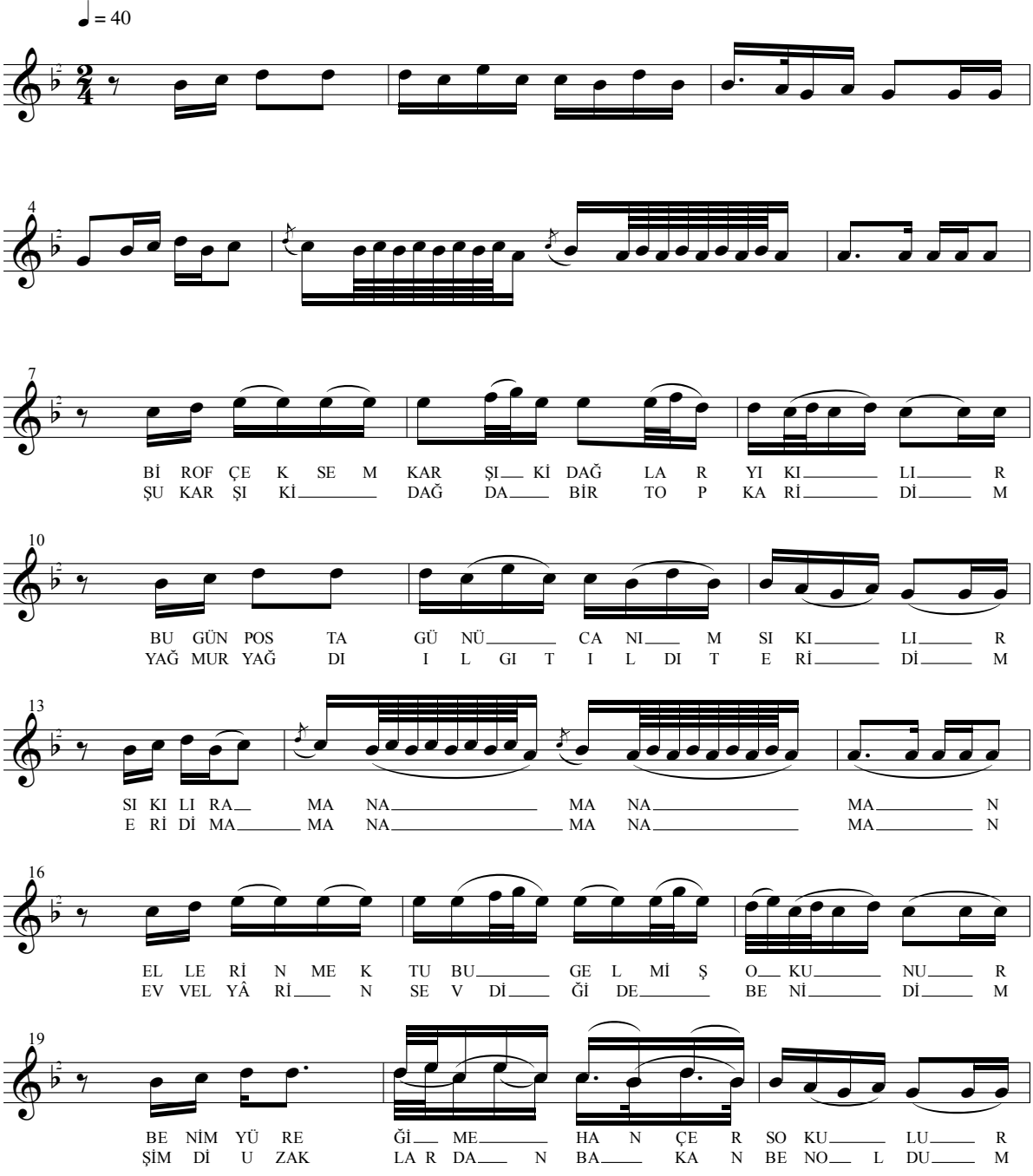

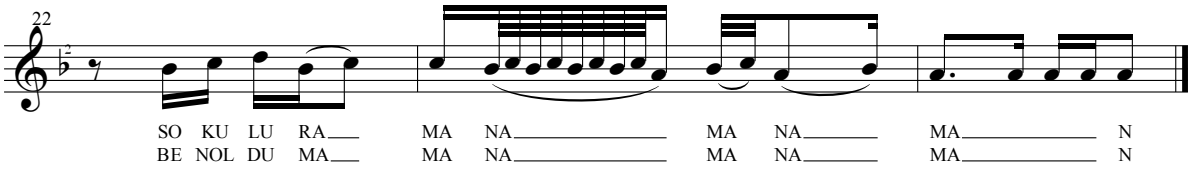

-1-
BİR OF ÇEKSEM KARŞIKİ DAĞLAR YIKILIR
BUGÜN POSTA GÜNÜ CANIM SIKILIR
ELLERİN MEKTUBU GELMİŞ OKUNUR
BENİM YÜREMĞİME HANÇER SOKULUR

-2-
ŞU KARŞIKİ DAĞDA BİR TOP KAR İDİM
YAĞMUR YAĞDI ILGIT ILGIT ERİDİM
EVVEL YÂRİN SEVDİĞİ DE BEN İDİM
ŞİMDİ UZAKLARDAN BAKAN BEN OLDUM

BİR SİGARA VER BANA (Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı / Emeyil
Kaynak kişi: Köy kadınları

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya alan: Erdem ÇALIŞKANEL

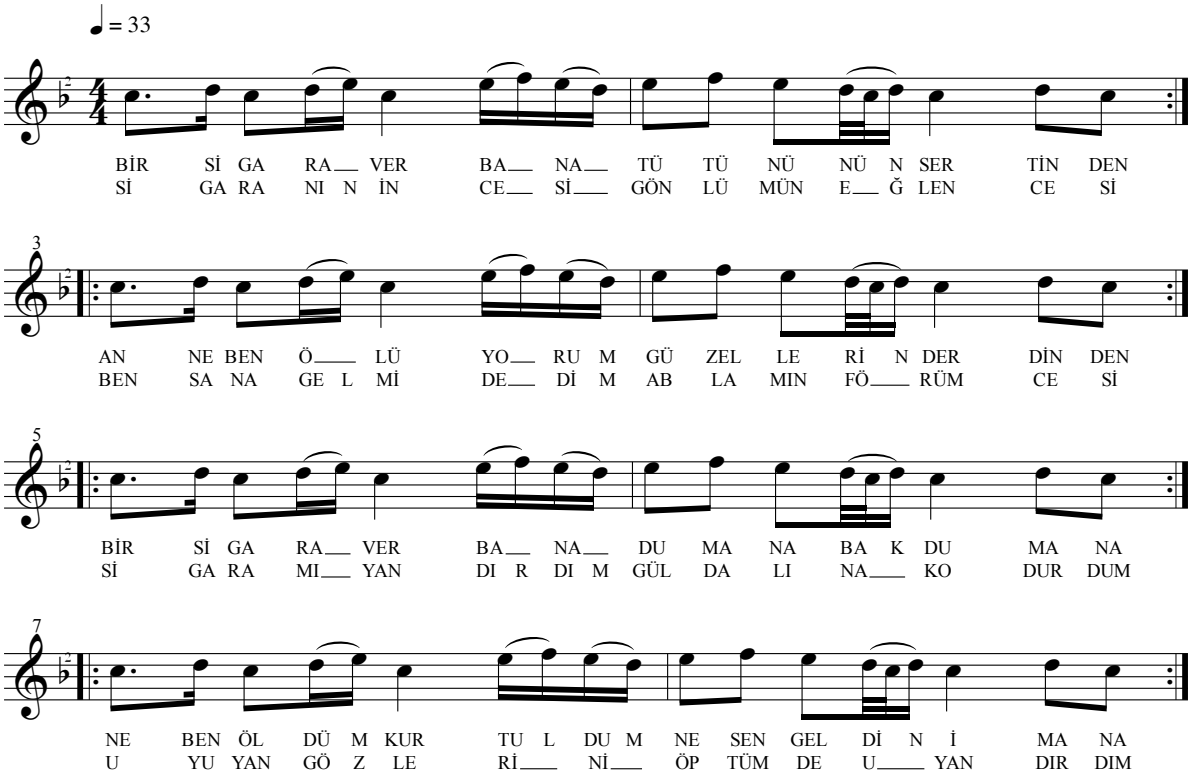

-1-
BİR SİGARA VER BANA
TÜTÜNÜNÜN SERTİNDEN
ANNE BEN ÖLÜYORUM
GÜZELLERİN DERDİNDEN

-2-
BİR SİGARA VER BANA
BAK DUMANA DUMANA
NE BEN ÖLDÜM KURTULDUM
NE SEN GELDİN İMANA

-3-
SİGARAMIN İNCESİ
GÖNLÜMÜN EĞLENCESİ
BEN SANA GEL Mİ DEDİM
ABLAMIN GÖRÜMCESİ

-4-
SİGARAMI YANDIRDIM
GÜL DALINA KONDURDUM
UYUYAN GÖZLERİNİ
ÖPTÜM DE UYANDIRDIM

BİR TAŞ ATTIM KARŞI CAMA TIK DEDİ

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Mehmet DELİHALİLOĞLU (Emmi)

Derleyen: Murat KAVUNCU
Notaya alan: Mehmet ARIBOĞA

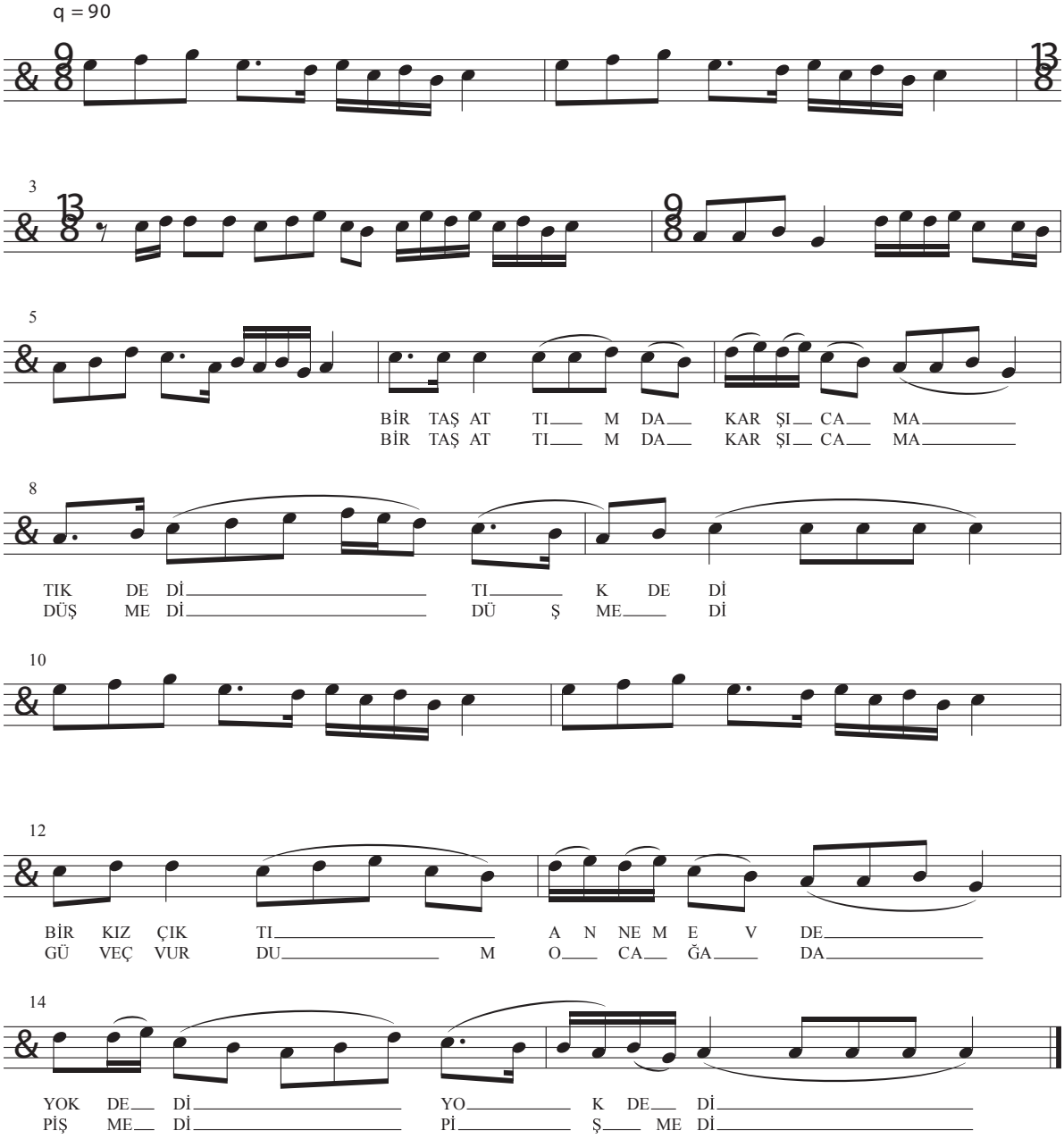

-1-
BİR TAŞ ATTIM KARŞI CAMA TIK DEDİ
BİR KIZ ÇIKTI ANNEM EVDE YOK DEDİ

-2-
BİR TAŞ ATTIM KARŞI CAMA DÜŞMEDİ
GÜVEÇ VURDUM OCAĞA DA PİŞMEDİ

BİRER BİRER ALDIM (Yaprak Dolması)

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Mustafa ERGÜL

Derleyen: TRT Müzik Dairesi
Notaya alan:

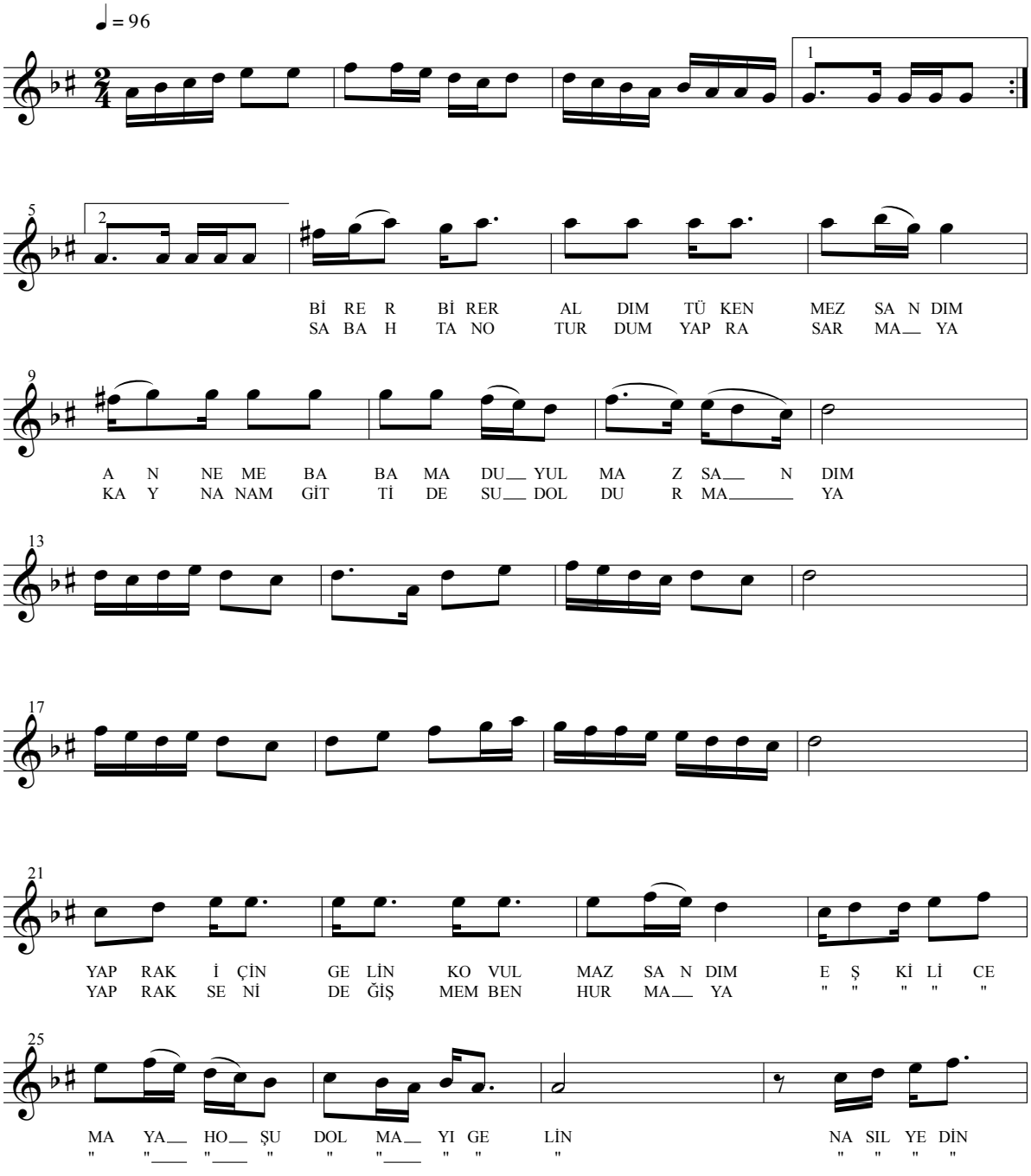

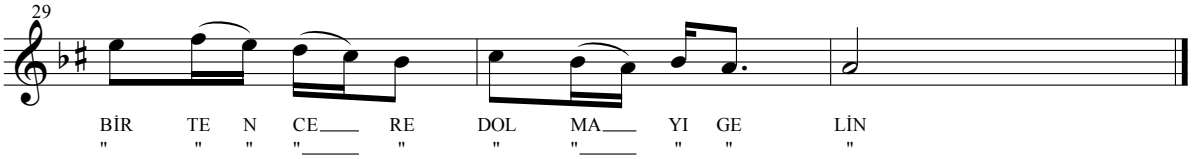

-1-
BİRER BİRER ALDIM TÜKENMEZ SANDIM
ANNEME BABAMA DUYURMAZ SANDIM
YAPRAK İÇİN GELİN KOVULMAZ SANDIM

NAKARAT
EŞKİLİCE MAYAHOŞU DOLMAYI GELİN
NASIL YEDİN BİR TENCERE DOLMAYI GELİN

-2-
SABAHTAN OTURDUM YAPRAK SARMAYA
KAYNANAM GİTTİ DE SU DOLDURMAYA
YAPRAK SENİ DEĞİŞMEM BEN HURMAYA

NAK.

-3-
İNDİM BAKTIM BAHÇEMİZDE BADEM VAR
ÇOK SALINMA KARŞIMIZDA ADAM VAR
SENİ BENDEN BENİ SENDEN EDEN VAR

NAK.

BİZE GAM YUTTURDU DEVRAN-I FELEK

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Mustafa GÖKDAĞ

Derleyen: Ahmet YAMACI
Notaya alan: Ahmet YAMACI

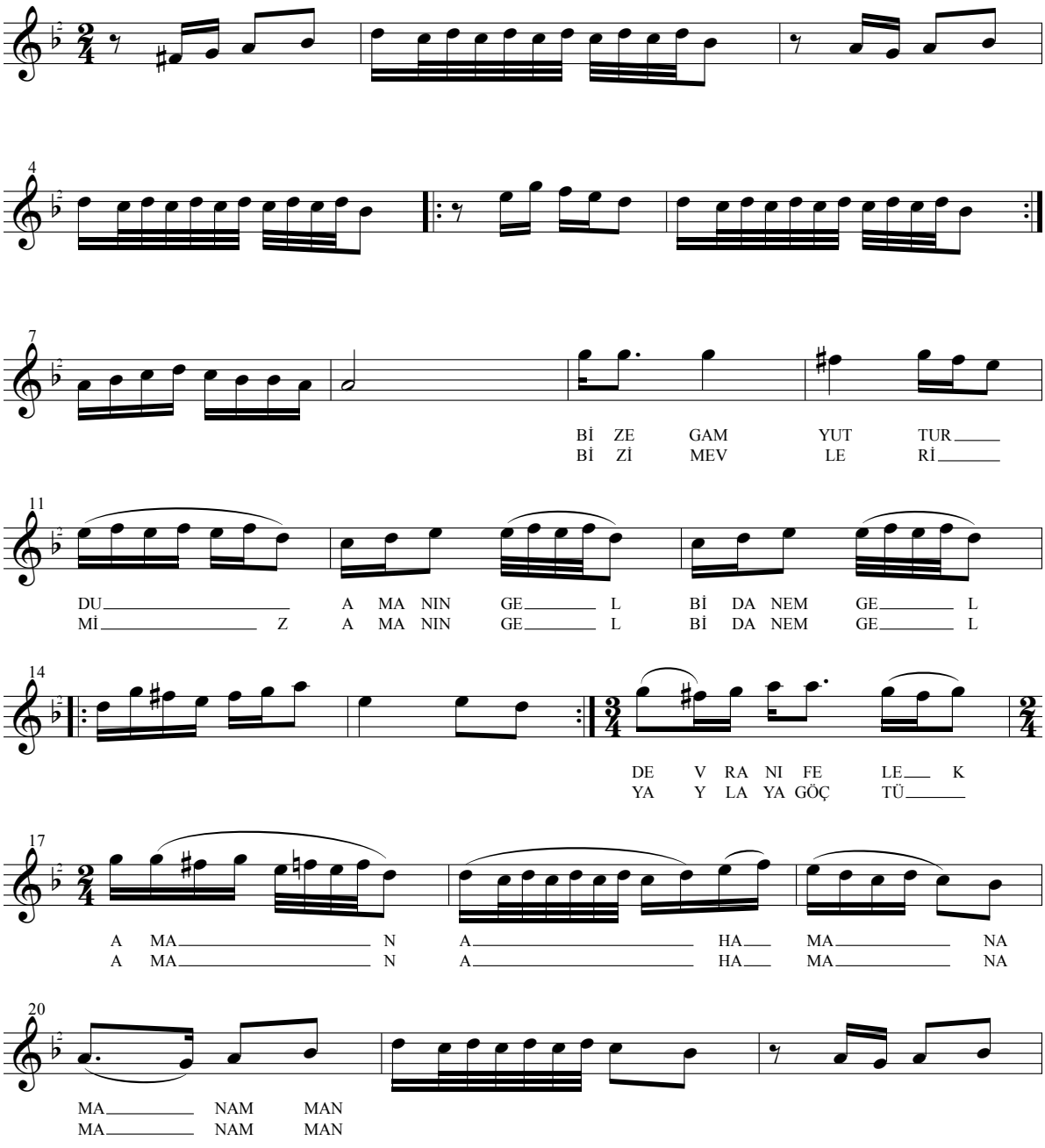

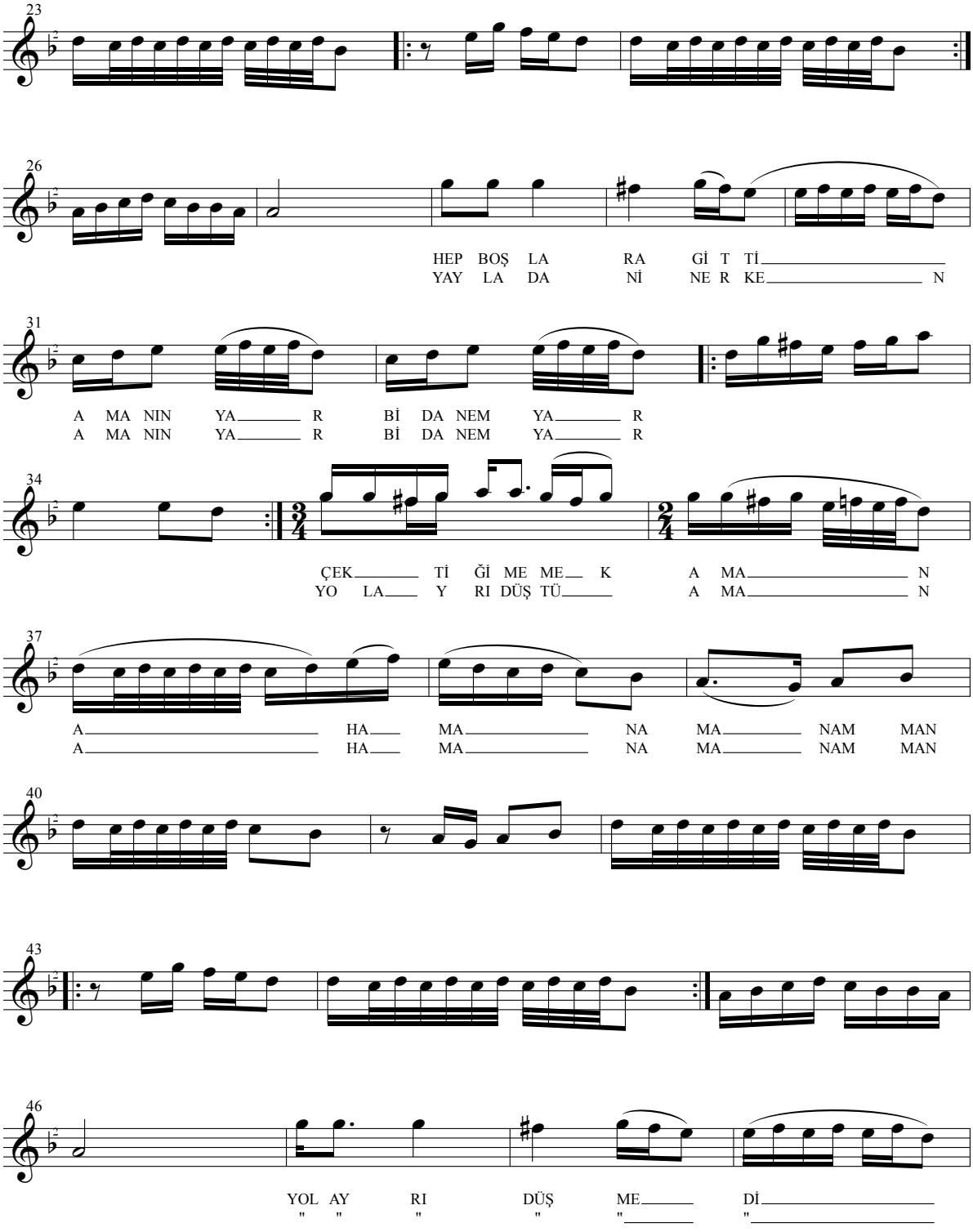
23
26
HEP BOŞ LA RA Gİ T Tİ
YAY LA DA Nİ NE R KE N
31
A MA NIN YA R Bİ DA NEM YA R
A MA NIN YA R Bİ DA NEM YA R
34
ÇEK Tİ Ğİ ME ME K A MA N
YO LA Y RI DÜŞ TÜ A MA N
37
A HA MA NA MA NAM MAN
A HA MA NA MA NAM MAN
40
43
46
YOL AY RI DÜŞ ME Dİ
" " " " " "

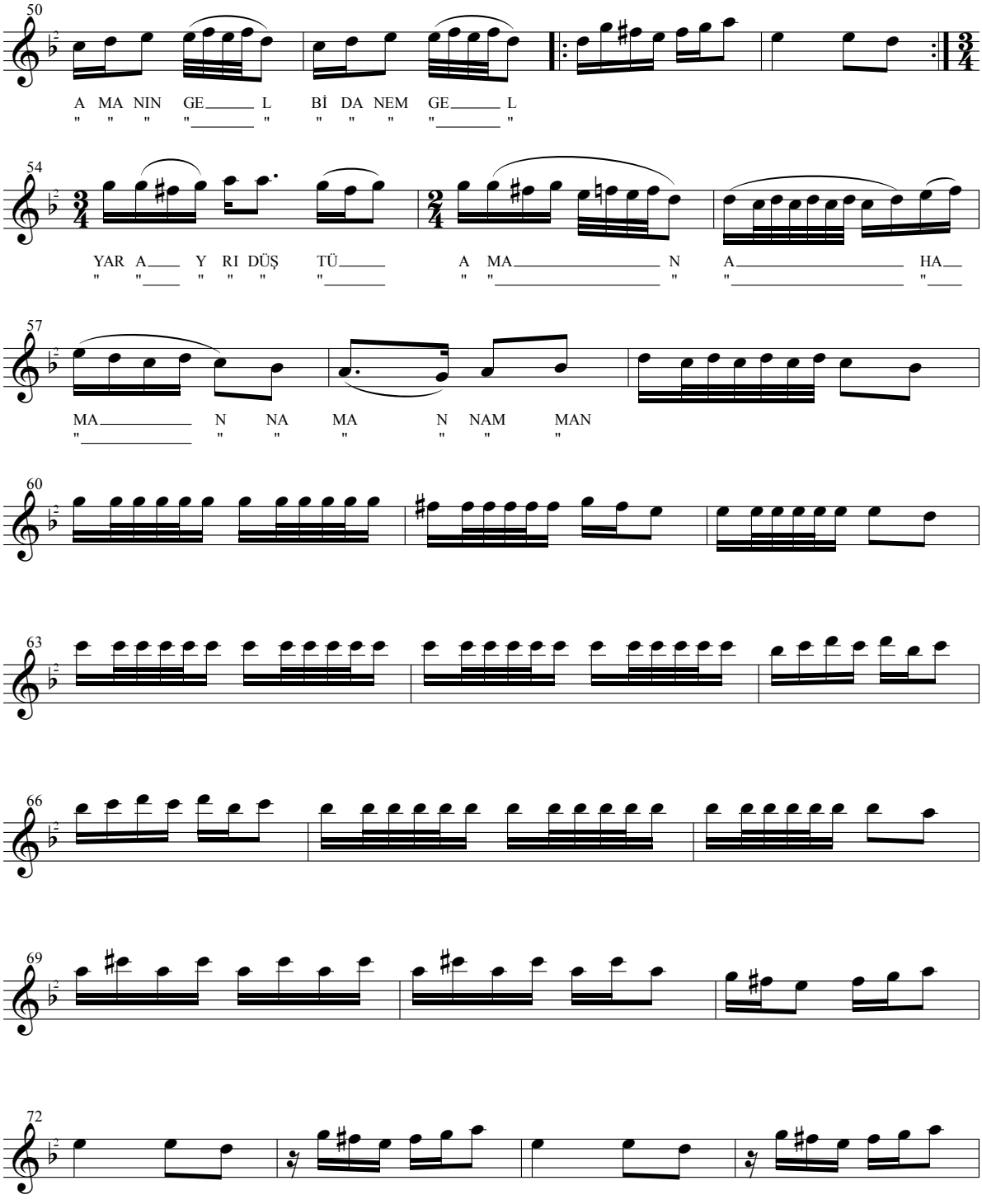
50
A MA NIN GE L Bİ DA NEM GE L
54
YAR A Y RI DÜŞ TÜ A MA N A HA
57
MA N NA MA N NAM MAN
60
63
66
69
72

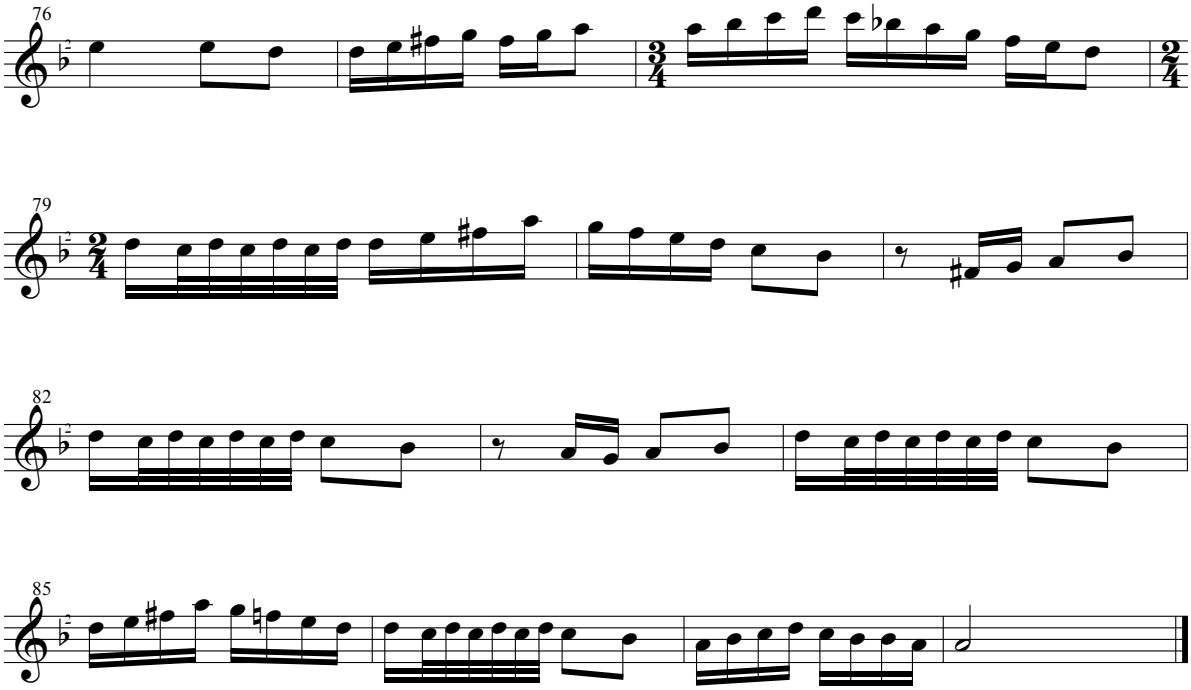

-1-
BİZE GAM YUTTURDU DEVRAN-I FELEK
HEP BOŞLARA GİTTİ ÇEKTİĞİM EMEK
YOL AYRI DÜŞMEDİ YÂR AYRI DÜŞTÜ

-2-
BİZİM EVLERİMİZ YAYLAYA GÖÇTÜ
YAYLADAN İNERKEN YÂR AYRI DÜŞTÜ
YOL AYRI DÜŞMEDİ YÂR AYRI DÜŞTÜ

BÜYÜK BAHÇE ÖNÜNDE GÖRDÜM O KIZI (Ermeni Kızı)

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Mehmet YEŞİLOĞLU

Derleyen: Mehmet KINIK
Notaya alan: Mehmet KINIK

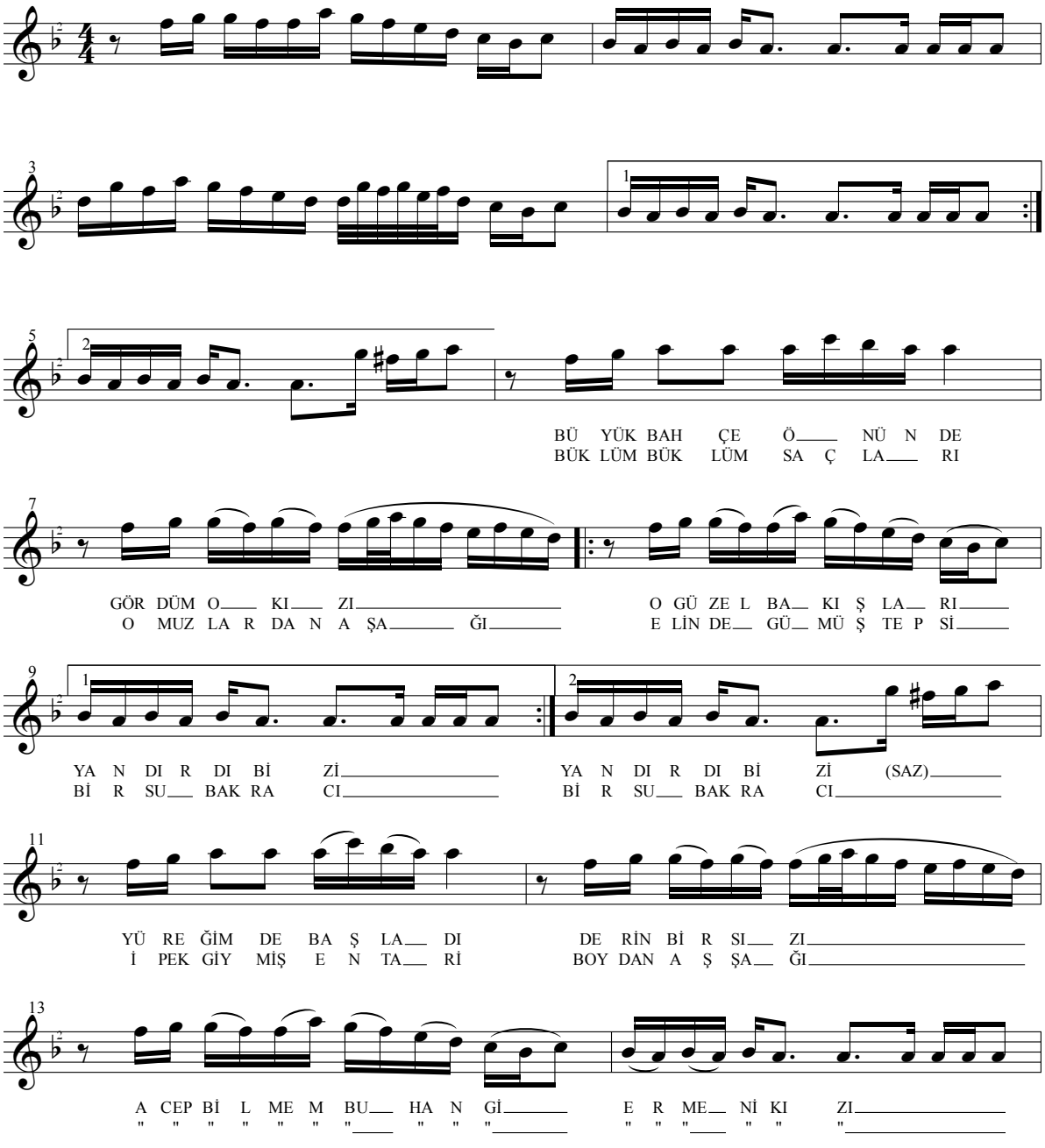

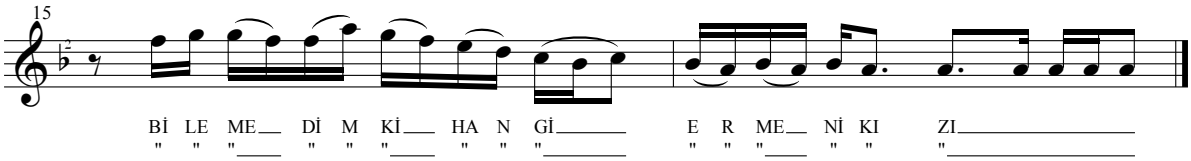

-1-
BÜYÜK BAHÇE ÖNÜNDE GÖRDÜM O KIZI
O GÜZEL BAKIŞLARI YANDIRDI BİZİ
YÜREĞİMDE BAŞLADI DERİN BİR SIZI
ACEP BİLMEM BU HANGİ ERMENİ KIZI
BİLEMEDİM Kİ HANGİ ERMENİ KIZI

-2-
BÜKLÜM BÜKLÜM SAÇLARI OMUZLARINDAN AŞAĞI
ELİNDE GÜMÜŞ TEPSİ BİR SU BAKRACI
İPEK GİYMİŞ ENTARİ BOYDAN AŞAĞI
ACEP BİLMEM BU HANGİ ERMENİ KIZI
BİLEMEDİM Kİ HANGİ ERMENİ KIZI

-3-
KİRKOR AGOP KARNİK AHANNİS Mİ DESEM
YOKSA TERZİ KERABETTİN Mİ KIZI
BAKIŞLARIYLA ANAM ÖLDÜRDÜ BİZİ
ACEP BİLMEM BU HANGİ ERMENİ KIZI
BİLEMEDİM Kİ HANGİ ERMENİ KIZI

-4-
KIZIN ADI HORİMSİMA ABİSİ DE KARAKİN
BAŞIMIZA BELA OLDU SONRA VELÂKİN
KIZIN GÖNLÜ VAR AMA GELME DER SAKIN
BENDE SANA GELEMEDİM ERMENİ KIZI

-5-
BİR EMMİSİ VARIMIŞ TOPAL AVADİS
BABASINI ÖĞRENDİM KUYUMCU SERKİS
BAHÇE BAŞINDA EVİ HAYAT ASMALI
BENDE SENİ ALAMADIM ERMENİ KIZI

CEVİZ OYNAMAYA GELDİM ODANA

Yöresi: Kayseri / Bünyan
Kaynak kişi: Nezahat BAYRAM

Derleyen: Adnan TÜRKÖZ
Notaya alan: Hamdi ÖZBAY

♩ = 92

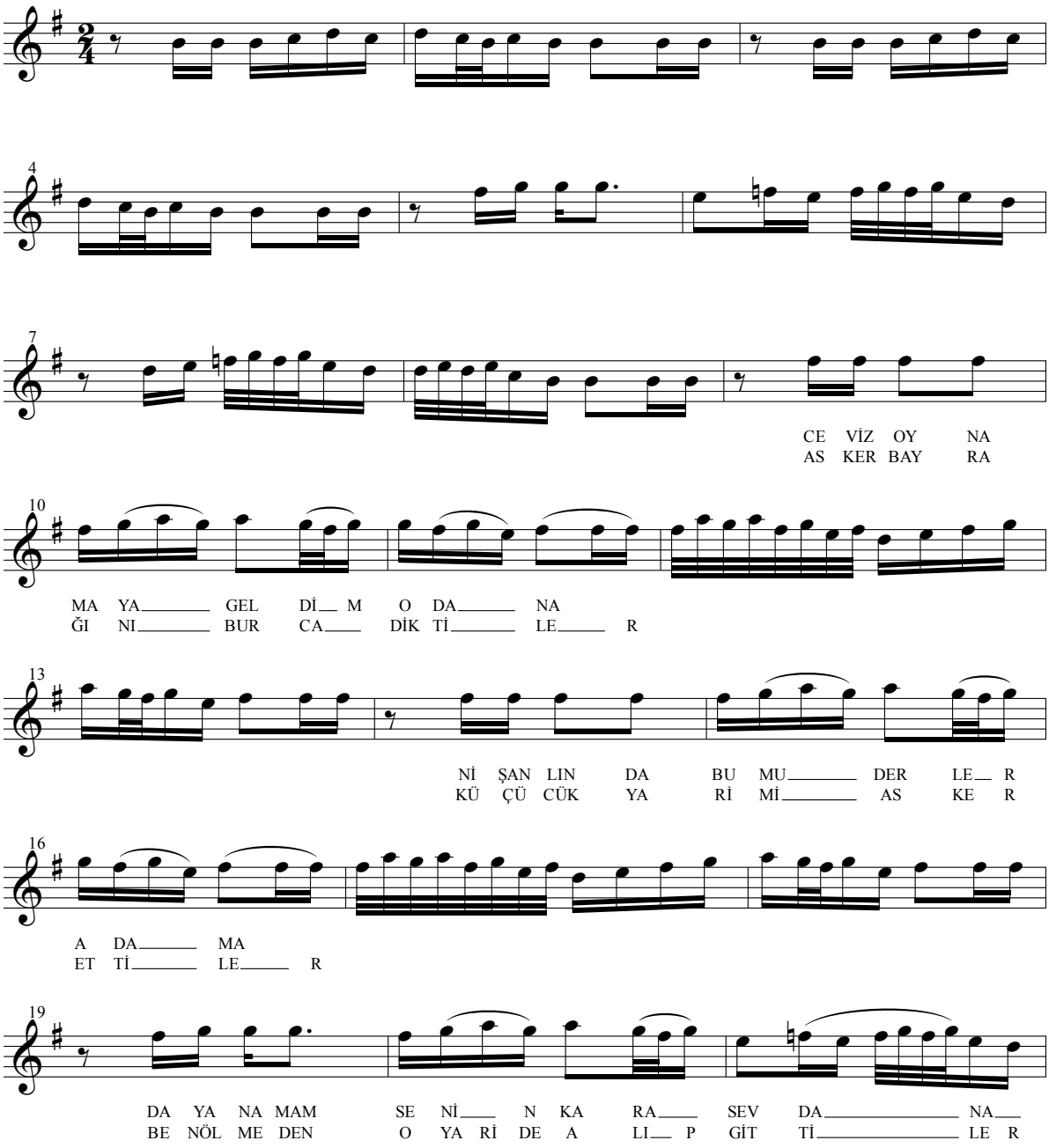

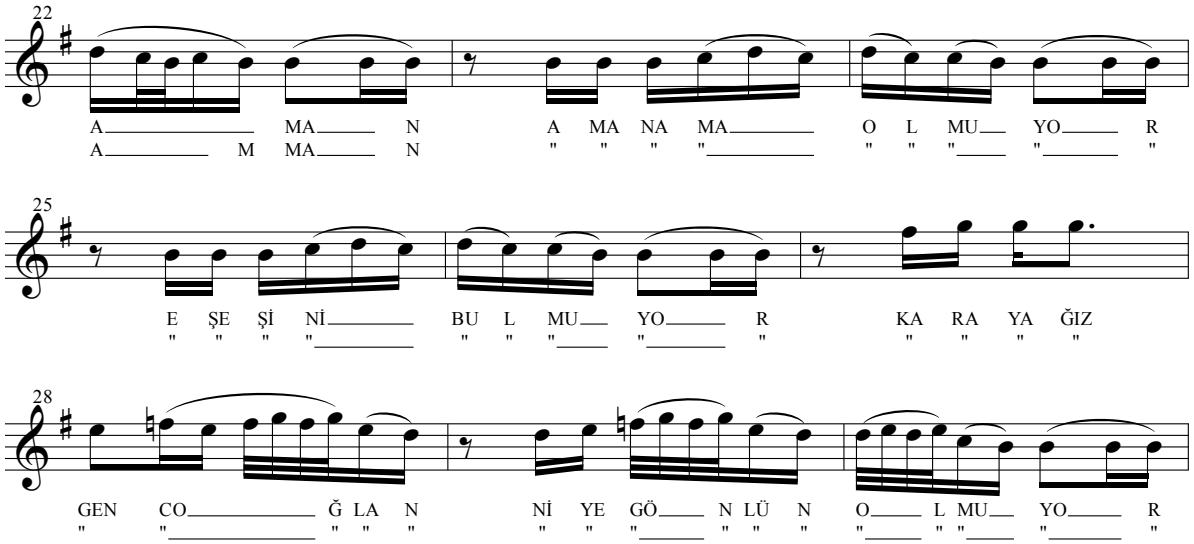

-1-
CEVİZ OYNAMAYA GELDİM ODANA
NİŞANLIN DA BU MU DERLER ADAMA
DAYANAMAM SENİN KARA SEVDANA AMAN

NAKARAT
AMAN AMAN OLMUYOR
EŞ EŞİNİ BULMUYOR
KARA YAĞIZ GENÇ OĞLAN
NİYE GÖNLÜN OLMUYOR

-2-
ASKER BAYRAĞINI BURCA DİKTİLER
KÜÇÜCÜK YÂRİMİ ASKER ETTİLER
BEN ÖLMEDEN O YÂRİ DE ALIP GİTTİLER AMAN

NAK.

-3-
ASKER OLDU YÂRİM GİTTİ KIŞLAYA
BEN BEKLERİM YÂRİM GELSİN SILAYA
BEN ÖLMEDEN YÂRİM BANA YOLLAYA

NAK.

CINGILLI ÇARŞISI

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ş. Nihat İŞMAN

Derleyen: Mehmet KINIK
Notaya alan: Mehmet KINIK

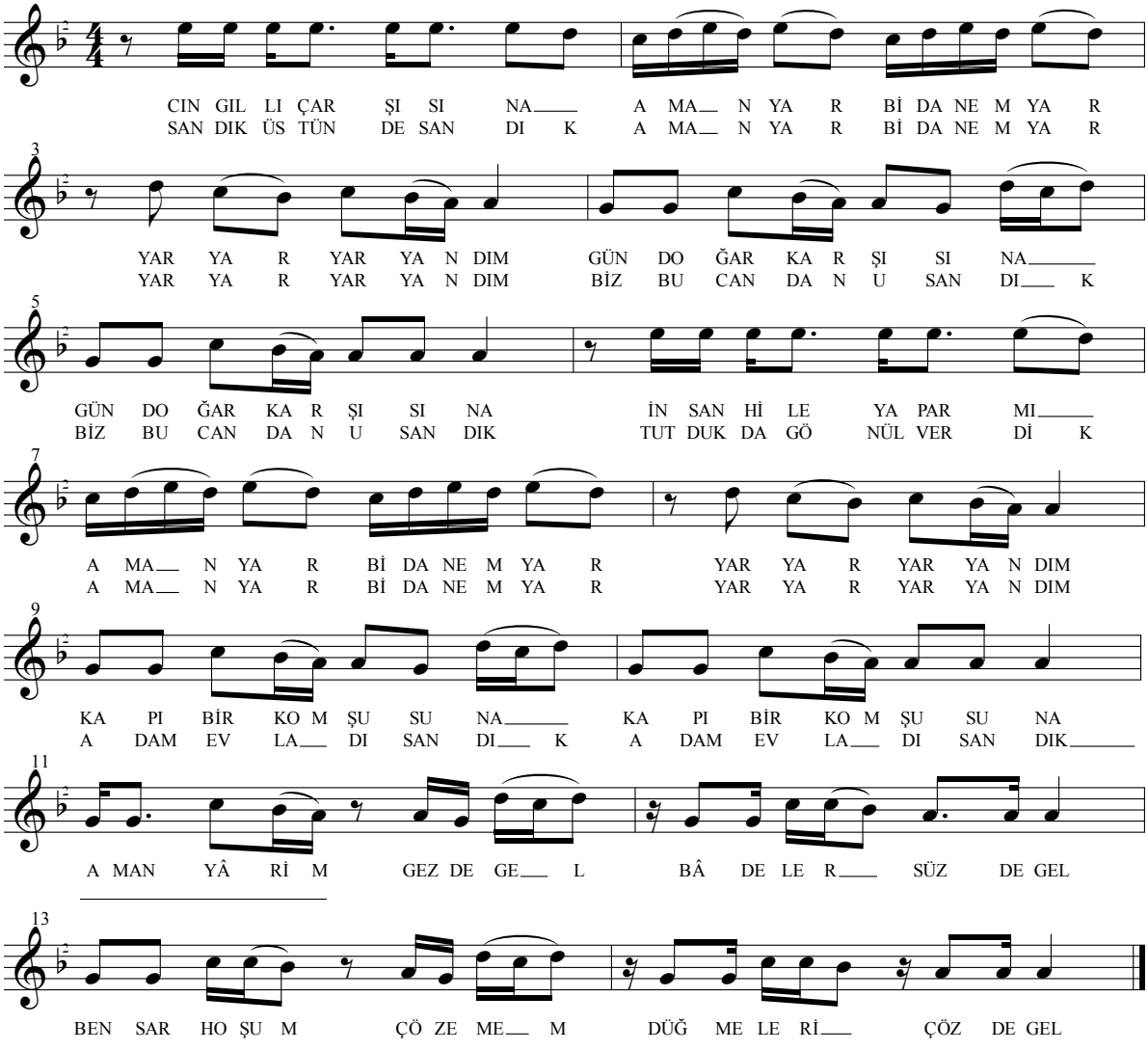

-1-
CINGILLI ÇARŞISINA
GÜN DOĞA KARŞISINA
İNSAN HİLE YAPAR MI
KAPI BİR KOMŞUSUNA

NAKARAT
AMAN YÂRİM GEZ DE GEL
BÂDELERİ SÜZ DE GEL
BEN SARHOŞUM ÇÖZEMEM
DÜĞMELERİ ÇÖZ DE GEL

-2-
SANDIK ÜSTÜNDE SANDIK
BİZ BU CANDAN USANDIK
TUTTUK DA GÖNÜL VERDİK
ADAM EVLÂDI SANDIK

CİP GELİYOR (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Sarız / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Münevver SEZER
Hamza ÖZDEMİR

Derleyen: Ahmet Z. ÖZDEMİR
Notaya alan: Aytekin ALBUZ

q = 130

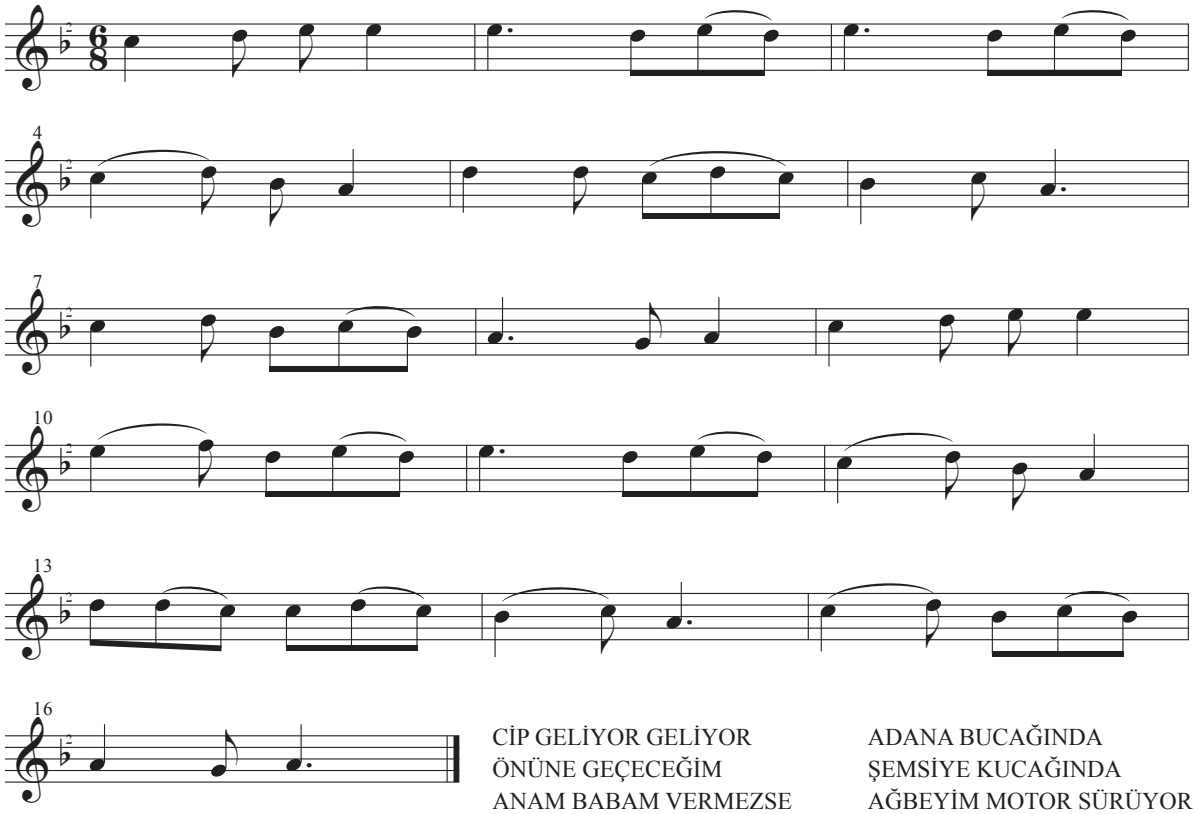

CİP GELİYOR GELİYOR
ÖNÜNE GEÇECEĞİM
ANAM BABAM VERMEZSE
GÖNÜLLÜ KAÇACAĞIM

CİP GELİYOR GELİYOR
YENİ TUTTU SUSAYI
BENDEN VASİYET OLSUN
ALMAN BOYU KISAYI

KAPI ARDINDA FIÇI
GÜM GÜM EDİYOR İÇİ
BEYAZ MİNTANLI OĞLAN
ÖLÜYOR BENİM UÇU

ADANA BUCAĞINDA
ŞEMSİYE KUCAĞINDA
AĞBEYİM MOTOR SÜRÜYOR
ÖĞLENİN SICAĞINDA

ADANA YOLLARINDA
PAMUKLAR DALLARINDA
ALLAH CANIMI ALSIN
O YARİN KOLLARINDA

ADANANIN YOLUNA
SAAT TAKMIŞ KOLUNA
AKLI OLAN KIZ VERİR
EMMİSİNİN OĞLUNA

ADANA BOZULACAK
BOZULUP DÜZÜLECEK
ŞU SARIZ'IN KIZLARI
MÜFETTİŞ YAZILACAK

CUVARAMIN İNCESİ

Yöresi: Kayseri / Tomarza / Cingöz Köyü
Kaynak kişi: Durdu DEMİREL

Derleyen: Durdu DEMİREL
Notaya alan: Savaş EKİCİ

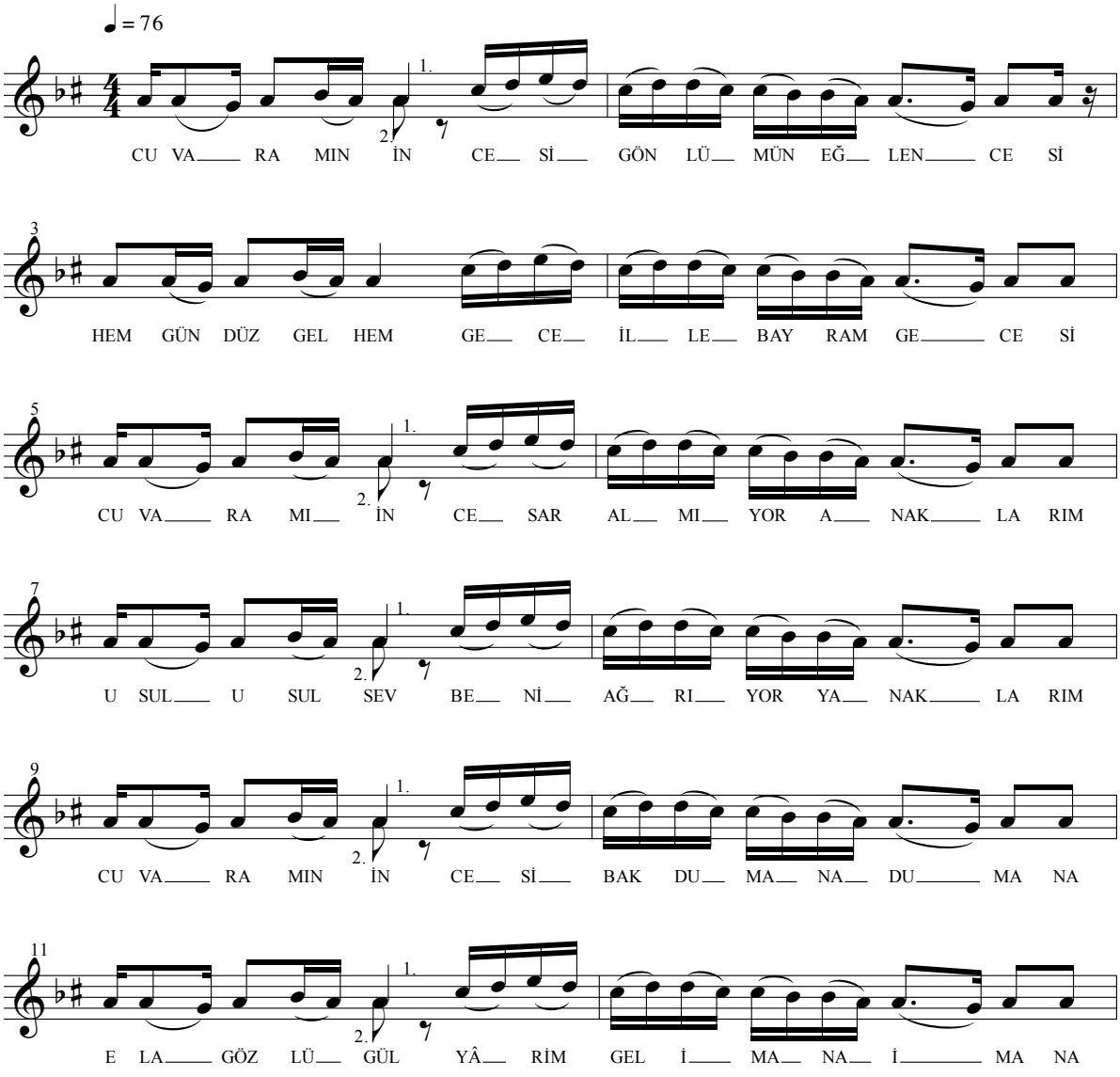

-1-
CUVARAMIN İNCESİ
GÖNLÜMÜN EĞLENCESİ
HEM GÜNDÜZ GEL HEM GECE
İLLE BAYRAM GECESİ

-2-
CUVARAMI İNCE SAR
ALMIYOR ANAKLARIM
USUL USUL SEV BENİ
AĞRIYOR YANAKLARIM

-3-
CUVARAMIN İNCESİ
BAK DUMANA DUMANA
ELA GÖZLÜ GÜL YÂRİM
GEL İMANA İMANA

ÇALIYA YILAN AKTI (Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı / Emeyil
Kaynak kişi: Köy kadınları

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya ala: Erdem ÇALIŞKANEL

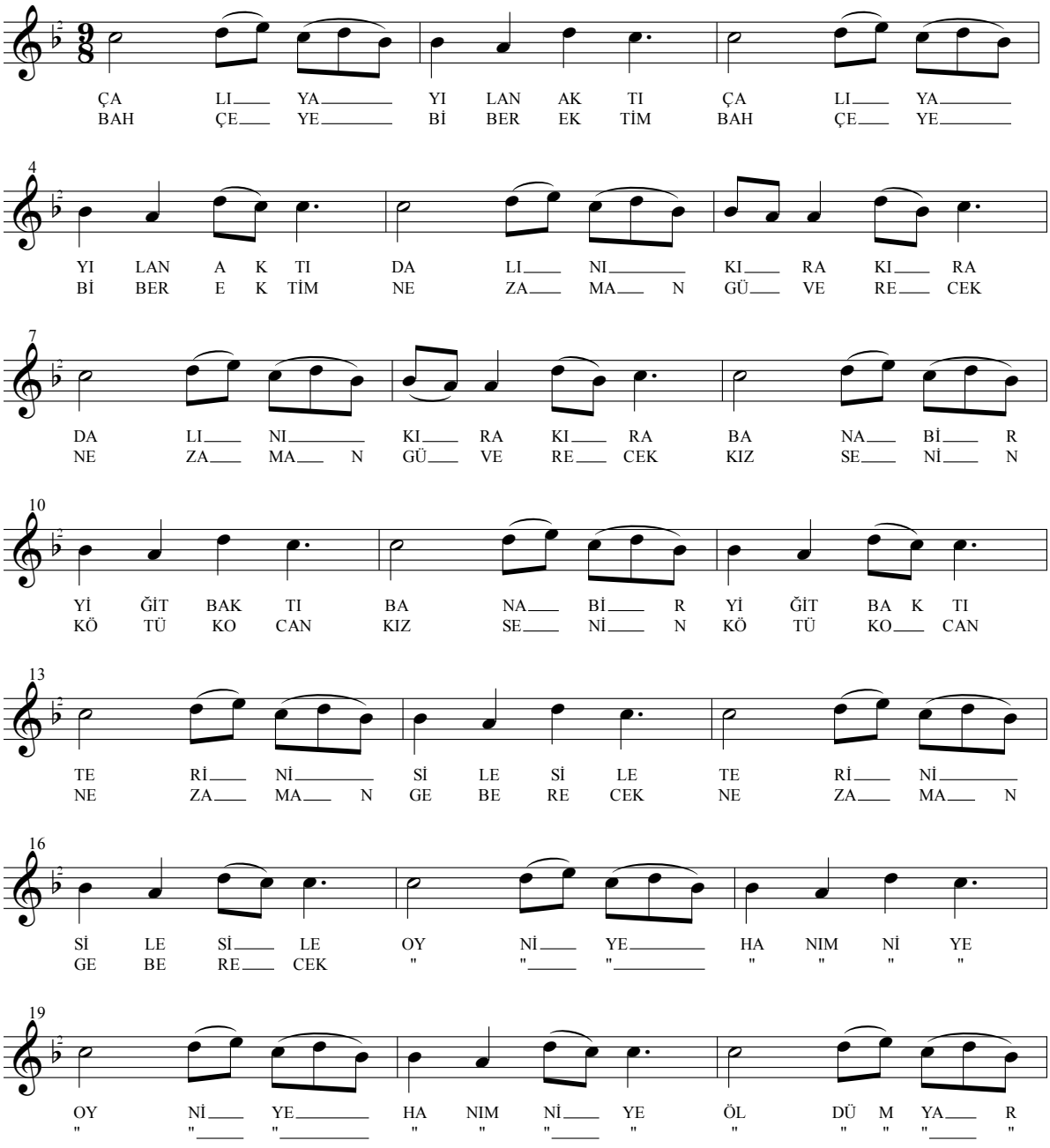

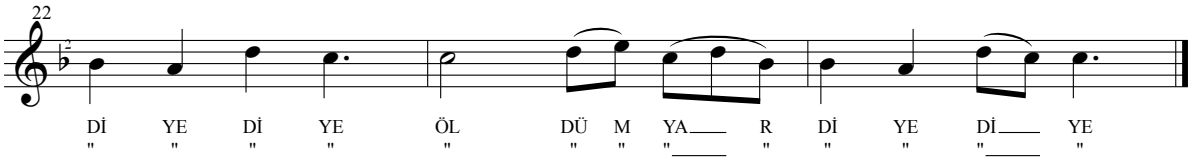

-1-
ÇALIYA YILAN AKTI
DALINI KIRA KIRA
BANA BİR YİĞİT BAKTI
TERİNİ SİLE SİLE

NAKARAT
OY NİYE HANIM NİYE
ÖLDÜM YÂR DİYE DİYE

-2-
BAHÇEYE BİBER EKTİM
NE ZAMAN GÜVERECEK
KIZ SENİN KÖTÜ KOCAN
NE ZAMAN GEBERECEK

NAK.

ÇARŞIYA VARDIM

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Emin ALDEMİR

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

♩ = 100

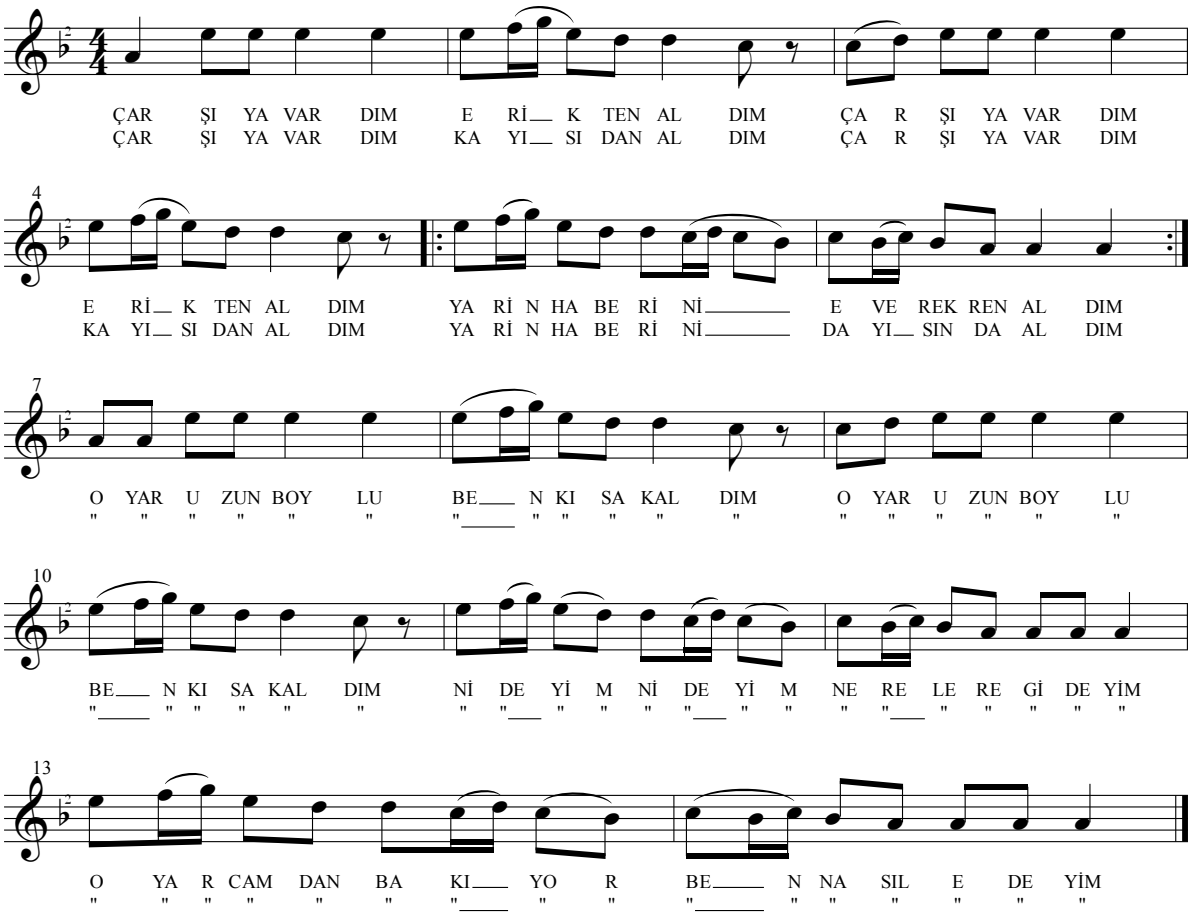

-2-
ÇARŞIYA VARDIM KAYISIDAN ALDIM
YÂRİN HABERİNİ DAYISINDAN ALDIM

-3-
ÇARŞIYA VARDIM ARMUTTAN ALDIM
YÂRİN HABERİNİ MAHMUTTAN ALDIM

-4-
ÇARŞIYA VARDIM KESTANEDEN ALDIM
YÂRİN HABERİNİ POTANEDEN ALDIM

NAKARAT
O YÂR UZUN BOYLU BEN KISA KALDIM
NİDEYİM NİDEYİM NERELERE GİDEYİM
O YÂR CAMDAN BAKIYOR BEN NASIL EDEYİM

ÇATAL ÇAMA KURŞUN ATTIM GEÇMEDİ

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: İsmail ERDOĞAN

Derleyen: Ankara Devl. Kons.
Notaya alan: Hikmet TAŞAN

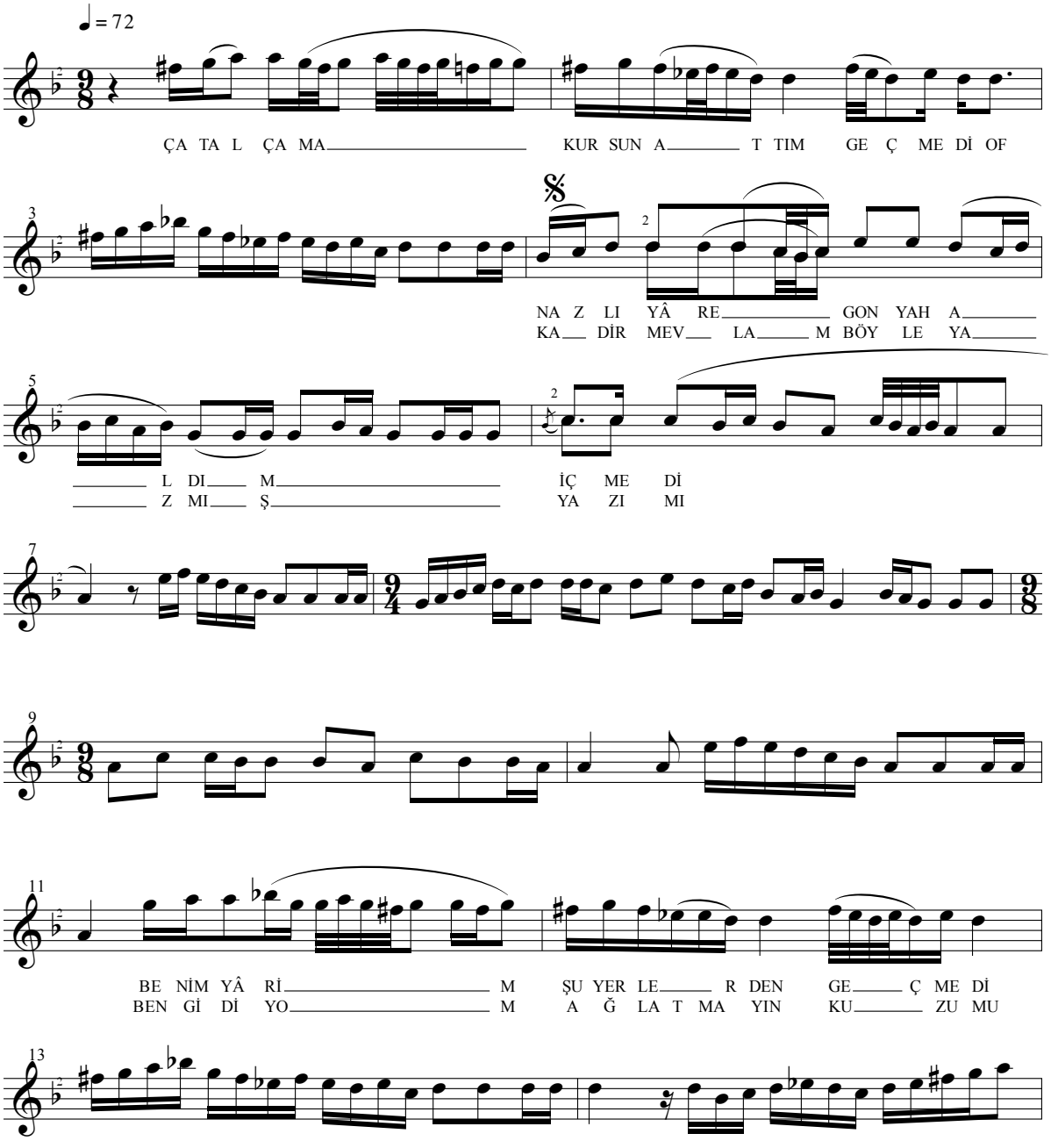

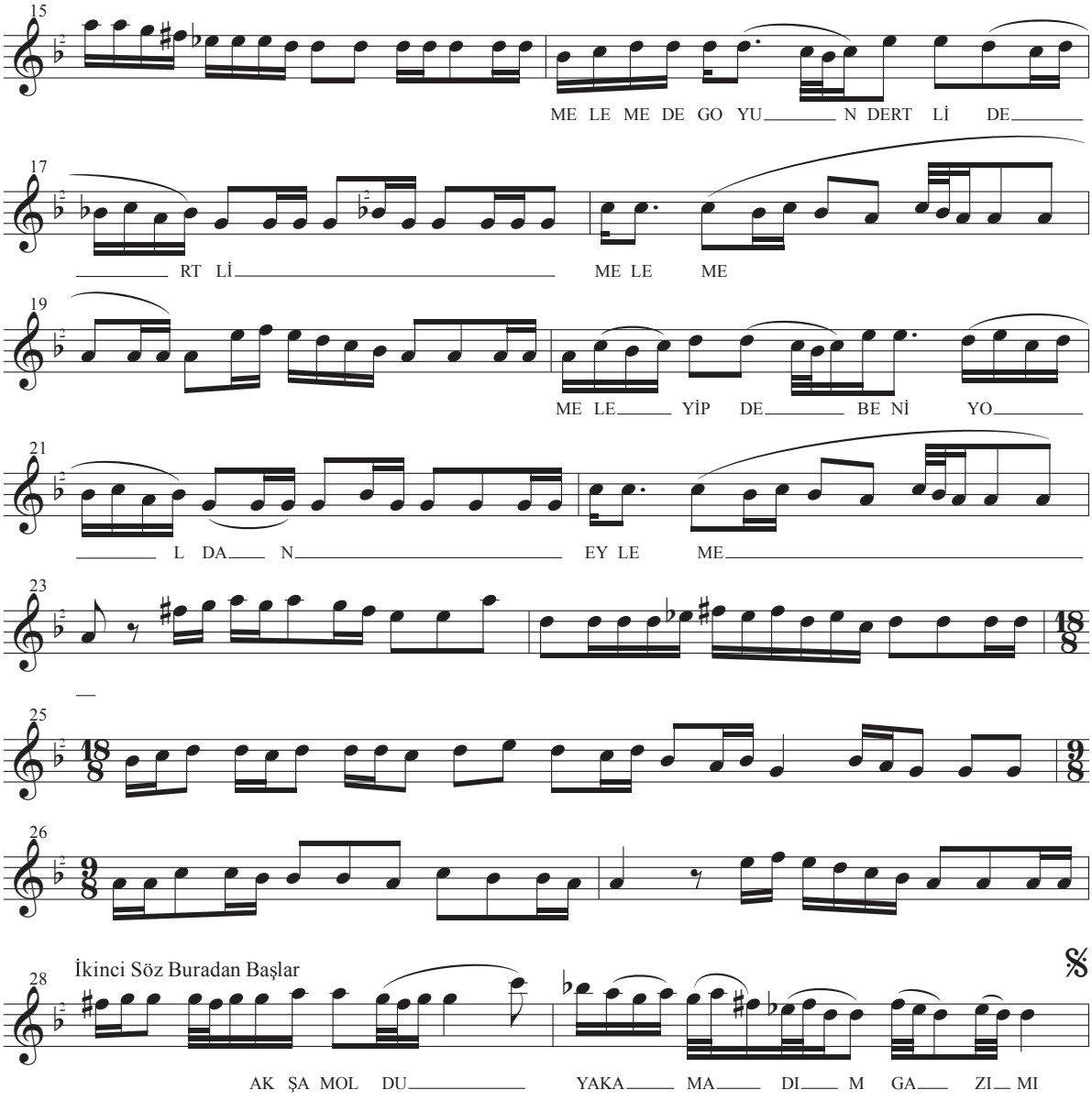

ÇATAL ÇAMA KURŞUN ATTIM GEÇMEDİ
NAZLI YÂRE GONYAH ALDIM İÇMEDİ OF AMAN
BENİM YÂRİM ŞU YERLERDEN GEÇMEDİ OF

NAK.
MELEME DE GOYUN DERTLİ DERTLİ MELEME
MELEYİP DE BENİ YOLDAN EYLEME

AKŞAM OLDU YAKAMADIM GAZIMI
KADİR MEVLAM BÖYLE YAZMIŞ YAZIMI
BEN GİDİYOM AĞLATMAYIN KUZUMU

NAK.

KARA KOYUN SANA ÇANLAR TAKAYIM
SEN SALIN DA BEN BOYUNA BAKAYIM
SENİN İÇİN ÇOK CANLAR YAKAYIM

NAK.

ÇATTILAR ÇAKMAK TAŞINI (Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri / Bünyan / Akmescit Köyü
Kaynak kişi: Münüre TOPBAY

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya alan: Savaş EKİCİ

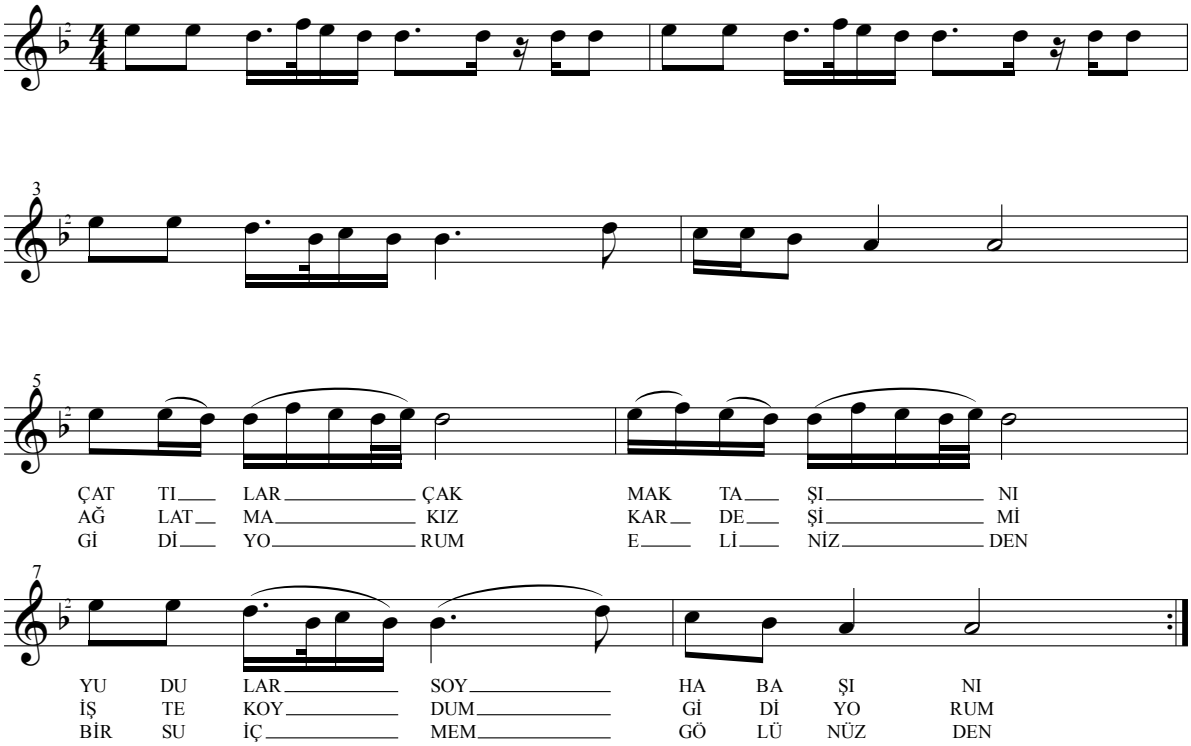

-1-
ÇATTILAR ÇAKMAK TAŞINI
YUDULAR SOYHA BAŞINI
AĞLATMA KIZ KARDEŞİMİ
İŞTE KOYDUM GİDİYORUM
GİDİYORUM ELİNİZDEN
BİR SU İÇMEM GÖLÜNÜZDEN

-2-
ESVAP YUDUĞUM PINARLAR
YUYUP SERDİĞİM DUVARLAR
VAKTİN GELİNCE KOVARLAR
İŞTE KOYDUM GİDİYORUM
GİDİYORUM ELİNİZDEN
BİR SU İÇMEM GÖLÜNÜZDEN

ÇATTILAR OCAK TAŞINI (Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri / Sarız / Yeşilkent
Kaynak kişi:Fatma GÖKDEMİR
Nazife UZUNLU

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya alan: Erdem ÇALIŞKANEL

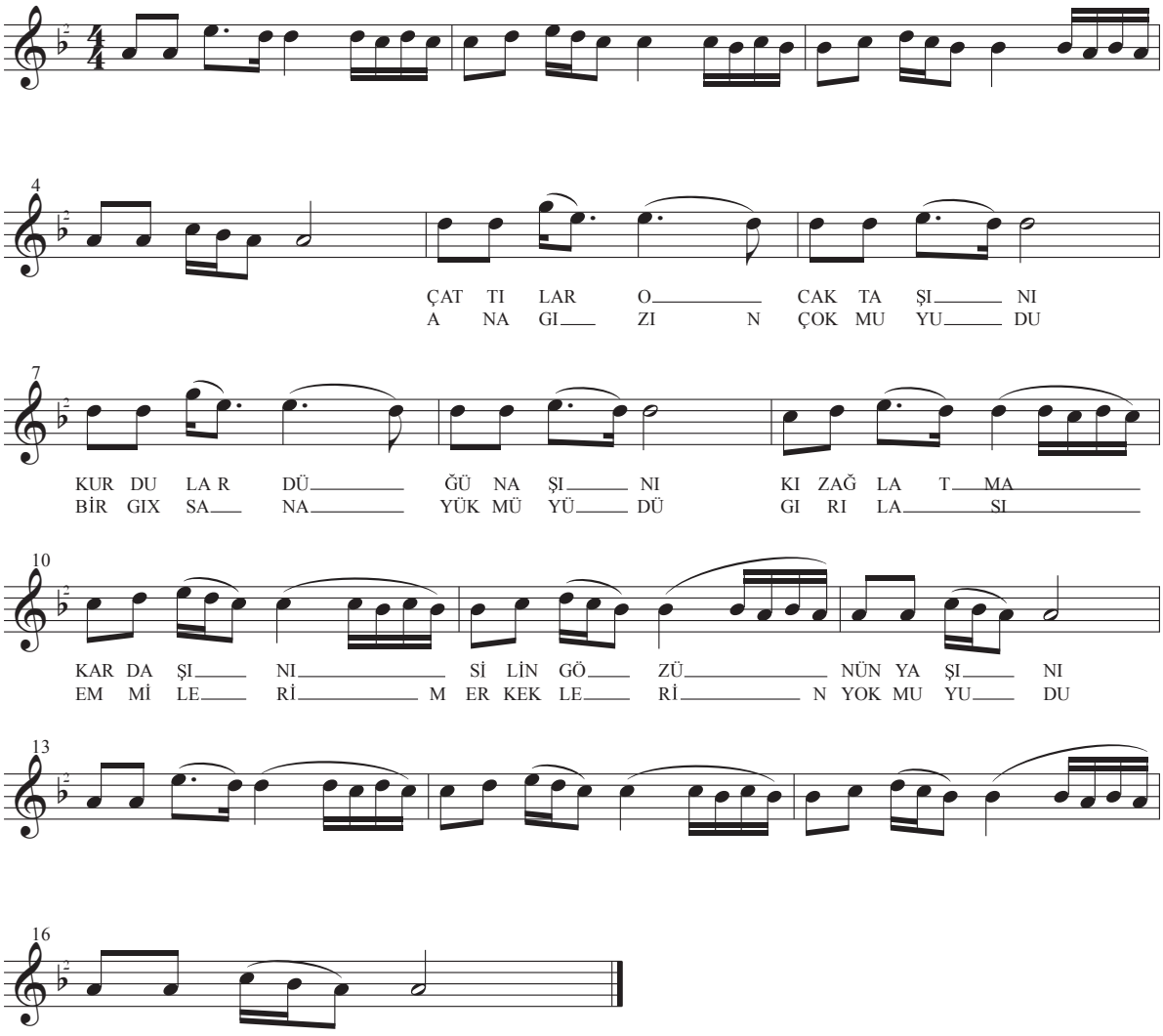

-3-
DEVELOĞLUNUN İNADI
KEKLİK KAFESTE TÜKENDİ
VERMEN BENİ DEVELİ'YE
ELALEM SİZİ KINADI

-4-
ATLADIM GEÇTİM EŞİĞİ
SOFRADA BULDUM KAŞIĞI
İŞTE GOYUP GİDİYORUM
BÜYÜK EVİN YAKIŞIĞI

-5-
BABAMIN GOYUNU BEŞTİR
BEŞİ BİRBİRİNE EŞTİR
GIZLARIN EMEĞİ BOŞTUR
VAR GİT AĞLAYI AĞLAYI

ÇAYIRA İNNEM SIZDI (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Sarız / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Münevver SEZER
Hamza ÖZDEMİR

Derleyen: Ahmet Z. ÖZDEMİR
Notaya alan: Aytekin ALBUZ

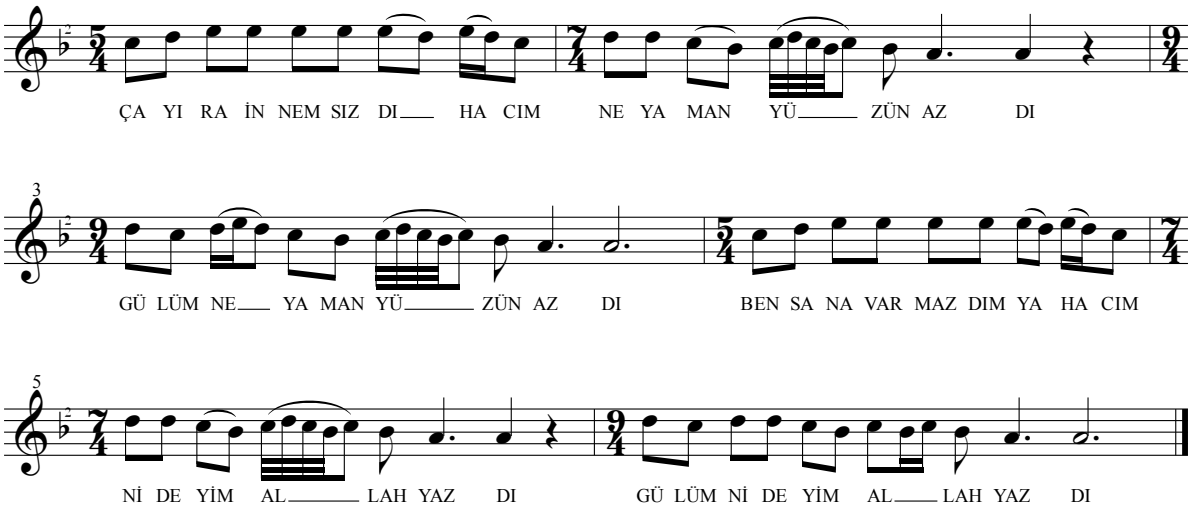

ÇAYIRA İNNEM (İĞNEM) SIZDI
HACIM NE YAMAN YÜZÜN AZDI
GÜLÜM NE YAMAN YÜZÜN AZDI

BEN SANA VARMAZDIM DA
HACIM NİDİYİM ALLAH YAZDI
GÜLÜM NİDİYİM ALLAH YAZDI

İN ÇAYIRA ÇAYIRA
HACIM ÇAYIRDA ÇARPIŞALIM
GÜLÜM ÇAYIRDA ÇARPIŞALIM

ÇIBIĞI UZATIRLAR (Kara Kekilli Yârim)

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı / Emeyil
Kaynak kişi: Köykadınları

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya alan: Erdem ÇALIŞKANEL

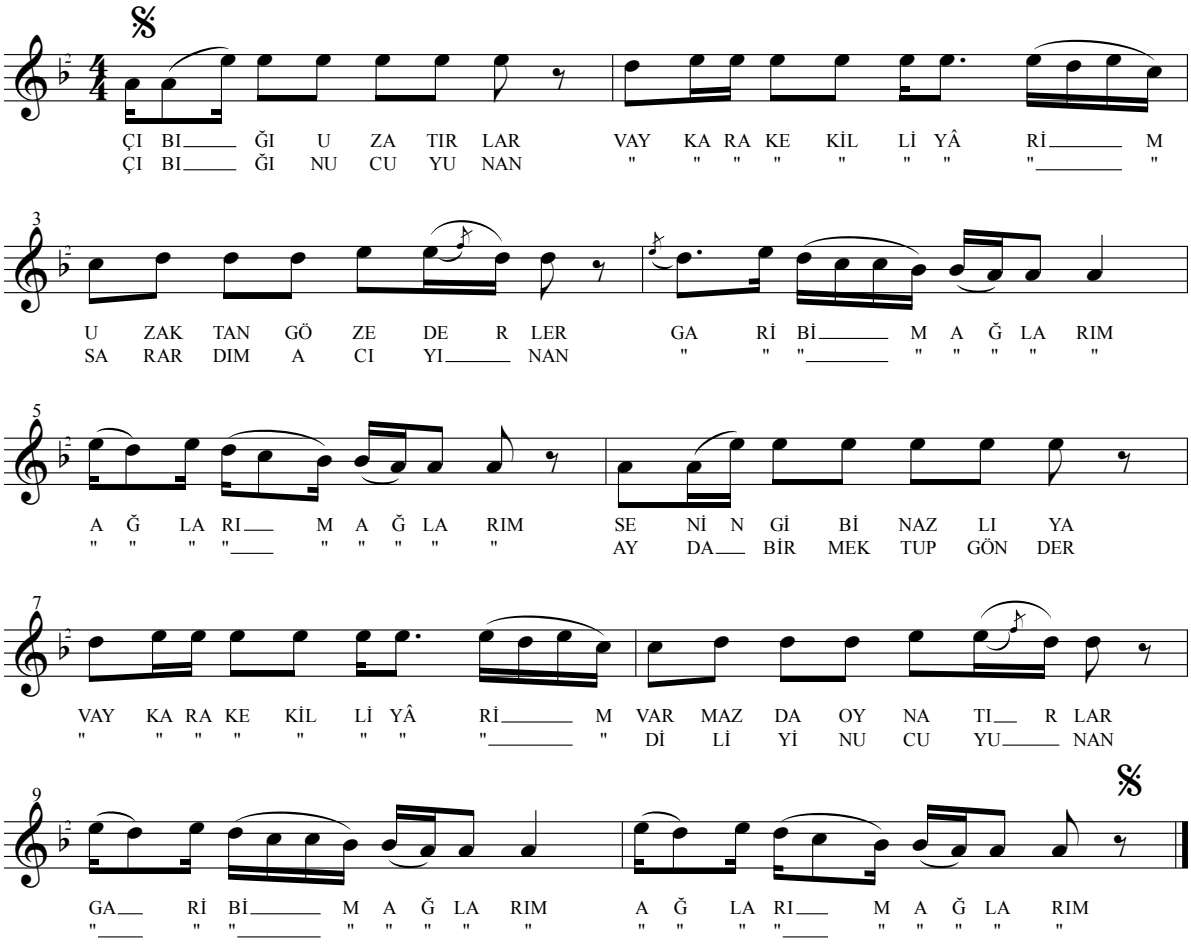

-1-
ÇIBIĞI UZATIRLAR VAY KARA KEKİLLİ YÂRİM
UZAKTAN GÖZ EDERLER GARİBİM AĞLARIM
SENİN GİBİ SAZLIYA KARA KEKİLLİ YÂRİM
VURMAZ DA OYNATIRLAR GARİBİM AĞLARIM

-2-
ÇIBIĞIN UCUYUNAN VAY KARA KEKİLLİ YÂRİM
SARARDIM ACIYINAN GARİBİM AĞLARIM
AYDA BİR MEKTUP GÖNDER KARA KEKİLLİ YÂRİM
DİLİYİN UCUYUNAN GARİBİM AĞLARIM

-3-
ÇIBIK UCU GÜLÜN AZ VAY KARA KEKİLLİ YÂRİM
GEÇTİ BAHAR GELDİ YAZ GARİBİM AĞLARIM
KURBAN OLDUĞUM ALLAH KARA KEKİLLİ YÂRİM
BİR GÜZEL DE BANA YAZ GARİBİM AĞLARIM

-4-
ÇIBIK ÇİLESİN BULMUŞ VAY KARA KEKİLLİ YÂRİM
YÂRİM BELASIN BULMUŞ GARİBİM AĞLARIM
BENİ BEĞENMEZ İKEN KARA KEKİLLİ YÂRİM
BENDEN KÖTÜSÜN BULMUŞ GARİBİM AĞLARIM

ÇIRÇIR ÇEŞMENİN ÜSTÜYÜM

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Mehmet DELİHALİLOĞLU (Emmi)

Derleyen: Murat KAVUNCU
Notaya alan: Mehmet ARIBOĞA

q = 100

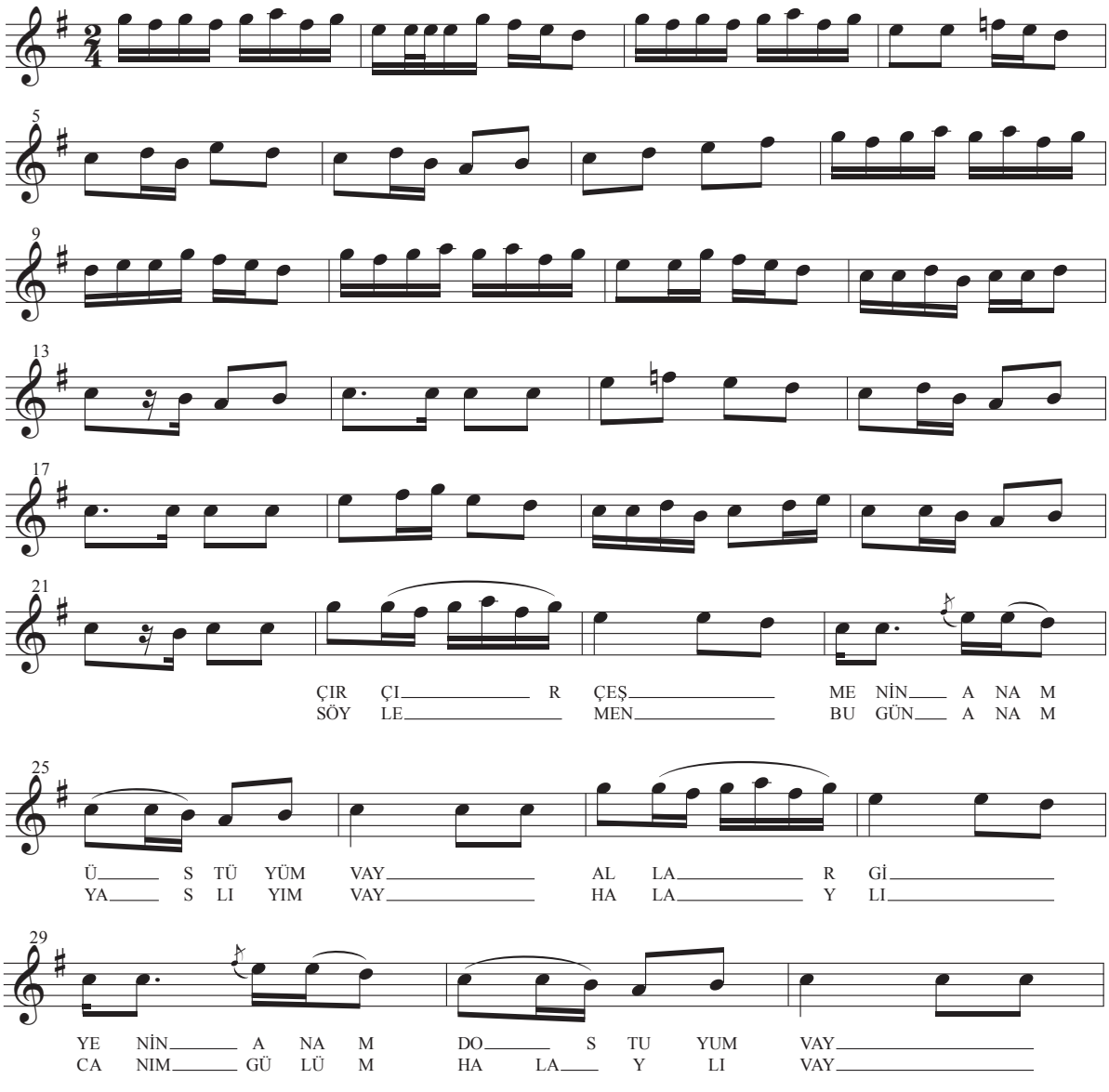

-1-
ÇIRÇIR ÇEŞMENİN (ANAM) ÜSTÜYÜM
ALLAR GİYENİN (ANAM) DOSTUYUM
SÖYLEMEM BUGÜN (ANAM) YASLIYIM
HALAYLI CANIM GÜLÜM HALAYLI
SEVDİĞİM MEKTEP BİLMEZ ALAYLI

-2-
ÇIRÇIR ÇEŞMEDEN (ANAM) GEÇMEDİM
SOĞUK SULARINI (ANAM) İÇMEDİM
BEN O YÂRE DE (ANAM) KÜSMEDİM
HALAYLI CANIM GÜLÜM HALAYLI
SEVDİĞİM MEKTEP BİLMEZ ALAYLI

ÇİMENLİ BAHÇEDE BULGUR ELİYOR (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Durdu DEMİREL

Derleyen: Mehmet KINIK
Notaya alan: Mehmet KINIK

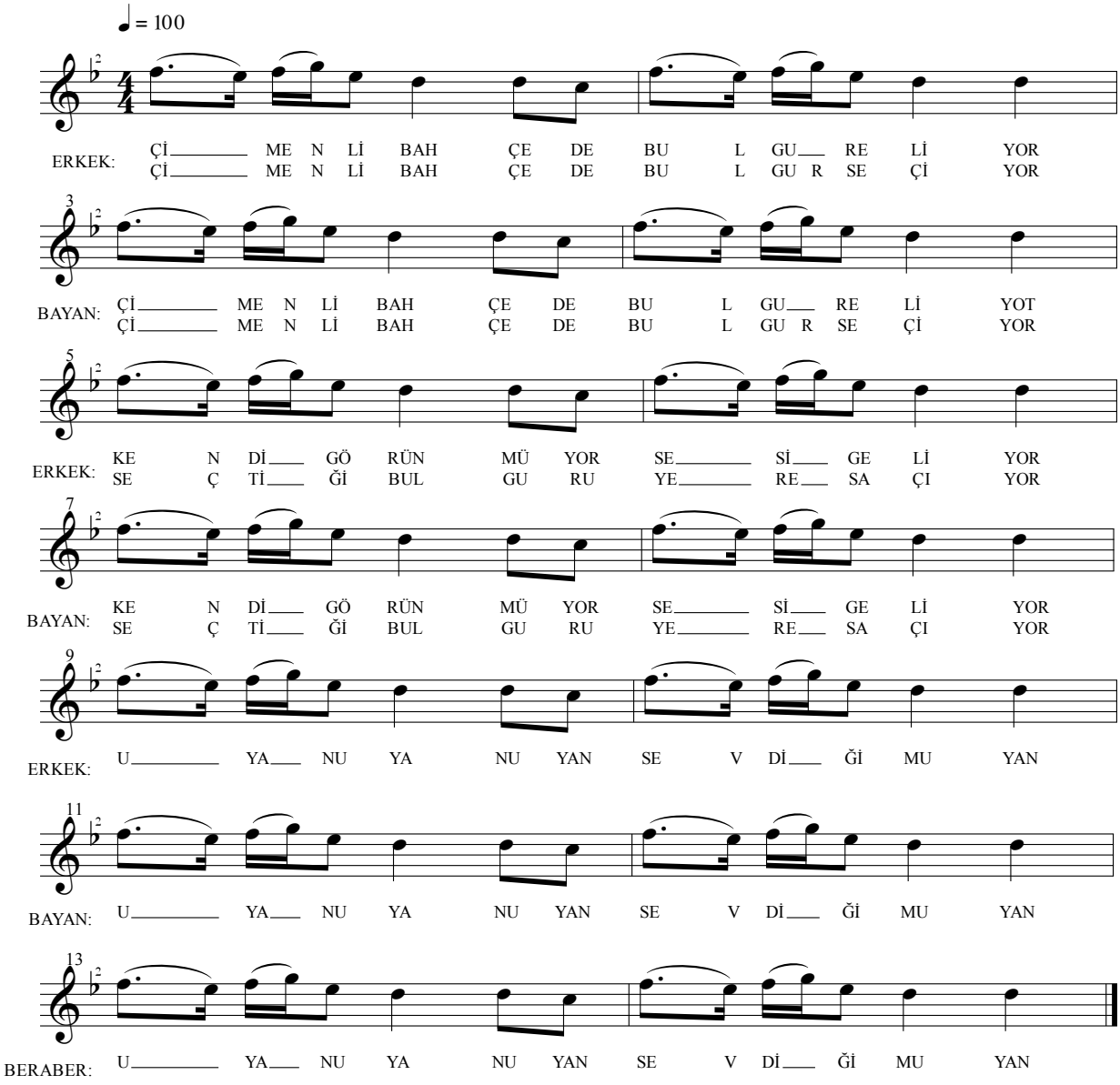

-1-
ÇİMENLİ BAHÇEDE BULGUR ELİYOR
KENDİ GÖRÜNMÜYOR SESİ GELİYOR
UYAN UYAN UYAN SEVDİĞİM UYAN

-2-
ÇİMENLİ BAHÇEDE BULGUR SEÇİYOR
SEÇTİĞİ BULGURU YERE SAÇIYOR
UYAN UYAN UYAN SEVDİĞİM UYAN

-3-
ÇİMENLİ BAHÇENİN GÜLÜ BEN OLSAM
ŞU GİDEN YOSMANIN YÂRİ BEN OLSAM
UYAN UYAN UYAN SEVDİĞİM UYAN

ÇOBANIN YEDİĞİ AYRAN KÖREMEZ (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Sarız / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Münevver SEZER
Hamza ÖZDEMİR

Derleyen: Ahmet Z. ÖZDEMİR
Notaya alan: Aytekin ALBUZ

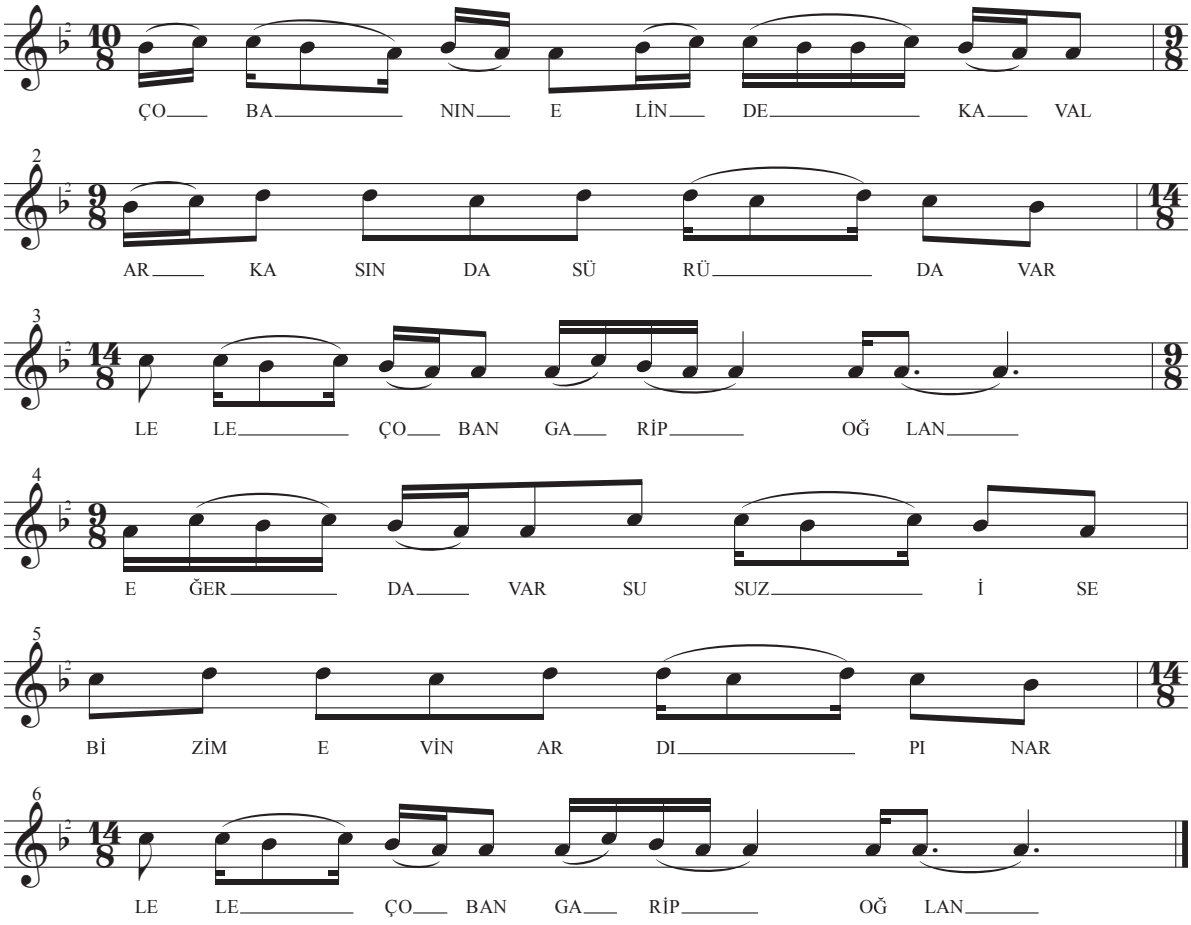

ÇOBAN YEDİĞİ AYRAN, KÖREMEZ
GÜNDÜZ MEYİL VERİR GECE GELE-
MEZ
ÇOBANIM ÇOBANIM BİTLİ ÇOBANIM
SÜRÜSÜNÜN ARDINDA İTLİ ÇOBA-
NIM

ÇOBANIN YEDİĞİ EKMEK UFAĞI
KIZLARIN YEDİĞİ HELVA TOPAĞI
ARDINA UYDURMUŞ İTİ KÖPEĞİ
(BAĞLANTI)

ÇOBANIN ELİNDE KAVAL
ARKASINDA SÜRÜ DAVAR
EĞER DAVAR SUSUZ İSE
BİZİM EVİN ARDI PINAR
LE LE ÇOBAN GARİP OĞLAN

YÜZÜĞÜNE KAŞ OLAYIM
SÜRÜSÜNE BAŞ OLAYIM
YALINIZ YATAN ÇOBANIN
GECEDE YOLDAŞ OLAYIM
LE LE ÇOBAN, GARİP OĞLAN

MURAZIMI ALAMADIM
AĞLADIM DA GÜLEMEDİM
KUŞLAR BİLE YUVA YAPTI
SERÇE KADAR OLAMADIM

LE LE ÇOBAN GARİP OĞLAN
YÜZÜĞÜNE KAŞ OLAYIM
SÜRÜSÜNE BAŞ OLAYIM
YALINIZ YATAN ÇOBANIN
GECEDE YOLDAŞ OLAYIM
(BAĞLANTI)

ÇORAP ÖRDÜM İLİNEN (Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı / Emeyil
Kaynak kişi: Köy kadınları

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya alan: Erdem ÇALIŞKANEL

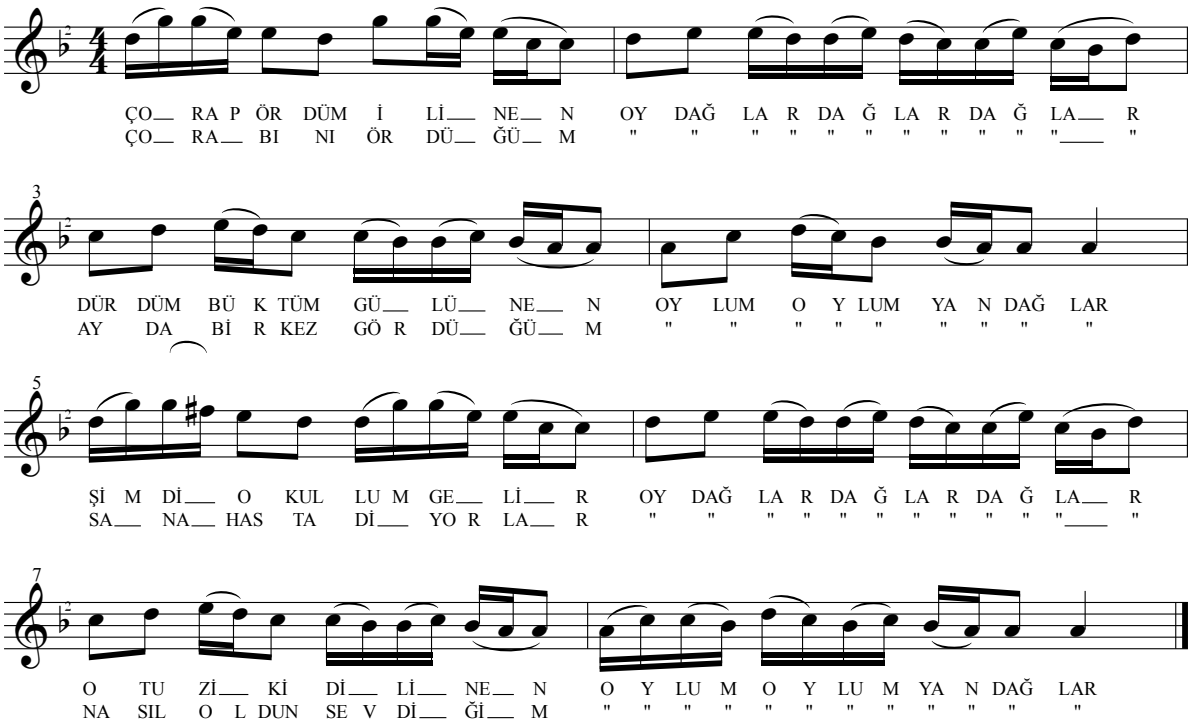

-1-
ÇORAP ÖRDÜM İLİNEN OY DAĞLAR DAĞLAR
DÜRDÜM BÜKTÜM GÜLÜNEN OYLUM OYLUM YAN DAĞLAR
ŞİMDİ OKULLUM GELİR OY DAĞLAR DAĞLAR
OTUZ İKİ DİLİNEN OYLUM OYLUM YAN DAĞLAR

-2-
ÇORABINI ÖRDÜĞÜM OY DAĞLAR DAĞLAR
AYDA BİR KEZ GÖRDÜĞÜM OYLUM OYLUM YAN DAĞLAR
SANA HASTA DİYORLAR OY DAĞLAR DAĞLAR
NASIL OLDUN SEVDİĞİM OYLUM OYLUM YAN DAĞLAR

-3-
ÇORAP BAĞIM İNCECİK OY DAĞLAR DAĞLAR
BAĞLA SEVDİĞİM BAĞLA OYLUM OYLUM YAN DAĞLAR
GİTTİĞİM GÂVUR İÇİ OY DAĞLAR DAĞLAR
AĞLA SEVDİĞİM AĞLA OYLUM OYLUM YAN DAĞLAR

ÇUBUĞUM YOK YOLÜSTÜNE UZADAM

Yöresi: Kayseri / Develi
Kaynak kişi: Yaşar DENİZ

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

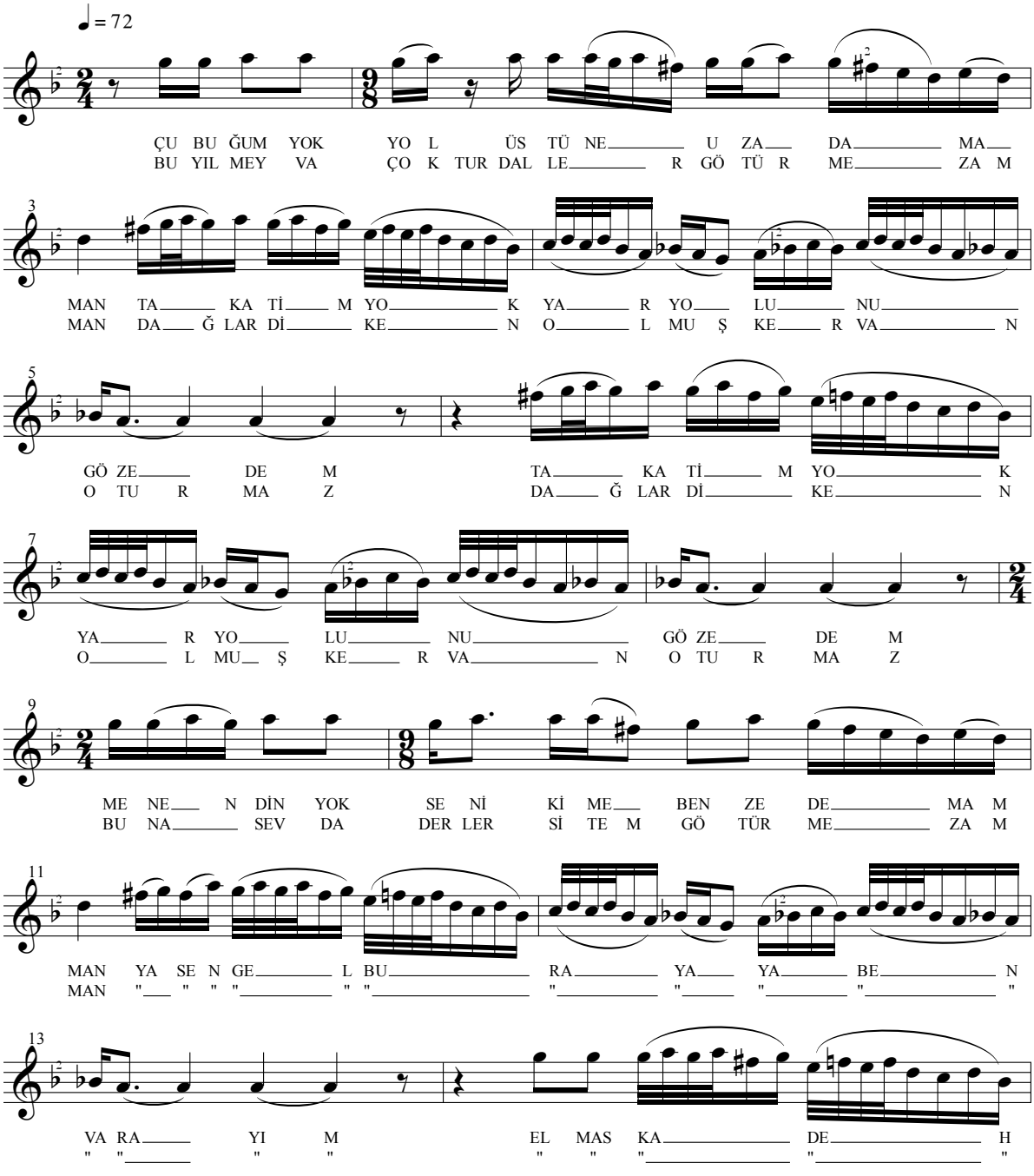

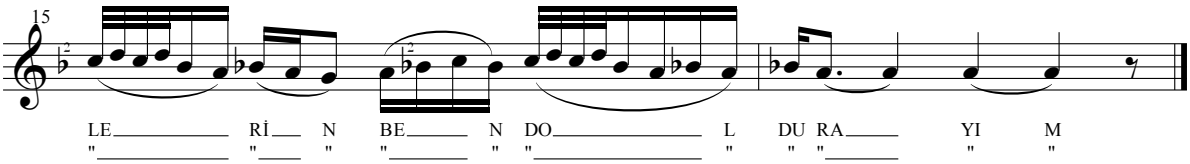

-1-
ÇUBUĞUM YOK YOL ÜSTÜNE UZADAM AMAN
TAKATIM YOK YÂR YOLUNU GÖZEDEM
MENENDİN YOK SENİ KİME BENZEDEM AMAN

NAKARAT
YA SEN GEL BURAYA YA BEN VARAYIM
ELMAS KADEHLERİN BEN DOLDURAYIM

-2-
BU YIL MEYVA ÇOKDUR DALLER GÖTÜRMEZ AMAN
DAĞLAR DİKEN OLMUŞ KERVAN OTURMAZ
BUNA SEVDA DERLER SİTEM GÖTÜRMEZ AMAN

NAK.

DAĞDAN YUVARLANDI KAYALARIMIZ

Yöresi: Kayseri / Bünyan
Kaynak kişi: Adnan TÜRKÖZ

Derleyen: Adnan TÜRKÖZ
Notaya alan:

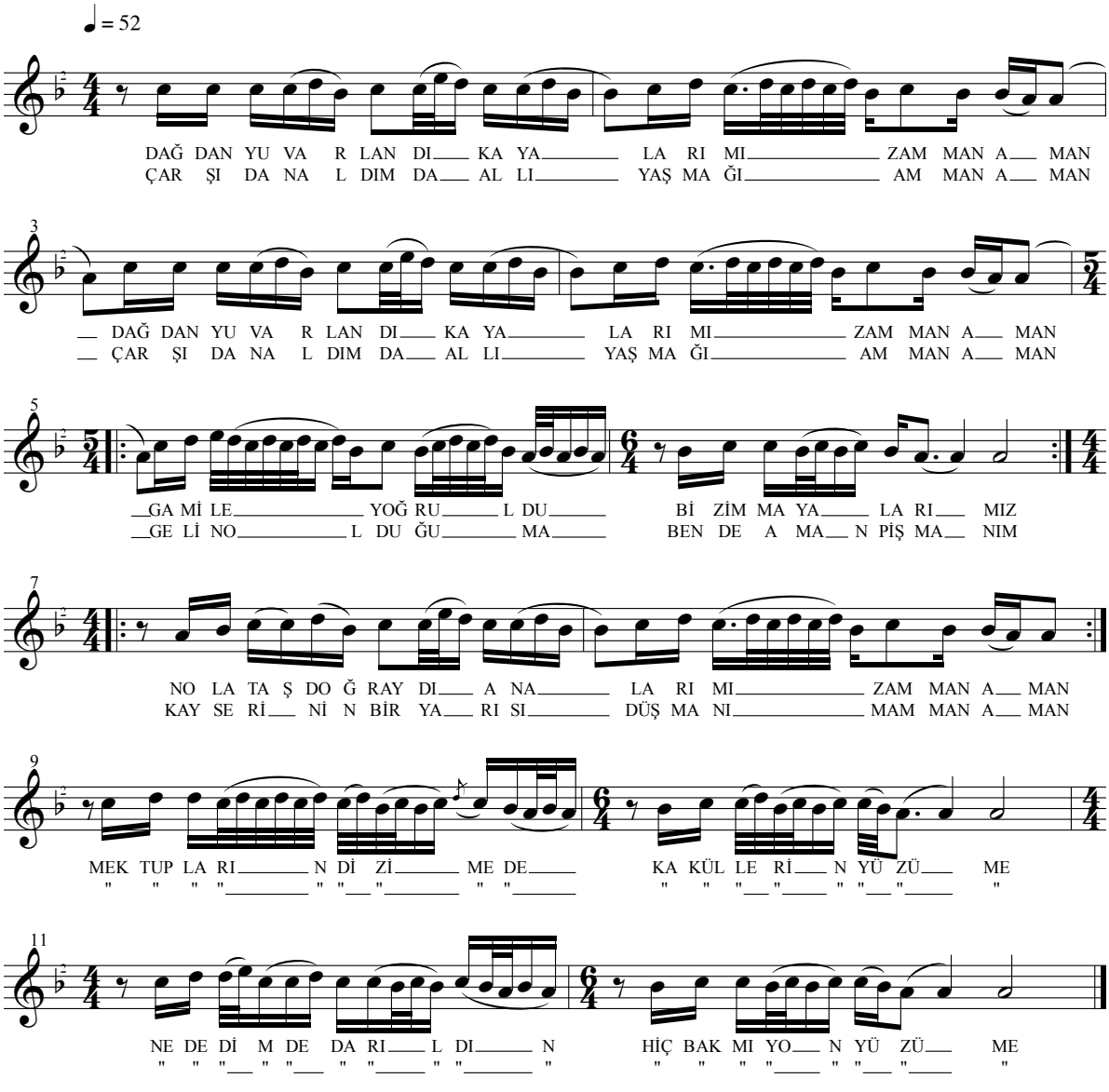

-1-
DAĞDAN YUVARLANDI KAYALARIMIZ AMAN AMAN
GAM İLE YOĞRULDU BİZİM MAYALARIMIZ
NOLA TAŞ DOĞURAYDI ANALARIMIZ AMAN AMAN

-2-
ÇARŞIDAN ALDIM DA ALLI YAŞMAĞIM AMAN AMAN
GELİN OLDUĞUMA BEN DE AMAN PİŞMANIM
KAYSERİ'NİN BİR YARISI DÜŞMANIM AMAN AMAN

NAKARAT
MEKTUPLARIN DİZİME DE KAKÜLLERİN YÜZÜME
NE DEDİM DE DARILDIN HİÇ BAKMIYON YÜZÜME

DAĞLARI GIRCI MI DUTTU

Yöresi: Kayseri / Develi / Hacıpaşa Köyü
Kaynak kişi: Ahmet KORKMAZ

Derleyen: Nida TÜFEKÇİ
Notaya alan: Nida TÜFEKÇİ

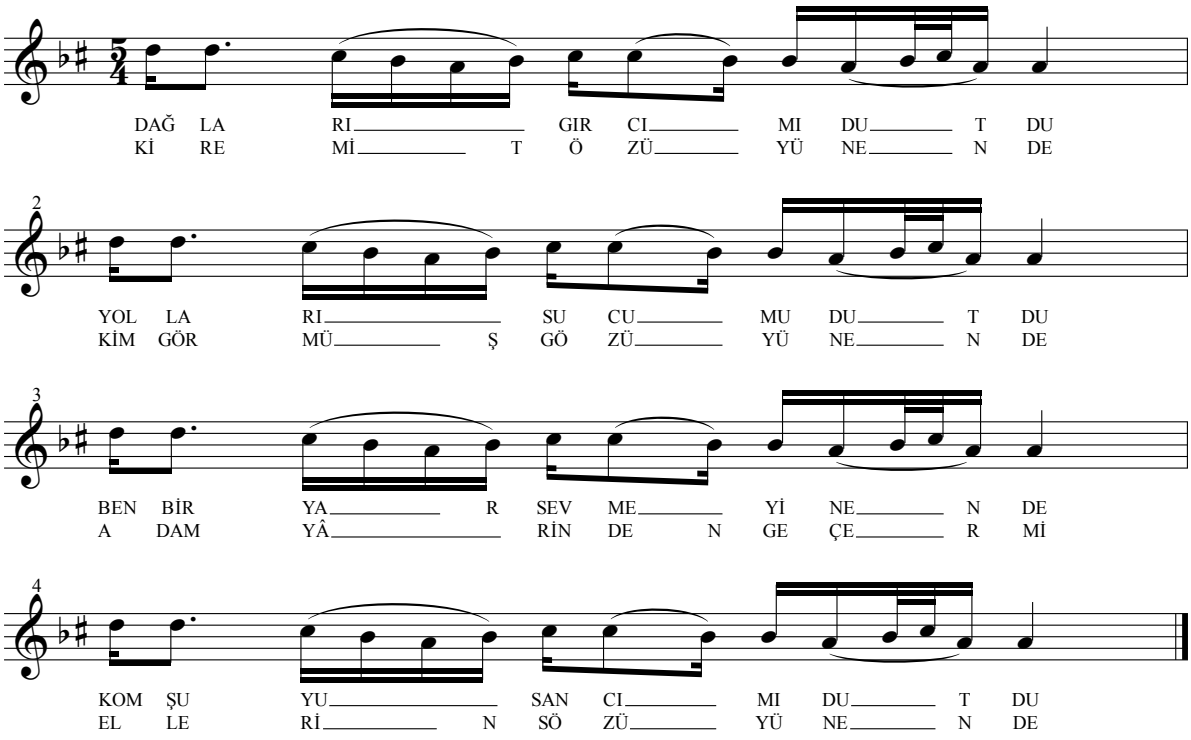

-1-
DAĞLARI GIRCI MI DUTDU
YOLLARI SUCU MU DUTDU
BEN BİR YÂR SEVMEYİNEN DE
KOMŞUYU SANCI MI DUTDU

-2-
KİREMİT ÖZÜYÜNEN DE
KİM GÖRMÜŞ GÖZÜYÜNEN DE
ADAM YÂRİNDEN GEÇER Mİ
ELLERİN SÖZÜYÜNEN DE

-3-
ÇUBUĞUN URGANIYIM BEN
ÜSTÜNÜN YORGANIYIM BEN
SEN HANGİ YOLA GİDERSEN
O YOLUN KURBANIYIM BEN

DAHA SENDEN GAYRI ÂŞIK MI YOKTUR

Yöresi: Kayseri / Sarız
Kaynak kişi: Nesimi ÇİMEN

Derleyen: Nesimi ÇİMEN
Notaya alan: Mehmet ÖZBEK

♩ = 88

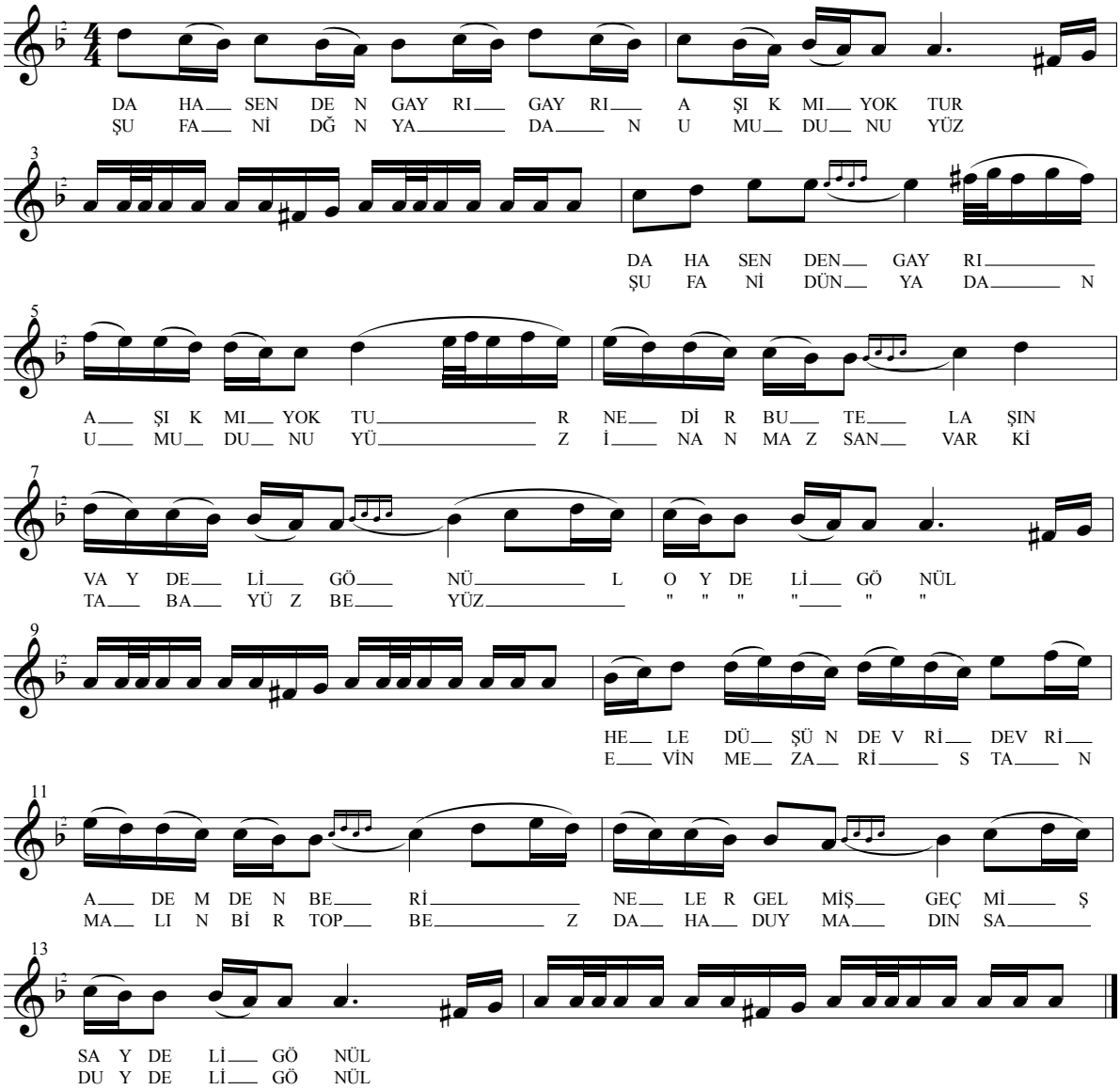

-1-
DAHA SENDEN GAYRI ÂŞIK MI YOKTUR
NEDİR BU TELAŞIN VAY DELİ GÖNÜL
HELE DÜŞÜN DEVRİ ADEMDEN BERİ
NELER GELMİŞ GEÇMİŞ SAY DELİ GÖNÜL

-2-
ŞU FANİ DÜNYADAN UMUDUNU YÜZ
İNANMAZSAN VAR KİTABA YÜZ BE YÜZ
EVİN MEZARİSTAN MALIN BİR TOP BEZ
DAHA DUYMADINSA DUY DELİ GÖNÜL

DAM BAŞINDA DİRGENLİK

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Durdu DEMİREL

Derleyen: Mehmet KINIK
Notaya alan: Mehmet KINIK

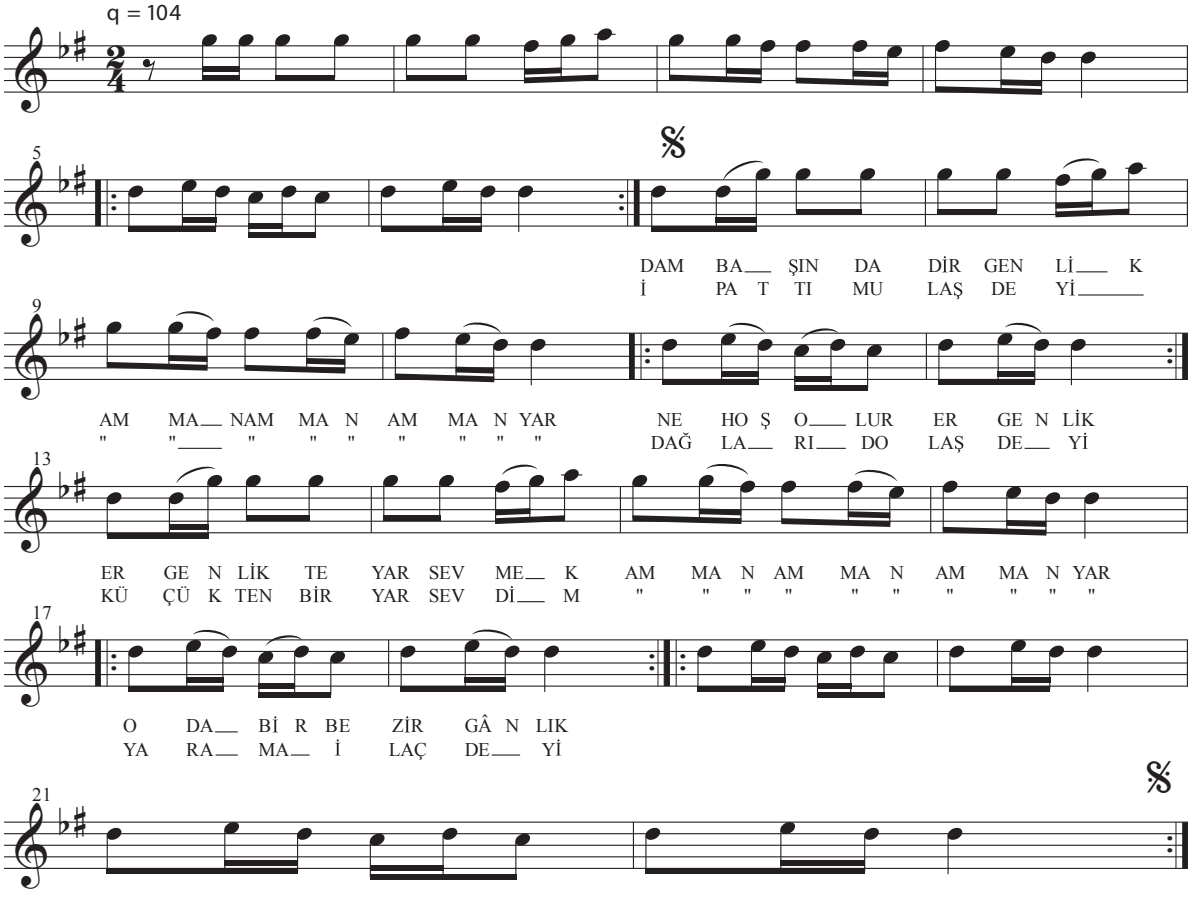

DAM BAŞINDA DİRGENLİK AMMAN AMMAN AMMAN YAR
NE HOŞ OLUR ERGENLİK
ERGENLİKTE YAR SEVMEK AMMAN AMMAN AMMAN YAR
O DA BİR BEZİRGÂNLIK
İP ATTIM ULAŞ DEYİ AMMAN AMMAN AMMAN YAR
DAĞLARI DOLAŞ DEYİ
KÜÇÜKTEN BİR YAR SEVDİM AMMAN AMMAN AMMAN YAR
YÂREME İLAÇ DEYİ
AY GİDER YÜCE GİDER AMMAN AMMAN AMMAN YAR
BEZİRGÂN GECE GİDER
İKİ KAŞIN ARASI AMMAN AMMAN AMMAN YAR
UĞRU YOL HACCA GİDER
AY GİDİYOR BATMAYA AMMAN AMMAN AMMAN YAR
SELAM SÖYLEN FATMAYA
FATMA NERDEN ÖĞRENMİŞ AMMAN AMMAN AMMAN YAR
ÇARŞAFTAN KOL ATMAYA

DAMA ATTIM DEYNEKLERİ

Yöresi: Kayseri / Bünyan
Kaynak kişi: Adnan TÜRKÖZ

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

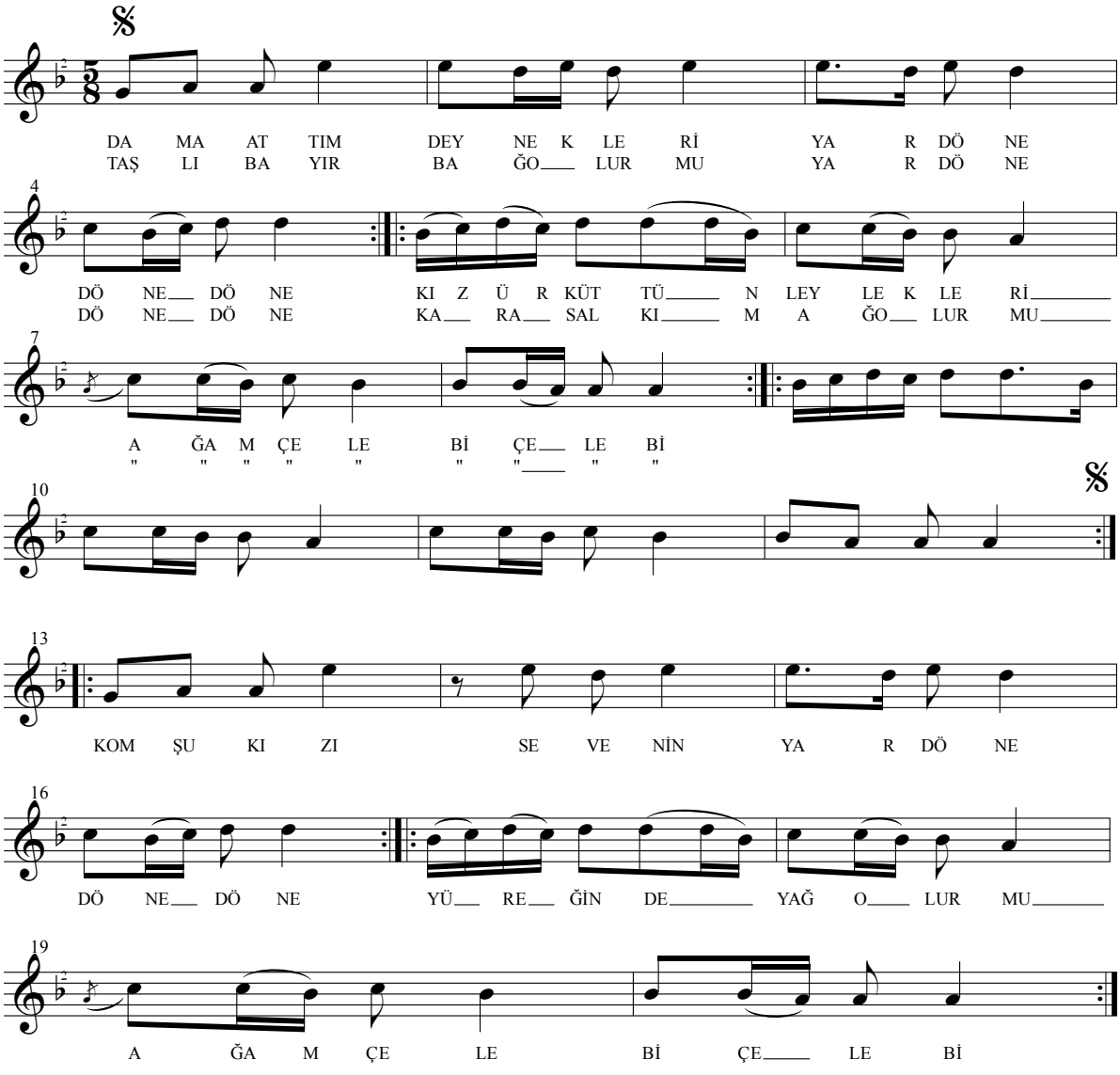

-1-
DAMA ATTIM DEYNEKLERİ (YAR DÖNE DÖNE)
KIZ ÜRKÜTTÜN LEYLEKLERİ (AĞAM ÇELEBİ ÇELEBİ)

-2-
TAŞLI BAYIR BAĞ OLUR MU (YAR DÖNE DÖNE)
KARA SALKIM AĞ OLUR MU (AĞAM ÇELEBİ ÇELEBİ)

-3-
KOMŞU KIZI SEVENİN (YAR DÖNE DÖNE)
YÜREĞİNDE YAĞ OLUR MU (AĞAM ÇELEBİ ÇELEBİ)

DAMA VURDUM BİR DEPİK (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Sarız / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Ayşe ÖZDEMİR

Derleyen: Ahmet Z. ÖZDEMİR
Notaya alan: Halil ATILGAN

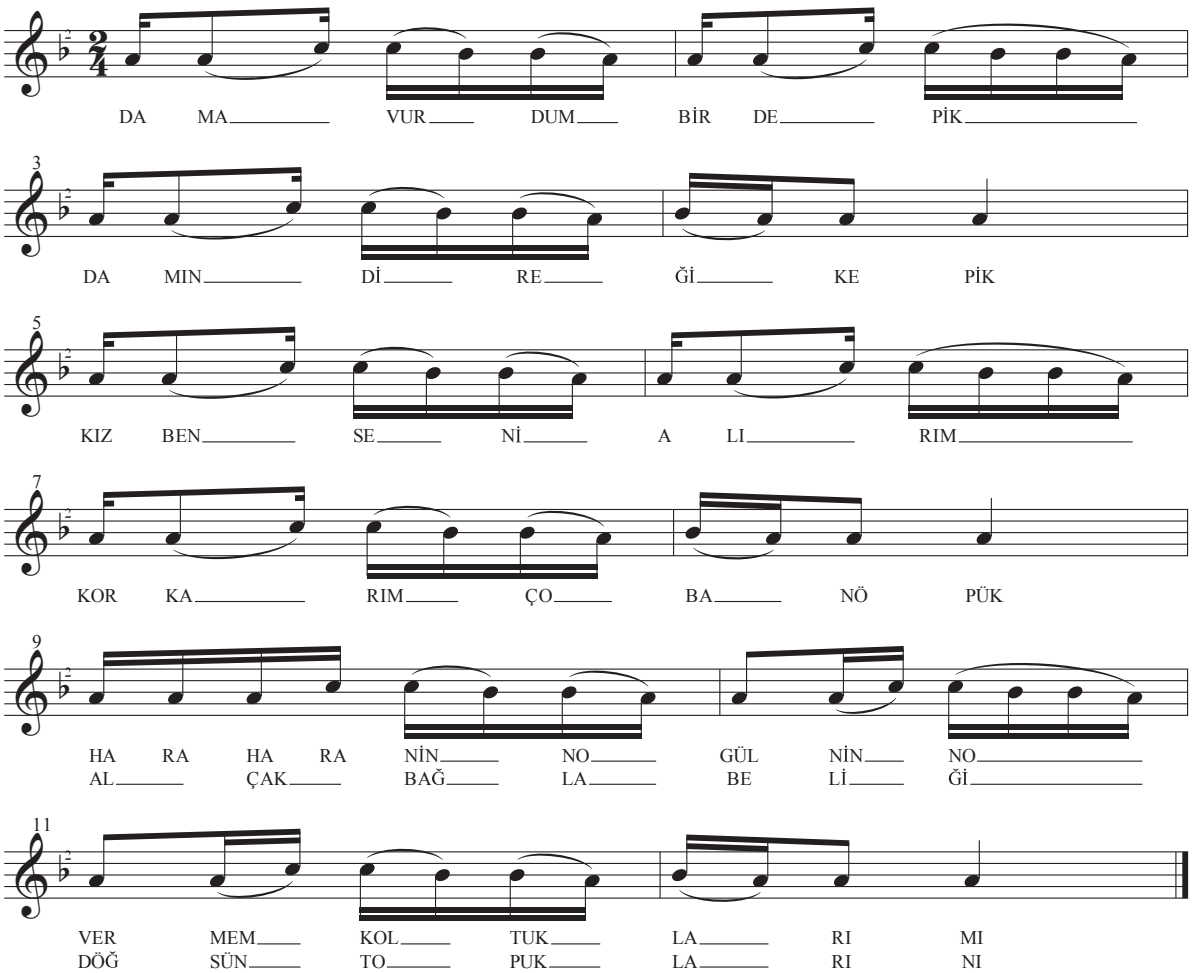

DAMA VURDUM BIR DEPIK
DAMIN DIREĞI KEPIK
KIZ BEN SENI ALIRDIM
KORKARIM ÇOBAN ÖPÜK

HARA HARA NINNO HA NINNO
VERMEM KOLTUKLARIMI
ALÇAK BAĞLA BELIĞI
DÖĞSÜN TOPUKLARINI

ARPA DA BIÇTIM ÇAKILLI
ŞIMDIKI KIZLAR AKILLI
YENICE BIR YAR SEVDIM
ANNI DA KARA KEKILLI
(BAĞLANTI)

ARPALAR DIZE KADAR
GEL OTUR BIZE KADAR
SANA BIR ÇORAP ÖRDÜM
TOPUKTAN DIZE KADAR
(BAĞLANTI)

ARPA DA BIÇTIM KALIYOR
SEVDAN BENI ALIYOR
İKIMIZIN SEVDASI
KIYAMETE KALIYOR
(BAĞLANTI)

DAMA ÇIKMA BAŞ AÇIK
ARPALAR KARA KILÇIK
KIZ BEN SENI ALIRIM
AL BOHÇANI YOLA ÇIK
(BAĞLANTI)

DEĞİRMENİN ÜSTÜ YEŞİL OT OLUR (Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı / Emeyil
Kaynak kişi Köy kadınları

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya alan: Erdem ÇALIŞKANEL

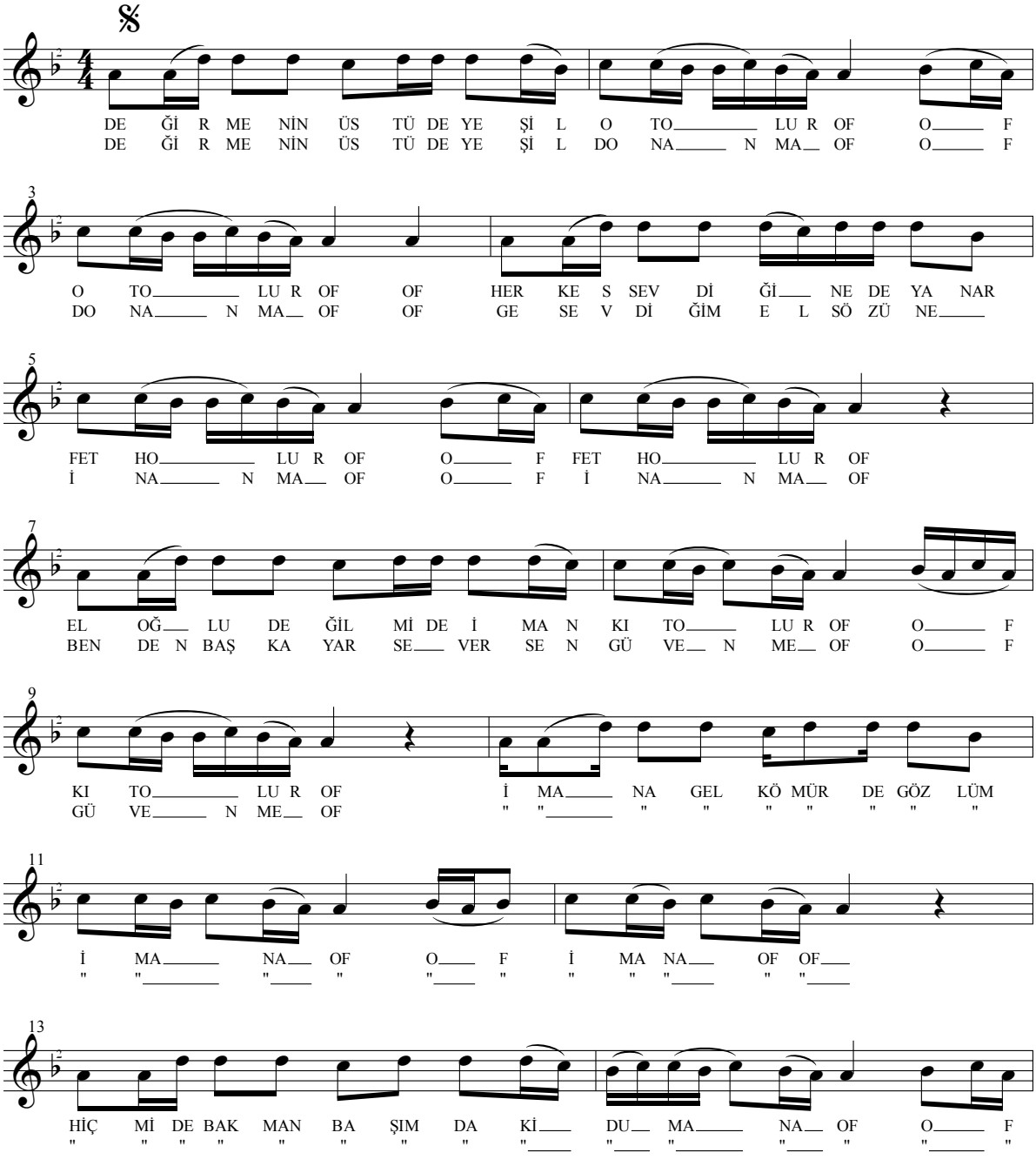

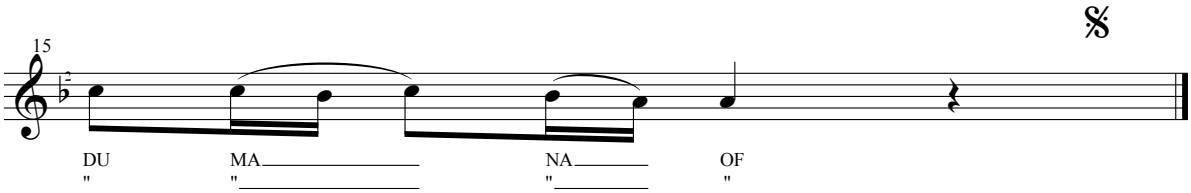

-1-
DEĞİRMENİN ÜSTÜ YEŞİL OT OLUR OF OF OT OLUR OF
HERKES SEVDİĞİNE YANAR FETHOLUR OF FETHOLUR OF
EL OĞLU DEĞİL Mİ DE ÎMAN KIT OLUR OF KIT OLUR

NAKARAT
ÎMÂNA GEL KÖMÜR GÖZLÜM ÎMÂNA OF ÎMÂNA
HİÇ Mİ DE BAKMAN BAŞIMDAKİ DUMANA OF DUMANA

-2-
DEĞİRMENİN ÜSTÜ YEŞİL DONANMA OF OF DONANMA OF
GEL SEVDİĞİM EL SÖZÜNE İNANMA OF İNANMA
BENDEN BAŞKA YAR SEVERSEN GÖNENME OF GÖNENME

NAK.

DELİ GÖNÜL YİNE AH U ZAR OLDU (Leyla)

Yöresi: Kayseri / Sarız
Kaynak kişi: Nesimi ÇİMEN

Derleyen: İhsan ÖZTÜRK
Notaya alan: İhsan ÖZTÜRK

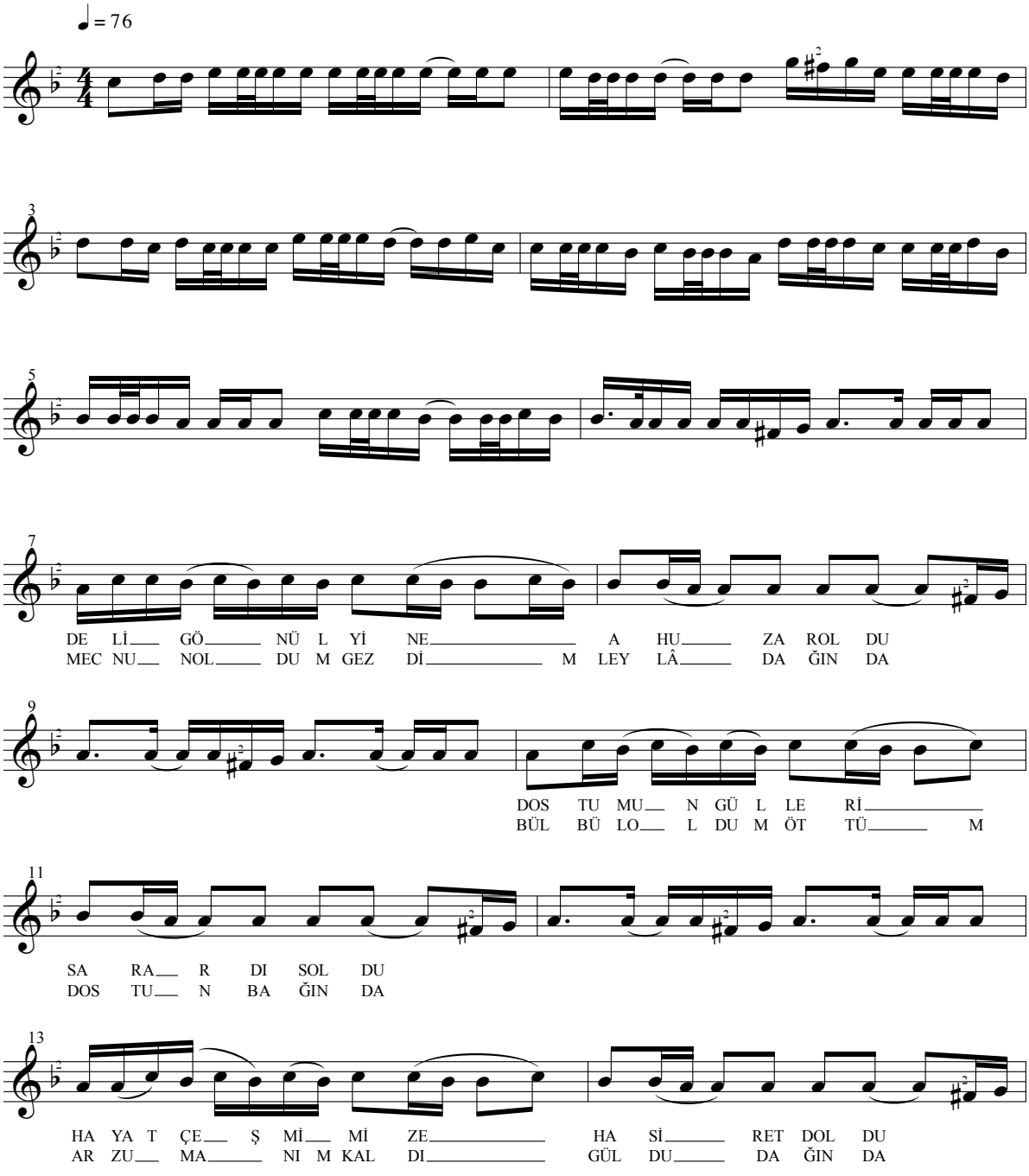

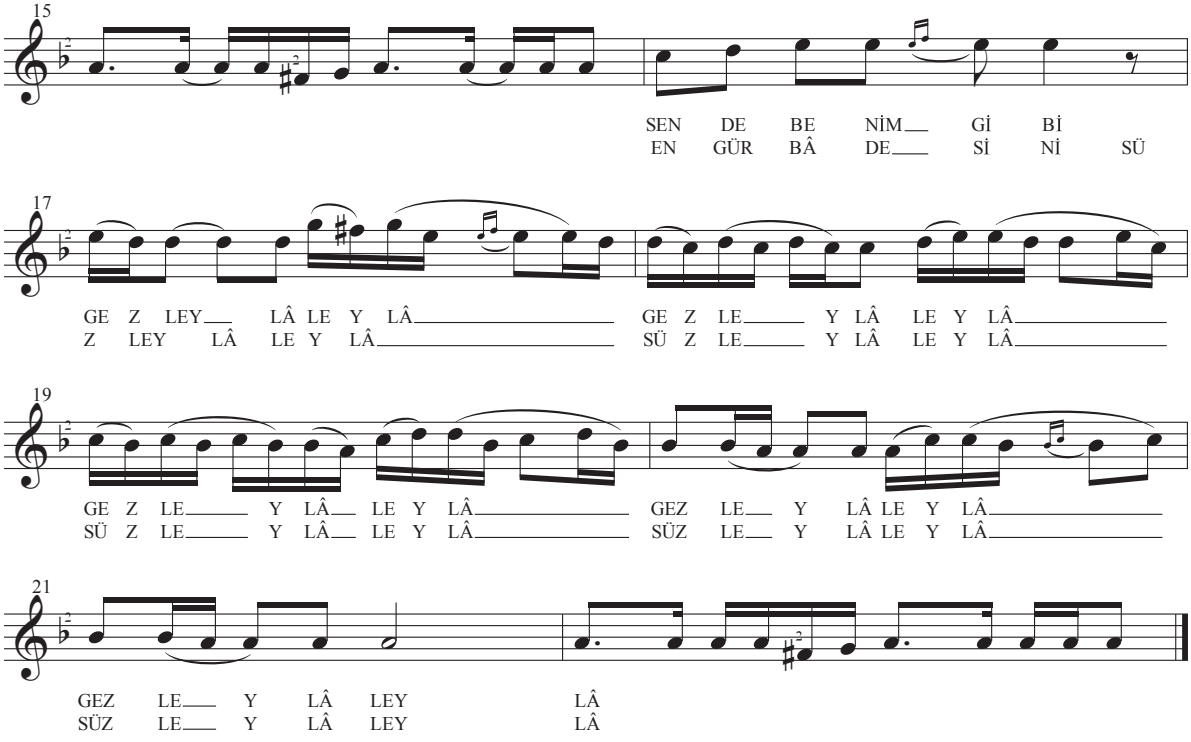

-1-
DELİ GÖNÜL YİNE AHUZAR OLDU
DOSTUMUN GÜLLERİ SARARDI SOLDU
HAYAT GEÇMİŞİMİZE HASİRET DOLDU
SEN DE BENİM GİBİ GEZ LEYLÂ LEYLÂ

-2-
MECNUN OLDUM GEZDİM LEYLÂ DAĞINDA
BÜLBÜL OLDUM ÖTTÜM DOSTUN BAĞINDA
ARZUMANIM KALDI GÜL DUDAĞINDA
ENGÜR BÂDESİNİ SÜZ LEYLÂ LEYLÂ

-3-
YÂRİN DUDAĞINDAN BALLAR SÜZÜLÜR
GÖREN AŞIKLARIN BAĞRI EZİLİR
LEYLÂ DEFTERİNE KÖLE YAZILIR
SEN DE BENİM GİBİ YAZ LEYLÂ LEYLÂ

-4-
HASRETÎY'EM GEZDİM GURBET ELLERDE
AŞKIN ATEŞİYLE AŞTIM BELLERDE
SEVDÂ DERYASINDA DERİN GÖLLERDE
YETİŞ İMDÂDIMA TEZ LEYLÂ LEYLÂ

DELİ MEMET

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Murat KAVUNCU

Derleyen: Mehmet KINIK
Notaya alan: Mehmet KINIK

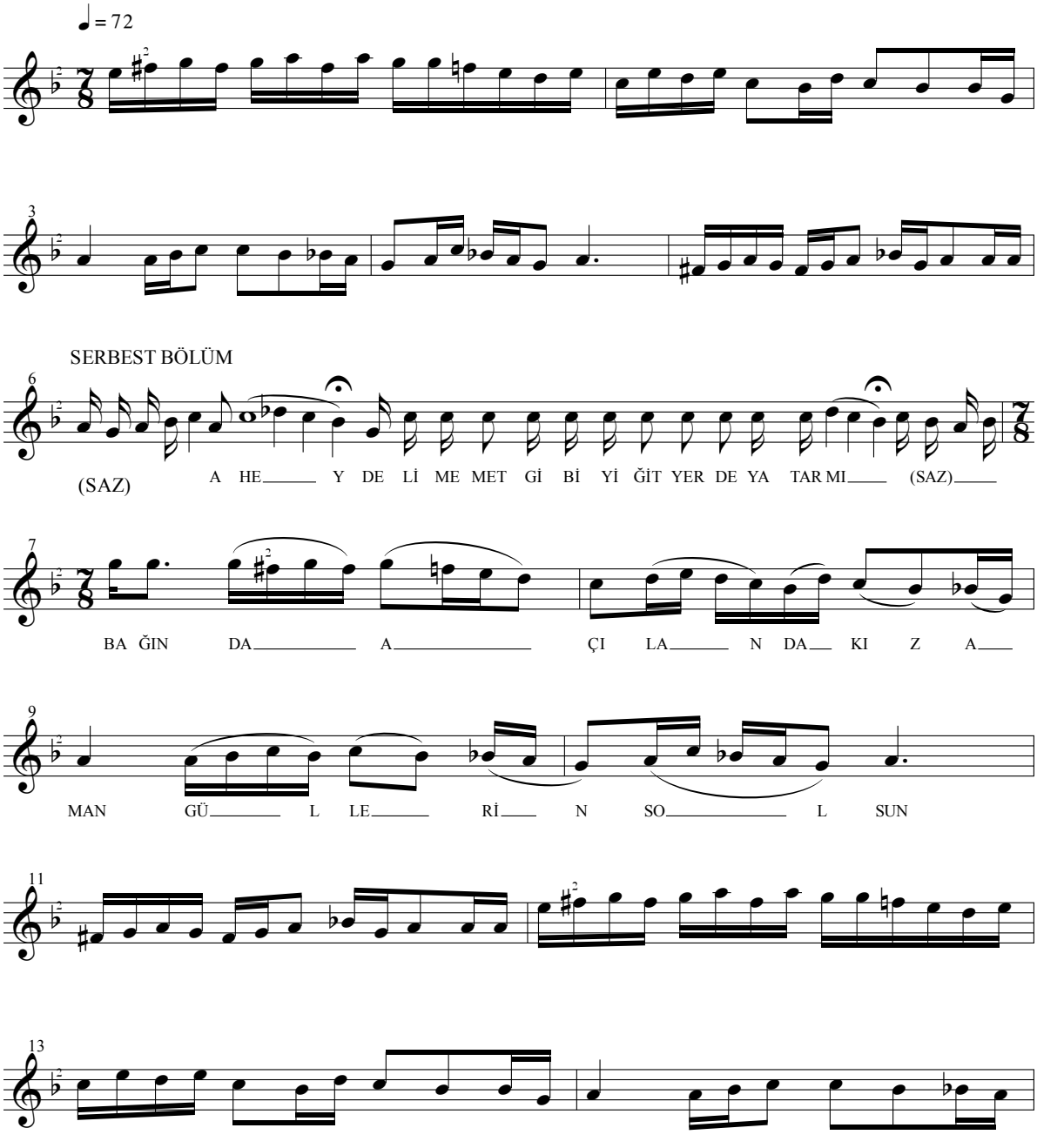

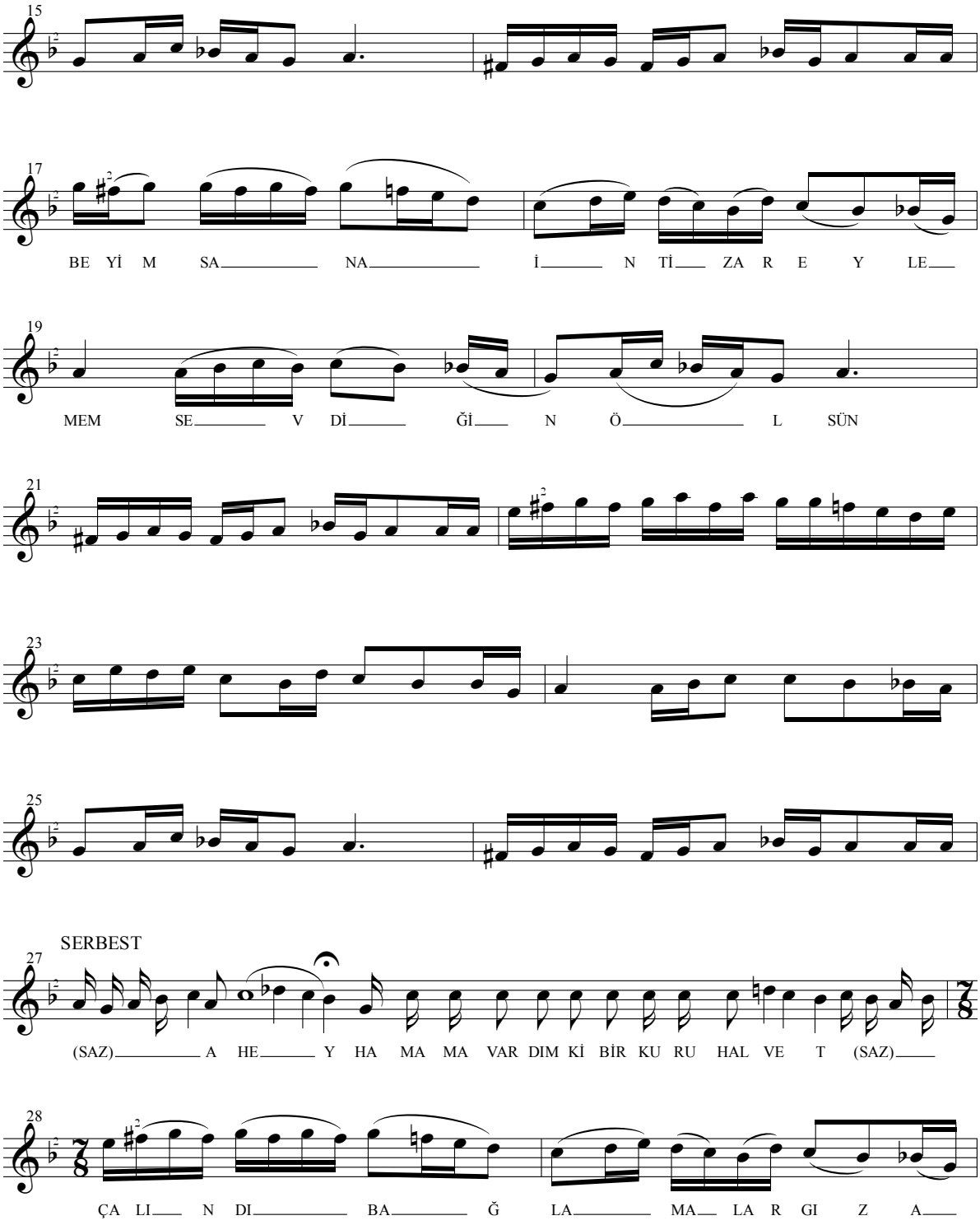
15
17
BE Yİ M SA NA İ N Tİ ZA R E Y LE
19
MEM SE V Dİ Ğİ N Ö L SÜN
21
23
25
SERBEST
27
(SAZ) A HE Y HA MA MA VAR DIM Kİ BİR KU RU HAL VE T (SAZ)
28
ÇA LI N DI BA Ğ LA MA LA R GI Z A

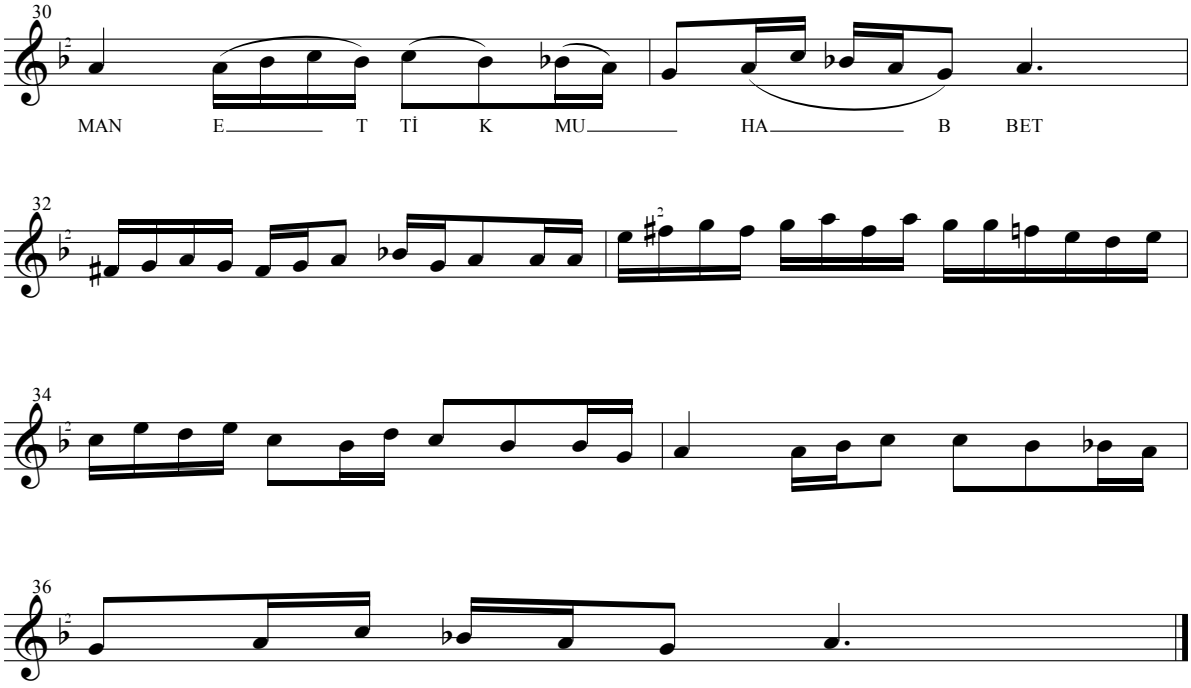

-1-

Ahey DELİ MEMET GİBİ YİĞİT YERDE YATAR MI
BAĞINDA AÇILAN GÜLLERİN SOLSUN
BEYİM SANA İTİRAZ EYLEMEM SEVDİĞİN ÖLSÜN

-2-

Ahey HAMAMA VARDIM Kİ BİR KURU HALVET
ÇALINDI BAĞLAMALAR GIZ ANAM ETTİK MUHABBET

DERE BOYU GİDELİM NACİYEM

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Refik BAŞARAN

Derleyen: Plaktan Yazıldı
Notaya alan: Yücel PAŞMAKÇI

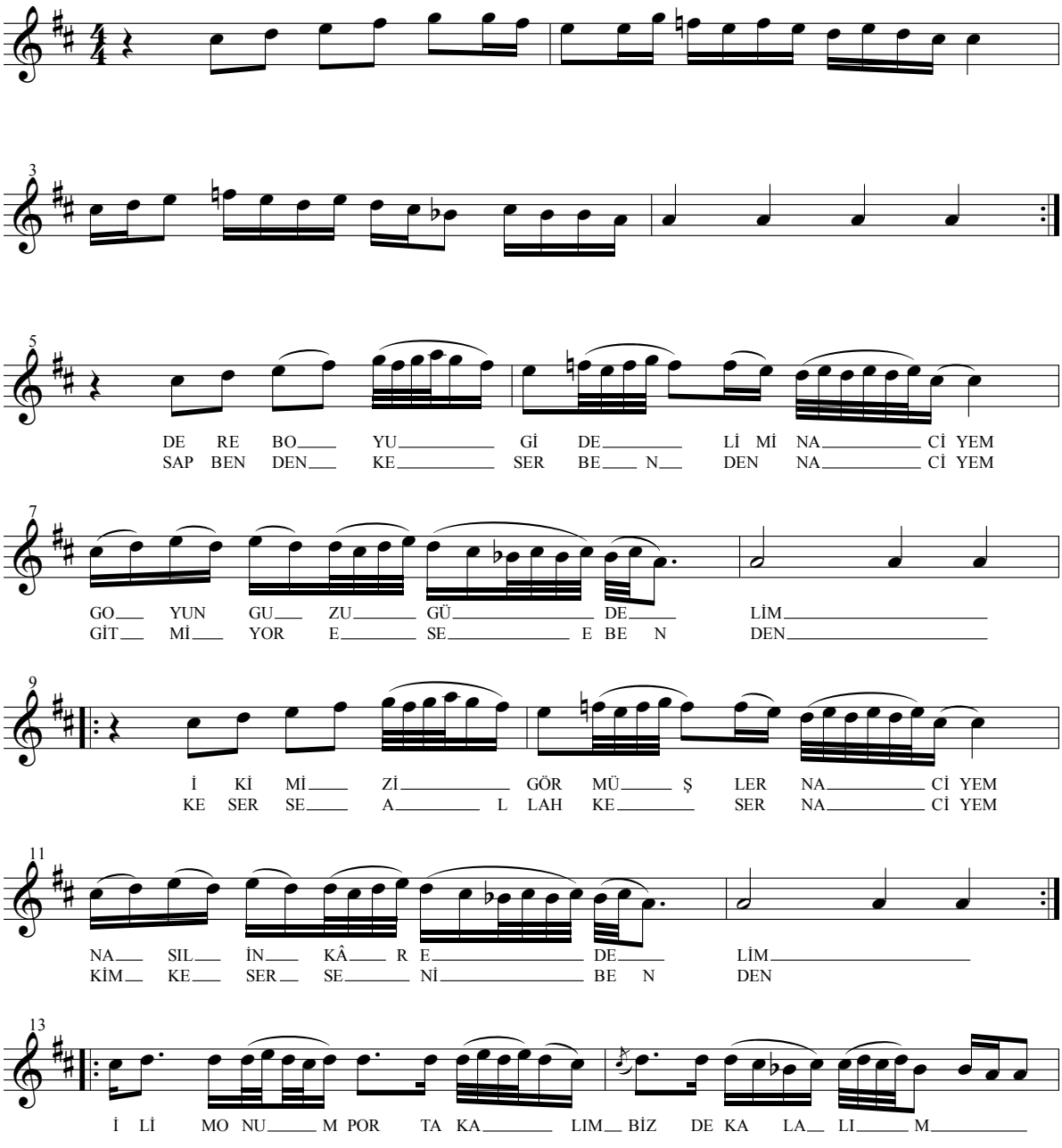

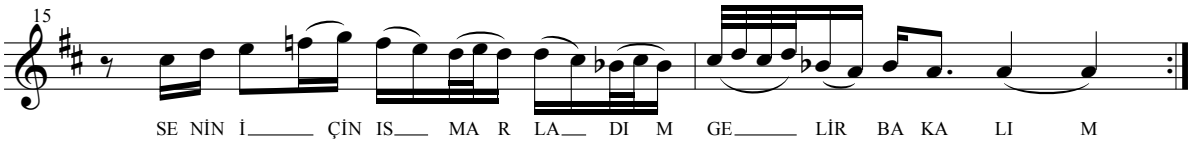

DERE BOYU GİDELİM NACİYEM
GOYUN GUZU GÜDELİM
İKİMİZİ GÖRMÜŞLER NACİYEM
NASIL İNKAR EDELİM

SAP BENDEN KESER BENDEN NACİYEM
GİTMİYOR ESER BENDEN
KESERSE ALLAH KESER NACİYEM
KİM KESER SENİ BENDEN

NAKARAT
LİMONUM PORTAKALIM
BİZDE KALALIM
SENİN İÇİN ISMARLADIM
GELİR BAKALIM

DEVE YÜKSEK ATAMADIM URGANI

Yöresi: Kayseri / Develi
Kaynak kişi: Yusuf SEYRÂNÎ

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

♩ = 92

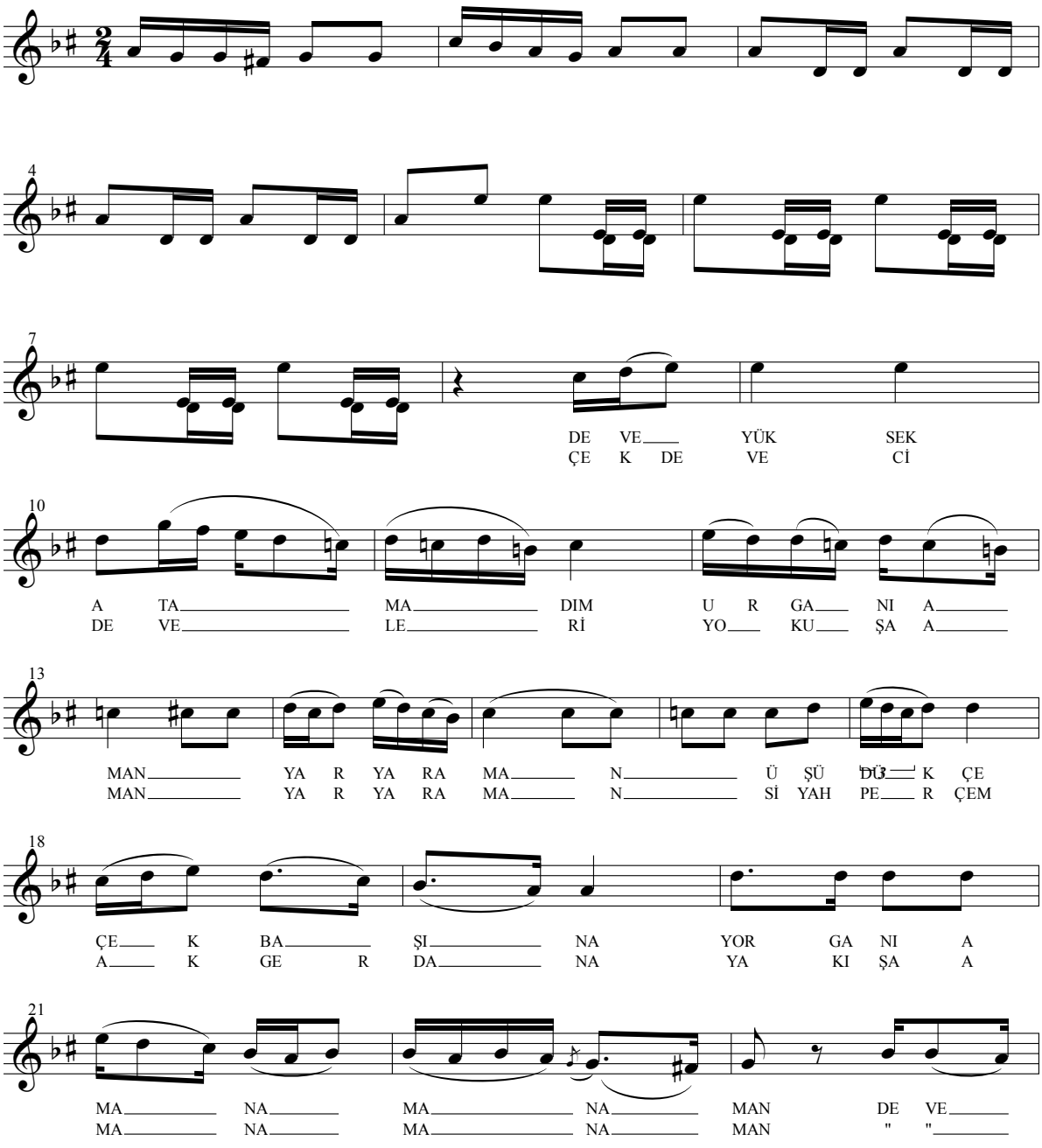

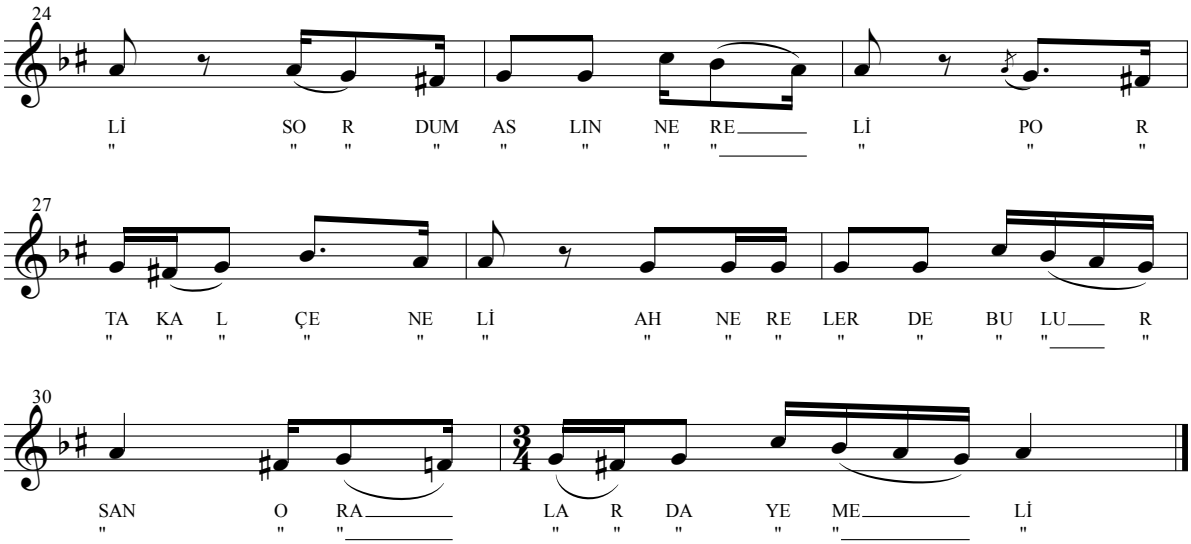

-1-
DEVE YÜKSEK ATAMADIM URGANI (AMAN YÂR YÂR AMAN)
ÜŞÜDÜKÇE ÇEK BAŞINA YORGANI (AMAN AMAN AMAN)

NAKARAT
DEVELİ SORDUM ASLI NERELİ
PORTAKAL ÇENELİ
AH NERELERDE BULURSAM
ORALARDA YEMELİ

-2-
ÇEK DEVECİ DEVELERİ YOKUŞA (AMAN YÂR YÂR AMAN)
SİYAH PERÇEM AK GERDANA YAKIŞA (AMAN AMAN AMAN)

NAK.

-3-
ÇEK DEVECİ DEVELERİ SULANSIN (AMAN YÂR YÂR AMAN)
SULANSIN DA AKAN ÇAYLAR BULANSIN (AMAN AMAN AMAN)

NAK.

DURNAMIN KANADI ALA

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı / Emeyil Köyü
Kaynak kişi: Köy Kadınları

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya alan: Erdem ÇALIŞKANEL

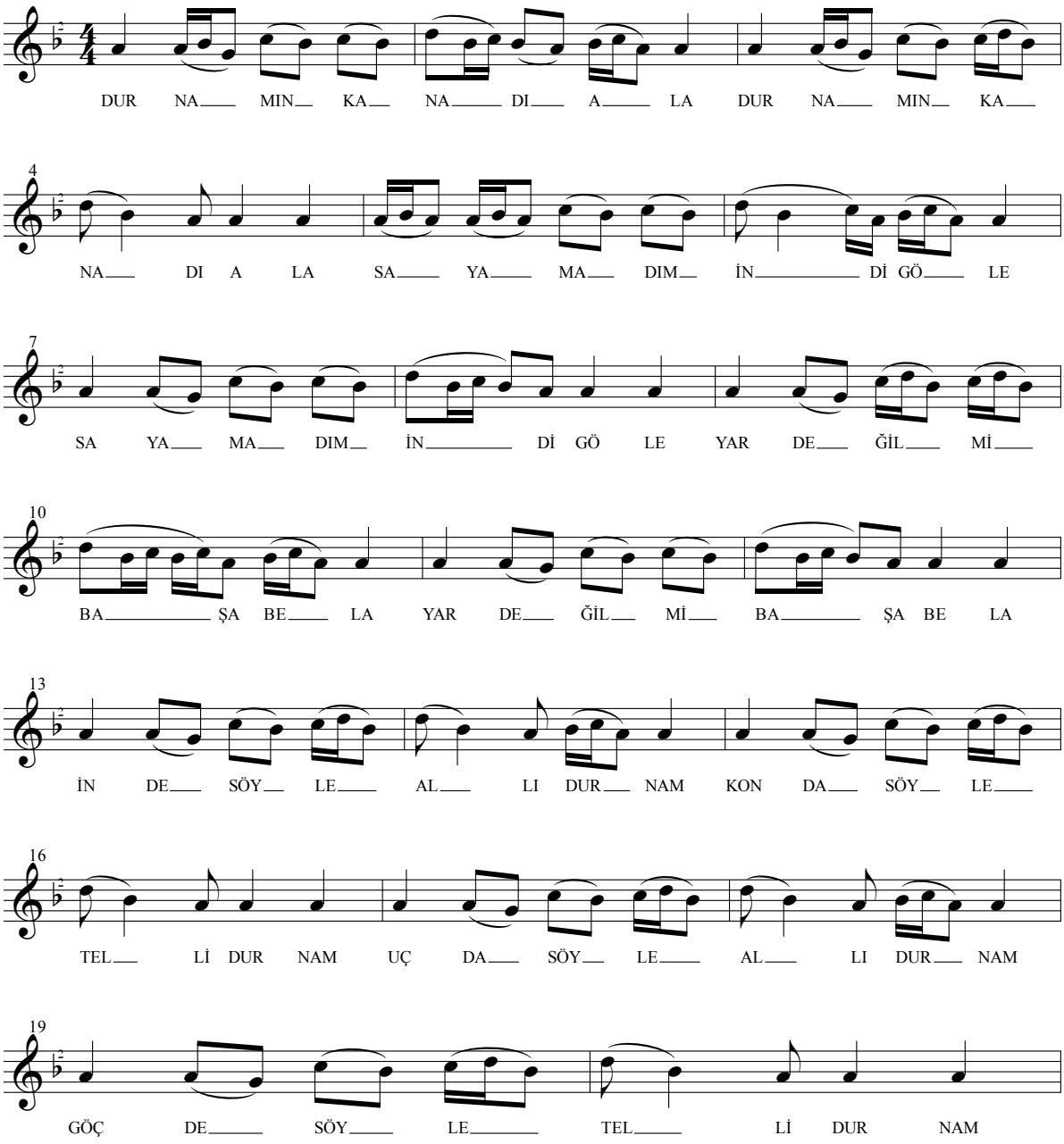

DUT AĞACI DUT VERİR

Yöresi: Kayseri / Pazarören
Kaynak kişi: Elif ÖZKAN

Derleyen: Ankara Devl. Kons.
Notaya alan: Hikmet TAŞAN

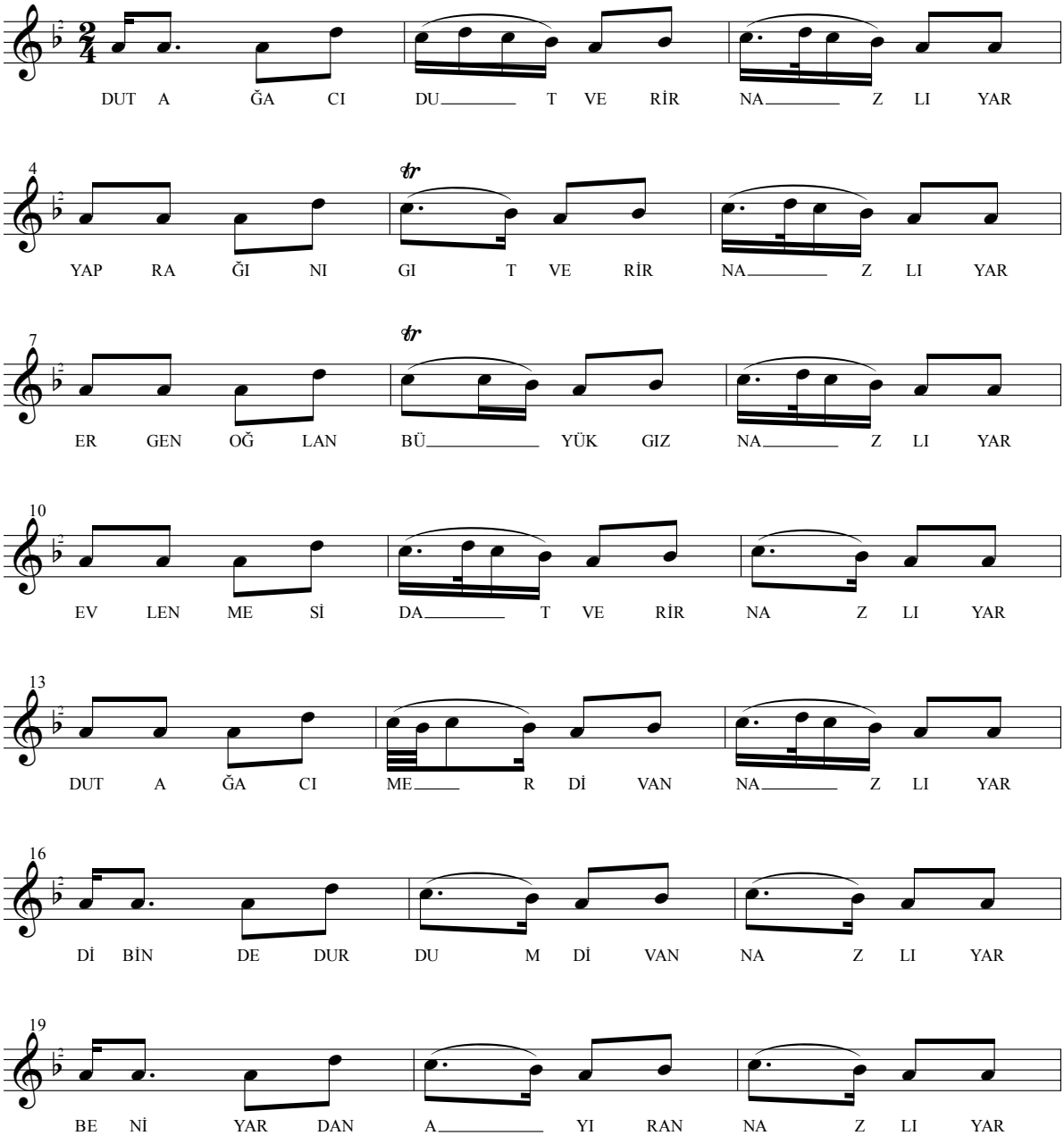

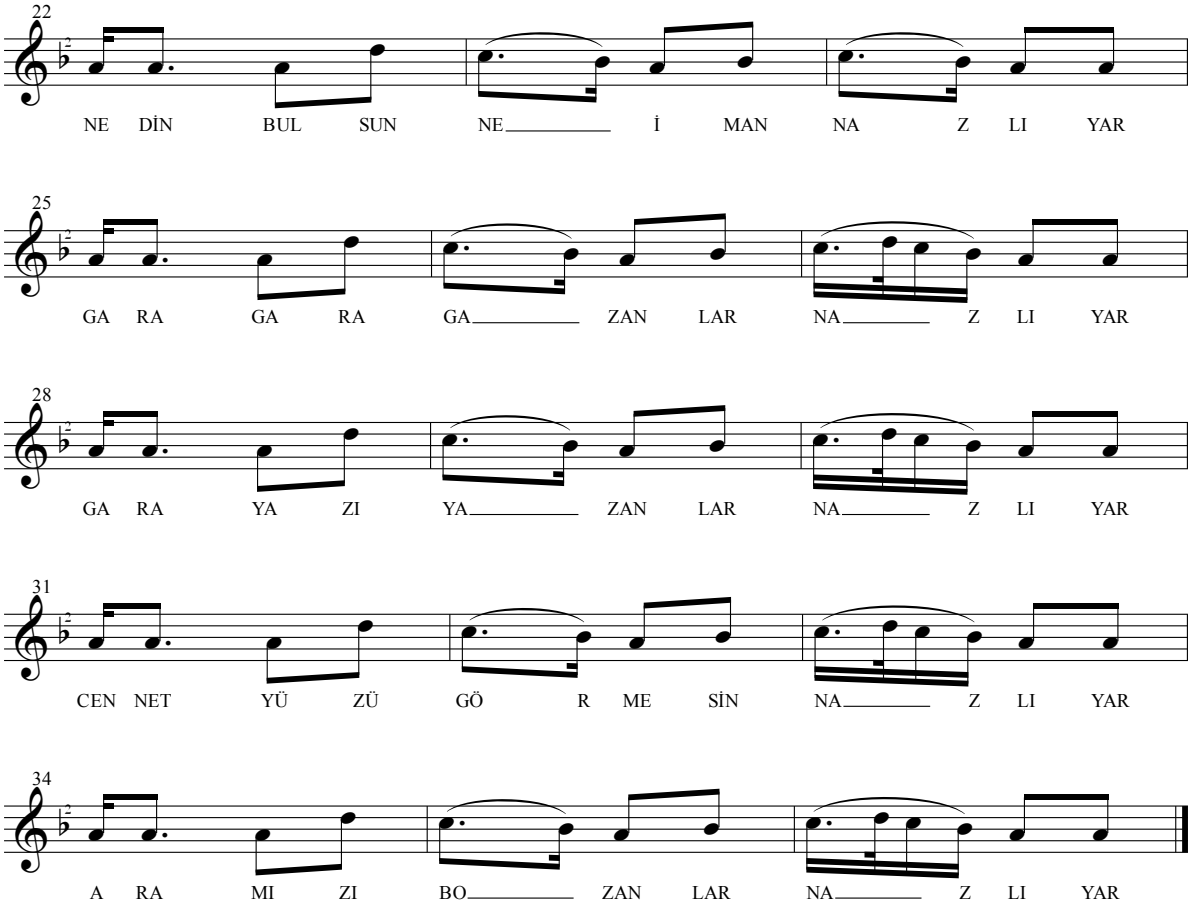

-1-
DUT AĞACI DUT VERİR NAZLI YÂR
YAPRAĞINI GIT VERİR NAZLI YÂR
ERGEN OĞLAN BÖYÜK GIZ NAZLI YÂR
EVLENMESİ TAT VERİR NAZLI YÂR

-2-
DUT AĞACI MERDİVAN NAZLI YÂR
DİBİNDE DURDUM DİVAN NAZLI YÂR
BENİ YARDAN AYIRAN NAZLI YÂR
NE DİN BULSUN NE ÎMAN NAZLI YÂR

-3-
GARA GARA GAZANLAR NAZLI YÂR
GARA YAZI YAZANLAR NAZLI YÂR
CENNET YÜZÜ GÖRMESİN NAZLI YÂR
ARAMIZI BOZANLAR NAZLI YÂR

EKİN EKDİM GÜL BİTTİ

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Belirtilmemiş ya da bilinmiyor

Derleyen: Dar-ül Elhan
Notaya alan: Belirtilmemiş ya da bilinmiyor
Yeni yazım: Mehmet KINIK

Hicaz
Sofyan-yürükçe

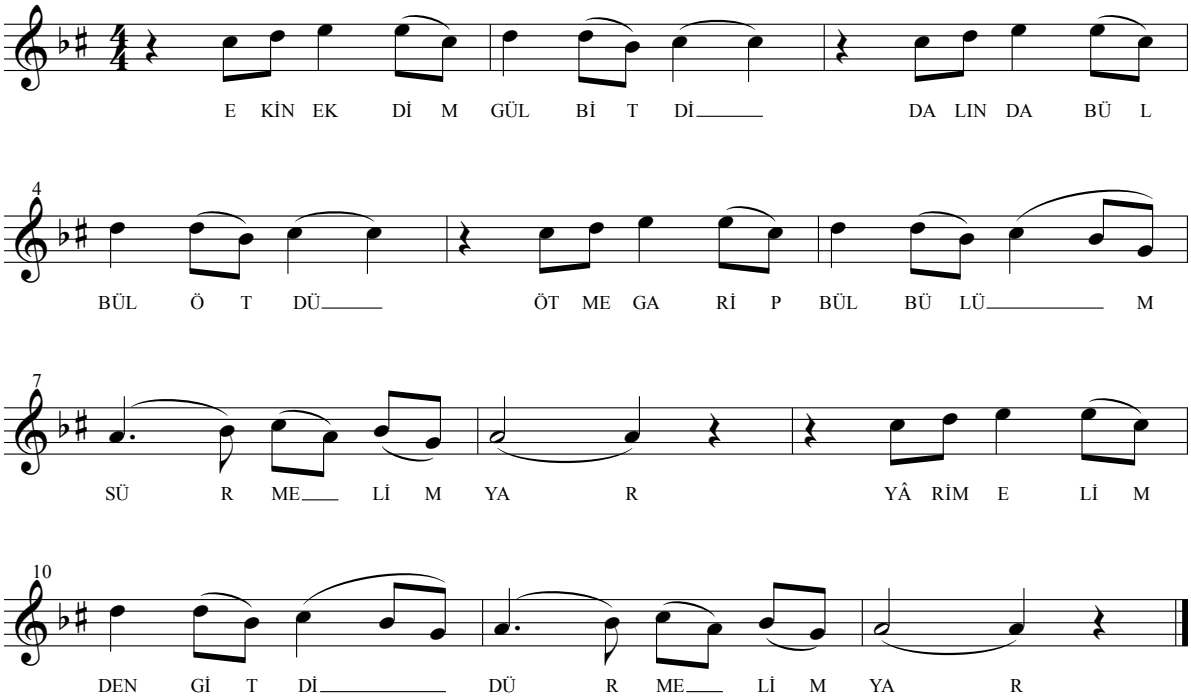

-1-
EKİN EKDİM GÜL BİTTİ
DALINDA BÜLBÜL ÖTTÜ
ÖTME GARİP BÜLBÜLÜM (SÜRMELİM YÂR)
YÂRİM ELİMDEN GİTTİ (SÜRMELİM YÂR)

-2-
EKİN EKDİM ÇÖLLERE
YEDİRDİM ELLERE
ON BEŞİNDE YÂR SEVDİM
ONDAN DÜŞTÜM ELLERE

ELEKTEN ELEN UNUMU (Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri / Yahyalı
Kaynak kişi: Makbule AFERİN

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya alan: Erdem ÇALIŞKANEL

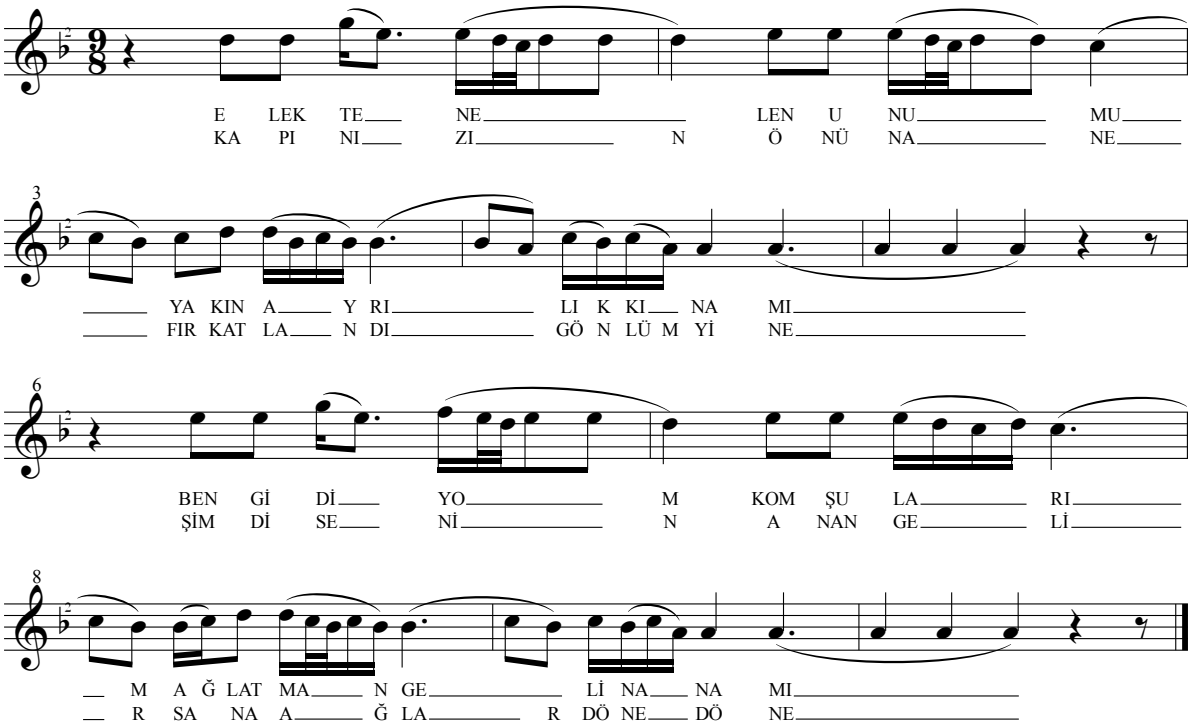

-1-
ELEKTEN ELEN UNUMU
YAKIN AYRILIK KINAMI
BEN GİDİYOM KOMŞULARIM
AĞLATMAN GELİN ANAMI

-2-
KAPINIZIN ÖNÜ NANE
FIRKATLANDI GÖNLÜM YİNE
ŞİMDİ SENİN ANAN GELİR
SANA AĞLAR DÖNE DÖNE

-3-
ANA BESLER EL GÖNENİR
KUŞAK BELE DÖRT DOLANIR
ANANIN BURCU BULANIR
KIZ EŞİN KINAN KUTLOLSUN

ELİNDE SÜT KÜLEĞİ

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı / Pazarören
Kaynak kişi: Zekiye Hanım
Emine Hanım

Derleyen: Ankara Devl. Kons.
Notaya alan: Altan DEMİREL

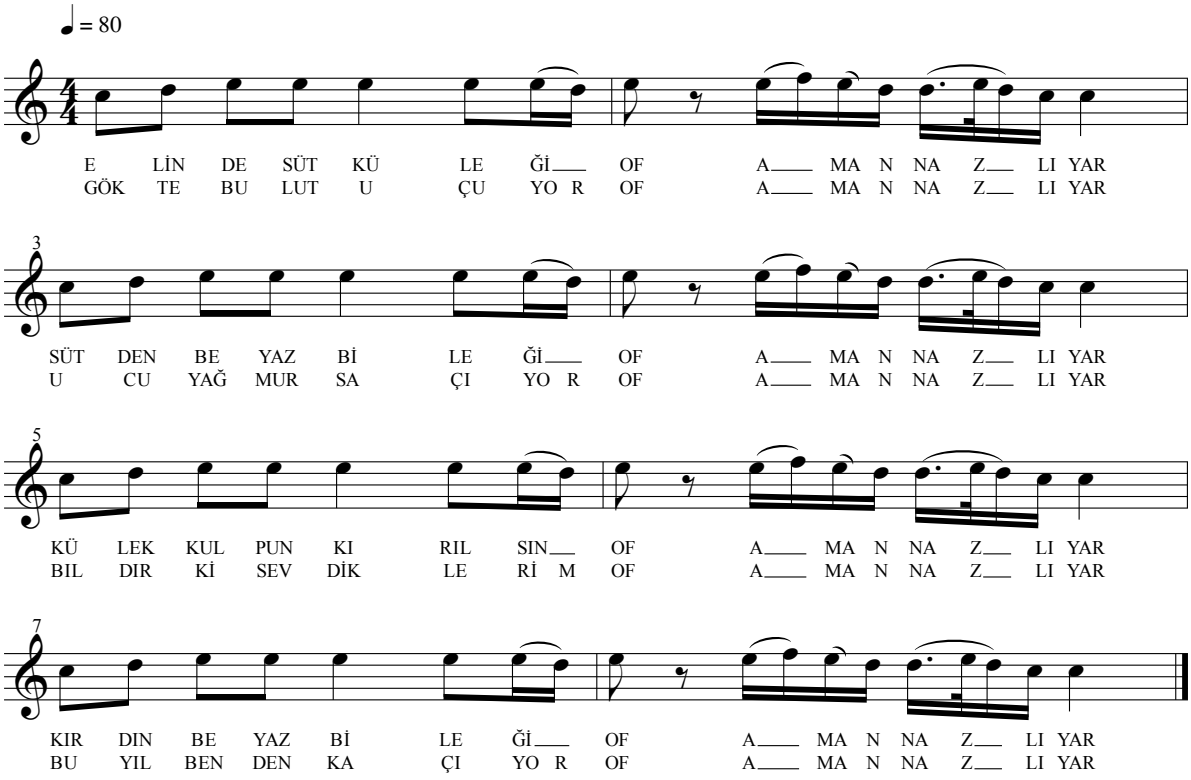

-1-
ELİNDE SÜT KÜLEĞİ (OF AMAN NAZLI YÂR)
SÜTTEN BEYAZ BİELİ (OF AMAN NAZLI YÂR)
KÜLEK KULPUN KIRILSIN (OF AMAN NAZLI YÂR)
KIRDIN BEYAZ BİLEĞİ (OF AMAN NAZLI YÂR)

-2-
GÖKTE BULUT UÇUYOR (OF AMAN NAZLI YÂR)
UCU YAĞMUR SAÇIYOR (OF AMAN NAZLI YÂR)
BILDIR Kİ SEVDİKLERİM (OF AMAN NAZLI YÂR)
BU YIL BENDEN KAÇIYOR (OF AMAN NAZLI YÂR)

-3-
DAM BAŞINDA DİRGENLİK (OF AMAN NAZLI YÂR)
NE HOŞ OLUR ERGENLİK (OF AMAN NAZLI YÂR)
ERGENLİKTE YAR SEVMEK (OF AMAN NAZLI YÂR)
O DA BİR BEZİRGÂNLIK (OF AMAN NAZLI YÂR)

ERCİYES KRALI (Kozanoğlu)

Yöresi: Kayseri / Efkere Köyü
Kaynak kişi: Hasan AKALIN

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

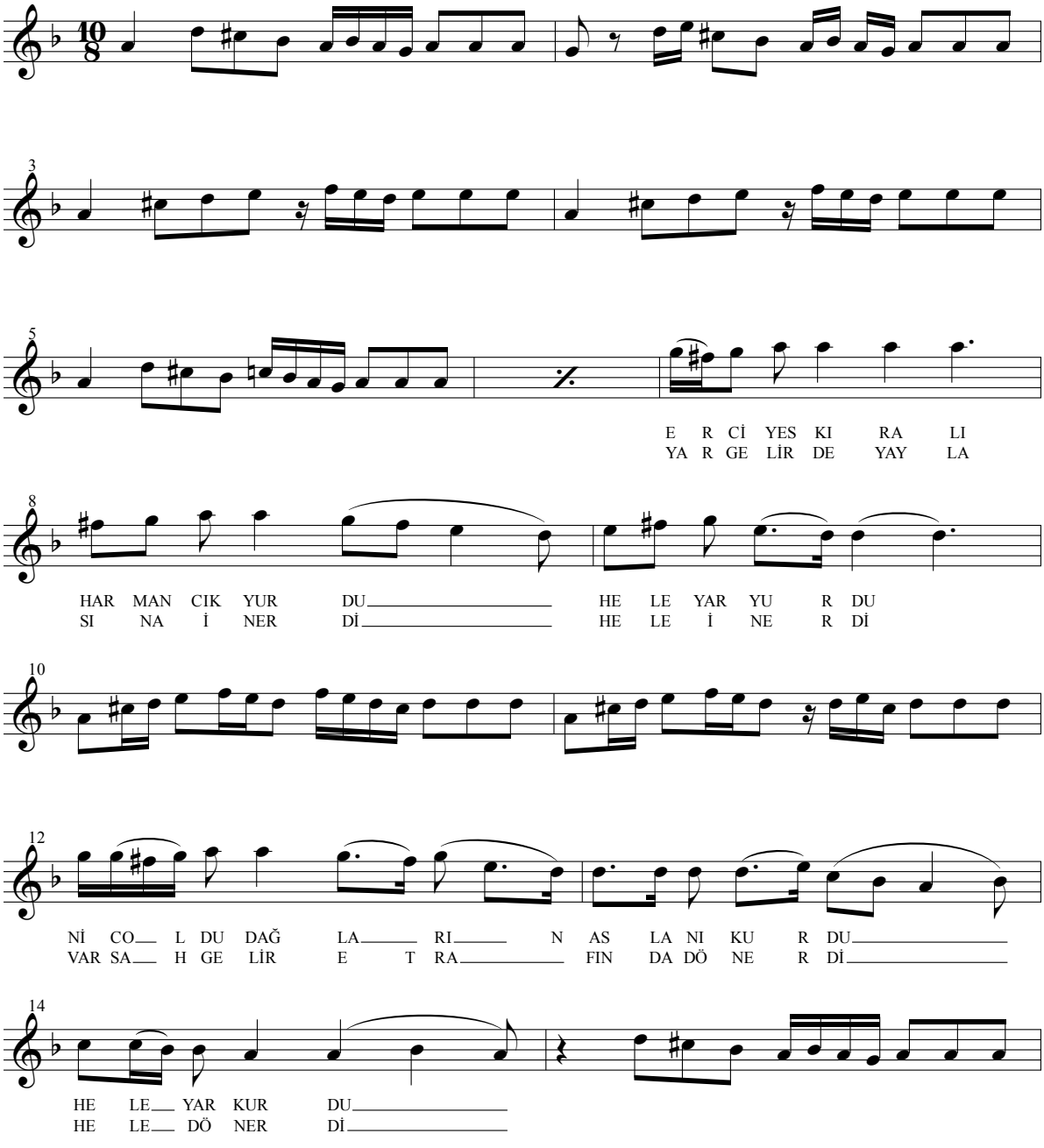

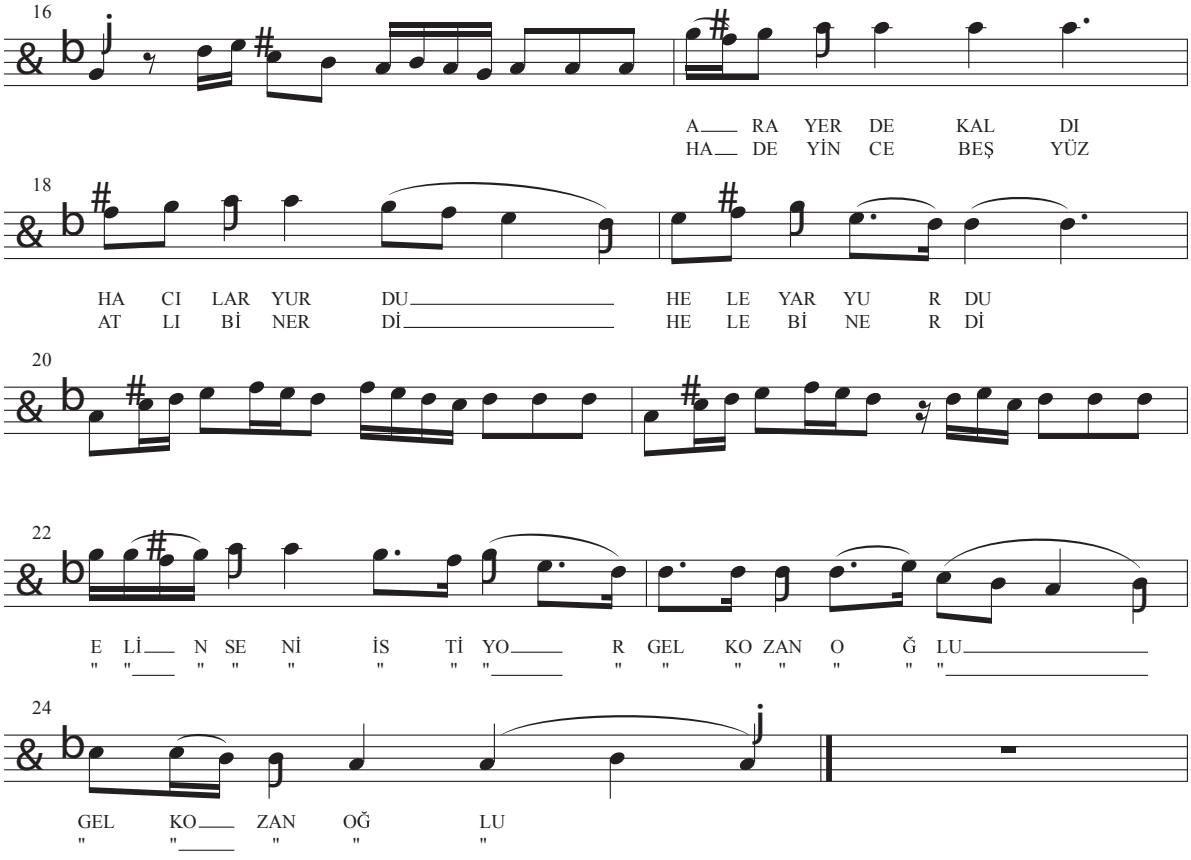

-1-
ERCİYES KRALI HARMANCIK YURDU (HELE YÂR YURDU)
NİC'OLDU DAĞLARIN ASLANI KURDU (KELE YÂR KURD)
ARA YERDE KALDI HACILAR YURDU (HELE YÂR YURDU)
ELİN SENİ İSTİYOR GEL KOZANOĞLU (GEL KOZANOĞLU)

-2-
YAZ GELİR DE YAYLASINA İNERDİ (HELE İNERDİ)
VARSAH GELİR ETRAFINDA DÖNERİ (HELE DÖNERDİ)
HA DEYİNCE BEŞYÜZ ATLI BİNERDİ (HELE BİNERDİ)
ELİN SENİ İSTİYOR GEL KOZANOĞLU (GEL KOZANOĞLU)

-3-
ÇADIRIN ARDINDA MAYA KUZULAR (HELE KUZULAR)
YANI YÖRESİNDE ÇAĞLAR SIZILAR (HELE SIZILAR)
ELİN AŞÎRETİN SENİ ARZULAR (HELE ARZULAR)
ELİN SENİ İSTİYOR GEL KOZANOĞLU (GEL KOZANOĞLU)

-4-
KOZAN GELDİ İSKELEYE DAYANDI (HELE DAYANDI)
KILICIN KABZASI KANA BOYANDI (HELE BOYANDI)
NAAŞIMIZ BİN BEŞYÜZE DAYANDI (HELE DAYANDI)
ELİN SENİ İSTİYOR GEL KOZANOĞLU (GEL KOZANOĞLU)

ERKİLET GÜZELİ

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Yöre Ekibi

Derleyen TRT Ankara Radyosu
Notaya ala: Sadettin GÜRHAN

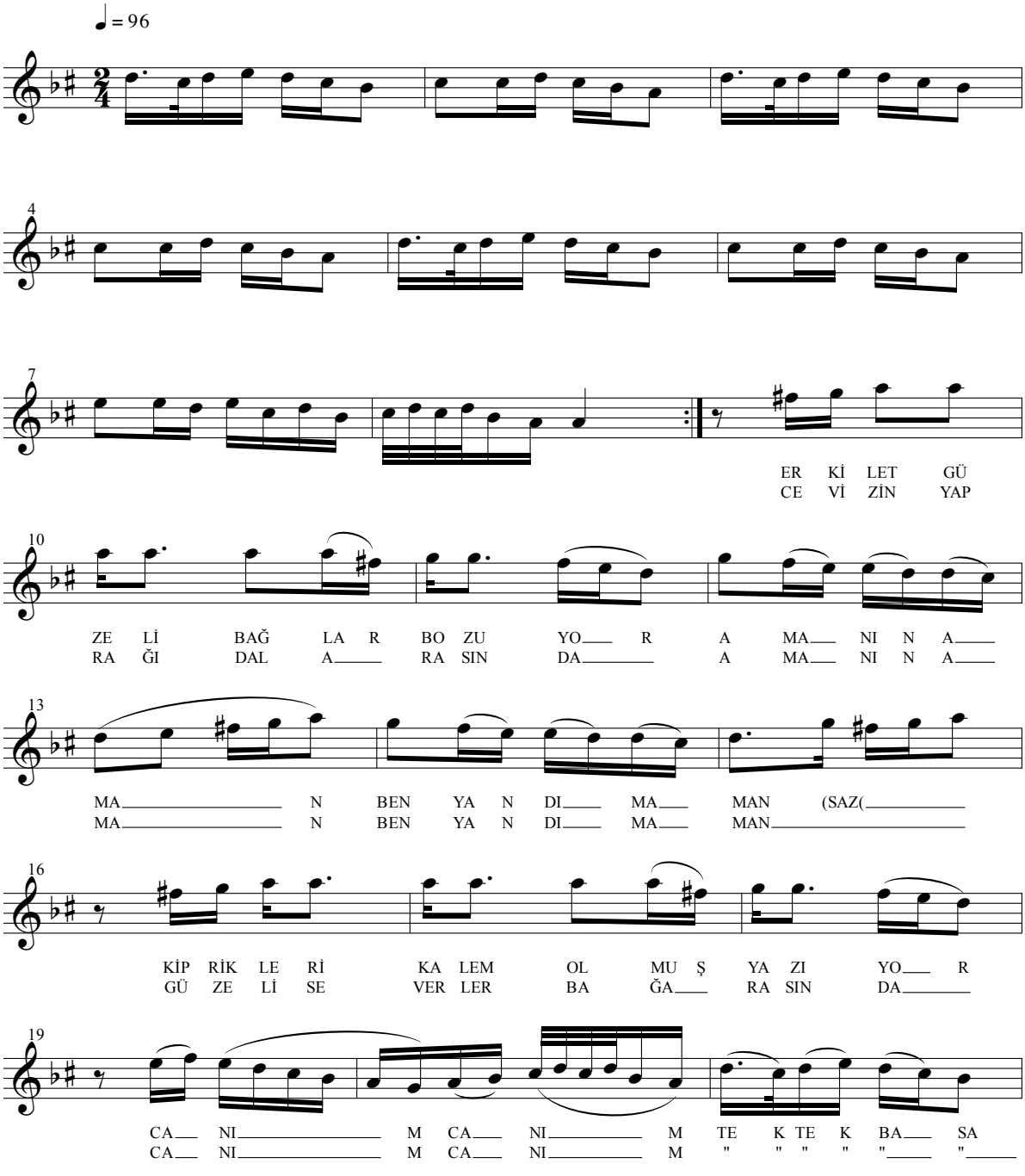

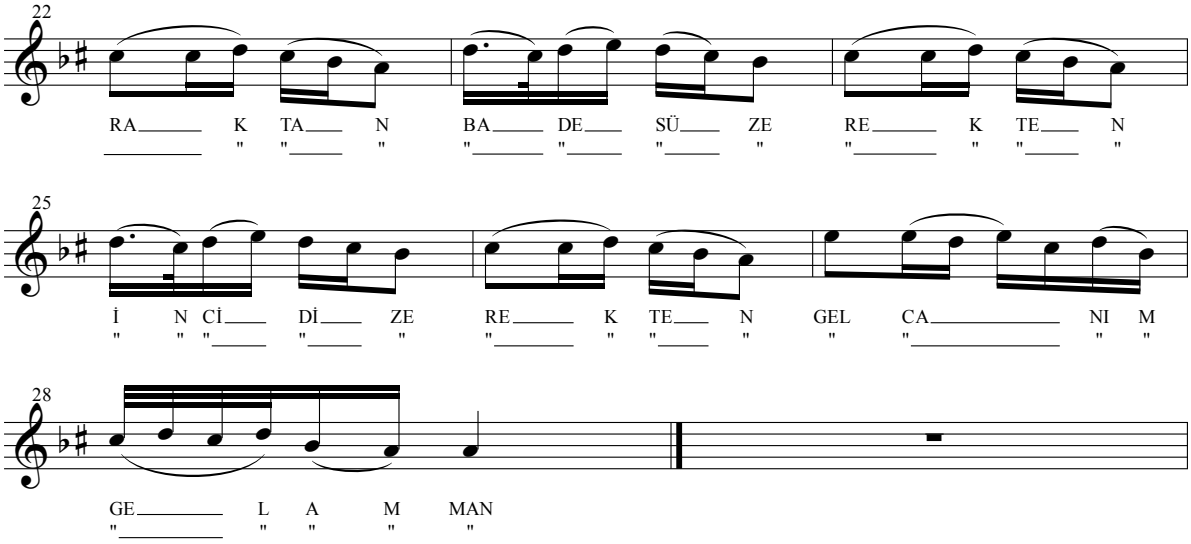

-1-
ERKİLET GÜZELİ BAĞLAR BOZUYOR (AMANIN AMAN BEN YANDIM AMAN)
KİRPİKLERİ KALEM OLMUŞ YAZIYOR (CANIM CANIM)

NAKARAT
TEK TEK BASARAKTAN
BÂDE SÜZEREKTEN
İNCİ DİZEREKTEN
GEL CANIM GEL AMMAN

-2-
CEVİZİN YAPRAĞI DAL ARASINDA (AMANIN AMAN BEN YANDIM AMAN)
GÜZELİ SEVERLER BAĞ ARASINDA (CANIM CANIM)

NAK.

-3-
ERKİLET GÜNAYDIN GÖLGE BASMA MI (AMANIN AMAN BEN YANDIM AMAN)
BENİM SEVDİCEĞİM SENDEN YOSMA MI (CANIM CANIM)

NAK.

ESKİ LİBAS GİBİ AŞIĞIN GÖNLÜ

Yöresi: Kayseri / Bünyan
Kaynak kişi: Adnan TÜRKÖZ

Derleyen: Adnan ATAMAN
Notaya alan: Adnan ATAMAN

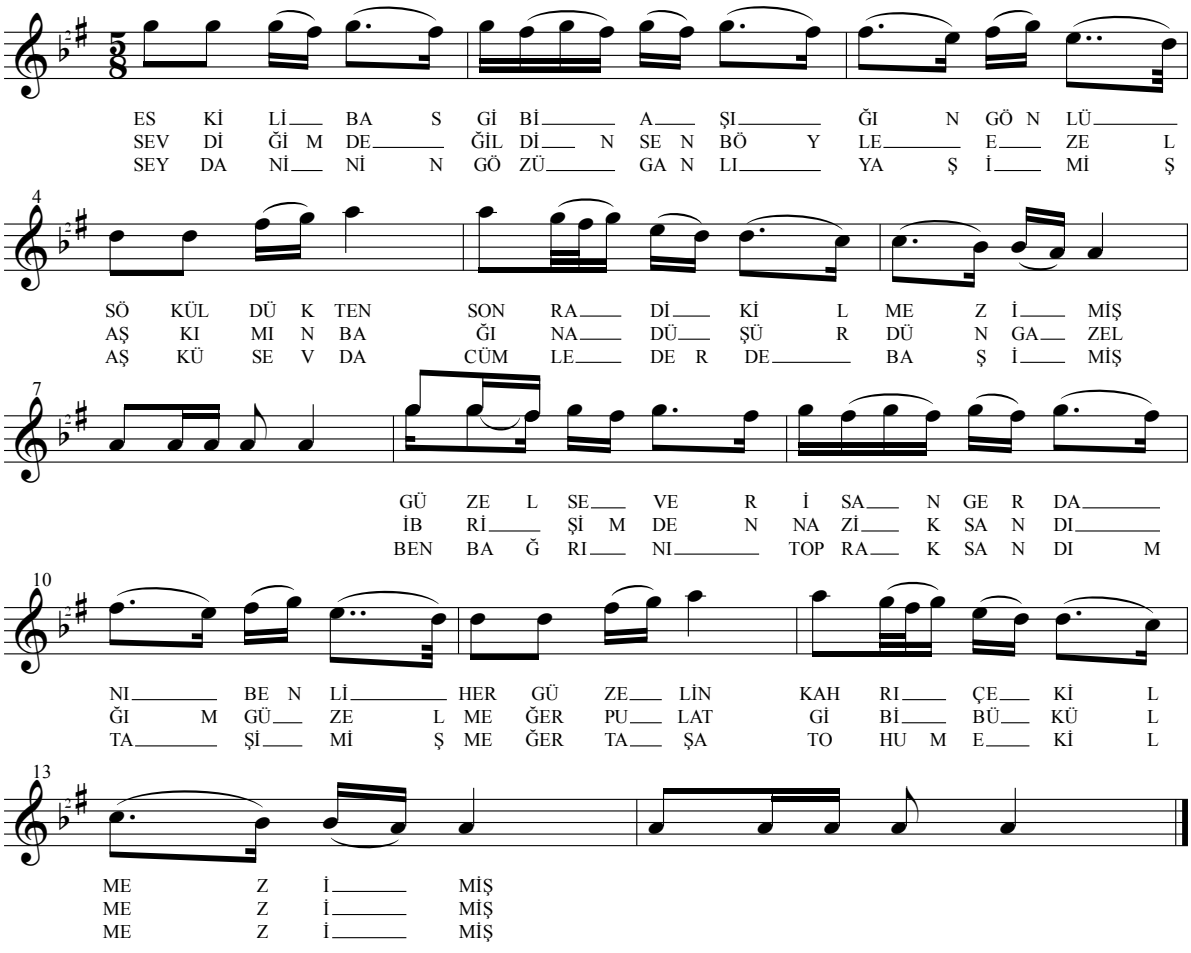

-1-
ESKİ LİBAS GİBİ ÂŞIĞIN GÖNLÜ
SÖKÜLDÜKTEN SONRA DİKİLMEZ İMİŞ
GÜZEL SEVERİSEN GERDANI BENLİ
HER GÜZELİN KAHRI ÇEKİLMEZ İMİŞ

-2-
SEVDİĞİM DEĞİLDİN SEN BÖYLE EZEL
AŞKIMIN BAĞINA DÜŞÜRDÜN GAZEL
İBRİŞİMDEN NAZİK SANDIĞIM GÜZEL
MEĞER PULAT GİBİ BÜKÜLMEZ İMİŞ

-3-
SEYRÂNİNİN GÖZÜ GANLI YAŞ İMİŞ
AŞK-I SEVDÂ CÜMLE DERDE BAŞ İMİŞ
BEN BAĞRIMI TOPRAK SANDIM TAŞ İMİŞ
MEĞER TAŞA TOHUM EKİLMEZ İMİŞ

EVİN ÖNÜ SARMAŞIK

Yöresi: Kayseri / Tomarza / Cingöz Köyü
Kaynak kişi: Köy Kadınları

Derleyen: Durdu DEMİREL
Notaya alan: Savaş EKİCİ

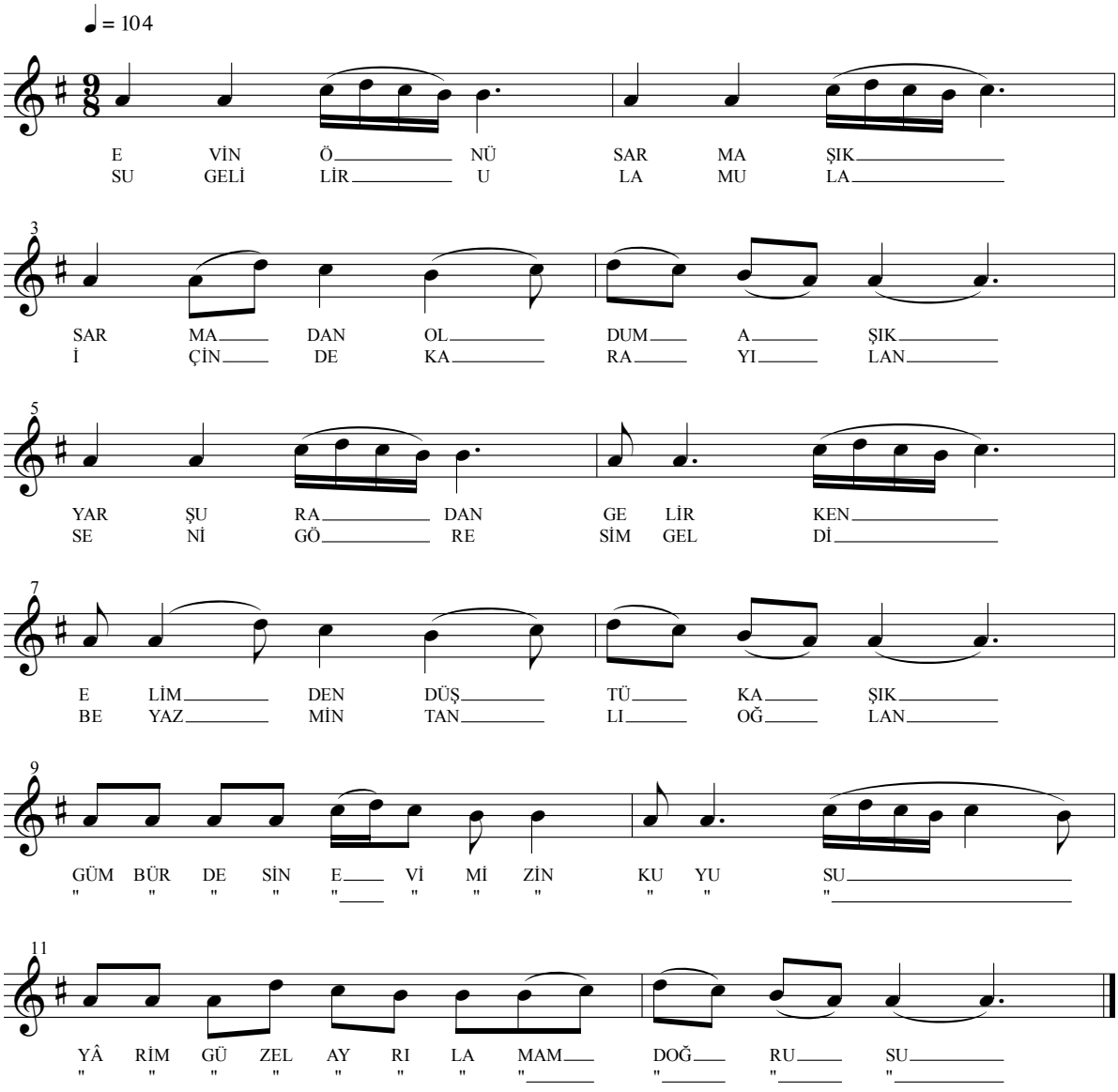

-1-
EVİN ÖNÜ SARMAŞIK
SARMADAN OLDUM ÂŞIK
YÂR ŞURADAN GELİRKEN
ELİMDEN DÜŞTÜ KAŞIK

-NAKARAT-
GÜMBÜRDESİN EVİMİZİN KUYUSU
YÂRİM GÜZEL AYRILAMAM DOĞRUSU

-2-
SU GELİR ULA MULA
İÇİNDE KARA YILAN
SENİ GÖRESİM GELDİ
BEYAZ MİNTANLI OĞLAN

-NAKARAT-
GÜMBÜRDESİN EVİMİZİN KUYUSU
YÂRİM GÜZEL AYRILAMAM DOĞRUSU

EVLERİNİN ÖNÜ ÇEVİRME ÇARDAĞI

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ahmet Gazi AYHAN

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

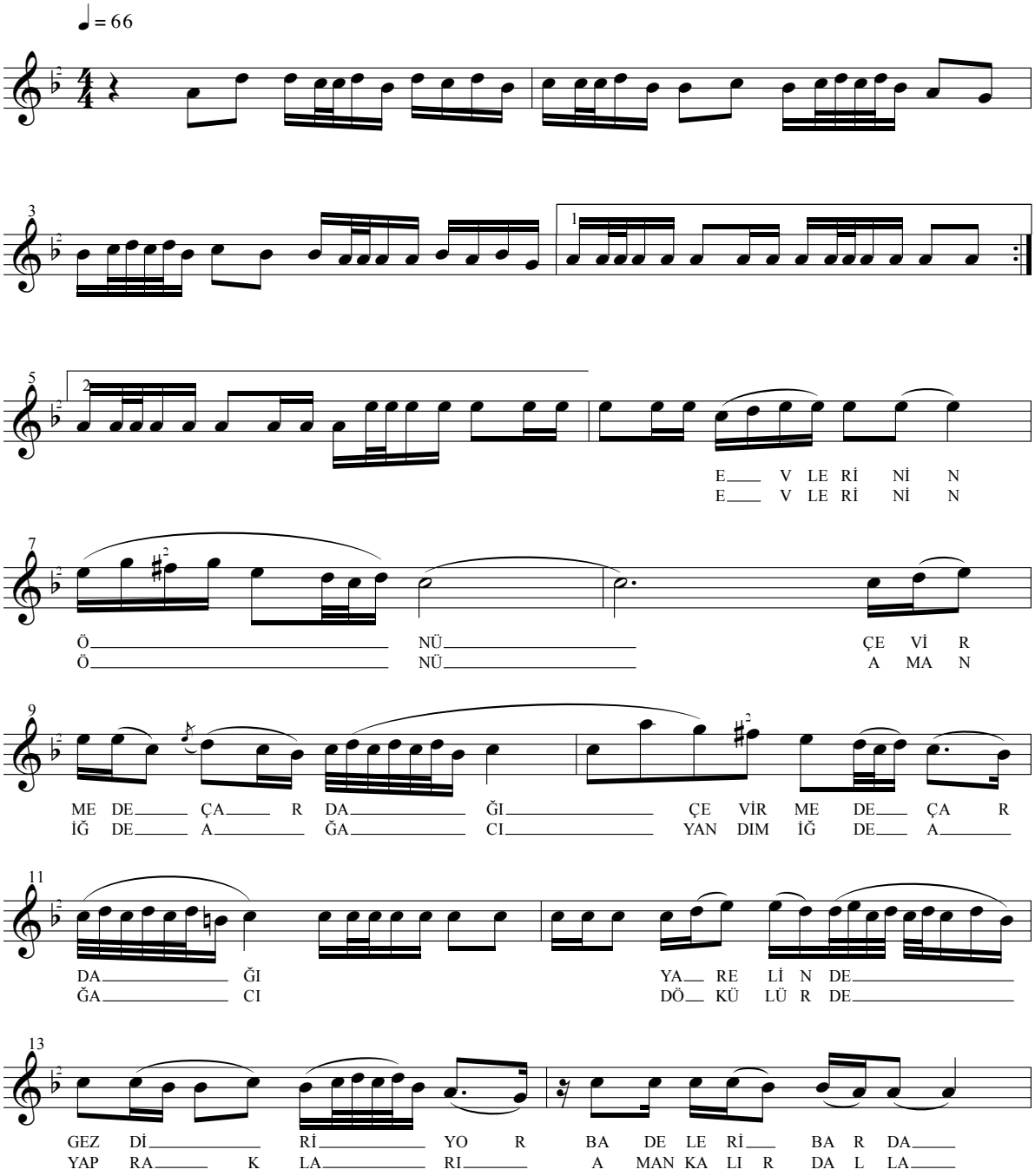

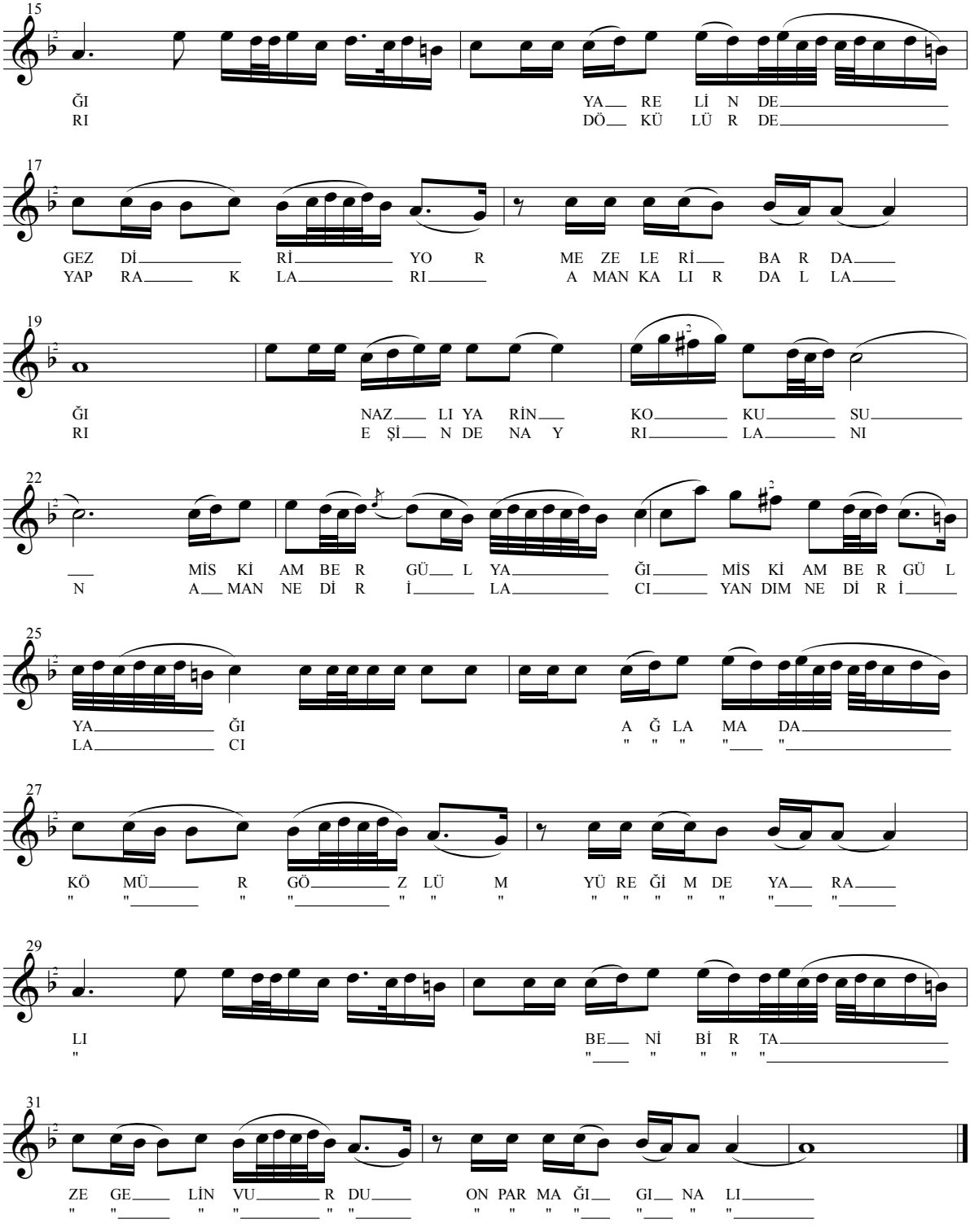
15
ĞI YA RE Lİ N DE
RI DÖ KÜ LÜ R DE
17
GEZ Dİ Rİ YO R ME ZE LE Rİ BA R DA
YAP RA K LA RI A MAN KA LI R DA L LA
19
ĞI NAZ LI YA RİN KO KU SU
RI E Şİ N DE NA Y RI LA NI
22
MİS Kİ AM BE R GÜ L YA ĞI MİS Kİ AM BE R GÜ L
N A MAN NE Dİ R İ LA CI YAN DIM NE Dİ R İ
25
YA ĞI A Ğ LA MA DA
LA CI " " " " "
27
KÖ MÜ R GÖ Z LÜ M YÜ RE Ğİ M DE YA RA
" " " " " " " " " " " " "
29
LI BE Nİ Bİ R TA
" " " " " "
31
ZE GE LİN VU R DU ON PAR MA ĞI GI NA LI
" " " " " " " " " " " " "

-1-
DAM BAŞINDA DİRGENLİK AMMAN AMMAN AMMAN YAR
NE HOŞ OLUR ERGENLİK
ERGENLİKTE YAR SEVMEK AMMAN AMMAN AMMAN YAR
O DA BİR BEZİRGÂNLIK

-2-
İP ATTIM ULAŞ DEYİ AMMAN AMMAN AMMAN YAR
DAĞLARI DOLAŞ DEYİ
KÜÇÜKTEN BİR YAR SEVDİM AMMAN AMMAN AMMAN YAR
YÂREME İLAÇ DEYİ

-3-
AY GİDER YÜCE GİDER AMMAN AMMAN AMMAN YAR
BEZİRGÂN GECE GİDER
İKİ KAŞIN ARASI AMMAN AMMAN AMMAN YAR
UĞRU YOL HACCA GİDER

-4-
AY GİDİYOR BATMAYA AMMAN AMMAN AMMAN YAR
SELAM SÖYLEN FATMAYA
FATMA NERDEN ÖĞRENMİŞ AMMAN AMMAN AMMAN YAR
ÇARŞAFTAN KOL ATMAYA

EVLERİNİN ÖNÜ YÜKSEK KALDIRIM

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı / Pazarören
Kaynak kişi: Fatma EFE

Derleyen: Ankara Devl. Kons.
Notaya alan: Hikmet TAŞAN

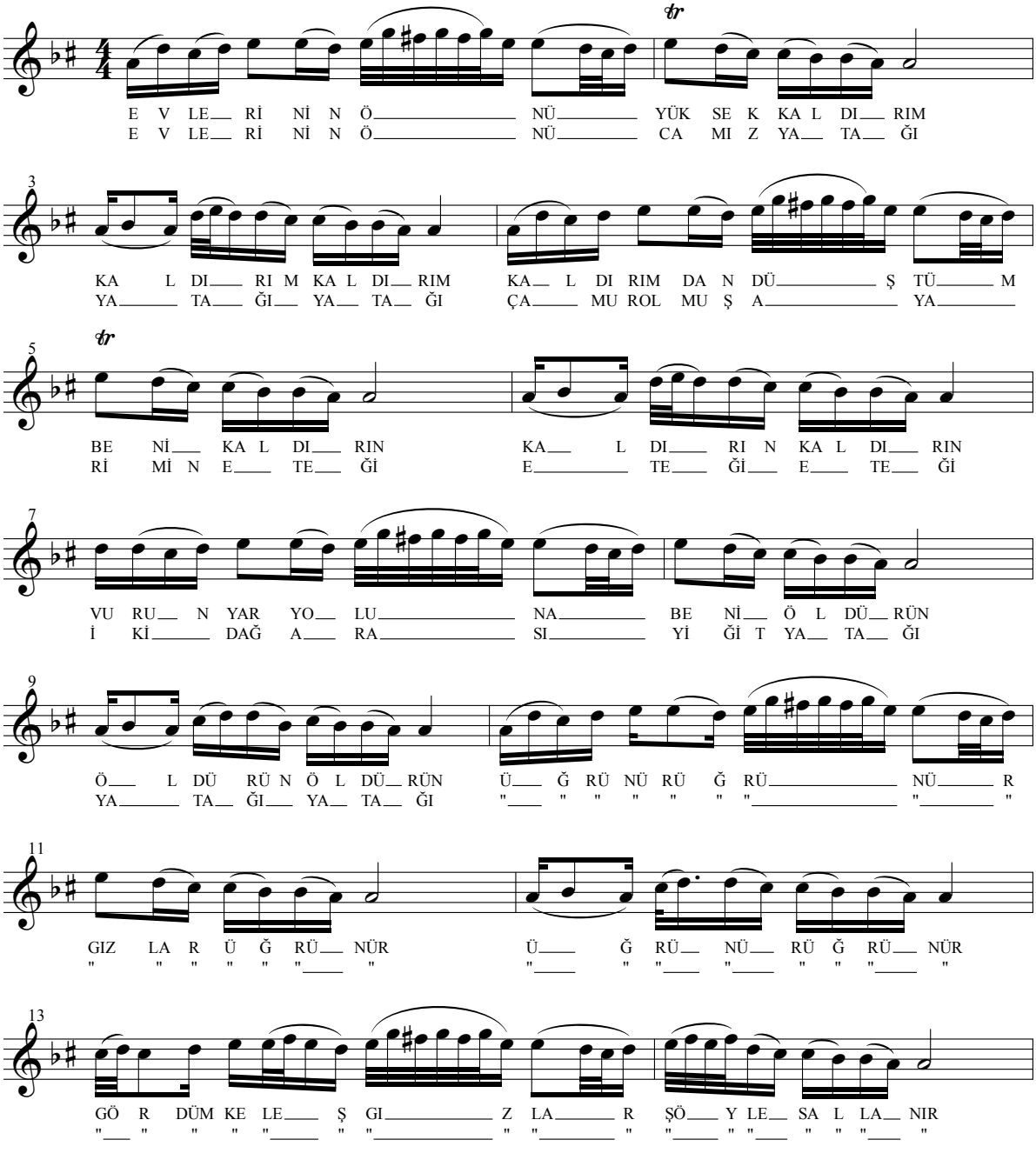

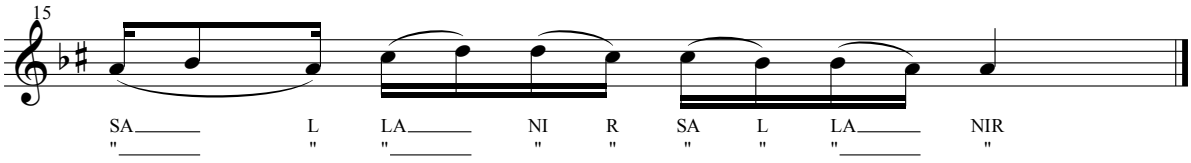

-1-
EVLERİNİN ÖNÜ YÜKSEK KALDIRIM (KALDIRIM KALDIRIM)
KALDIRIMDAN DÜŞTÜM BENİ KALDIRIN (KALDIRIN KALDIRIN)
VURUN BENİ KIZLAR BENİ ÖLDÜRÜN (ÖLDÜRÜN ÖLDÜRÜN)

NAKARAT
ÜĞRÜNÜR ÜĞRÜNÜR KIZLAR ÜĞRÜNÜR (ÜĞRÜNÜR ÜĞRÜNÜR)
GÖRDÜM KELEŞ KIZLAR ŞÖYLE SALLANIR (SALLANIR SALLANIR)

-2-
EVLERİNİN ÖNÜ CAMIZ YATAĞI (YATAĞI YATAĞI)
ÇAMUR OLMUŞ AĞ YÂRİMİN ETEĞİ (ETEĞİ ETEĞİ)
İKİ DAĞ ARASI YİĞİT OTAĞI (OTAĞI OTAĞI)

EY SEVDİĞİM ARTIK YETER

Yöresi: Kayseri / Develi
Kaynak kişi: Yusuf SEYRÂNİ

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

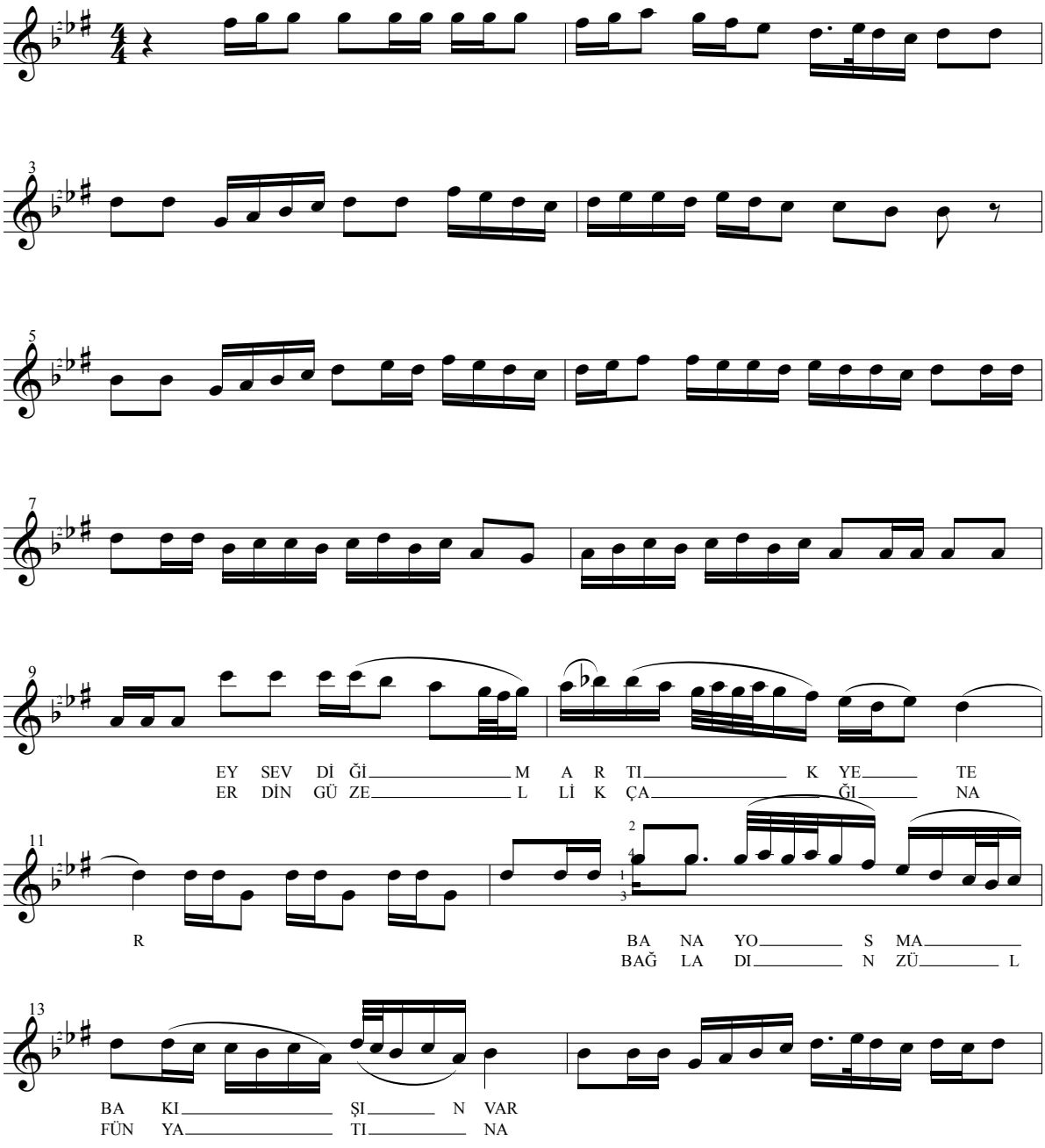

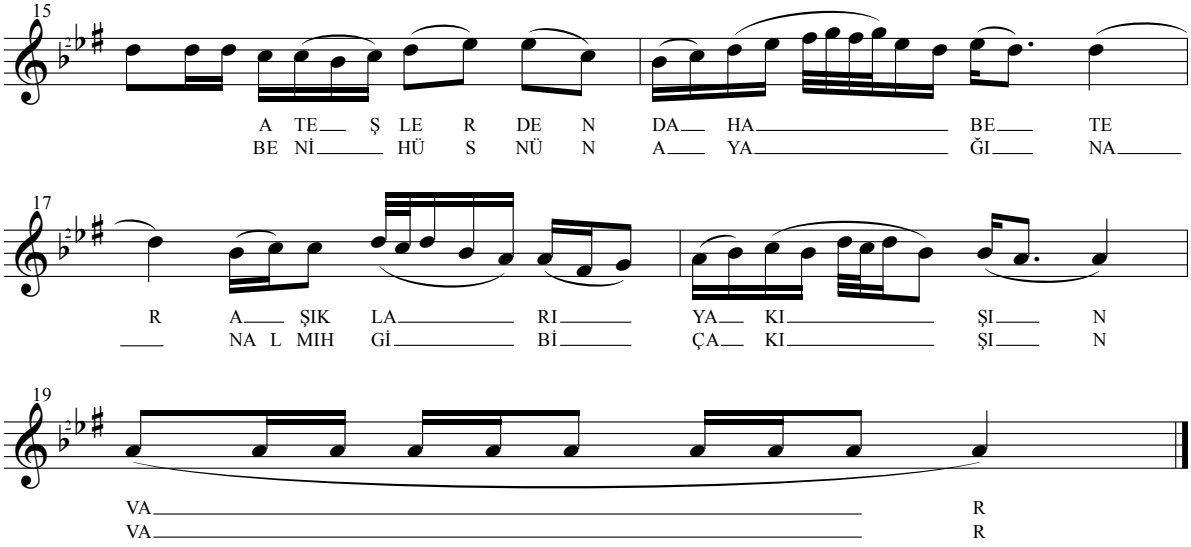

-1-
EY SEVDİĞİM ARTIK YETER
BANA YOSMA BAKIŞIN VAR
ATEŞLERDEN DAHA BETER
ÂŞIKLARI YAKIŞIN VAR

-2-
ERDİN GÜZELLİK ÇAĞINA
BAĞLADIN ZÜLFÜN YAYINA
BENİ HÜSNÜN AYAĞINA
NAL MIH GİBİ ÇAKIŞIN VAR

-3-
GÜZEL SENİN HÜSNÜN SEBEP
OLUP GÖREN EYLER TALEP
CENNETTEN Mİ ÇIKTIN ACEP
TAVUS GİBİ BAKIŞIN VAR

-4-
GÜZELLERİN PEK GENCİSİN
SEYRÂNİYE BİRİNCİSİN
AŞK İPİNE ZEVK İNCİSİN
GÜZEL DELİP TAKIŞIN VAR

FADİMEM SÜSLÜ GEZER

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ahmet Gazi AYHAN

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

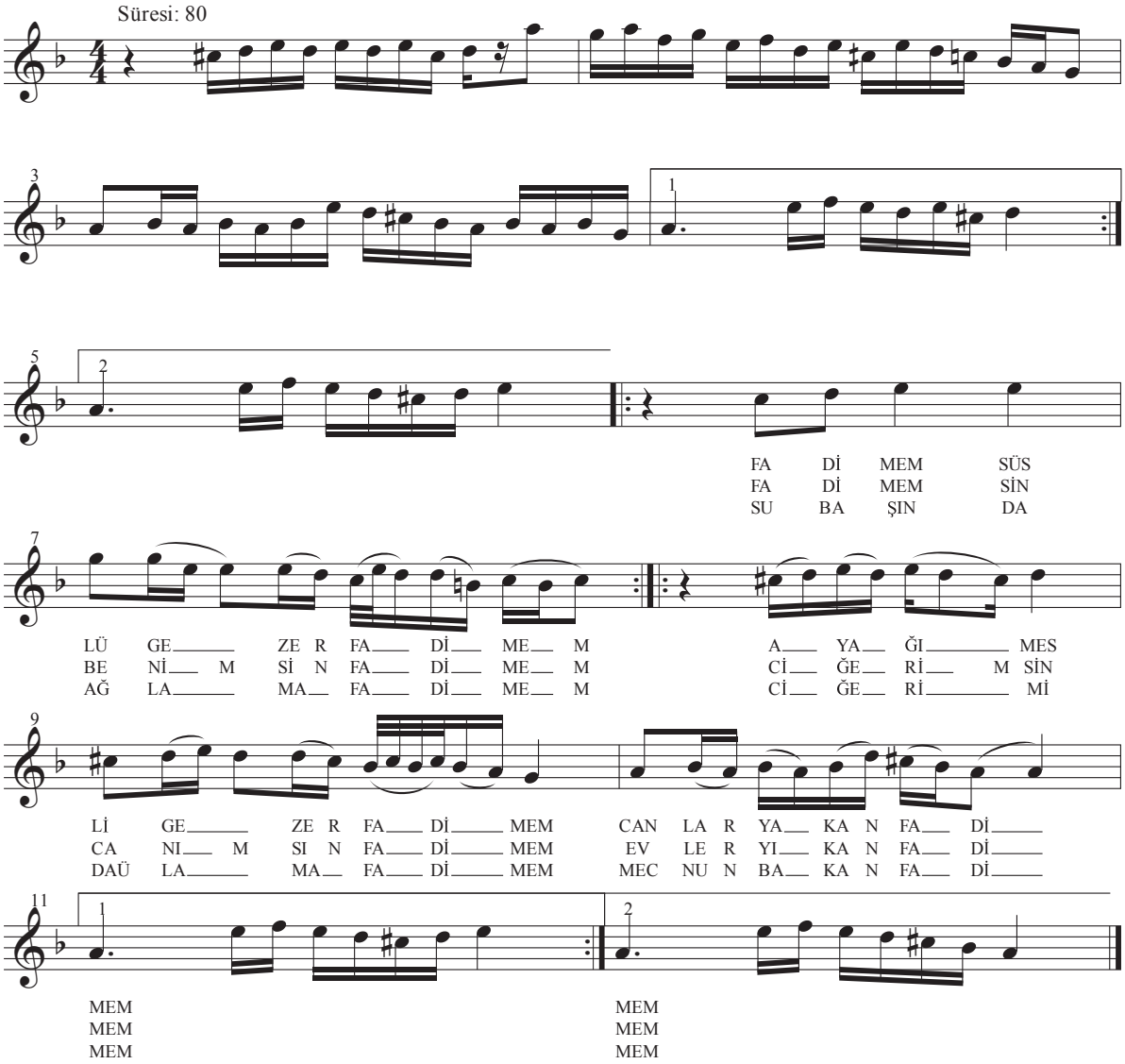

-1-
FADİMEM SÜSLÜ GEZER FADİMEM
AYAĞI MESLİ GEZER FADİMEM
CANLAR YAKAN FADİMEM

-2-
FADİMEMSİN BENİMSİN FADİMEM
CİĞERİMSİN CANIMSIN FADİMEM
EVLER YIKAN FADİMEM

-3-
SU BAŞINDA AĞLAMA FADİMEM
CİĞERİMİ DAĞLAMA FADİMEM
MECNUN BAKAN FADİMEM

FIRIN ÜSTÜNDE FIRIN

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Asım Yahya BEYOĞLU

Derleyen: Ali CANLI
Notaya alan: Ali CANLI

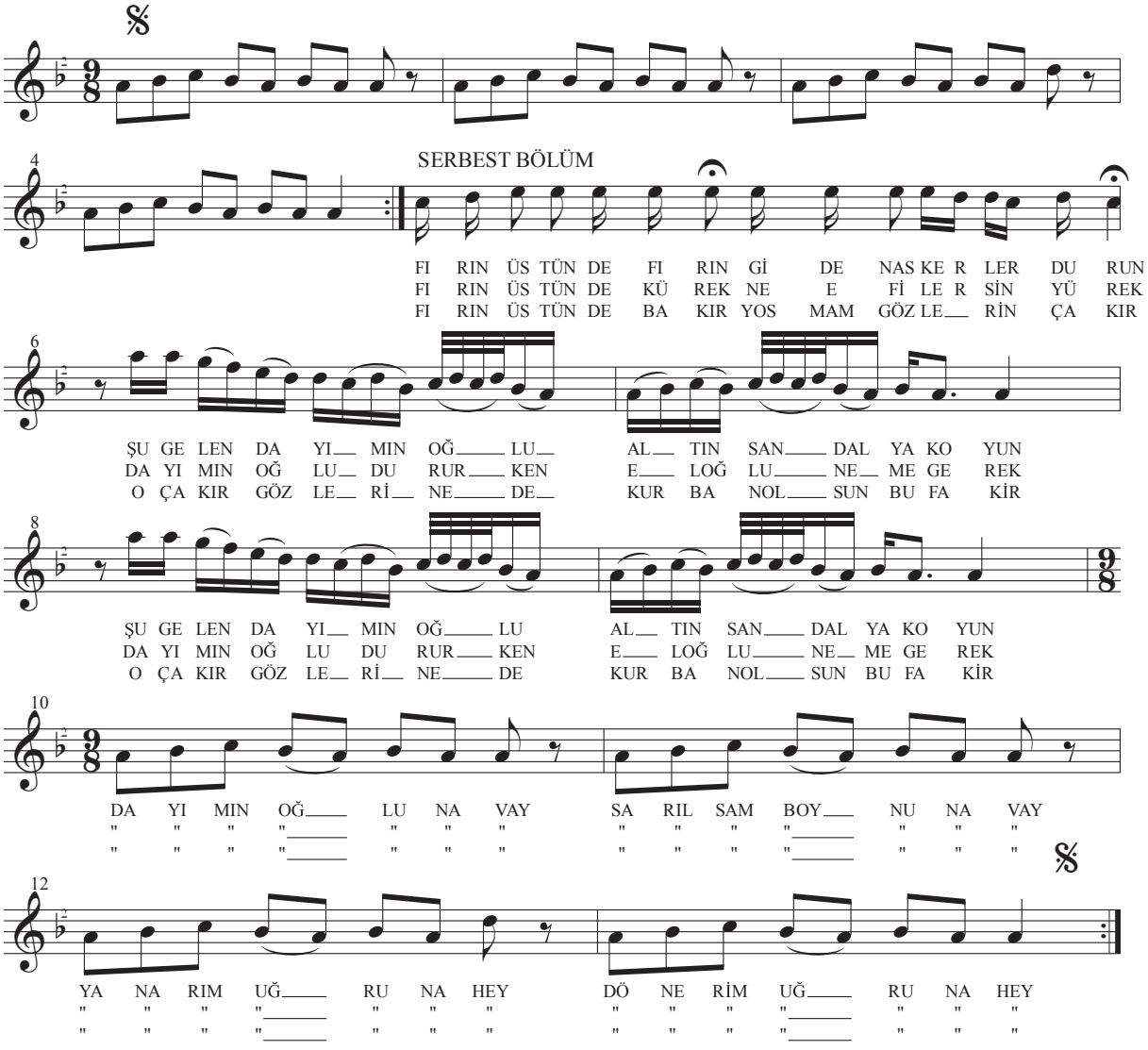

-1-
FIRIN ÜSTÜNDE FIRIN
GİDEN ASKERLER DURUN
ŞU GELEN DAYIMIN OĞLU
ALTIN SANDALYA KOYUN

-2-
FIRIN ÜSTÜNDE KÜREK
NE EFİLERSİN YÜREK
DAYIMIN OĞLU DURURKEN
EL OĞLU NEME GEREK

-3-
FIRIN ÜSTÜNDE BAKIR
YOSMAN GÖZLERİN ÇAKIR
O ÇAKIR GÖZLERİNE DE
KURBAN OLSUN BU FAKİR

NAKARAT
DAYIMIN OĞLUNA VAY
SARILSAM BOYNUNA VAY
YANARIM UĞRUNA HEY
DÖNERİM UĞRUNA HEY

NAK.

NAK.

GAPILARI GATIRAN

Yöresi: Kayseri / Bünyan
Kaynak kişi: Adnan TÜRKÖZ

Derleme: Adnan ATAMAN
Notaya alan: Adnan ATAMAN

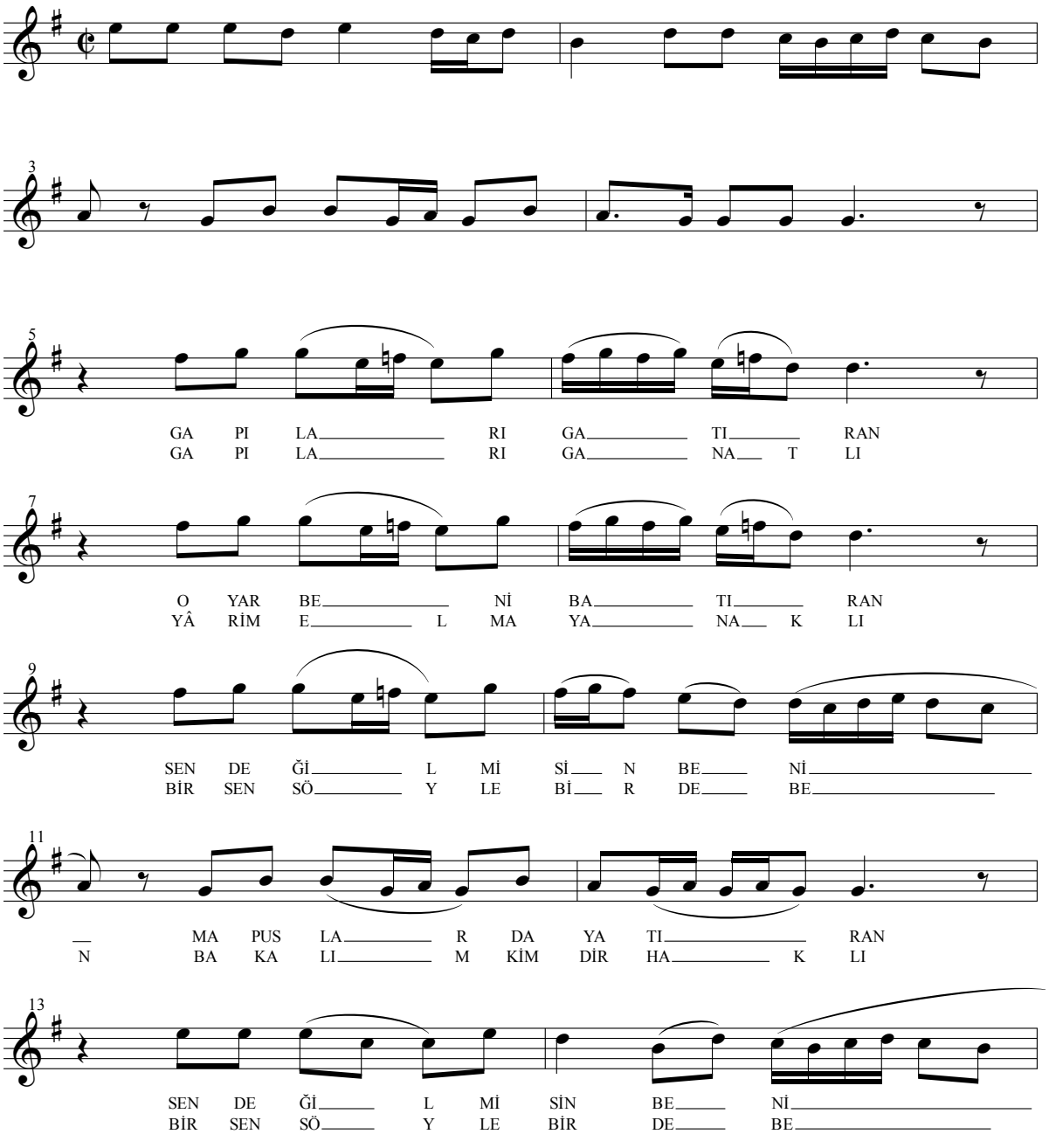

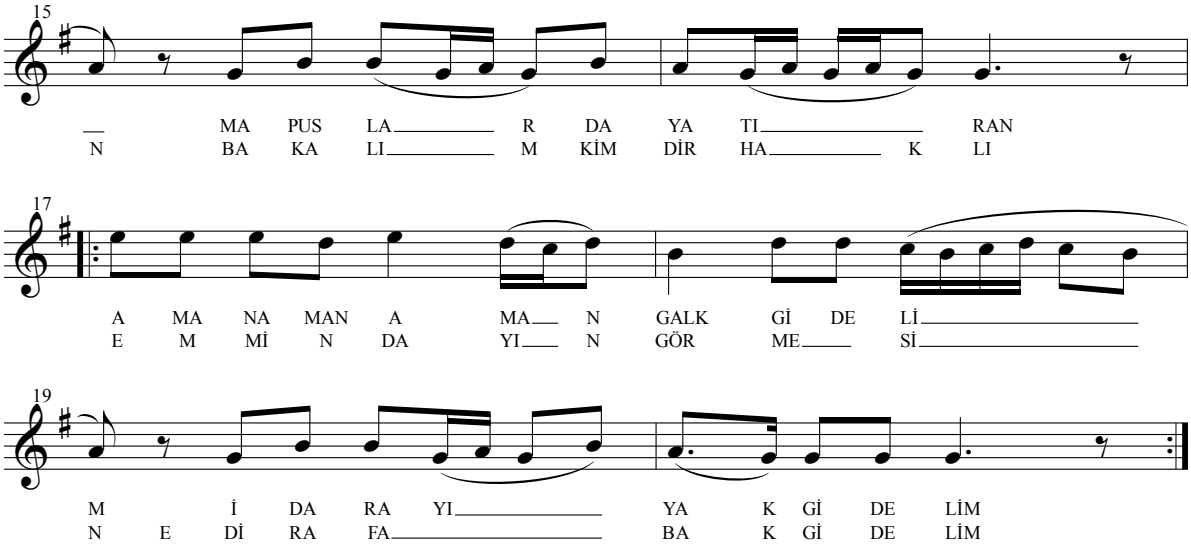

-1-
GAPILARI GATIRAN
O YAR BENİ BATIRAN
SEN DEĞİL MİSİN BENİ
MAPUSLARDA YATIRAN

NAKARAT
AMAN AMAN AMAN KALK GİDELİM
İDARAYI YAK GİDELİM
EMMİN DAYIN GÖRMESİN
EDİRAFA BAK GİDELİM

-2-
GAPILARI GANATLI
YÂRİM ELMA YANAKLI
BİR SEN SÖYLE BİR DE BEN
BAKALIM KİMDİR HAKLI

GESİ BAĞLARI (Germir Ağzı)

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ahmet Gazi AYHAN

Derleyen: Ahmet Gazi AYHAN
Notaya alan: Ahmet Gazi AYHAN

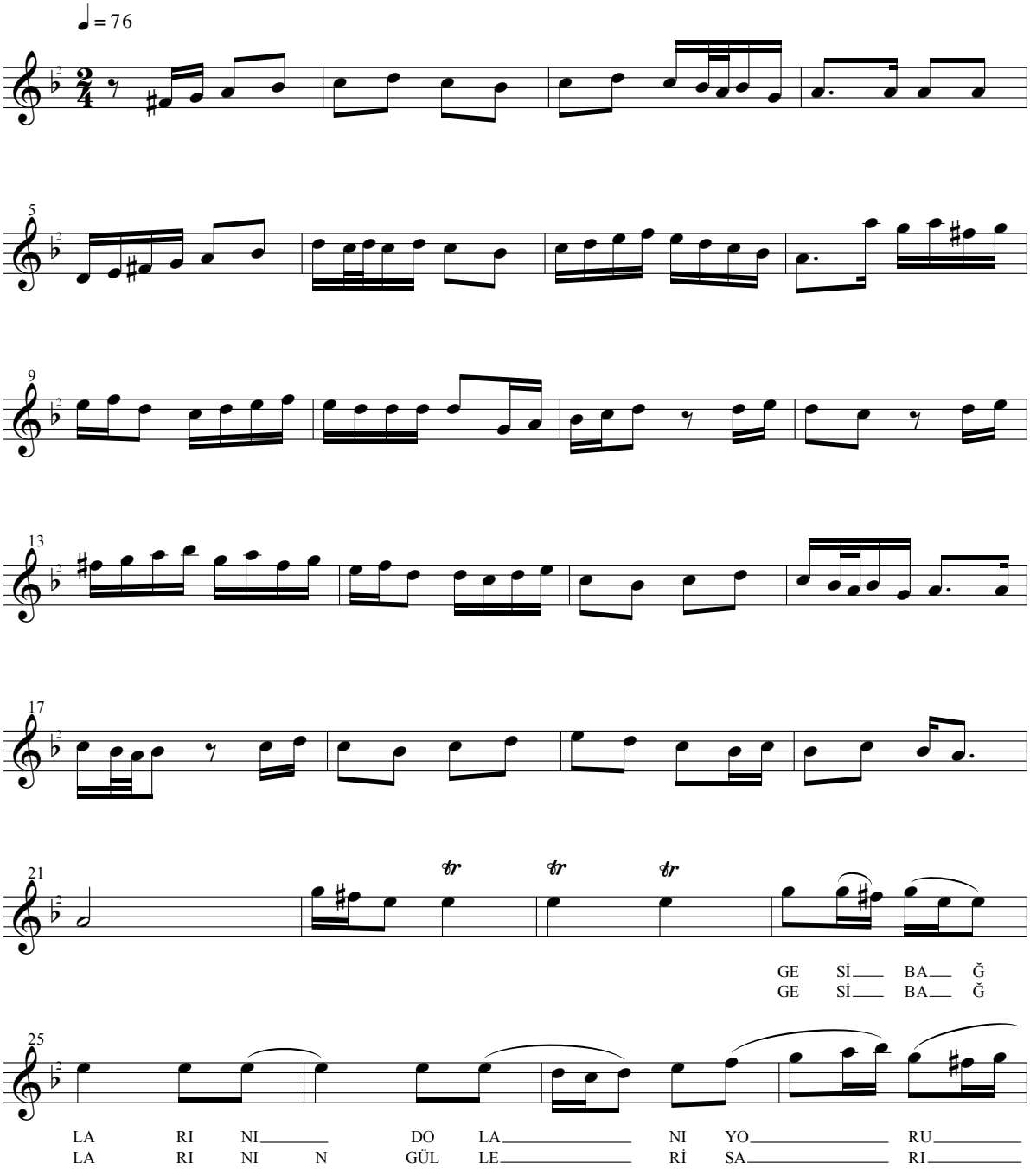

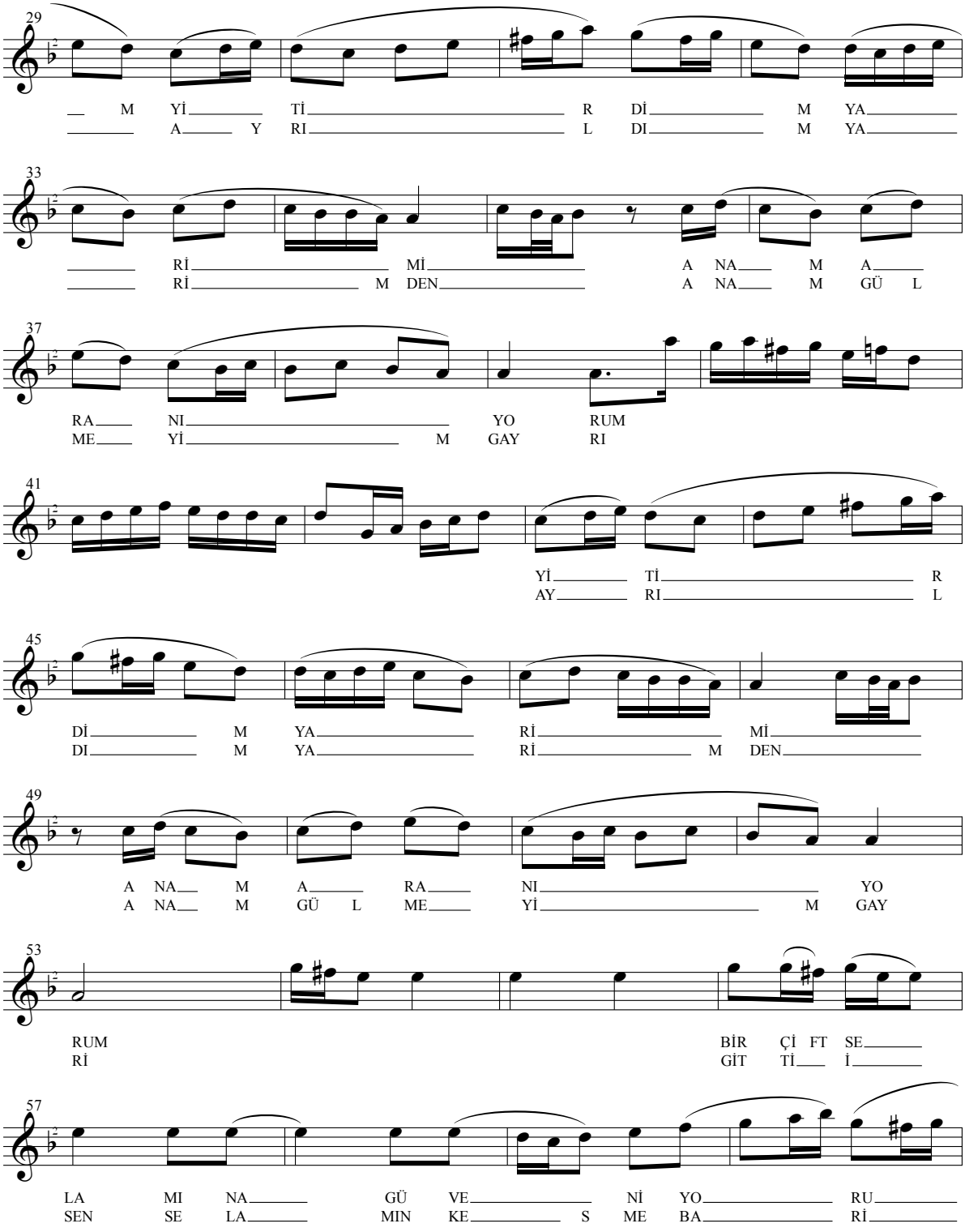
29
M Yİ Tİ R Dİ M YA
A Y RI L DI M YA
33
Rİ Mİ A NA M A
Rİ M DEN A NA M GÜ L
37
RA NI YO RUM
ME Yİ M GAY RI
41
Yİ Tİ R
AY RI L
45
Dİ M YA Rİ Mİ
DI M YA Rİ M DEN
49
A NA M A RA NI YO
A NA M GÜ L ME Yİ M GAY
53
RUM BİR Çİ FT SE
Rİ GİT Tİ İ
57
LA MI NA GÜ VE Nİ YO RU
SEN SE LA MIN KE S ME BA Rİ

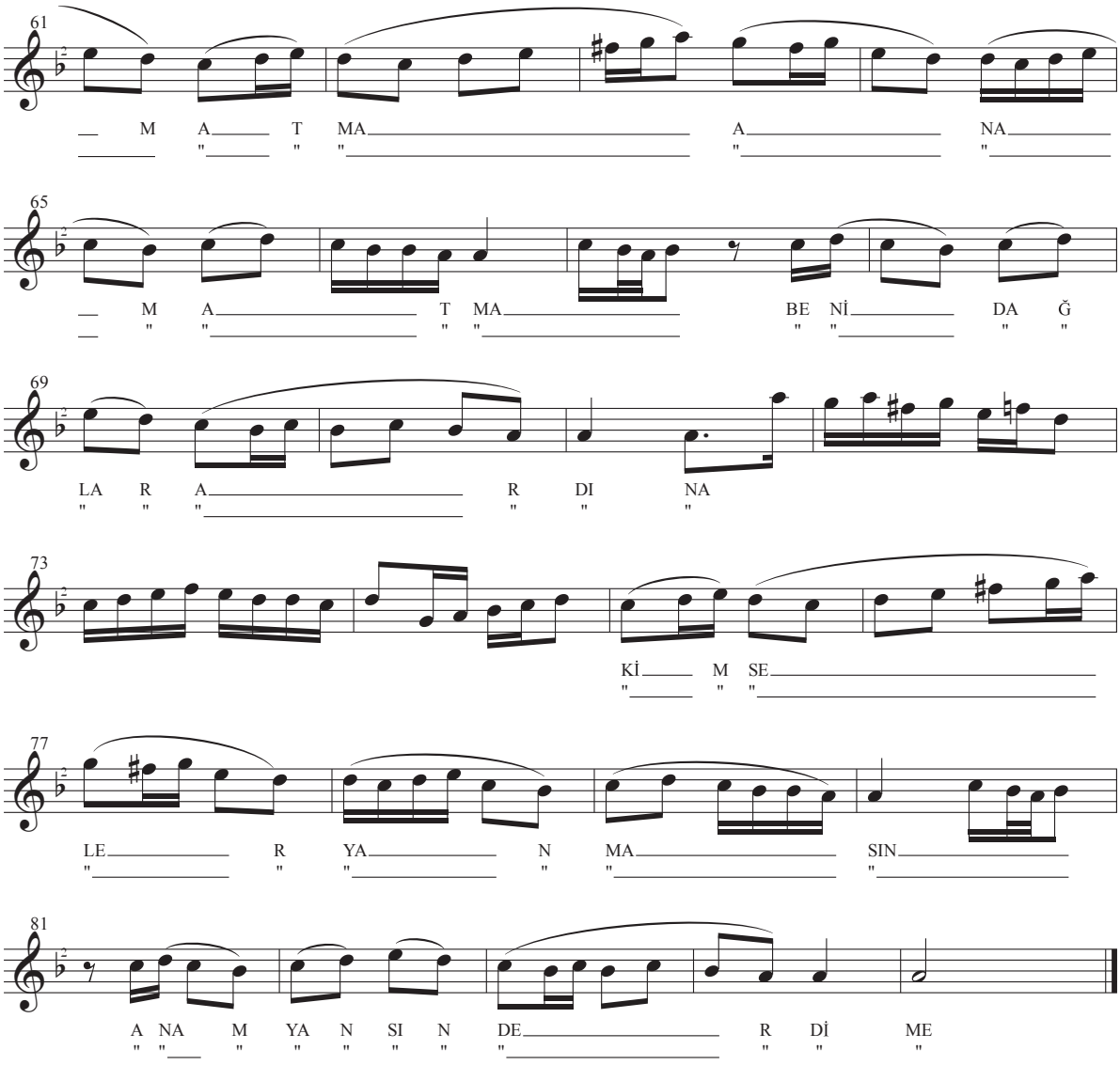

-1-
GESİ BAĞLARINI DOLANIYORUM
YİTİRDİM YÂRİMİ AMAN ARANIYORUM
BİR ÇİFT SELÂMINA GÜVENİYORUM

-2-
GESİ BAĞLARININ GÜLLERİ SARI
AYRILDIM YÂRİMDEN ANAM GÜLMEYİM GAYRI
GİTTİ İSEN SELÂMIN KESME BARİ

NAK.

NAKARAT
ATMA ANAM ATMA BENİ DAĞLAR ARDINA
KİMSELER YANMASIN ANAM YANSIN DERDİME

-3-
GESİYE GİDERKEN YOLUM AYRILDI
BİNDİM ARABAYA ANAM BAŞIM ÇEVRİLDİ
BU AYRILIK BİZE HAKTAN VERİLDİ

NAK.

GESİ BAĞLARI (Kayseri Merkez)

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Murat KAVUNCU

Derleyen: Şaban UYAN
Notaya alan: Şaban UYAN

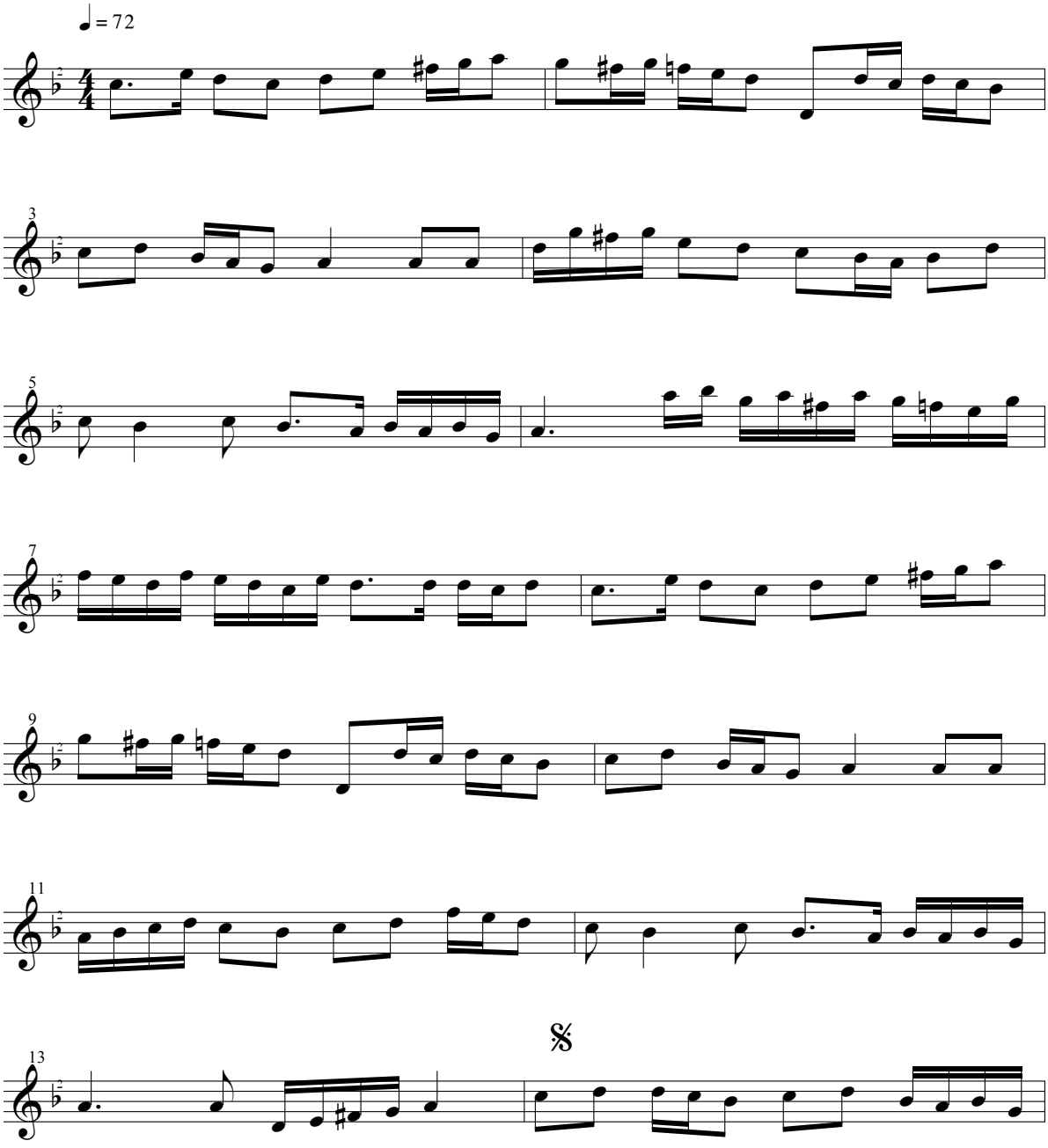

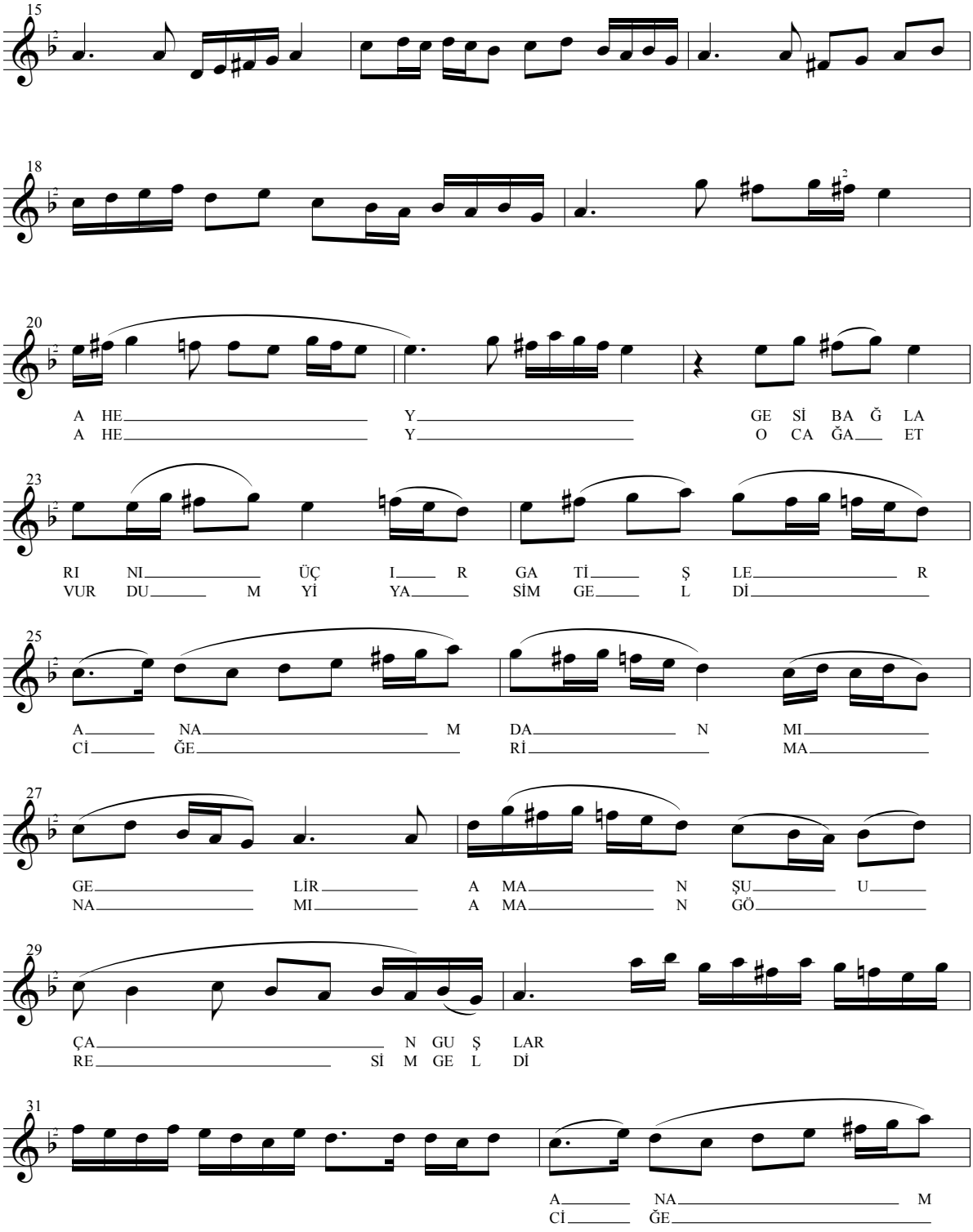
15
18
20
A HE Y GE Sİ BA Ğ LA
A HE Y O CA ĞA ET
23
RI NI ÜÇ I R GA Tİ Ş LE R
VUR DU M Yİ YA SİM GE L Dİ
25
A NA M DA N MI
Cİ ĞE Rİ MA
27
GE LİR A MA N ŞU U
NA MI A MA N GÖ
29
ÇA N GU Ş LAR
RE Sİ M GE L Dİ
31
A NA M
Cİ ĞE

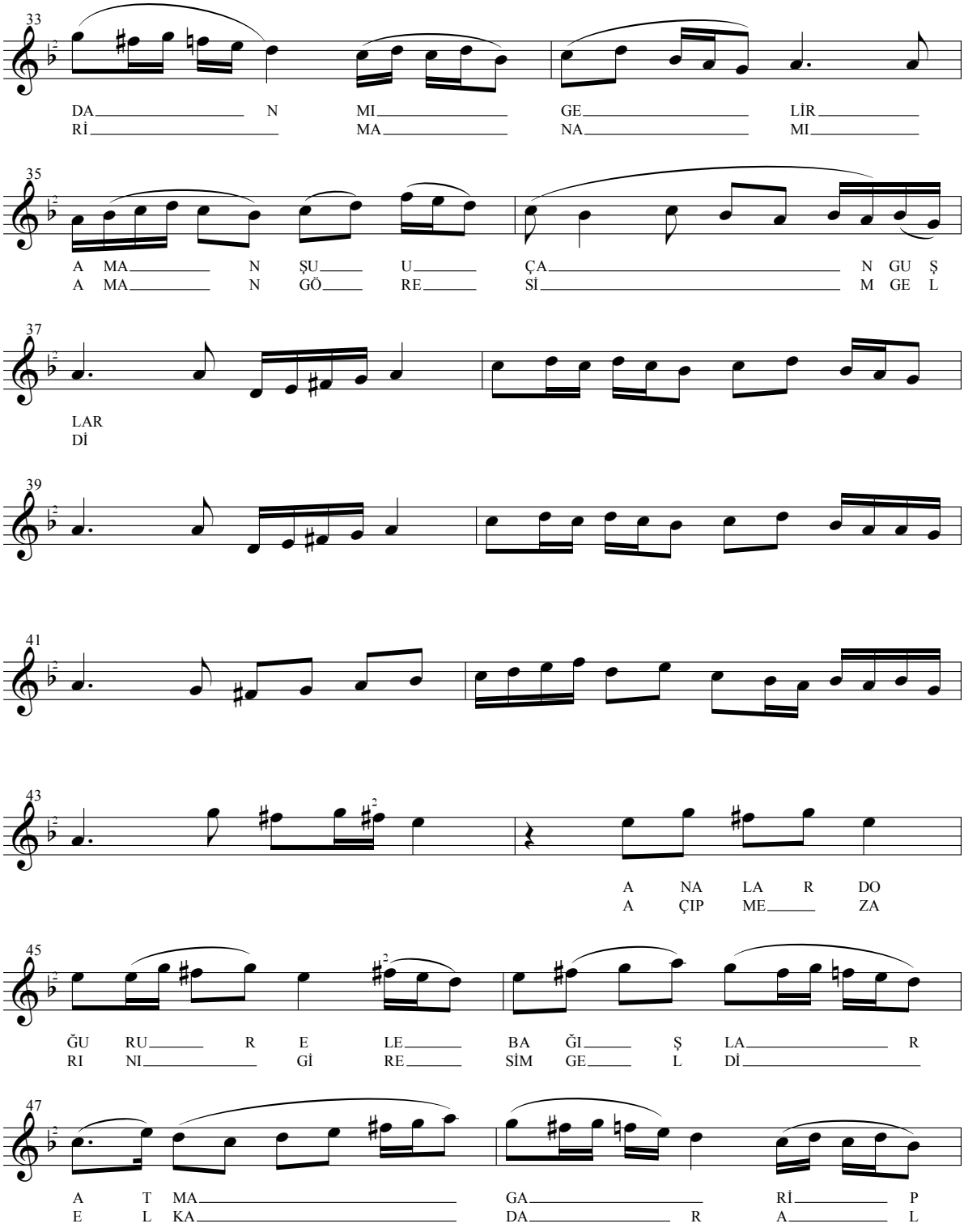
33
DA N MI GE LİR
Rİ MA NA MI
35
A MA N ŞU U ÇA N GU Ş
A MA N GÖ RE Sİ M GE L
37
LAR
Dİ
39
41
43
A NA LA R DO
A ÇIP ME ZA
45
ĞU RU R E LE BA ĞI Ş LA R
RI NI Gİ RE SİM GE L Dİ
47
A T MA GA Rİ P
E L KA DA R A L

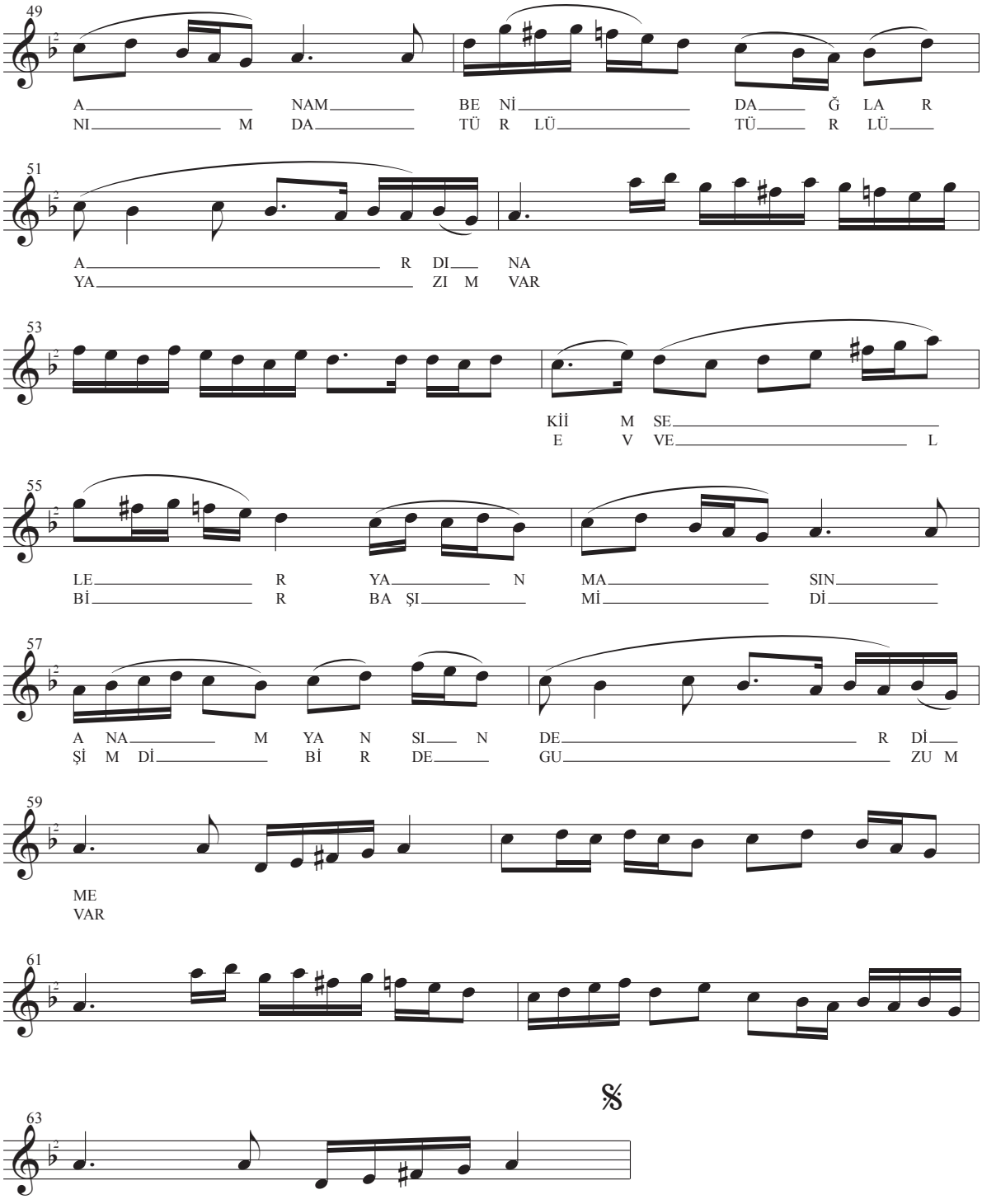
49
A NAM BE Nİ DA Ğ LA R
NI M DA TÜ R LÜ TÜ R LÜ
51
A R DI NA
YA ZI M VAR
53
Kİİ M SE
E V VE L
55
LE R YA N MA SIN
Bİ R BA ŞI Mİ Dİ
57
A NA M YA N SI N DE R Dİ
Şİ M Dİ Bİ R DE GU ZU M
59
ME
VAR
61
63

GESİ BAĞLARINDA DOLANIYORUM

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ahmet Gazi AYHAN

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

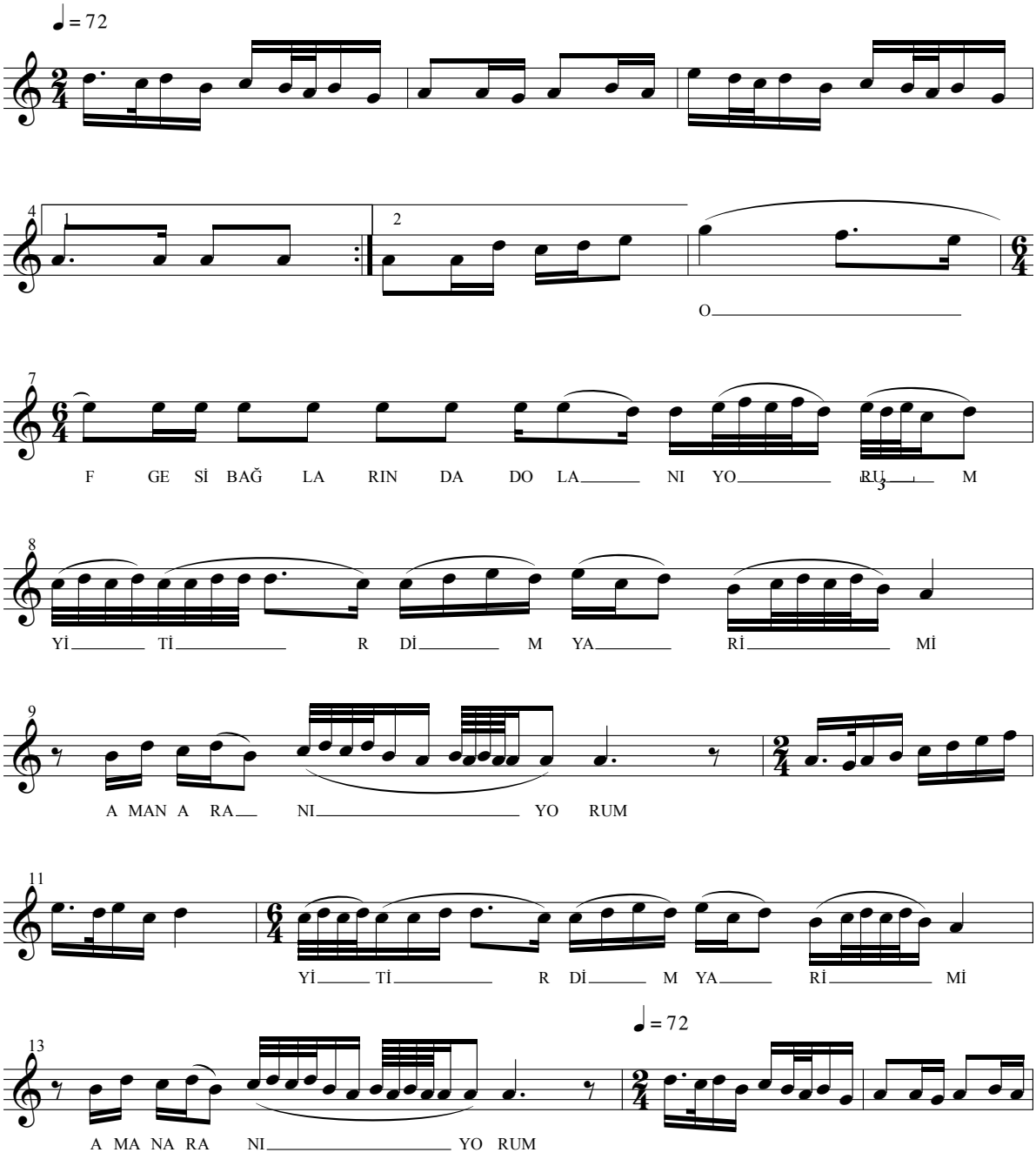

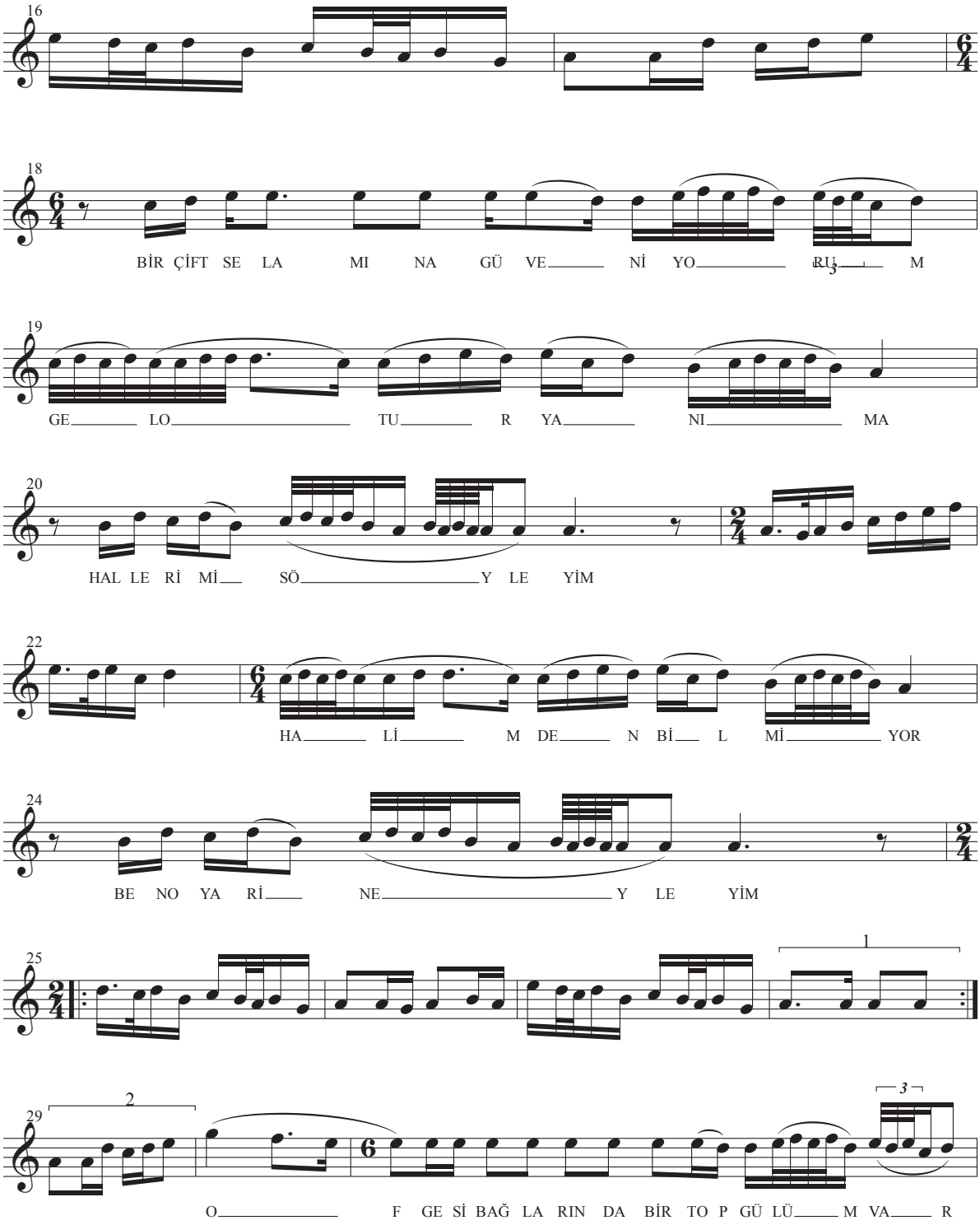
16
18
BİR ÇİFT SE LA MI NA GÜ VE Nİ YO RU M
19
GE LO TU R YA NI MA
20
HAL LE Rİ Mİ SÖ Y LE YİM
22
HA Lİ M DE N BİL Mİ YOR
24
BE NO YA Rİ NE Y LE YİM
25
1
29
2
3
O F GE Sİ BAĞ LA RIN DA BİR TO P GÜ LÜ M VA R

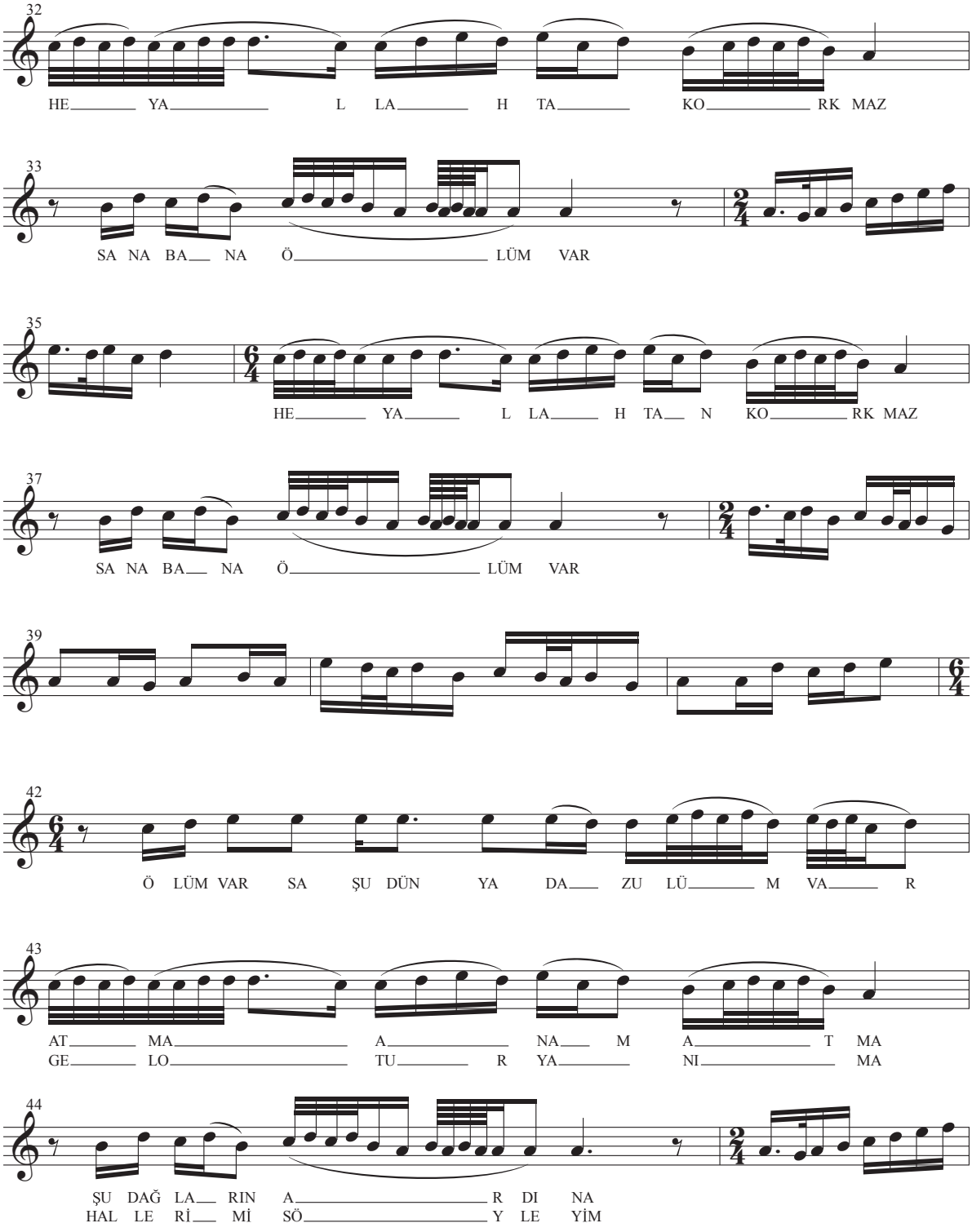
32
HE YA L LA H TA KO RK MAZ
33
SA NA BA NA Ö LÜM VAR
35
HE YA L LA H TA N KO RK MAZ
37
SA NA BA NA Ö LÜM VAR
39
42
Ö LÜM VAR SA ŞU DÜN YA DA ZU LÜ M VA R
43
AT MA A NA M A T MA
GE LO TU R YA NI MA
44
ŞU DAĞ LA RIN A R DI NA
HAL LE Rİ Mİ SÖ Y LE YİM

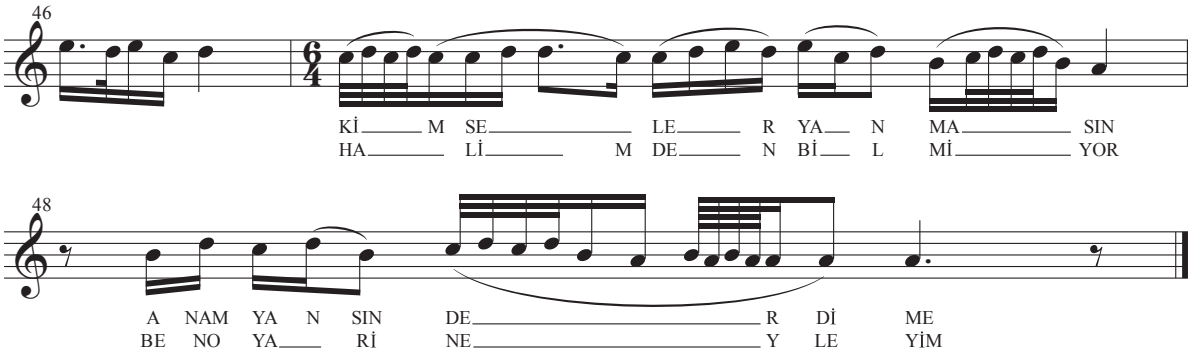

-1-
OF GESİ BAĞLARINDA DOLANIYORUM
YİTİRDİM YÂRİMİ (AMAN) ARANIYORUM
BİR ÇİFT SELÂMINA GÜVENİYORUM

NAKARAT
GEL OTUR YANIMA HALLERİMİ SÖYLEYİM
HALİMDEN BİLMİYOR BEN O YÂRİ NEYLEYİM

-2-
OF GESİ BAĞLARINDA BİR TOP GÜLÜM VAR
HEY ALLAH'TAN KORKMAZ SANA BANA ÖLÜM VAR
ÖLÜM VARSA ŞU DÜNYADA ZULÜM VAR

NAKARAT
GEL OTUR YANIMA HALLERİMİ SÖYLEYİM
HALİMDEN BİLMİYOR BEN O YÂRİ NEYLEYİM

GİDENLERDEN GELMİŞ YOK

Yöresi: Kayseri / Sarığlan / Karpınar
Kaynak kişi: Âşık Hüseyin ASLAN

Derleyen: THM Merkez Müd.
Notaya aln: Işık BAŞEL

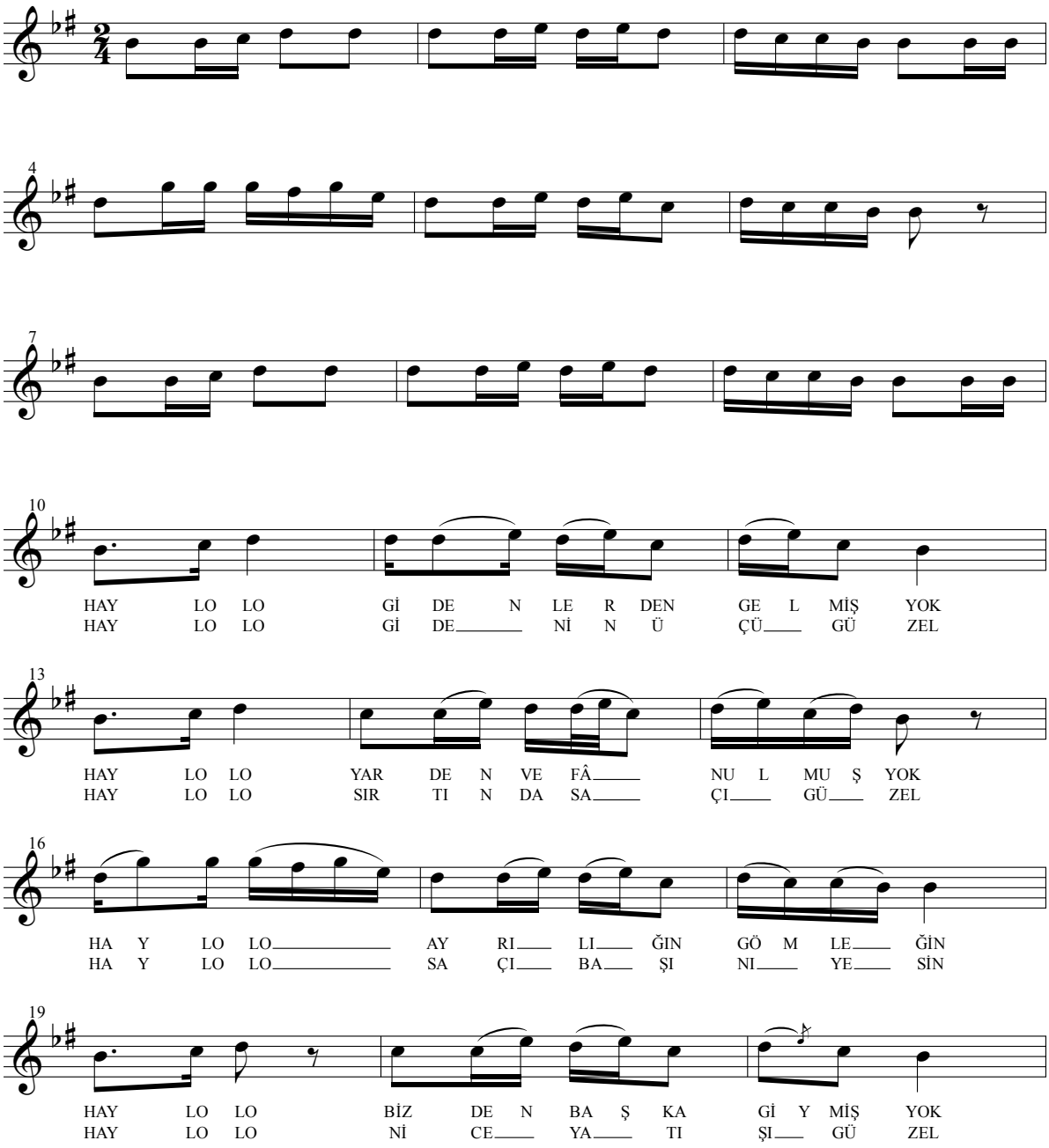

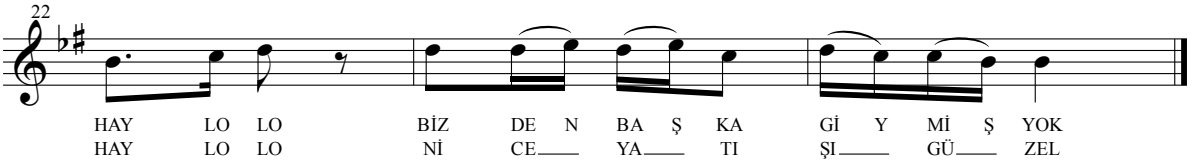

-1-

HAY LO LO GİDENLERDEN GELMİŞ YOK
HAY LO LO YÂRDEN VEFÂ BULMUŞ YOK
HAY LO LO AYRILIĞIN GÖMLEĞİN
HAY LO LO BİZDEN BAŞKA GİYMİŞ YOK

-2-

HAY LO LO GİDENİN ÜÇÜ GÜZEL
HAY LO LO SIRTINDA SAÇI GÜZEL
HAY LO LO SAÇI BAŞINI YESİN
HAY LO LO NİCE YATIŞI GÜZEL

-3-

HAY LO LO GİDERSEN GÖNDEREYİM
HAY LO LO KUNDURAN DÖNDEREYİM
HAY LO LO KUNDURANI ALIRKEN
HAY LO LO YAR KENDİM ÖLDÜREYİM

GERMİR BAĞLARI

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ahmet Gazi AYHAN

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

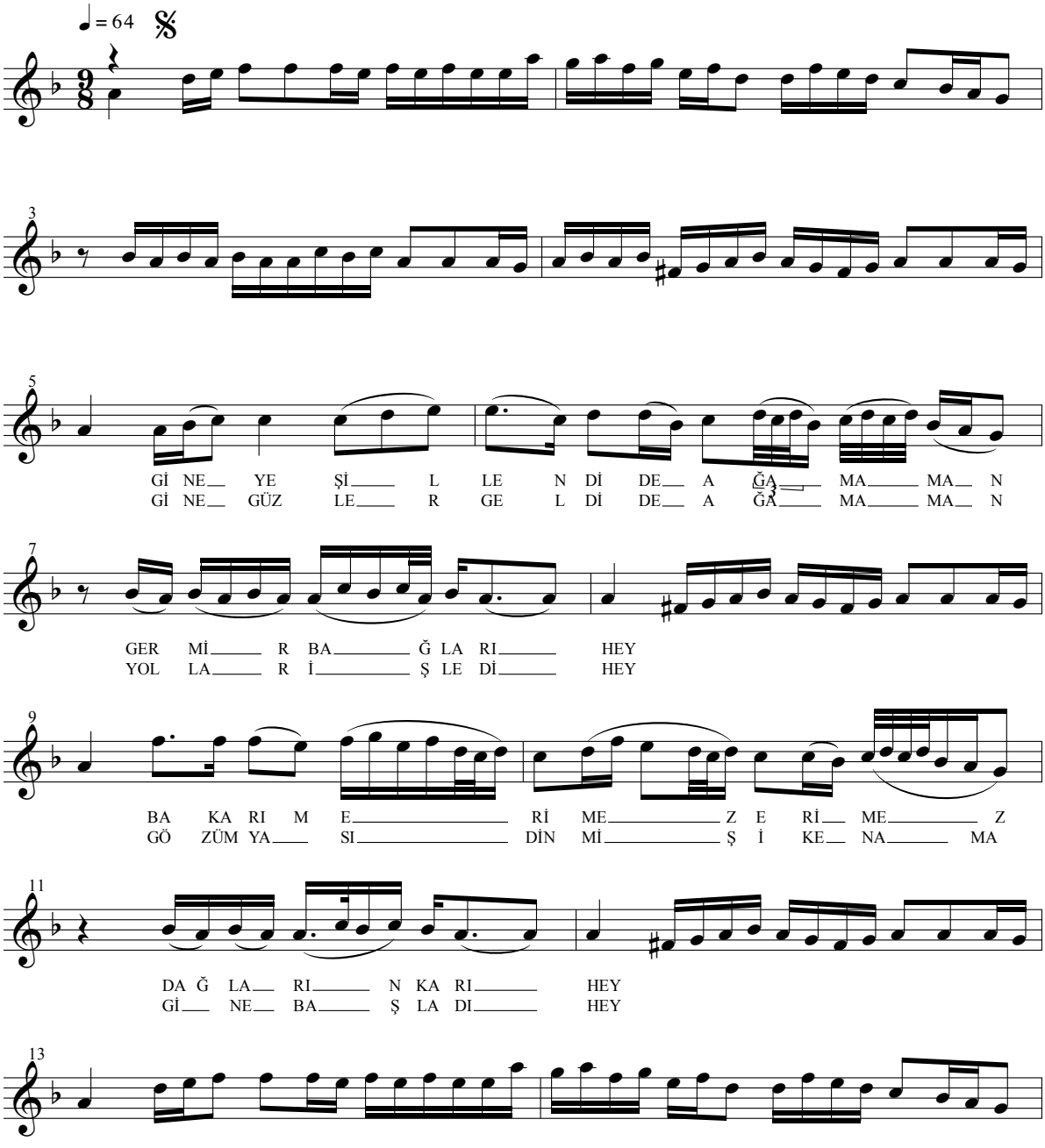

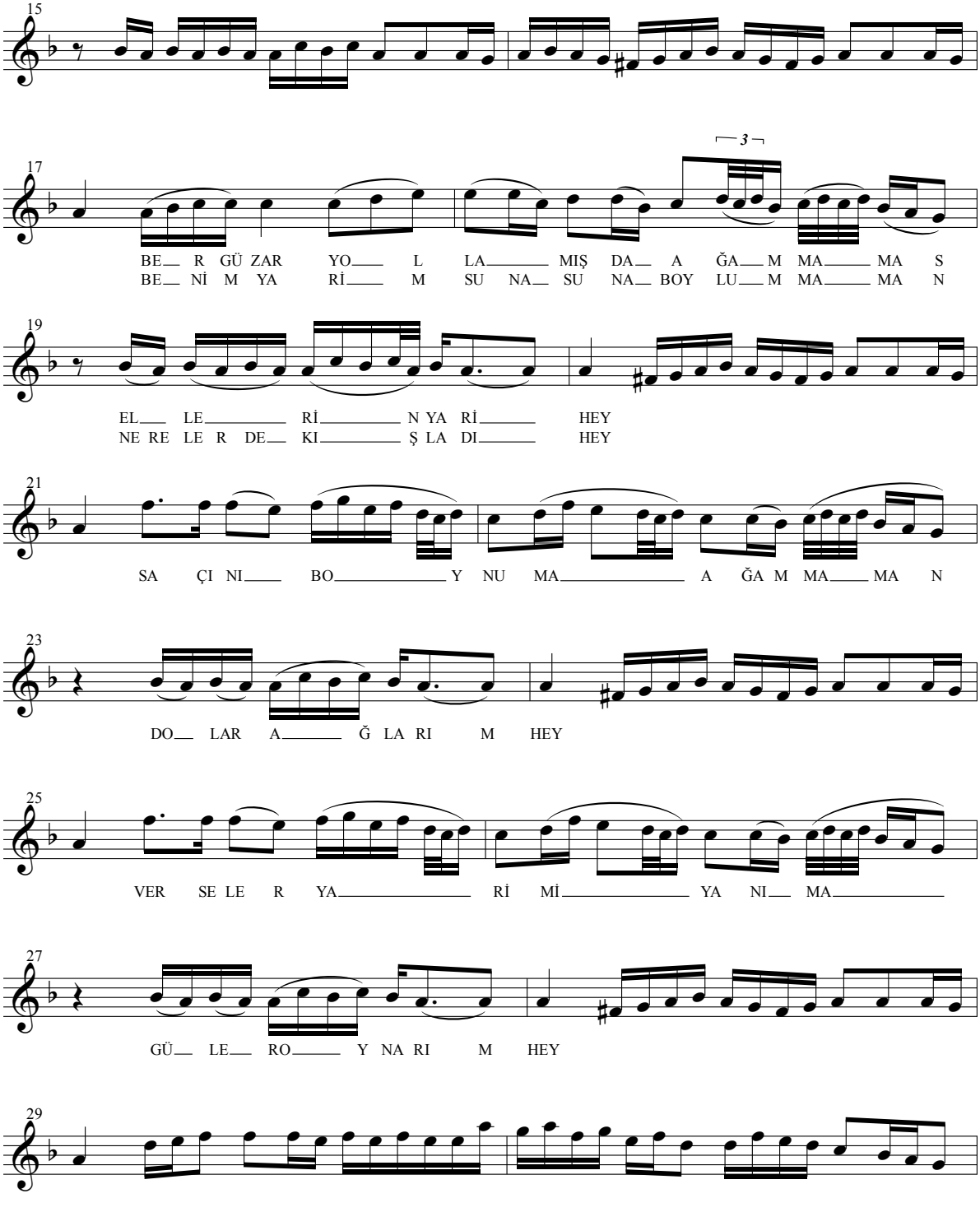
15
17
3
BE R GÜ ZAR YO L LA MIŞ DA A ĞA M MA MA S
BE Nİ M YA Rİ M SU NA SU NA BOY LU M MA MA N
19
EL LE Rİ N YA Rİ HEY
NE RE LE R DE KI Ş LA DI HEY
21
SA ÇI NI BO Y NU MA A ĞA M MA MA N
23
DO LAR A Ğ LA RI M HEY
25
VER SE LE R YA Rİ Mİ YA NI MA
27
GÜ LE RO Y NA RI M HEY
29

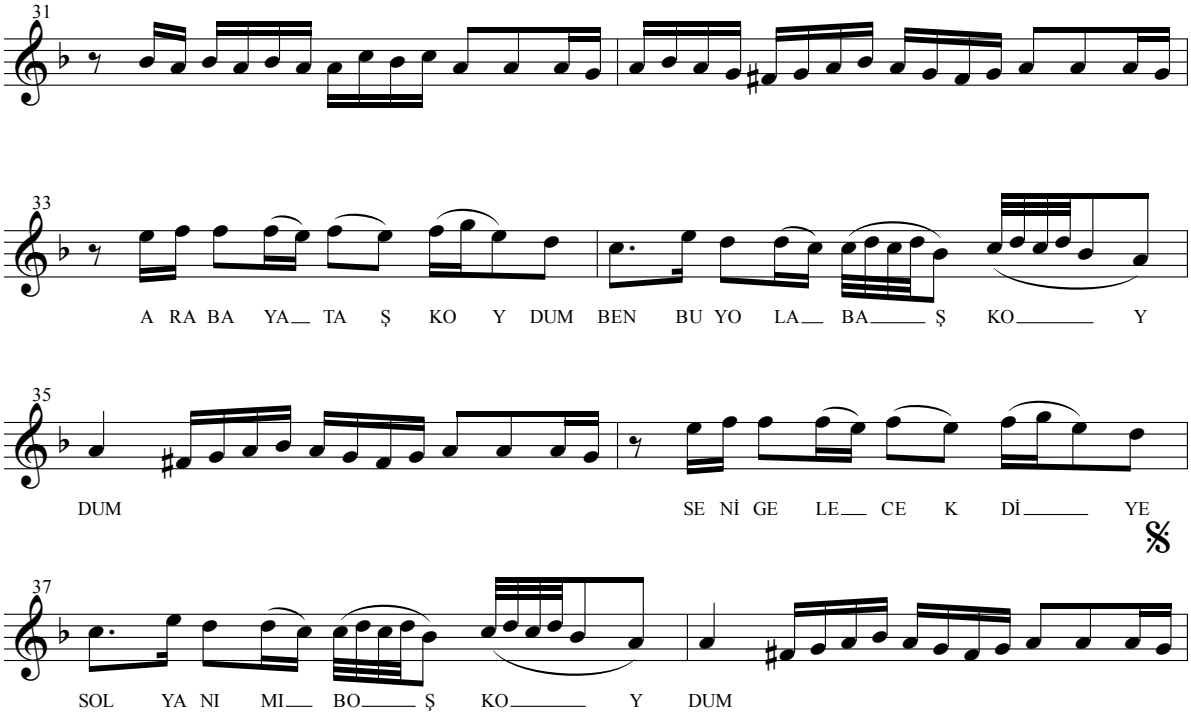

-1-
GİNE YEŞİLLENDİ AĞAM AMAN GERMİR BAĞLARI HEY
BAKARIM ERİMEZ DAĞLARIN KARI HEY
BERGÜZAR YOLLAMIŞ DA AĞAM AMAN ELLERİN YÂRİ HEY

NAKARAT
SAÇINI BOYNUMA AĞAM AMAN DOLAR AĞLARIM
VERSELER YÂRİMİ YANIMA DA GÜLER OYNARIM HEY

-2-
GİNE GÜZLER GELDİ DE AĞAM AMAN YOLLAR İŞLEDİ
GÖZÜM YAŞI DURMUŞ İKEN AMAN YİNE BAŞLADI HEY
BENİM YÂRİM SUNA BOYLUM AMAN NERELERDE KIŞLADI HEY

NAK.

GÖKTE UÇAN HÜMA KUŞU

Yöresi: Kayseri / Sarız / Binboğa
Kaynak kişi: Ahmet KARA

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

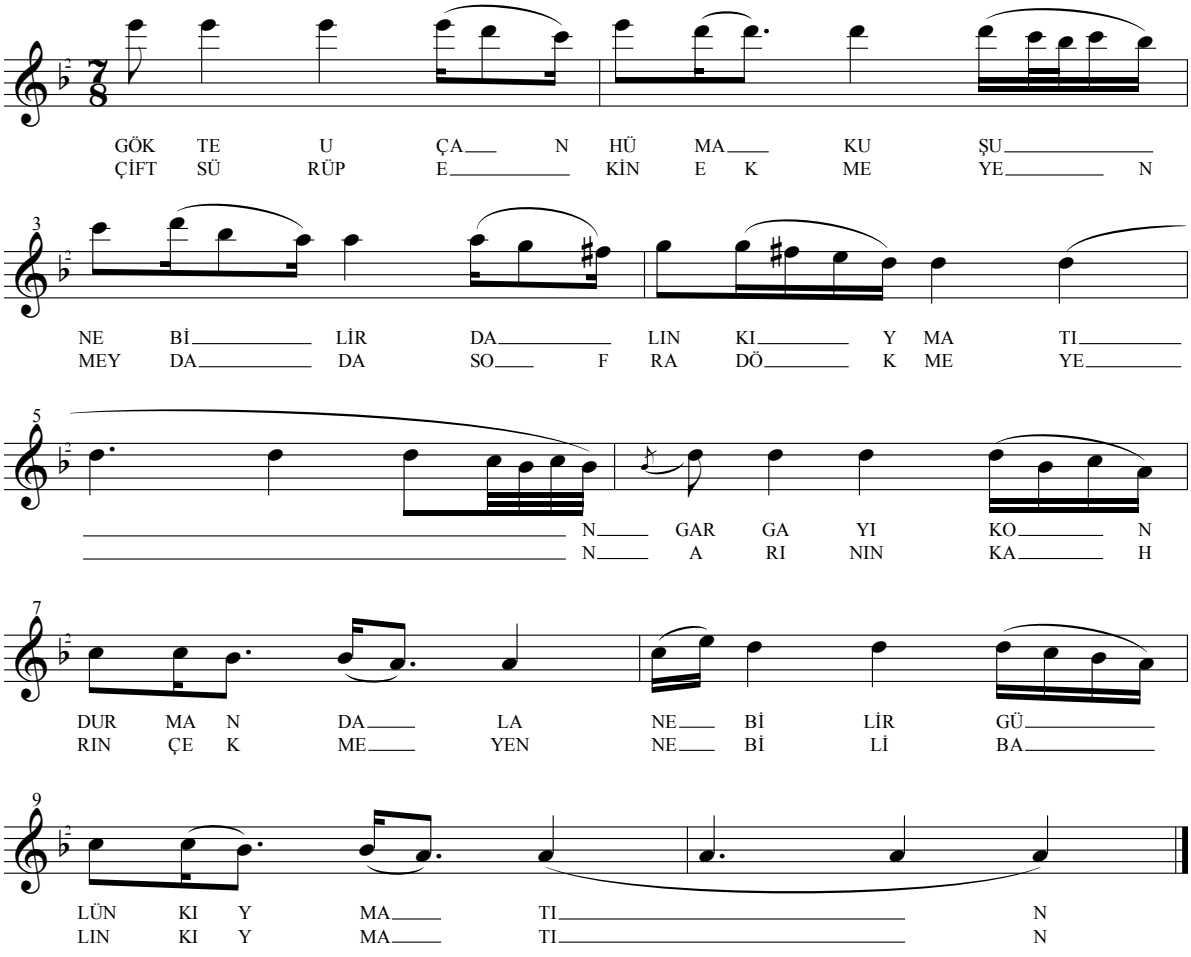

-1-
GÖKTE UÇAN HÜMA KUŞU
NE BİLİR DALIN KIYMATIN
GARGAYI KONDURMAM DALA
NE BİLİR GÜLÜN KIYMATIN

-2-
ÇİFT SÜRÜP EKİN EKMEYEN
MEYDANA SOFRA DÖKMEYEN
ARININ KAHRIN ÇEKMEYEN
NE BİLİR BALIN KIYMATIN

-3-
MENCİLİSTEN SÖZ ATANLAR
GERÇEĞE YALAN KATANLAR
SONRA BEYLİĞE YETENLER
NE BİLİR ELİN KIYMATIN

GÖZELLERDEN ÜÇ GÖZEL VAR SEVECEK (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı / Şabanlı Köyü
Kaynak kişi: Fatma YILDIRIM (Önal)

Derleyen: Emin YILDIRIM
Derleme Tarihi: 1993
Notaya alan: Okan AVŞARKOCAOĞLU

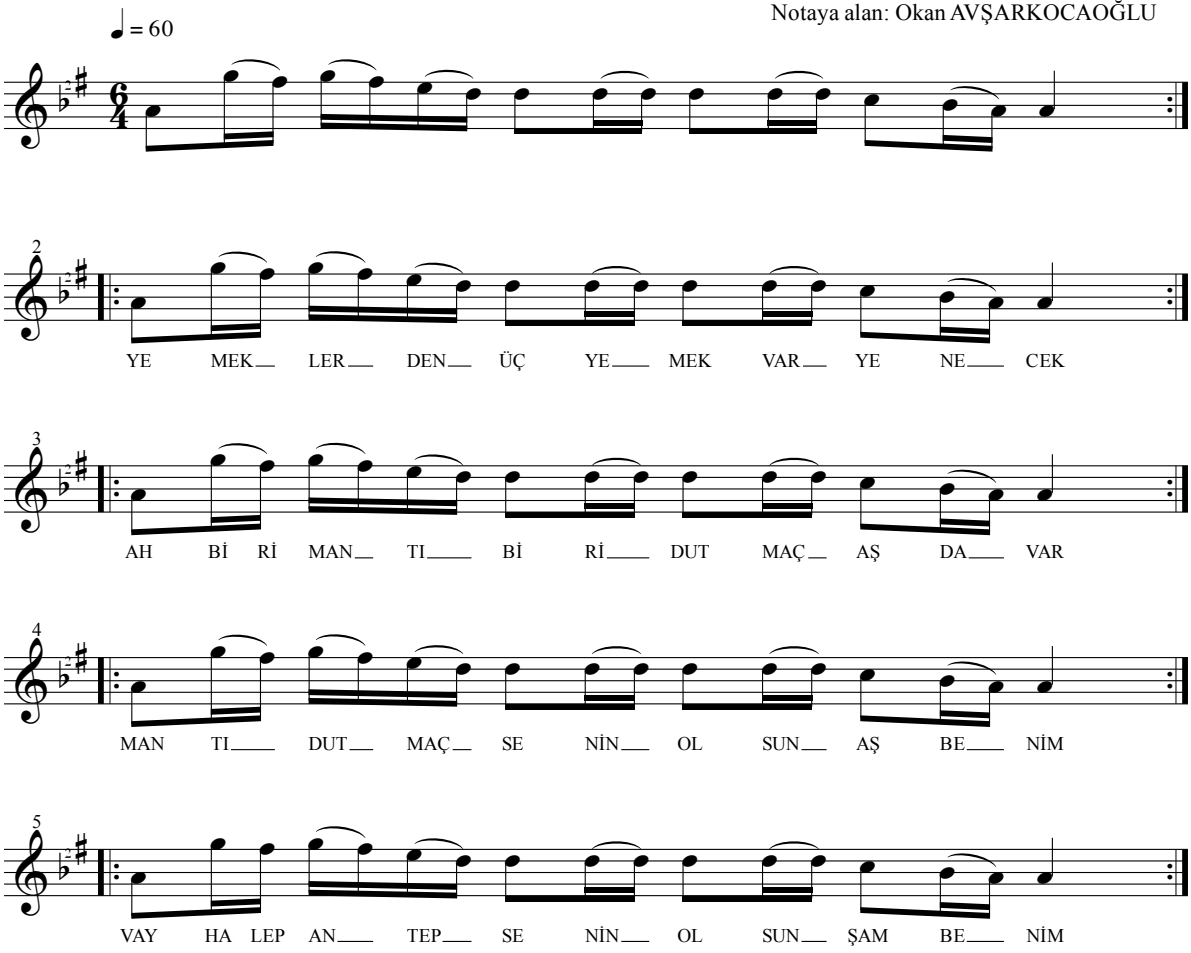

-1-
YEMEKLERDEN ÜÇ YEMEK VAR YENECEK
BİRİ MANTI, BİRİ DUTMAÇ AŞ DA VAR
MANTI, DUTMAÇ SENİN OLSUN AŞ BENİM
VAY HALEP ANTEP SENİN OLSUN ŞAM BENİM

-2-
BİNEKLERDE ÜÇ BİNEK VAR BİNECEK
BİRİ YAĞIZ BİRİ DORU KIR DA VAR
YAĞIZ DORU SENİN OLSUN KIR BENİM
VAY HALEP ANTEP SENİN OLSUN ŞAM BENİM

-3-
SEHERLERDE ÜÇ SEHER VAR GEZECEK
BİRİ HALEP, BİRİ ANTEP ŞAM DA VAR
HALEP ANTEP SENİN OLSUN ŞAM BENİM
VAY HALEP ANTEP SENİN OLSUN ŞAM BENİM

-4-
GÖZELLERDEN ÜÇ GÖZEL VAR SEVECEK
BİRİ GELİN BİRİ GÖRÜM GIZ DA VAR
GELİN GÖRÜM SENİN OLSUN GIZ BENİM
VAY HALEP ANTEP SENİN OLSUN ŞAM BENİM

GUYUNUN BAŞINA GELMESİN ELLER

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ahmet KURTKAYA

Derleyen: Ankara Devl. Kons.
Notaya alan: Altan DEMİREL

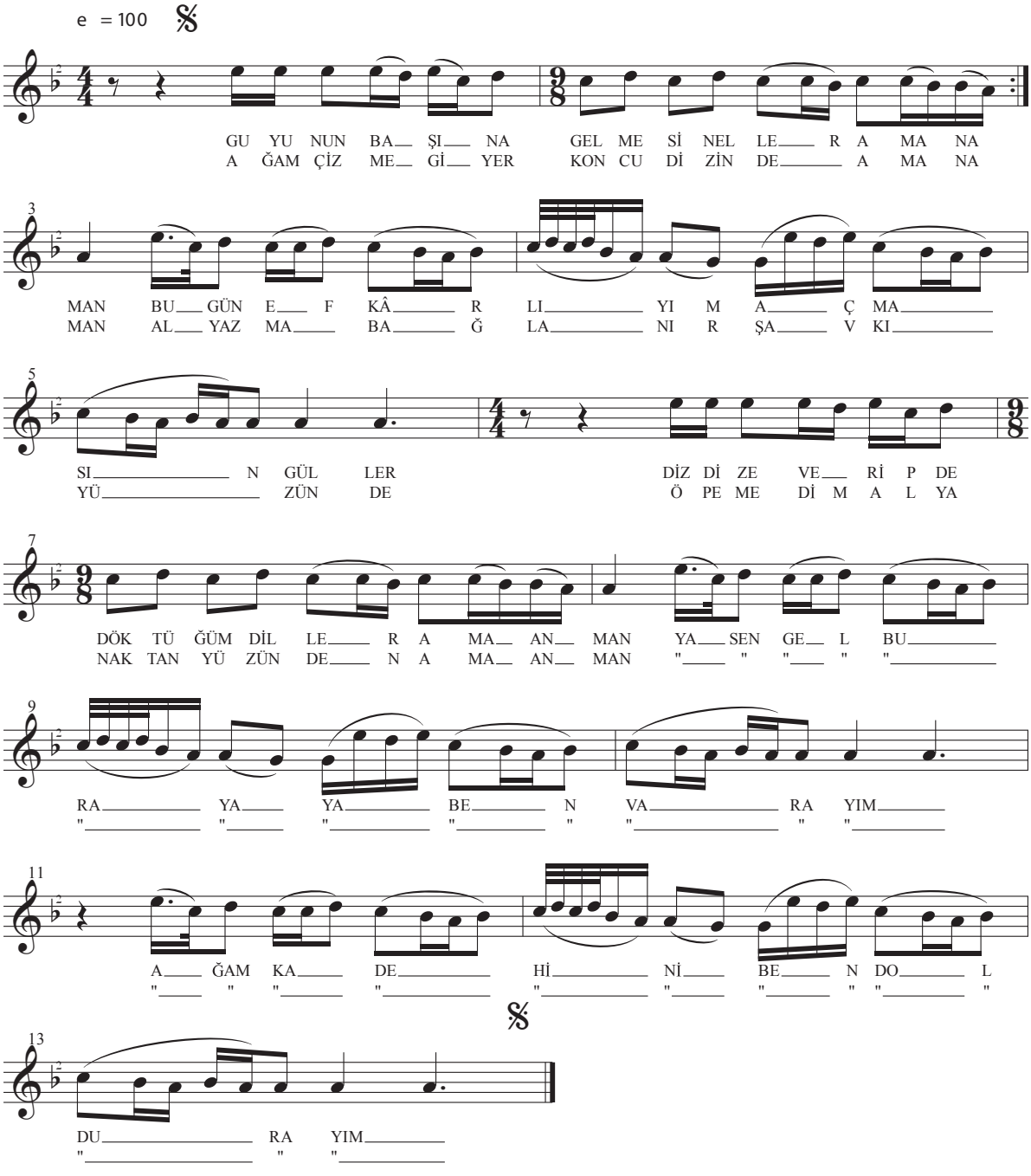

HACI HAFIZ'IN KOŞMA KOŞMA BENLERİ

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Osman UYAN

Derleyen: Şaban UYAN
Notaya alan: Şaban UYAN

♩ = 80

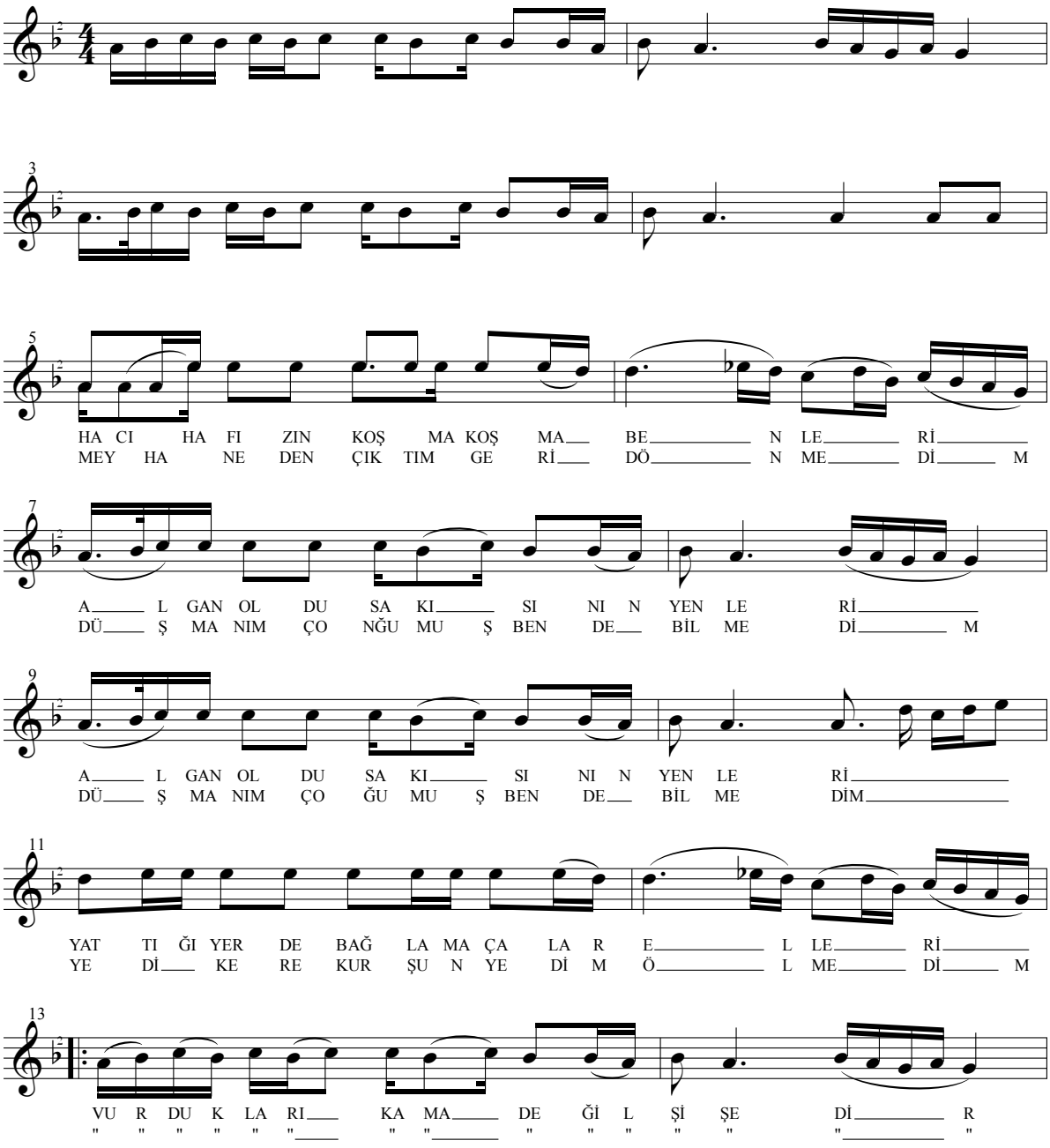

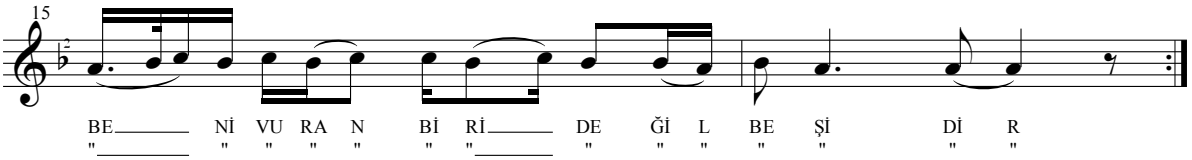

-1-
HACI HAFIZIN KOŞMA KOŞMA BENLERİ
AL KAN OLDU SAKISININ YENLERİ
YATTIĞI YERDE BAĞLAMA ÇALAR ELLERİ

NAKARAT
VURDUKLARI KAMA DEĞİL ŞİŞEDİR
BENİ VURAN BİRİ DEĞİL BEŞİDİR

-2-
MEYHANEDEN ÇIKTIM GERİ DÖNMEDİM
DÜŞMANIM ÇOĞUMUŞ BENDE BİLMEDİM
YEDİ KERE KURŞUN YEDİM ÖLMEDİM

NAK.

HA CANIM DENİZE DALACAĞIM (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Sarız
Kaynak kişi: Münevver SEZER
Hamza ÖZDEMİR

Derleyen: Ahmet ÖZDEMİR
Notaya alan: Halil ATILGAN

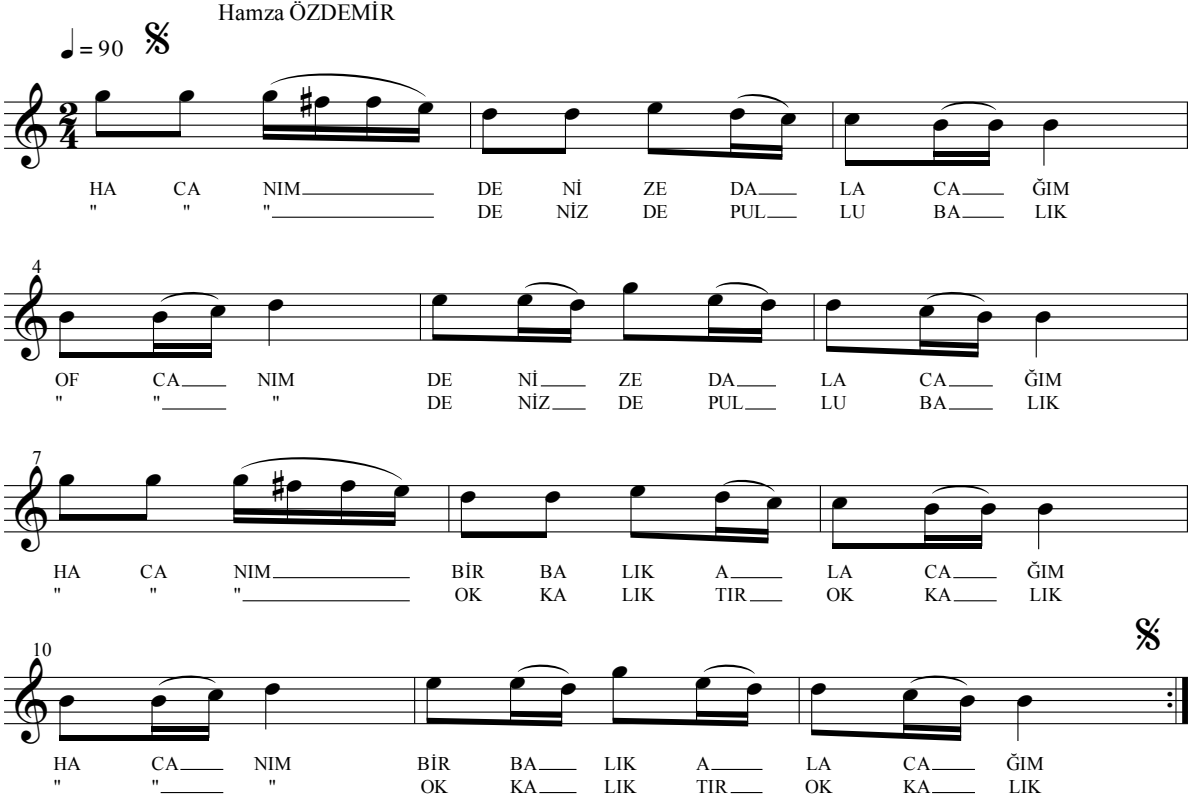

HA CANIM DENİZE DALACAĞIM
OF CANIM DENİZE DALACAĞIM
HA CANIM BİR BALIK ALACAĞIM
OF CANIM BİR BALIK ALACAĞIM

HA CANIM DENİZDE PULLU BALIK
OF CANIM DENİZDE PULLU BALIK
HA CANIM OKKALIKTIR OKKALIK
OF CANIM OKKALIKTIR OKKALIK

HACILAR KÖYÜNE BASTIĞIM OLDU

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Mehmet KINIK

Derleyen: Mehmet KINIK
Notaya alan: Mehmet KINIK

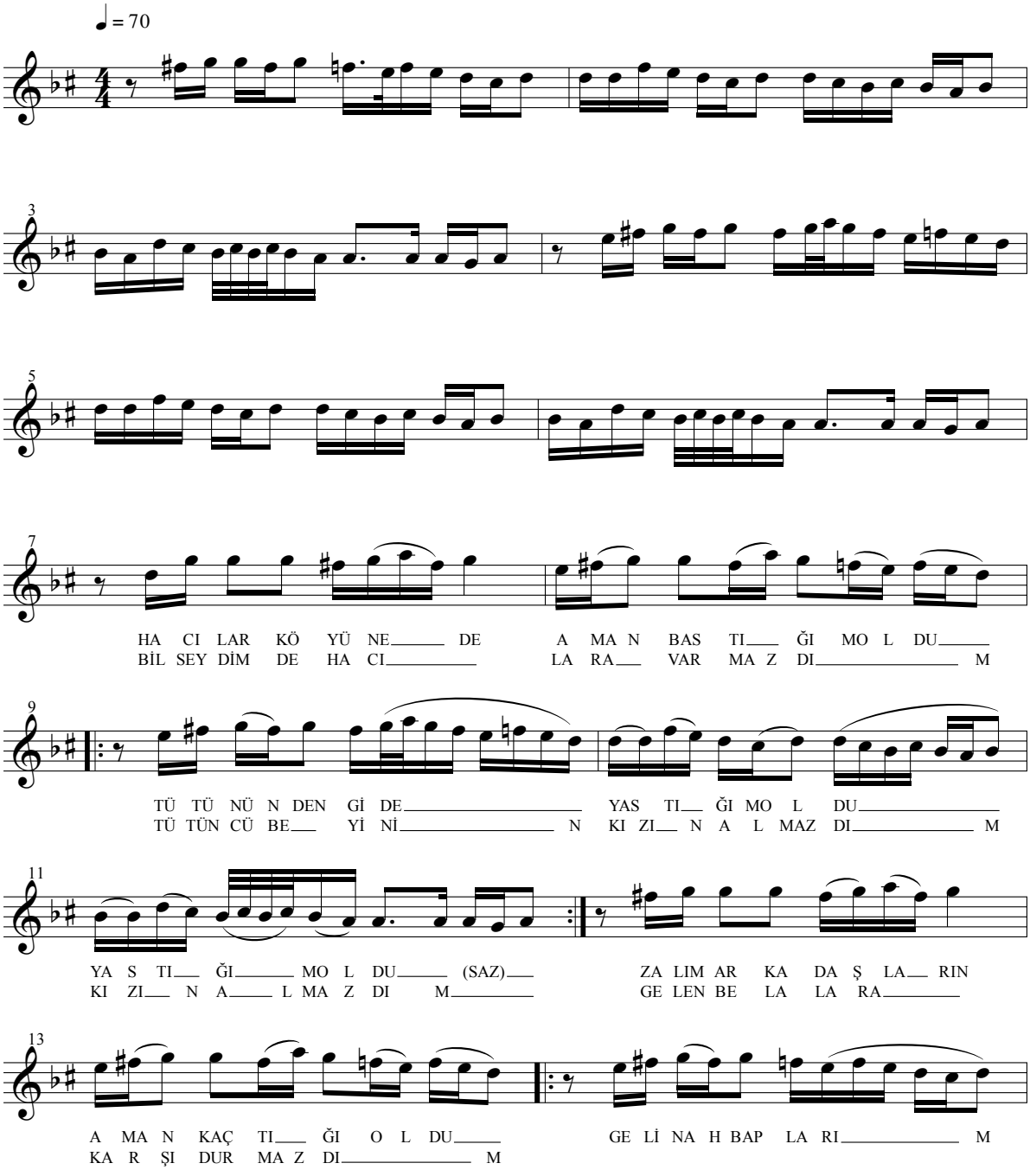

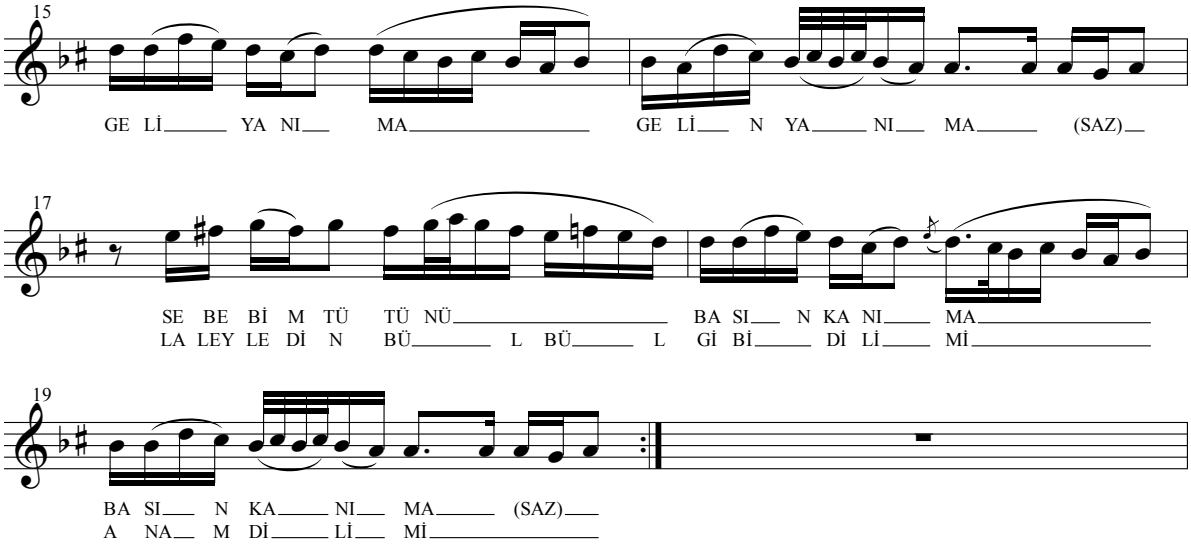

-1-
HACILAR KÖYÜNE DE (AMAN) BASTIĞIM OLDU
TÜTÜNÜN DENGİ DE YASTIĞIM OLDU
ZALIM ARKADAŞLARIN (AMAN) KAÇTIĞI OLDU

NAKARAT
GELİN AHBAPLARIM GELİN YANIMA
SEBEBİM TÜTÜNÜ BASIN KANIMA

-2-
BİLSEYDİM DE HACILARA VARMAZDIM
TÜTÜNCÜ BEYİNİN KIZIN ALMAZDIM
GELEN BELALARA KARŞI DURMAZDIM

NAK.

-3-
NE YAPTIM BALAĞIN ALİ SANA NE YAPTIM
YERİMİ GÖSTERDİN CİĞERİM YAKTIN
BEŞ YÜZ ALTINLA DA AÇIĞA ÇIKTIN

NAK.

-4-
ERENLER ERENLER KANLI ERENLER
ERENLER İÇİNDE ÇERKEZ VURANLAR
TESLİMİM DİY İNCE CANA KIYANLAR

NAK.

HAMURU BEZİLEDİM (GÜVER YAYLALAR GÜVER) (Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı / Emeyil
Kaynak kişi: Köy kadınları

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya alan: Erdem ÇALIŞKANEL

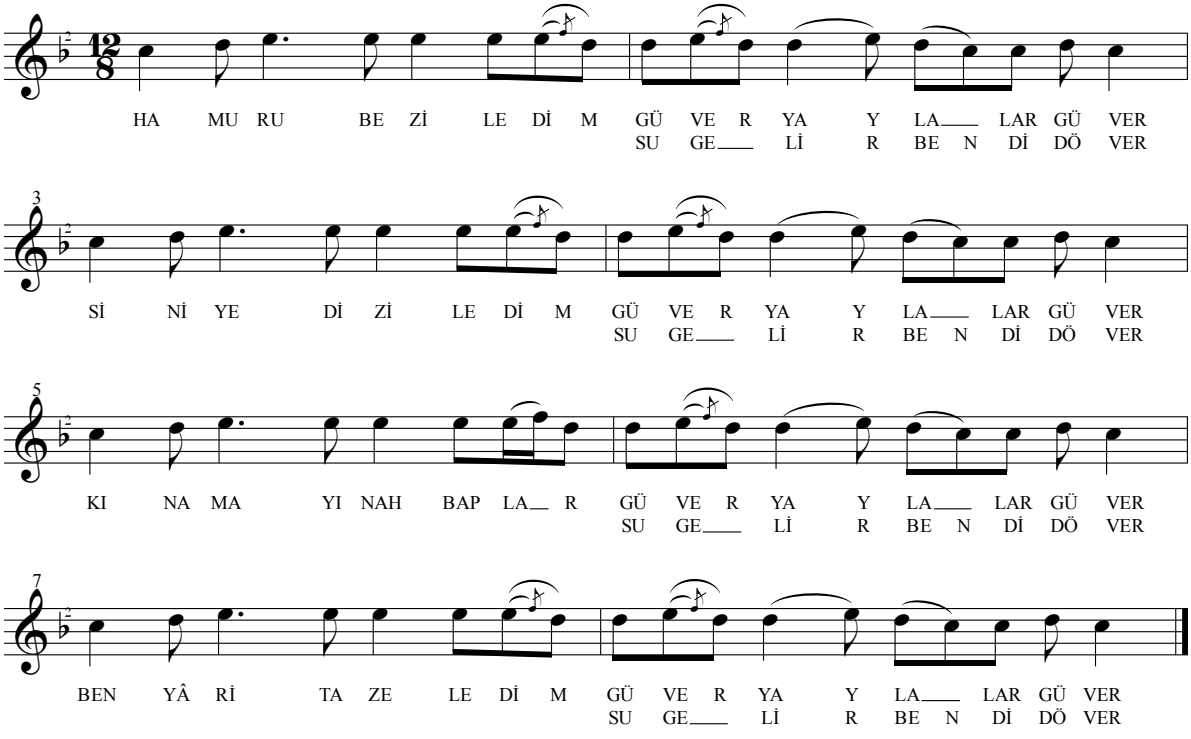

HAMURU BEZİLEDİM
GÜVER YAYLALAR GÜVER
HAMURU BEZİLEDİM
SU GELİR BENDİ DÖVER

KURŞUN ATTIM AVLUYA
GÜVER YAYLALAR GÜVER
KURŞUN ATTIM AVLUYA
SU GELİR BENDİ DÖVER

SİNİYE DİZİLEDİM
GÜVER YAYLALAR GÜVER
SİNİYE DİZİLEDİM
SU GELİR BENDİ DÖVER

DÜŞTÜM MAPUSHANEYE
GÜVER YAYLALAR GÜVER
DÜŞTÜM MAPUSHANEYE
SU GELİR BENDİ DÖVER

KINAMAYIN AHBAPLAR
GÜVER YAYLALAR GÜVER
KINAMAYIN AHBAPLAR
SU GELİR BENDİ DÖVER

MAPUSHANE YARILDI
GÜVER YAYLALAR GÜVER
MAPUSHANE YARILDI
SU GELİR BENDİ DÖVER

BEN YÂRİ TAZELEDİM
GÜVER YAYLALAR GÜVER
BEN YÂRİ TAZELEDİM
SU GELİR BENDİ DÖVER

YÂR BOYNUMA SARILDI
GÜVER YAYLALAR GÜVER
YÂR BOYNUMA SARILDI
SU GELİR BENDİ DÖVER

HAVLULARI DEĞİRMİ (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Pazarören
Kaynak kişi: Sultan ÖZKAN

Derleyen: Ankara Devl. Kons.
Notaya alan: Altan DEMİREL

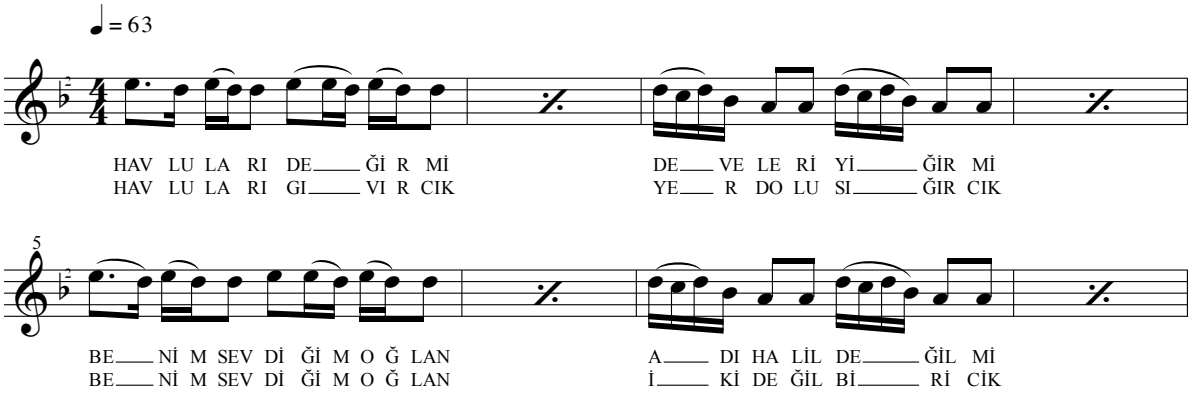

-1-
HAVLULARI DEĞİRMİ
DEVELERİ YİĞİRMİ
BENİM SEVDİĞİM OĞLAN
ADI HALİL DEĞİL Mİ

-2-
HAVLULARI GIVIRCIK
YER DOLU SIĞIRCIK
BENİM SEVDİĞİM OĞLAN
İKİ DEĞİL BİRİCİK

-3-
HAVLUYA GUŞ TÜREDİ
YEŞİL İDİ GANADI
SENİN GİBİ KÖTÜNÜN
ÇOĞU BENİ SINADI

HAYVAYI YÜKE KOYDUM

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Mehmet IŞIK

Derleyen: Ankara Devl. Kons.
Notaya alan: Altan DEMİREL

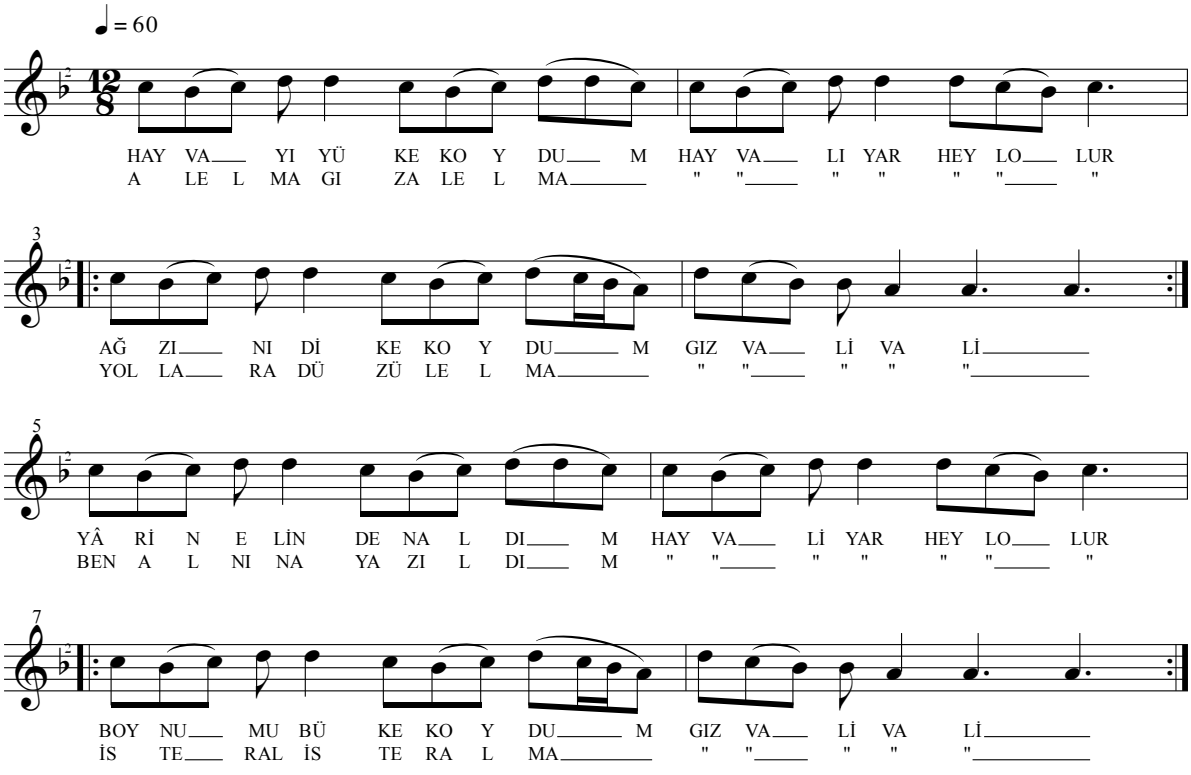

-1-
HAYVAYI YÜKE KOYDUM (HAY VALİ YAR HEYL'LOLUR)
AĞZINI BÜKE KOYDUM (GIZ VALİ VALİ)
YÂRİN ELİNDEN ALDIM (HAY VALİ YAR HEYL'LOLUR)
BOYNUMU BÜKE KOYDUM (GIZ VALİ VALİ)

-2-
ALALMA GIZIL ALMA (HAY VALİ YAR HEYL'LOLUR)
YOLLARA DÜZÜL ELMA (GIZ VALİ VALİ)
BEN ALNINA YAZILDIM (HAY VALİ YAR HEYL'LOLUR)
İSTER AL İSTER ALMA (GIZ VALİ VALİ)

-3-
ALALMANIN DÖRDÜNÜ (HAY VALİ YAR HEYL'LOLUR)
SEV YİĞİDİN MERDİNİ (GIZ VALİ VALİ)
SEVERSEN DE İYİ SEV (HAY VALİ YAR HEYL'LOLUR)
ÇEKME KÖTÜ DERDİNİ (GIZ VALİ VALİ)

HOROZUMU KAÇIRDILAR

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ömer AKPINAR
Mehnet HAMZAOĞLU

Derleyen: Nîdâ TÜFEKÇİ
Notaya alan: Nîdâ TÜFEKÇİ

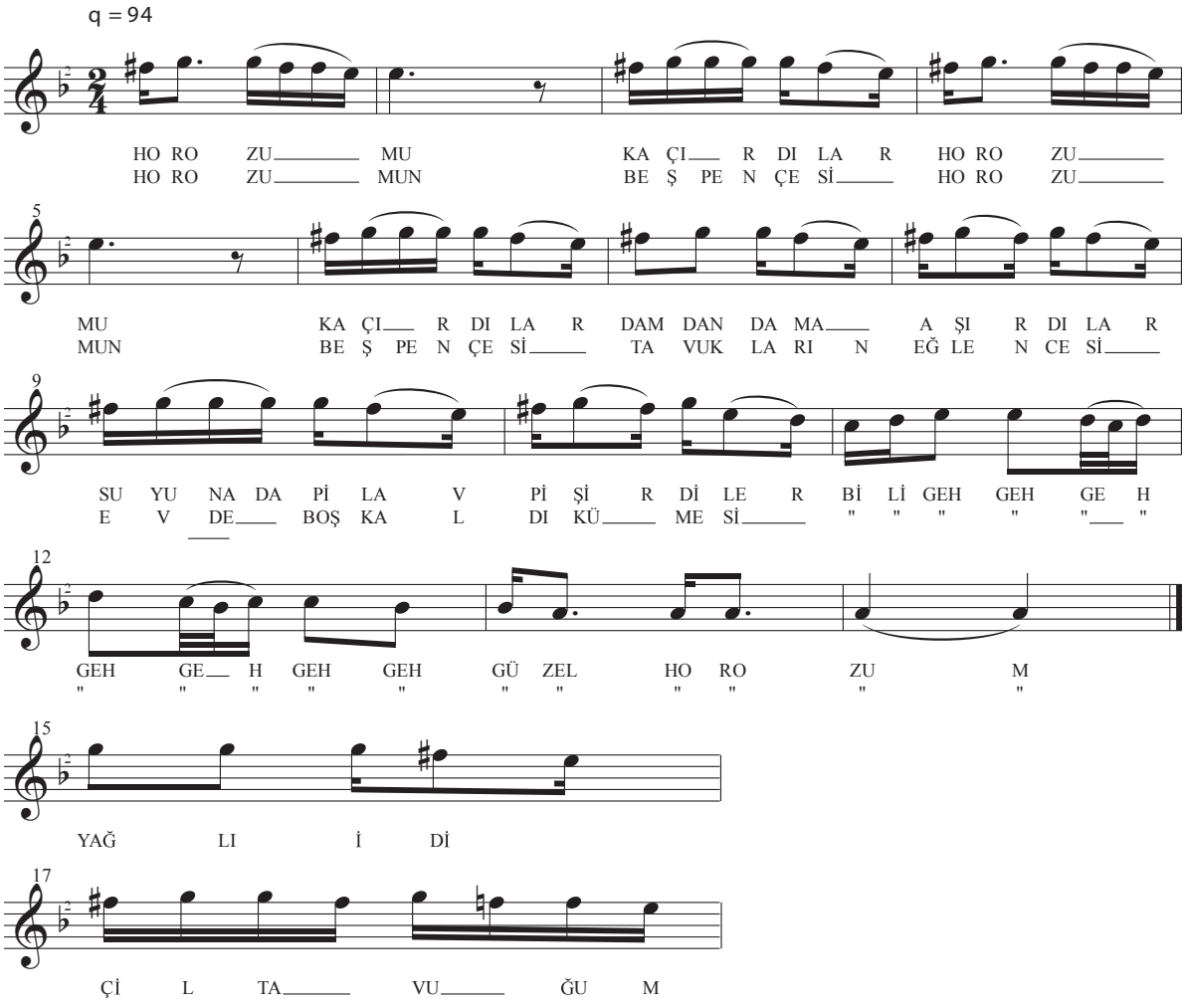

HOROZUMU KAÇIRDILAR
DAMDAN DAMA AŞIRDILAR
SUYUNA DA PİLAV PİŞİRDİLER

NAK.
BİLİ GEH GEH GEH GEH GEH GEH GEH
GÜZEL HOROZUM

HOROZUMUN BEŞ PENÇESİ
TAVUKLARIN EĞLENCESİ
EVDE BOŞ KALDI KÜMESİ

NAK.

HOROZUMDA YAĞLIYDI
KÜMESİNE BAĞLIYDI
ÇİL TAVUĞUN OĞLUYUDU

NAK.

HUNAT MAHLESİNDE YAYLAYAMADIM

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Yöre Ekibi

Derleyen: Mehmet KINIK
Notaya alan: Mehmet KINIK

♩ = 66

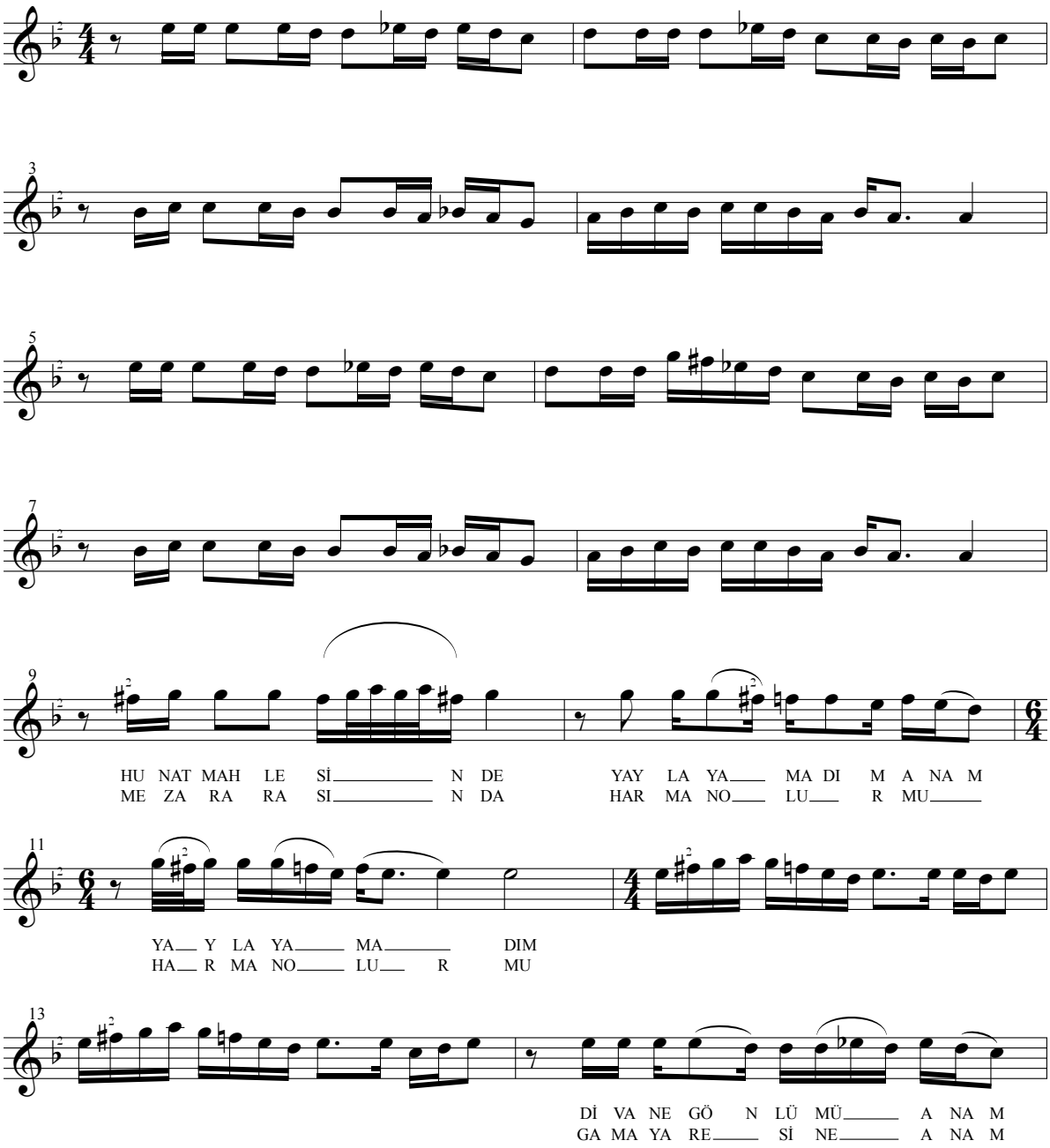

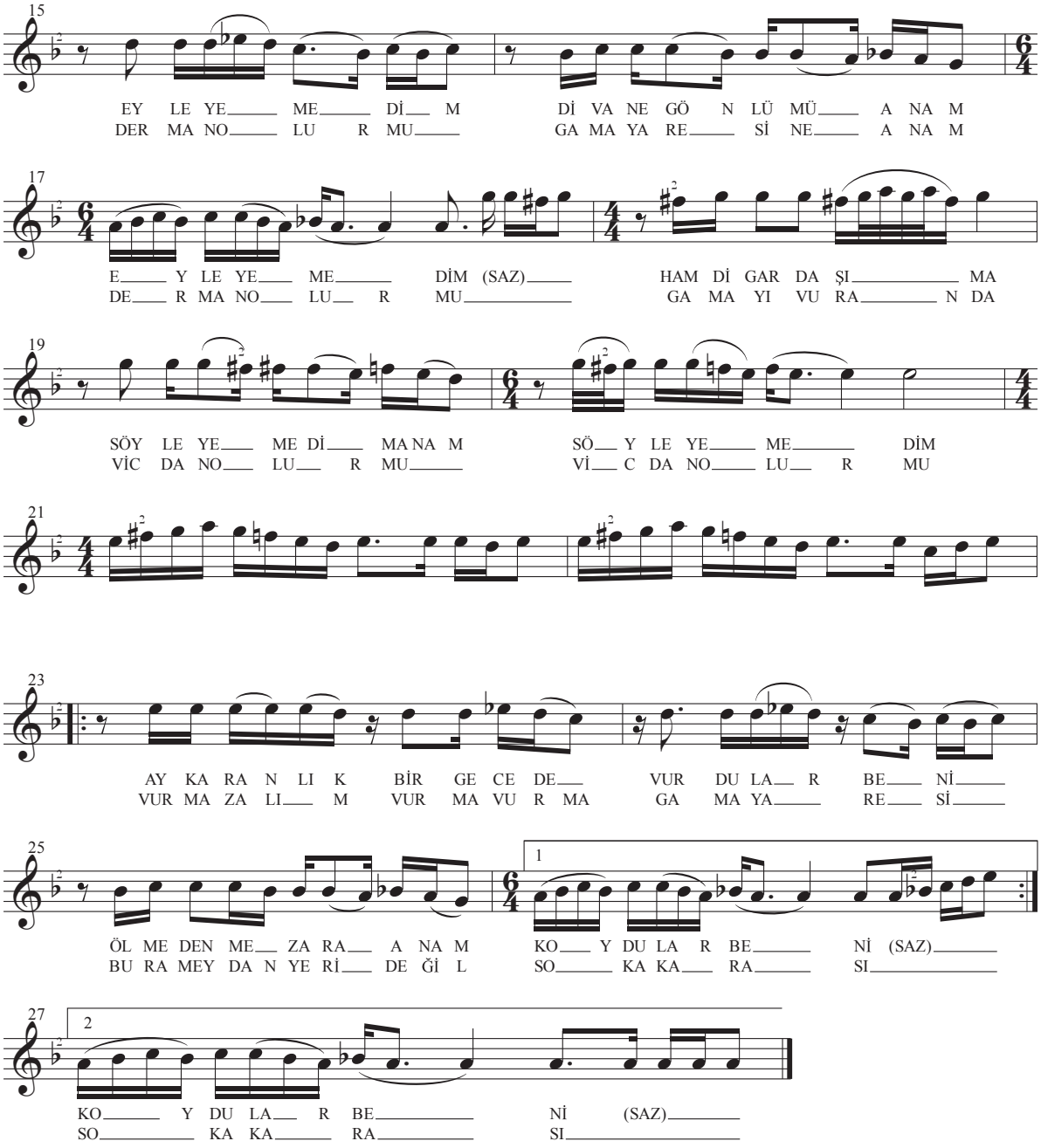
15
EY LE YE ME Dİ M Dİ VA NE GÖ N LÜ MÜ A NA M
DER MA NO LU R MU GA MA YA RE Sİ NE A NA M
17
E Y LE YE ME DİM (SAZ) HAM Dİ GAR DA ŞI MA
DE R MA NO LU R MU GA MA YI VU RA N DA
19
SÖY LE YE ME Dİ MA NA M SÖ Y LE YE ME DİM
VİC DA NO LU R MU Vİ C DA NO LU R MU
21
23
AY KA RA N LI K BİR GE CE DE VUR DU LA R BE Nİ
VUR MA ZA LI M VUR MA VU R MA GA MA YA RE Sİ
25
1
ÖL ME DEN ME ZA RA A NA M KO Y DU LA R BE Nİ (SAZ)
BU RA MEY DA N YE Rİ DE Ğİ L SO KA KA RA SI
27
2
KO Y DU LA R BE Nİ (SAZ)
SO KA KA RA SI

IBRIK ALMIŞ ELİNE (GÜZELLER) (TÜRKÜLÜ HALAY HAVASI)

Yöresi: Kayseri / Tomarza

Derleyen: DurduDEMİREL
Notaya alan: Okan AVŞARKOCAOĞLU

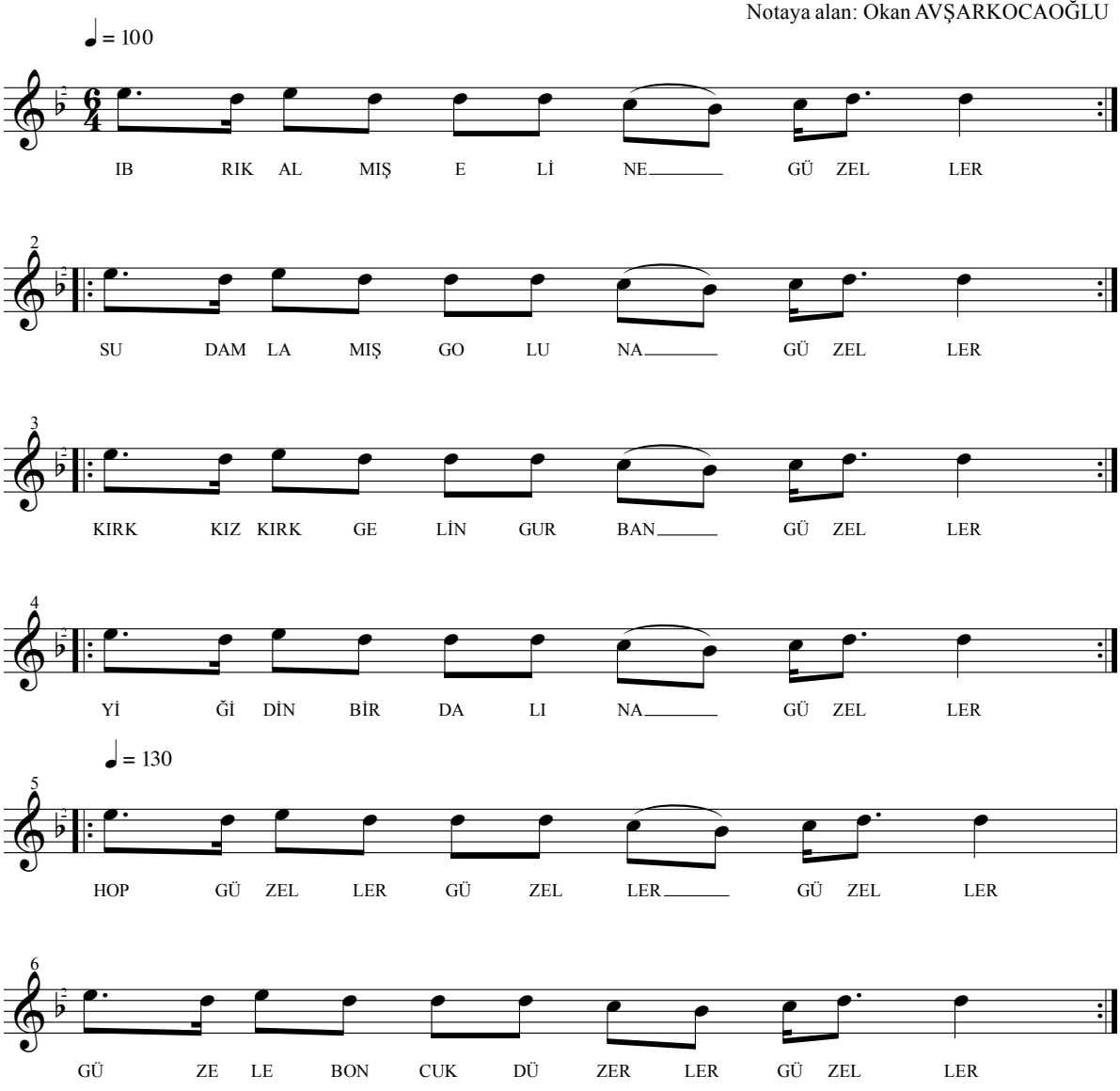

ILGIT ILGIT ESEN SEHER YELLERİ

Yöresi: Kayseri / Sarız
Kaynak kişi: Nesimi ÇİMEN

Derleyen: Süleyman YILDIZ
Ntaya alan: Süleyman YILDIZ

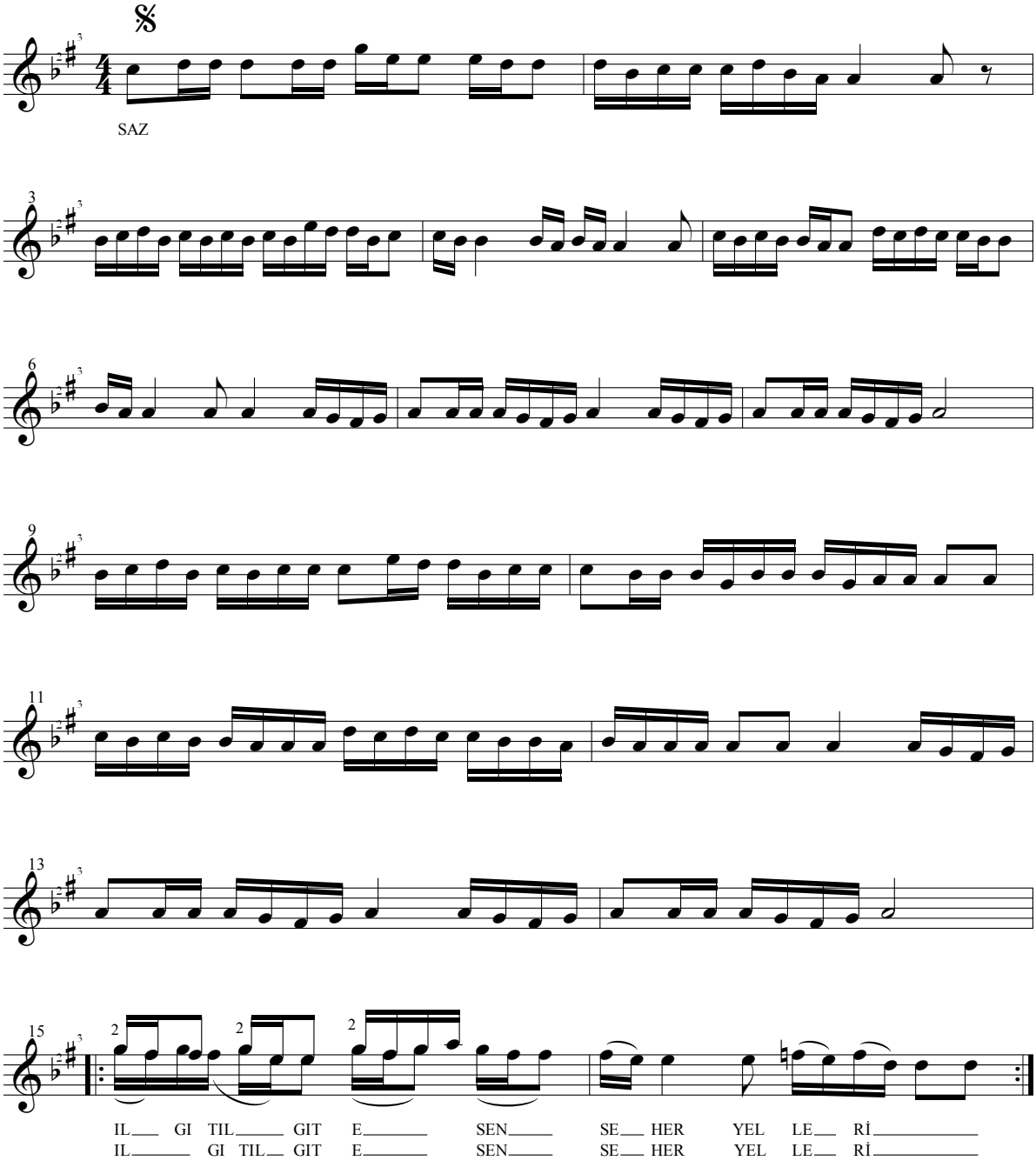

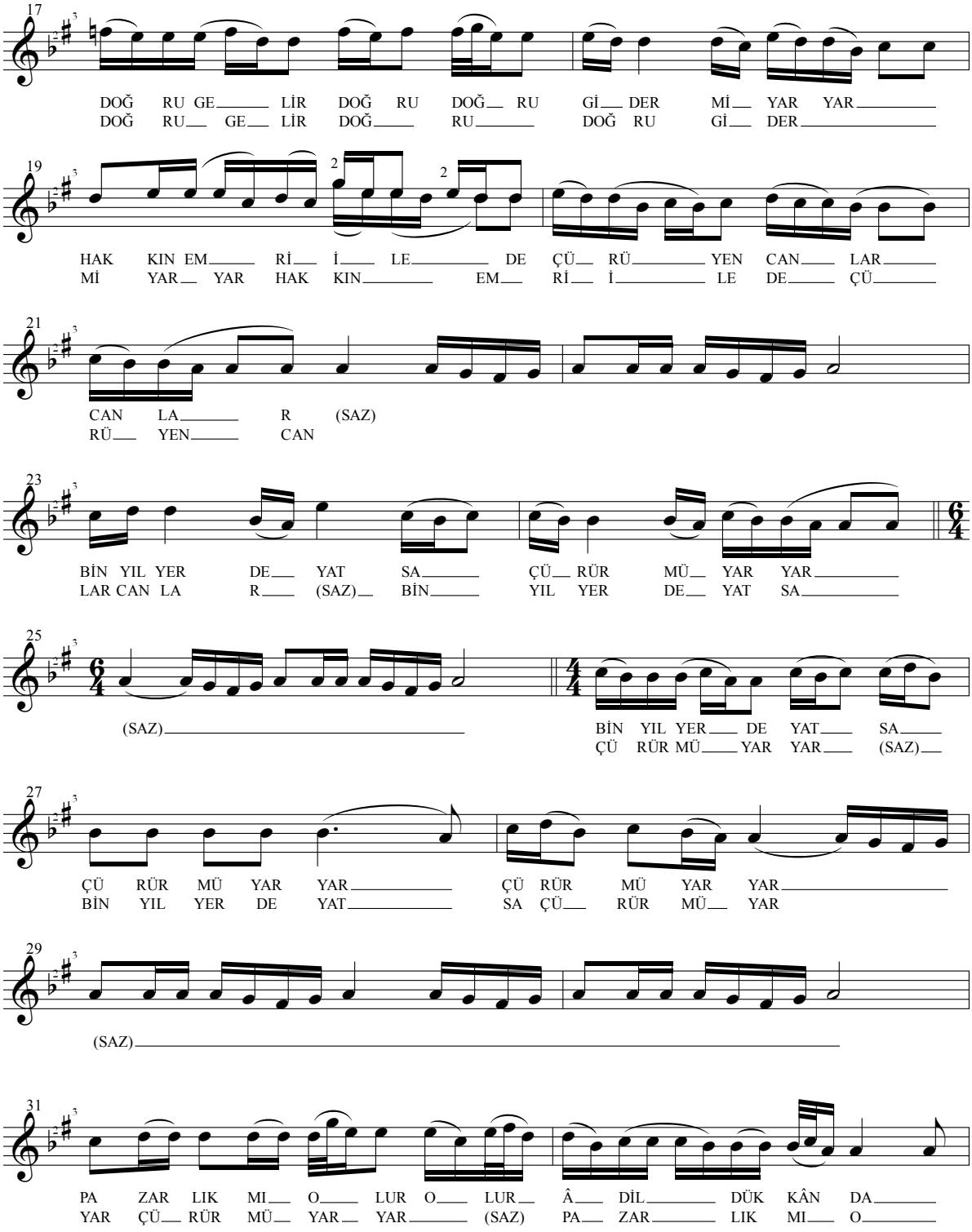
17
DOĞ RU GE LİR DOĞ RU DOĞ RU Gİ DER Mİ YAR YAR
DOĞ RU GE LİR DOĞ RU DOĞ RU Gİ DER
19
HAK KIN EM Rİ İ LE DE ÇÜ RÜ YEN CAN LAR
Mİ YAR YAR HAK KIN EM Rİ İ LE DE ÇÜ
21
CAN LA R (SAZ)
RÜ YEN CAN
23
BİN YIL YER DE YAT SA ÇÜ RÜR MÜ YAR YAR
LAR CAN LA R (SAZ) BİN YIL YER DE YAT SA
25
(SAZ)
BİN YIL YER DE YAT SA
ÇÜ RÜR MÜ YAR YAR (SAZ)
27
ÇÜ RÜR MÜ YAR YAR ÇÜ RÜR MÜ YAR YAR
BİN YIL YER DE YAT SA ÇÜ RÜR MÜ YAR
29
(SAZ)
31
PA ZAR LIK MI O LUR O LUR Â DİL DÜK KÂN DA
YAR ÇÜ RÜR MÜ YAR YAR (SAZ) PA ZAR LIK MI O

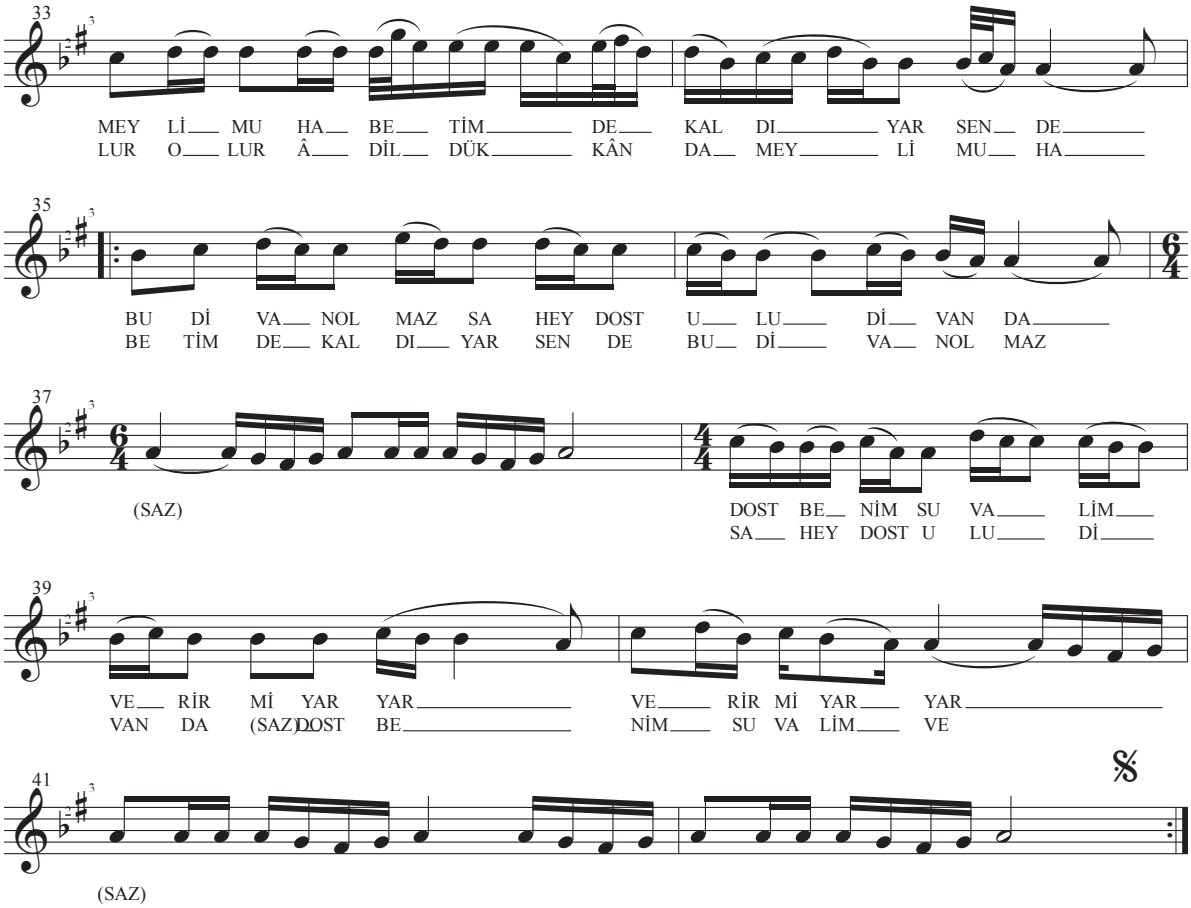

ILGIT ILGIT ESEN SEHER YELLERİ
DOĞRU GELİR DOĞRU GİDER Mİ YÂR YÂR
HAKKIN EMRİ İLE ÇÜRÜYEN CANLAR
BİN YIL YERDE YATSA ÇÜRÜR MÜ YÂR YÂR

PAZARLIK MI OLUR ÂDİL OLAN DÜKKÂNDA
MEYL-İ MUHABBETİM DE KALDI YÂR SENDE
BU DİVAN OLMAZSA ULU DİVANDA
DOST BENİM SUALİM VERİR Mİ YÂR YÂR

BAHÇEDE AÇILMIŞ YAR GONCA GÜLLER
GÜLÜN FİGANINDAN SEFİL BÜLBÜLLER
ÂŞUKTAN MÂŞUĞA DA SARILAN KOLLAR
BİN YIL YERDE YATSA ÇÜRÜR MÜ YÂR YÂR

ABDAL PİR SULTAN'IM DA KALBİ ZAR
DÖNER Mİ SÖZÜNDEN GERÇEK YÂR OLAN
SENİN GİBİ AHT-I SÂDIK YAR OLAN
VERDİĞİ İKRARDAN DÖNER Mİ YÂR YÂR

İKİ GEYİK GELİR AKLI KARELİ

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Murat KAVUNCU

Derleyen: Şaban UYAN
Notaya alan: Mehmet KINIK

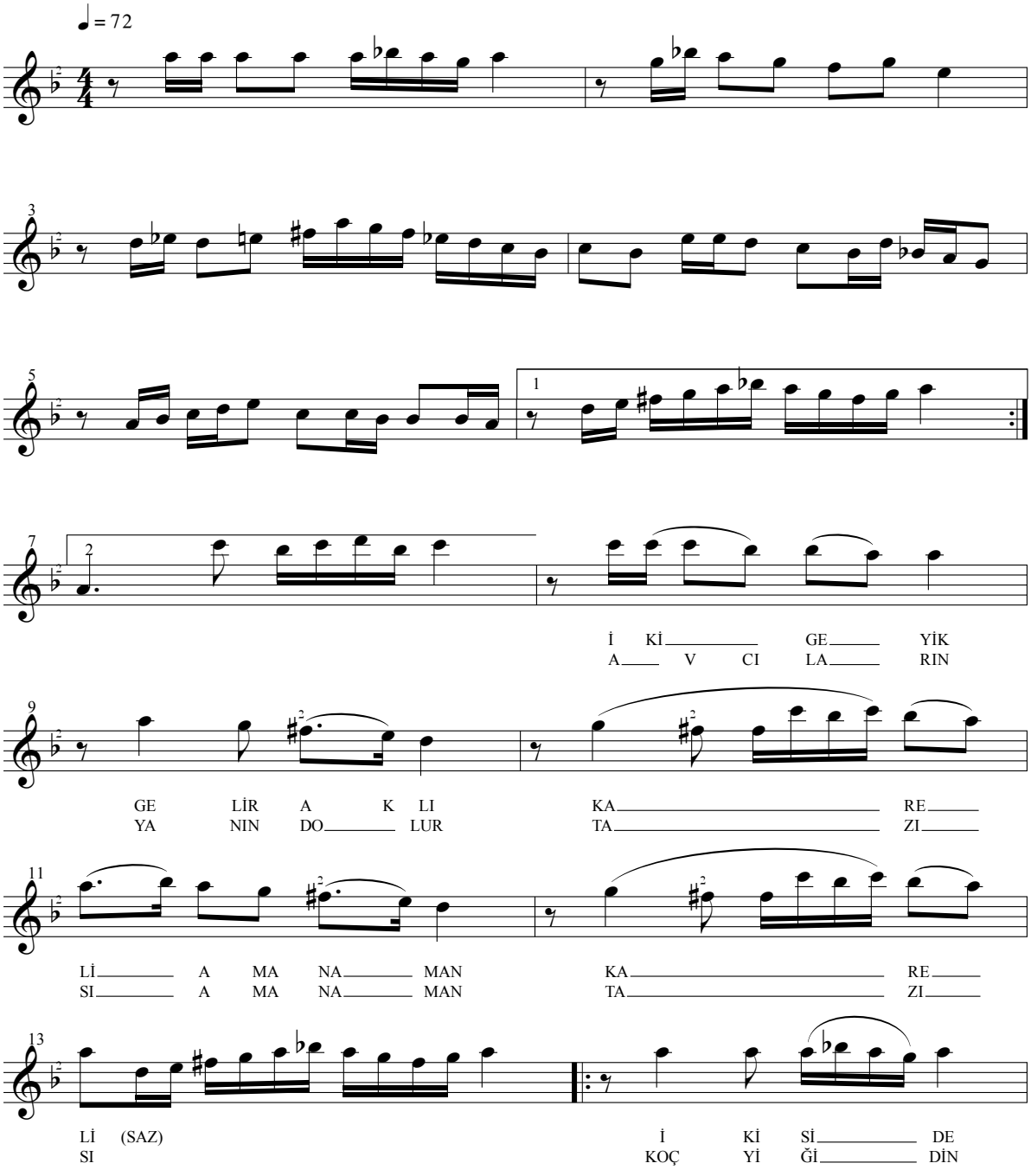

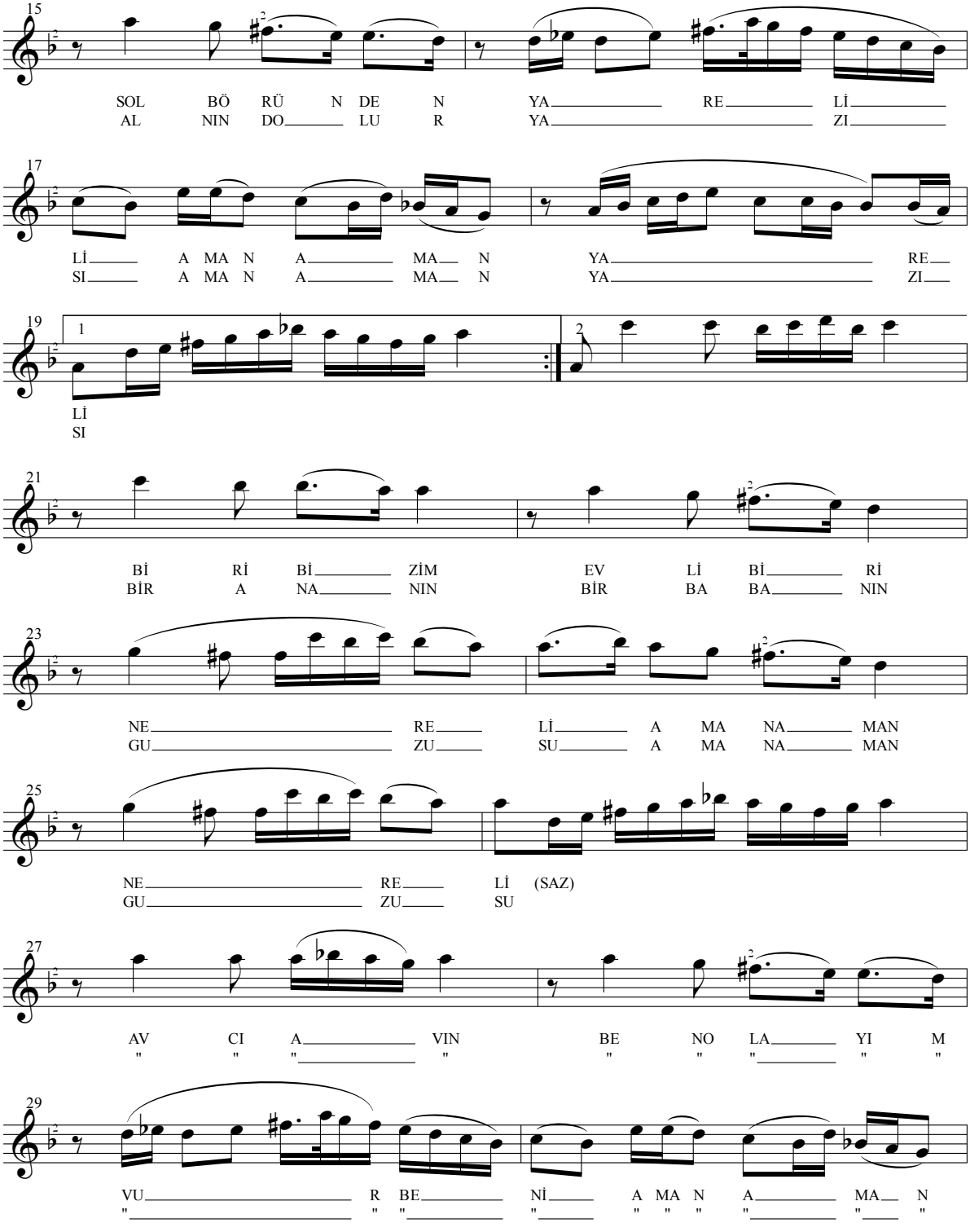
15
SOL BÖ RÜ N DE N YA RE Lİ
AL NIN DO LU R YA ZI
17
Lİ A MA N A MA N YA RE
SI A MA N A MA N YA ZI
19
1
2
Lİ
SI
21
Bİ Rİ Bİ ZİM EV Lİ Bİ Rİ
BİR A NA NIN BİR BA BA NIN
23
NE RE Lİ A MA NA MAN
GU ZU SU A MA NA MAN
25
NE RE Lİ (SAZ)
GU ZU SU
27
AV CI A VIN BE NO LA YI M
" " " " " " " " "
29
VU R BE Nİ A MA N A MA N
" " " " " " " " "

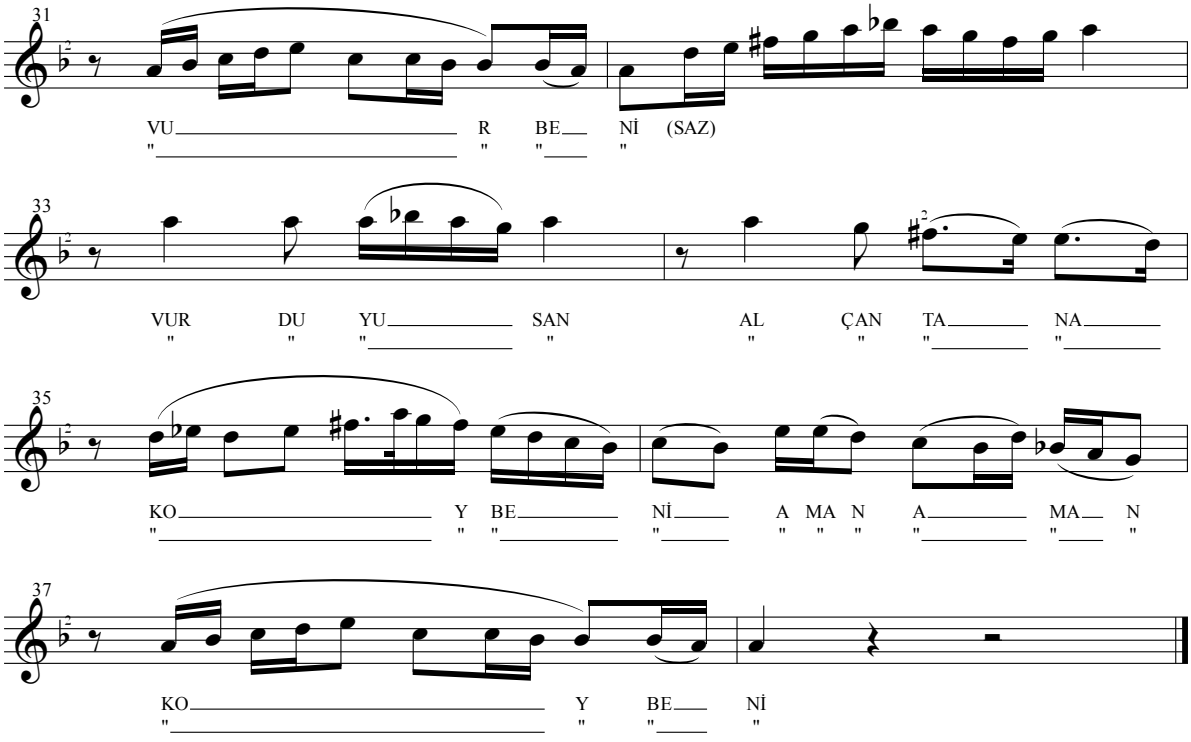

-1-
İKİ GEYİK GELİR AKLI KARELİ
İKİSİ DE SOL BÖĞRÜNDEN YARELİ
BİRİ BİZİM EVLİ BİRİ NERELİ

NAKARAT
AVCI AVIN BEN OLAYIM VUR BENİ
VURDUYUSAN AL ÇANTANA KOY BENİ

-2-
AVCILARIN YANIND'OLUR TAZISI
KOÇ YİĞİDİN ALNIND'OLUR YAZISI
BİR ANANIN BİR BABANIN GUZUSU

NAK.

İKİ SEHEN TATLIM VAR (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Sarız / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Münevver SEZER
Hamza ÖZDEMİR

Derleyen: Ahmet Z. ÖZDEMİR
Notaya alan: Aytekin ALBUZ

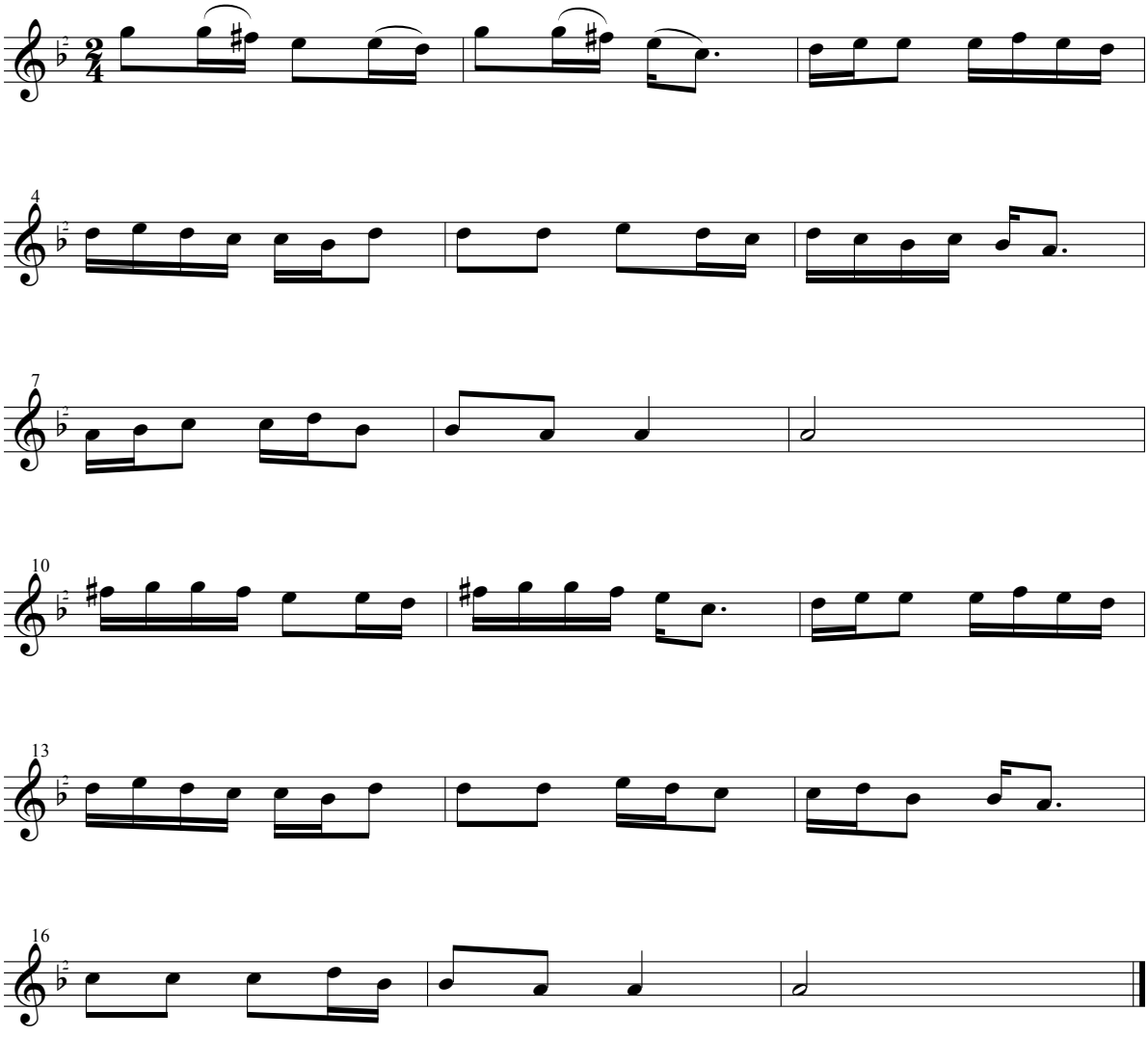

İNDİM KUYU DİBİNE

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Naciye DEMİREL

Derleyen: Durdu DEMİREL
Notaya alan: Mehmet KINIK

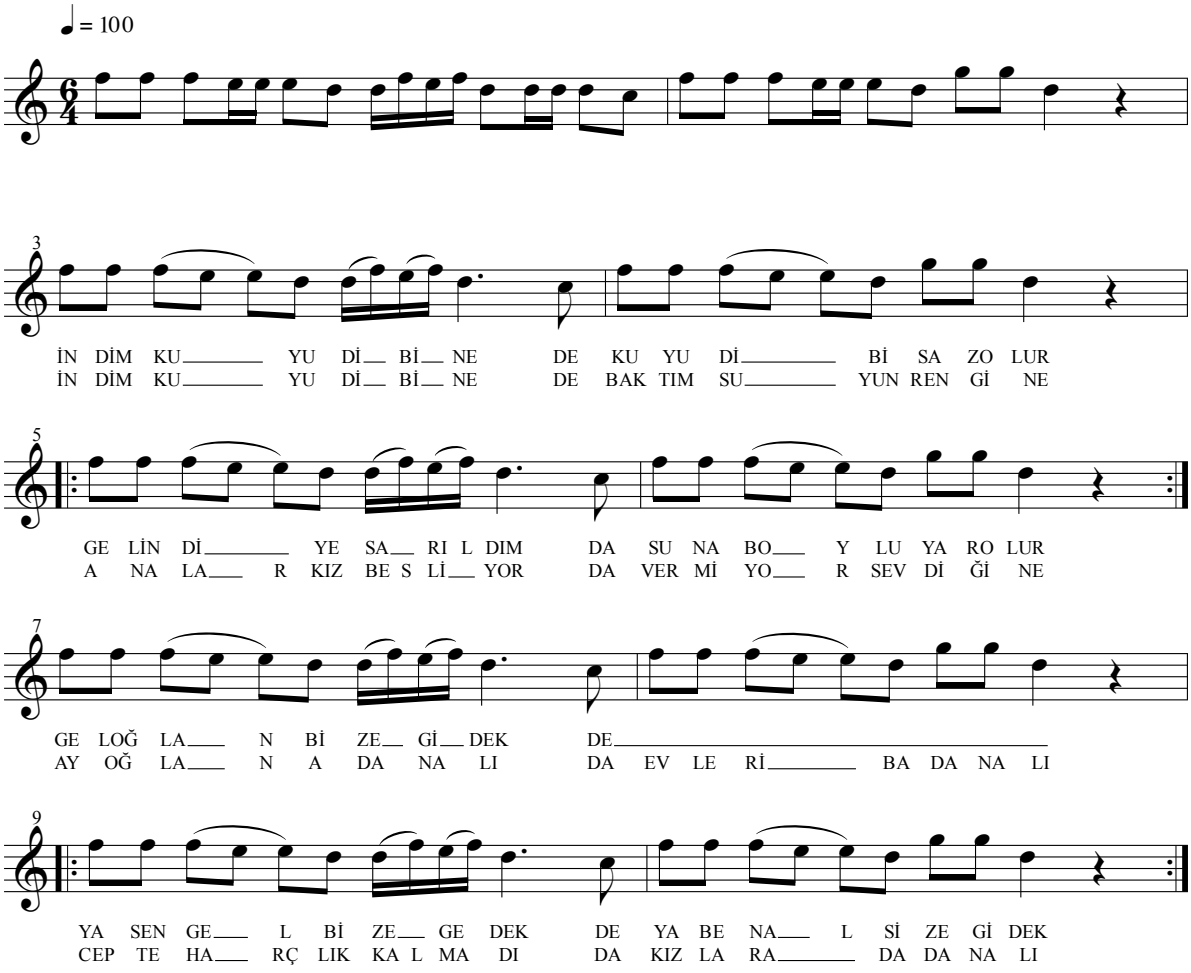

-1-
İNDİM KUYU DİBİNE DE
KUYU DİBİ SAZ OLUR
GELİN DİYE SARILDIM DA
SUNA BOYLU YÂR OLUR

NAKARAT
GEL OĞLAN BİZE GİDEK DE
SAZINAN SÖZE GİDEK
YA SEN GEL BİZE GİDEK DE
YA BEN AL SİZE GİDEK

-2-
İNDİM KUYU DİBİNE DE
BAKTIM SUYUN RENGİNE
ANALAR KIZ BESLİYOR DA
VERMİYOR SEVDİĞİNE

NAKARAT
AY OĞLAN ADANALI DA
EVLERİ BADANALI
CEPTE HARÇLIK KALMADI DA
KIZLARA DADANALI

KADİFELİ YASTIK KADİFELİ YORGAN YER YUMUŞAK

Yöresi: Kayseri / Bünyan
Kaynak kişi: Adnan TÜRKÖZ

Derleyen: Necla EROL
Notaya alan: Yaşar AYDAŞ

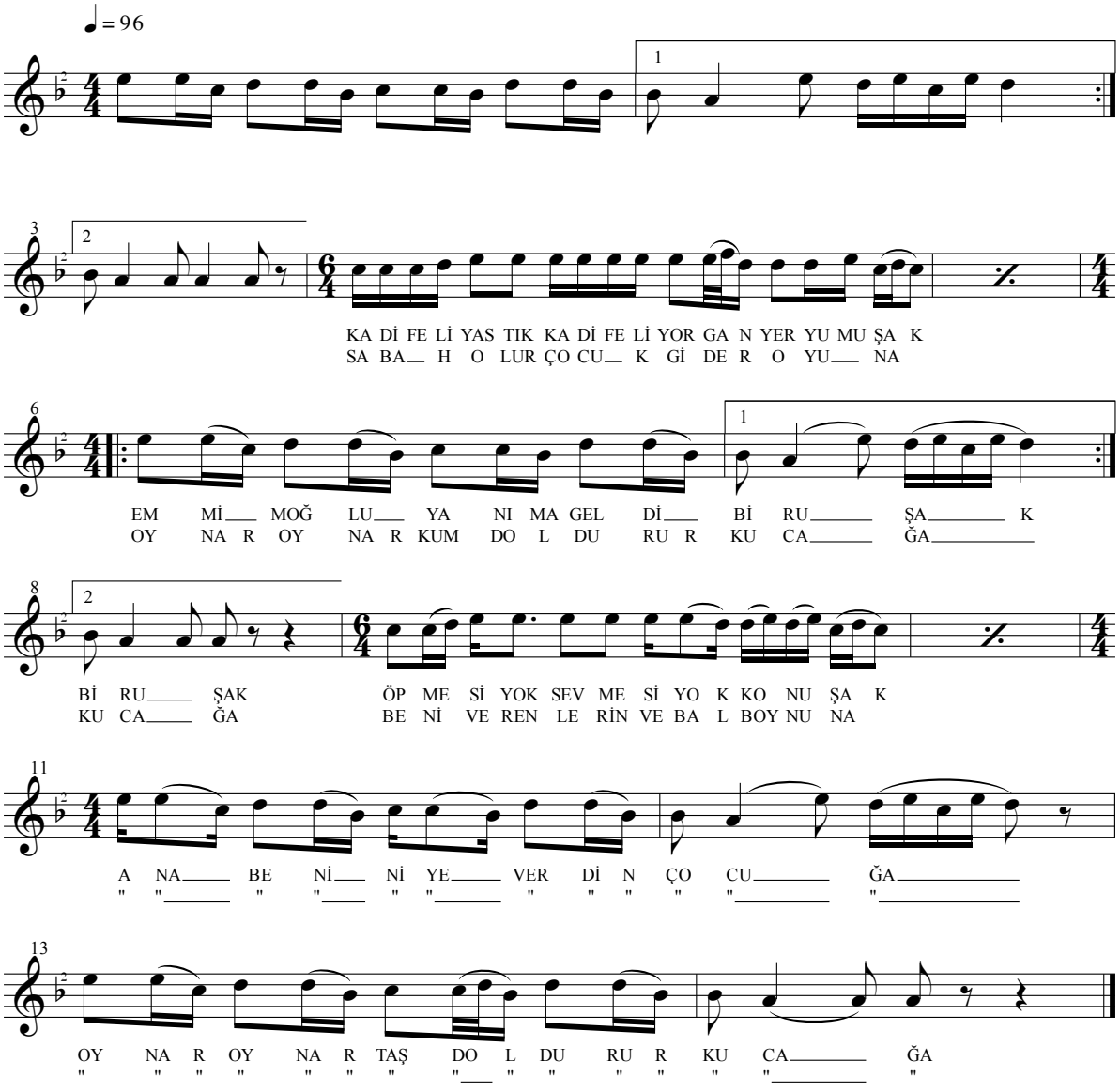

-1-
KADİFELİ YASTIK KADİFELİ YORGAN YER YUMUŞAK
EMMİM OĞLU YANIMA GELDİ BİR UŞAK
ÖPMESİ YOK SEVMESİ YOK KONUŞAK

NAKARAT
ANA BENİ NİYE VERDİN ÇOCUĞA
OYNAR OYNAR TAŞ DOLDURUR KUCAĞA

-2-
SABAH OLUR ÇOCUK GİDER OYUNA
OYNAR OYNAR KUM DOLDURUR KUCAĞA
BENİ SEVENLERİN VEBAL BOYNUNA

NAK.
ANA BENİ NİYE VERDİN ÇOCUĞA
OYNAR OYNAR TAŞ DOLDURUR KUCAĞA

KALENİN ARDI BİÇME (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Durdu DEMİREL
Hatun UÇAR

Derleyen: Ahmet ÖZDEMİR
Notaya alan: Halil ATILGAN

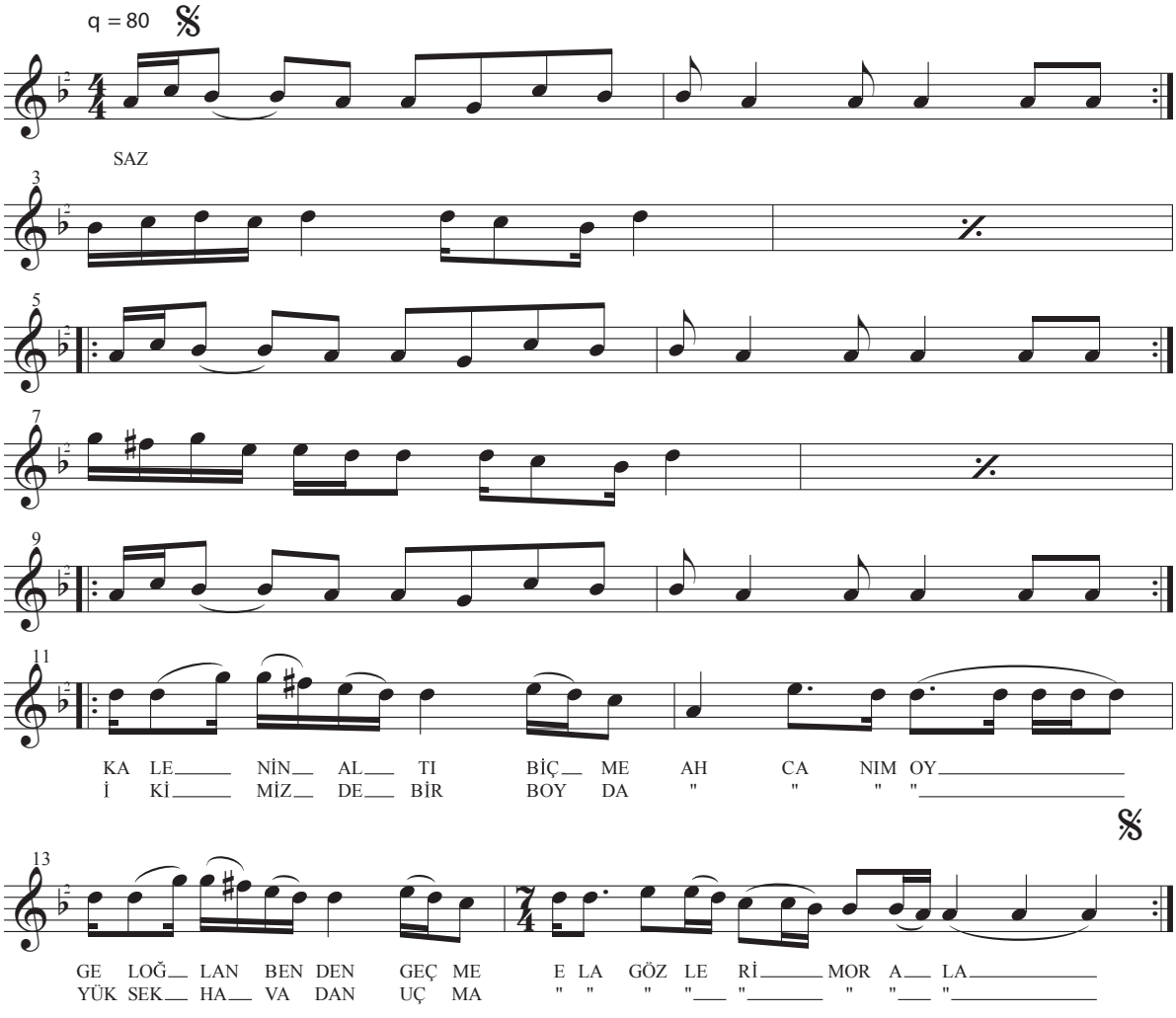

KALENİN ARDI BİÇME AH CANIM EY
GEL OĞLAN BENDEN GEÇME ELA GÖZLERİN MOR ELA
İKİMİZ DE BİR BOYDA AH CANIM EY
YÜKSEK HAVADAN UÇMA ELA GÖZLERİN MOR ELA

KALENİN ALTI YAVŞAN AH CANIM EY
GAİPTEN ÇIKTI TAVŞAN ELA GÖZLERİN MOR ELA
ELİNİZDEN YAR SEVDİM AH CANIM EY
NE ZAMAN OLUR AKŞAM ELA GÖZLERİN MOR ELA

KALENİN ALTI SAYAN AH CANIM EY
ALTIN TEŞTTE DON YUMAM ELA GÖZLERİN MOR ELA
ELİNE GEÇMİYORDUM AH CANIM EY
KOYNUNA GİRDİM UYAN ELA GÖZLERİN MOR ELA

KALENİN BURCUNA TAŞ BEN OLAYDIM

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi:Ali Ulvi ERANDAÇ

Derleyen: Ahmet YAMACI
Notaya alan. Ahmet YAMACI

♩ = 96

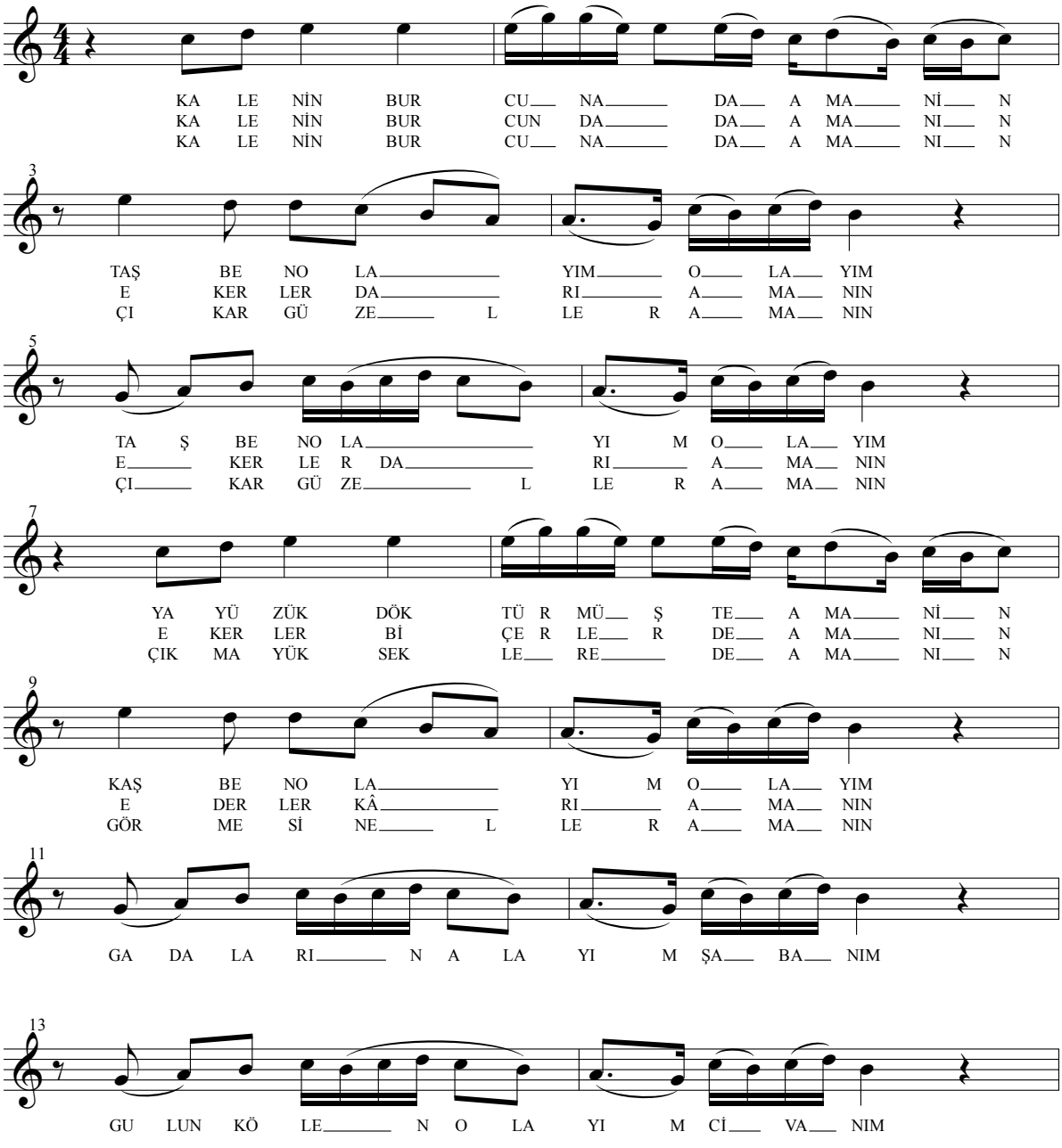

KANDİLLİ YAZMAYI KALDIR YÜZÜNDEN (YEKTE)

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ali Ulvi ERANDAÇ

Derleyen: Ahmet YAMACI
Notaya alan: Ahmet YAMACI

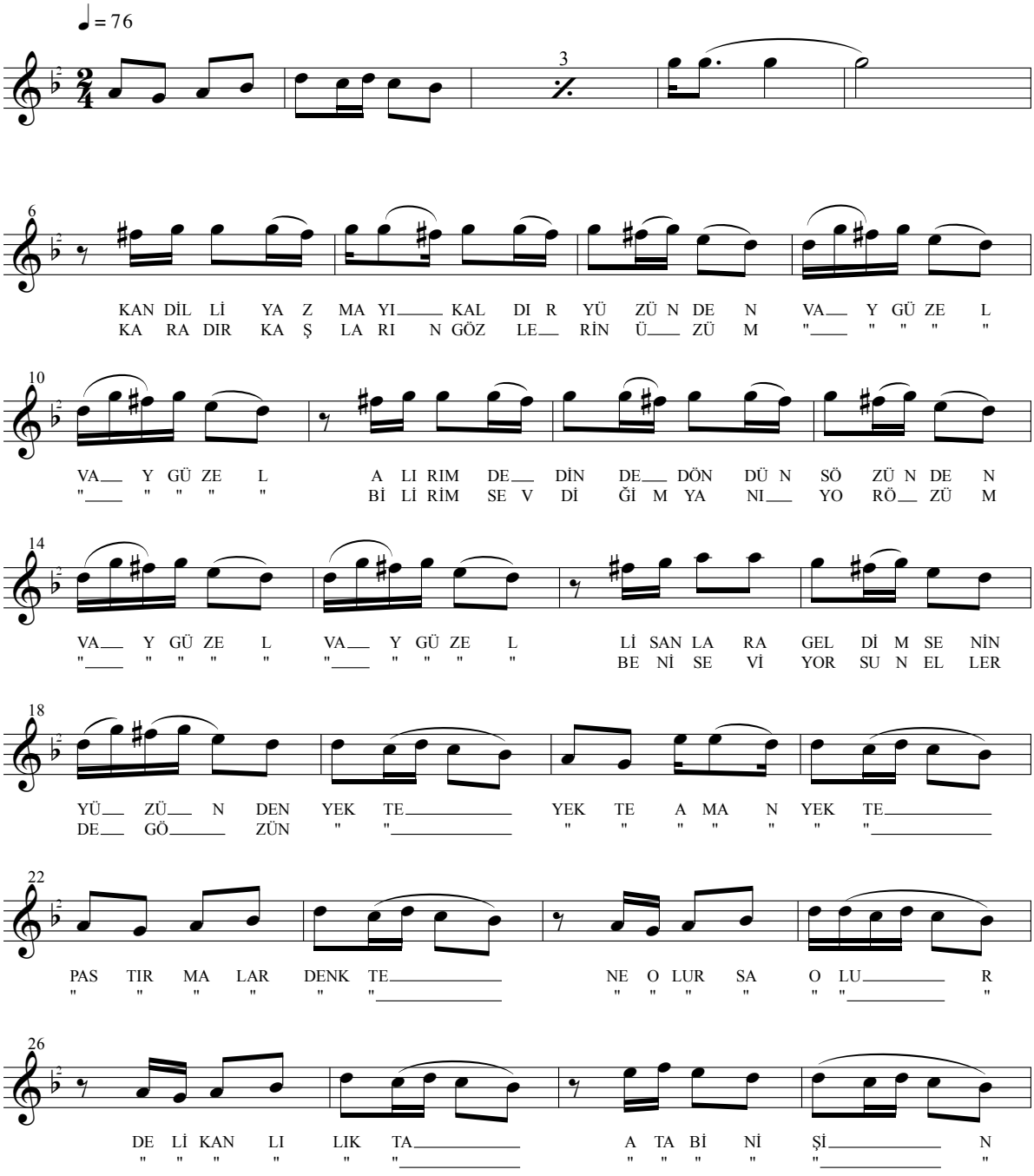

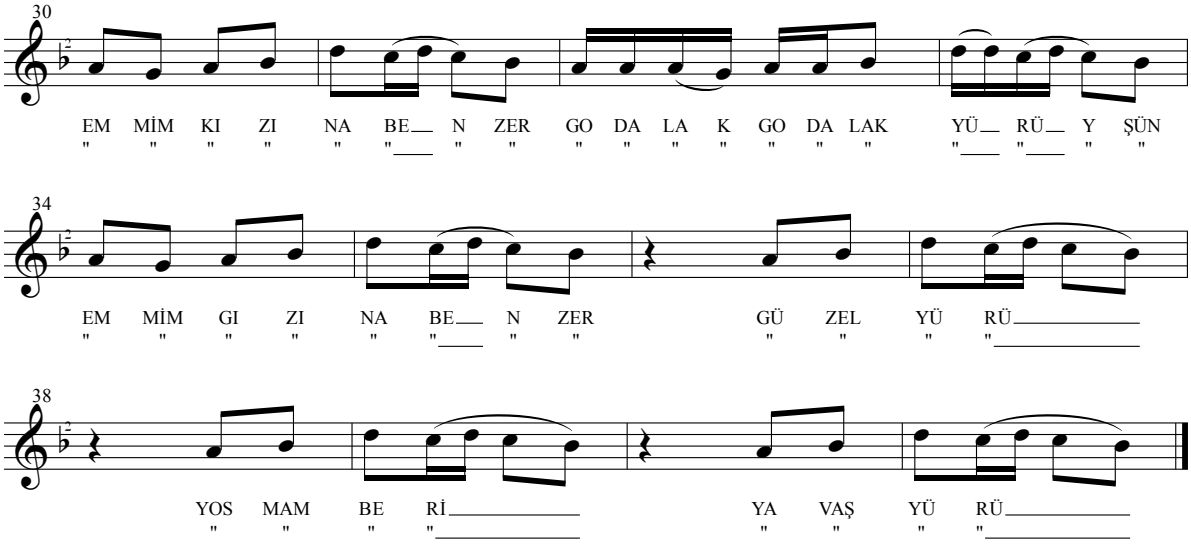

-1-
OF OF KANDİLLİ YAZMAYI KALDIR YÜZÜNDEN (VAY GÜZEL VAY GÜZEL)
ALIRIM DEDİN DE DÖNDÜN SÖZÜNDEN (VAY GÜZEL VAY GÜZEL)
LİSANLARA GELDİM SENİN YÜZÜNDEN YEKTE

NAKARAT
YEKTE ANAM YEKTE PASTIRMALAR DENKTE
NE OLURSA OLSUN DELİKANLILIKTA
ATA BİNİŞİ EMMİM KIZINA BENZER
GODALAK GODALAK YÜRÜYÜŞÜ
TEYZEM KIZINA BENZER
GÜZEL YÜRÜ YOSMAM BERİ YAVAŞ YÜRÜ

-2-
KARADIR KAŞLARIN GÖZLERİN ÜZÜM (VAY GÜZEL VAY GÜZEL)
BİLİRİM SEVDİĞİM YANIYOR ÖZÜN (VAY GÜZEL VAY GÜZEL)
BENİ SEVİYORSUN ELLERDE GÖZÜN YEKTE

NAK.

-3-
GÖNÜL KASESİNİ KIRDIKTAN KELLİ (VAY GÜZEL VAY GÜZEL)
GÖNÜL ASKILARDA KALDIKTAN KELLİ (VAY GÜZEL VAY GÜZEL)
O YÂR ELLERİN DE OLDUKTAN KELLİ YEKTE

NAK.

KAP'ARDINA ASIVERMİŞ ELEĞİ

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Kazım ALTAN

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

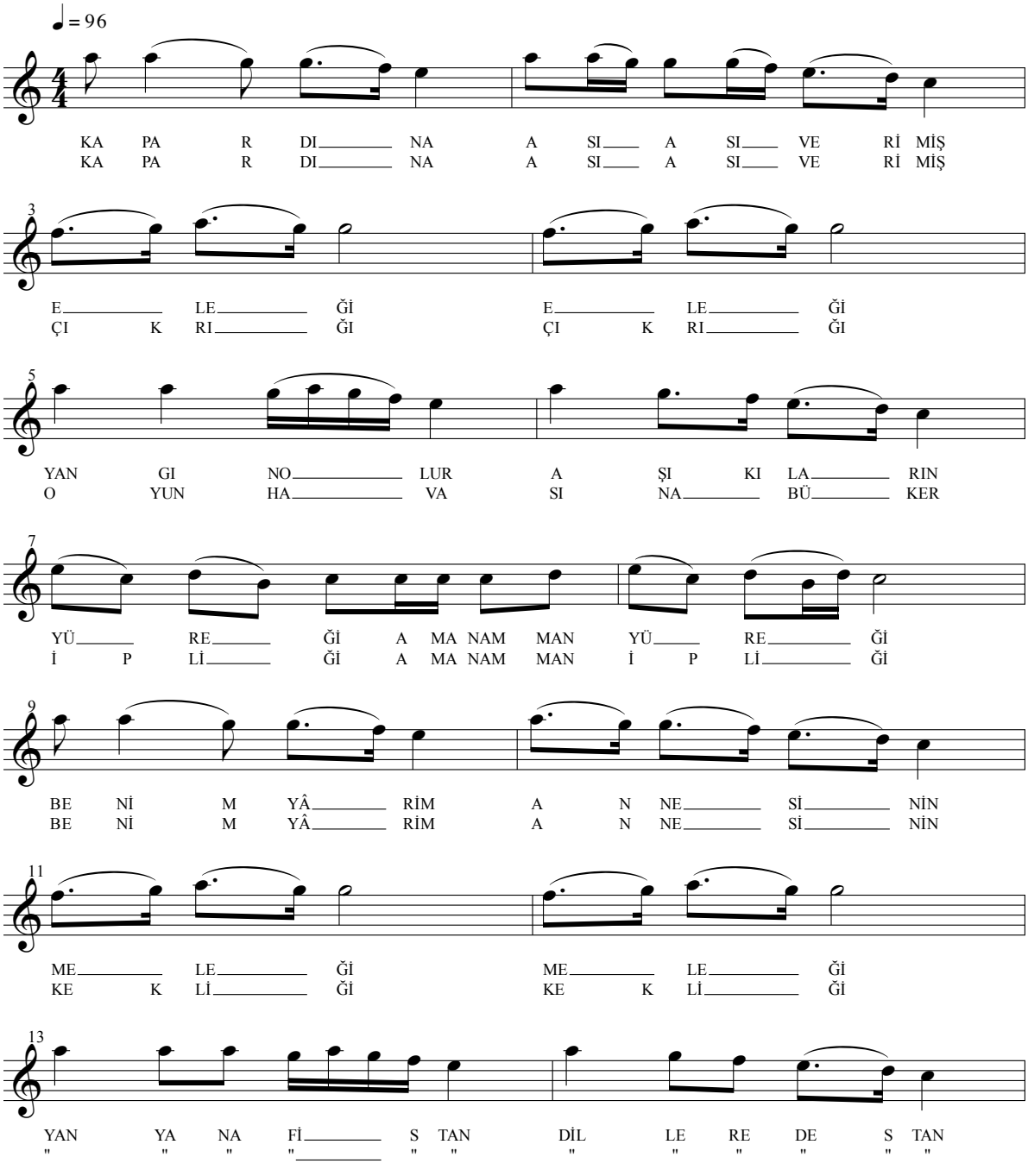

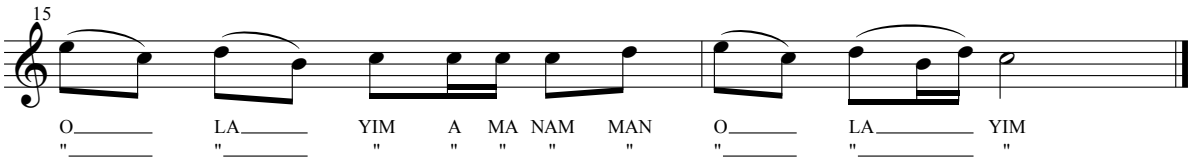

-1-
KAP'ARDINA ASIVERMİŞ ELEĞİ
YANGIN OLUR ÂŞIKLARIN YÜREĞİ (AMAN AMAN YÜREĞİ)
BENİM YÂRİM ÂŞIKLARIN M ELEĞİ

NAKARAT
YAN YANA FİSTAN DİLLERE DESTAN
OLAYIM AMAN AMAN OLAYIM

-2-
KAP'ARDINA ASI ASI VERMİŞ ÇIKRIĞI
OYUN HAVASINA BÜKER İPLİĞİ (AMAN AMAN İPLİĞİ)
BENİM YÂRİM ANNESİNİN KEKLİĞİ

NAK.

KAR YAĞAR BURUM BURUM (Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı / Emeyil
Kaynak kişi: Köy kadınları

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya alan: Erdem ÇALIŞKANEL

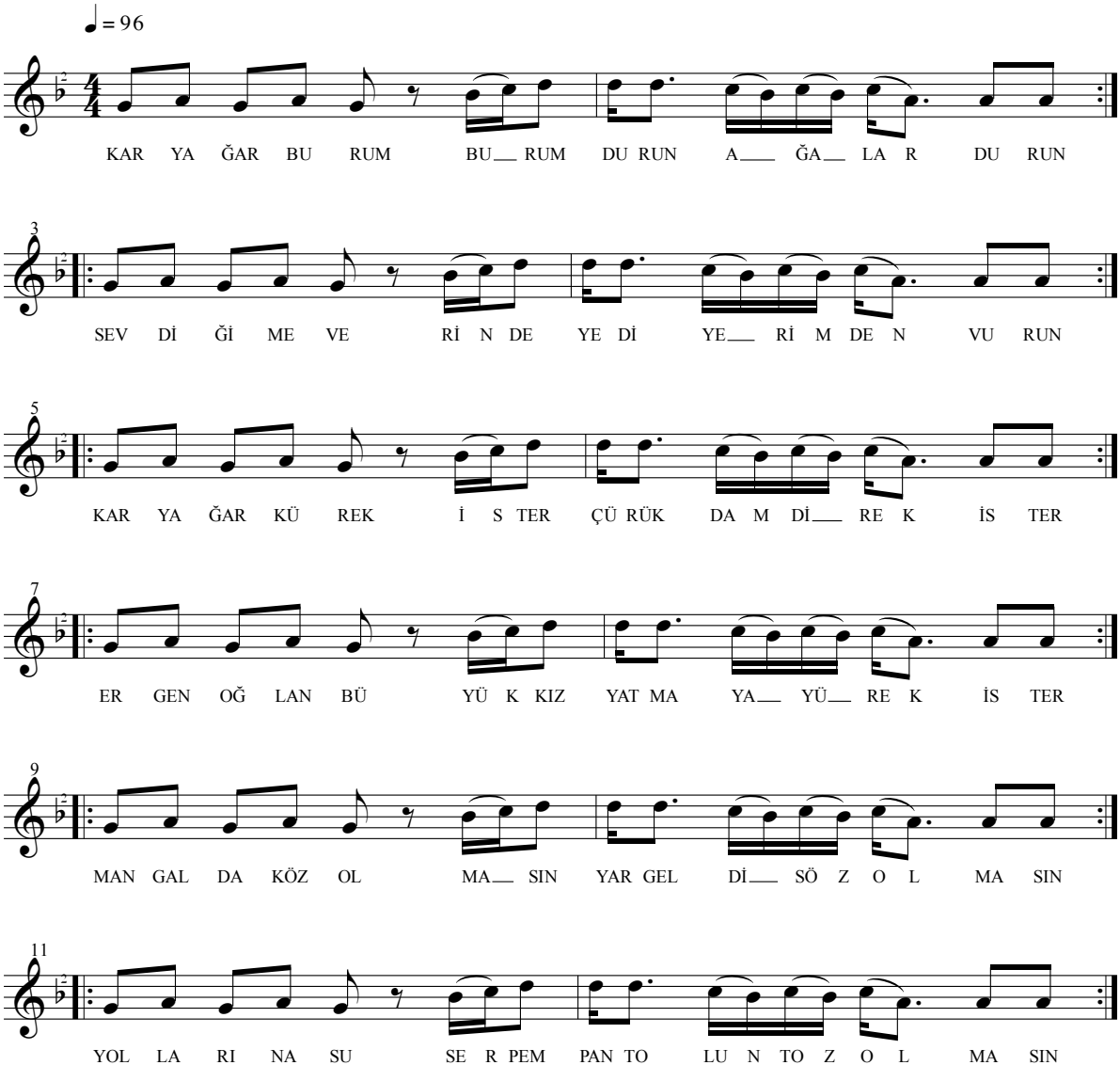

-1-
KAR YAĞAR BURUM BURUM
DURUN AĞALAR DURUN
SEVDİĞİME VERİN DE
YEDİ YERİMDEN VURUN

-2-
KAR YAĞAR KÜREK İSTER
ÇÜRÜK DAM DİREK İSTER
ERGEN OĞLAN BÜYÜK KIZ
YATMAYA YÜREK İSTER

-3-
MANGALDA KÖZ OLMASIN
YÂR GELDİ SÖZ OLMASIN
YOLLARINA SU SERPEM
PANTOLUN TOZ OLMASIN

KARA ÇADIR İS Mİ TUTAR

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ahmet Gazi AYHAN

Derleyen: Plaktan
Notaya alan: Ümit BEKİZAĞA

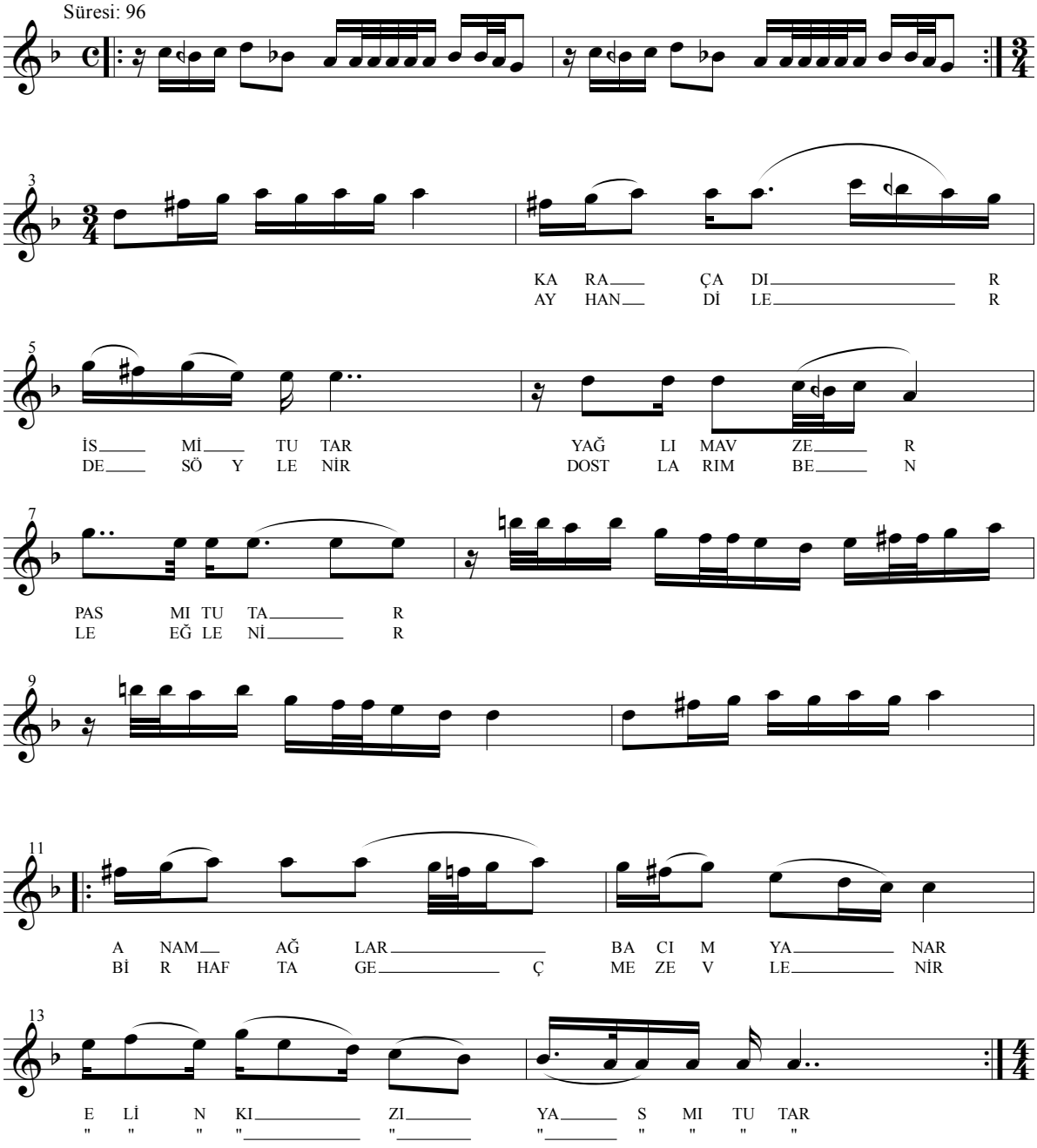

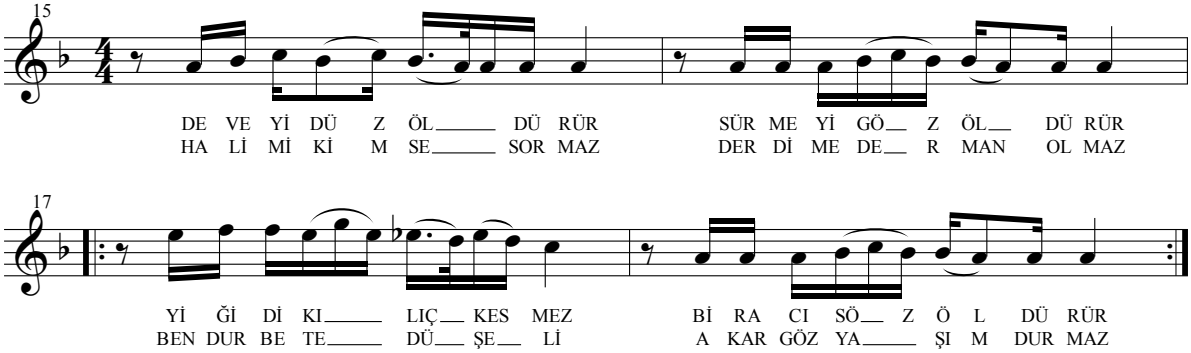

-1-
KARA ÇADIR İS Mİ TUTAR
YAĞLI MAVZER PAS MI TUTAR
ANAM AĞLAR BACIM YANAR
ELİN KIZI YAS MI TUTAR

NAKARAT
HALİMİ KİMSE SORMAZ
DERDİME DERMAN OLMAZ
BEN GURBETE DÜŞELİ
AKAR GÖZ YAŞIM DURMAZ

-2-
AYHAN DİLER DE SÖYLENİR
DOSTLARIM BENLE EYLENİR
BİR HAFTA GEÇMEZ EVLENİR
ELİN KIZI YAS MI TUTAR

NAK.

KARA DA KOYUN HOŞ KOYUN (Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı / Emeyil
Kaynak kişi: Köy kadınları

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya alan: Erdem ÇALIŞKANEL

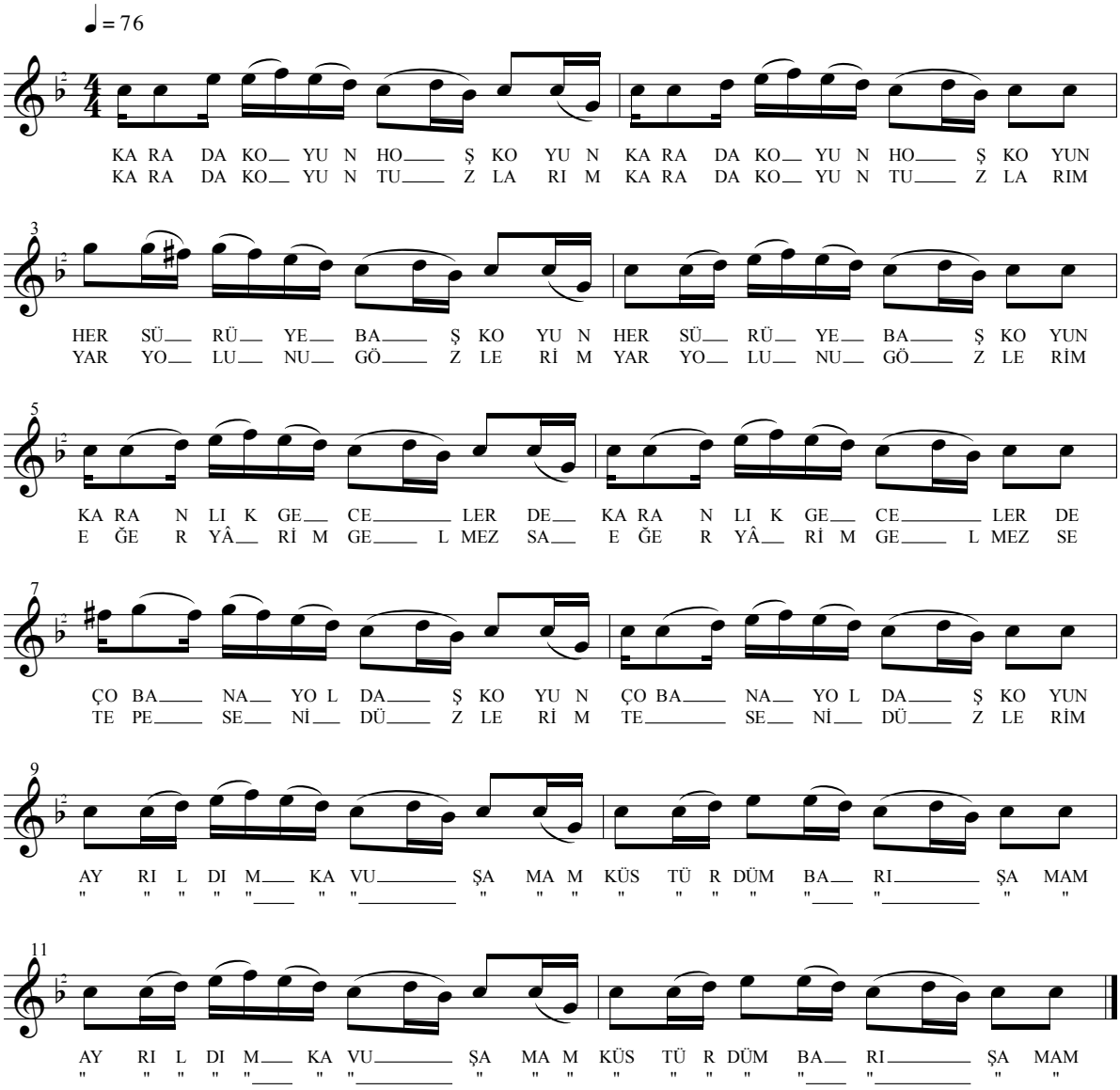

-1-
KARA DA KOYUN HOŞ KOYUN
HER SÜRÜYE BAŞ OLUR
KARANLIK GECELERDE
ÇOBANA YOLDAŞ KOYUN

-2-
KARA DA KOYUN TUZLARIM
YÂR YOLUNU GÖZLERİM
EĞER YÂRİM GELMEZSE
TEPE SENİ DÜZLERİM

-3-
KARA DA KOYUN ETL'OLUR
KAVURMASI TATL'OLUR
VARMAM KIZLAR KOCAYA
ÖLMEZ AMA DERTL'OLUR

NAKARAT
OY NENNİ NENNİ NENNİ
DOST NENNİ NENNİ NENNİ
AYRILDIM KAVUŞAMAM
KÜSTÜRDÜM BARIŞAMAM

KARANFİLİM BUDAMA

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi,: Kazım ALTAN

Derleyen: Emin ALDEMİR
Notaya alan: Emin ALDEMİR

Süresi: 88

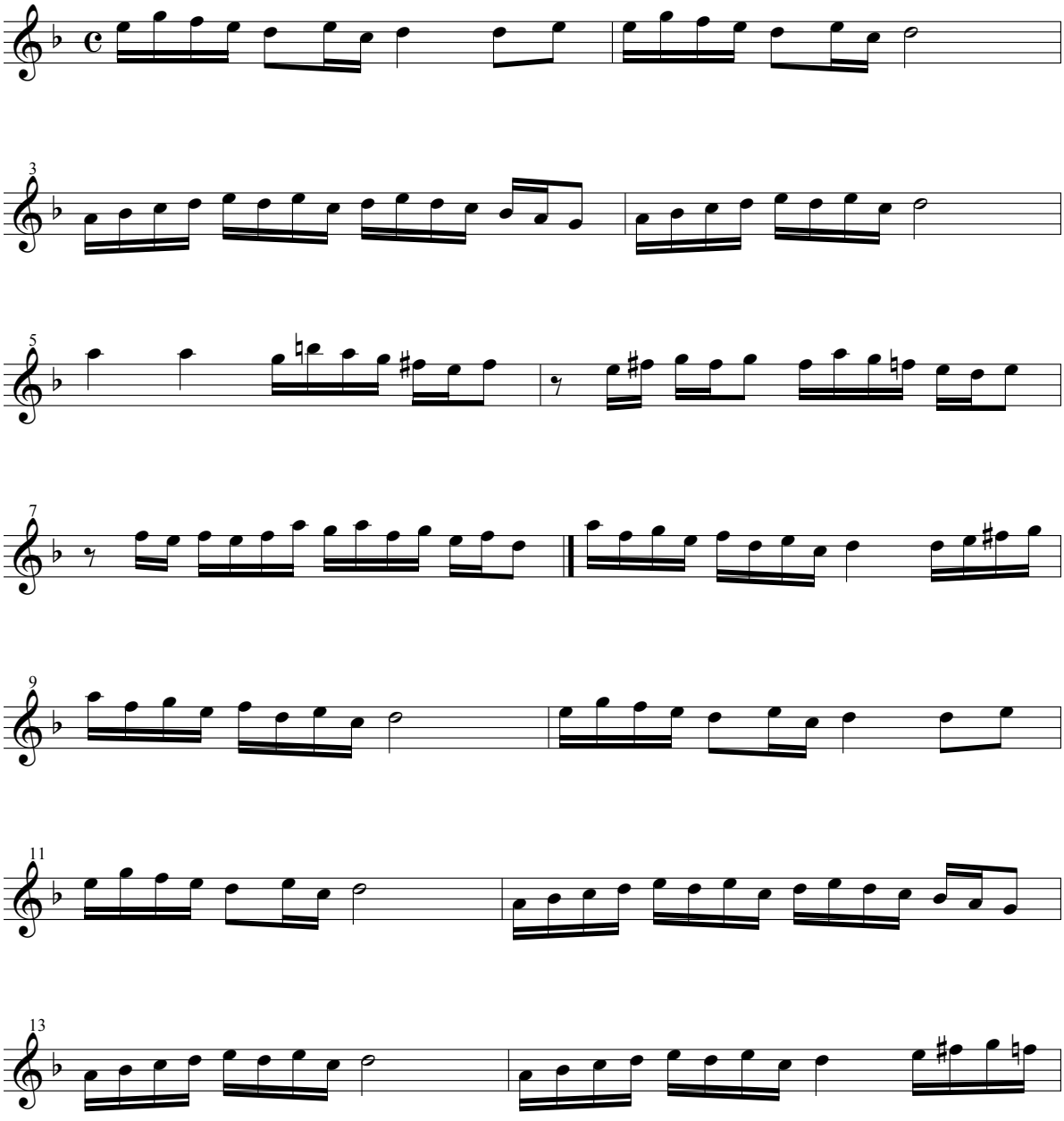

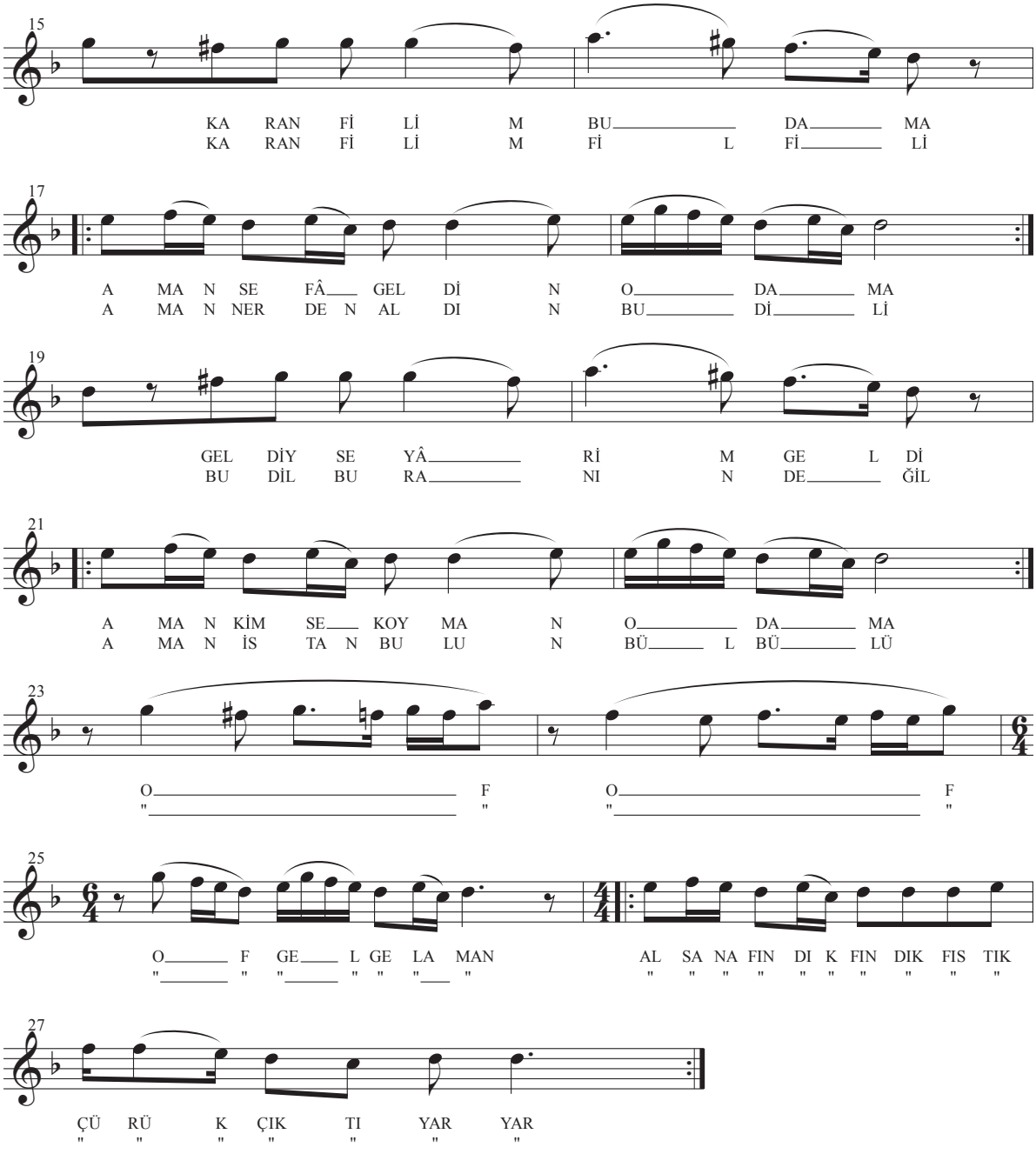

-1-
KARANFİLİM BUDAMA
AMAN SEFA GELDİN ODAMA
(YAVRUM SEFA GELDİN ODAMA)
GELDİYSE YÂRİM GELDİ
AMAN KİMSE KOYMAN ODAMA
(YAVRUM KİMSE KOYMAN ODAM)

-2-
KARANFİLİM FİL FİLİ
AMAN NERDEN ALDIN BU DİLİ
(YAVRUM NERDEN ALDIN BU DİLİ)
BU DİL BURANIN DEĞİL
AMAN İSTANBULUN BÜLBÜLÜ
(YAVRUM İSTANBULUN BÜLBÜLÜ)

KARANFİL EKTİM BAŞA

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Murat KAVUNCU

Derleyen: Şaban UYAN
Notaya alan: Şaban UYAN

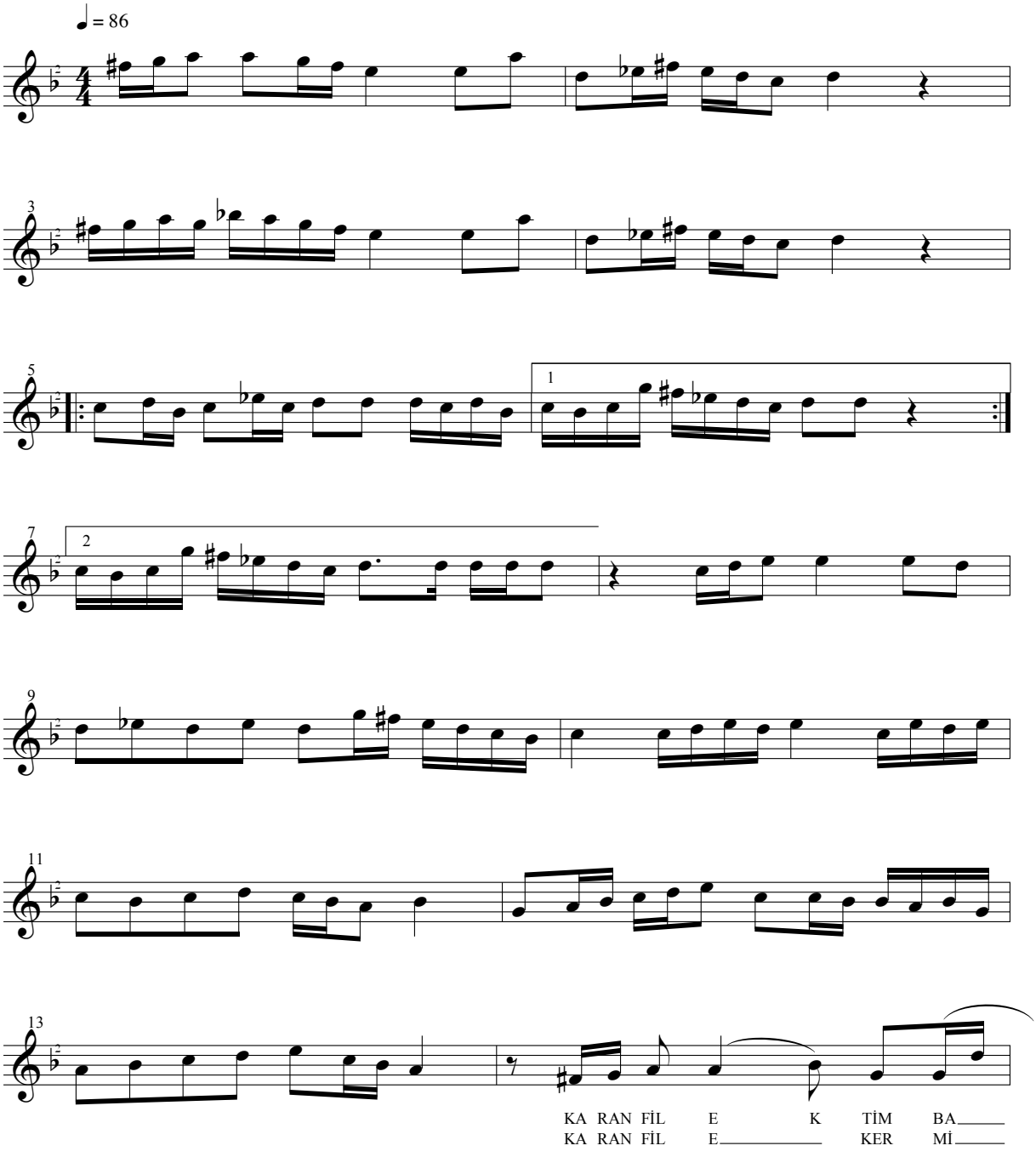

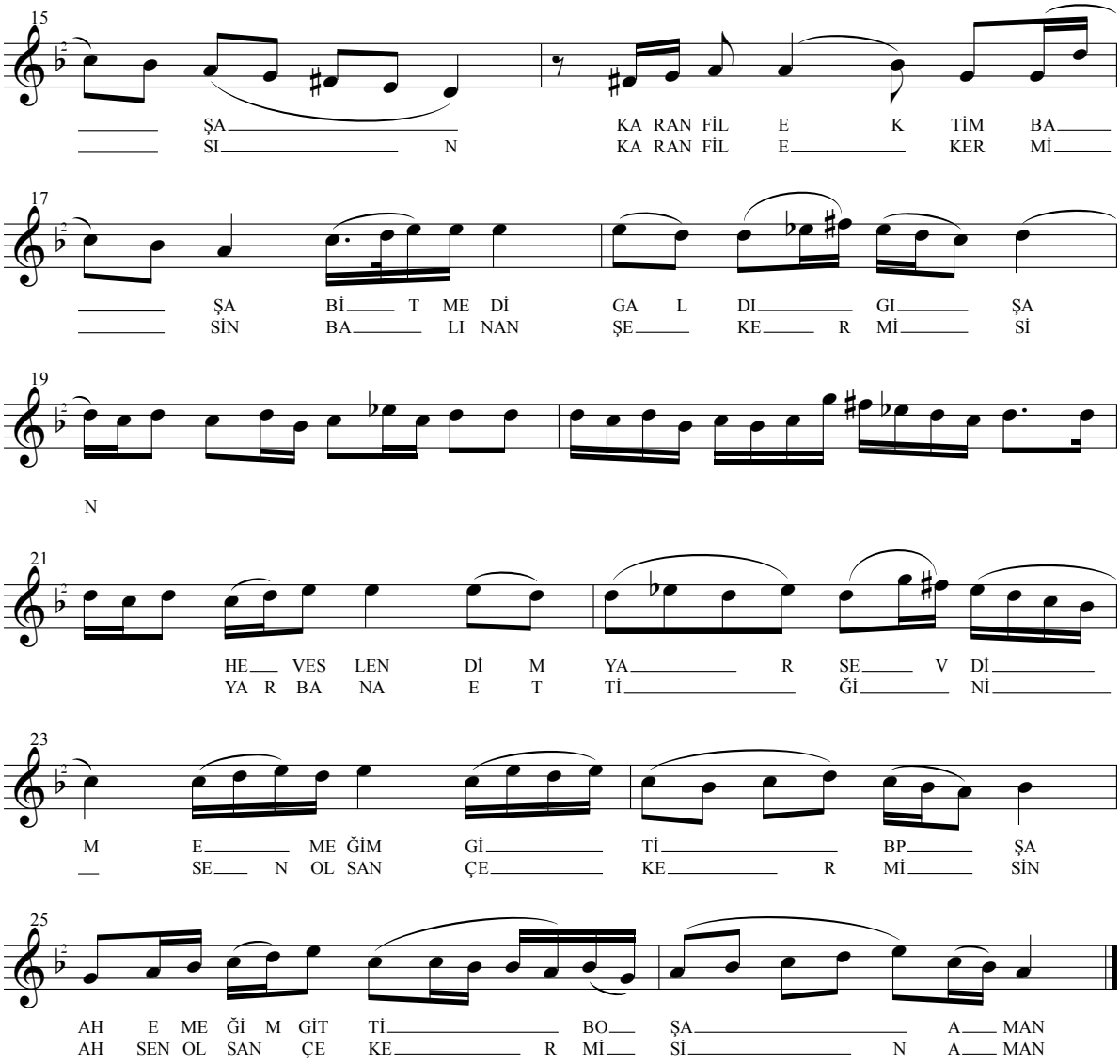

-1-
KARANFİL EKTİM BAŞA
BİTMEDİ GALDI GIŞA
HEVESLENDİM YAR SEVDİM
EMEĞİM GİTTİ BOŞA

-2-
KARANFİL EKER MİSİN
BALINAN ŞEKER MİSİN
YAR BANA ETTİĞİNİ
SEN OLSAN ÇEKER MİSİN

KARANFİL SENİ EZERLER

Yöresi: Kayseri / Bünyan / Akmescit Köyü
Kaynak kişi: Münüre TOPBAY

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya alan: Savaş EKİCİ

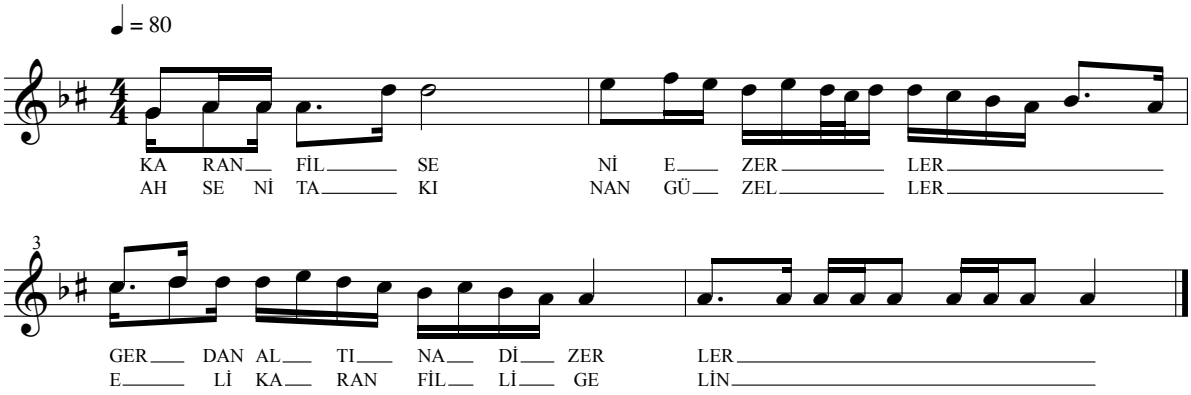

-1-
KARANFİL SENİ EZERLER
GERDAN ALTINA DİZERLER
AH SENİ TAKINAN GÜZELLER
ELİ KARANFİLLİ GELİN

-2-
KARANFİLİM BİTTİ M'OLA
YERYÜZÜNÜ TUTTU M'OLA
ÇİZMESİNİ GİYERKENE
DEDİĞİM UNUTTU M'OLA

KARANFİLİM BURÇTA BURÇTA

Yöresi: Kayseri / Bünyan
Kaynak kişi: Adnan TÜRKÖZ

Derleyen: TRT Müzik Dairesi
THM ve Oyunları Müd.
Notaya alan: Yunus KARACA

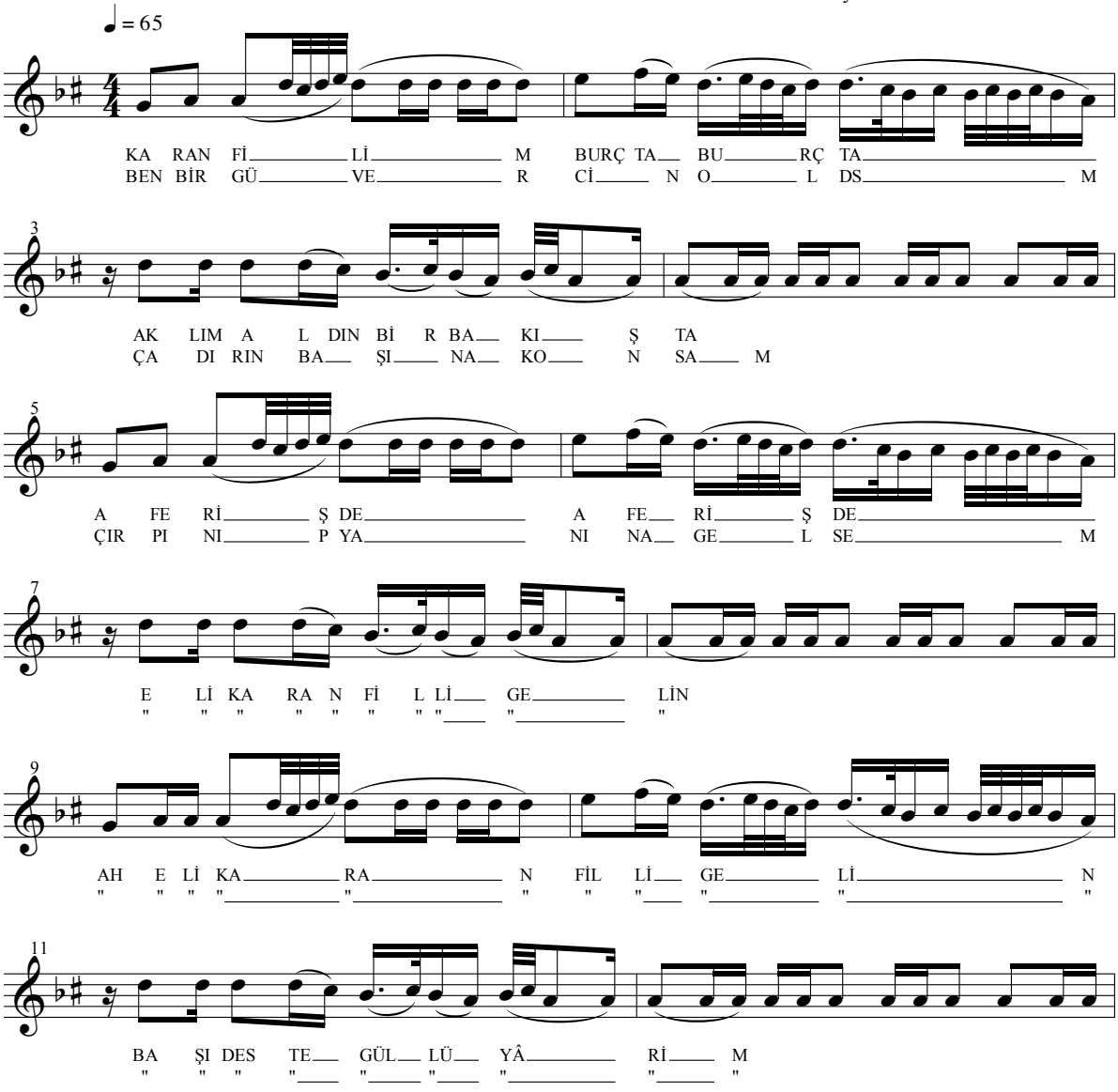

-1-
KARANFİLİM BURÇTA BURÇTA
AKLIM ALDIN BİR BAKIŞTA
A FERİŞDE A FERİŞDE

-2-
BEN BİR GÜVERCİN OLSAM
ÇADIRIN BAŞINA KONSAM
ÇIRPINIP YANINA GELSEM

NAKARAT
ELİ KARANFİLLİ GELİN
AH ELİ KARANFİLLİ GELİN
BAŞI DESTE GÜLLÜ YÂRİM

KARŞIDA HARAR DURUR (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Bünyan
Kaynak kişi: Adnan TÜRKÖZ

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

♩ = 76

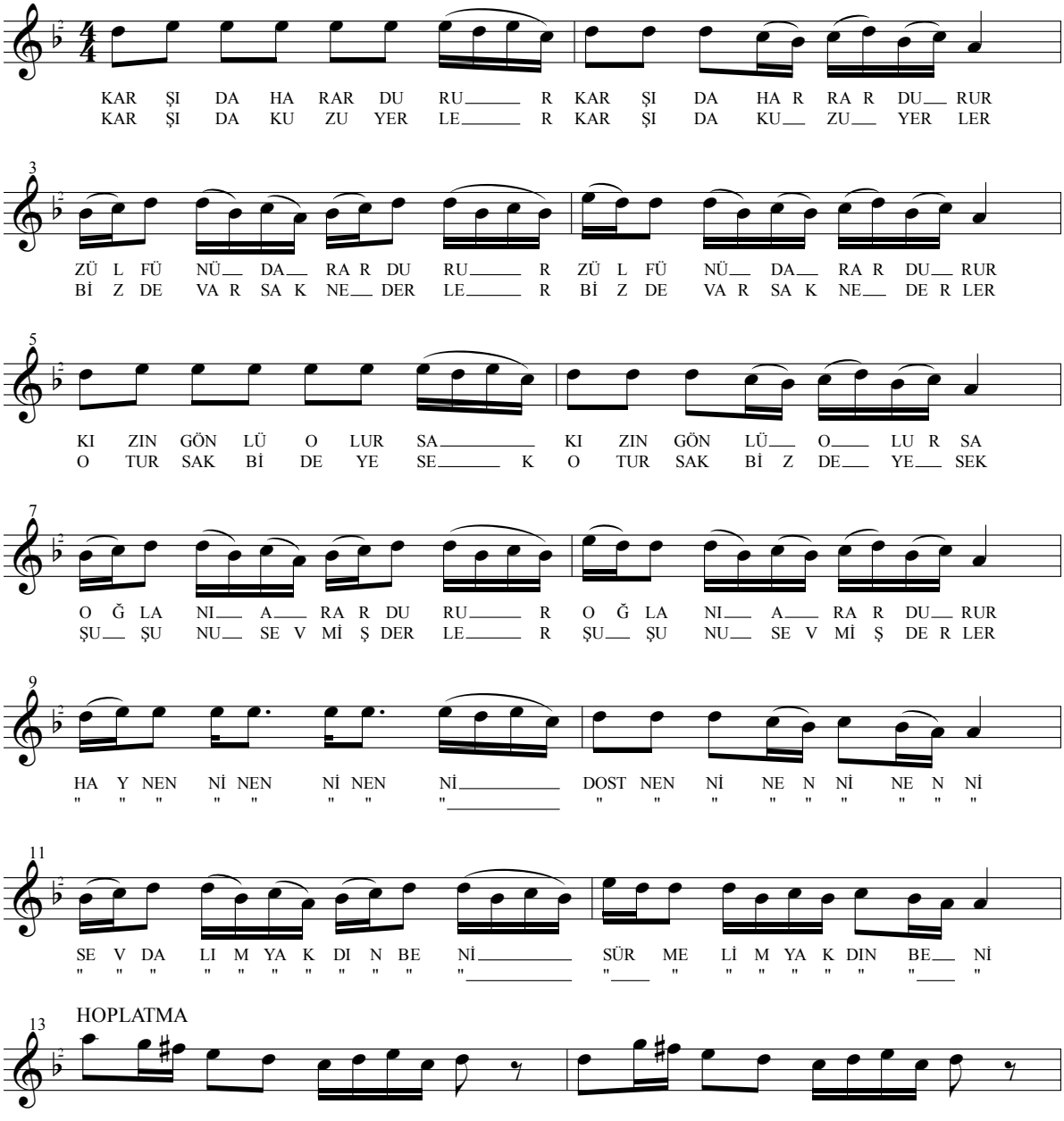

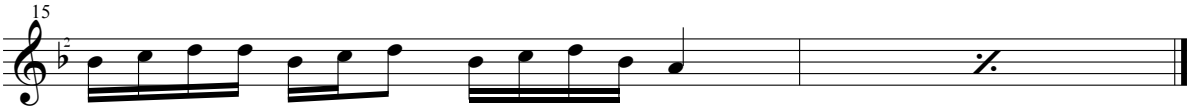

-1-
KARŞIDA HARRAR DURUR
ZÜLFÜNÜ DARAR DURUR
KIZIN GÖNLÜ OLURSA
OĞLANI ARAR DURUR

NAKARAT
HAY NENNİ NENNİ NENNİ
DOST NENNİ NENNİ NENNİ,
SEVDALIM YAKDIN BENİ
SÜRMELİM YAKDIN BENİ

-2-
KARŞIDA KUZU YERLER
BİZDE VARSAK NE DERLER
OTURSAK BİZ DE YESEK
ŞU ŞUNU SEVMİŞ DERLER

NAK.

KAYALAR KAYALAR DA YÜKSEK KAYALAR

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Emmi

Derleyen: Murat KAVUNCU
Notaya alan: Şaban UYAN

Süresi: 96

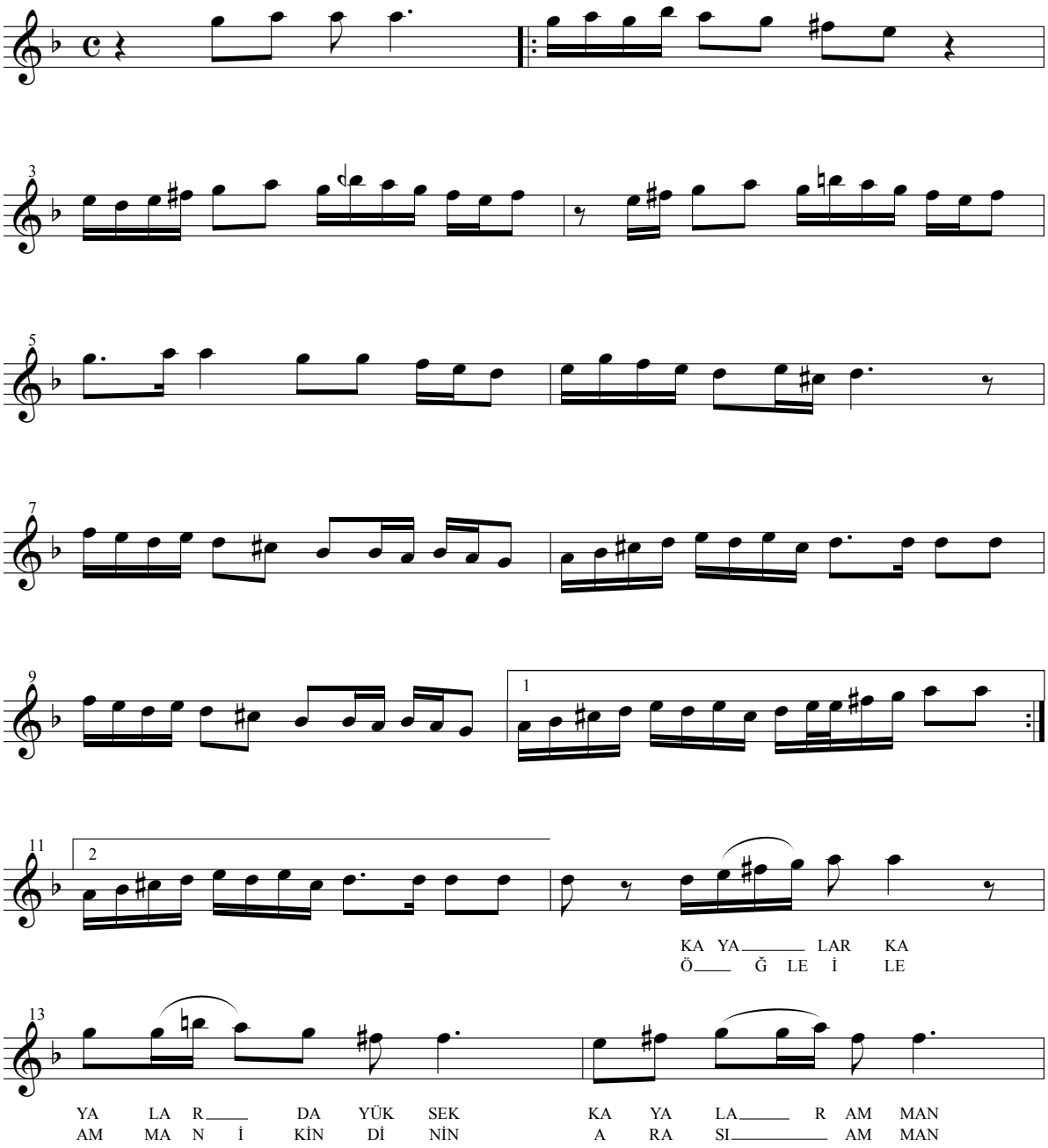

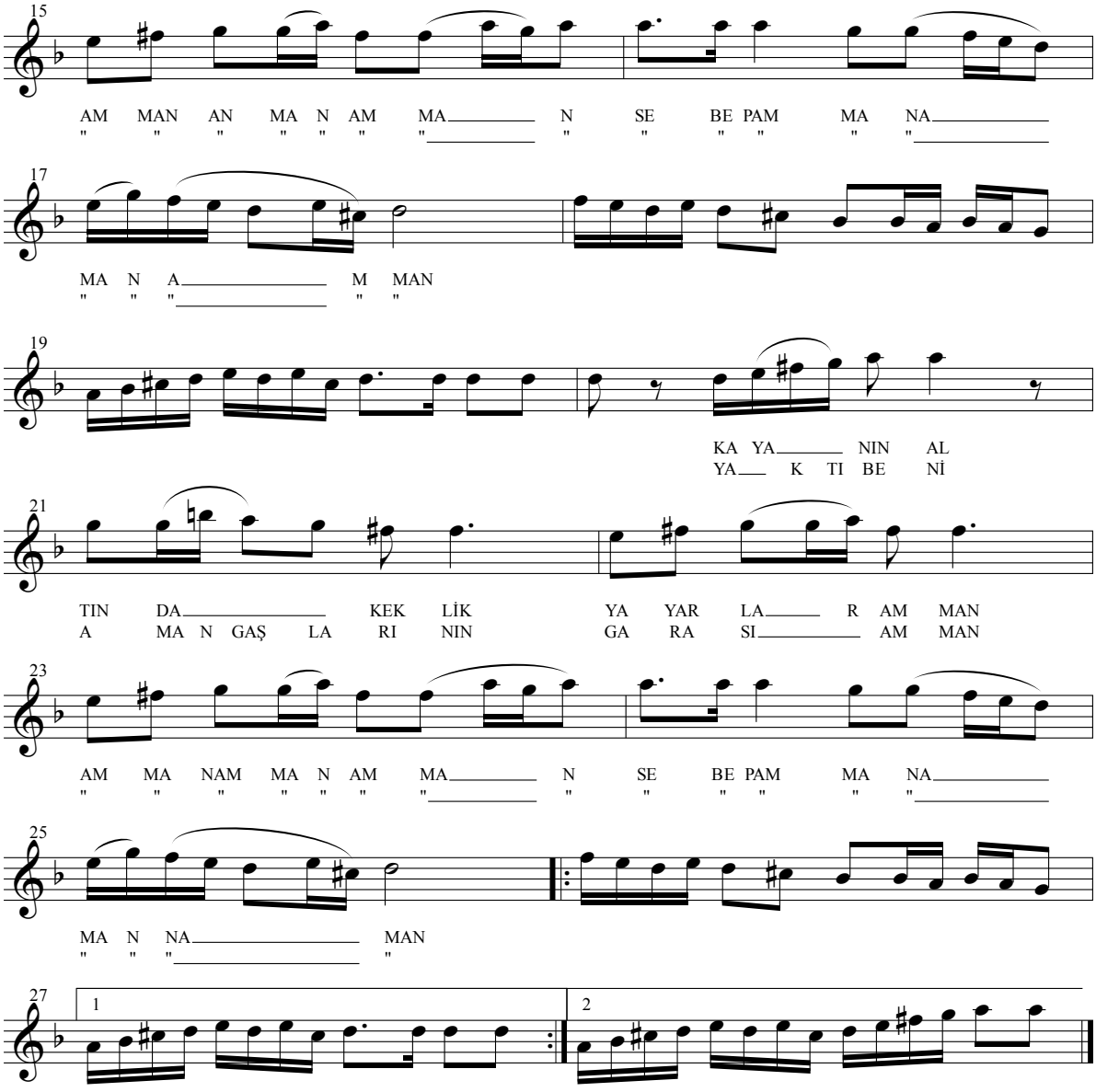

-1-
KAYALAR KAYALAR DA YÜKSEK KAYALAR AMAN
AMAN AMAN AMAN SEBEP AMAN AMAN AMAN
KAYANIN ALTINDA DA KEKLİK YAYARLAR AMAN
AMAN AMAN AMAN SEBEP AMAN AMAN AMAN

-2-
ÖĞLEYİNEN AMAN İKİNDİNİN ARASI
AMAN AMAN AMAN SEBEP AMAN AMAN AMAN
YAKTI BENİ AMAN GAŞLARININ GARASI
AMAN AMAN AMAN SEBEP AMAN AMAN AMAN

KAYALAR KAYALAR YÜKSEK KAYALAR

Yöresi:Kayseri / Bünyan
Kaynak kişi: Adnan TÜRKÖZ

Derleyen: Adnan TÜRKÖZ
Notaya alan: Adnan ATAMAN

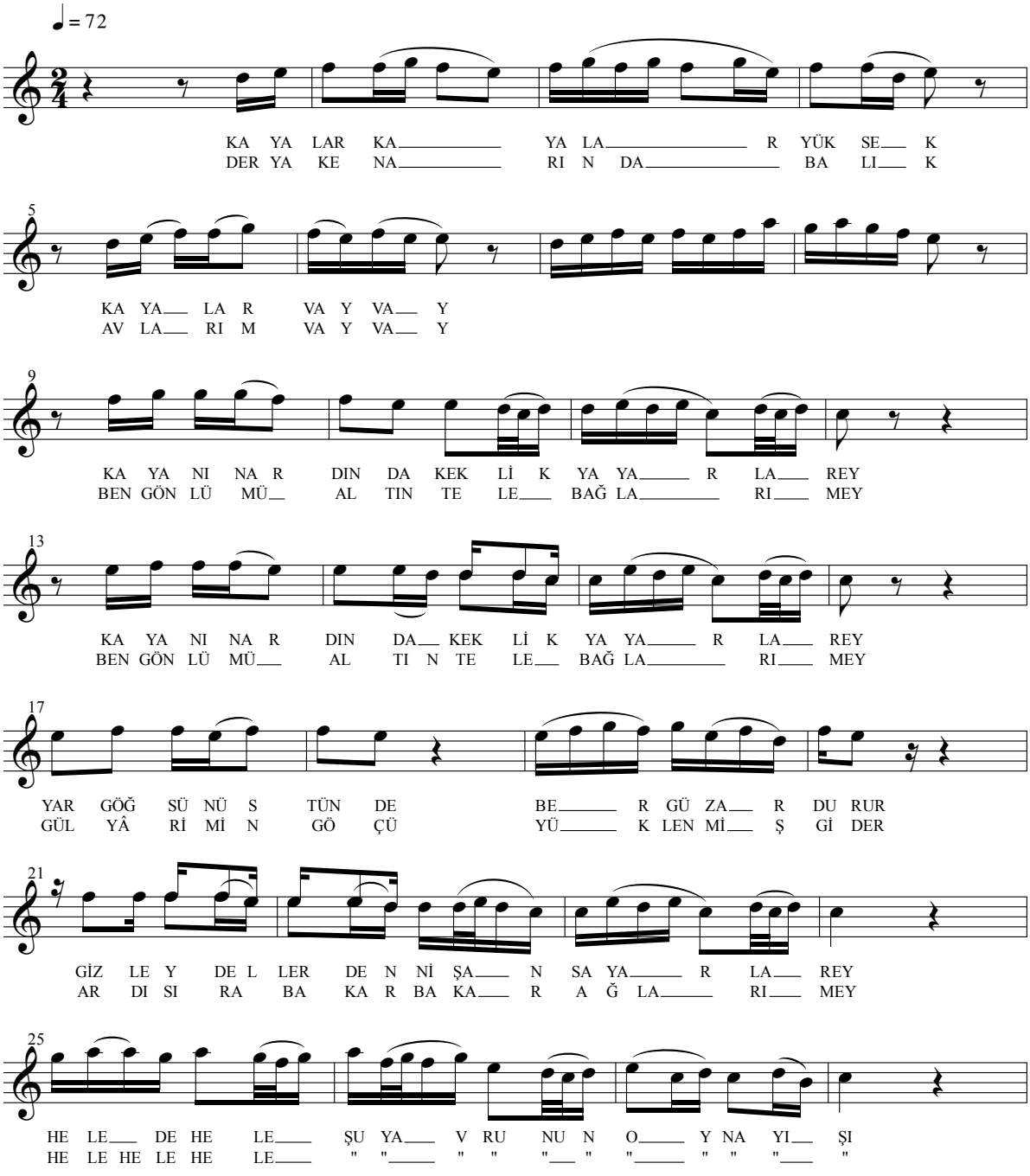

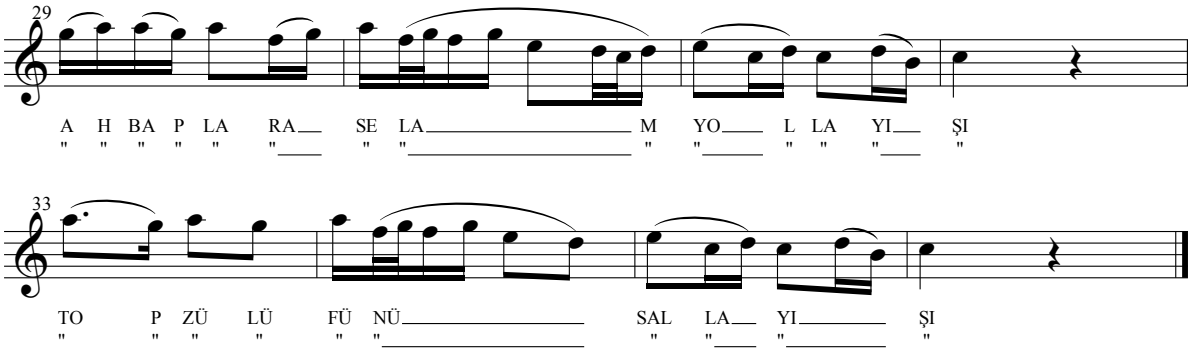

-1-
KAYALAR KAYALAR YÜKSEK KAYALAR AMAN
AMAN AMAN AMAN SEBEP AMAN AMAN AMAN
KAYANIN ALTINDA DA KEKLİK YAYARLAR AMAN
AMAN AMAN AMAN SEBEP AMAN AMAN AMAN

NAKARAT
HELE DE HELE ŞU YAVRUNUN OYNAYIŞI
AHBAPLARA SELAM YOLLAYIŞI
TOP ZÜLFÜNÜ SALLAYIŞI

-2-
ÖĞLEYİNEN AMAN İKİNDİNİN ARASI
AMAN AMAN AMAN SEBEP AMAN AMAN AMAN
YAKTI BENİ AMAN GAŞLARININ GARASI
AMAN AMAN AMAN SEBEP AMAN AMAN AMAN

KAYSERİ MEKTEBİNE OLDUM CANDARMA

Yöresi: Orta Anadolu
Kaynak kişi: Refik BAŞARAN

Derleyen: Mehmet ÖZBEK
Notaya alan: Mehmet ÖZBEK

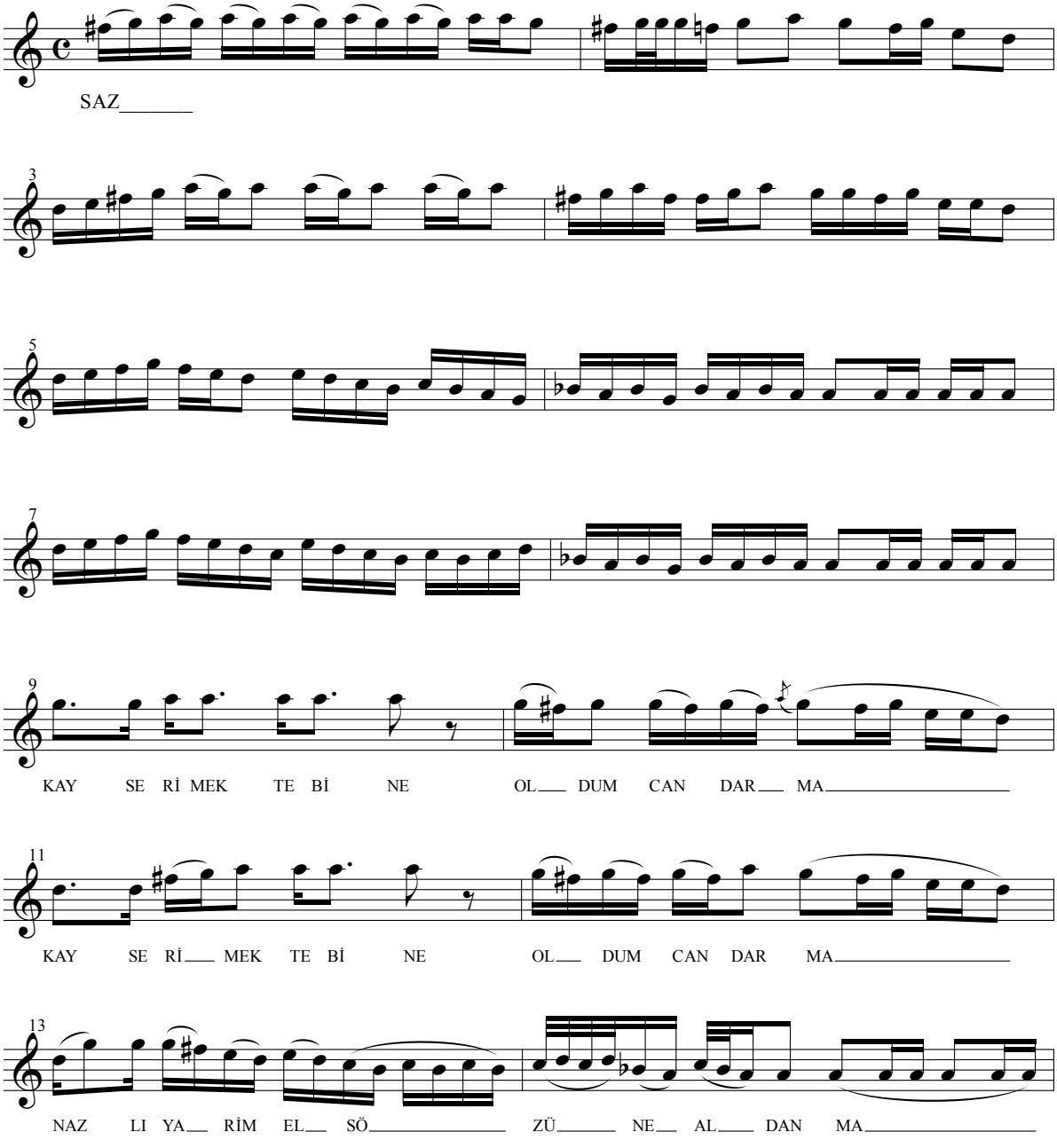

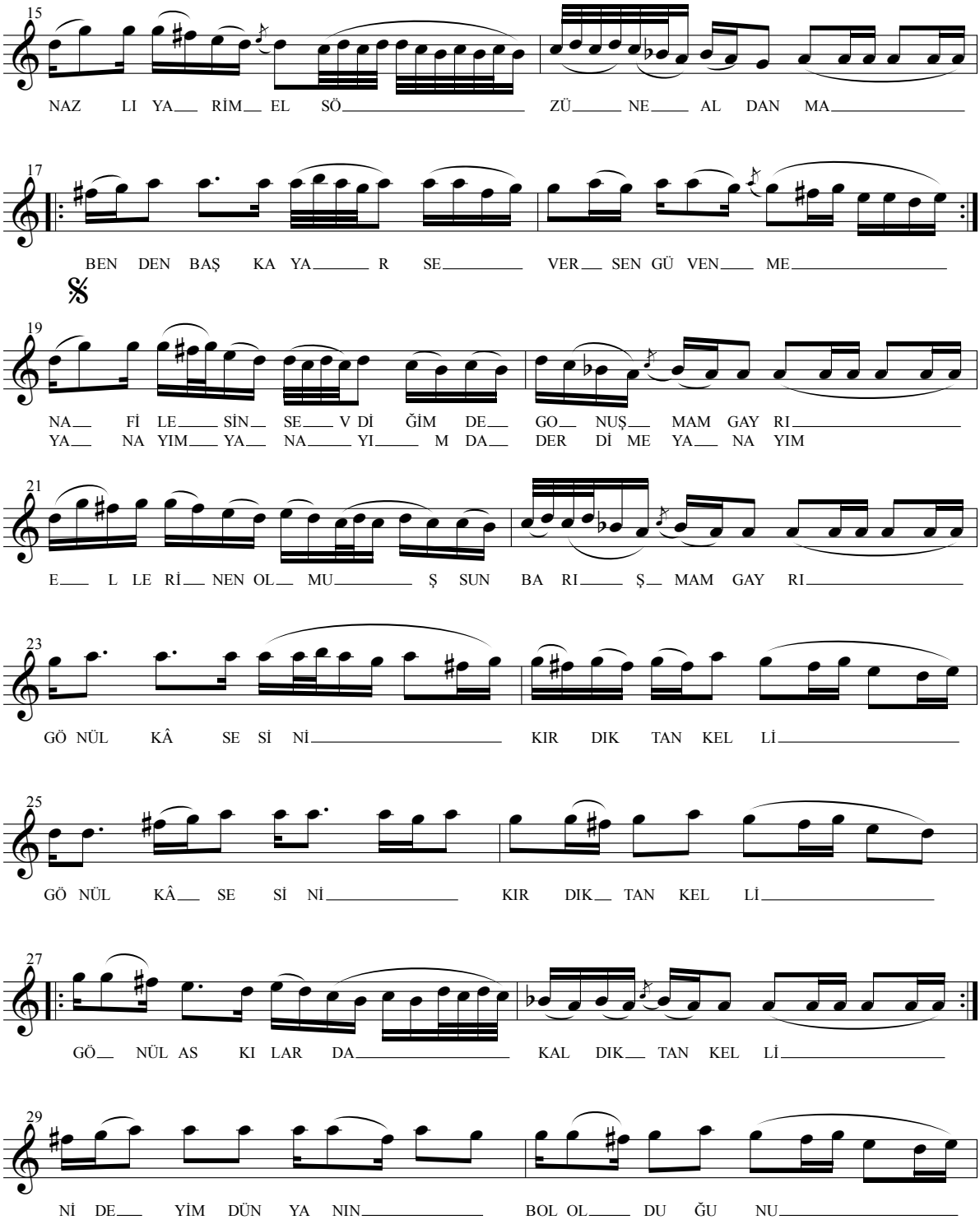
15
NAZ LI YA RİM EL SÖ ZÜ NE AL DAN MA
17
BEN DEN BAŞ KA YA R SE VER SEN GÜ VEN ME
19
NA Fİ LE SİN SE V Dİ ĞİM DE GO NUŞ MAM GAY RI
YA NA YIM YA NA YI M DA DER Dİ ME YA NA YIM
21
E L LE Rİ NEN OL MU Ş SUN BA RI Ş MAM GAY RI
23
GÖ NÜL KÂ SE Sİ Nİ KIR DIK TAN KEL Lİ
25
GÖ NÜL KÂ SE Sİ Nİ KIR DIK TAN KEL Lİ
27
GÖ NÜL AS KI LAR DA KAL DIK TAN KEL Lİ
29
Nİ DE YİM DÜN YA NIN BOL OL DU ĞU NU

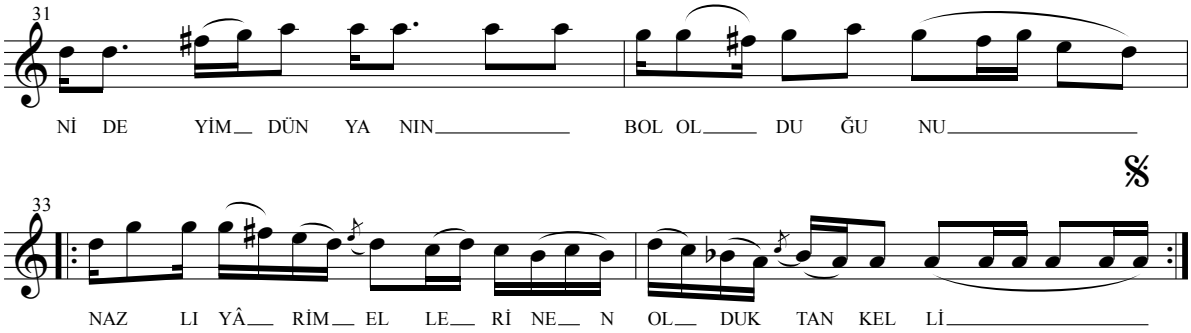

-1-
KAYSERİ MEKTEBİNE OLDUM CANDARMA
NAZLI YÂRİM EL SÖZÜNE ALDANMA
BENDEN BAŞKA YAR SEVERSEN GÜVENME

NAKARAT
GÖNÜL KÂSESİNİ KIRDIKTAN KELLİ
GÖNÜL ASKILARDA KALDIKTAN KELLİ
NİDEYİM DÜNYANIN BOL OLDUĞUNU
NAZLI YÂRİM ELLERİNEN OLDUKTAN KELLİ

-2-
NÂFİLESİN SEVDİĞİM DE GONUŞMAM GAYRI
ELLERİNEN OLMUŞSUN BARIŞMAM GAYRI

NAK.

-3-
YANAYIM YANAYIM DA DERDİME YANAYIM
KİMSE FIRSAT VERMEDİ GÜLEM OYNAYIM

NAK.

KAYSERİ SÜRMELİSİ

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Şaban UYAN

Derleyen: Mehmet KINIK
Notaya alan: Mehmet KINIK

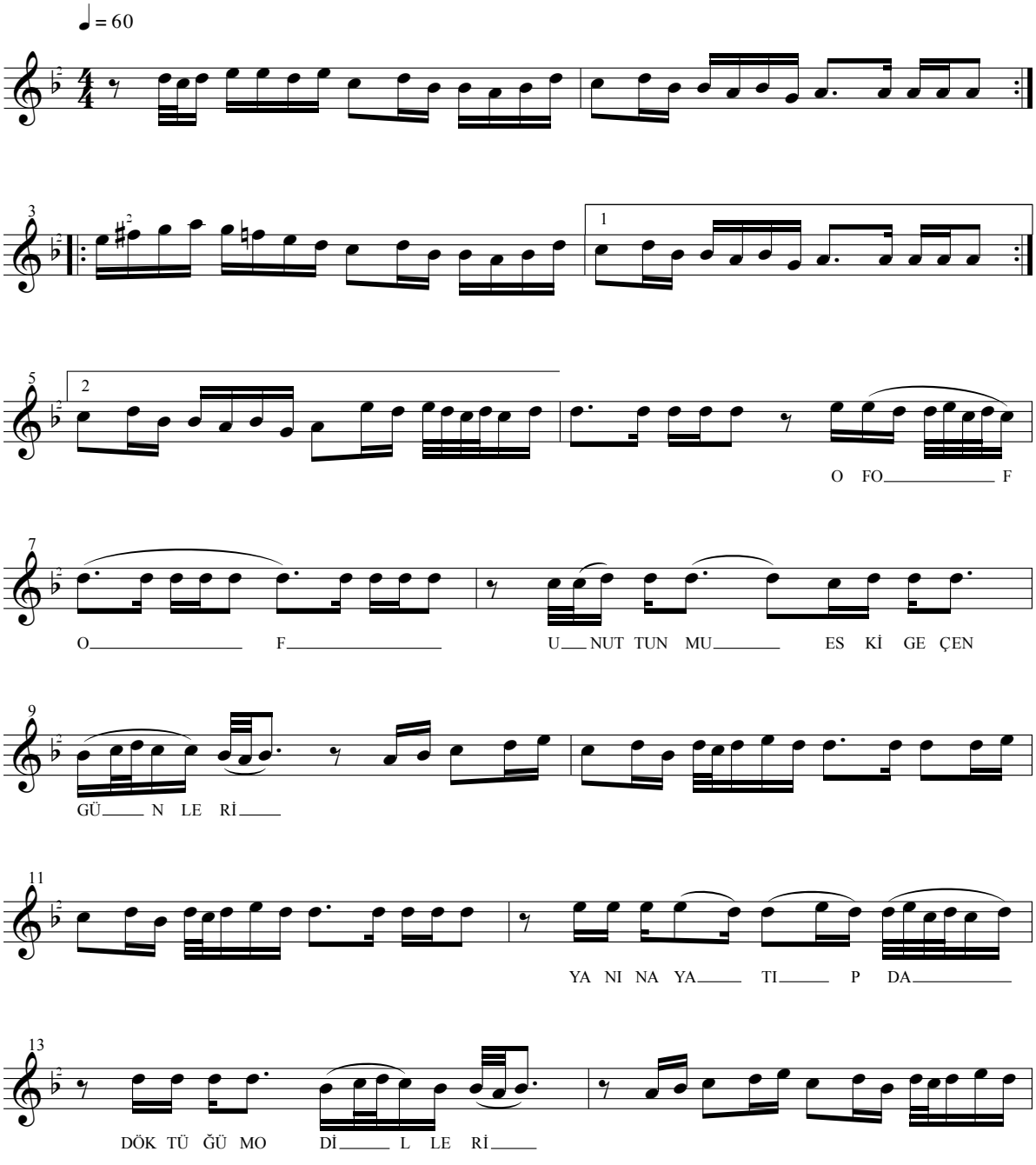

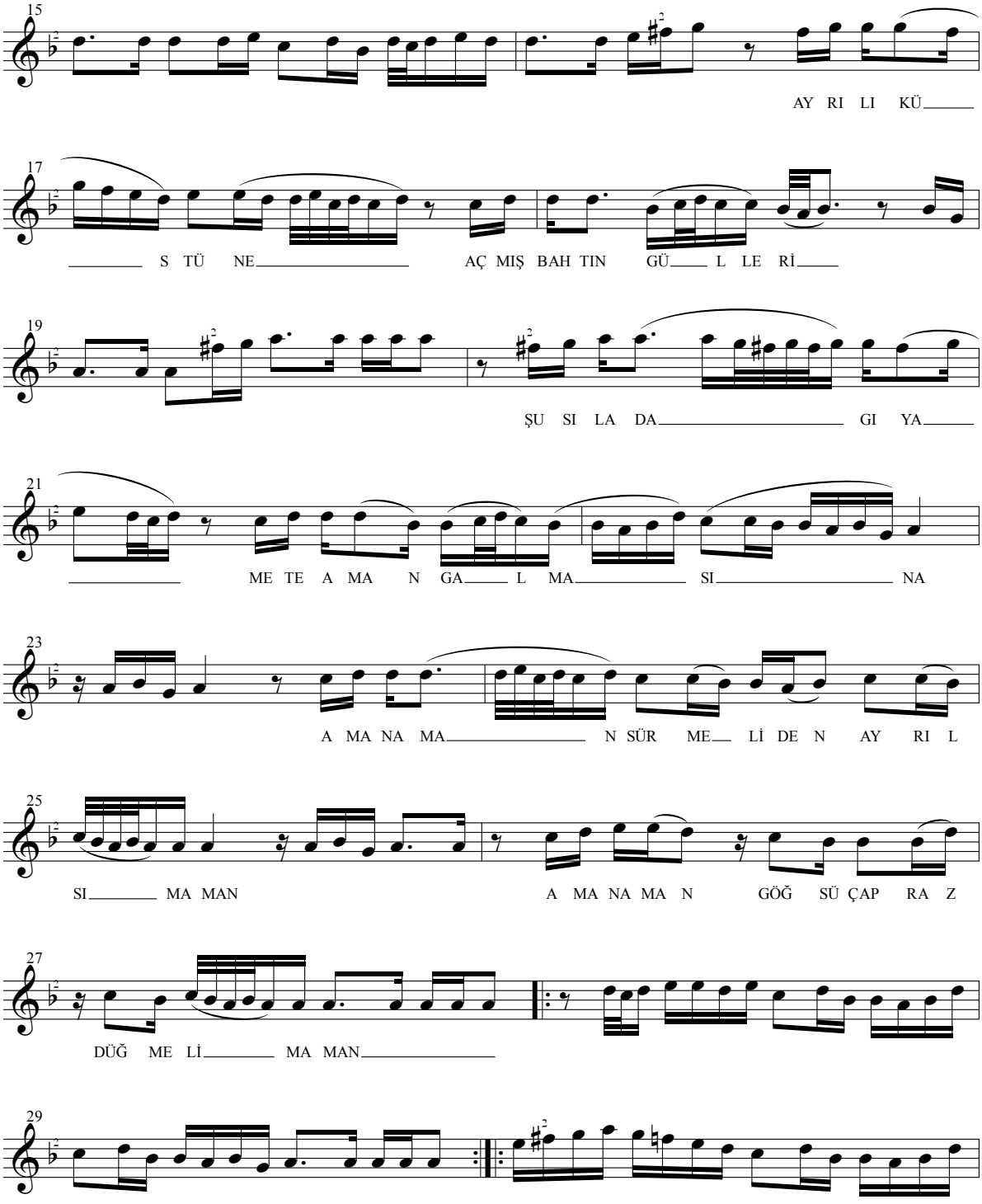
15
AY RI LI KÜ
17
S TÜ NE
AÇ MIŞ BAH TIN GÜ L LE Rİ
19
ŞU SI LA DA GI YA
21
ME TE A MA N GA L MA SI NA
23
A MA NA MA N SÜR ME Lİ DE N AY RI L
25
SI MA MAN
A MA NA MA N GÖĞ SÜ ÇAP RA Z
27
DÜĞ ME Lİ MA MAN
29

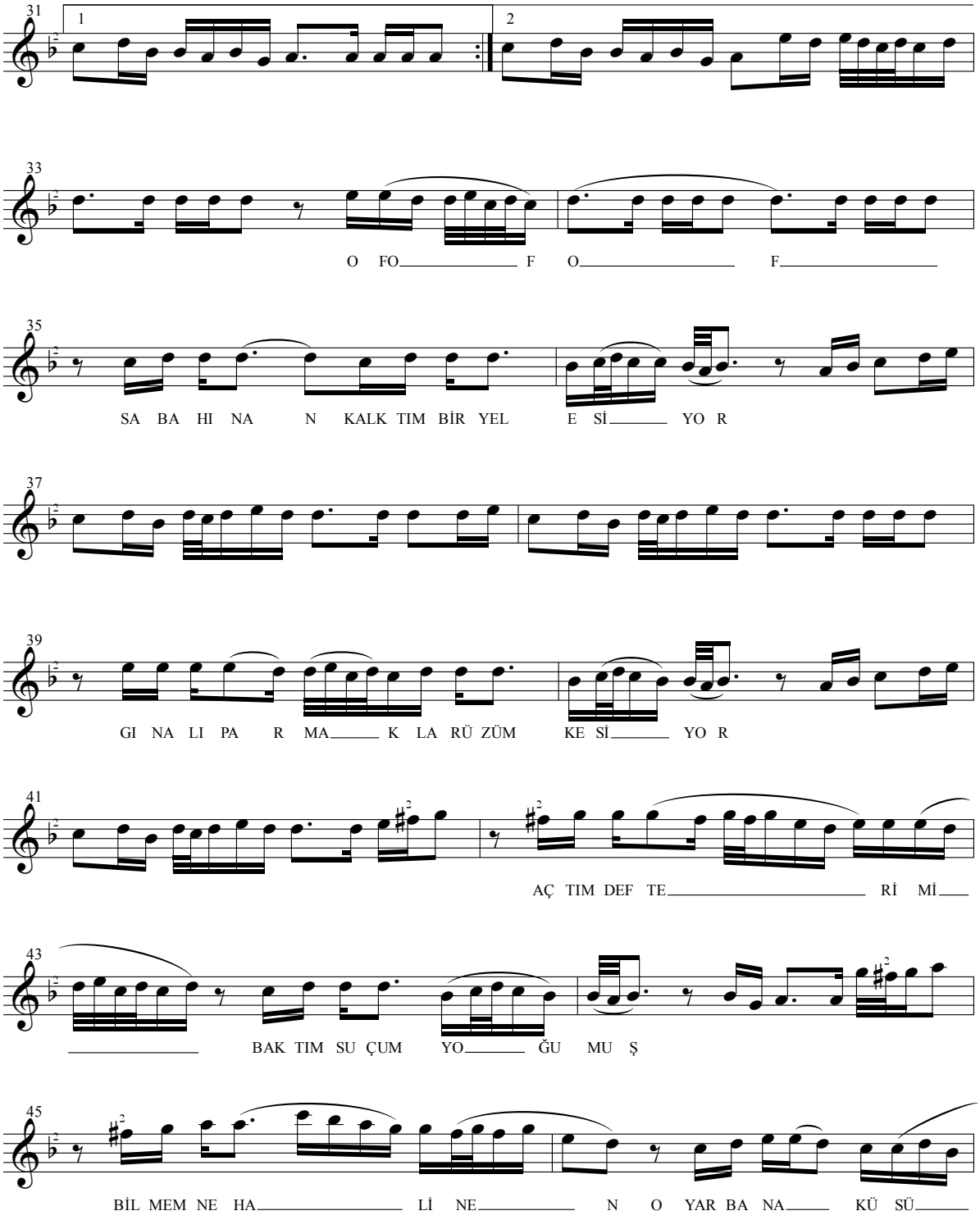
31
1
2
33
O FO F O F
35
SA BA HI NA N KALK TIM BİR YEL E Sİ YO R
37
39
GI NA LI PA R MA K LA RÜ ZÜM KE Sİ YO R
41
AÇ TIM DEF TE Rİ Mİ
43
BAK TIM SU ÇUM YO ĞU MU Ş
45
BİL MEM NE HA Lİ NE N O YAR BA NA KÜ SÜ

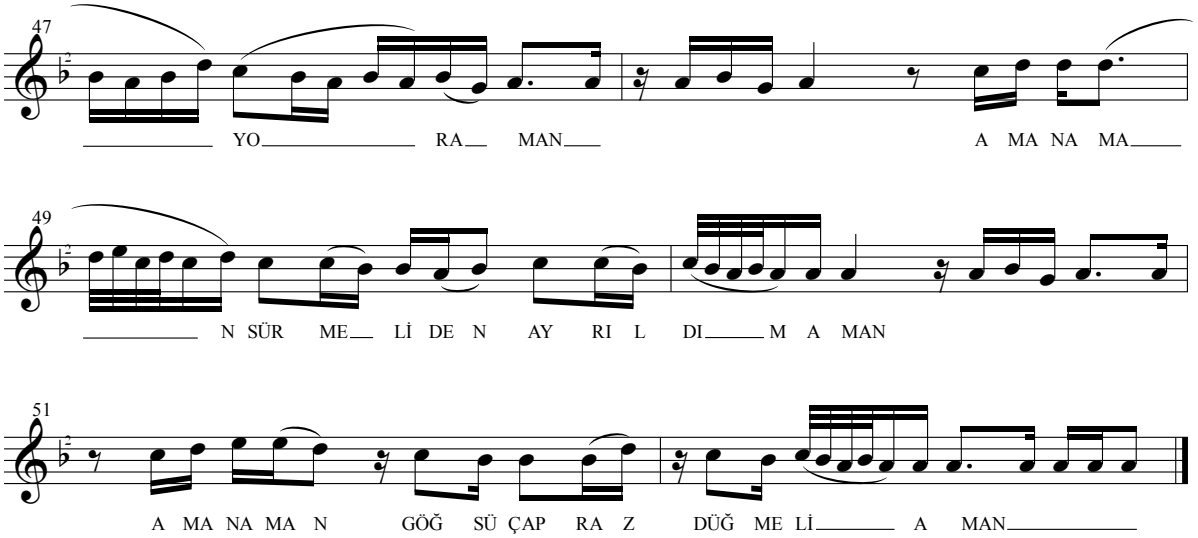

-1-

OF OF OF UNUTTUN MU ESKİ GEÇEN GÜNLERİ
YANIMA YATIP DA DÖKTÜĞÜN O DİLLERİ
AYRILIK ÜSTÜNE AÇMIŞ BAHTIN GÜLLERİ
ŞU SILADA GIYAMETE AMAN KALMASINA

AMAN AMAN SÜRMELİDEN AYRILDIM AMAN
AMAN AMAN GÖĞSÜ ÇAPRAZ DÜĞMELİM AMAN

-2-

OF OF OF SABAHINAN KALKTIM BİR YEL ESİYOR
GINALI PARMAKLAR ÜZÜM KESİYOR
AÇTIM DEFTERİMİ BAKTIM SUÇUM YOĞMUŞ
BİLMEM NE HALİNEN O YÂR BANA KÜSÜYOR

AMAN AMAN SÜRMELİDEN AYRILDIM AMAN
AMAN AMAN GÖĞSÜ ÇAPRAZ DÜĞMELİM AMAN

KEKLİĞİMİN KAFESİ (GUBALAK KEKLİK)

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Necmi ÇETİNKAYA
Azmi ERMAN

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

♩ = 96-102

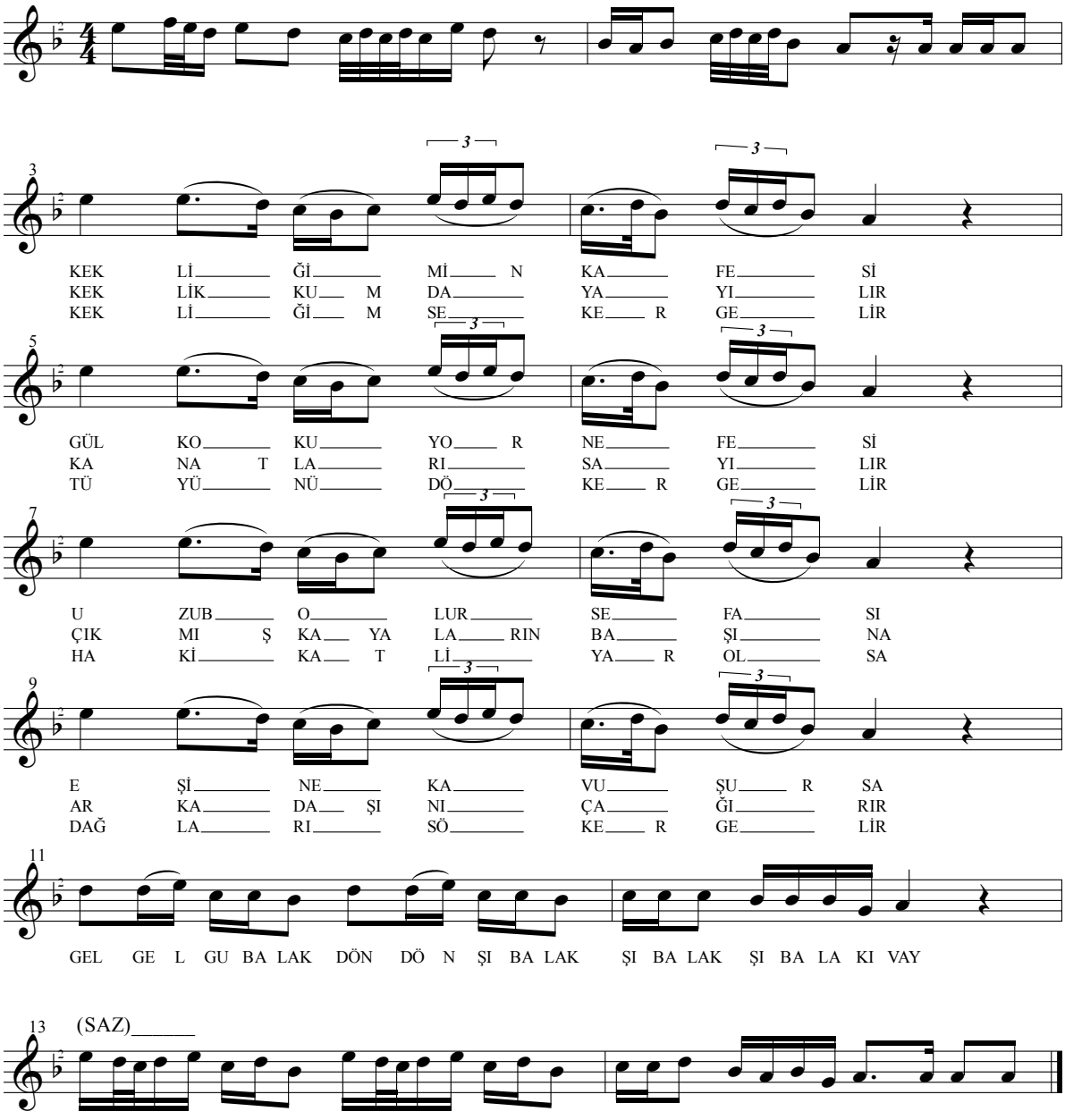

KEKLİK KAYALI YERDE (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Sarız / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Münevver SEZER
Hamza ÖZDEMİR

Derleyen: Ahmet Z. ÖZDEMİR
Notaya alan: Aytekin ALBUZ

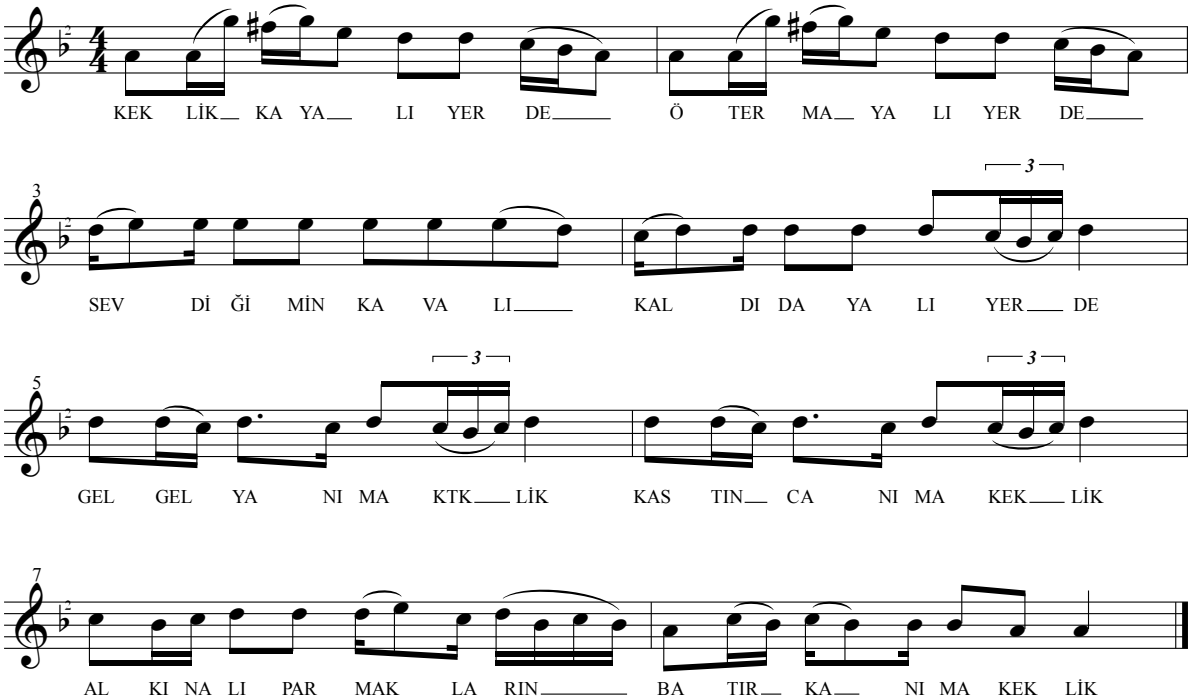

KEKLİK KAYALI YERDE
ÖTER MAYALI YERDE
SEVDİĞİMİN KAVALI
KALDI DAYALI YERDE

GEL GEL YANIMA KEKLİK
KASTIN CANIMA KEKLİK
AL KINALI PARMAKLARIN'
BATIR KANIMA KEKLİK

KEKLİĞİDİM VURDULAR
KANADIMI KIRDILAR
BENİM GİBİ GÜZELİ
BİR KÖTÜYE VERDİLER
(BAĞLANTI)
KEKLİK KUMDA EŞİNİR
DEŞİNİR DE DEŞİNİR
BENİM SEVDİĞİM GÜZEL
ŞİMDİ NERDE DÜŞÜNÜR
(BAĞLANTI)

KELE DEZZE (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Sarız / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Münevver SEZER
Hamza ÖZDEMİR

Derleyen: Ahmet Z. ÖZDEMİR
Notaya alan: Aytekin ALBUZ

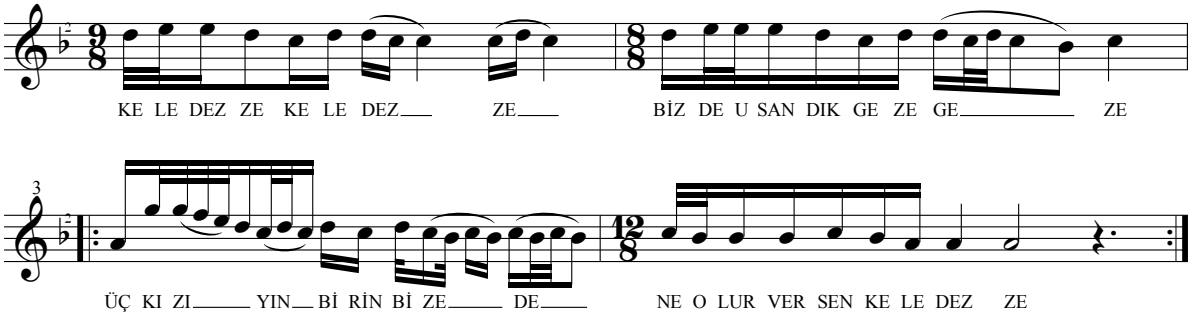

KELE DEZZE KELE DEZZE (TEYZE)
BEND' USANDIM GEZE GEZE
ÜÇ KIZIYIN BİRİN' BİZE
N'OLUR VERSEN KELE DEZZE

DÜŞÜN KELE DEZZE DÜŞÜN
ODUNUN' YARARIM KIŞIN
VERECEKSEN PARAN PEŞİN
VERESİYE KOYMA DEZZE

OLUR M'OLA OLUR M'OLA
KAVİL YERİN BULUR M'OLA
GÖL YERİNE EFSİN KURSAM
TURAÇ DÖŞLÜM GELİR M'OLA

ÜÇ KIZ KARŞIDAN GELİYOR
BİRİ YÜZÜME GÜLÜYOR
DURA DURA EL ALIYOR
BİRİN BİZE VERSEN DEZZE

KESTANENİN İRİSİ

Yöresi: Kaysseri
Kaynak kişi: Mehmet DELİHALİLOĞLU (Emmi)

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN
Notaya alan: Muzaffer SARISÖZEN

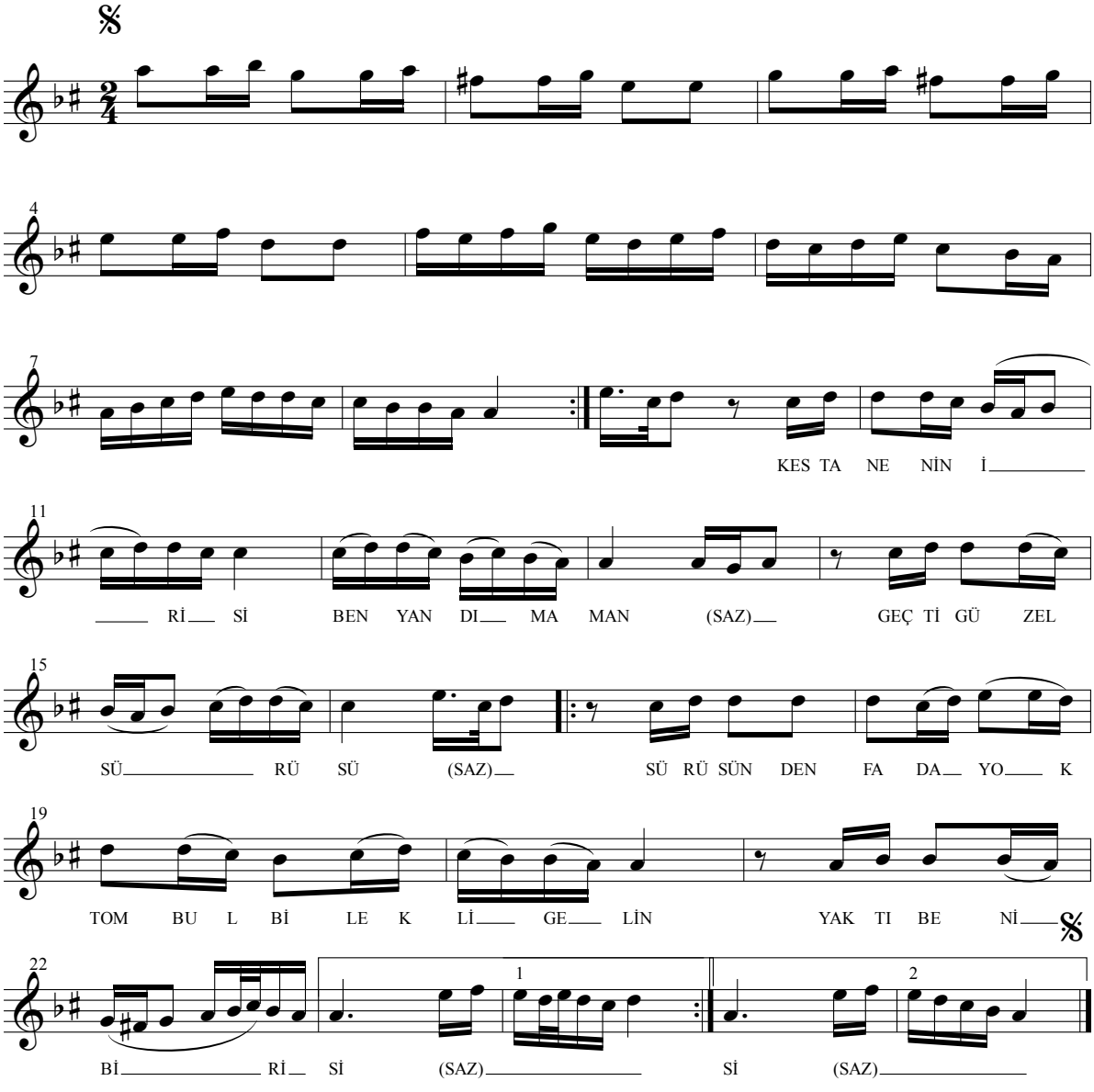

KESTANENİN İRİSİ
BEN YANDIM AMAN
GEÇTİ GÜZEL SÜRÜSÜ
SÜRÜSÜNDEN FAYDA YOK
TOMBUL BİLEKLİ GELİN
YAKTI BENİ BİRİSİ
KAŞLAR KARALIM AMAN

KESTANEYİ BUDARLAR
BEN YANDIM AMAN
ŞIVGIN SÜRMESİN DİYE
BİZİ BURDA KOMAZLAR
TOMBUL BİLEKLİ GELİN
GÜZEL SEVMESİN DİYE
KAŞLAR KARALIM AMAN

MENDİLİM BENEK BENEK
BEN YANDIM AMAN
ORTASI ÇARKIFELEK
YAZI BERABER GEÇİREK
TOMBUL BİLEKLİ GELİN
KIŞIN AYIRDI FELEK
KAŞLAR KARALIM AMAN

KETEN GÖMLEK FİLFİLİ (NİNELER)

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ahmet Gazi AYHAN

Derleyen: Ahmet Gazi AYHAN
Notaya alan: Ahmet Gazi AYHAN

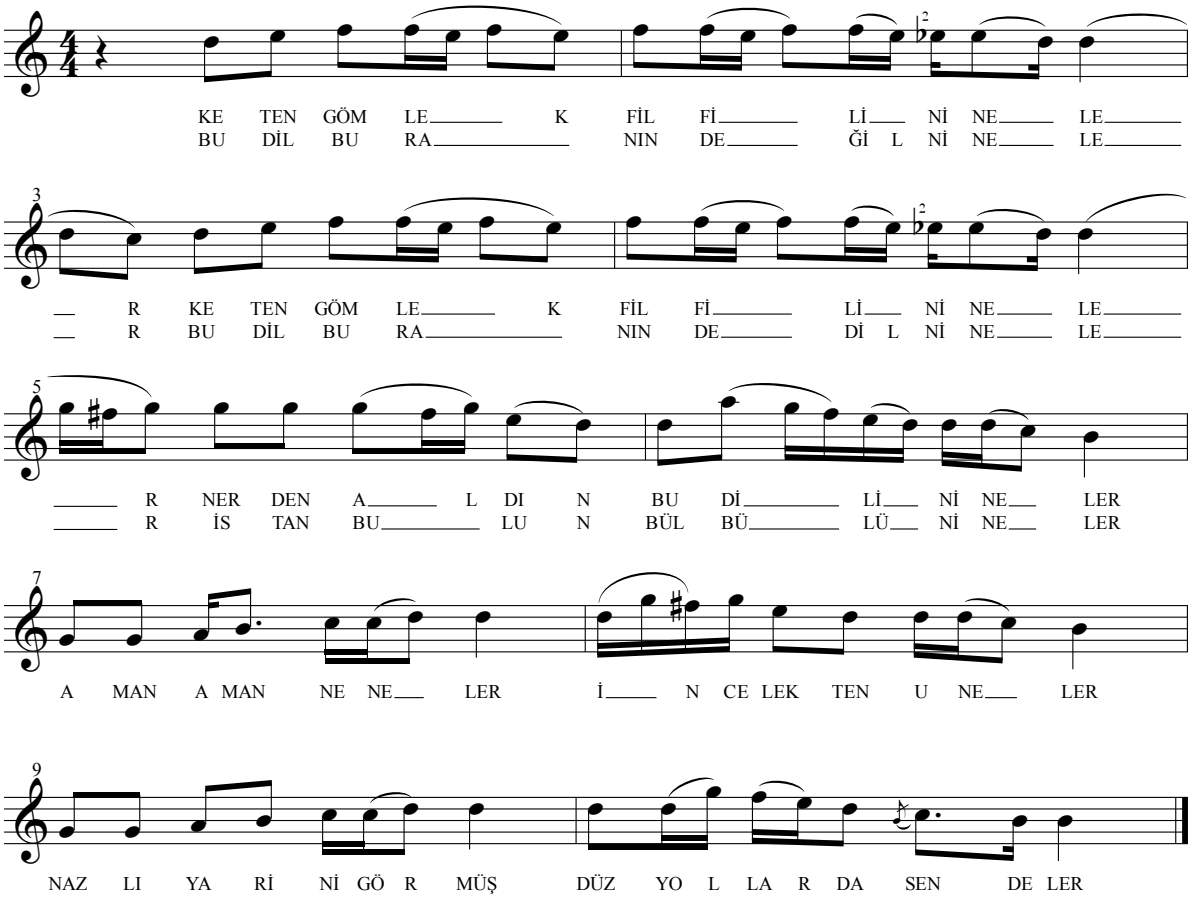

-1-
KETEN GÖMLEK FİLFİLİ NİNELER
NERDEN ALDIN BU DİLİ NİNELER

NAKARAT
AMAN AMAN NİNELER
İNCE'LEKTEN UN ELER
NAZLI YÂRİNİ GÖRMÜŞ
DÜZ YOLLARDA SENDELER

-2-
BU DİL BURANIN DEĞİL NİNELER
İSTANBUL'UN BÜLBÜLÜ NİNELER

NAK.

-3-
KETEN GÖMLEK MURAYI NİNELER
SATINM'ALDIN BURAYI NİNELER

NAK.

-4-
ÇOK SALINMA SEVDİĞİM NİNELER
SANA VERMEM SARAYI NİNELER

NAK.

KINAN KUTL'OLSUN GELİNİM (Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı / Emeyil
Kaynak kişi: Köy kadınları

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya alan: Erdem ÇALIŞKANEL

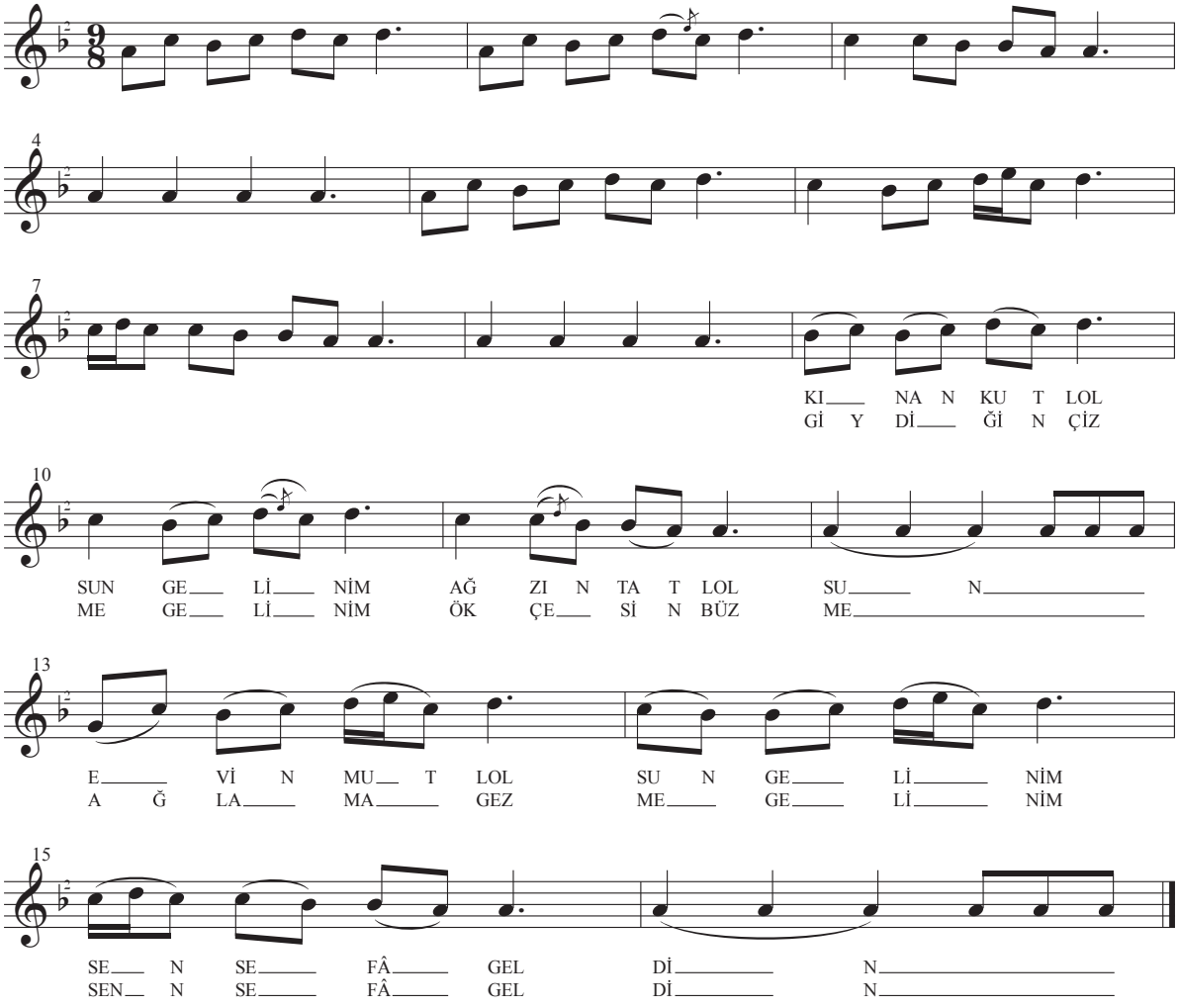

-1-
KINAN KUTLOLSUN GELİNİM AĞZIN TATLOLSUN
EVİN MUTLOLSUN GELİNİM SEN SEFÂ GELDİN

-2-
GİYDİĞİM ÇİZME GELİNİM ÖKÇESİ BÜZME
AĞLAMA GEZME GELİNİM SEN SEFÂ GELDİN

-3-
GİYDİĞİN HARA GELİNİM İNME PINARA
ALLAH ONARA GELİNİM SEN SEFÂ GELDİN

-4-
KARŞIDA MAZI GELİNİM İÇİNDE YAZI
NİŞANLIN TAZI GELİNİM SEN SEFÂ GELDİN

-5-
GİYDİĞİN ATLAS GELİNİM İĞNELER BATMAZ
YALINIZ YATMAZ GELİNİM SEN SEFÂ GELDİN

-6-
KARŞIDA HOLEK GELİNİM İÇİNDE KEPEK
NİŞANLIN MELEK GELİNİM SEN SEFÂ GELDİN

KIRLANGIÇLAR YÜKSEK YAPAR YUVAYI

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Asım Yahya BEYOĞLU

Derleyen: Azize TÖZEM
Notaya alan: Azize TÖREM

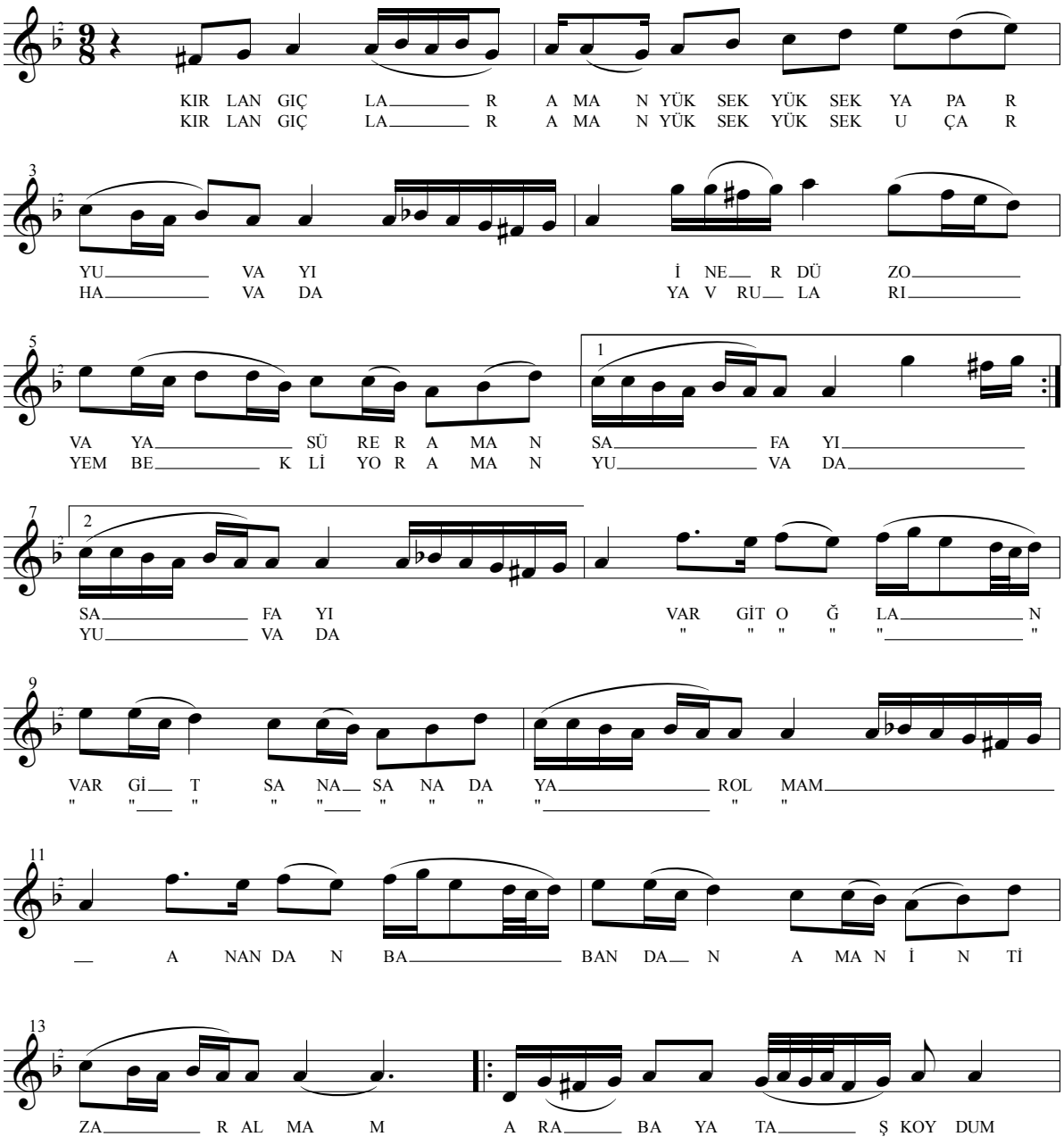

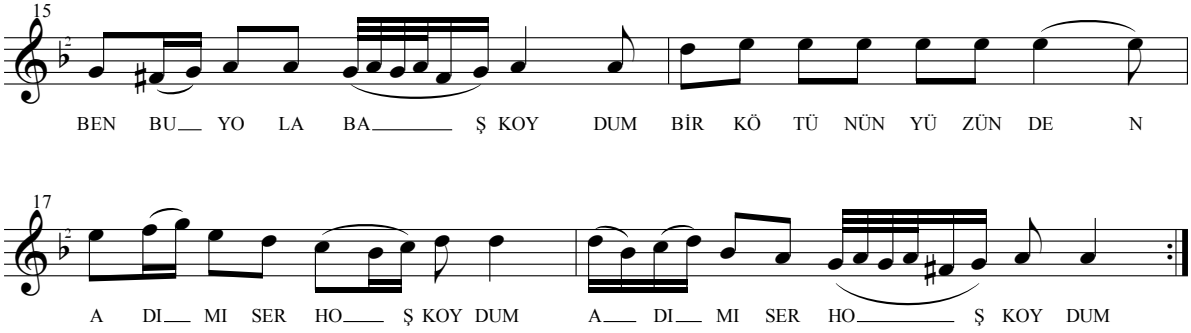

-1-
KIRLANGIÇLAR AMAN YÜKSEK YÜKSEK YAPAR YUVAYI
İNER DÜZ OVAYA SÜRER AMAN SAFÂYI

NAKARAT
VAR GİT OĞLAN VAR GİT SANA DA YÂR OLMAM
ANANDAN BABANDAN AMAN İNTİZAR ALMAM
ARABAYA TAŞ KOYDUM BEN BU YOLA BAŞ KOYDUM
BİR KÖTÜNÜN YÜZÜNDEN ADIMI SERHOŞ KOYDUM

-2-
KIRLANGIÇLAR AMAN YÜKSEK YÜKSEK UÇAR HAVADA
YAVRULARI YEM BEKLİYOR AMAN HAVADA

NAK.

KİREMİT ALDIM HANDAN

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Osman UYAN

Derleyen: Şaban UYAN
Notaya alan: Şaban UYAN

Süresi: 96

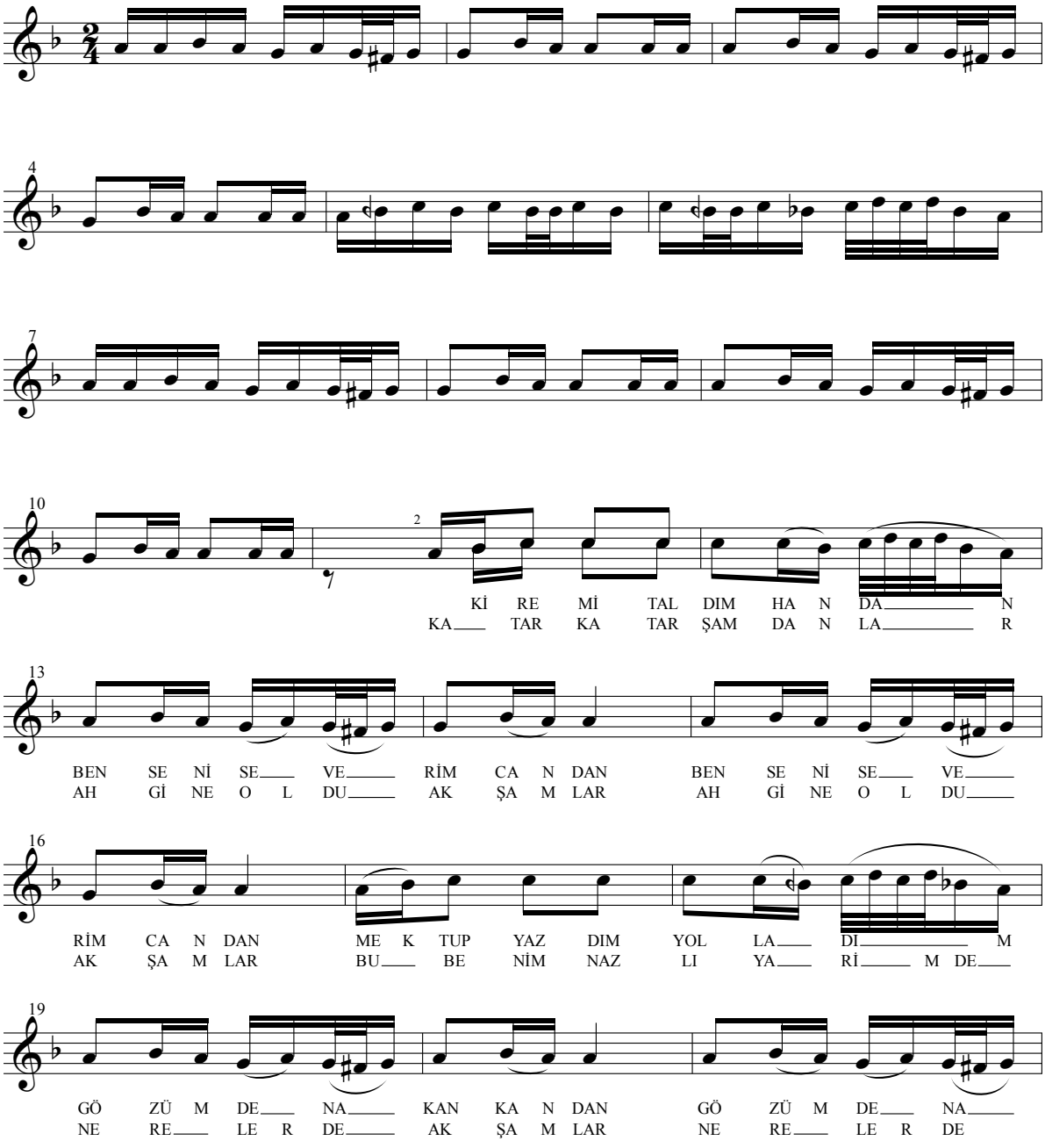

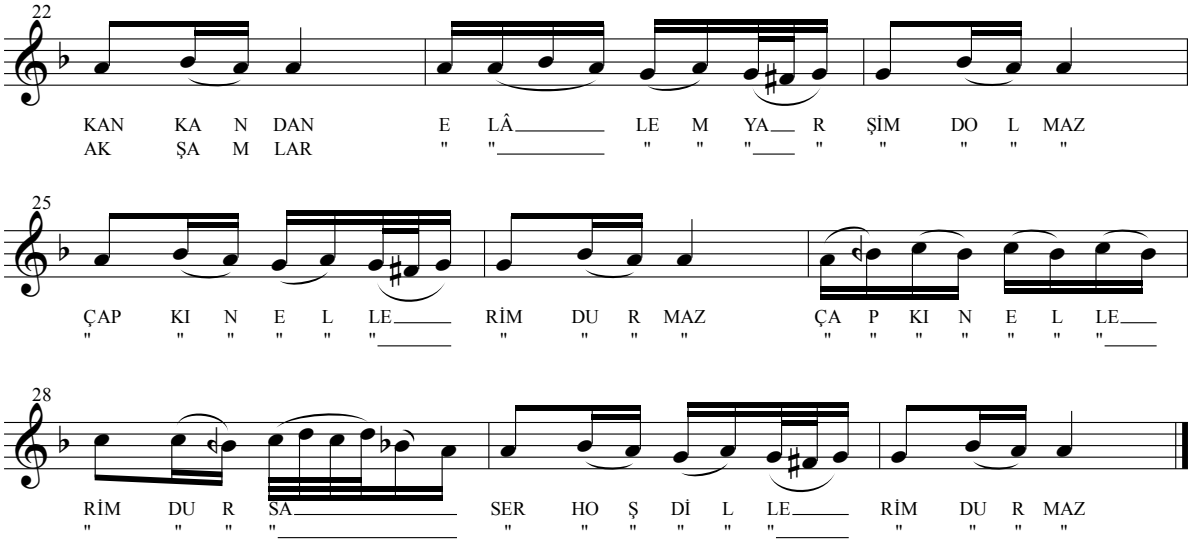

-1-
KİREMİT ALDIM HANDAN
BEN SENİ SEVERİM CANDAN
MEKTUP YAZDIM YOLLADIM
GÖZÜMDEN AKAN KANDAN

NAKARAT
EL ALEM VAR ŞİMDOLMAZ
ÇAPKIN ELLERİM DURMAZ
ÇAPKIN ELLERİM DURSA
SARHOŞ DİLLERİM DURMAZ

-2-
KATAR KATAR ŞAMDANLAR
AH GİNE OLDU AKŞAMLAR
BU BENİM NAZLI YÂRİM DE
NERELERDE AKŞAMLAR

NAK.

KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Osman KAVUNCU

Derleyen: Murat KAVUNCU
Notaya alan: Mehmet ARIBOĞA

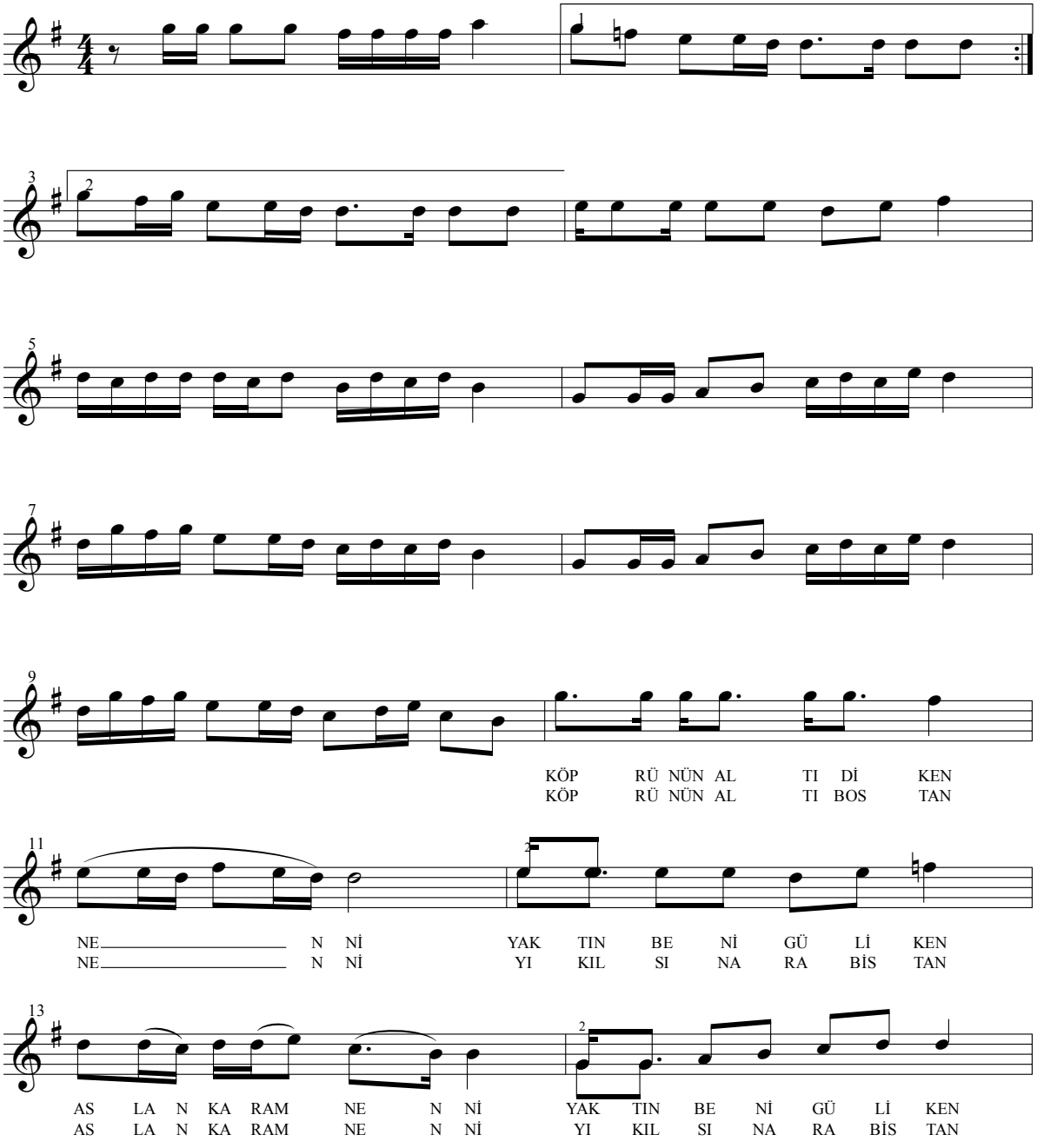

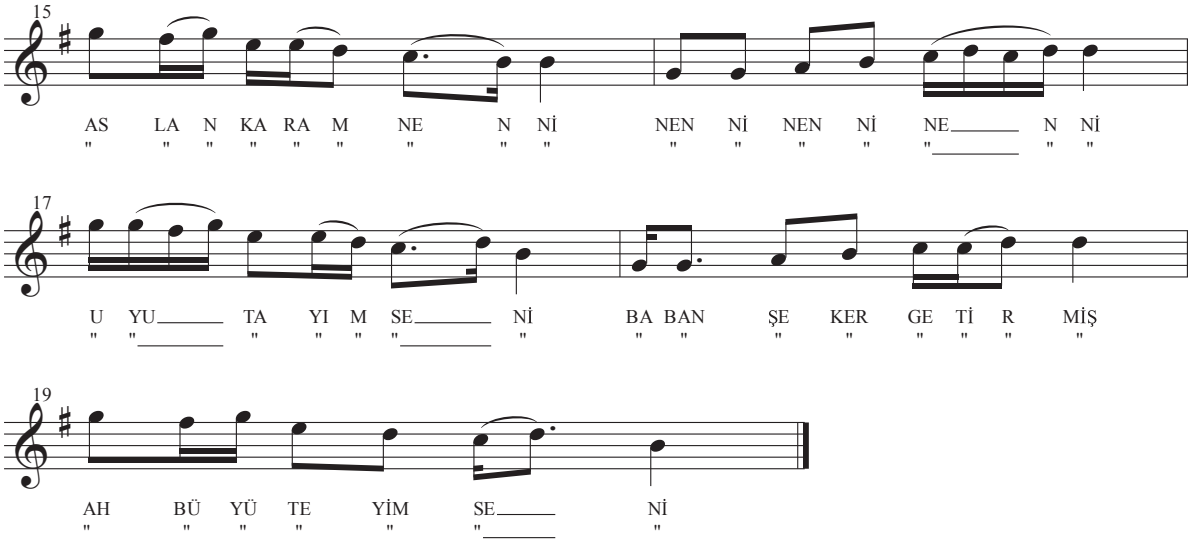

-1-
KÖPRÜNÜN ALTI DİKEN NENNİ
YAKTIN BENİ GÜL İKEN ASLAN KARAM NENNİ

NAKARAT
NENNİ NENNİ NENNİ UYUTAYIM SENİ
BABAN ŞEKER GETİRMİŞ AH BÜYÜTEYİM SENİ

-2-
KÖPRÜNÜN ALTI BOSTAN NENNİ
YIKILSIN ARABİSTAN ASLAN KARAM NENNİ

NAK.

KUDRETTEN GÖZÜ SÜRMELİ

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: İbrahim ALİMOĞLU

Derleyen: Mehmet KINIK
Notaya alan: Mehmet KINIK

♩ = 50

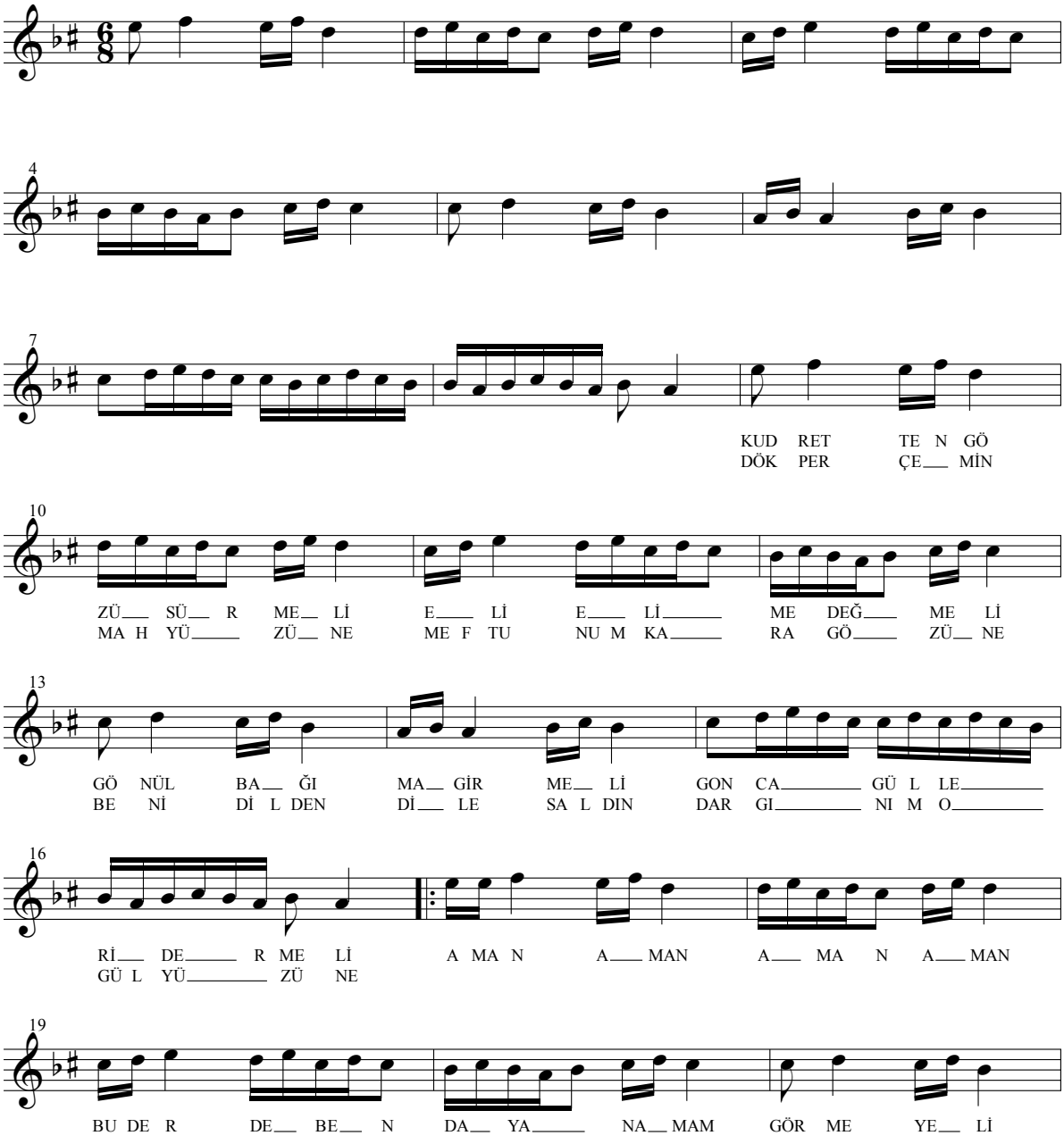

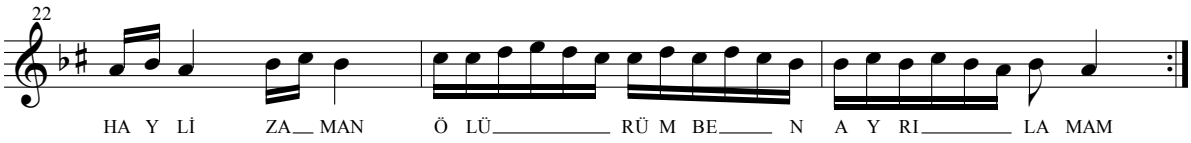

-1-
KUDRETTEN GÖZÜ SÜRMELİ
ELİ ELİME DEĞMELİ
GÖNÜL BAĞIMA GİRMELİ
GONCA GÜLLERİ DERMELİ

NAKARAT
AMAN AMAN AMAN AMAN
BU DERDE BEN DAYANAMAM
GÖRMEYELİ HAYLİ ZAMAN
ÖLÜRÜM BEN AYRILAMAM

-2-
DÖK PERÇEMİN MAH YÜZÜNE
MEFTUNUM KARA GÖZÜNE
BENİ DİLDEN DİLE SALDIN
DARGINIM O GÜL YÜZÜNE

KURT YATIRDIM FİREZE

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Naciye DEMİREL

Derleyen: Durdu DEMİREL
Notaya alan: Mehmet KINIK

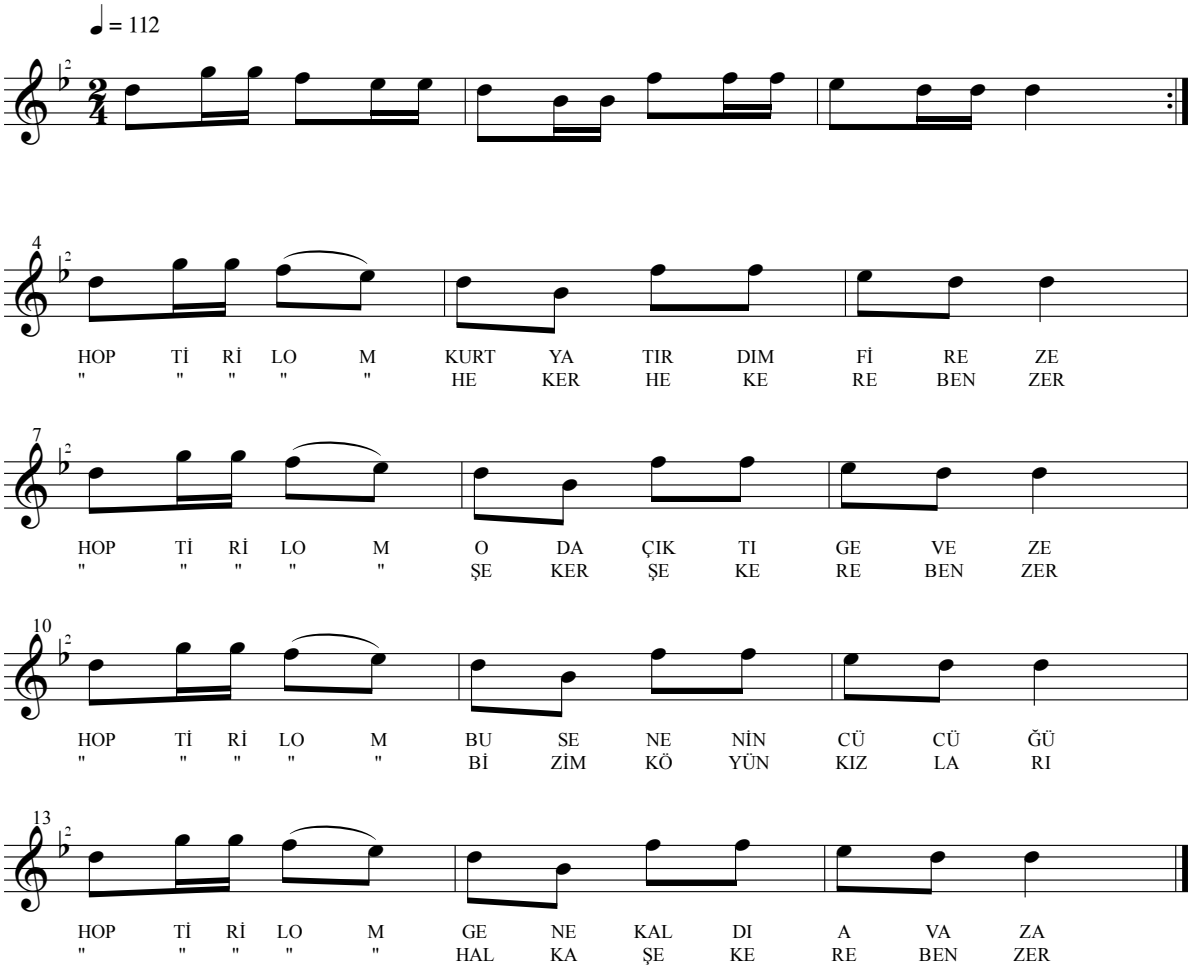

-1-
HOP TİRİLOM KURT YATIRDIM FİREZE
HOP TİRİLOM O DA ÇIKTI GEVEZE
HOP TİRİLOM BU SENENİN CÜCÜĞÜ
HOP TİRİLOM GENE KALDI AYAZA

-2-
HOP TİRİLOM HEKER HEKERE BENZER
HOP TİRİLOM ŞEKER ŞEKER BENZER
HOP TİRİLOM BİZİM KÖYÜN KIZLARI
HOP TİRİLOM HALKA ŞEKERE BENZER

MARAŞ'TAN KINA GELİNİM (Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri / Sarız / Yeşilkent
Kaynak kişi: Fatma GÖKDEMİR
Nazife UZUNLU

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya alan: Erdem ÇALIŞKANEL

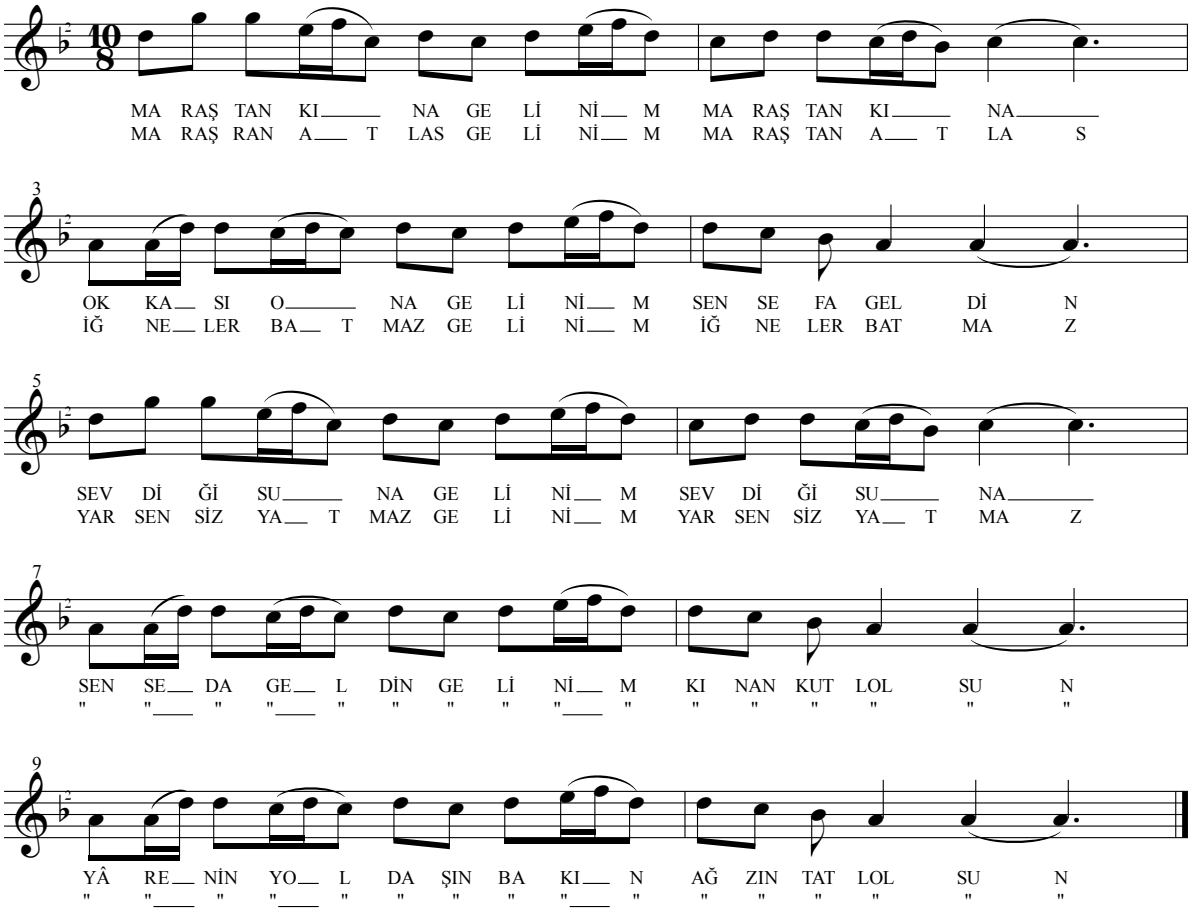

-1-
MARAŞ'TAN KINA GELİNİM KINA GELİNİM
OKKASI ONA GELİNİM SEN SEFÂ GELDİN
SEVDİĞİM SUNA GELİNİM SEVDİĞİM SUNA

NAKARAT
SEN SEFÂ GELDİN GELİNİM KINAN KUTL'OLSUN
YÂRENİN YOLDAŞIN BAKIN AĞZIN TATL'OLSUN

-2-
MARAŞ'TAN ATLAS GELİNİM MARAŞ'TAN ATLAS
İĞNELER BATMAZ GELİNİM İĞNELER BATMAZ
YÂR SENSİZ YATMAZ GELİNİM YÂR SENSİZ YATMAZ

NAK.

MENDİLİM İRİ DALLI

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Murat KAVUNCU

Derleyen: Şaban UYAN
Notaya alan: Şaban UYAN

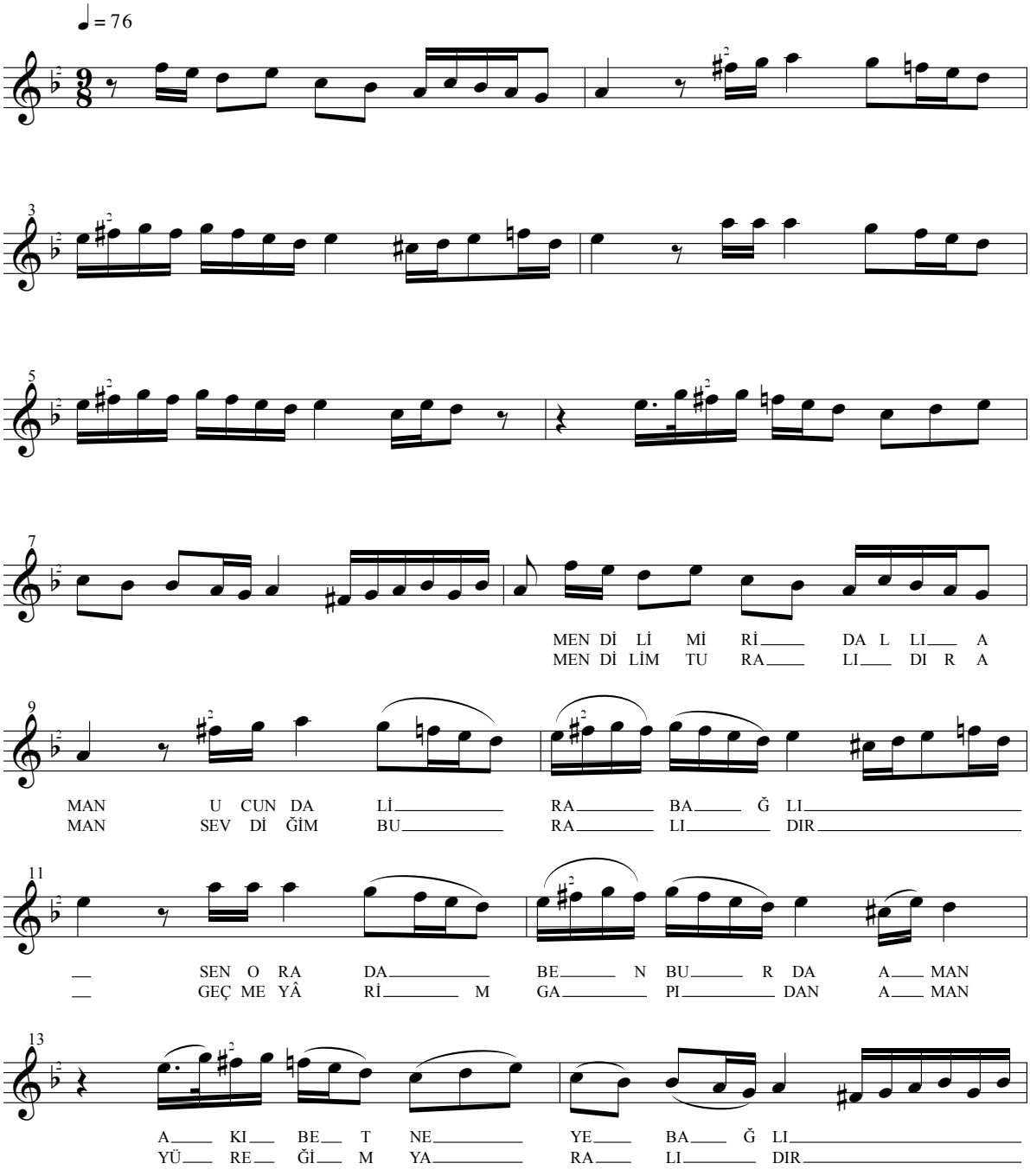

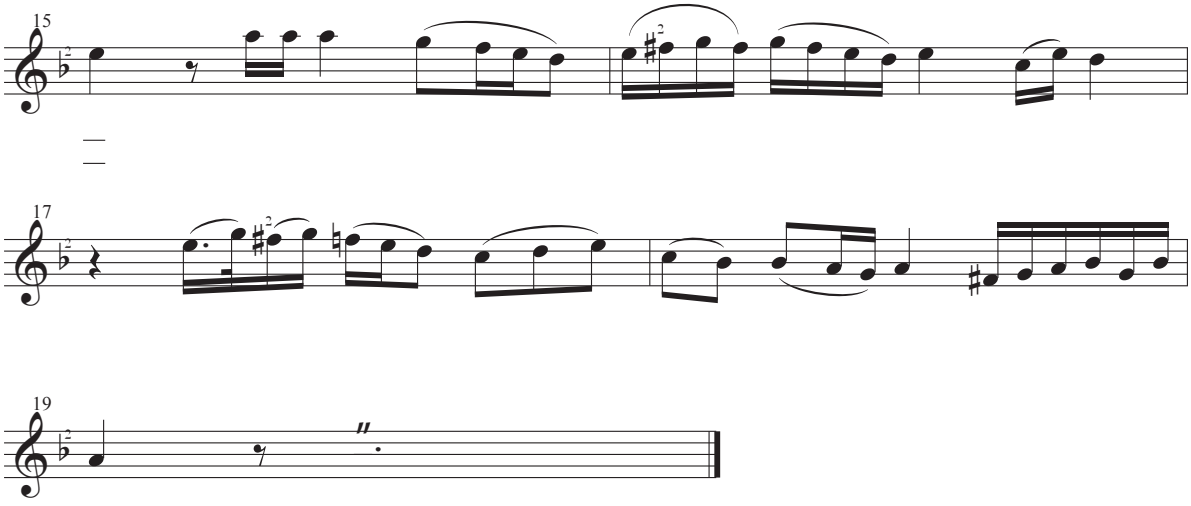

-1-
MENDİLİM İRİ DALLI AMAN
UCUNDA LİRA BAĞLI
SEN ORADA BEN BURADA AMAN
AKIBET NEYE BAĞLI

-2-
MENDİLİM TURALIDIR AMAN
SEVDİĞİM BURALIDIR
GEÇME YÂRİM GAPIDAN AMAN
YÜREĞİM YARALIDIR

MEZAR ARASINDA HARMAN OLUR MU

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Belirtilmemiş
ya da bilinmiyor

Derleyen: Dar-ül Elhan
Notaya alan: Belirtilmemiş
ya da bilinmiyor

Acemaşîran
Sofyan-Yürükçe

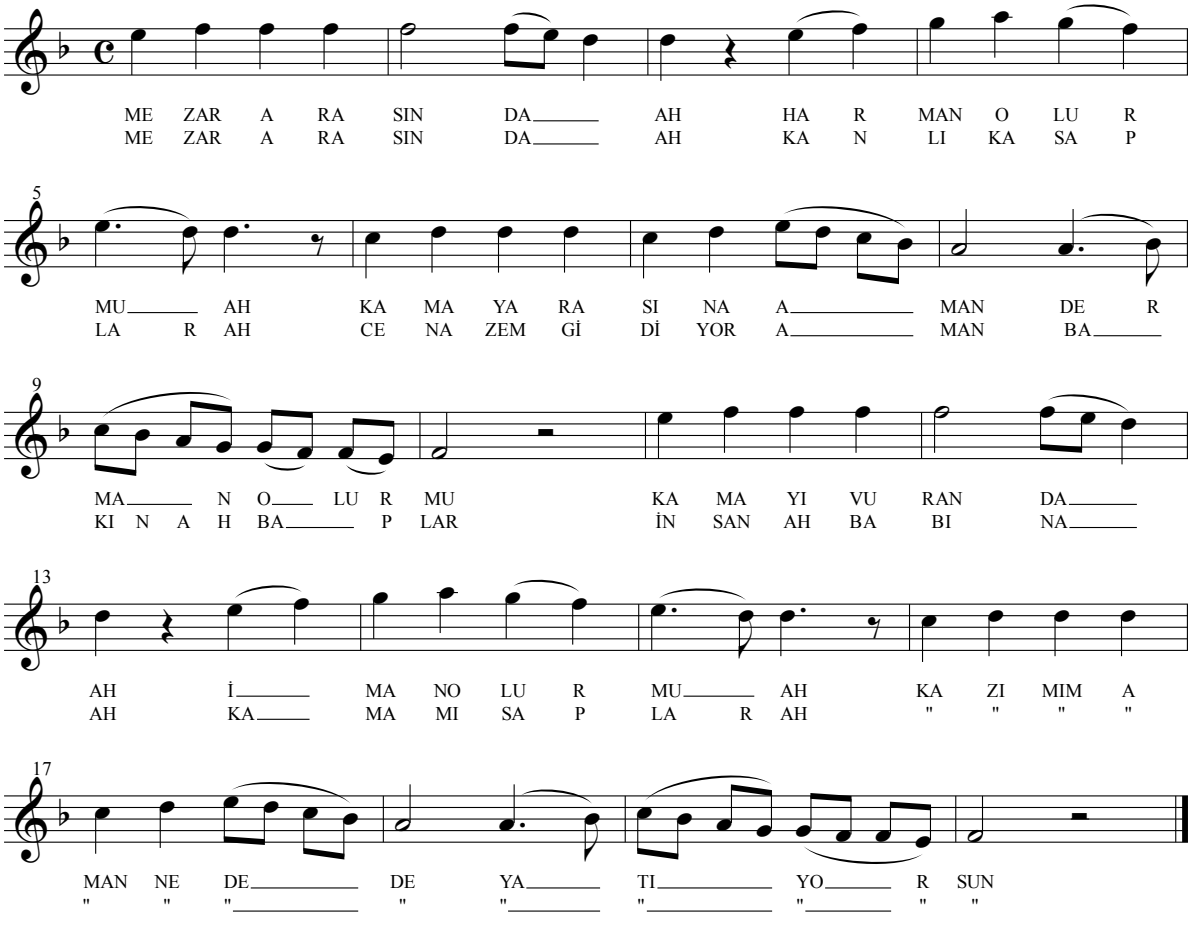

-1-
MEZAR ARASINDA HARMAN OLUR MU
KAMA YARASINA DERMAN OLUR MU
KAMAYI VURANDA ÎMAN OLUR MU
KAZIMIM AMAN NEREDE YATIYORSUN

-2-
MEZAR ARASINDA KANLI KASAPLAR
CENÂZEM GİDİYOR BAKIN AHBAPLAR
İNSAN AHBABINA KAMA MI SAPLAR
KAZIMIM AMAN NEREDE YATIYORSUN

NAR AĞACI ULAM ULAM

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ali Ulvi ERANDAÇ

Derleyen: Ahmet YAMACI
Notaya alan: Ahmet YAMACI

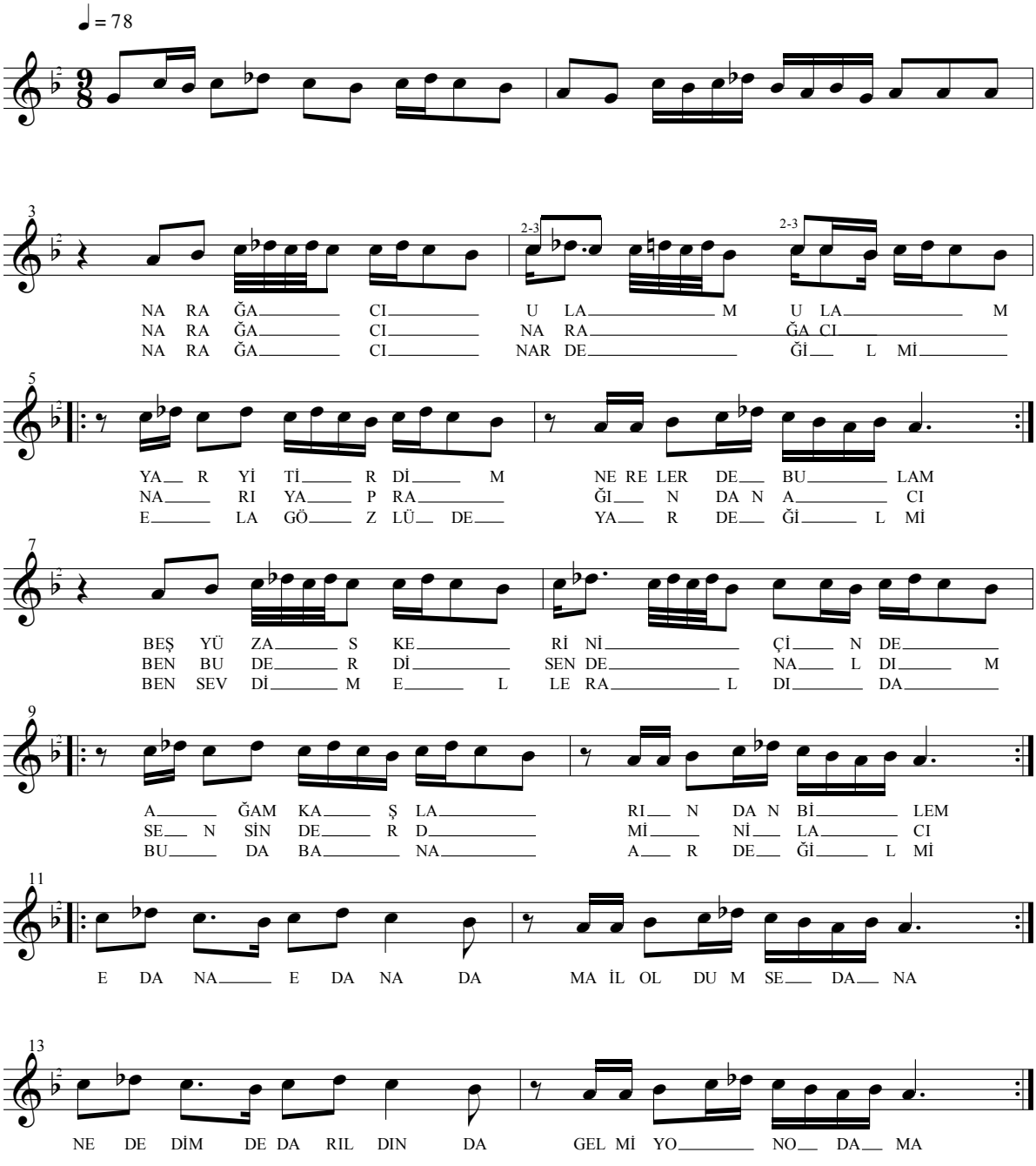

NEDİR EY GAZİLER BENİM YANDIĞIM

Yöresi: Kayseri / Sarız
Kaynak kişi: Nesimi ÇİMEN

Derleyen: İhsan ÖZTÜRK
Notaya alan: İhsan ÖZTÜRK

♪ = 30

SAZ

NE DİR EY GA Zİ LER BE NİM YAN DI ĞIM

NE DİR EY GA Zİ LER BE NİM YAN DI ĞIM

HAL DAN BİL MEZ YA RE LİN DEN DERT Lİ YİM

BU AŞ KI NA TE Şİ YAK TI Sİ NE Mİ

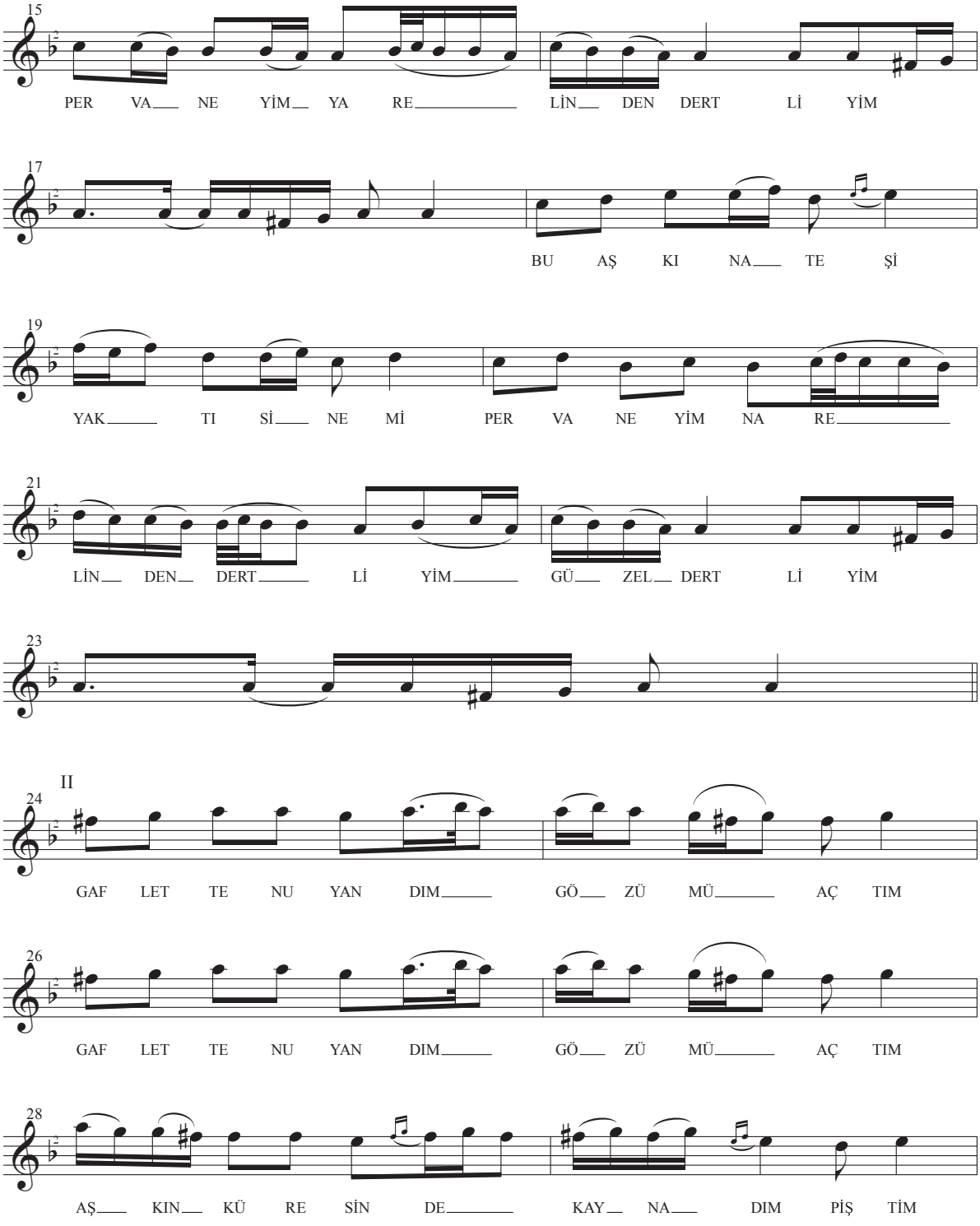
15
PER VA NE YİM YA RE LİN DEN DERT Lİ YİM
17
BU AŞ KI NA TE Şİ
19
YAK TI Sİ NE Mİ PER VA NE YİM NA RE
21
LİN DEN DERT Lİ YİM GÜ ZEL DERT Lİ YİM
23
II
24
GAF LET TE NU YAN DIM GÖ ZÜ MÜ AÇ TIM
26
GAF LET TE NU YAN DIM GÖ ZÜ MÜ AÇ TIM
28
AŞ KIN KÜ RE SİN DE KAY NA DIM PİŞ TİM

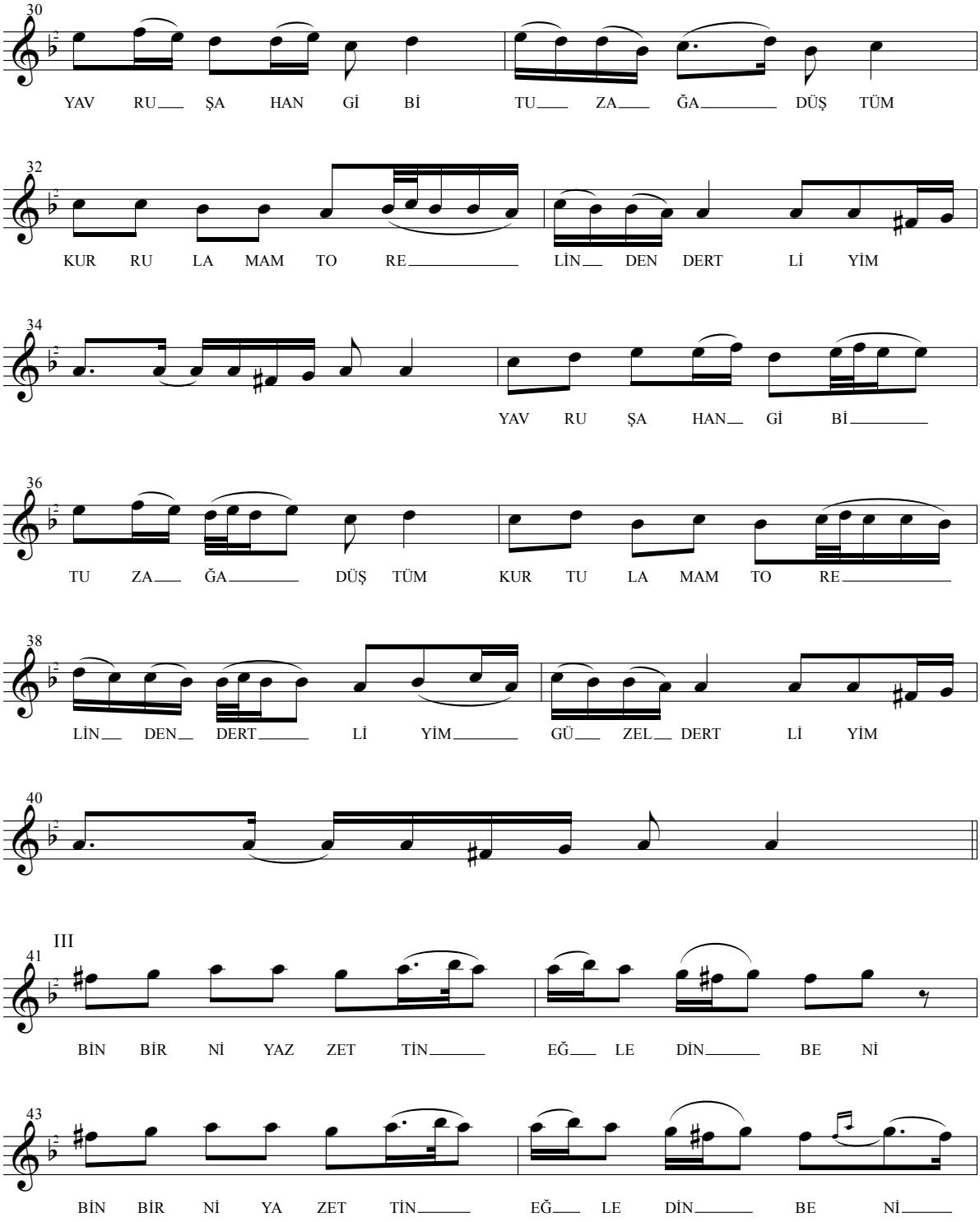
30
YAV RU ŞA HAN Gİ Bİ TU ZA ĞA DÜŞ TÜM
32
KUR RU LA MAM TO RE LİN DEN DERT Lİ YİM
34
YAV RU ŞA HAN Gİ Bİ
36
TU ZA ĞA DÜŞ TÜM KUR TU LA MAM TO RE
38
LİN DEN DERT Lİ YİM GÜ ZEL DERT Lİ YİM
40
III
41
BİN BİR Nİ YAZ ZET TİN EĞ LE DİN BE Nİ
43
BİN BİR Nİ YA ZET TİN EĞ LE DİN BE Nİ

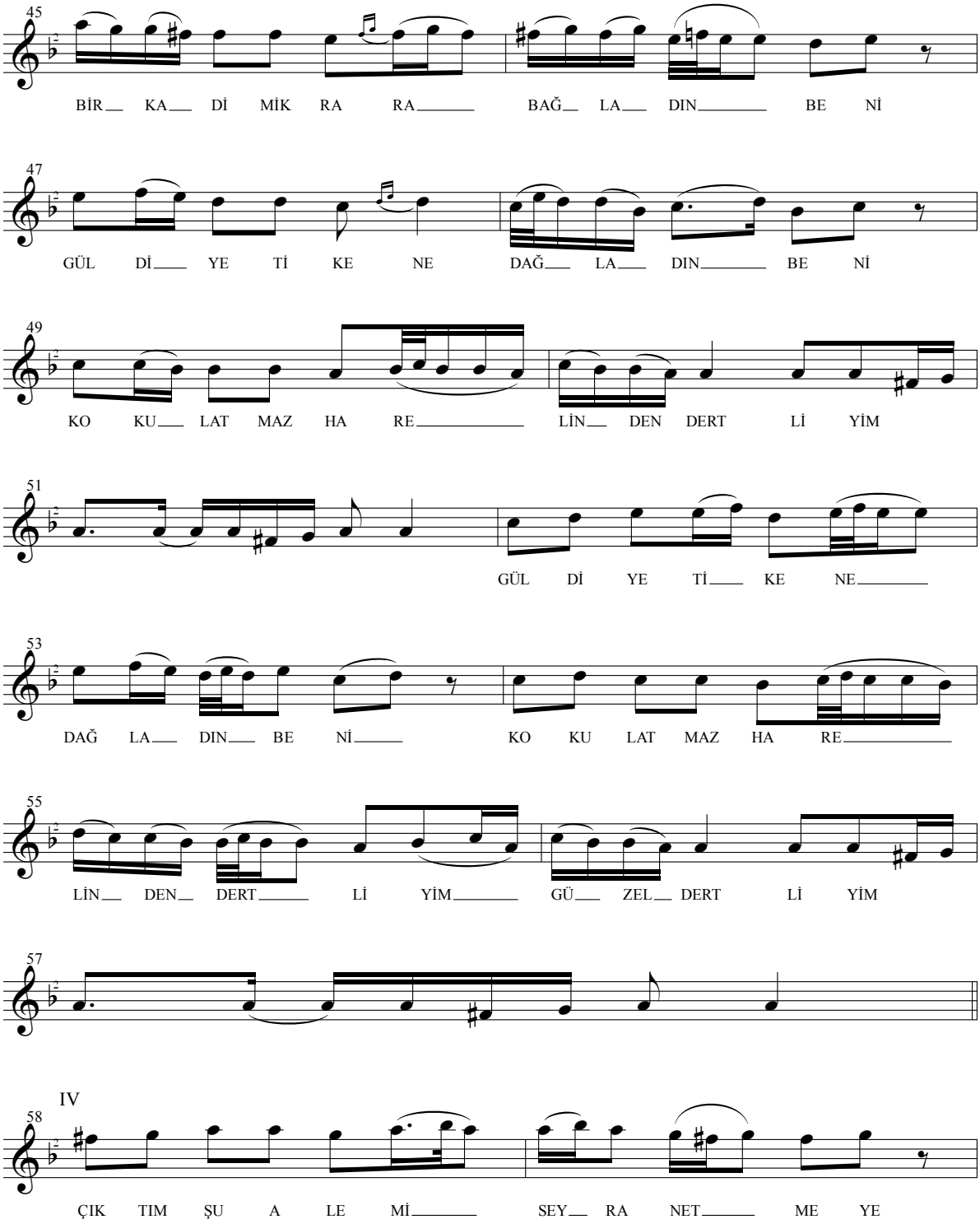
45
BİR KA Dİ MİK RA RA BAĞ LA DIN BE Nİ
47
GÜL Dİ YE Tİ KE NE DAĞ LA DIN BE Nİ
49
KO KU LAT MAZ HA RE LİN DEN DERT Lİ YİM
51
GÜL Dİ YE Tİ KE NE
53
DAĞ LA DIN BE Nİ KO KU LAT MAZ HA RE
55
LİN DEN DERT Lİ YİM GÜ ZEL DERT Lİ YİM
57
IV
58
ÇIK TIM ŞU A LE Mİ SEY RA NET ME YE

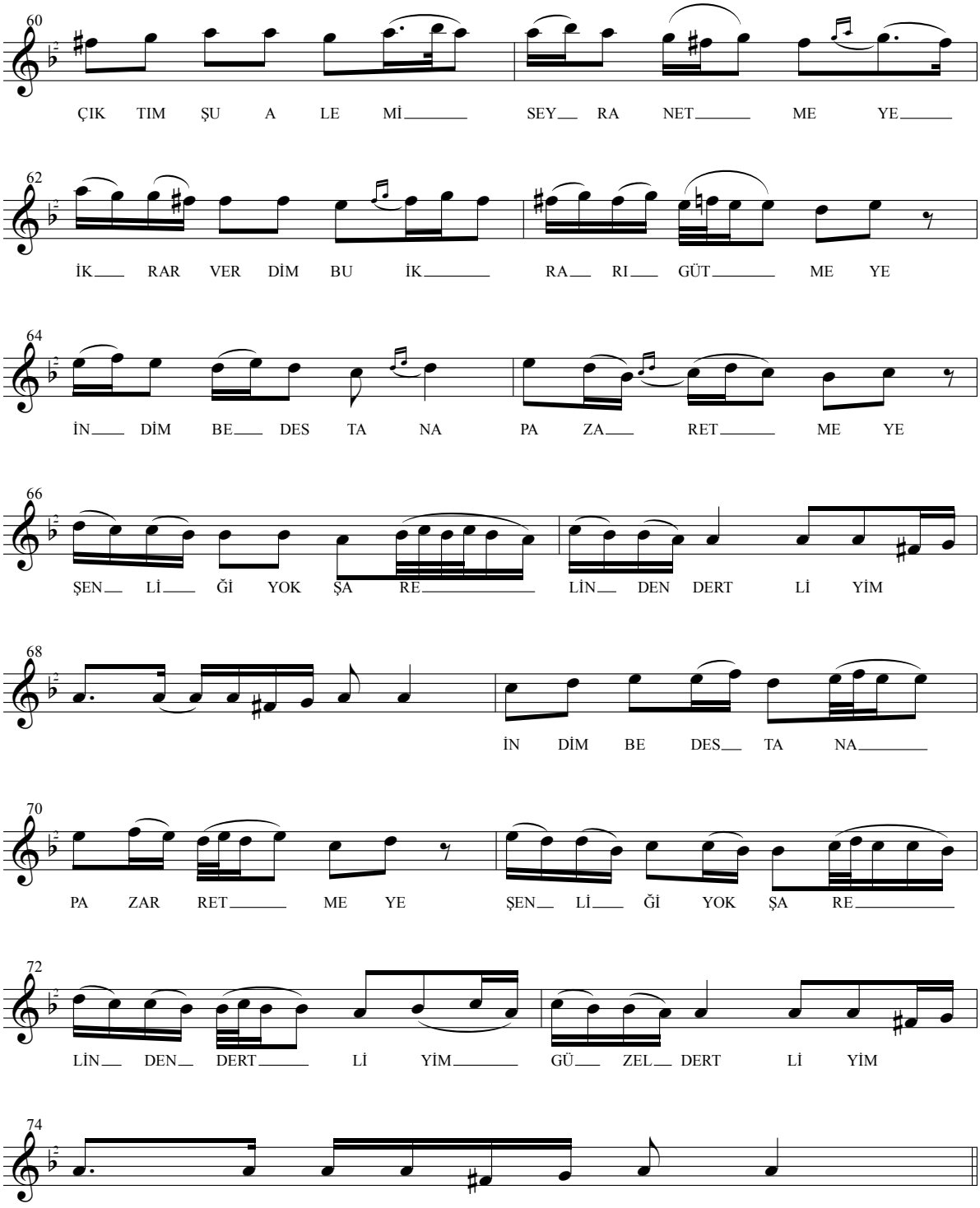
60
ÇIK TIM ŞU A LE Mİ SEY RA NET ME YE
62
İK RAR VER DİM BU İK RA RI GÜT ME YE
64
İN DİM BE DES TA NA PA ZA RET ME YE
66
ŞEN Lİ Ğİ YOK ŞA RE LİN DEN DERT Lİ YİM
68
İN DİM BE DES TA NA
70
PA ZAR RET ME YE ŞEN Lİ Ğİ YOK ŞA RE
72
LİN DEN DERT Lİ YİM GÜ ZEL DERT Lİ YİM
74

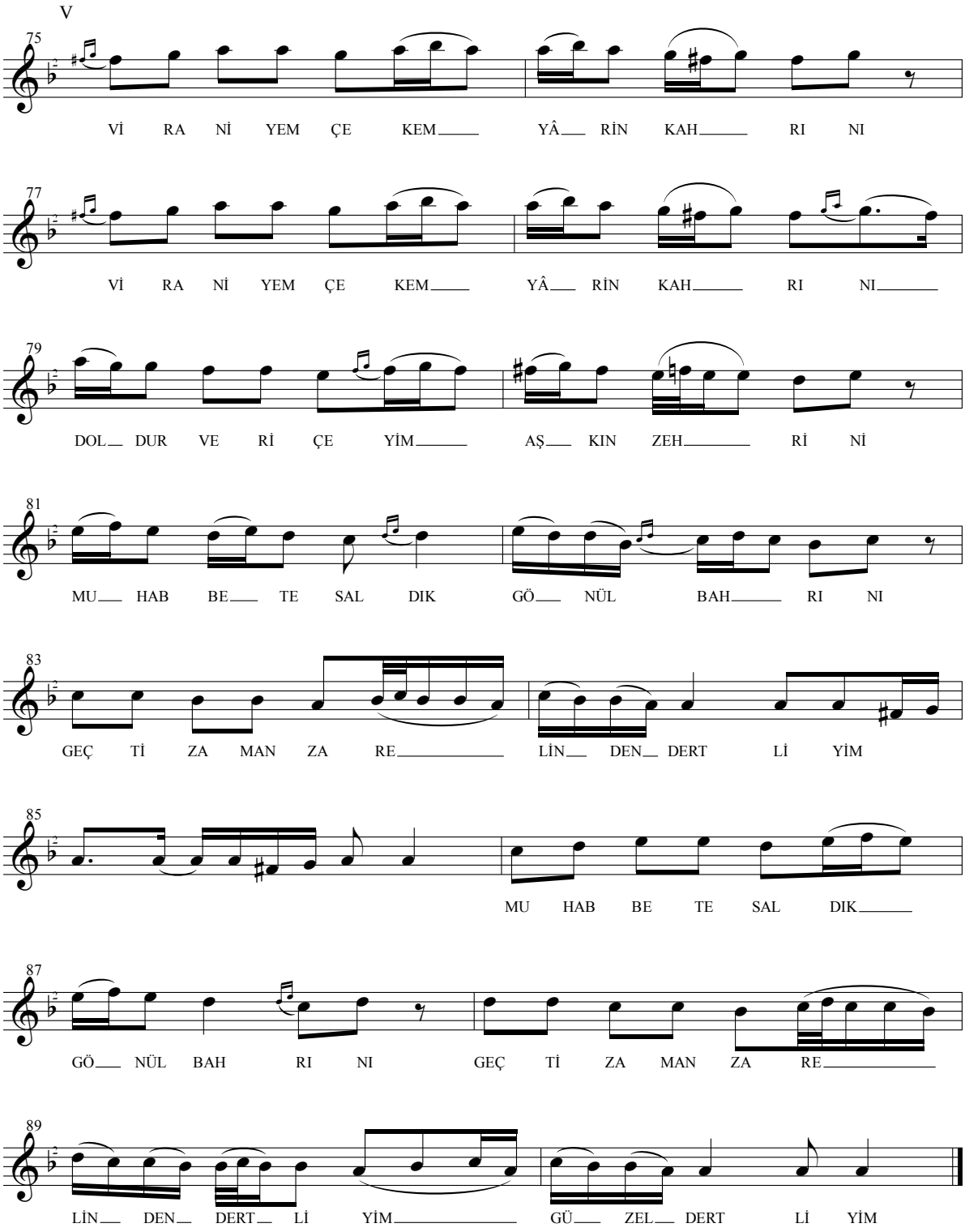
V
75
Vİ RA Nİ YEM ÇE KEM YÂ RİN KAH RI NI
77
Vİ RA Nİ YEM ÇE KEM YÂ RİN KAH RI NI
79
DOL DUR VE Rİ ÇE YİM AŞ KIN ZEH Rİ Nİ
81
MU HAB BE TE SAL DIK GÖ NÜL BAH RI NI
83
GEÇ Tİ ZA MAN ZA RE LİN DEN DERT Lİ YİM
85
MU HAB BE TE SAL DIK
87
GÖ NÜL BAH RI NI GEÇ Tİ ZA MAN ZA RE
89
LİN DEN DERT Lİ YİM GÜ ZEL DERT Lİ YİM

ODALARI SÜNDÜRME

Yöresi: Kayseri / Sarıoğlan / Çiftlik Köyü
Kaynak kişi: Fatma ŞAHBAZ

Derleyen: İbrahim AKIN
Notaya alan: Mehmet ERENLER

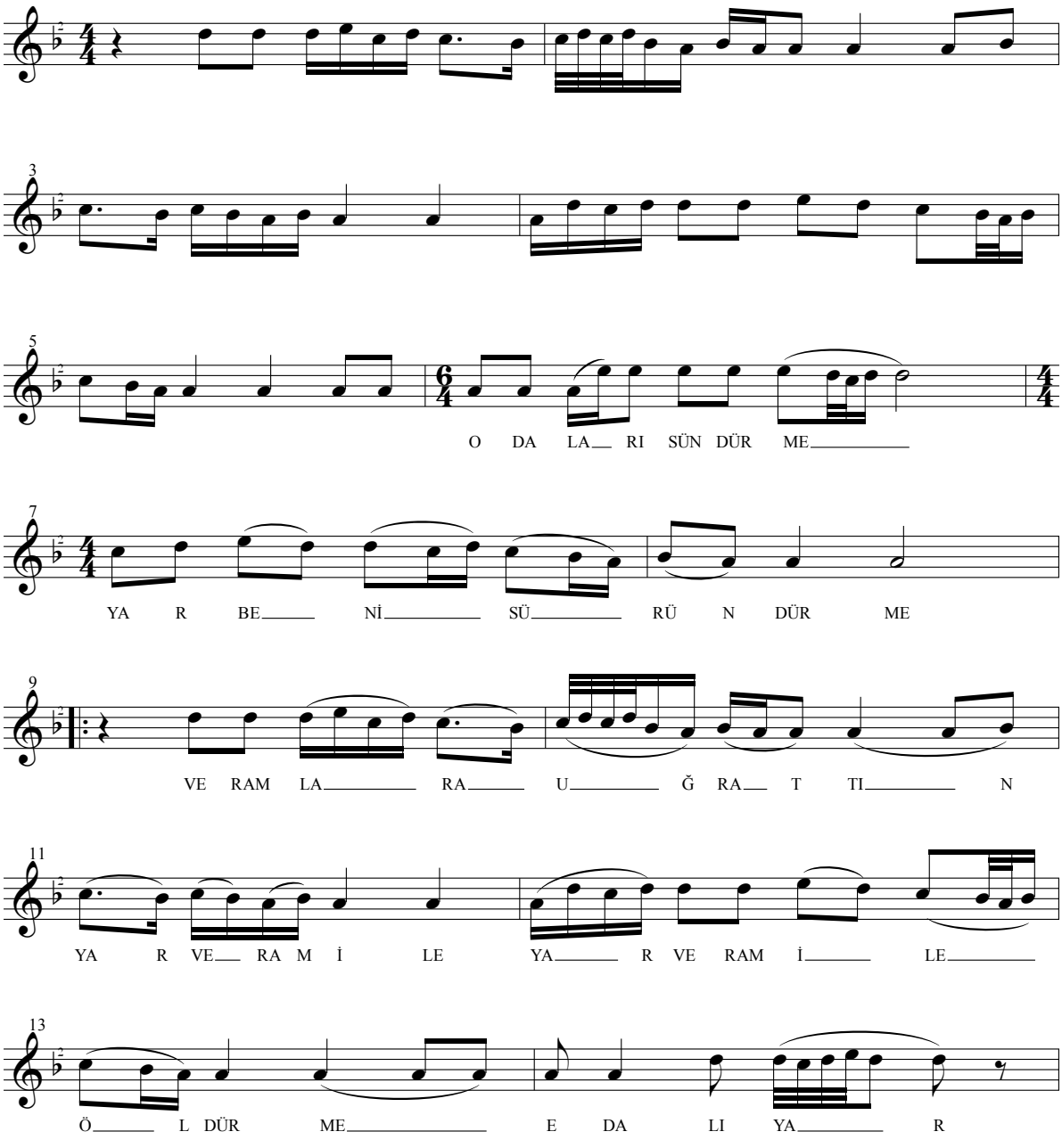

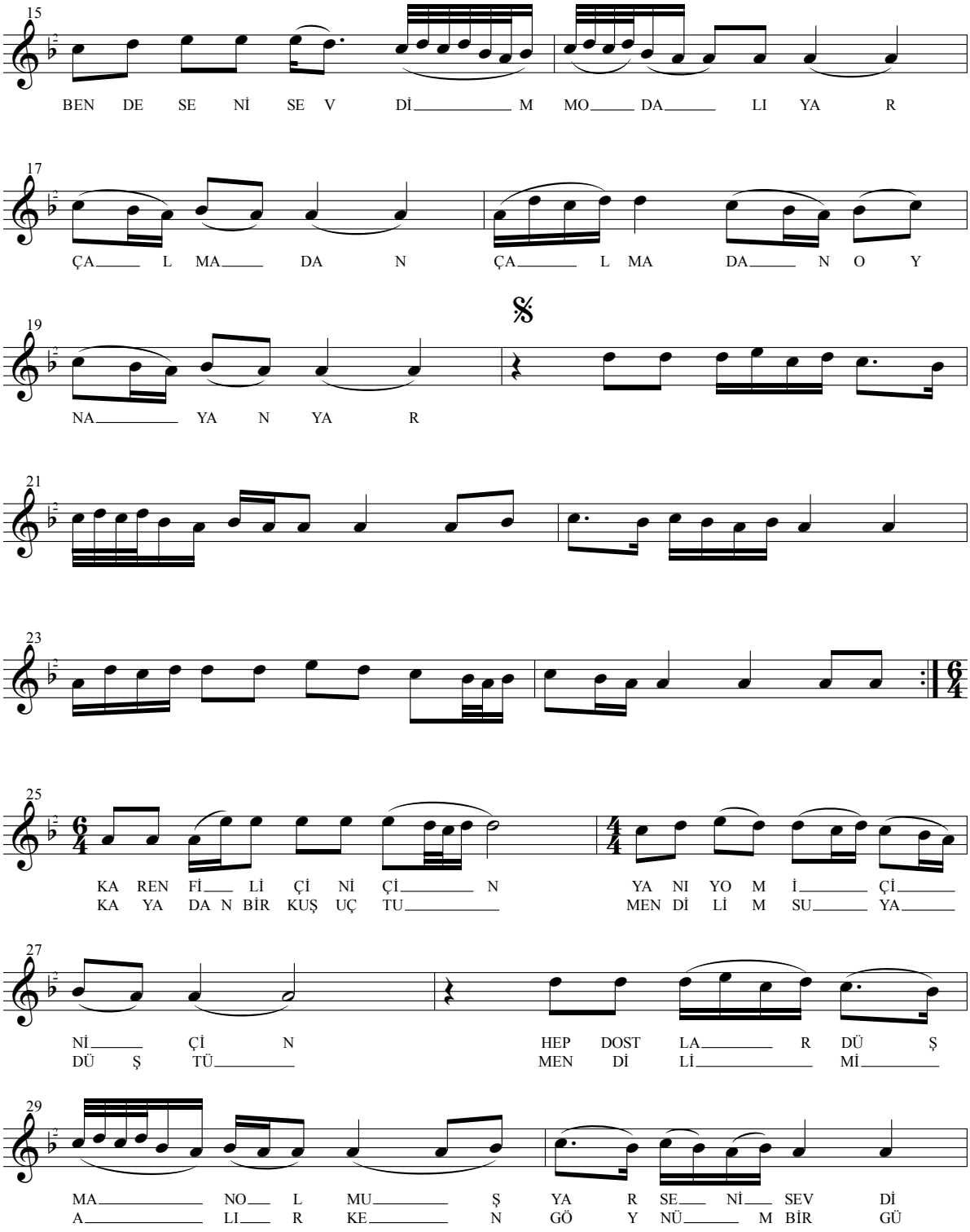
15
BEN DE SE Nİ SE V Dİ M MO DA LI YA R
17
ÇA L MA DA N ÇA L MA DA N O Y
19
NA YA N YA R
21
23
25
KA REN Fİ Lİ Çİ Nİ Çİ N YA NI YO M İ Çİ
KA YA DA N BİR KUŞ UÇ TU MEN Dİ Lİ M SU YA
27
Nİ Çİ N HEP DOST LA R DÜ Ş
DÜ Ş TÜ MEN Dİ Lİ Mİ
29
MA NO L MU Ş YA R SE Nİ SEV Dİ
A LI R KE N GÖ Y NÜ M BİR GÜ

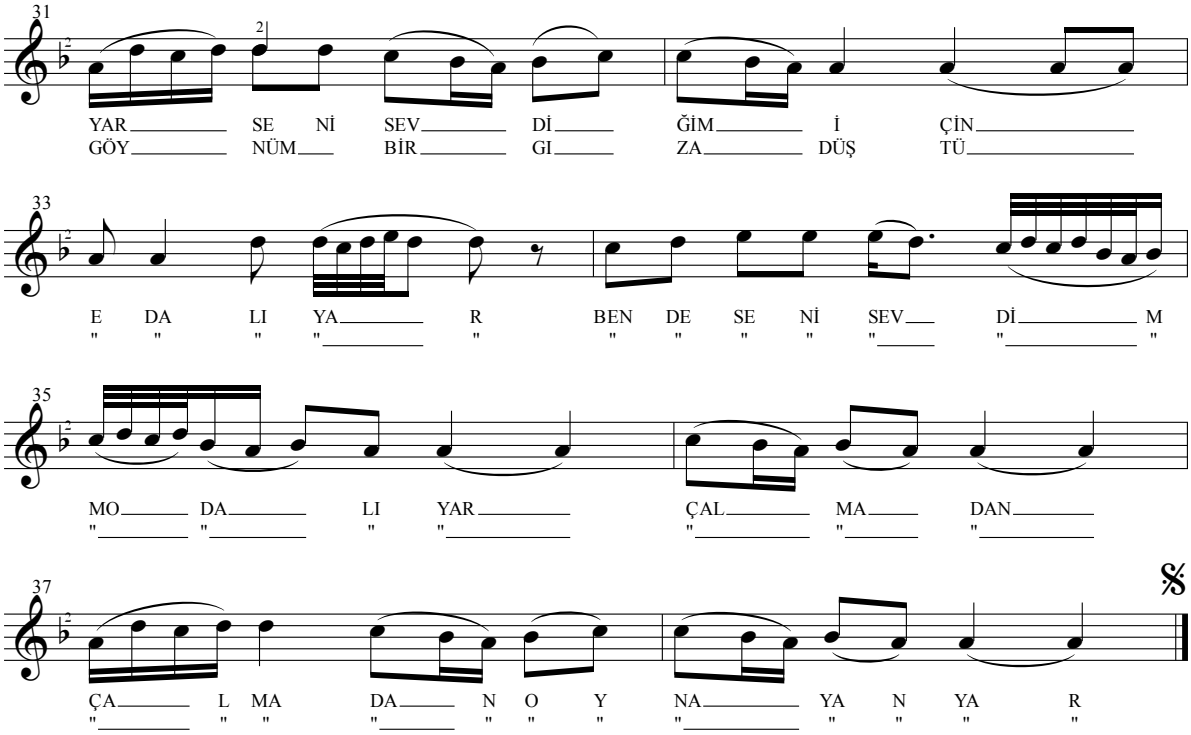
31
YAR SE Nİ SEV Dİ ĞİM İ ÇİN
GÖY NÜM BİR GI ZA DÜŞ TÜ
33
E DA LI YA R BEN DE SE Nİ SEV Dİ M
" " " " " " " " " " " "
35
MO DA LI YAR ÇAL MA DAN
" " " " " " "
37
ÇA L MA DA N O Y NA YA N YA R
" " " " " " " " " " " "

ODUNCULAR DAĞDAN ODUN ENDİRİR

Yöresi: Kayseri / Bünyan
Kaynak kişi: Adnan TÜRKÖZ

Derleyen: Yücel PAŞMAKÇI
Notaya alan: Yücel PAŞMAKÇI

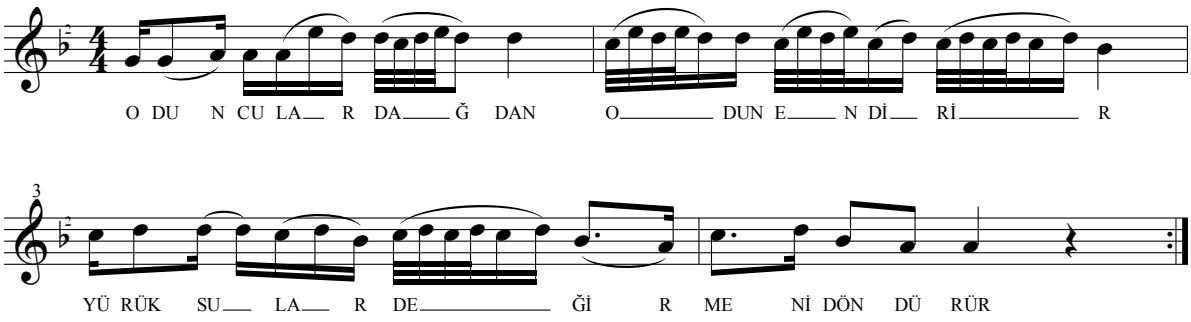

-1-
ODUNCULAR DAĞDAN ODUN ENDİRİR
YÜRÜK SULAR DEĞİRMENİ DÖNDÜRÜR
KIZ OĞLANIN SULAĞINI KANDIRIR

NAKARAT
HAYIFLAR ZULUMLAR ŞAHME BENLİMİZ
ŞAHME BENLİMİZ ŞAHME BENLİMİZ
BU YIL PEK ZULUM VAR YEDİ BENLİMİZ

-2-
ŞAHME BENLİM BU YIL BURDA KIŞLARIN
HOŞ GÜLÜN YERİNE DİKEN AŞLARIN
KÜÇÜK YAVRUYU HAK BAĞIŞLARIN

NAK.

OĞLAN ÖZÜNÜ SEVDİĞİM

Yöresi: Kayseri / Pazarören
Kaynak kişi: Eşe SELVER
Ümmü SELVER

Derleyen: Ankara Devl. Kon.
Notaya alan: Hikmet TAŞAN

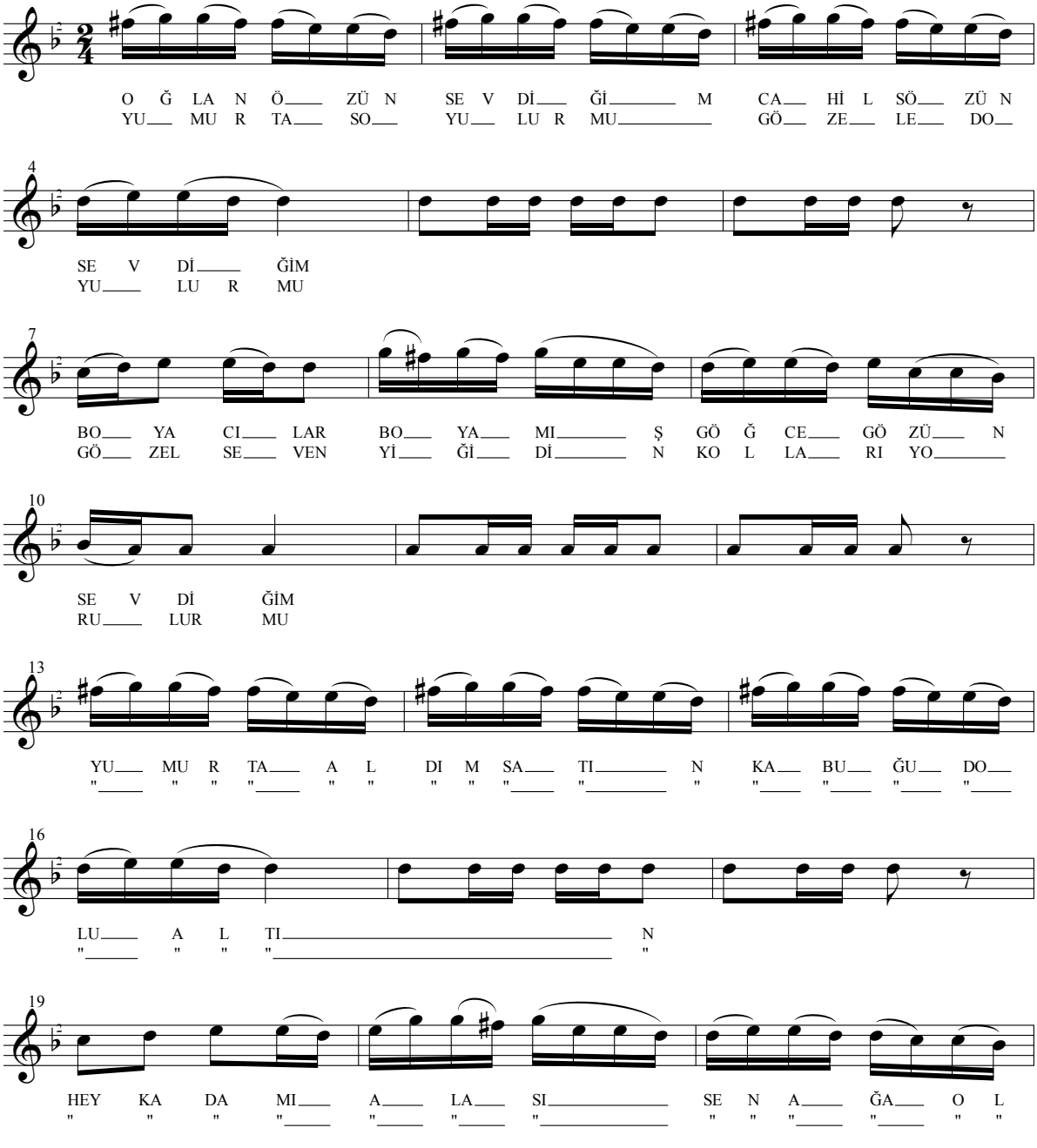

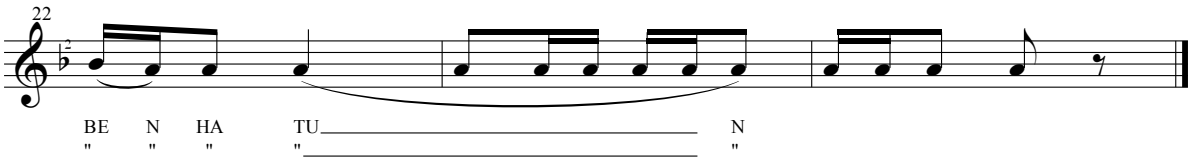

-1-
OĞLAN ÖZÜN SEVDİĞİM
CAHİL SÖZÜN SEVDİĞİM
BOYACILAR BOYAMIŞ
GÖĞCE GÖZÜN SEVDİĞİM

NAKARAT
YUMURTA ALDIM SATIN
KABUĞU DOLU ALTIN
HEY KADAMI ALASI
SEN AĞA OL BEN HATUN

-2-
YUMURTA SOYULUR MU
GÖZELE DOYULUR MU
GÜZEL SEVEN YİĞİDİN
KOLLARI YORULUR MU

NAK.

POSTA YOLLARINI DOLANIYORUM

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ahmet Gazi AYHAN

Derleyen: Ahmet Gazi AYHAN
Notaya alan: Adnan ATAMAN

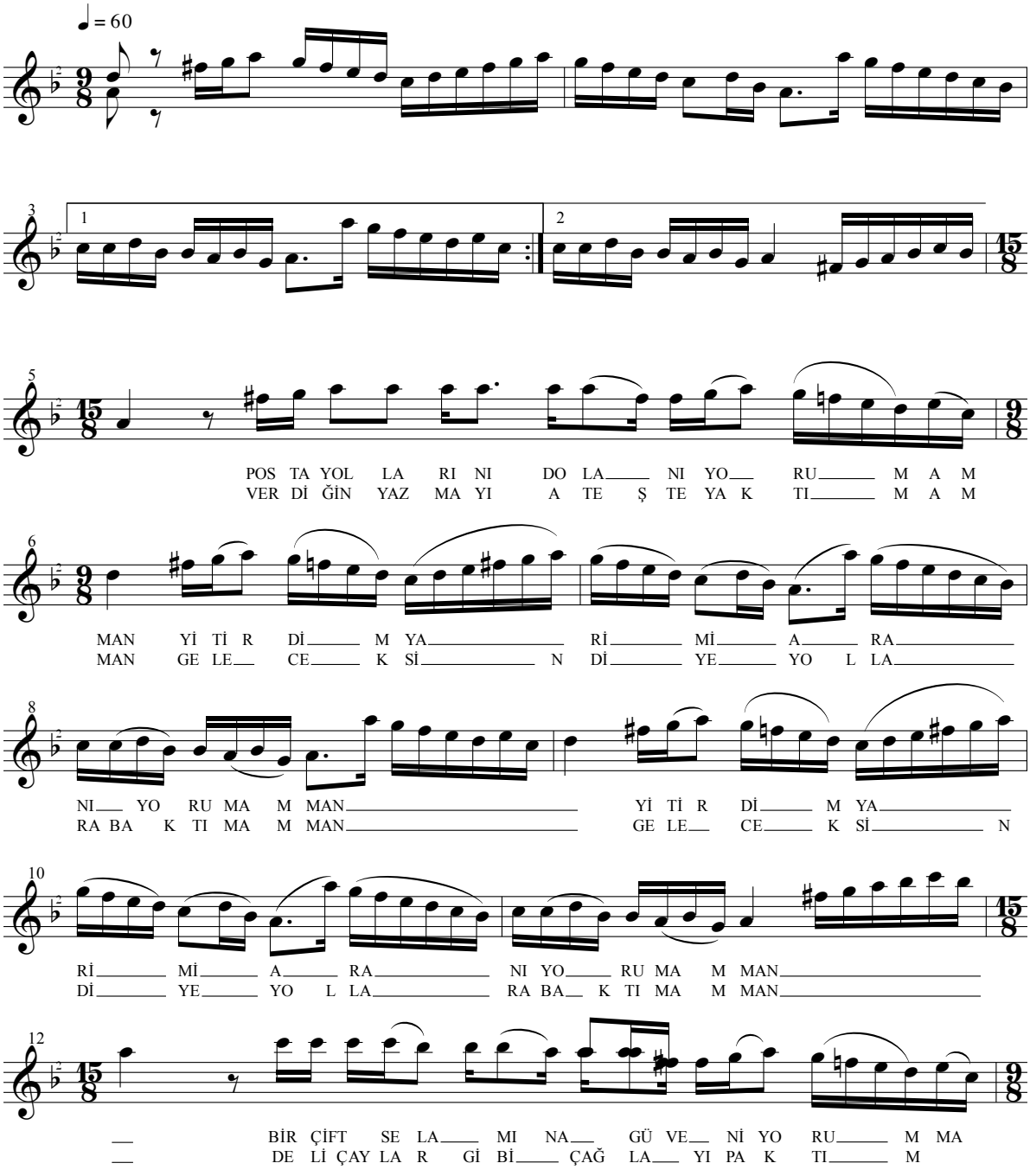

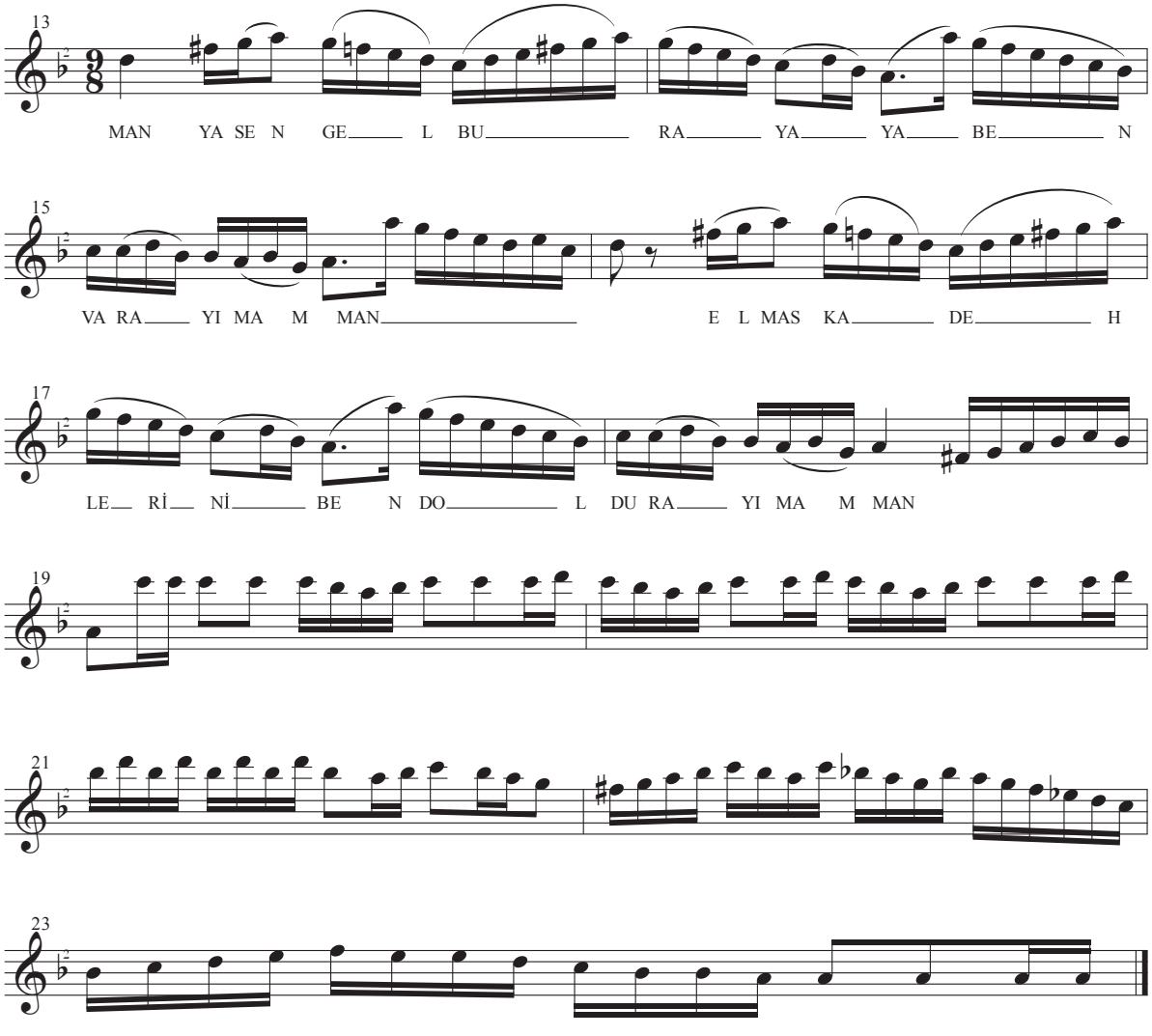

-1-
POSTA YOLLARINI DOLANIYORUM AMAN
YİTİRDİM YÂRİMİ ARANIYORUM AMAN
BİR ÇİFT SELÂMINA GÜVENİYORUM AMAN

NAK.
YA SEN GEL BURAYA YA BEN VARAYIM AMAN
ELMAS KADEHLERİN BEN DOLDURAYIM

-2-
VERDİĞİN YAZMAYI ATEŞTE YAKTIM AMAN
GELECEKSİN DİYE YOLLARA BAKTIM AMAN
DELİ ÇAYLAR GİBİ ÇAĞLAYIP AKTIM AMAN

NAK.

SABAH OLUR

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Yöre Ekibi

Derleyen ve Notaya Alan:
Kayseri Halkevi
Güzel Sanatlar Şubesi
Müzik Kolu

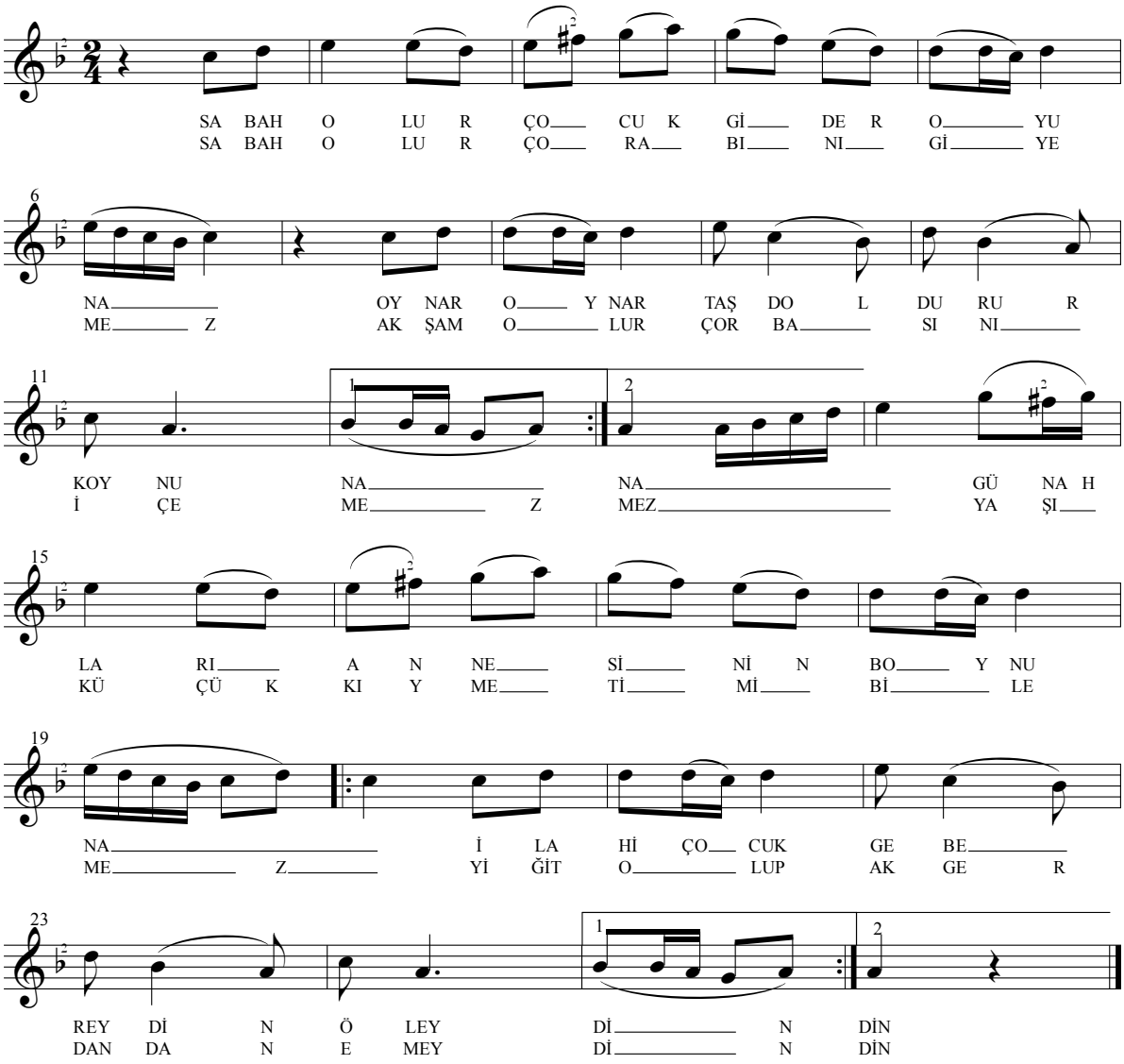

-1-
SABAH OLUR ÇOCUK GİDER OYUNA
OYNAR OYNAR TAŞ DOLDURUR KOYNUNA
GÜNAHLARI ANNESİNİN BOYNUNA

-2-
SABAH OLUR ÇORABINI GİYEMEZ
AKŞAM OLUR ÇORBASINI İÇEMEZ
YAŞI KÜÇÜK KIYMETİMİ BİLEMEZ

NAKARAT
İLÂHİ ÇOCUK GEBEREYDİN ÖLEYDİN
YİĞİT OLUP AK GERDANDAN EMEYDİN

SALIN DA GEL

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ahmet MISALI

Derleyen: Ahmet Gazi AYHAN
Notaya alan: Nîdâ TÜFEKÇİ

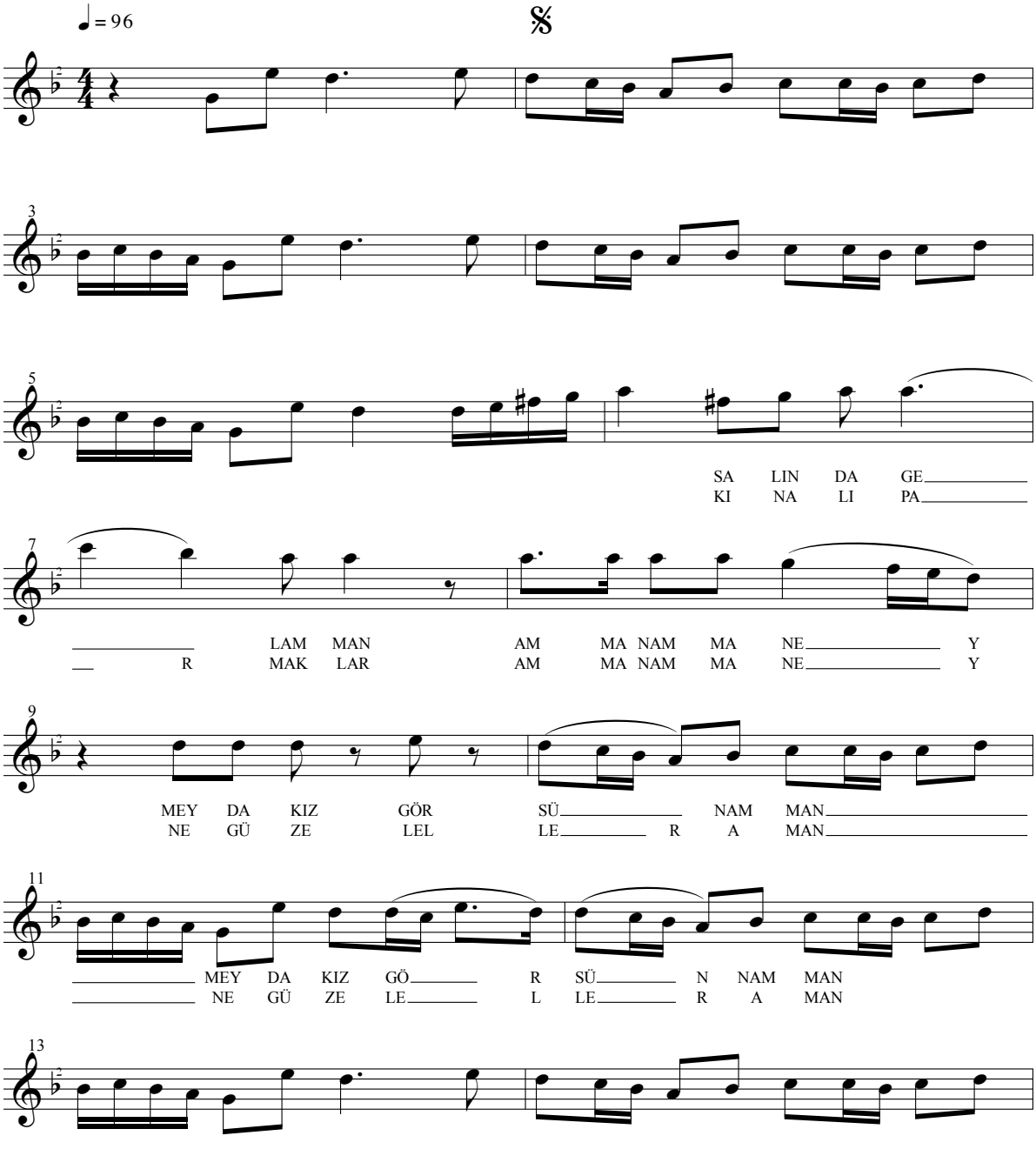

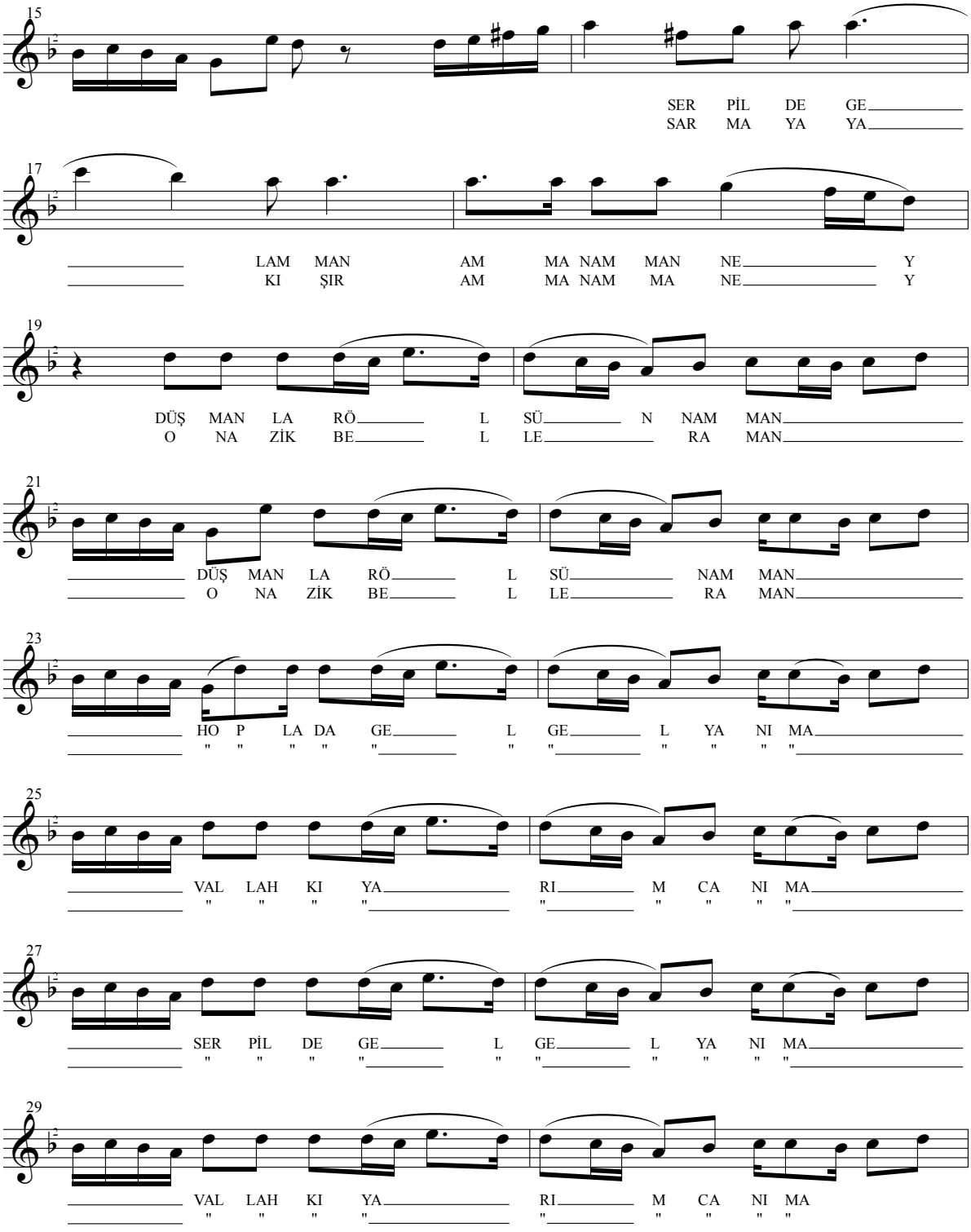
15
SER PİL DE GE
SAR MA YA YA
17
LAM MAN AM MA NAM MAN NE Y
KI ŞIR AM MA NAM MA NE Y
19
DÜŞ MAN LA RÖ L SÜ N NAM MAN
O NA ZİK BE L LE RA MAN
21
DÜŞ MAN LA RÖ L SÜ NAM MAN
O NA ZİK BE L LE RA MAN
23
HO P LA DA GE L GE L YA NI MA
" " " " " " " " " " "
25
VAL LAH KI YA RI M CA NI MA
" " " " " " " " "
27
SER PİL DE GE L GE L YA NI MA
" " " " " " " " " "
29
VAL LAH KI YA RI M CA NI MA
" " " " " " " " "

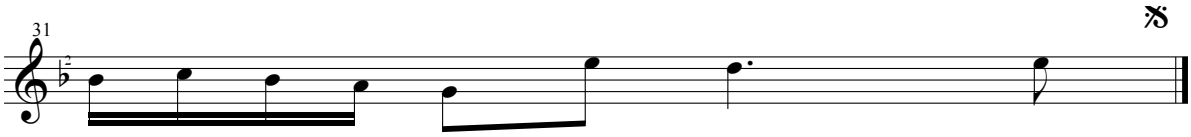

-1-
SALIN DA GEL AMMAN AMMAN AMMAN HEY
MEYDAN KIZ GÖRSÜN AMMAN
SERPİL DE GEL AMMAN AMMAN AMMAN HEY
DÜŞMANLAR ÖLSÜN AMMAN

-2-
KINALI PARMAKLAR AMMAN AMMAN AMMAN HEY
NE GÜZEL ELLER AMMAN
SARMAYA YAKIŞIR AMMAN AMMAN AMMAN HEY
O NAZİK BELLER AMMAN

SANDIĞIMI AÇARIM A LİLLA LİLLA (Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı / Emeyil
Kaynak kişi: Köy kadınları

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya alan: Erdem ÇALIŞKANEL

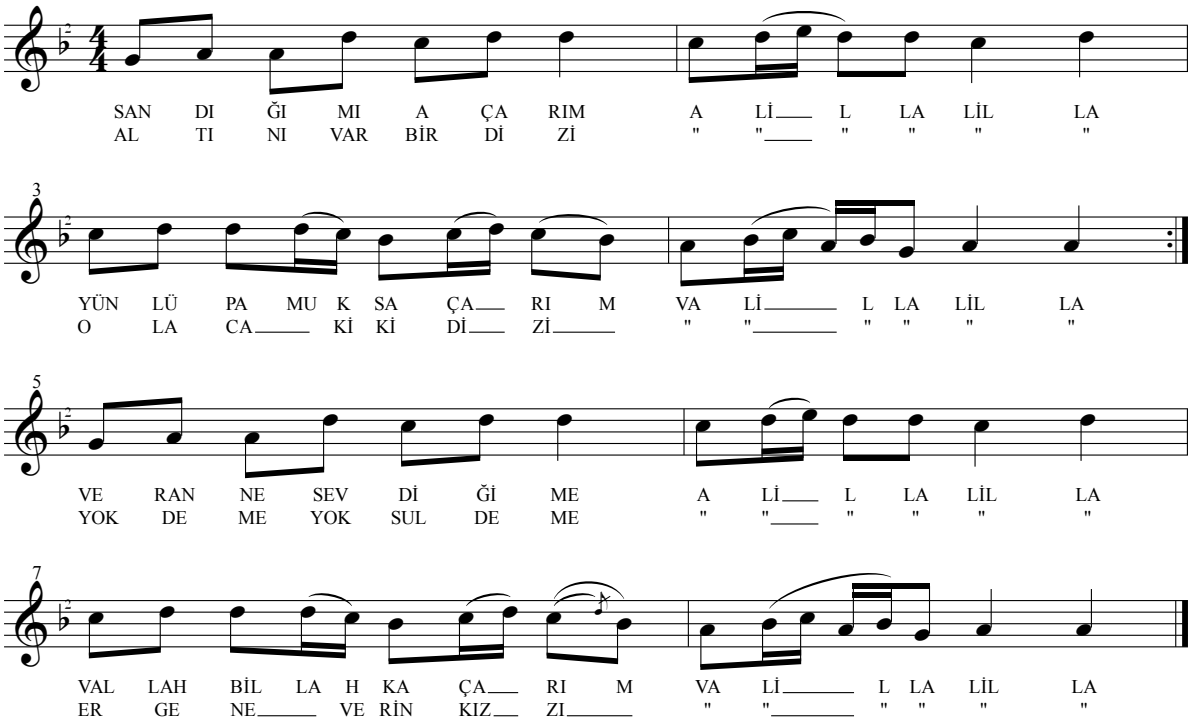

-1-
SANDIĞIMI AÇARIM A LİLLA LİLLA
YÜNLÜ PAMUK SAÇARIM VA LİLLA LİLLA
VER ANNE SEVDİĞİME A LİLLA LİLLA
VALLAH BİLLAH KAÇARIM VA LİLLA LİLLA

-2-
ALTINI VAR BİR DİZİ A LİLLA LİLLA
OLACAK İKİ DİZİ VA LİLLA LİLLA
YOK DEME YOKSUL DEME A LİLLA LİLLA
ERGENE VERİN KIZI VA LİLLA LİLLA

-3-
ALTINI ERDİRİRİM A LİLLA LİLLA
BU SÖZÜ YÜRÜTÜRÜM VA LİLLA LİLLA
İNMEK BENİM ELİMDE A LİLLA LİLLA
ZİNCİRDE ÇÜRÜTÜRÜM VA LİLLA LİLLA

SARI ÇİÇEĞİNEN DONANDI DAĞLAR

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: İsmail ERDOĞAN

Derleyen: Ankara Devl. Kons.
Notaya alan: Hikmet TAŞAN

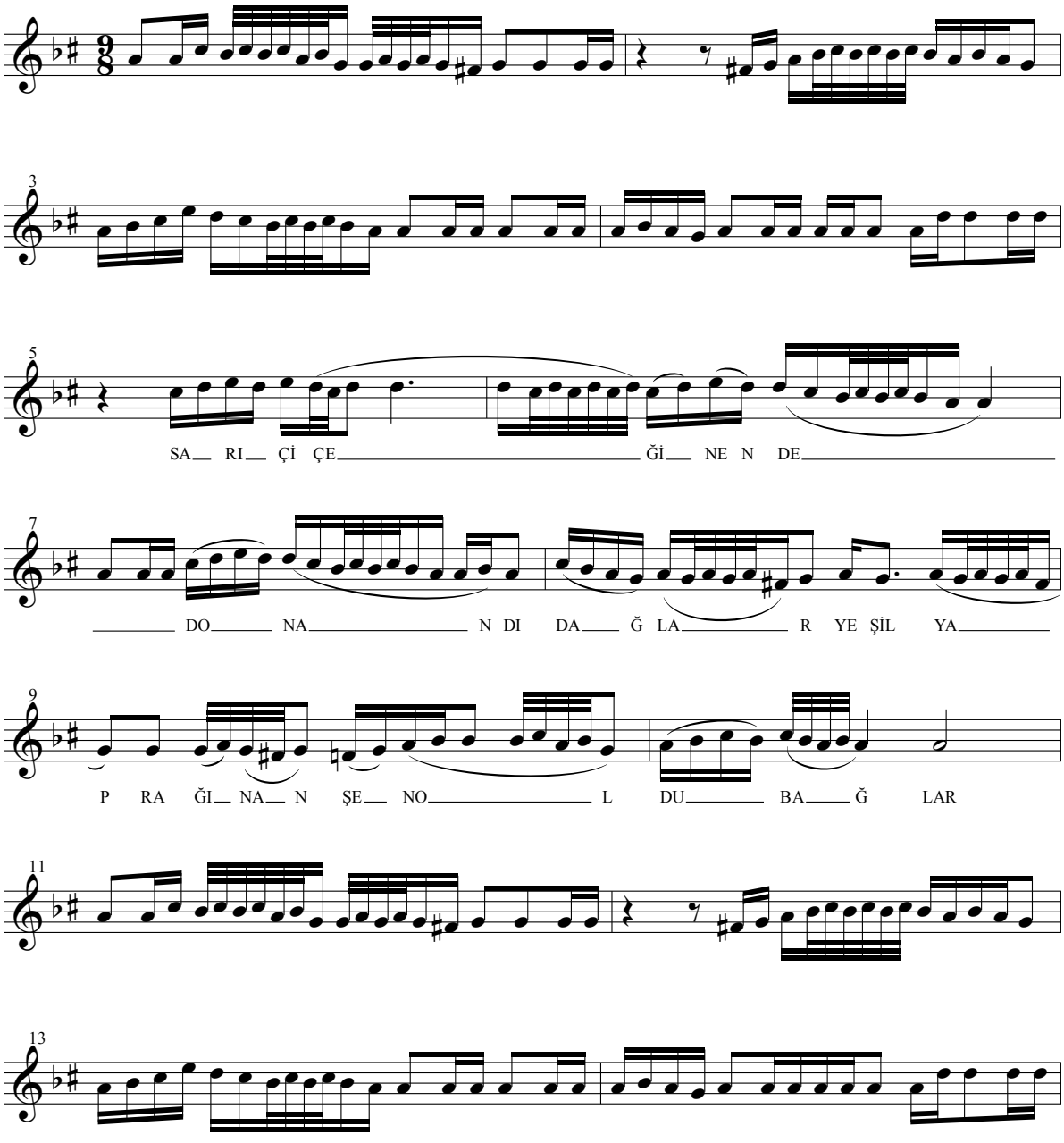

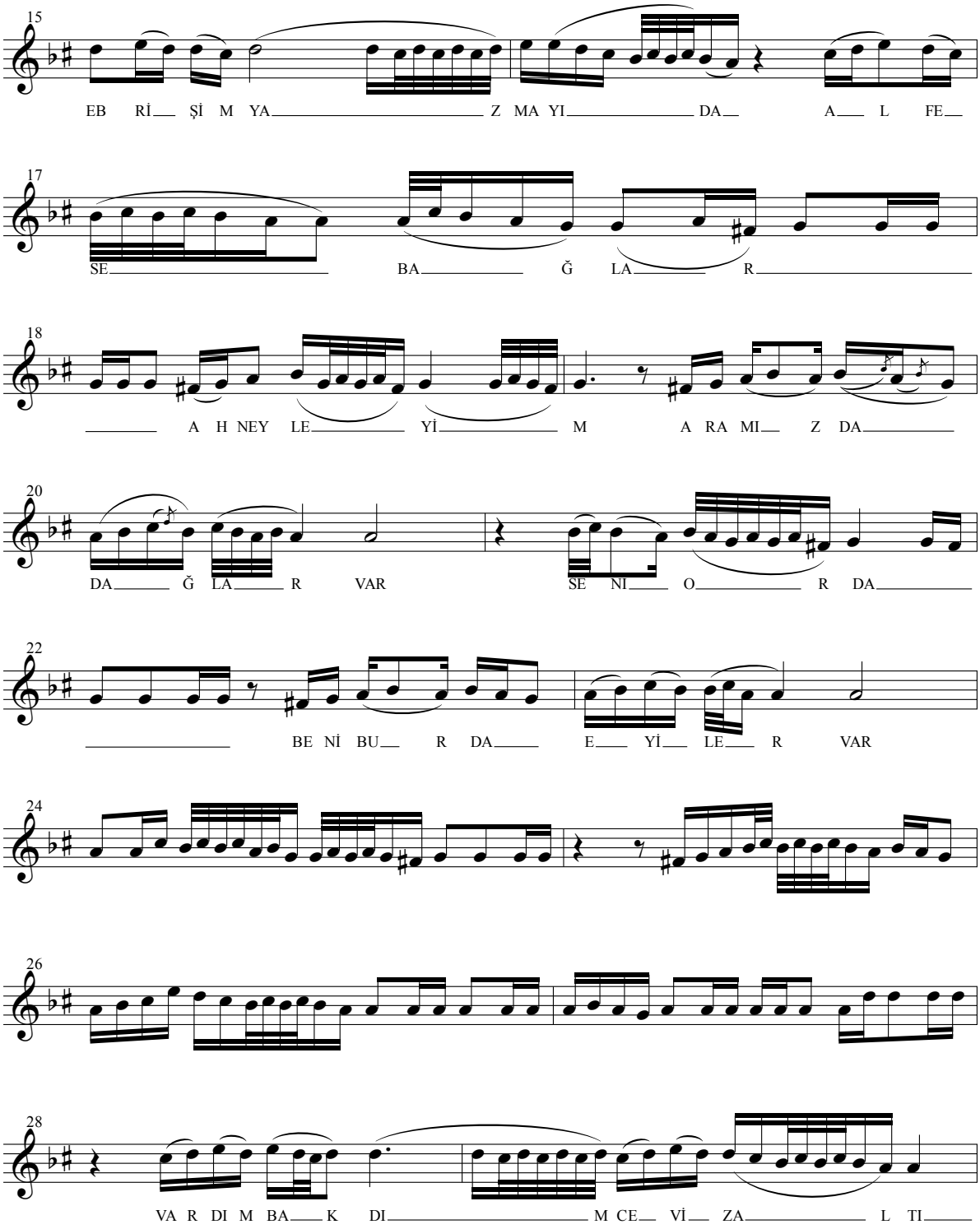
15
EB Rİ Şİ M YA Z MA YI DA A L FE
17
SE BA Ğ LA R
18
A H NEY LE Yİ M A RA MI Z DA
20
DA Ğ LA R VAR SE NI O R DA
22
BE Nİ BU R DA E Yİ LE R VAR
24
26
28
VA R DI M BA K DI M CE Vİ ZA L TI

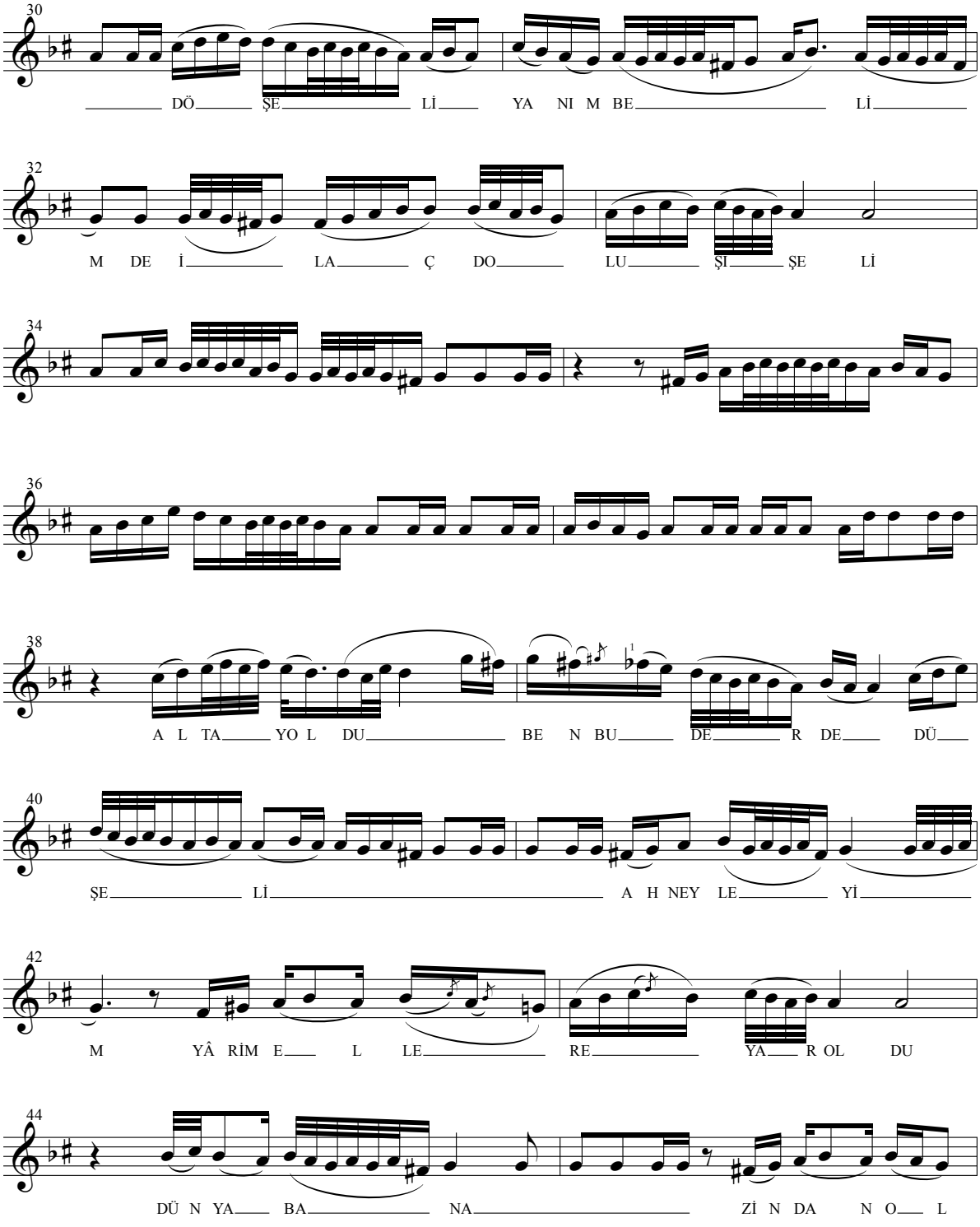
30
DÖ ŞE Lİ YA NI M BE Lİ
32
M DE İ LA Ç DO LU ŞI ŞE Lİ
34
36
38
A L TA YO L DU BE N BU DE R DE DÜ
40
ŞE Lİ A H NEY LE Yİ
42
M YÂ RİM E L LE RE YA R OL DU
44
DÜ N YA BA NA Zİ N DA N O L

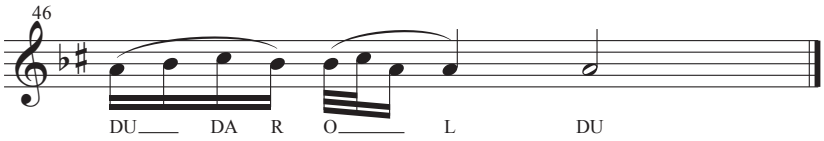

-1-
SARI ÇİÇEĞİNEN DONANDI DAĞLAR
YEŞİL YAPRAĞINAN ŞEN OLDU BAĞLAR
EBRİŞİM YAZMAYI DA AL FESE BAĞLAR

NAKARAT
AH NEYLEYİM ARAMIZDA DAĞLAR VAR
SENİ ORDA BENİ BURDA EYLER VAR

-2-
VARDIM BAKTIM CEVİZ ALTI DÖŞELİ
YANIM BELİM İLAÇ DOLU ŞİŞELİ
ALT'AY OLDU BEN BU DERDE DÜŞELİ

NAKARAT
AH NEYLEYİM YÂRİM ELLERE YÂR OLDU
DÜNYA BANA ZİNDAN OLDU DAR OLDU

SEHEN VURDUM SEHENE (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı / Cinniyurt
Kaynak kişi: Durdu DEMİREL

Derleyen: Mehmet KINIK
Notaya alan: Mehmet KINIK

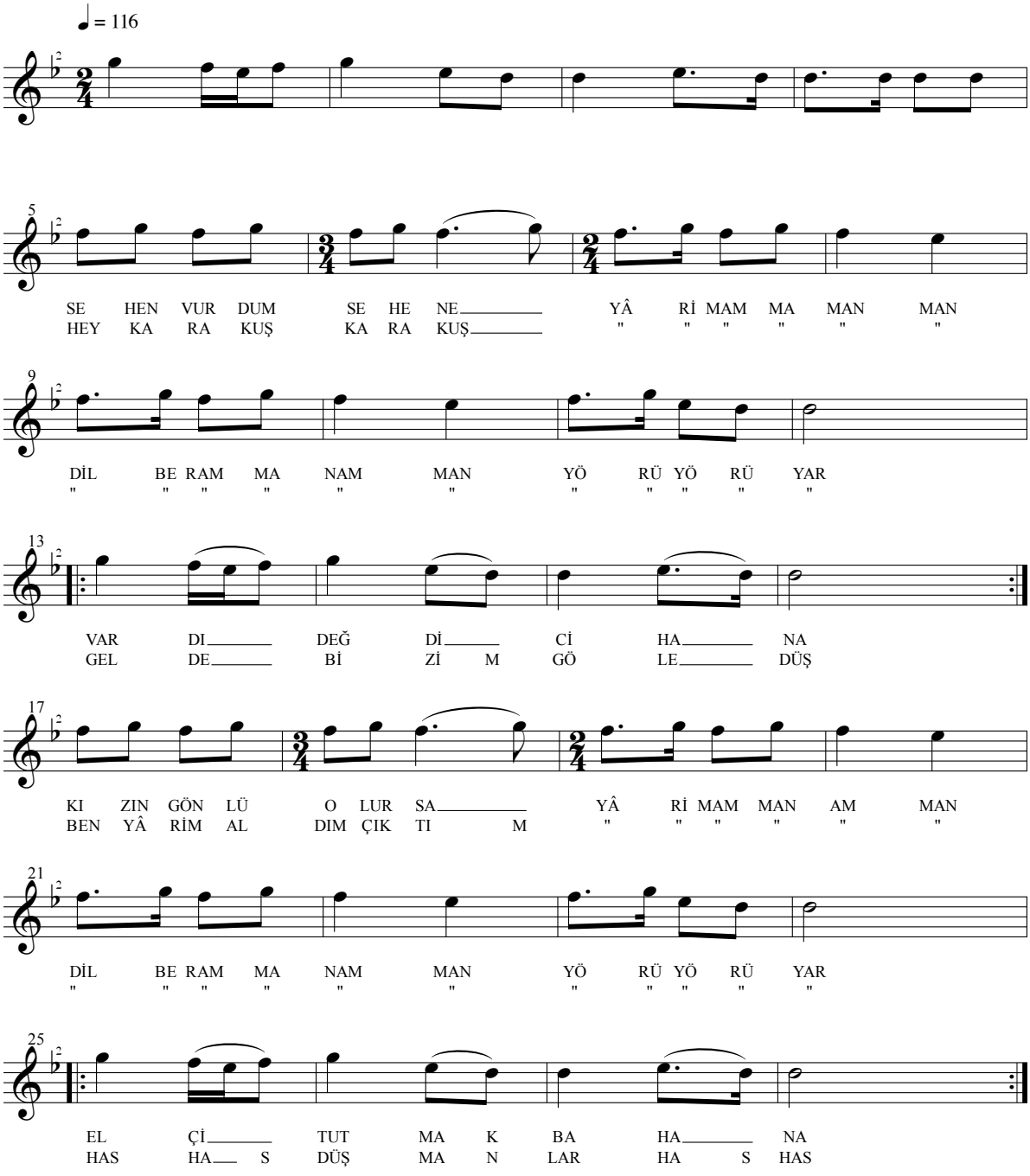

SEN PINARA VARDIN MI

Yöresi: Kayseri / Bünyan
Kaynak kişi: Adnan TÜRKÖZ

Derleyen: Necla EROL
Notaya alan: Yaşar AYDAŞ

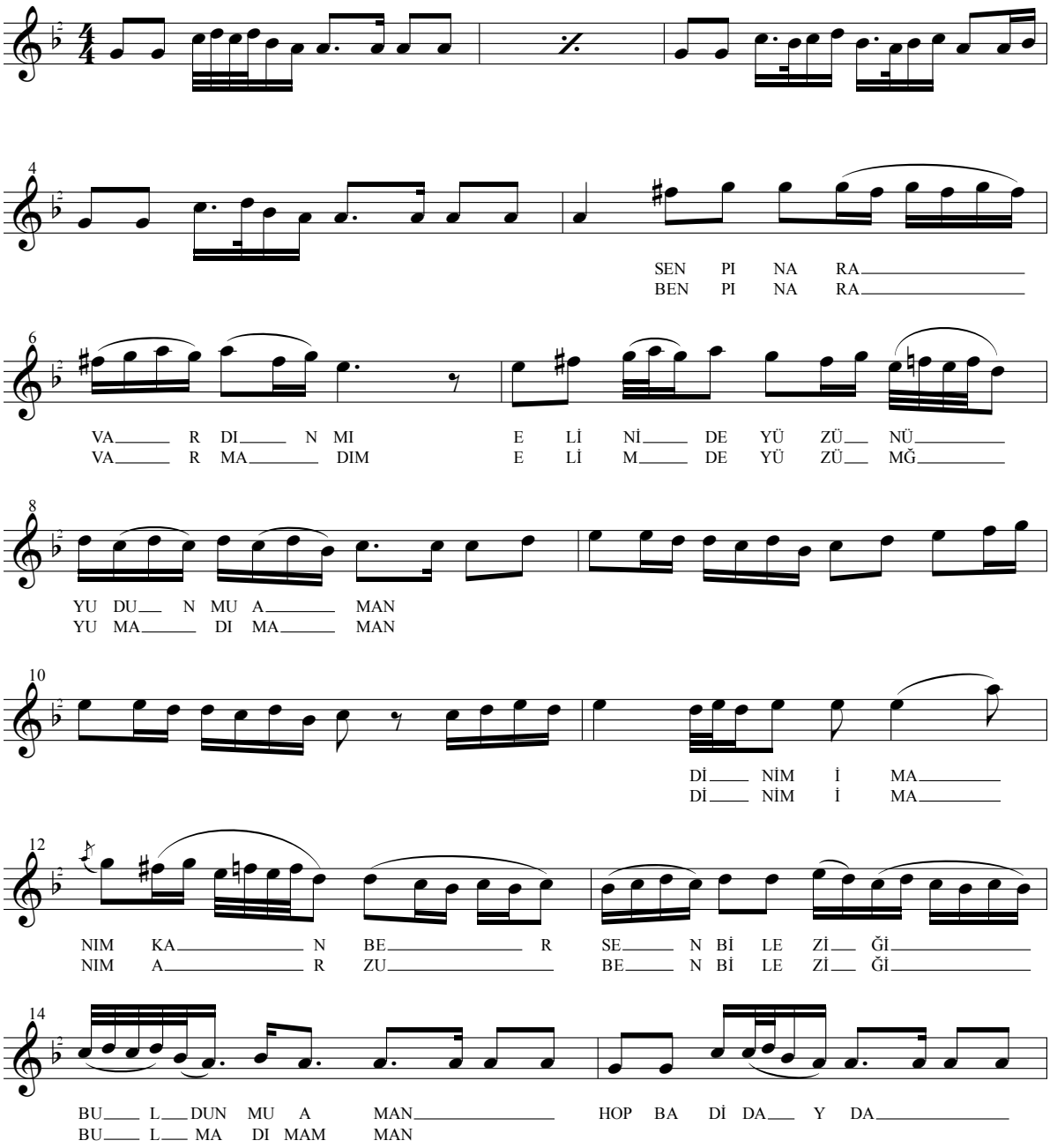

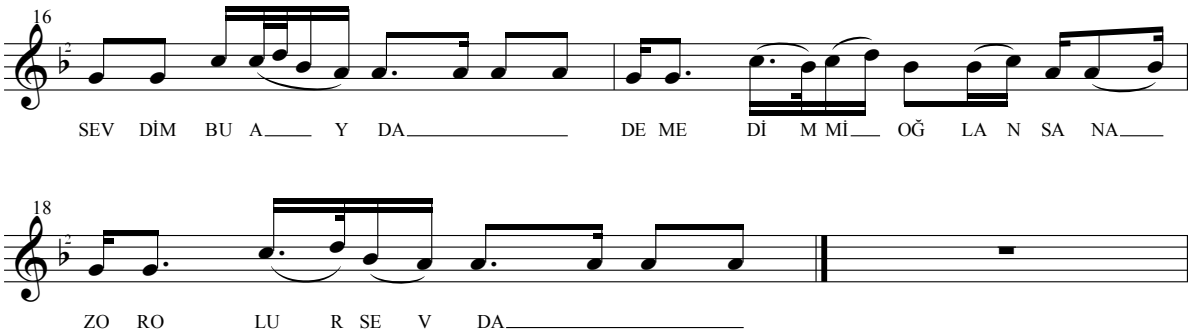

-1-
SEN PINARA VARDIN MI
ELİNİ DE YÜZÜNÜ YUDUN MU
DÎNİM ÎMÂNIM KAMBER
SEN BİLEZİĞİ BULDUN MU AMAN

NAKARAT
HOPBA DİDAYDA
SEVDİM BİR AYDA
DEMEDİM Mİ OĞLAN SANA
ZOR OLUR SEVDÂ

-2-
BEN PINARA VARMADIM
ELİMİ DE YÜZÜMÜ YUMADIM AMAN
DÎNİM ÎMÂNIM ARZU
BEN BİLEZİĞİ BULMADIM

NAK.

-3-
ARAP ATLAR DİZİLİ
KOÇ KOYUNLAR KUZULU AMAN
DEMEDİM Mİ OĞLAN SANA
ZOR OLUR SEVDÂ AMAN AMAN

SEVDİĞİM ÜSTÜNE DÖRT LİBAS GEYMİŞ

Yöresi: Kayseri / Bünyan
Kaynak kişi: Adnan TÜRKÖZ

Derleyen: Nîdâ TÜFEKÇİ
Notaya alan: Adnan TÜRKÖZ

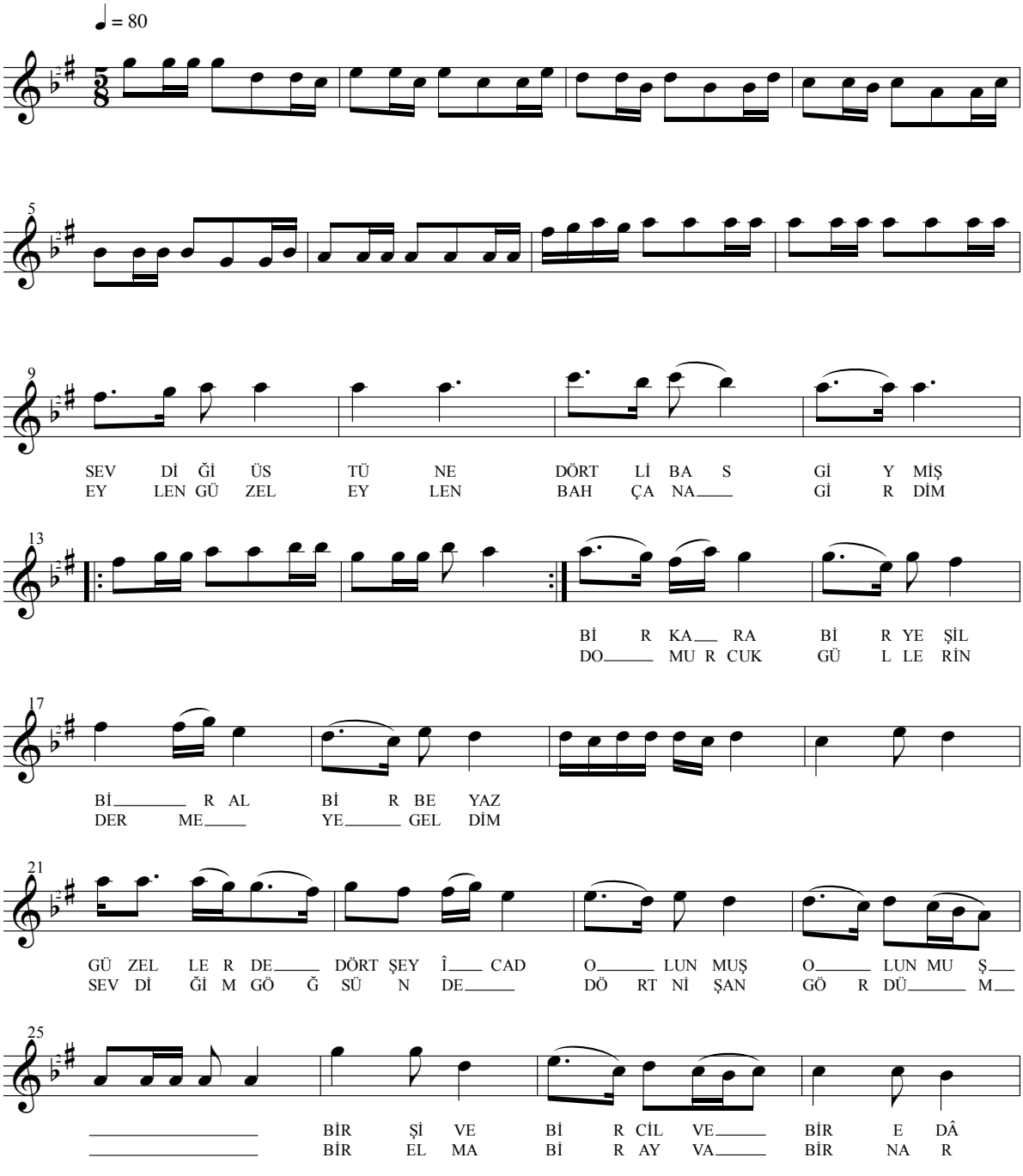

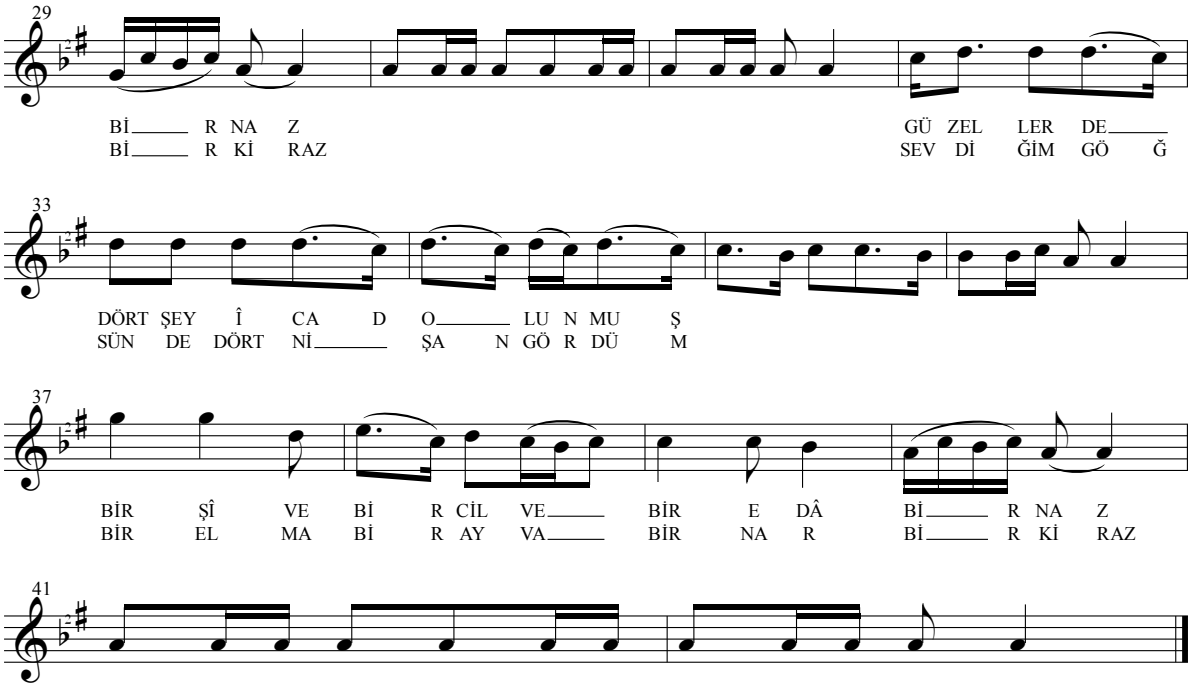

-1-
SEVDİĞİM ÜSTÜNE DÖRT LİBAS GİYMİŞ
BİR KARA BİR YEŞİL BİR AL BİR BEYAZ
GÜZELLERDE DÖRT ŞEY ÎCÂD OLUNMUŞ
BİR ŞÎVE BİR CİLVE BİR EDÂ BİR NAZ

-2-
EYLEN GÜZEL EYLEN BAHÇANA GİRDİM
DOMURCUK GÜLLERİN DERMEYE GELDİM
SEVDİĞİM GÖĞSÜNDE DÖRT NİŞAN GÖRDÜM
BİR ELMA BİR AYVA BİR NAR BİR KİRAZ

-3-
EHL-İ DÎL HÜSNÜNE MUHALİF ETME
MEKTEBİ İFRARDAN BİR KADEM GİTME
SANA DÖRT SÖZÜM VAR SAKIN UNUTMA
BİR ÖĞREN BİR ÖĞRET BİR OKU BİR YAZ

SOKU DİBİ (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Sarız / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Münevver SEZER
Hamza ÖZDEMİR

Derleyen: Ahmet Z. ÖZDEMİR
Notaya alan: Aytekin ALBUZ

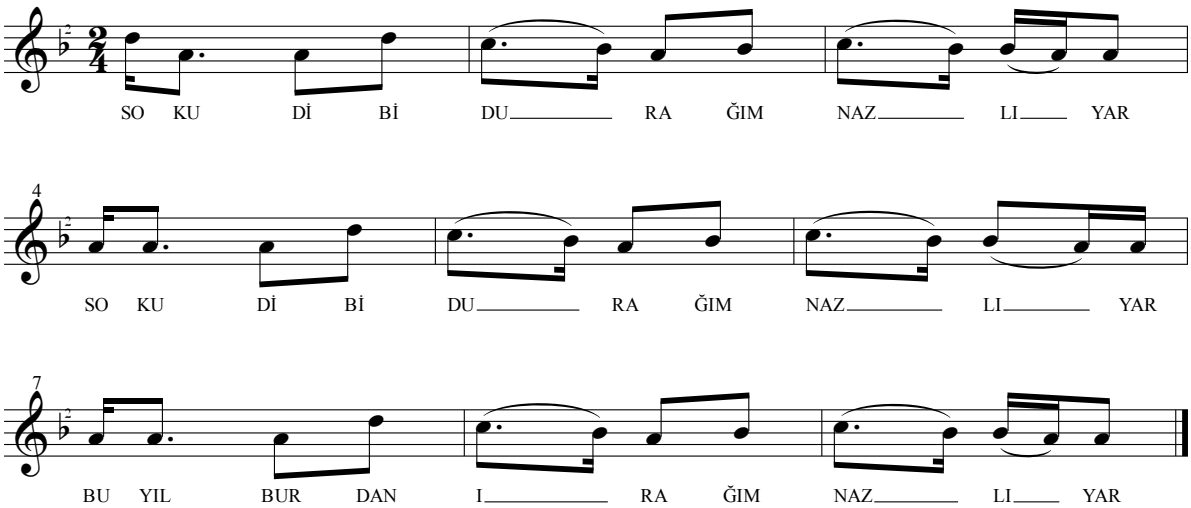

SOKU DİBİ DURAĞIM (OF AMAN NAZLI YAR)
BU YIL BURDAN IRAĞIM (OF AMAN NAZLI YAR)
BİR SU VERİN KOMŞULAR
GAYET YANGIN YÜREĞİM

BULGURU KAYNATIRLAR (OF AMAN NAZLI YAR)
SOKUDA YAYLATIRLAR (OF AMAN NAZLI YAR)
BENİM YÂRİM KÜÇÜCÜK
VURURLAR AĞLATIRLAR

ARMUDUN DİBİ KUYU (OF AMAN NAZLI YAR)
UYU SEVDİĞİM UYU (OF AMAN NAZLI YAR)
ADAM SARHOŞ OLUR MU
İÇTİĞİN ÜZÜM SUYU

DAMDAN DAMA İP GERDİM (OF AMAN NAZLI YAR)
İPEKLİ MENDİL SERDİM (OF AMAN NAZLI YAR)
SENİ NİÇİN İT DÖLÜ
CANDAN YÜREKTEN SEVDİM

ARMUDU DALDA KOYAN (OF AMAN NAZLI YAR)
GÖZÜMÜ YOLDA KOYAN (OF AMAN NAZLI YAR)
NE GÂVUR NE MÜSLÜMAN
BENİ BU HÂLE KOYAN

SOKU DİBİNDE DURDUM (OF AMAN NAZLI YAR)
TOKALI PARA BULDUM (OF AMAN NAZLI YAR)
İT DÖLÜ GÂVUR DÖLÜ
SENDEN İYİSİN BULDUM

SUDA OYNAYAN BALIKTAN

Yöresi: Kayseri / Tomarza / Toklar Mah.
Kaynak kişi: Mehmet GURNAZ

Derleyen: İsmail SAĞLAM
Notaya alan: Tuncer İNAN

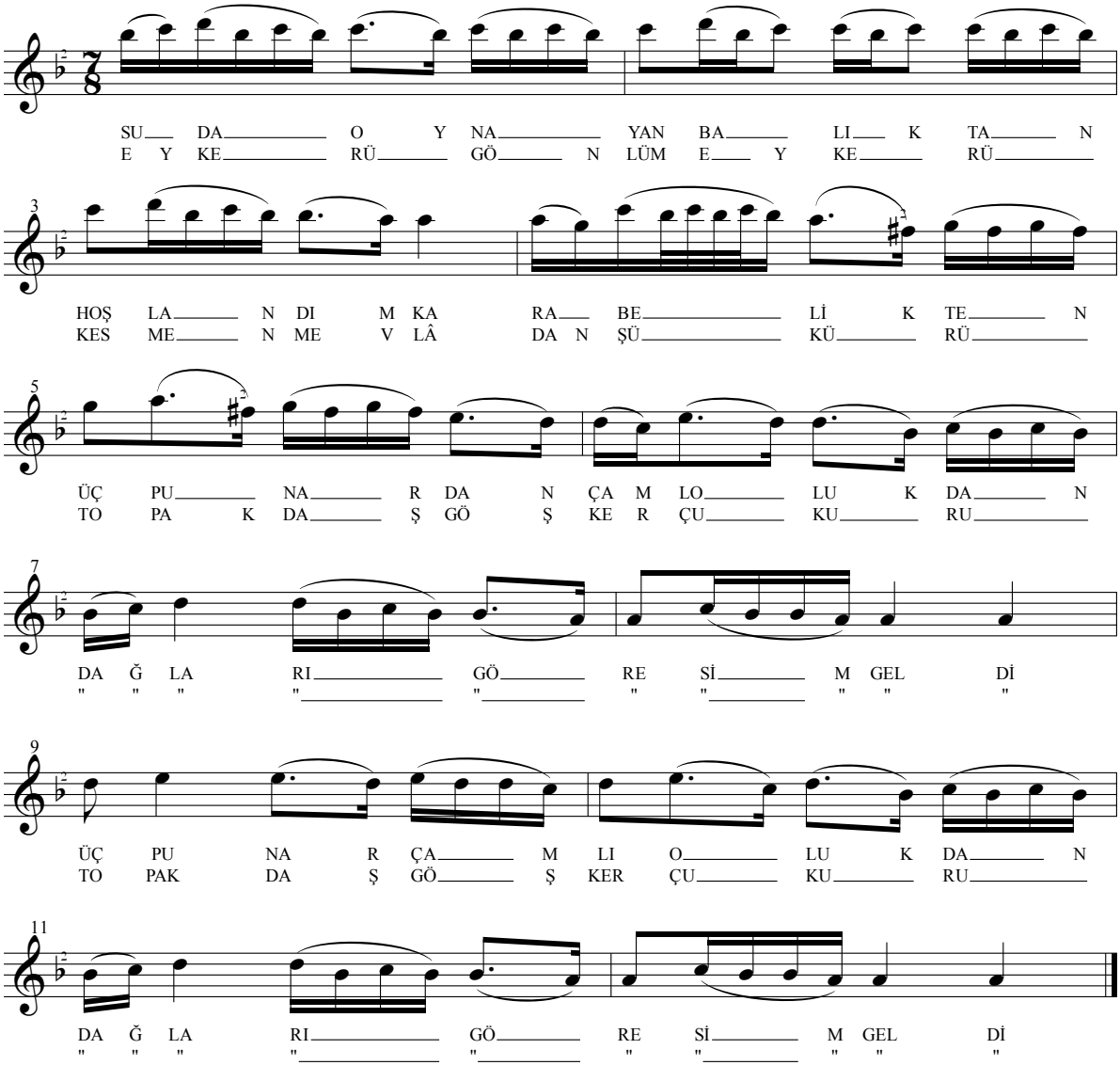

-1-
SUDA OYNAYAN BALIKTAN
HOŞLANDIM KARABELİK'TEN
ÜÇ PINARDAN ÇAML'OLUKTAN
DAĞLARI GÖRESİM GELDİ

-2-
EYKERÜ GÖNLÜM EYKERÜ
KESMEN MEVLÂ'DAN ŞÜKÜRÜ
TOPRAK TAŞ GÖKÇER ÇUKURU
DAĞLARI GÖRESİM GELDİ

-3-
REYHAN GELİR ESEN YELDEN
TURNAMDAKİ SARI TELDEN
ÇAML'OLUKTAN GURUBEL'DEN
DAĞLARI GÖRESİM GELDİ

SÜPÜRGESİ YONCADAN

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Mehmet DELİHALİLOĞLU (Emmi)

Derleyen: Murat KAVUNCU
Notaya alan: Şaban UYAN

♩ = 100

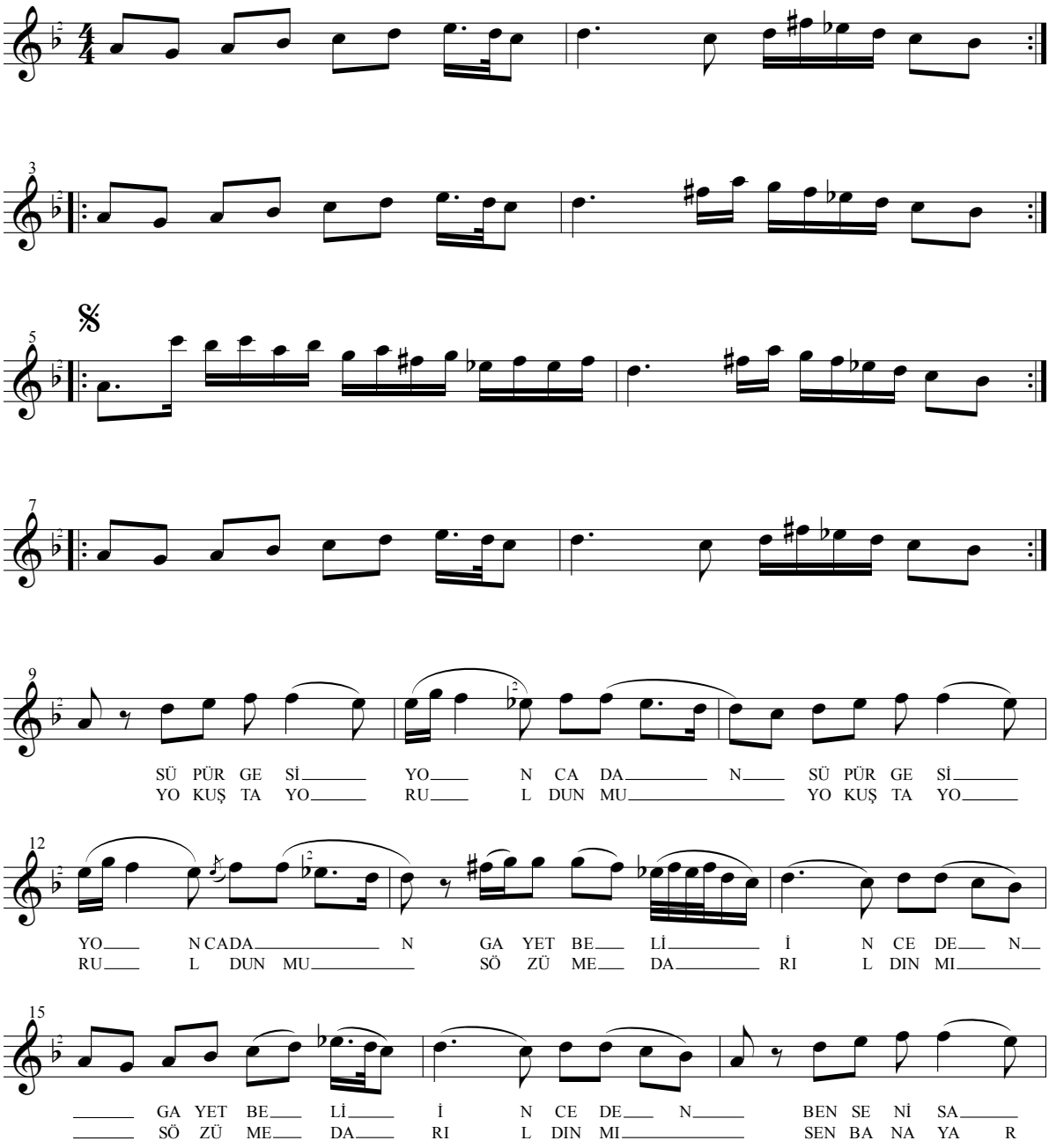

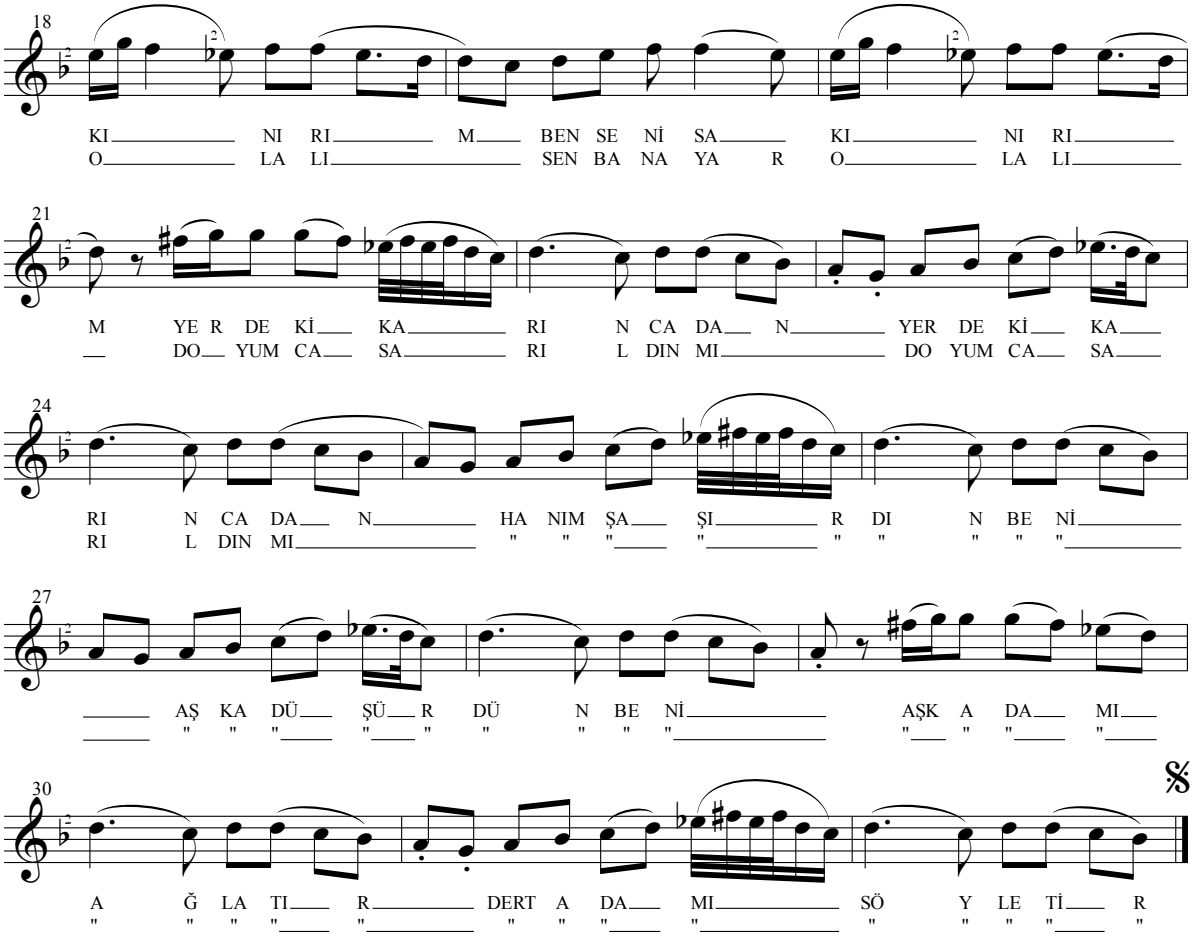

-1-
SÜPÜRGESİ YONCADAN
GÂYET BELİ İNCEDEN
BEN SENİ SAKINIRIM
YERDEKİ KARINCADAN

NAKARAT
HANIM ŞAŞIRDIN BENİ
AŞKA DÜŞÜRDÜN BENİ
AŞK ADAMI AĞLATIR
DERT ADAMI SÖYLETİR

-2-
YOKUŞTA YORULDUN MU
SÖZÜME DARILDIN MI
SEN BANA YAR OLALI
BOYUMCA SARILDIN MI

NAK.

-3-
SÜPÜRGESİ SAZ OLUR
GÜL AÇILIR SAZ OLUR
BEN YÂRİME GÜL DEMEM
GÜLÜN ÖMRÜ AZ OLUR

NAK.

ŞU DAĞLARI AŞMALI (NAVRUZ GELİN)

Yöresi: Kayseri / Bünyan
Kaynak kişi: Adnan TÜRKÖZ

Derleyen: Nîdâ TÜFEKÇİ
Notaya alan: Yücel PAŞMAKÇI
Soner ÖZBİLGİN

♩ = 80

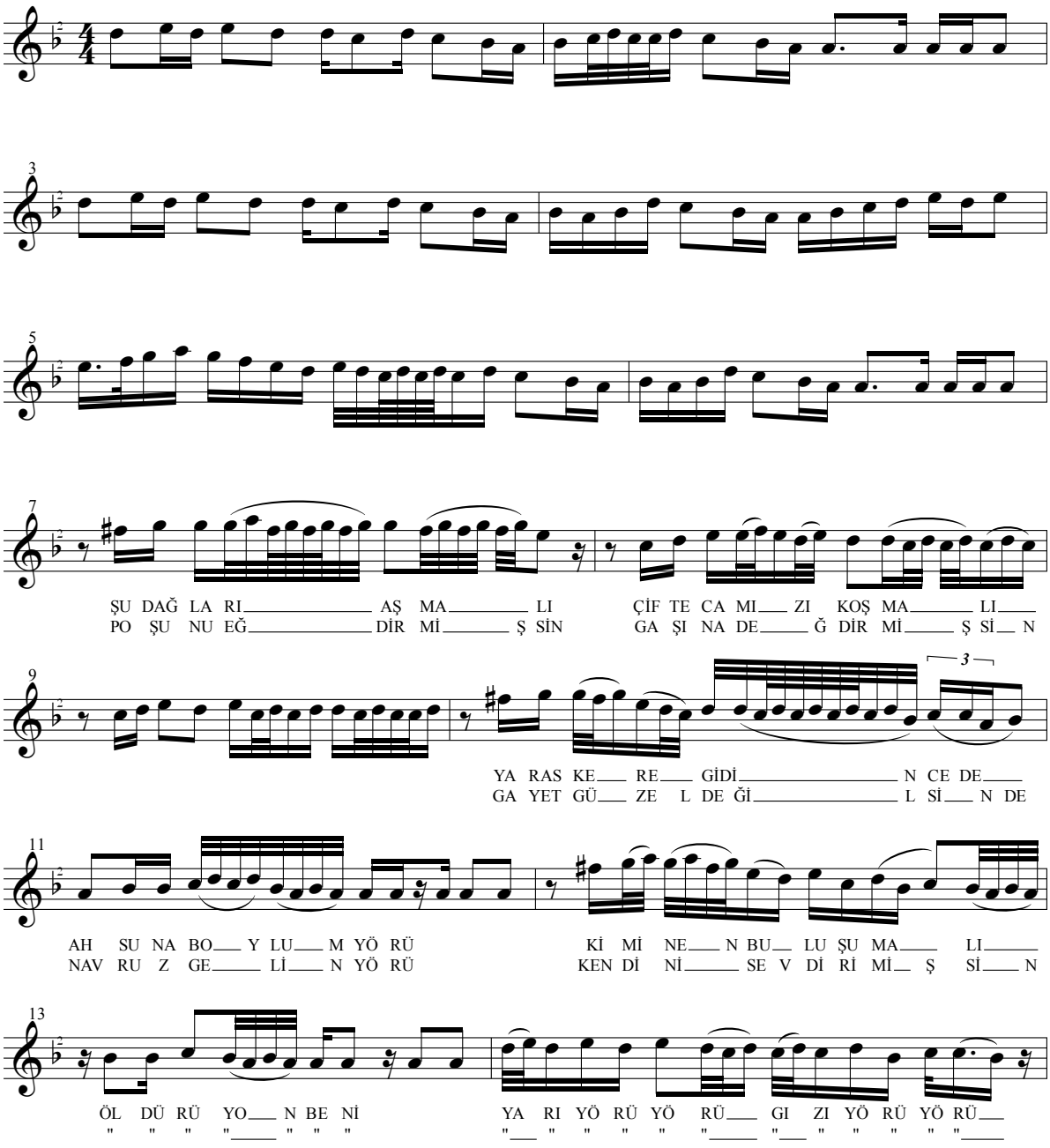

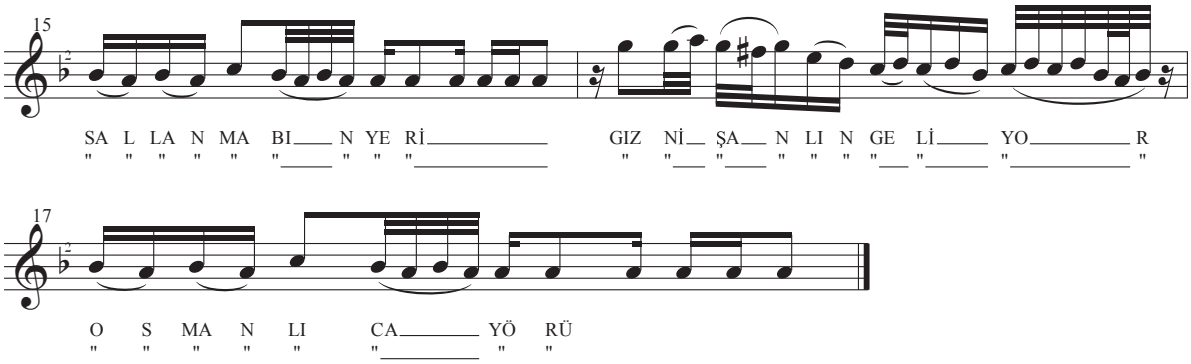

-1-
ŞU DAĞLARI AŞMALI
ÇİFTE CAMIZ GOŞMALI
YAR ASKERE GİDİNCE DE (AH SUNA BOYLUM YÖRÜ)
KİMİNEN BULUŞMALI (ÖLDÜRÜYON BENİ)

NAKARAT
YAR YÖRÜ YÖRÜ GIZ YÖRÜYÖRÜ SALLANMANIN YERİ
GIZ NİŞANLIN GELİYOR OSMANLICA YÖRÜ

-2-
POŞUNU EĞDİRMİŞSİN
GAŞINA DEĞDİRMİŞSİN
GÂYET GÜZEL DEĞİLSİN DE (NAVRUZ GELİN YÖRÜ)
KENDİNİ SEVDİRMİŞSİN (ÖLDÜRÜYON BENİ)

NAK.

-3-
EKİNE FİRAZ DERLER
GÜZELE BEYAZ DERLER
KİME YANSAM DERDİMİ DE (NAVRUZ GELDİ YÖRÜ)
YANA YANA GEZ DERLER (ÖLDÜRÜYON BENİ)

NAK.

ŞU DEREDEN KUŞ UÇTU

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Kazım ALTAN

Derleyen: Emin ALDEMİR
Notaya alan: Emin ALDEMİR

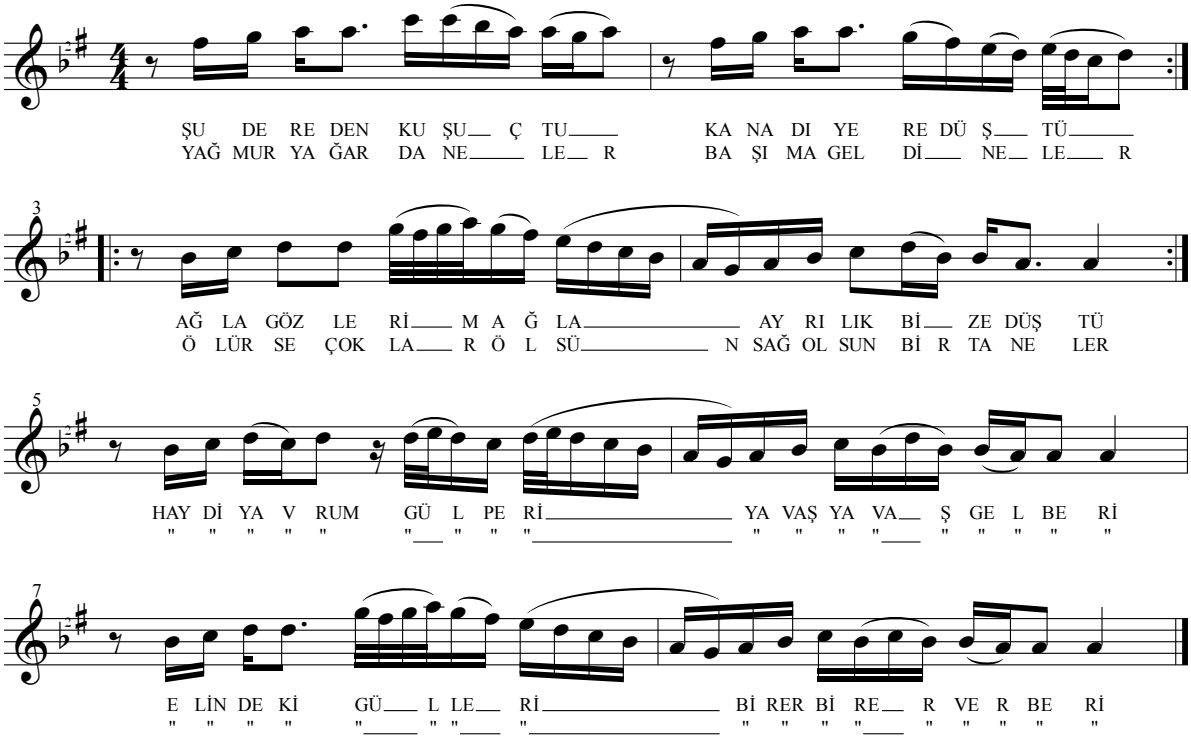

-1-
ŞU DEREDEN KUŞ UÇT
KANADI YERE DÜŞTÜ
AĞLA GÖZLERİM AĞLA
AYRILIK BİZE DÜŞTÜ

-2-
YAĞMUR YAĞAR DANELER
BAŞIMA GELDİ NELER
ÖLÜRSE ÇOKLAR ÖLSÜN
SAĞ OLSUN BİR TANELER

NAKARAT
HAYDİ YAVRUM GÜL PERİ
YAVAŞ YAVAŞ GEL BERİ
ELİNDEKİ GÜLLERİ
BİRER BİRER VER GERİ

TABAKADA TÜTÜN AZ (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Sarız / Pınarbaşı
Kaynak kişi: Durdu DEMİREL
Naciye DEMİREL
Hatun UÇAR

Derleyen: Ahmet ÖZDEMİR
Notaya alan: Halil ATILGAN

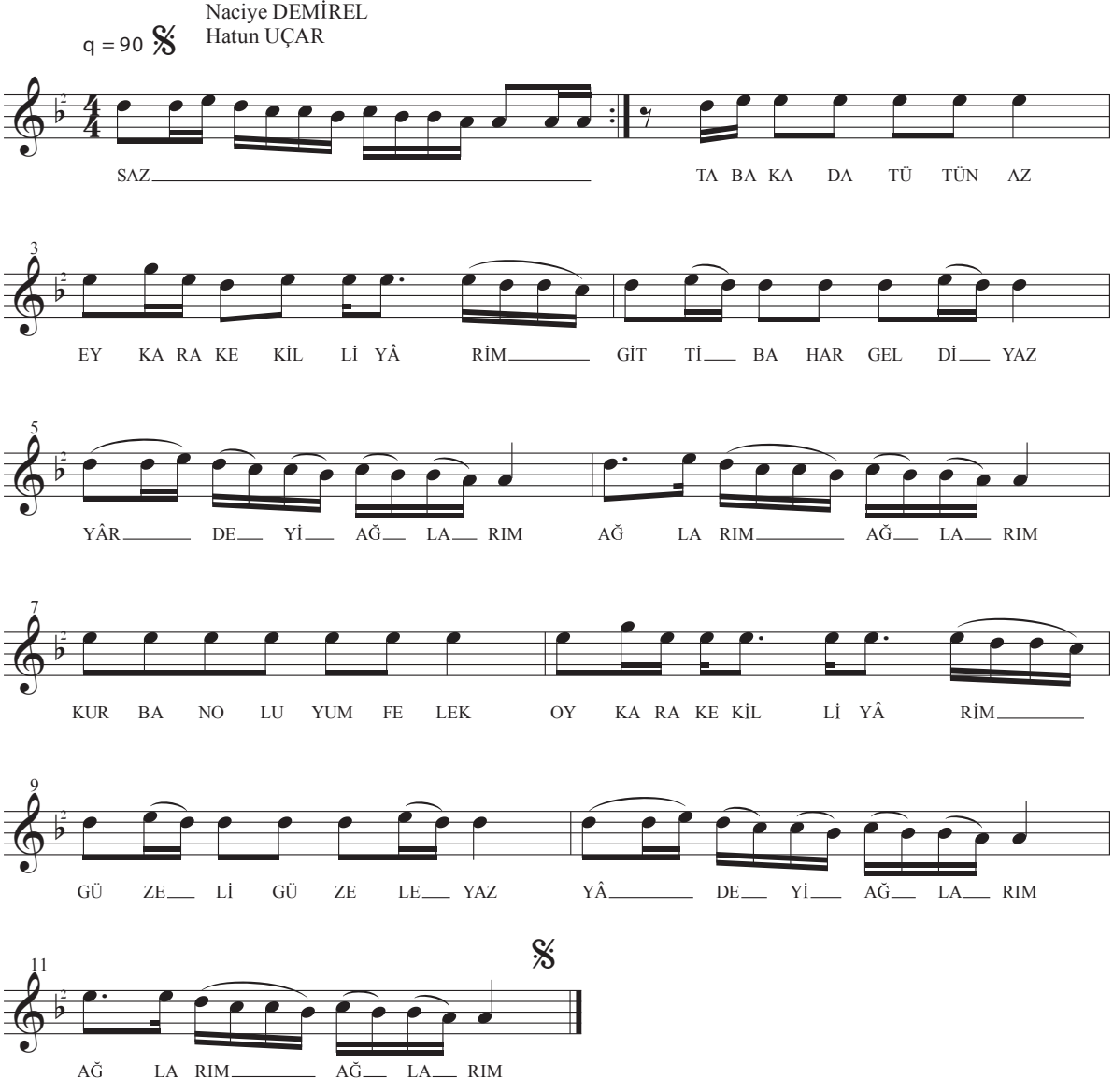

EKİN EKİLEN YERE, HUY KARA KEKİLLİ YARİM
SAPAN DİKİLEN YERE
GARİBİM AĞLARIM
AĞLARIM AĞLARIM

KIRK YİĞİT KURBAN OLSUN HUY KARA KEKİLLİ YARİM
BELİK DÖKÜLEN YERE
GARİBİM AĞLARIM
AĞLARIM AĞLARIM

EKİN EKTİM BİTTİ Mİ, HUY KARA KEKİLLİ YARİM
YERE SELAM GİTTİ Mİ
GARİBİM AĞLARIM
AĞLARIM AĞLARIM

YAR EVLENMİŞ DİYORLAR HUY KARA KEKİLLİ YARİM
MURAZINA YETTİ Mİ
GARİBİM AĞLARIM
AĞLARIM AĞLARIM

EKİN EKTİM ÇÖLLERE, HUY KARA KEKİLLİ YARİM
GENE DÜŞTÜM DİLLERE
GARİBİM AĞLARIM
AĞLARIM AĞLARIM

KÜÇÜKTEN BİR YAR SEVDİM, HUY KARA KEKİLLİ YARİM
BİLDİRMEDİM ELLERE
GARİBİM AĞLARIM
AĞLARIM AĞLARIM

TABAKADA TÜTÜN AZ, HUY KARA KEKİLLİ YARİM
GİTTİ BAHAR GELDİ YAZ
GARİBİM AĞLARIM
AĞLARIM AĞLARIM

KURBAN OLUYUM FELEK, HUY KARA KEKİLLİ YARİM
GÜZELİ GÜZELE YAZ
GARİBİM AĞLARIM
AĞLARIM AĞLARIM

EKİNE FİREZ DERLER, HUY KARA KEKİLLİ YARİM
GARİBİM AĞLARIM
AĞLARIM AĞLARIM

KİME DERDİMİ YANSAM, HUY KARA KEKİLLİ YARİM
YANA YANA GEZ DERLER
GARİBİM AĞLARIM
AĞLARIM AĞLARIM

TALAS ALTI HAYMANA

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Emin ALDEMİR

Derleyen: Emin ALDEMİR
Notaya alan: Emin ALDEMİR

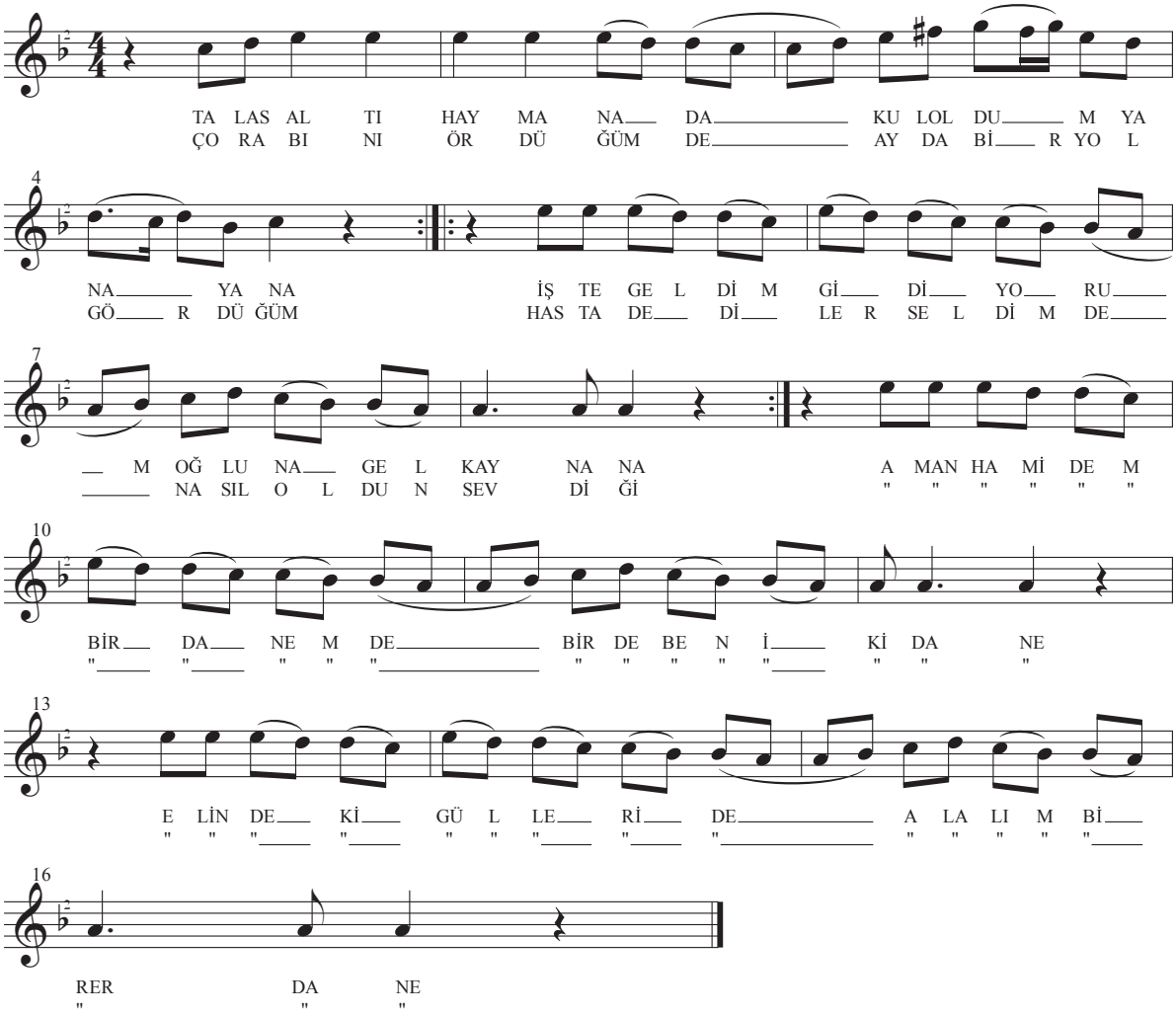

-1-
TALAS ALTI HAYMANA DA
KÜL OLDUM YANA YANA
İŞTE GELDİM GİDİYORUM
OĞLUNA GEL KAYNANA

-2-
ÇORABINI ÖRDÜĞÜM DE
AY DA BİR YOL GÖRDÜĞÜM
HASTA DEDİLER GELDİM DE
NASIL OLDUN SEVDİĞİM

NAKARAT
AMAN HAMİDEM DE BİR DANE
BİR DE BEN İKİ DANE
ELİNDEKİ GÜLLERİ DE
ALALIM BİRER DANE

TALAS BAĞI ÜZÜMDÜR

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Cemil DEMİRSİPÂHİ

Derleyen: Şaban UYAN
Notaya alan: Şaban UYAN

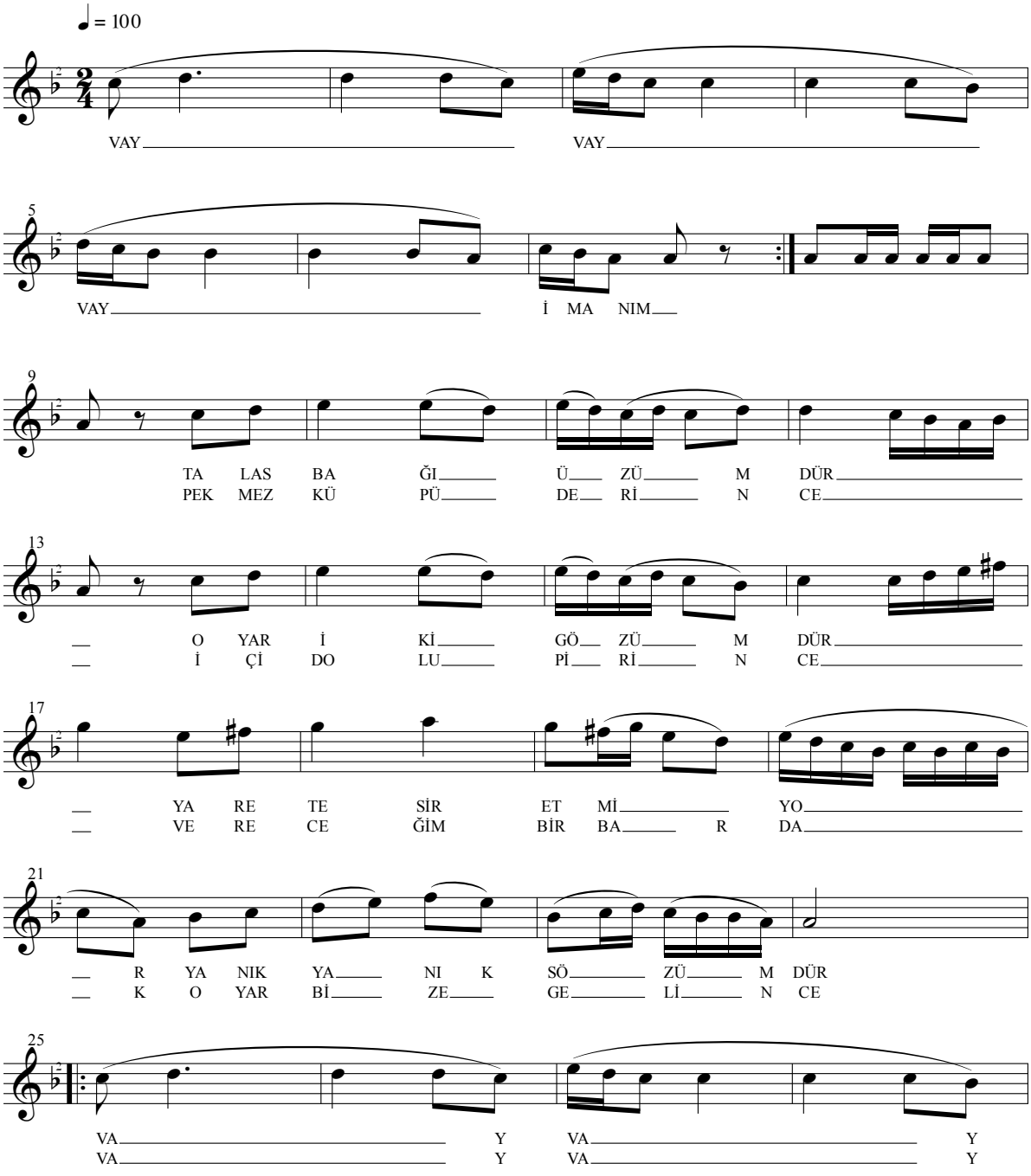

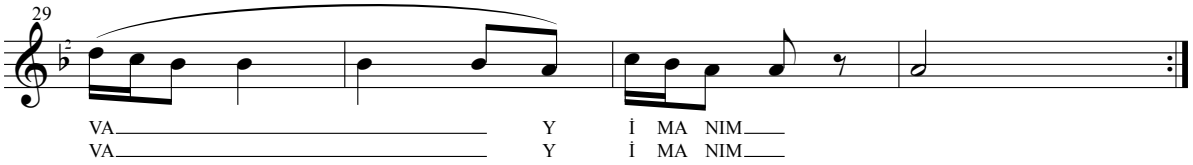

-1-
TALAS BAĞI ÜZÜMDÜR
O YAR İKİ GÖZÜMDÜR
YÂRE TESİR ETMİYOR
YANIK YANIK SÖZÜMDÜR

NAKARAT
VAY VAY VAY İMANIM

-2-
PEKMEZ KÜPÜ DERİNCE
İÇİ DOLU PİRİNCE
VERECEĞİM BİR BARDAK
O YAR BİZE GELİNCE

NAK.

-3-
KÜP İÇİNDE AYRANIM
BEN O YÂRE HAYRANIM
İÇTİM AŞK ŞERBETİNİ
BEN O YÜZDEN KAYNARIM

NAK.

TALAS YOLLARINI SELLER BÜRÜDÜ

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Cevdet ÇAĞLA

Derleyen: Cüneyt KOSAL
Notaya alan: Cüneyt KOSAL

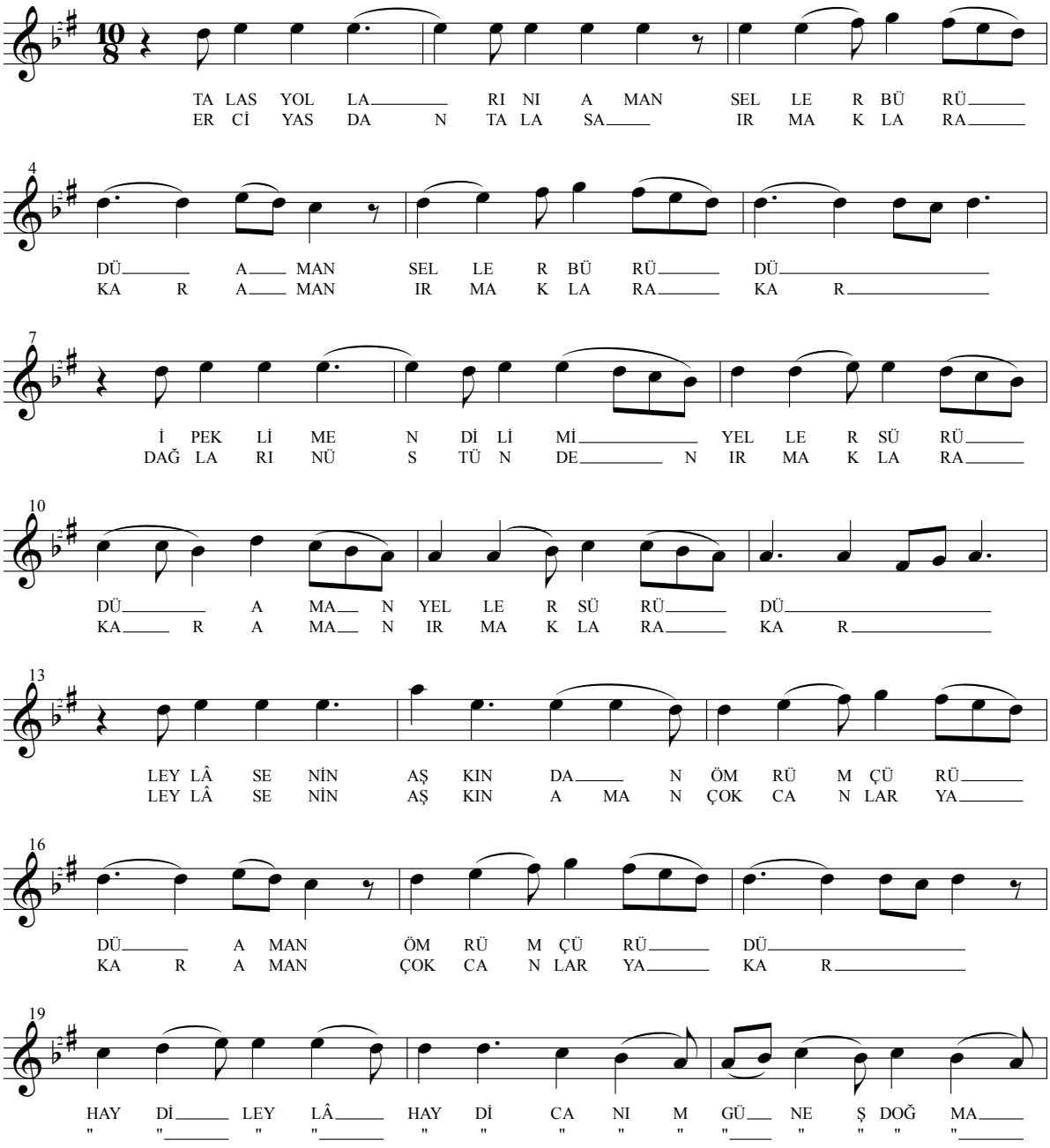

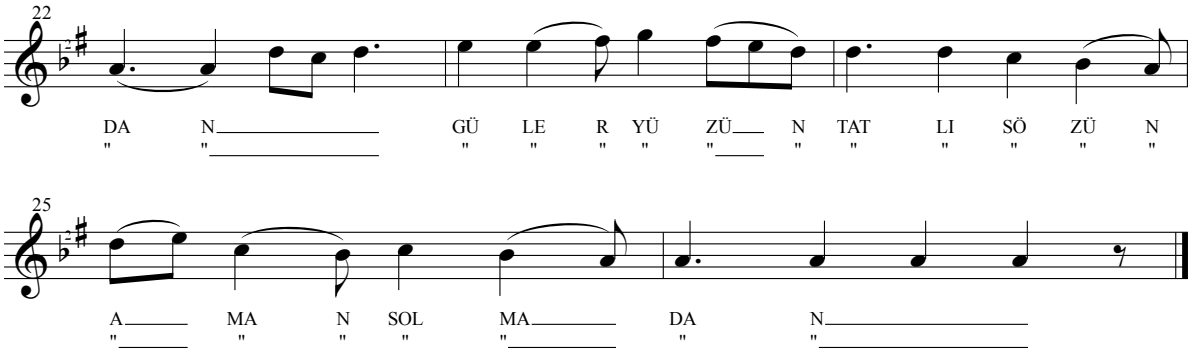

-1-
TALAS YOLLARINI AMAN SELLER BÜRÜDÜ AMAN
İPEKLİ MENDİLİMİ YELLER SÜRÜDÜ AMAN
LEYLÂ SENİN AŞKINDAN ÖMRÜM ÇÜRÜDÜ AMAN

NAKARAT
HAYDİ LEYÂ HAYDİ CANIM GÜNEŞ DOĞMADAN
GÜLER YÜZÜN TATLI SÖZÜN AMAN SOLMADAN

-2-
ERCİYASDAN TALASA AMAN IRMAKLAR AKAR AMAN
DAĞLARIN ÜSTÜNDEN GÜZELLER BAKAR
LEYLÂ SENİN AŞKIN ÇOK CANLAR YAKAR AMAN

NAK.

TAŞA BASMA İZ OLUR

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi:

Derleyen: TRT İzmir Rad.
Notaya alan: Erkan SÜRMEN

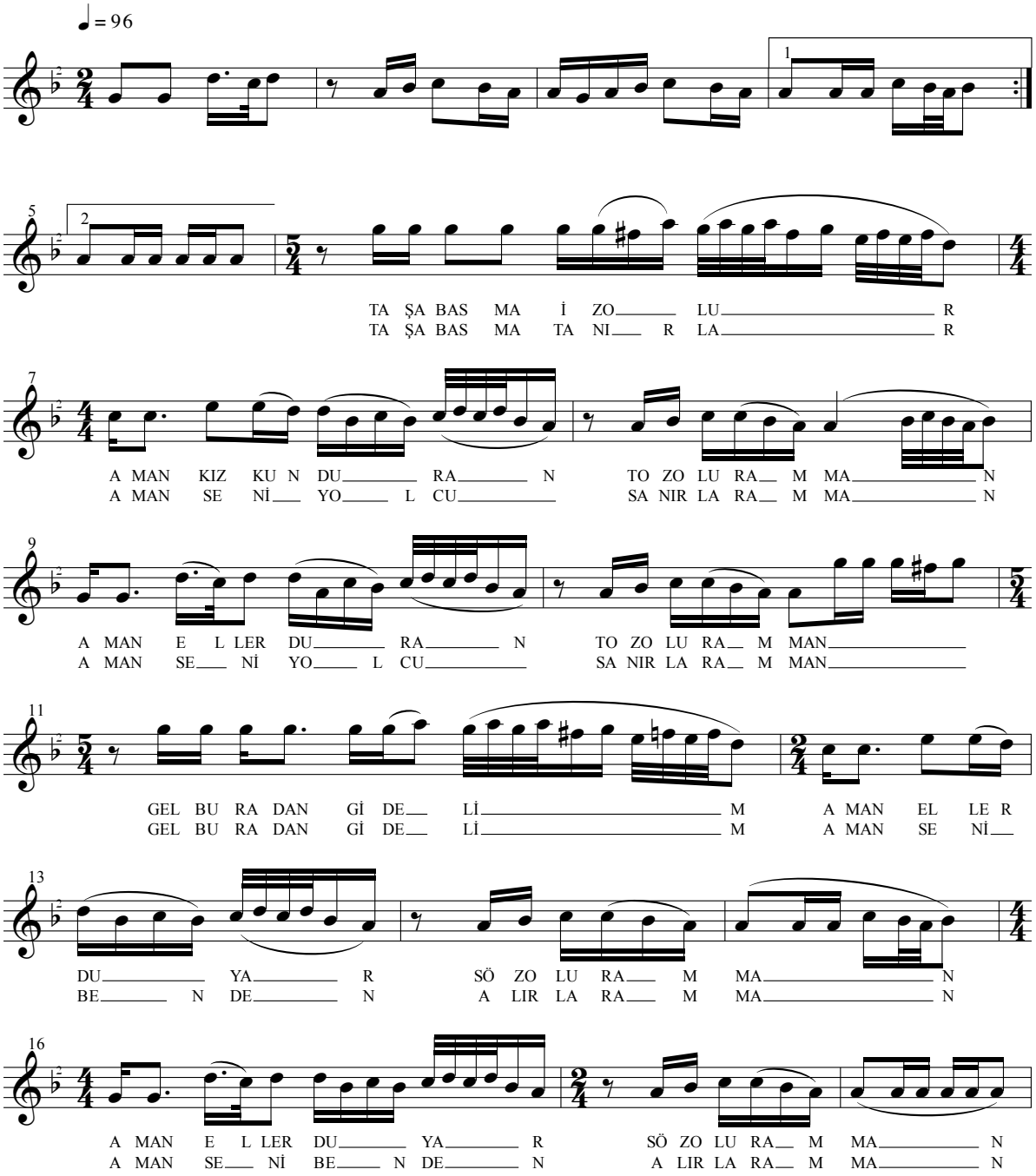

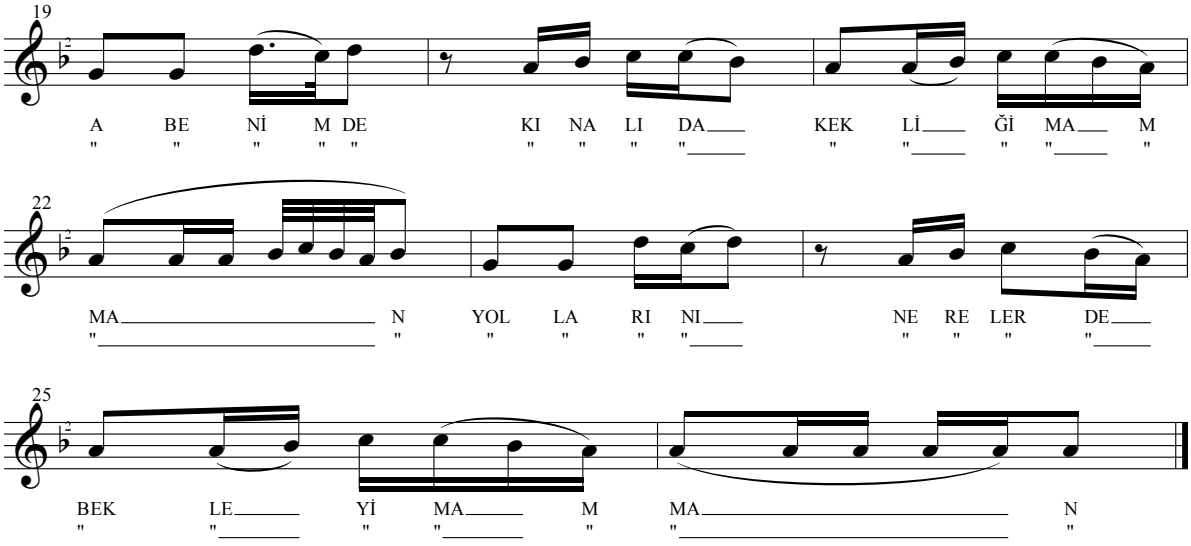

-1-
TAŞA BASMA İZ OLUR
AMAN KIZ KUNDURAN TOZ OLUR AMAN
GEL BURADAN GİDELİM
AMAN ELLER DUYAR SÖZ OLUR AMAN

NAKARAT
A BENİM DE KINALI DA KEKLİĞİM AMAN
YOLARINI NERELERDE BEKLEYİM AMAN

-2-
TAŞA BASMA TANIRLAR
AMAN SENİ YOLCU SANIRLARA AMAN
GEL BURADAN GİDELİM
AMAN SENİ BENDEN ALIRLAR AMAN

NAK.

TİRENE BİNDİ DE SAVUŞTU M'OLA (Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri / Pınarbaşı / Emeyil
Kaynak kişi: Köy kadınları

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya alan: Erdem ÇALIŞKANEL

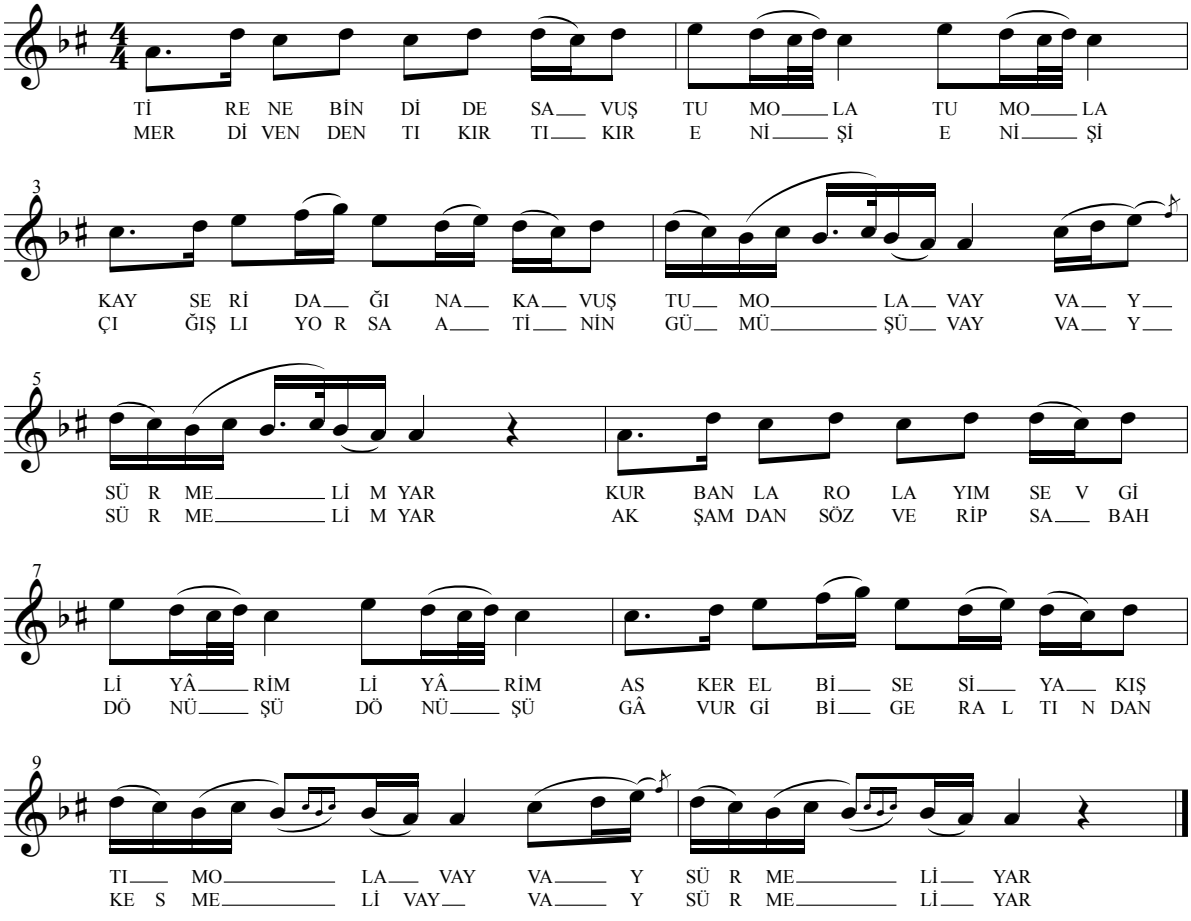

-1-
TİRENE BİNDİ DE SAVUŞTU M'OLA TU M'OLA
KAYSERİ DAĞINA KAVUŞTU M'OLA
VAY VAY SÜRMELİ YÂR
KURBANLAR OLAYIM SEVGİLİ YÂRİM Lİ YÂRİM
ASKER ELBİSESİ YAKIŞTI M'OLA
VAY VAY SÜRMELİ YÂR

-2-
MERDİVENDEN TIKIR TIKIR ENİŞİ ENİŞİ
ÇIĞIŞLIYOR SAATİNİN GÜMÜŞÜ
VAY VAY SÜRMELİ YÂR
AKŞAMDAN SÖZ VERİP SABAH DÖNÜŞÜ DÖNÜŞÜ
GÂVUR GİBİ GER ALTINDAN KESMELİ
VAY VAY SÜRMELİ YÂR

-3-
TİRENE BİNİP DE GİDEN YÂR M'OLA YÂR M'OLA
KAYSERİ DAĞINA YAĞAN KAR M'OLA
VAY VAY SÜRMELİ YAR

-4-
MERDİVENDEN TIKIR MIKIR İNMEDİM İNMEDİM
DOYA DOYA YÂR KOYNUNA GİRMEDİM GİRMEDİM
VAY VAY SÜRMELİ YÂR

TURNAMIN KANADI BEŞ KARIŞ TELDEN

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Belirtilmemiş
ya da bilinmiyor

Derleyen: Dar-ül Elhan
Notaya alan: Belirtilmemiş
ya da bilinmiyor
Yeni yazım: Mehmet KINIK

Nevâ
Sofyan-Yürükçe

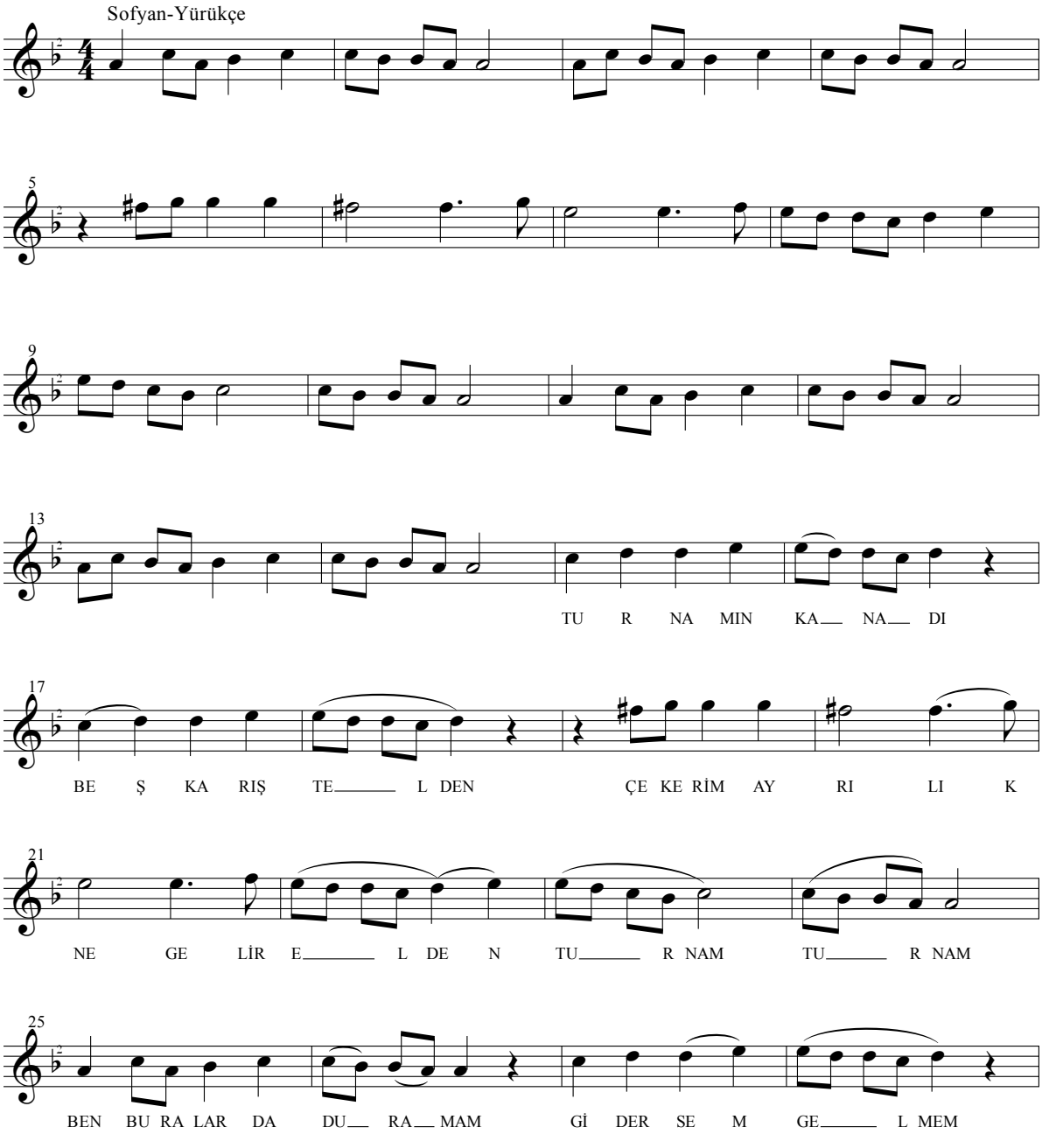

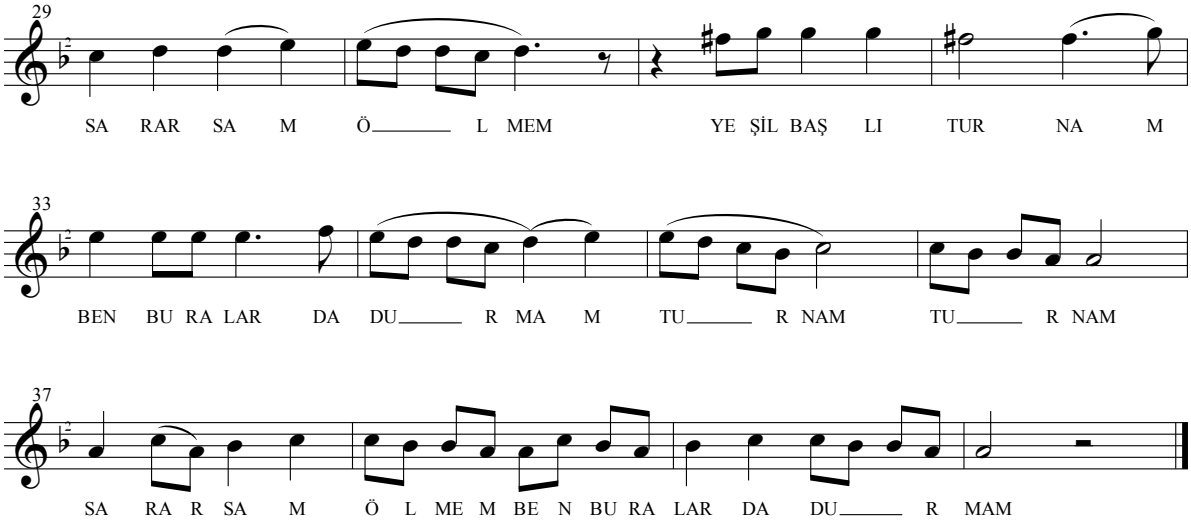

NOT: Türkünün son dört ölçüsünde prozodi hatası görülmektedir. Eseri notaya alan kişinin hata yapma ihtimaliyle prozodi açısındandoğru şeklinin aşağıdaki gibi olması kuvvetle muhtemeldir.

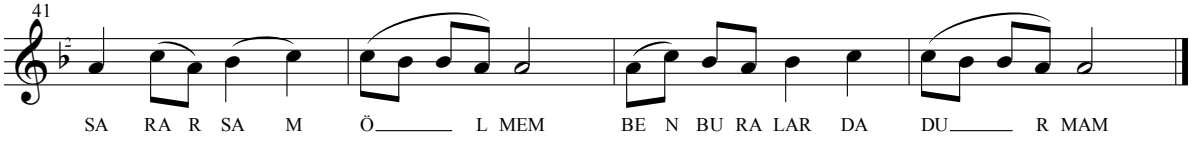

-1-
TURNAMIN KANADI BEŞ KARIŞ TELDEN
ÇEKERİM AYRILIK NE GELİR ELDEN
TURNAM TURNAM BEN BURALARDA DURAMAM

-2-
GİDERSEM GELMEM SARARSAM ÖLMEM
YEŞİL BAŞLI TURNAM BEN BURALARDA DURAMAM
TURNAM TURNAM SARARSAM ÖLMEM BURALARDA DURMAM

VARIN BAKIN BACALARI TÜTER Mİ

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: İsmail ERDOĞAN

Derleyen: Murat KAVUNCU
Notaya alan: Mehmet KINIK

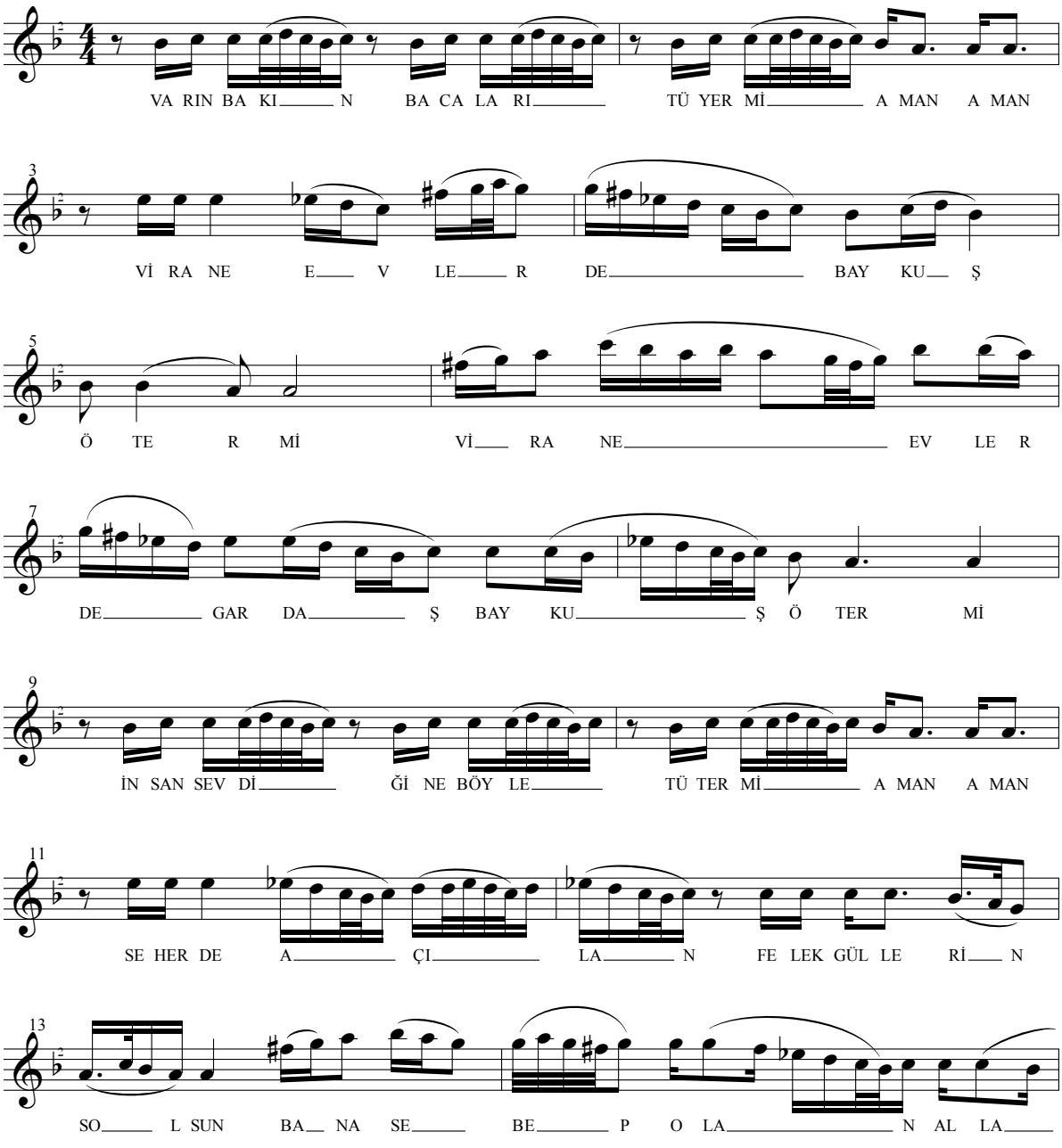

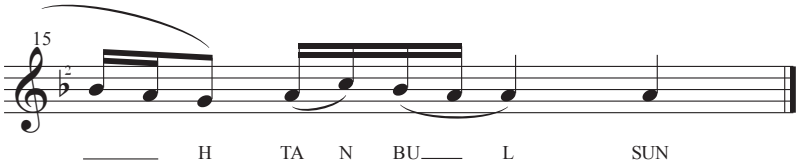

-1-
VARIN BAKIN BACALARI TÜTER Mİ AMAN AMAN
VİRÂNE EVLERDE BAYKUŞ ÖTER Mİ
İNSAN SEVDİĞİNE BÖYLE TÜTER Mİ

NAKARAT
SEHERDE AÇILAN GÜLLERİN SOLSUN
BANA SEBEP OLAN ALLAH'TAN BULSUN

-2-
HARÂMİ DERESİNİ ARŞINLAMALI
ŞU GELEN POSTALARI KARŞILAMALI
VEFÂSIZ GARDAŞLARI GURŞUNLAMALI

NAK.

VARIN DA BAKIN SANDIĞINDA NESİ VAR

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Murat KAVUNCU

Derleyen: Şaban UYAN
Notaya alan: Şaban UYAN

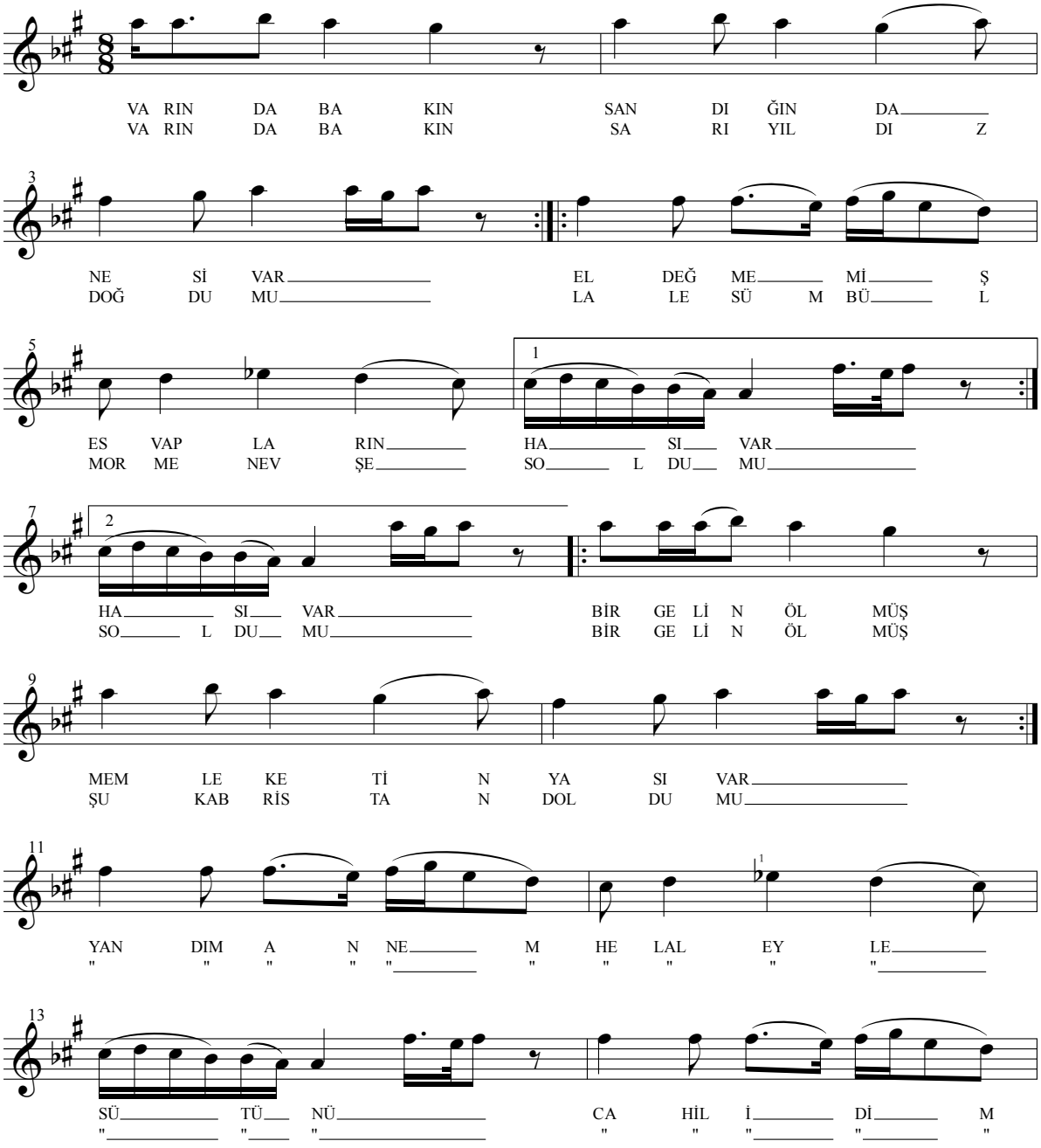

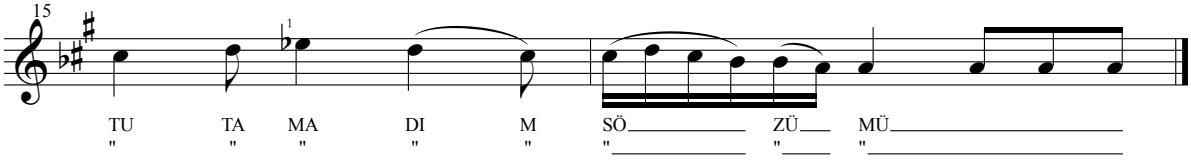

-1-
VARIN DA BAKIN SANDIĞINDA NESİ VAR
EL DEĞMEMİŞ ESVAPLARIN HASI VAR
BİR GELİN ÖLMÜŞ MEMLEKETİN YASI VAR

NAKARAT
YANDIM ANNEM HELÂL EYLE SÜTÜNÜ
CAHİL İDİM TUTAMADIM SÖZÜMÜ

-2-
VARIN DA BAKIN SARI YILDIZ DOĞDU MU
LÂLE SÜMBÜL MOR MEVEVŞE SOLDU MU
BİR GELİN ÖLMÜŞ MEZARİSTAN DOLDU MU

NAK.

VERDİĞİN YAZMAYI BÜRÜNEYİM Mİ

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Osman ÖZDEMİR

Derleyen: Banttan yazıldı
Notaya alan: Yücel PAŞMAKÇI

♩ = 76

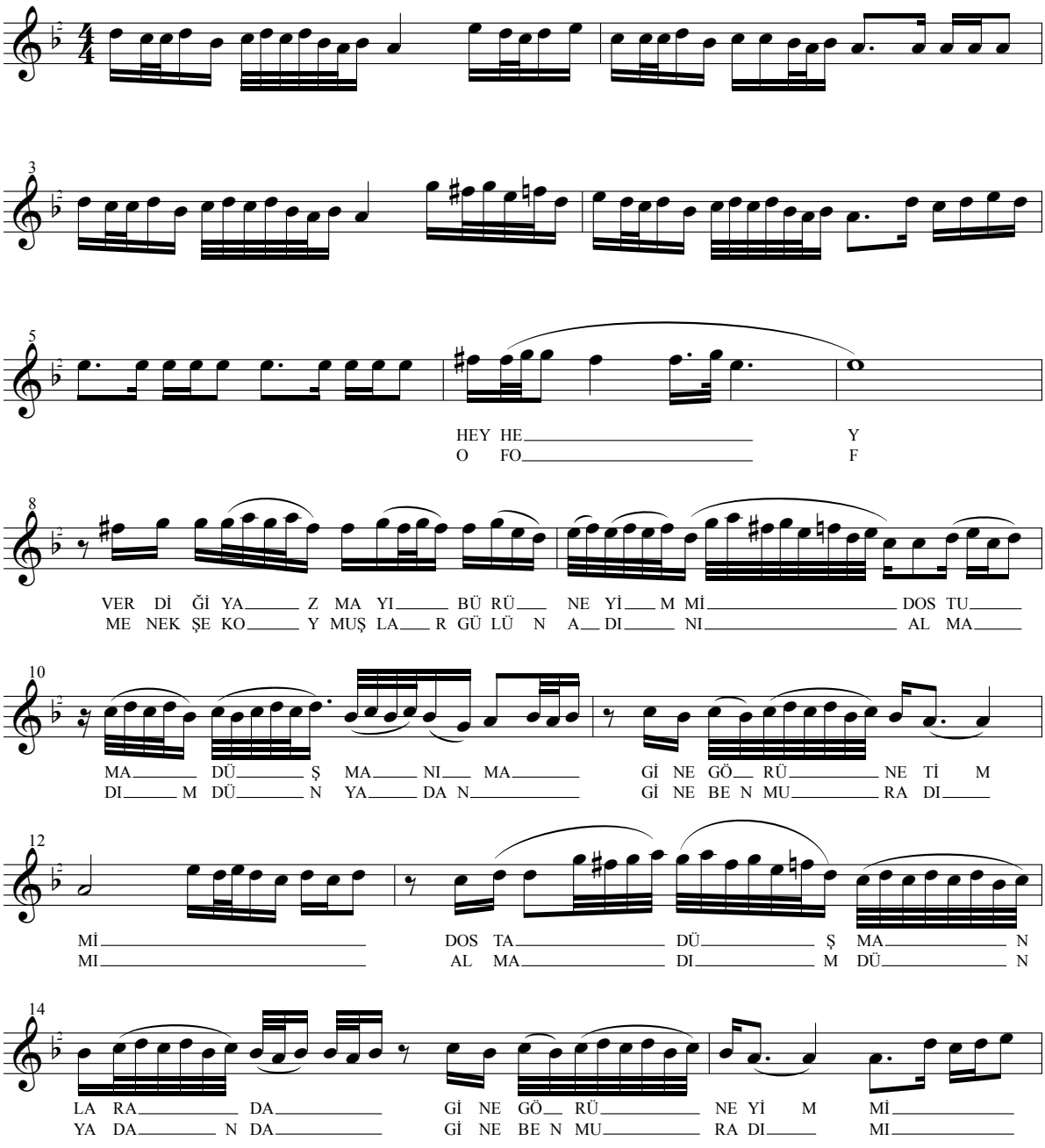

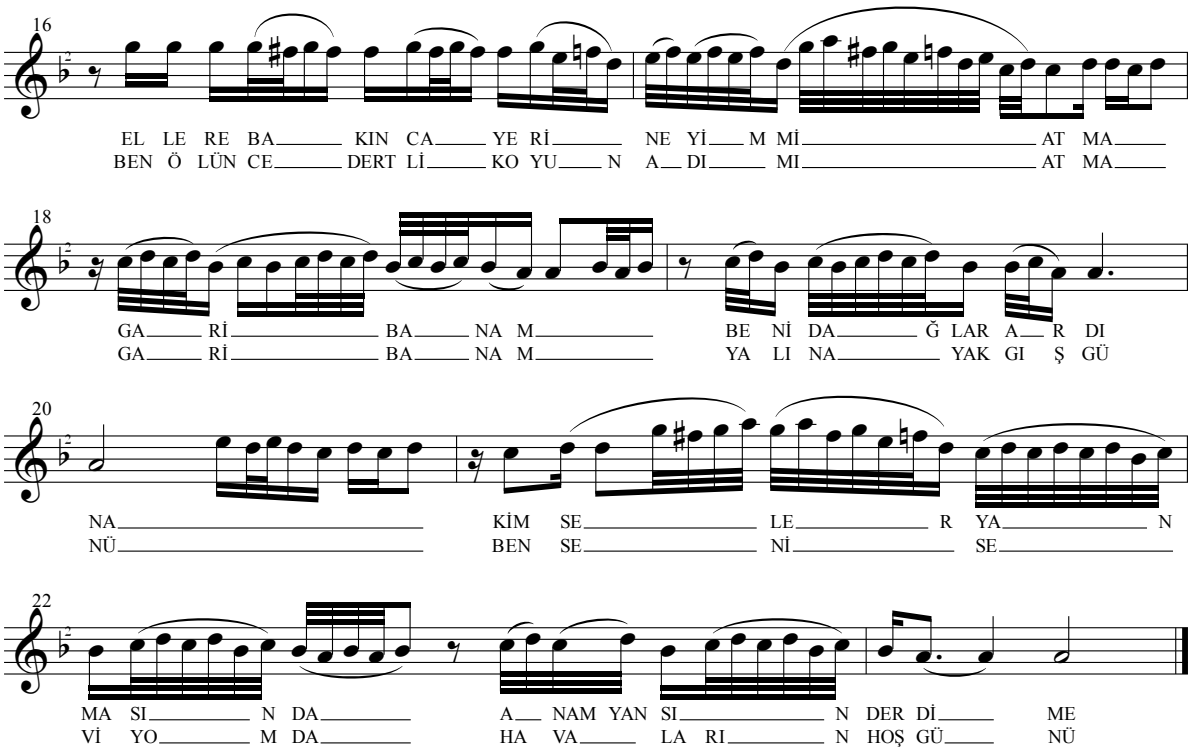

-1-

HEY HEY VERDİĞİN YAZMAYI BÜRÜNEYİM Mİ
DOSTUMA DÜŞMANIMA GİNE GÖRÜNEYİM Mİ
ELLERE BAKINCA YERİNEYİM Mİ

NAKARAT
ATMA GARİP ANAM BENİ DAĞLAR ARDINA
KİMSELER YANMASIN ANAM YANSIN DERDİME

-2-

OF OF MENEKŞE KOYMUŞLAR GÜLÜN ADINI
ALMADIM DÜNYADA GİNE BEN MURÂDIMI
BEN ÖLÜNCE DERTLİ KOYUN ADIMI

NAKARAT
ATMA GARİP ANAM YALINAYAK KIŞ GÜNÜ
BEN SENİ SEVİYOM DA HAVALARIN HOŞ GÜNÜ

-3-

HEY HEY SUSUZ GÖLLERDE DE BALIK AVLANMAZ
CİĞER YANMAYINCA GİNE GÖZLER AĞLAMAZ
HAYIRSIZ YÂRİNEN GİNE GÖNÜL EĞLENMEZ

NAKARAT
AYLAR ONBEŞ ONBEŞ GİNE GURBET TÜKENMEZ
ELLERİN KÖYLERİNDE BU HASRETLİK TÜKENMEZ

YÂRİM İSTANBUL'U MESKEN Mİ TUTTUN

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ahmet Gazi AYHAN

Derleyen: Ahmet Gazi AYHAN
Notaya alan: Nîdâ TÜFEKÇİ

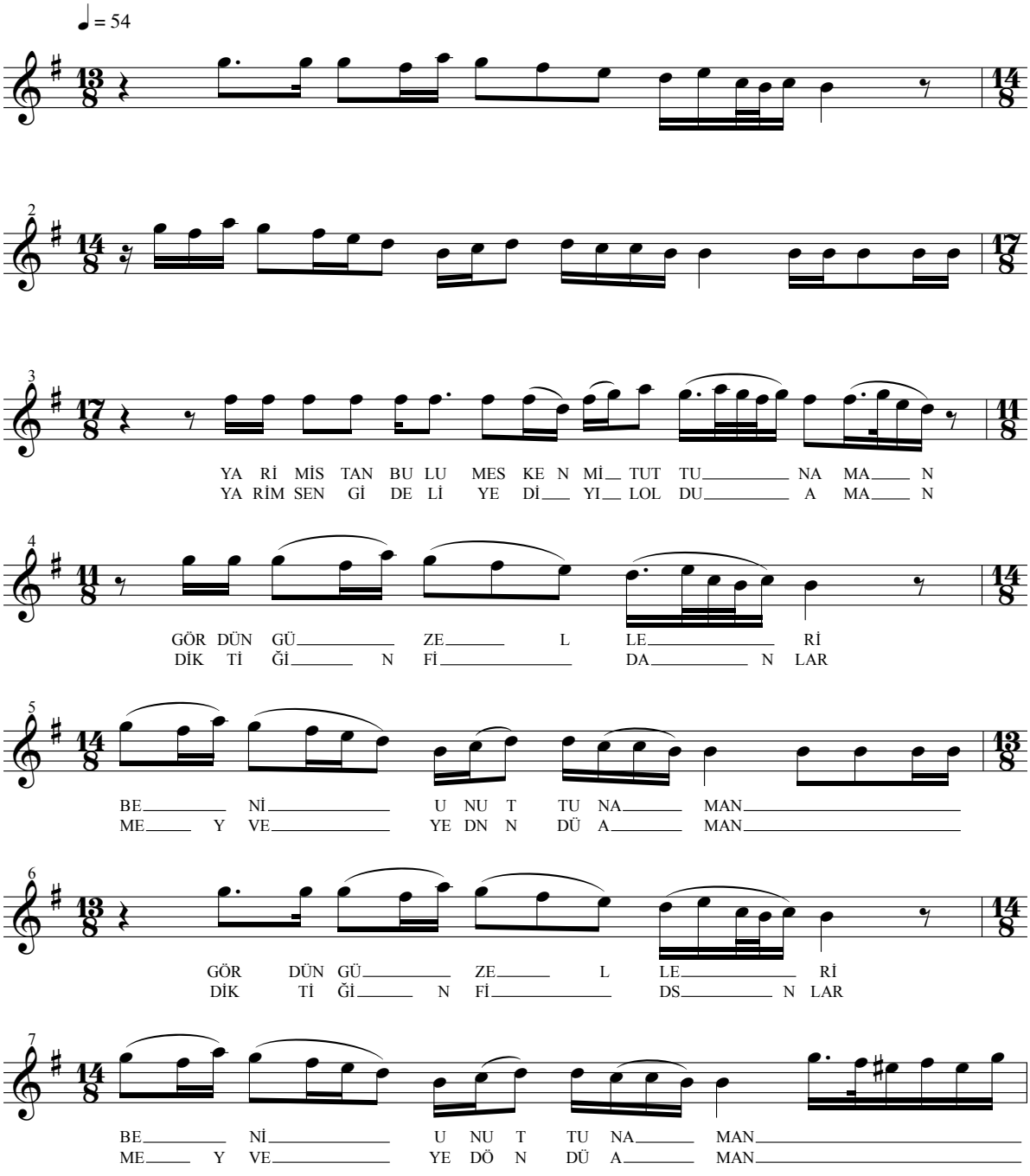

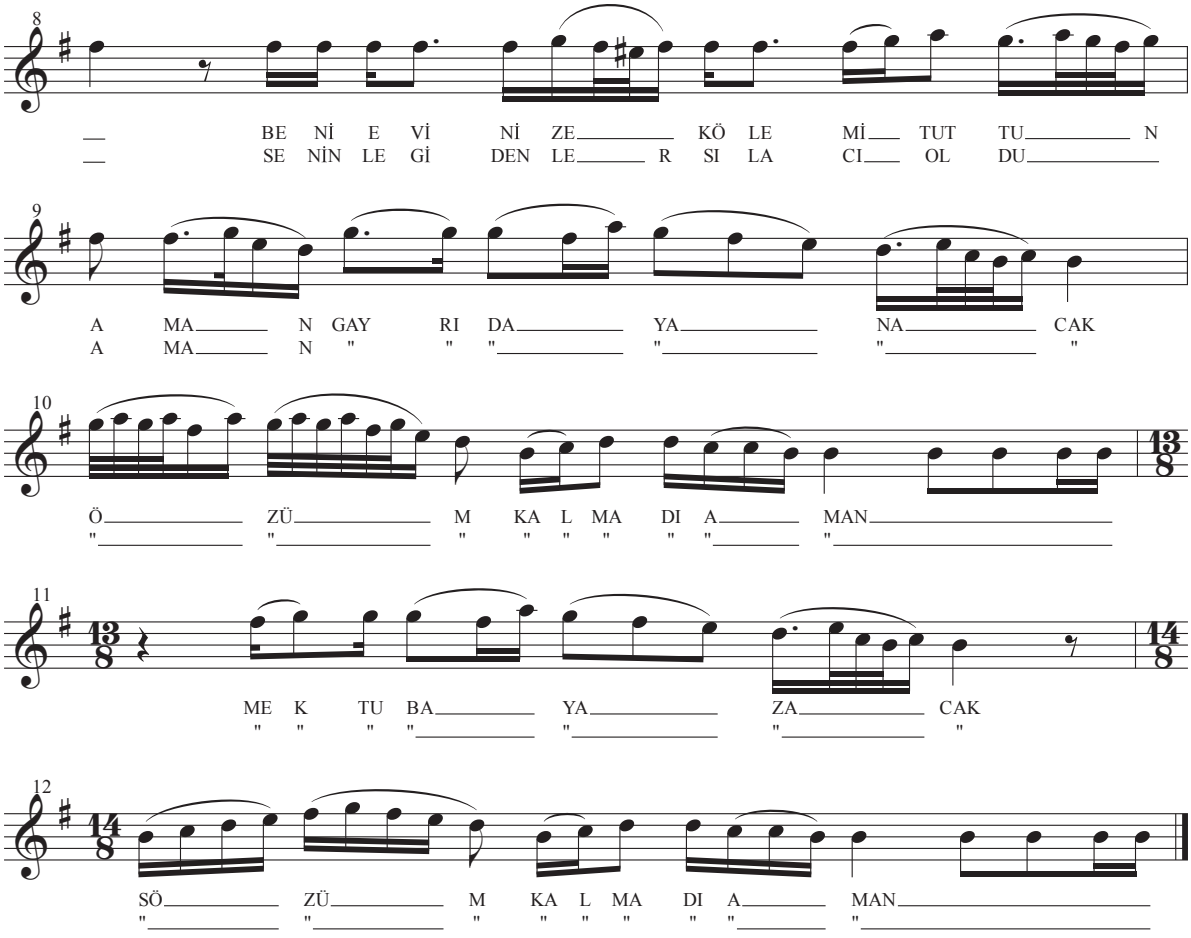

-1-
YÂRİM İSTANBULU MESKEN Mİ TUTTUN AMAN
GÖRDÜN GÜZELLERİ BENİ UNUTTUN AMAN
BENİ EVİNİZE KÖLE Mİ TUTTUN AMAN

NAKARAT
GAYRİ DAYANACAK ÖZÜM KALMADI AMAN
MEKTUBA YAZACAK SÖZÜM KALMADI AMAN

-2-
YÂRİM SEN GİDELİ YEDİ YIL OLDU AMAN
DİKTİĞİN FİDANLAR MEYVEYE DÖNDÜ
SENİNLE GİDENLER SILACI OLDU

NAK.

-3-
YÂRİM İSTANBULDA SALKIM SÖĞÜTTÜ AMAN
ŞEKLİNİ UNUTTUM NASIL YİĞİTTİ AMAN
SENİNLE GİDENLER OĞLAN BÜYÜTTÜ AMAN

NAK.

YAYLA YOLU YAN GİDER (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Tomarza

Derleyen: Emin YILDIRIM
Notaya alan: Okan AVŞARKOCAOĞLU

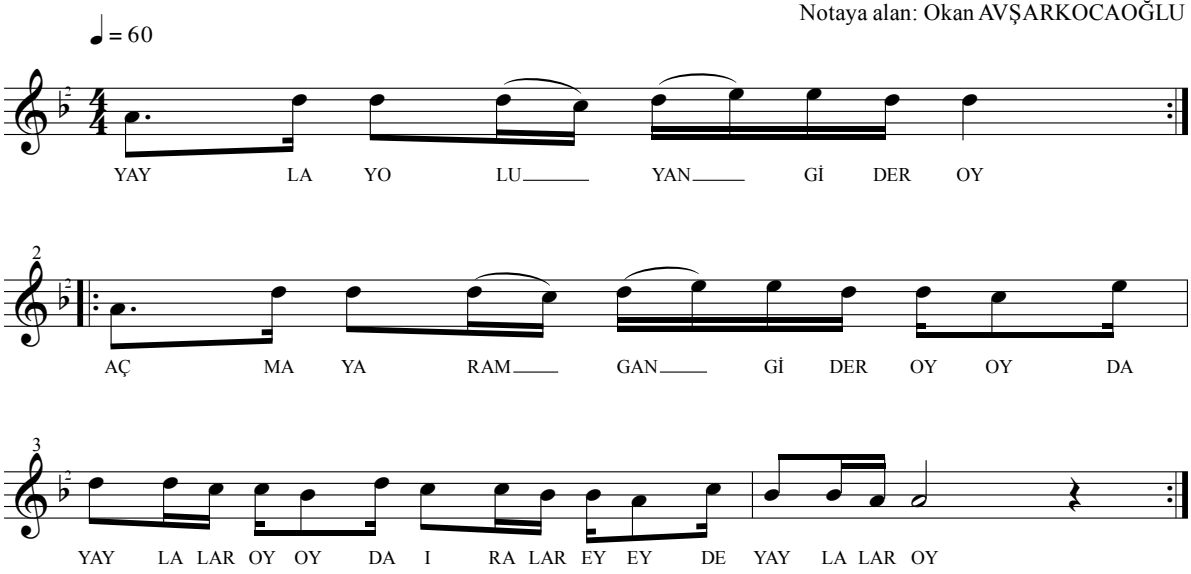

-1-
YAYLA YOLU YAN GİDER OY
AÇMA YARAM KAN GİDER OY OY DA
YAYLALAR OY OY DA IRALAR EY EY DE
YAYLALAR OY

-2-
AÇMA GÜZEL SİNENİ OY
CAHİLİM AKLIM GİDER OY OY DA
YAYLALAR OY OY DA IRALAR EY EY DE
YAYLALAR OY

-3-
YAYLAYA GİDECEĞİM OY
YOLLARA GONA GONA OY OY DA
YAYLALAR OY OY DA IRALAR EY EY DE
YAYLALAR OY

-4-
YAYLA YOLU YAR YOLU OY
HEM KAR YAĞAR HEM DOLU OY OY DA
YAYLALAR OY OY DA IRALAR EY EY DE
YAYLALAR OY

-5-
BEN SEVDİM ELLER ALDI OY
YÜREĞİM GAMLA DOLU OY OY DA
YAYLALAR OY OY DA IRALAR EY EY DE
YAYLALAR OY

YAYLA YOLU YAR YOLU

Yöresi: Kayseri / Sarız
Kaynak kişi: Hatice GÜRBÜZ

Derleyen: Durdu DEMİREL
Notaya alan: Mehmet KINIK

q = 63

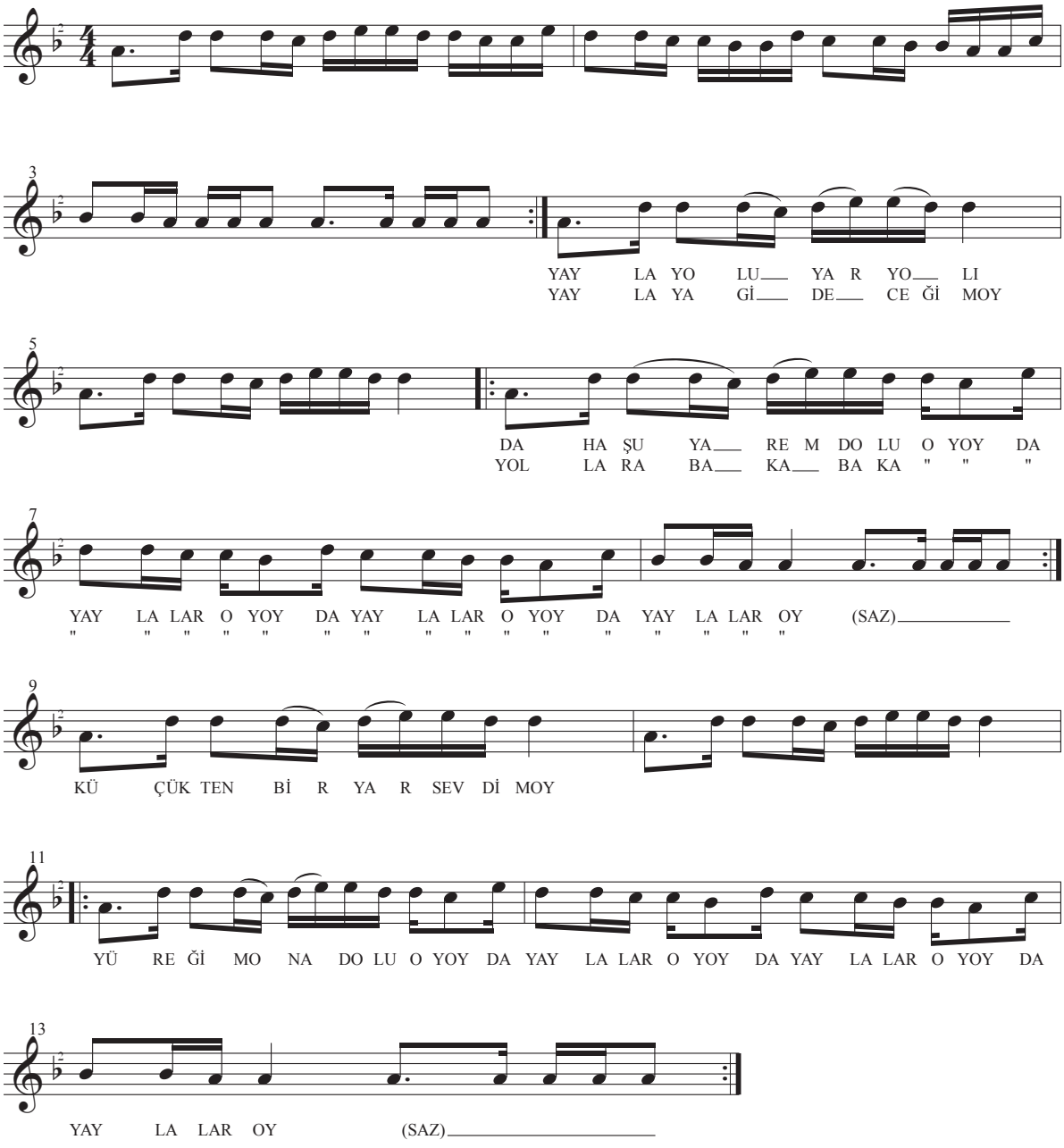

YEMENİM YELEYİ İLE

Yöresi: Kayseri / Tomarza / Cingöz Köyü
Kaynak kişi: Köy Kadınları

Derleyen: Durdu DEMİREL
Notaya alan: Savaş EKİCİ

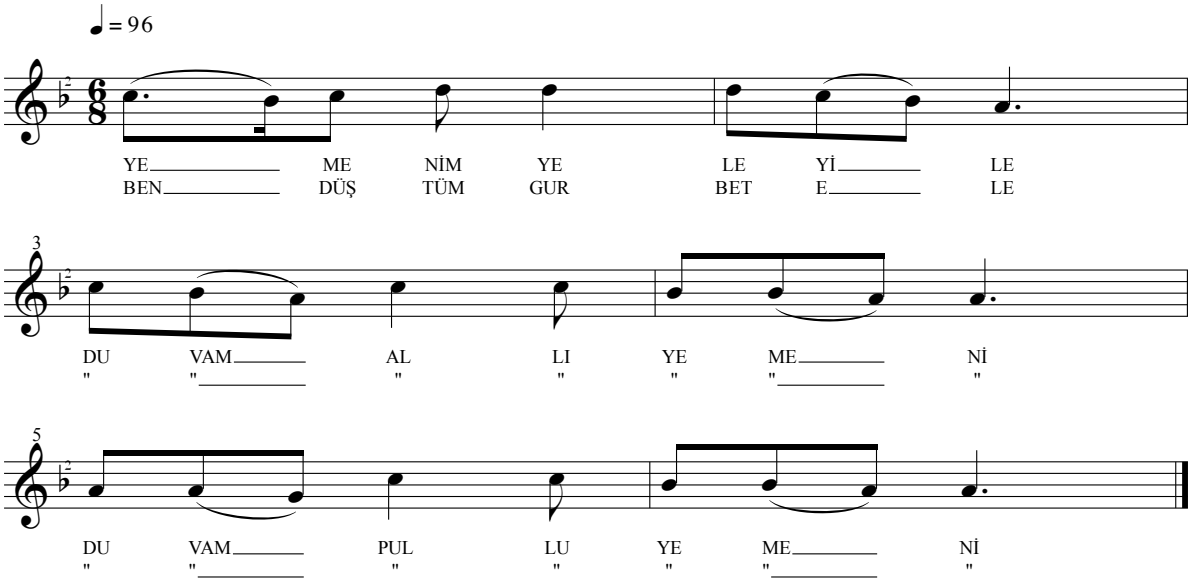

-1-
YEMENİM YELEYİ İLE
DUVAM ALLI YEMENİ DUVAM PULLU YEMENİ
BEN DÜŞTÜM GURBET ELE
DUVAM ALLI YEMENİ DUVAM PULLU YEMENİ
YEDİ MENDİL ÇÜRÜTTÜM
DUVAM ALLI YEMENİ DUVAM PULLU YEMENİ
GELMEZ YÂRİM GÜL İLE
DUVAM ALLI YEMENİ DUVAM PULLU YEMENİ

-2-
YEMENİMİN UÇLARI
DUVAM ALLI YEMENİ DUVAM PULLU YEMENİ
ÇIKAMAM YOKUŞLARI
DUVAM ALLI YEMENİ DUVAM PULLU YEMENİ
YÂRİME KURBAN OLSUN
DUVAM ALLI YEMENİ DUVAM PULLU YEMENİ
YEDİ KÖYÜN KUŞLARI
DUVAM ALLI YEMENİ DUVAM PULLU YEMENİ

YENİ GALAYLANMIŞ SOFANIN TASI

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: İbrahim IŞIK

Derleyen: Ankara Devl. Kons.
Noyata alan: Muzaffer SARISÖZEN

♩ = 80

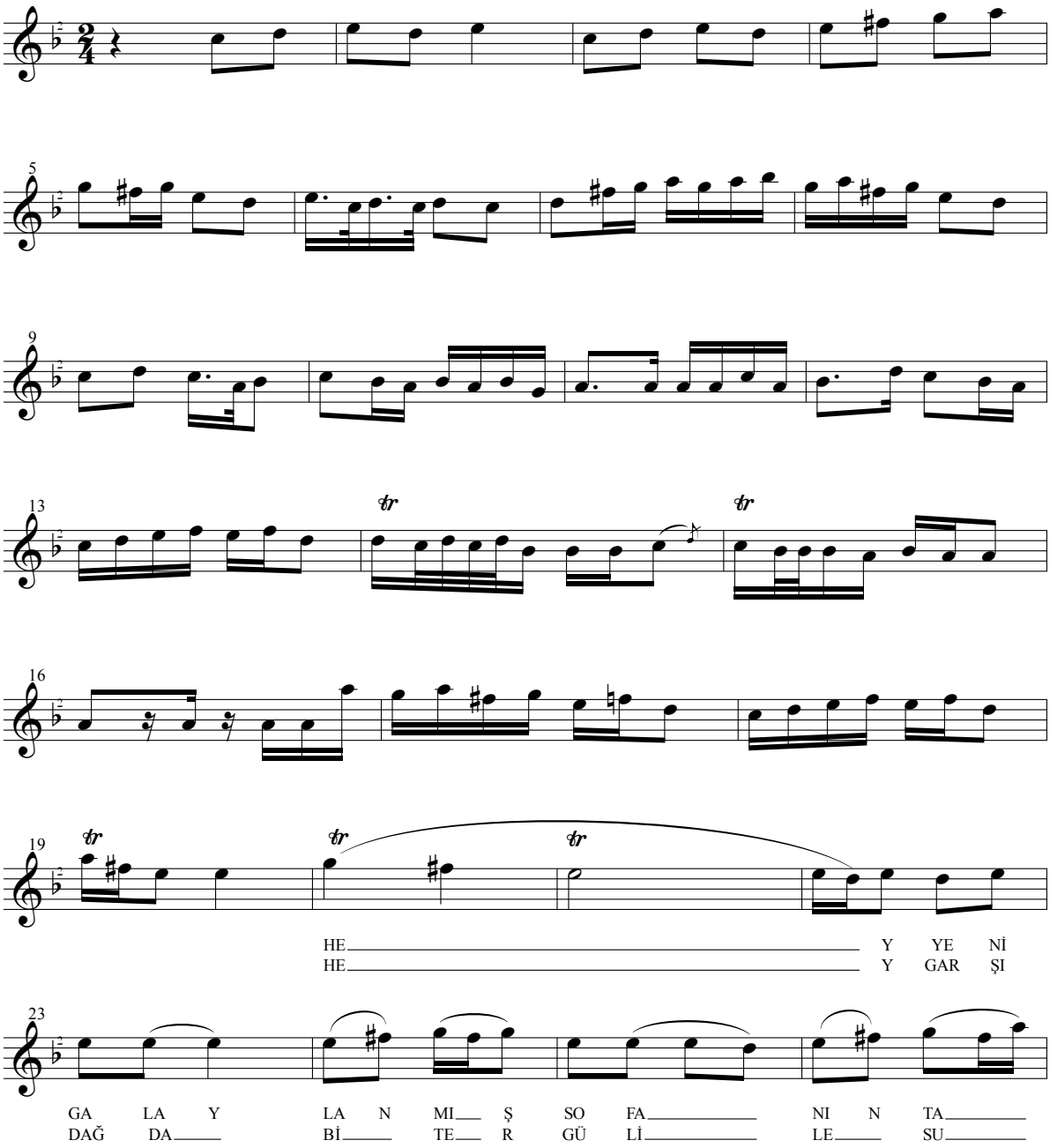

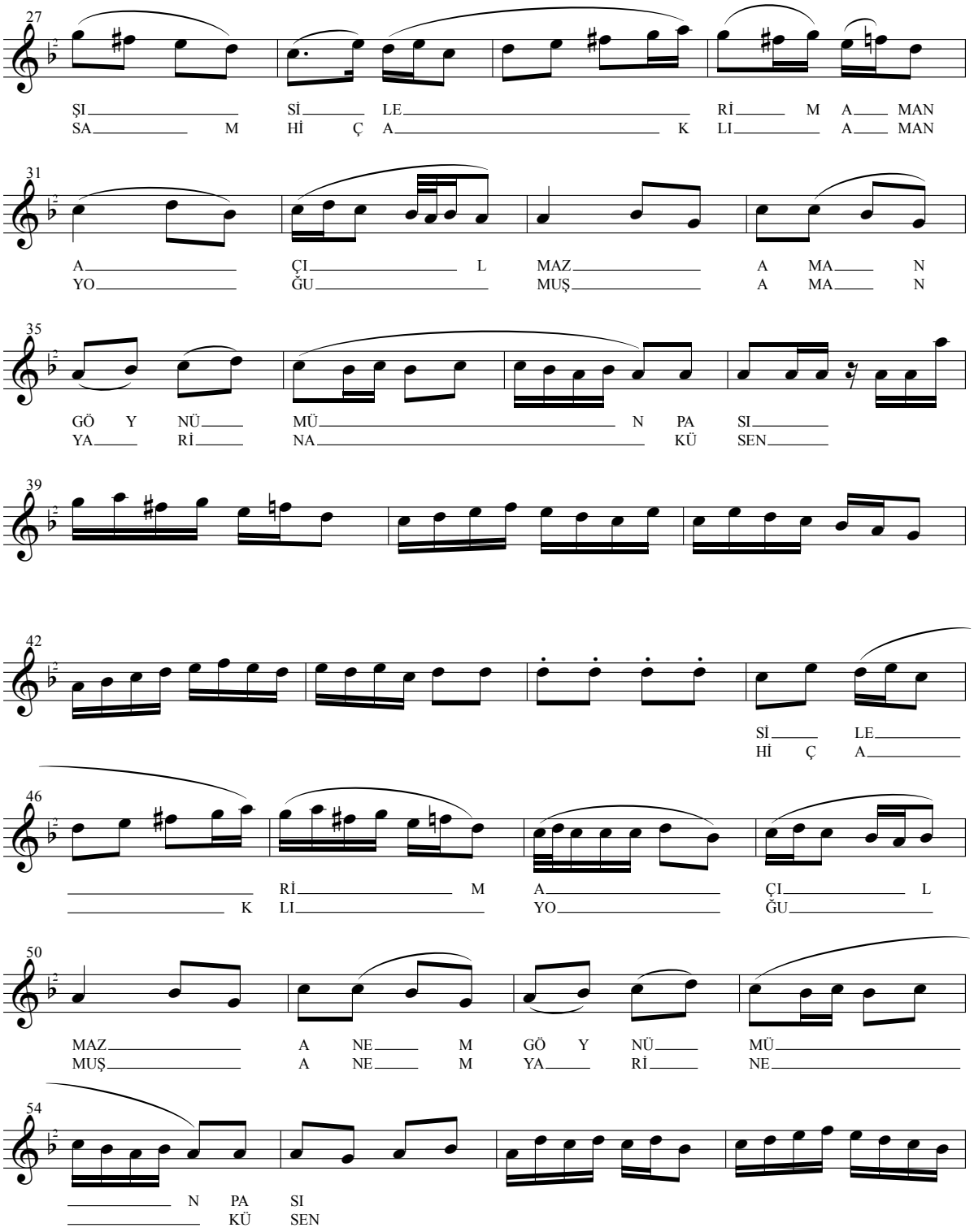
27
ŞI SİLE RİMAMAN
SAM HİÇAK LIAMAN
31
AÇIL MAZAMAN
YOĞU MUŞAMAN
35
GÖYNÜ MÜNPASI
YARİ NAKÜSEN
39
42
SİLE
HİÇA
46
RİM AÇIL
KLI YOĞU
50
MAZANEM GÖYNÜ MÜ
MUŞANEM YARİNE
54
NPASI
KÜSEN

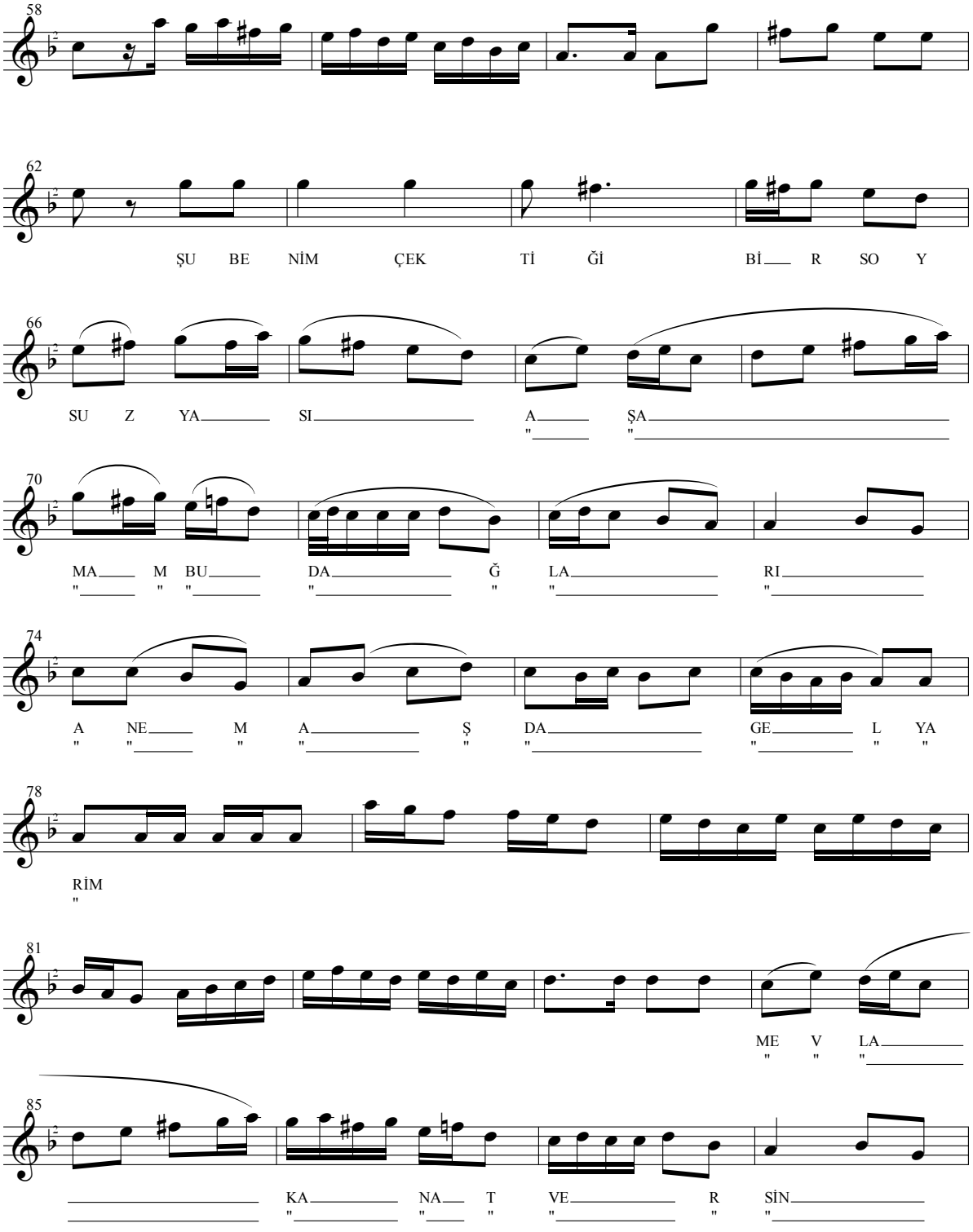
58
62
ŞU BE NİM ÇEK Tİ Ğİ Bİ R SO Y
66
SU Z YA SI A ŞA
70
MA M BU DA Ğ LA RI
74
A NE M A Ş DA GE L YA
78
RİM
81
ME V LA
85
KA NA T VE R SİN

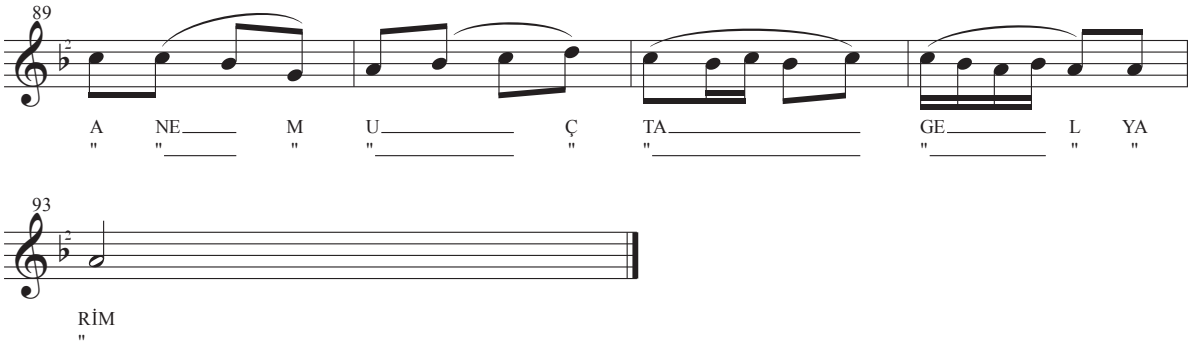

-1-
YENİ GALAYLANMIŞ SOFANIN TASI
SİLERİM AÇILMAZ GÖYNÜMÜN PASI
ŞU BENİM ÇEKTİĞİM BİR SOYSUZ YASI

NAKARAT
AŞAMAM DAĞLARI AŞ DA GEL YÂRİM
MEVLAM KANAT VERSİN UÇ DA GEL YÂRİM

-2-
GARŞI DAĞDA BİTER GÜL İLE SUSAM
HİÇ AKLI YOĞUMUŞ YÂRİNE KÜSEN
SÖYLE SON CEVÂBIN ÜMİDİM KESEM

NAK.

-3-
BAHÇENİZDEN BİR GÜL ALDIM NAR İLE
OTURUP YEMEDİM NAZLI YAR İLE
ÇOK GÜNLER GEÇİRDİM AHUZAR İLE

NAK.

YEŞİL İPEK BÜKEYİM

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Mehmet İŞBİLEN

Derleyen: Nîdâ TÜFEKÇİ
Notaya alan: Nîdâ TÜFEKÇİ

♩ = 112

1

3 2

YE ŞİL İ PE K
YE ŞİL İ PE K

5

BÜ KE___ Yİ MA M MA NA_____ MAN DE____ R Dİ Mİ KİM LE RE_____
SIR MA___ DA NA M MA NA_____ MAN A_____ Ç KA____ PI YI_____

7

DÖ KE___ Yİ MA MAN SEN SA LIN GE Z
KIR MA___ DA NA MAN U SUL U SU L

9

NA LI___ YA RA M MA NA_____ MAN BE____ N KA H RI NI_____
BAS DA___ GE LA M MA NA_____ MAN CÜ____ M LE____ A LE_____ M

11

ÇE KE___ Yİ MAM MA____ N_____ AM MA NAM MA NAM MA NI___ M
DUY MA___ DA NA MA____ N_____ " " " " " " "____ "

13

İ Lİ___ DOS TA MAN____ N_____ KAL Bİ DE DÜŞ MA___ N
" "____ " " "_____ "_____ " " " " "____ "

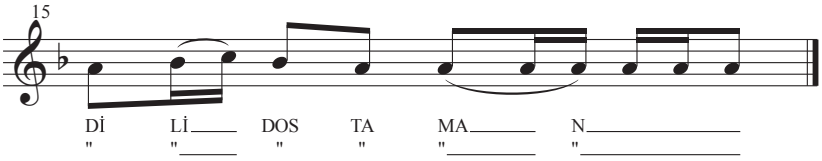

-1-
YEŞİL İPEK BÜKEYİM
DERDİMİ KİMLERE DÖKEYİM
SEN SALIN GEL NAZLI YAR
BEN KAHRINI ÇEKEYİM

NAKARAT
AMMAN AMMAN AMMANIM İLLİ DOST AMAN
KALBİ DE DÜŞMAN DİLİ DOST AMAN

-2-
YEŞİL İPEK SIRMADAN
AÇ KAPIYI KIRMADAN
USUL USUL BAS DA GEL
CÜMLE ALEM DUYMADAN

NAK.

-3-
YEŞİL İPEK FİLİZİ
KİM BİLİR KALBİMİZİ
ESTİ BİR HAFİF RÜZGÂR
AYIRDI İKİMİZİ

NAK.

YÜCEYE ÇIKTIM DA (Türkülü Halay Havası)

Yöresi: Kayseri / Sarız
Kaynak kişi: Hasibe KARAKAYA
Döndü ÖZDEMİR

Derleyen: Ahmet ÖZDEMİR
Notaya alan: Halil ATILGAN

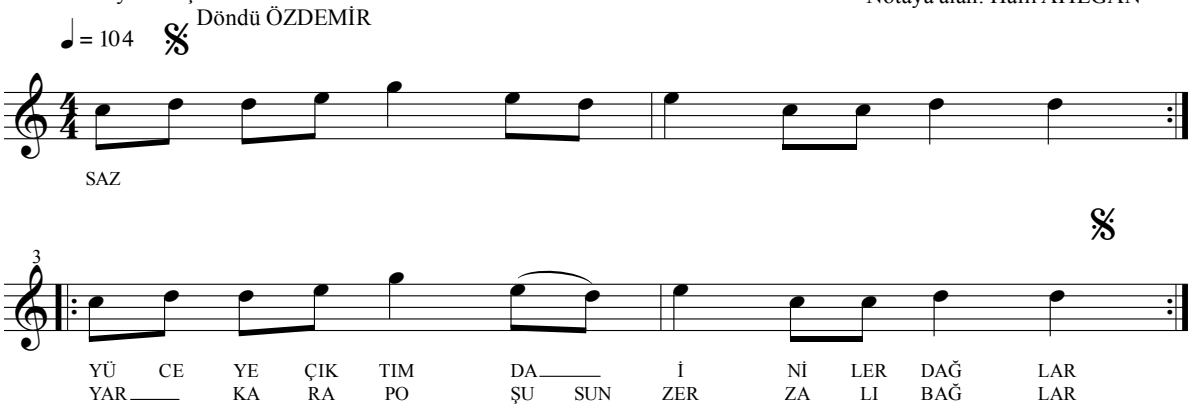

YÜCEYE ÇIKTIM DA İNİLER DAĞLAR
YAR KARA POŞUSUN ZERZALI BAĞLAR
HERKES SEVDİĞİNİ PINARDA EĞLER
PINAR SENİN NE BELÂLI BAŞIN VAR
ALT YANINDA DÖŞEMELİ TAŞIN VAR

PINAR SENİN OLUĞUNU KESERİM
ALT YANINA LÂLE SÜMBÜL ASARIM
GÜZEL GELİN BEN DE SANA KÜSERİM
NETTİN PINAR BAŞINDAKİ GÜZELİ
CEYLAN GİBİ DAĞDAN DAĞA GEZENİ

YÜK ÜSTÜNDE PUŞULAR

Yöresi: Kayseri / Bünyan / Akmescit Köyü
Kaynak kişi: Köy Kadınları

Derleyen: Savaş EKİCİ
Notaya alan: Savaş EKİCİ

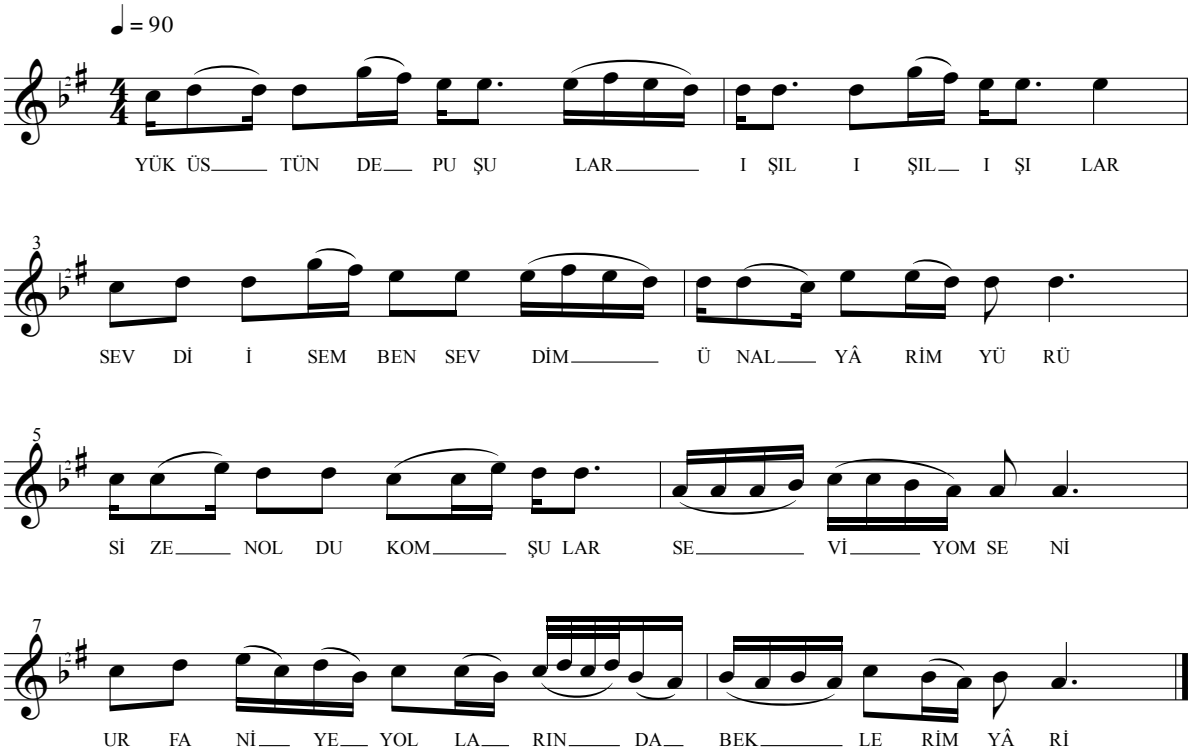

-1-
YÜK ÜSTÜNDE PUŞULAR
IŞIL IŞIL IŞILAR
SEVDİYSEM BEN SEVDİM ÜNAL YÂRİM YÜRÜ
SİZE N'OLDU KOMŞULAR SEVİYOM SENİ
URFANİYE YOLLARINDA BEKLERİM YÂRİ

-2-
DÜZ OVAYI DANEDİM
HİÇ KİMSE SAVUŞMUYOR
ZEREZEK GÂVUR OLMUŞ ÜNAL YÂRİM YÜRÜ
SEVENLER KAVUŞMUYOR SEVİYOM SENİ
URFANİYE YOLLARINDA BEKLERİM YÂRİ

ZALİM FELEK DEĞİRMENİN DÖNDÜ MÜ

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ahmet Gazi AYHAN

Derleyen: Ahmet Gazi AYHAN
Notaya alan: Adnan ATAMAN

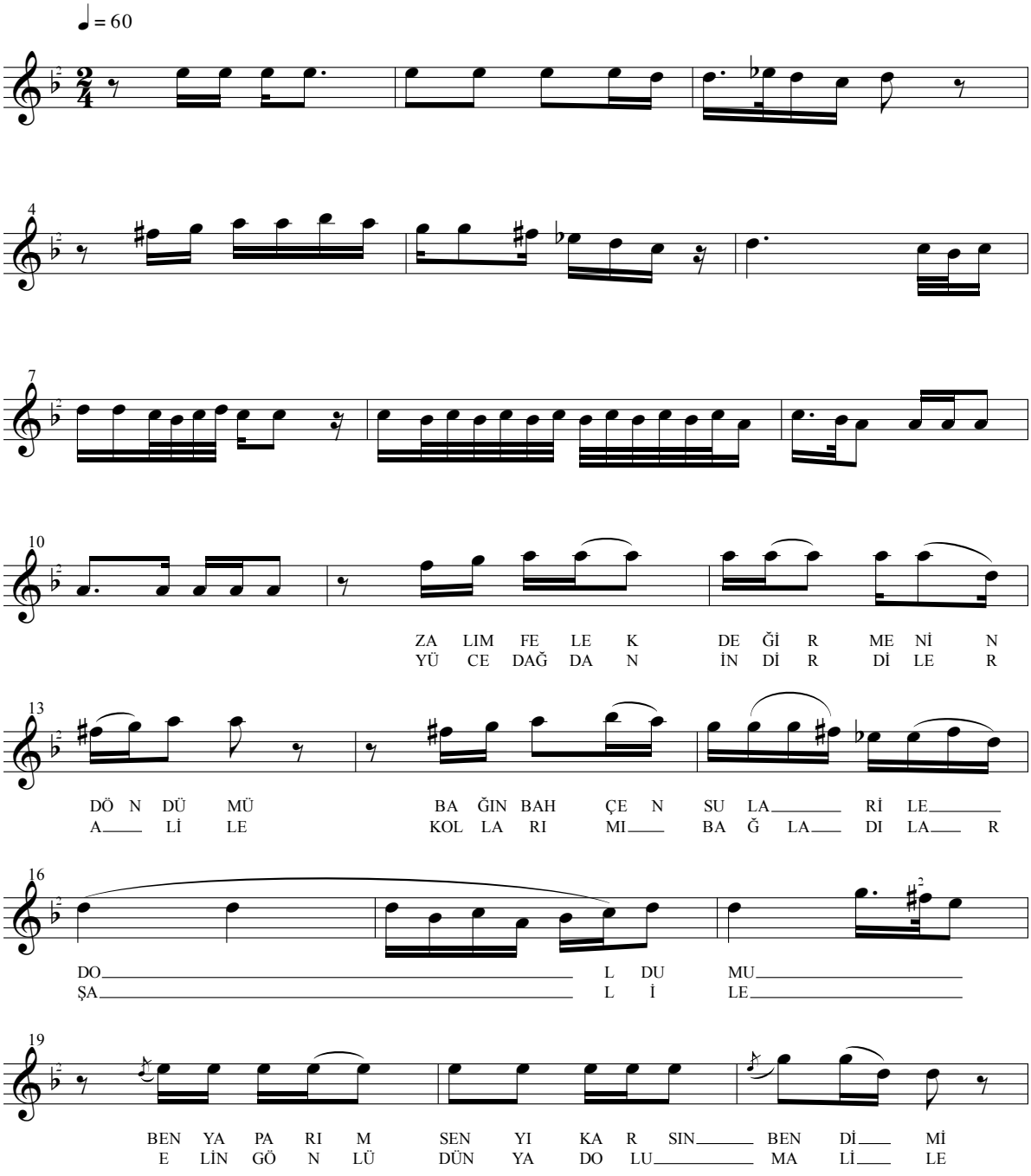

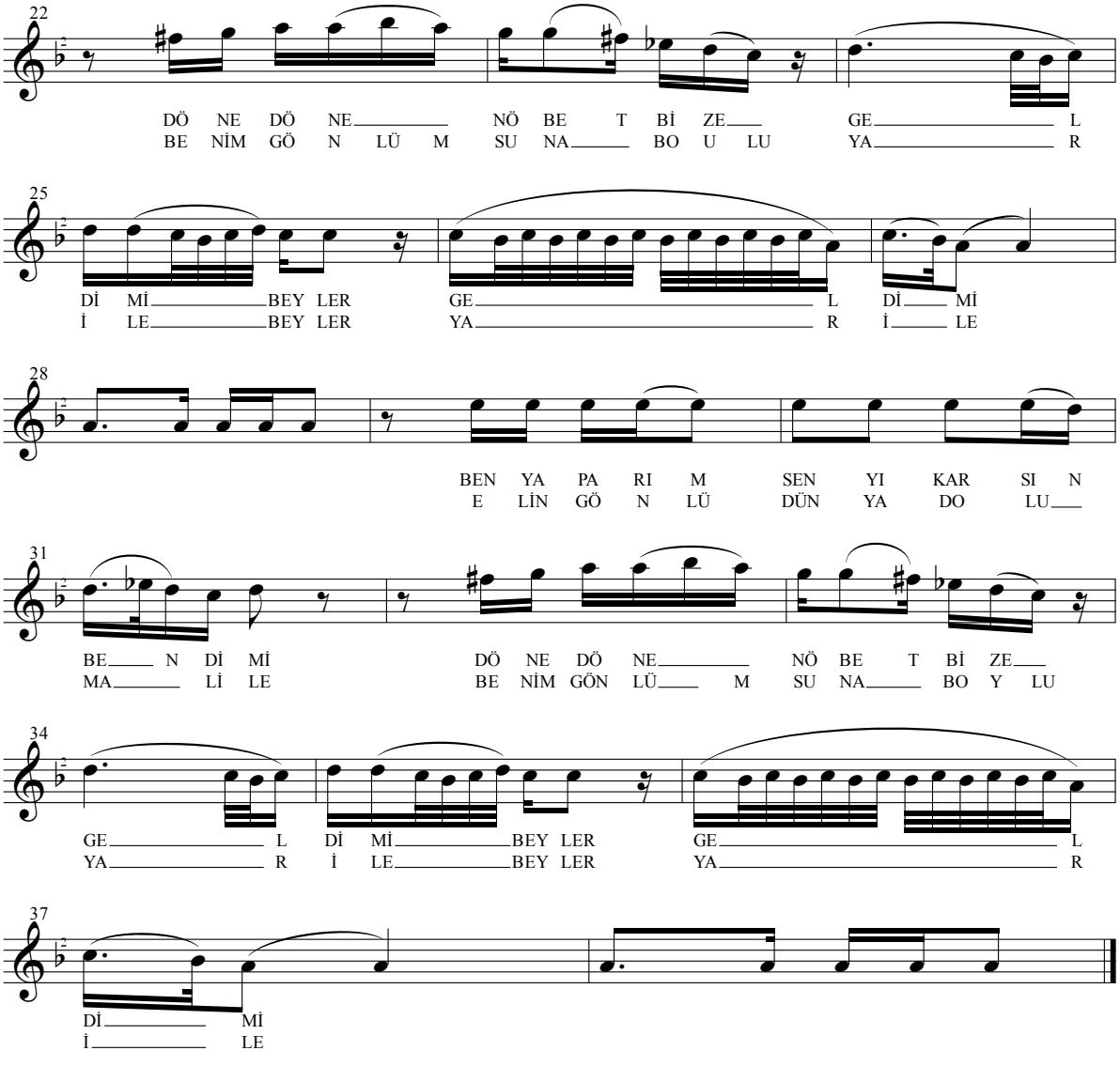

-1-
ZALIM FELEK DEĞİRMENİN DÖNDÜ MÜ
BAĞIN BAHÇEN SULAR İLE DOLDU MU
BEN YAPARIM SEN YIKARSIN BENDİMİ
DÖNE DÖNE NÖBET BİZE GELDİ Mİ

-2-
YÜCE DAĞDAN İNDİRDİLER AL İLE
KOLLARIMI BAĞLADILAR ŞAL İLE
ELİN GÖNLÜ DÜNYA DOLU MAL İLE
BENİM GÖNLÜM SUNA BOYLU YAR İLE

2.1.2. NOTASIZ TÜRKÜLER

AĞ PINAR DA GÜZELİNEN GÖRGÜLÜ

Yöresi: Kayseri/Develi/İmamgulu Köyü Kaynak: Cuma GÜRBÜZ
Derleyen:

1.
Ağ pınar da güzelinen görgülü
Siyah saçlar sırmayınan örgülü
O gız bana güçücükten vergili
Saramazsam yüreğime derd olur

2.
Karşıda görünen güzelin köyü
Koyudur gölgesi soğuktur suyu
O köyde sevdiğim güzelin soyu
Saramazsam yüreğime derd olur

3.
Tıkır tıkır merduvandan enişi
Cığışdıyor altınınan gümüşü
İlkin söz verip de sonra dönüşü
Saramazsam yüreğime derd olur

4.
Sabahınan vardım hamur kesiyor
Mor belikler efil efil esiyor
O güzel de bana niye küsüyor
Saramazsam yüreğime derd olur

AĞALAR DA ÇATAL KAVUK SARINIR

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Ahmet Şükrü ESEN

Kaynak:

1.
Ağalar da çatal kavuk sarınır
Kadınlar da beyaz dülbent bürünür
Olur olmaza cahil gönlüm yerinir
Burnu hırızmalı Afşar kızları

2.
Beyler oynar satırancın rengini
Çeken bilir ayrılığın derdini
Ben urmuşum yaraların dördünü
Bir de sen ur yaralarım beş olsun

3.
Meyvesiyim servi iken söğüdün
Tutmalıymış ataların öğüdün
İki eli koynunda babayiğidim
Yiğit m'azul gezmeyinen bey m'olur

4.
Ulu bedestanlı cesin Kayseri
Erciyes gözüme hor görünüyor
/…../
Sevgilim gözüme hor görünüyor

5.
Öğleyinen ikindinin çağında
Gül mü biter öksüzlerin bağında
/…../
/…../

AĞCA CEYRAN İNDİ GELDİ PINARA

Yöresi: Kayseri/Bünyan/Ganışıh Köyü
Derleyen: Mehmet ÖZBEK

Kaynak: Gani ÖZER

1.
Ağca ceyran indi geldi pınara
Selam söylen eşe, dosta, yârana
Bahşişim var şu cereni vurana
Avcı, üstüne ceren geldi vursana

2.
Keten gömlek giymiş yenleri nazik
Ağ kolların sıkmış altın bilezik
Avcısı kötü de cerene yazık
Avcı, üstüne ceren geldi vursana

3.
Ağca ceren ayırdılar sürekten
Avcısı olan tanır, bilir ıraktan
Yagaba baldırdan, yoğun kürekten
Avcı, üstüne ceren geldi vursana

4.
Kuruver çakmağını yayını
Gösteriyor cemalini boynunu
Kötü yeğen utandırma dayını
Avcı, üstüne ceren geldi vursana

AH ETSEM DE DELİ GÖNLÜM AVUTSAM (EVEREK TÜRKÜSÜ)

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Ahmet Şükrü ESEN

Kaynak:

1.
Ah etsem de deli gönlüm avutsam
Değirmende gam yükünü öğütsem
Sar'altına pençe vursam dağıtsam
Mevla'm tutulmadık el verse bana

2.
Bir kara mayam olsa yumruk vursam ağlasam
Onunla da bu gönlümü eğlesem
Ondan gayrı yirmi de çiftim olsa
Kölelerim yolsa bitse kul gibi

3.
Kırk evim olsa bakırlı saçlı
Kırk da kısrağım olsa kulunlu taylı
/…../
Nalbantlarım nal mıh döğse kol gibi

AKŞAM OLUR DA ÖKSÜZ GİBİ YATARIM

Yöresi: Kayseri/Hacılar
Derleyen: Mustafa ÖZDEMİR

Kaynak:

1.
Akşam olur da öksüz gibi yatarım
Bir kaputum var da üzerime atarım
Eğer mektubun da gelmezse
Ah çeker de gurbet diye ağlarım

2.
Yüce dağ başında garipler gezer
Garipler gölünde ördekler yüzer
Adam anasından böyle mi bezer
Hiç olmazsa yılda bir mektup yazar

AL ELMANIN DERDİNİ

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Yusuf Ziya Demirci

Kaynak: Âşık Seyfi

1.
Al elmanın derdini
Sev güzelin merdini
Sever isen güzel sev
Çekme çirkin derdini

2.
Elmaların irisi
Güzellerin sürüsü
Gine kapımdan geçti
Sandım cennet hurisi

3.
Elmalar sarı olur
Güzelin yâri olur
Yârsız güzel ararsan
O da cennette olur

4.
Un eleyen elektir
Düşen çarhı felektir
Güzeller hurisi
Gökyüzünde melektir

ALDIM KALEMİMİ, BAŞLADIM HARFE

Yöresi: Kayseri/Hacılar
Derleyen: Mustafa ÖZDEMİR

Kaynak:

1.
Aldım kalemimi, başladım harfe
Yâre mektup koydum, güneşten zarfa
Felek yollarımı, düşürme sarpa
Mektubum o yârdan, bir haber getir.

2.
Mektubum sen de var, gör yârin kendini
Sıkıca tut, nazlı yârin elini
İyice sor, hatırını hâlini
Mektubum o yârdan, bir haber getir.

3.
Posta başı, mektubumu haval'it
Mektup durma, sen doğruca yâre git
İyi sor da hatırını, haber it
Mektubum o yârdan, bir haber getir.

4.
Asker karısıyım, yastadır başım
Kudretten çekilmiş, karadır kaşım
Durmadan ağrıyor, şu garip başım
Mektubum o yârdan, bir haber getir.

ALLILAR

Yöresi: Kayseri/Sarız
Derleyen: Ahmet Z. ÖZDEMİR

Kaynak:

1.
Değirmen üstü çiçek allılar
Orak getir, gel, biçek allılar
Sen kekil kes ben perçem allılar
Bakak hangimiz gökçek allılar

2.
Değirmen sürüyünen allılar
Gideyim biriyinen allılar
Adam yârdan geçer mi allılar
Münafık şoruyunan allılar

ALTIN SAATİM ŞAK ŞAK

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Evren SEÇKAL

Kaynak: Kayserili Fahriye

1.
Altın saatim şak şak
Küstün ise de barışak (aman Hasan)
Aramız ırak düştü
Mektup ile de konuşak (aman Hasan)
A benim de gubalı da kekliğim (aman Hasan)
Yâr yolunu nerelerde bekleyim
Turuncu Emiş Hanım da turuncu (aman Hasan)
Düğün olur dümbeleğe de vuruncu

2.
Altın burmam var benim
Kollarıma da dar benim (aman Hasan)
Nalbantların içinde
Hasan usta da yâr benim (aman Hasan)
A benim de gubalı da kekliğim (aman Hasan)
Yâr yolunu nerelerde bekleyim
Turuncu Emiş Hanım da turuncu (aman Hasan)
Düğün olur dümbeleğe de vuruncu

ALTIN TAS İÇİNDE KINAM EZİLDİ
(Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Yusuf Ziya DEMİRCİ

Kaynak: Âşık Seyfi

1.
Altın tas içinde kınam ezildi
Gümüş tarakla zülfüm düzüldü
Yengeler gelmeden benzim süzüldü
Ah neyleyim yârim ellere yâr olur
Dünya bana zindan olur dar olur

2.
Ak sıvadır evimizin yapısı
Böyle mi olur güzellerin hepisi
Yıkılası gurbet elin kapısı
Ah neyleyim aramızda dağlar var
Gitme yârim ardın sıra ağlar var

3.
Güle kon sevdiğim konma dikene
Gitme gurbet ile otur dükana
Ne zor olur hasretlik çekene
Ah neyleyim aramızda dağlar var
Gitme yârim ardın sıra ağlar var

4.
Sarı çiçek ile donandı dağlar
Yeşil yaprağınan şen oldu bağlar
Ağam sen gideli didem kan ağlar
Ah neyleyim aramızda dağlar var
Gitme yârim ardın sıra ağlar var

ASKER KARISIYIM, YAKTIĞIM SAMAN

Yöresi: Kayseri/Hacılar
Derleyen: Mustafa ÖZDEMİR

Kaynak:

1.
Asker karısıyım, yaktığım saman
Halının dibinde, katığım çaman
Sensin bu derdime, yar inan derman
Aman Halıcı Bey, kaldır halını

2.
Tırnaklarım oldu, ilmek yarası
Gözlerim oldu da, model karası
Dokuduğum halı, ekmek parası
Aman Halıcı Bey, kaldır halını

3.
Asker karısıyım, yaslı gezerim
Giyinmez kuşanmaz, paslı gezerim
Akranım içinde, yaslı gezerim
Aman halıcı bey, kaldır halını

4.
Halının üstünde, dokurum çiçek
Araba yolla da, yanına göçek
Bir daha gelmezsen ağları içek
Aman Halıcı Bey, kaldır halını

5.
Halıya ilmeyi, takamıyorum
Sıra bitmeyince, kalkamıyorum
Gâvur modülüne, bakamıyorum
Aman Halıcı Bey, kaldır halını

6.
İşlik yollarından, geçilmez oldu
Peçeli gelinler, seçilmez oldu
Sandıkların ağzı, açılmaz oldu
Aman Halıcı Bey, kaldır halını

7.
Sabahtan kalktım da, tarağın sesi
Ciğerime çöktü, halının işi
Başında çürüyor, gelinin hası
Aman Halıcı Bey, kaldır halını

8.
İşlikler yolunda, izlerim kaldı
Masanın üstünde, sözlerim kaldı
Şu zalim modülde, gözlerim kaldı
Aman Halıcı Bey, kaldır halını

9.
İlmeyi takarım, halı bitmiyor
Zalim kaynanam da, yardım itmiyor
Çalışırım akşama, sıra bitmiyor
Aman Halıcı Bey, kaldır halını

10.
Kaynatam oturmuş, sigara yakar
Eğilir eğilir, halıya bakar
Halı az olursa, suratın asar
Aman Halıcı Bey, kaldır halını

11.
İlmek taka taka, ellerim şişti
Tarak vura vura, ciğerim düştü
Zalim dürzü koydu, askere gitti
Aman Halıcı Bey, kaldır halını

ASKERİN KETESİ GAM İLE PİŞER

Yöresi: Kayseri/Hacılar
Derleyen: Mustafa ÖZDEMİR

Kaynak:

1.
Askerin ketesi gam ile pişer
Sofrada dediğin, aklıma düşer
Aklıma düştükçe, ciğerim pişer
Tez gel oğlum tez gel, katı dardayım
Garip bülbül gibi, ah u zardayım.

2.
Kışlayın uğrunda, zeytin ağacı
Doktorlar vermesin, acı ilacı
Sen de bir gün olursun da, sılacı
Tez gel oğlum tez gel, katı dardayım
Garip bülbül gibi, ah u zardayım.

ASLI'M GÖÇMÜŞ MEKÂNIMDAN YURDUMDAN

Yöresi: Kayseri/Develi
Derleyen: Kadir ÖZDAMARLAR

Kaynak: Arife ÖZDAMARLAR

1.
Aslı'm göçmüş mekânımdan yurdumdan
Benim garip kalışıma ne dersin
/…../
/..…/

2.
Yüce dağ başında gördüm bir doygun
Tavus kuşu gibi her yanı uygun
Yârdan mı ayrıldın gül benzin solgun
Solgun solgun gezişine ne dersin

3.
Yüce dağ başına ekin ekilmez
Yağmur yağmayınca dibi sökülmez
Bu gençlikte bu hasretlik çekilmez
Coşkun coşkun akışına ne dersin

AŞ PİŞİRDİM GAMGA İLE (İKİ AVRAT ELİNDEN)

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Yusuf Ziya DEMİRCİ

Kaynak: Âşık Seyfi-Bayan S.

1.
Aş pişirdim gamga ile
Tuz atarlar önge ile
Getirirler kavga ile
Yandım iki avrat elinden
İlle kumanın dilinden

2.
İki avrat mantı pişirir
Mantının suyun taşırır
Ben yimem karnım şişirir
Yandım iki avrat elinden
İlle kumanın dilinden

3.
İki avrat hamur açar
Kuması tozunu saçar
Herif de dışarı kaçar
Yandım iki avrat elinden
İlle kumanın dilinden

4.
Alttaki avrat yaşmak ister
Üstteki avrat boğuşmak ister
Herif oradan kaçmak ister
Yandım iki avrat elinden
İlle kumanın dilinden

5.
Birine aldım alaca
Biri peçe istiyor karaca
İkisine bir salaca
Yandım iki avrat elinden
İlle kumanın dilinden

6.
Bir çikler aldım kurtlandı
Sırtımda gömlek bitlendi
İkisi de birden inlendi
Yandım iki avrat elinden
İlle kumanın dilinden

Aman şimdi yaman şimdi
Dağlar başı duman şimdi

ATIM KALK GİDELİM HALEP HANEDEN

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Yusuf Ziya DEMİRCİ

Kaynak: Âşık Seyfi

1.
Atım kalk gidelim Halep haneden
Yemin kestireyim Eğri Kale'den
Cümlenin kısmetin veren Yaradan
Çırpını çırpını gidelim atım

2.
Döndürek'de çaktırayım nalını
Üç güzele dokudayım çulunu
Koç sağrakdan doğrudayım yolunu
Kız suya çıkmadan yetelim atım

3.
Atım gideceğin bir belli yoldur
Önüm Tatar Deresi dizginin kaldır
Elbistan'da sabah namazın kıldır
Bugün İgdeli'ye yetelim atım

4.
Engin olur yaylaların ovası
Yüksek olur Erzurum'un havası
Çakmak Gediği'nde Kızlar Kulesi
Bugün nazlı yâre yetelim atım

5.
Karacaoğlan der ki yârın yâr ise
Ağyar ile ahd ve amanın bir ise
Kırat sende küheylanlık var ise
Yâr uykuda iken yetelim atım

AYŞE'M NERDEN GELDİN YAYLADAN

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Darü'l-Elhan

Kaynak: Bayan Belkıs

1.
Ayşe'm nerden geldin yayladan
Ben de seni bilemedim yandım yandım Ayşe'm
Yanındaki Leyla'dan

2.
Ayşe'm nerden geldin pınardan
Ben de seni bilemedim yandım yandım Ayşe'm
Başımdaki dumandan

BEĞENDİK'TE BİTER BULUT ÜZÜMÜ

Yöresi: Kayseri/Hacılar
Derleyen: Mustafa ÖZDEMİR

Kaynak:

1.
Beğendik'te biter bulut üzümü
Talime dizerler boyu uzunu
Çocukların tutmaz benim sözümü
Korusun askerde Mevla'm sizleri

2.
Talim tarlasından toz kalktı m'ola
Siyah saçlarından ter aktı m'ola
Onbaşı, çavuşun hor baktı m'ola
Korusun askerde Mevla'm sizleri

3.
Seherde kalkınca asker dizilir
Asker karılarının benzi bozulur
Giderken askere anaları üzülür
Korusun askerde Mevla'm sizleri

BENLİ CENNET GİDER SUYA

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Yusuf Ziya DEMİRCİ

Kaynak: Âşık Seyfi

Kız
Benli Cennet gider suya
Mail oldum uzun boya
Şeftaliden doya doya
Elma pişsin gider mi /…/

Oğlan
Sen ay mısın yıldız mısın
Gece misin gündüz müsün
Gelin misin sen kız mısın
Eşim deye deye geldim

Kız
Ben ay değilim yıldızam
Gece değilim gündüzem
Gelin değilim ben kızam
Eşim oğlan Tahir sensin

Oğlan
Eline kına yakmadım
Gözüne sürme çekmedim
Alıp da sultan deyemedim
Eşim deye deye geldim

Kız
Elim Allah'dan kınalı
Gözüm Mevlâ'dan sürmeli
Hemen ağzına vurmalı
Eşim oğlan Tahir sensin

BEYAZ ŞARAP İÇTİM YEŞİL KANE'DEN

Yöresi: Kayseri/Bünyan
Derleyen: Adnan ATAMAN

Kaynak: Adnan TÜRKÖZ

1.
(Amman amman) Beyaz şarap içtim yeşil kaneden
Güzel seven murat alır dünyadan
(Ah) Gayseri'den Garaman'dan Gonya'dan
Aradım cihanı mislin bulunmaz
Beyler ey ey

2.
(Amman amman) Kemlik gelmez asilzadeden gaçma
Yardımcın Hüda'dır doğrudan şaşma
(Ah) Her yüze gülene sırrını açma
El yüzünden bir ziyana uğrarsın
Beyler ey ey

BİR ENFİYE ÇEKTİM AĞRIDI BAŞIM

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Stavros Stavridis

Kaynak:

1.
Bir enfiye çektim ağrıdı başım
Ölmeden yetiş Sofia kardaşım
Kıymayın Kayserliler kırk beştir yaşım
Kardaş yana yana sen ağla beni
Kara topraklara inanma beni

2.
Kayseri güneşi gayrı dulundu
Ab-ı hayat bal pınarı kurudu
O mathima veren diller çürüdü

3.
Despot atına biner ay gibi
Kaşı gözü bir kurulu yay gibi
Kanlım Köse bu yerlerde sağ gibi
Kardaş yana yana sen ağla beni
Kara topraklara inanma beni

BİR GEMİ YAPTIRDIM AYRIK KÖKÜNDEN (HAYVANAT DESTANI)

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Yusuf Ziya DEMİRCİ

Kaynak: Âşık Seyfi

1.
Bir gemi yaptırdım ayrık kökünden
Bin pare top düzdüm taze soğanı
Mısır darısından hesapsız gülle
Niyetim fethetmek Frangistanı

2.
Bin karga getirdim gemiye bekçi
Ak ipekli örümcekler yedekçi
Yüz bin serçe yazdım topçu tüfekçi
Sivrisinek oynar kılıç kalkanı

3.
Reis karıncalar dikti sereni
Kepenekler çıktı açtı yelkeni
Kertenkele forsa dikti dumanı
İşaret hocası fındık faresi

4.
Yeşil ördek sıva kısa bacaklı
Keklik topçu başı kızıl ayaklı
On bin karabatak yalın bıçaklı
Martılar geriden sezer düşmanı

5.
Tavşan komaz zira işi ihmale
Ne bakarsın tilki ile çakala
Sansar ile kedi gelmez icmale
Bunların ikisi cenk kahramanı

6.
Ağ yavası martıları pusuya çekti
Çarhacı pireler ortaya çıktı
Nuhudun güllesi dağları yıktı
Kör köstebek attı vurdu nişanı

7.
Arılar silahın çekti meydana
Hücum eylediler geçen kervana
Tosbağlar cevlan etti her yana
Zaptettiler baştanbaşa ormanı

8.
Emretti ayılar geldi divandan
Koca maymun asker çıktı bir yandan
Kurt askeri püskürttü ormandan
Eşek kulak dikti bastı figanı

9.
Arslan ile cenk eylemek pek müşkül
Bin deve gönderdim sevgili öncül
Çekince kılıcı bokluca bülbül
Tahta kelesinden saçtı al kanı

10.
Hengâmî destanın vasfın eyleyen
Uykusuz bıraktı beni n'eyleyem
Eksiği varsa daha söyleyem
Hiç kimse söylemez böyle yalanı

BİR TANE ALDIM DA BİLİNMEZ SANDIM

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Stavros STAVRİDİS

Kaynak:

1.
Bir tane aldım da bilinmez sandım
O da kaynatama duyulmaz sandım
Bir dolma içün gelin kovulmaz sandım

2.
Anamgilde ekşi yaprak çok olur
İçinin kıyması safi yağ olur
Duyar duyar duymayana ün olur

3.
Talas bağlarından yaprak deldim
Bir dolma yaptım muradıma erdim
Üç aylık gelin anam evine geldim
Ne ettin gelin kadın
Sarmayı dolmayı
Ekşice yaprağı

BU DERT BİZİM İLE VERDİ EL ELE

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Yusuf Ziya DEMİRCİ

Kaynak: Âşık Seyfi

1.
Bu dert bizim ile verdi el ele
Bülbül olup konamadım bir dala
Giydirdim kuşattım verdim tellala
Satılmadı geri geldi dert bana

2.
Dert dert üstüne geldi dokundu
Postalar kapandı yollar tutuldu
Ellerin mektubu çıktı okundu
Bilmem ki bizlere intizar mı oldu

3.
Derelerde biten nergis
Ah çekerim gece gündüz
Seher vakti doğan yıldız
Yiten yavru bulunur mu

4.
Gaziler gaziler anam gaziler
Ardıçlar ağlar çamlar sızılar
Sılada sevdiğim körpe kuzular
Ah dedikçe kara bağrım sızılar

5.
Kardeş benim kardeş benim
Kardeş benim gonca gülüm
Ben kardeşi kıyamaz iken
Takılmış kahpe ölüm

CANIM KURBAN OLSUN SANA (KAYSERİ TÜRKÜSÜ)

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Mustafa UZEL

Kaynak: Mustafa UZEL

1.
Canım kurban olsun sana
Suyun içtim kana kana
İncesu'dan ta Bünyan'a
Selam ey Kayseri'm sana
Erciyes, Tekir Yaylası
Hisarcık bağların hası
İnsanı bir hoş ediyor
Mimarsinan'ın havası

2.
Kayseri'den çıtım yola
Erciyes'te verdim mola
Senden ayrılması zordur
Çabuk kavuştursun Mevlâ
Erciyes, Tekir Yaylası
Hisarcık bağların hası
İnsanı bir hoş ediyor
Mimarsinan'ın havası

3.
Bastırma, sucuğu boldur
Tekirde testiyi doldur
Yiğitler meydana çıkmış
Haydi gollarını galdır
Erciyes, Tekir Yaylası
Hisarcık bağların hası
İnsanı bir hoş ediyor
Mimarsinan'ın havası

4.
Mantı kesiyor güzeller
Yanağında açmış güller
Sevdiğinden ayrı galmış
Herkes hem türkü söyler
Erciyes, Tekir Yaylası
Hisarcık bağların hası
İnsanı bir hoş ediyor
Mimarsinan'ın havası

5.
Talas, Erkilet, Hacılar
Meydan, Hunat, Kazancılar
Oturmuş da mantı keser
Hem analar hem bacılar
Erciyes, Tekir Yaylası
Hisarcık bağların hası
İnsanı bir hoş ediyor
Mimarsinan'ın havası

CENDERMENİN ALAYLARI YÜRÜDÜ

Yöresi: Kayseri/Sarız
Derleyen: Ahmet Z. ÖZDEMİR

Kaynak:

1.
Cendermenin alayları yürüdü yürüdü
Benim yârim cendermede biridi biridi
Al koca dağlar yâr senin olsun cenderme cenderme
Yârim küçük talimlere gönderme gönderme

2.
Cendermenin belindedir kayışı kayışı
Cenderme de hükümetin çavuşu çavuşu
Al koca dağlar yâr senin olsun cenderme cenderme
Yârim küçük talimlere gönderme gönderme

CEZAYİR'E VARDIM KANDİLLER YANAR

Yöresi: Kayseri/Sarız
Derleyen: Ahmet Z. ÖZDEMİR

Kaynak:

1.
Cezayir'e vardım kandiller yanar
Kandilin etrafına bülbüller konar
Adam sevdiğine böyle mi yanar
Cezayir Cezayir canım Cezayir

2.
Cezayir'e vardım harman savurur
Elinde yabası tığı devirir
Cezayir Cezayir canım Cezayir

3.
Cezayir derler de bir bölük evler
İçinde oturur ağalar, beyler
Cezayir Cezayir canım Cezayir

CIRLAVUK YOLLARI CIZIDAN CIZI

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Ahmet Şükrü ESEN

Kaynak:

1.
Cırlavuk yolları cızıdan cızı
Elinde dividi koynunda cüzü
Alnıma yazılmış bir ince yazı
Yazılan yazılar bozulmaz imiş
Başa gelenler de az olmaz imiş

2.
Saat dörtte arkın suyu bulandı
Hayın Ahmet hayın hayın dolandı
Soktukça kamayı beynim bulandı
Soktukça kamayı ölme mi sandın
On beş sene günü giyme mi sandın

3.
Efe Mehmet Cırlavuk'un arslanı
Nasıl bozdun çiçekteki bostanı
/…../

4.
Yatsının farzını kılmadım daha
Darsayaklı dayım duymadı daha
Engürü Valisi kıymadı bana
Soktukça kamayı al kanım akar
Dostlarım ağlaşır düşmanım bakar

5.
Kuyunun başında mevtam yunuyor
Düşmanlarım kıs kıs olmuş gülüyor
Gülme düşman gülme sıra dönüyor
Soktukça kamayı ölme mi sandın
On beş sene günü giyme mi sandın

6.
Kuyunun başında unum elenir
Kaytan bıyıklarım kana belenir
Gülme düşman gülme sıra dolanır
Soktukça kamayı ölme mi sandın
On beş sene günü giyme mi sandın

ÇENBERİMİ YUDU MUDU

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Yusuf Ziya DEMİRCİ

Kaynak:

1.
Çenberimi yudu mudu
Gül dalına kondu mudu
Sen aldın ben gördü müdü
Al oğuldan çenberimi

2.
Çenberimi çaldım taşa
Yazılanlar gelir başa
Sevdiciğim binler yaşa
Al gel oğuldan çenberimi

3.
Çenberimin ucu boncuk
Benim yârim gül tomurcuk
Cebi boş göğsü cincik
Al gül oğuldan çenberimi

4.
Çenberimin ucu oya
Saramadım doya doya
Mail oldum uzun boya
Al gül oğuldan çenberimi

DABAKLAR ÖNÜNDE TABAKAM KALDI (MATAKLAR TÜRKÜSÜ)

Yöresi: Kayseri
Kaynak: Necmettin ÇALIŞKAN

Derleyen: Osman İKİNCİ

1.
Dabaklar önünde tabakam kaldı
Fır etrafımı düşmanlar sardı
Dabaklar önünde dabak dolası
Bura meydan değil sokak arası

2.
Şükrü kardeşime duyurmayın
Ciğerimi kavurmayın
Yuma hocam yuma, al kanım aksın
Dostlarım ağlasın, düşmanlar baksın

3.
Elli dirhem maşrafamın kalayı
Bozuldu mu Matakların alayı
Osman Matak'ı da, yetiştirmeli bundan dolayı
Taşçıoğlu'nu da öldürmenin kolayı

DATLI GABAK GOL ATTI

Yöresi: Kayseri/Tomarza
Derleyen: Erol AKSOY

Kaynak: Binnaz AKSOY

1.
Datlı gabak gol attı
Goluna yılan yattı
Anası şöyle böyle
Oğlunu aslan yarattı
Aman oğlan bağlamamın telleri
Açtı m'ola yaylaların gülleri

2.
Uzunyol'un gabağı
Sığmıyor tencereye
Benim sevdiğim oğlan
Çıkmıyor pencereye
Aman oğlan bağlamamın telleri
Açtı m'ola yaylaların gülleri

DAYIM BEN BİR GÜZEL GÖRDÜM

Yöresi: Kayseri/Sarız
Derleyen: Salih TURHAN

Kaynak:

1.
Dayım ben bir güzel gördüm
Aslı Ermeni Ermeni
Sevip sevip ayrılmanın
Yok mu dermanı dermanı

2.
Gidermen kızlara yettim
Elimi boynuna attım
Elli gün perhizin tuttum
Bugün bayramı bayramı

3.
Hele kaşa hele göze
Can dayanmaz böyle naza
Mecnun indi yolumuza
(Dayım) Bunu sarmalı sarmalı

4.
Dayım görsen sen Meryem'i
İnce belleri belleri
Altmış ayak merdivanı
İner sallanı sallanı

DEREVENK'İN YOKUŞUNDAN ENERKEN

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Stavros STAVRİDİS

Kaynak:

1.
Derevenk'in yokuşundan enerken
Basıp üzengiye ata binerken
Yönümüzü gurbet ele dönerken
Sanırım ki canı candan ayırır
El olur yana yana kül olur
Bir yosmaya gül olur

2.
Setenik Deresi şu benim yurdum
Getti keleş ağam gülbengim soldu
Bir çift cevabına belgüzar koydum
O belgüzar sende kalsın sevdiğim
Sevdiğim cananım

3.
Urganım atmadık dallar mı kaldı
Beni söylemedik diller mi kaldı
Bahçemizde açık güller mi kaldı
O güllerin vakti geçti neyleyim
Sevdiğim cananım

DİKTİN BOSTANI DA KESER İTMEDİN

Yöresi: Kayseri/Hacılar
Derleyen: Mustafa ÖZDEMİR

Kaynak:

1.
Diktin bostanı da keser itmedin
Meyvalar yitti de yiyip gitmedin
Anayın içine hayır itmedin
Artık zor geliyor çekemem gayri

2.
Yaptırdım odanı gelince bakan
Artık beni sevsen içinde yatan
Hükümeti benden ileri tutan
Artık zor geliyor çekemem gayri

3.
Yazdırdım destanı diyemez oldum
Sensiz odalara giremez oldum
Bir yıldır yüzünü göremez oldum
Artık zor geliyor çekemem gayri

4.
Bir pazar günüydü derneğin yaptın
Aynı o pazar da ciğerim yaktın
Mektup geliyor diye yollara baktım
Artık zor geliyor çekemem gayri

5.
Odadan çıkarken bağrımı yaktın
Sana belli etmeden gözyaşı döktüm
Harmana çıkarak ardından baktım
Artık zor geliyor çekemem gayri

6.
Evimizin uğrunda bir büyük selvi
Selvinin dalları anadan eğri
Kimimiz nişanlı kimimiz evli
Artık zor geliyor çekemem gayri

7.
Akşam olur öksüz gibi yatarım
Üzerime battaniye atarım
Mektup gelir diye yola bakarım
Artık zor geliyor çekemem gayri

EKMEKTEN Mİ KALKTIN KOLLARIN HAMUR (AZİZİYE TÜRKÜSÜ)

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Ahmet Şükrü ESEN

Kaynak:

1.
Ekmekten mi kalktın kolların hamur
Suya mı gidiyon yolların çamur
Kaşların kara da gözlerin samur
Mısır'ın haznesin değer gözlerin

2.
Benim yârim aslıcaktan soyudu
Gelmek de kavlimizde yoğudu
Bilmem gaflet bastı bilmem uyudu
Bilmem o yâr bana küstü gelmedi

3.
Ay geldi de orta yere dineldi
Benim yârim allar giydi donandı
Cahil gönlüm sözlerine inandı
Bilmem o yâr bana küstü gelmedi

ELEKTEN ELEN GINAMI
(Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri/Elagöz Köyü
Derleyen: Mehmet ÖZBEK

Kaynak: Fatma YAĞMUR

1.
Elekten elen gınamı
Yaktın şu soyka kalanı
Ağlatman gelin anamı
İşte geldim gidiyorum
Sılayı terk ediyorum

2.
Babamın böyük hayadı
Gardaşım çiftin dayadı
Acısı beni boyladı
İşte geldim gidiyorum
Sılayı terk ediyorum

ERCİYES DAĞINI KANTAR MI TARTAR (ÇÖLLO'NUN TÜRKÜSÜ)

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Ahmet Şükrü ESEN

Kaynak:

1.
Erciyes dağını kantar mı tartar
Tartarım diyenin belası artar
Vaktiylen teslim ol yakayı kurtar
Ölünceye kadar bekletirler zindanda Çöl-
lo

2.
Kayseri Rum'una bir cenk kuruldu
Ahali cem oldu anda derildi
İçlerinden bir candarma vuruldu
Görenler seyretsin al kanı Çöllo

3.
Hiç gelmemiş Âdem'den beri böyle yiğit
meydana
Sağ elinde martin belde hançeri
Altı bin Talaslı ulu Kayseri
Diktin orta yere nişanı Çöllo

4.
Aslın neslin Afşar'dır adın
Garip bülbül gibi dağda feryadın
Bu muydu dünyada ahdın muradın
Titrettin Firengistan'ı Çöllo

5.
İsmini duyanlar kara giyorlar
Kimi yağlı kimi yavan yiyorlar
Birazları Hazret-i Ali diyorlar
Tanrı'nın Arslanı sen misin Çöllo

6.
Kızlar altın takınmaz oldu saçına
Nam u şan yürüttün Çin'e Maçın'a
Gazeteler gitti Moskof içine
Titrettin bütün dünyayı Çöllo

7.
Saru altun yere düştü tunc oldu

Şimdi bu âlemde insan pic oldu
Altı Arap atlı beyler nic'oldu
Ben dünyayı mamur sandım çürümüş

8.
Sivas vilayet de Kayseri merkez
Namını duydu bütün herkes
Tek gözde kestin üç tane Çerkes
Tavuk mu sandın insanı Çöllo

9.
Atına biner de dörtnala yürür
Aynalı martini dünyayı görür
Zenginden alır da züğürde verir
Gözlerin çırasın yakıyor Çöllo

10.
Bağdat'ı Basra'yı dolandın geldin
Merdoğlu mertlerin belini kırdın
Geçenki postada bin lira vurdun
Daha bir noksanın kaldı mı Çöllo

EVLERİ UÇTA YÂRİM

Yöresi: Kayseri
Kaynak: Kayserili Fahriye

Derleyen: Evren SEÇKAL

1.
Evleri uçta yârim de
Ne verin müjde yârim
Ayak bastığın yere de
Kılarım secde yârim

2.
Hele hele yavrum bir tane de
Bir de ben iki tane
Ah seni seven çok olur da
Candan seven bir tane

3.
Gidiyom gidemiyom da
Az doldur içemiyom
Ah yârim cahil ben cahil de
Bırakıp gidemiyom

4.
Hele hele yavrum bir tane de
Bir de ben iki tane
Ah seni seven çok olur da
Candan seven bir tane

5.
Samanlık dolu saman da
Sallan sevdiğim sallan
Herkes düğün ediyor da
Bizim düğün ne zaman

6.
Hele hele yavrum bir tane de
Bir de ben iki tane
Ah seni seven çok olur da
Candan seven bir tane

EZMEYİNEN TÜRKÜSÜ

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Ahmet Şükrü ESEN

Kaynak:

1.
Ezmeyinen ezmeyinen
Yâr bulunmaz gezmeyinen
Eşin kızlar mezarımı
Gümüş kaplı kazmayınan

2.
Erciyes'te bir pınar var
Akar bulanı bulanı
Şu yiğidin anas'ola
Ağlar dolanı dolanı

3.
Erciyes'te kar kalmadı
Yüreğimde yağ kalmadı
Yazacağım pek çoğ idi
Mektubumda yer kalmadı

4.
Atım kaçtı ben yoruldum
Döndüm boynuna sarıldım
Kınamayın ahbaplarım
Ben bir güzele vuruldum
Aman şimdi
Yaman şimdi
Dağlar başı duman oldu
Ayrılmamız gerçek ama
Kavuşmamız güman şimdi

GARA GOYUN DA GULAKLARI ÇELENLİ

Yöresi: Kayseri/Garıncalı Köyü
Derleyen: Mehmet ÖZBEK

Kaynak: İbrahim YILMAZ

1.
Gara goyun da gulakları çelenli,
Kır atım geldi de çifte golanlı.
On beş sene oldu da yârim öleli,
Abulası güzel dön gara goyun.

2.
Gara goyun seni de yaydım getirdim,
Abulan sağdı da ben de götürdüm.
Götürdüm de baş arhaca yatırdım,
Abulası güzel dön gara goyun.

3.
Gara goyun seni yaydım çayırda,
Seni sağan eller galır hayırda.
Abulan sağdı da ben yatırdım bayırda,
Abulası güzel dön gara goyun.

GAZİLER DE DELİ POYRAZ GAZİLER

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Yusuf Ziya DEMİRCİ

Kaynak: Kayserili Mustafa

1.
Gaziler de deli poyraz gaziler
Çamlar gıcırdaşır da ardıç bozular
Gurbetteki koç yiğit de vatan arzular
Kalk kardaş gidelim sılaya doğru

2.
Kalk gidelim şu dağların başından
Av edelim de kekliğinden kuşundan
Zamantar ırmağından da pınar başından
Kalk kardaş gidelim sılaya doğru

3.
Meraş altı yanar urd olur
Her sılada bir alıcı kurd olur
Abdalın deyince yüreğime derd olur
Kalk kardaş gidelim sılaya doğru

GELİN TÜRKÜSÜ

Yöresi: Kayseri/Pınarbaşı
Derleyen:

Kaynak: Asiye KARAPINAR

1.
Dua torbasın duzsuz goyan
Anasını gızsız goyan
Böyüğ evi ıssız goyan
İşte geldim, gidiyorum

2.
Gardaş, ekmeğin arttı mı
Baban ekini bitti mi
El gızı keyfin yetti mi
İşte geldim gidiyorum

3.
Atladım geçtim eşiği
Sufrada buldum gaşığı
Böyüğ evin yakışığı
İşte geldim gidiyorum

4.
Çatması çatal üleşli
Üç ocağı dokuz daşlı
Yedi emmim var emirbaşlı
Vermen beni Develi'ye

GESİ BAĞLARINDA ÜÇ TOP GÜLÜM VAR

Yöresi: Kayseri/Gesi
Kaynak:

Derleyen: Cahit ÖZTELLİ

1.
Gesi bağlarında üç top gülüm var
Hey Allah'tan korkmaz sana bana ölüm var
Ölüm var da şu gençlikte zulüm var
Atma garip anam şu dağların ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

2.
Gesi bağlarında dokundum taşa
Yazılanlar gelir sağ olan başa
Bizi hasret koydu kavme kardaşa
Atma anam atma şu dağların ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

3.
Ana mendilimi düremiyorum
Yalınız evlere giremiyorum
Anasız babasız duramıyorum
Atma anam atma şu dağların ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

GESİ BAĞLARINDAN GELSİN GEÇİLSİN

Yöresi: Kayseri/Gesi
Derleyen: İl Kültür Müdürlüğü

Kaynak: Gesili İfakat Nine

1.
Gesi bağlarından gelsin geçilsin
Kurulsun masalar rakı konyak içilsin
Herkes sevdiğini alsın seçilsin
Gel otur yanıma hallerimi söyleyim
Hâlimden bilmiyor ben o yâri neyleyim

2.
Gesi bağlarında bir top gülüm var
Hey Allah'tan korkmaz sana bana ölüm var
Ölüm var da şu gençlikte zulüm var
Gel otur yanıma hallerimi söyleyim
Hâlimden bilmiyor ben o yâri neyleyim

3.
Gesi'ye giderken tokaştım daşa
Gardaş ekmeğini anam kakarlar başa
Çalıştım çabaladım emeğim boşa
Atma garip anam beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

4.
Gül koymuşlar menekşenin adını
Dünyada almadım anam ben muradımı
Ben ölürsem dertli koyun adımı
Örtün pencereleri anam değmesin yeller
Dertli olduğumu aman bilmesin eller

5.
Gesi bağlarında üç ırgat işler
Anamdan mı gelir şu uçan kuşlar
Analar doğurur ele bağışlar
Atma garip anam beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

6.
Gesi bağlarının gülleri mavi
Ayrıldım yârimden anam gülmeyim gayri
Ayrılık yaşını silmeyim gayri
Yas tutsun ellerim kına yakmayın
Kör olsun gözlerim sürme çekmeyin

7.
Gesi bağlarında dolanıyorum
Yitirdim yârimi anam aranıyorum
El kadar mektuba güveniyorum
Yaz yaz mektubunu anam postaya bırak
Felek bizi ayırdı anam yolumuz ırak

8.
Saç üstünde fısır fısır bazlama
Ana ben yaralıyım ciğerimi közleme
Ben ölüyom gelir diye gözleme
Atma garip anam beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

9.
Şu görünen bağçe m'ola bağ m'ola
Şu dağın ardında anam yârim var m'ola
Yârim de benim gibi anam yanar m'ola
Gel otur yanıma hâllerimi söyleyim
Hâlimden bilmiyor ben o yâri neyleyim

10.
Gesi bağlarında kaynar serince
İçerim kan ağlar anam seni anınca
İflah olmaz ben bu dertten ölünce
Örtün pencereleri aman değmesin yeller
Dertli olduğumu aman bilmesin eller

11.
Ocağa et koydum yiyesim geldi
Ciğerim anamı aman göresim geldi
Açıp mezarını giresim geldi
Atma garip anam beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

12.
Gesi bağlarında bülbüller öter
Ateşim yanmadan aman dumanım tüter
Bana bir şey oldu ölümden beter
Örtün pencereleri aman değmesin yeller
Dertli olduğumu aman bilmesin eller

13.
Gesi bağlarında pişirdim nohut
Yârim ben ölüyom sen beni unut
El kadar yavrumu yerime büyüt
Ne dedim de garip anam düştüm eller diline
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

14.
Gesi bağlarına indi bir Firenk
Ah çeker ağlarım anam dayanmaz yürek
Gönderin yârimi o bana gerek
Gel otur yanıma çektiğim yeter
Ayrılık hasreti ölümden beter

15.
Gesi bağlarında kaynar kum idim
Fener gibi yanan anam mum idim
Evvel Allah yârim sensin benim ümidim
Gel otur yanıma hâllerimi söyleyim
Hâlimden bilmiyor ben o yâri neyleyim

16.
Gesi bağlarında bir top gül idim
Yağdı yağmur güneş vurdu eridim
Ezel yârin sevgilisi ben idim
Gel otur yanıma hâllerimi söyleyim
Hâlimden bilmiyor ben o yâri neyleyim

17.
Gesi bağlarında geçilmez yastan
Her yanım ıslandı anam yağmurdan yaştan
Sağ yanın ağrıdı sol yana yaslan
Devşirdim çiçeğimi benim nem kaldı
Gidiyom gurbete anam benim nem kaldı

18.
Gene kalaylandı sofranın tası
Silerim gitmez anam gözümün yaşı
Şu benim çektiğim soysuzun yası
Atma garip anam beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

19.
Yüceye kaldırın gelin ölüsü
Elmalar donatın söğüt dolusu
Bana derler kadersizin birisi
Ne deyim ağlayım ah alnımın yazısı
Böyle de olurmuş gelinlerin bazısı

20.
Gesi bağlarında ötüşür kuşlar
Kalmadı başıma değmeyen taşlar
Anam bana kıydı ele bağışlar
Atma garip anam atma beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

21.
Gesi bağlarında üç ağaç iğde
Ciğerim tutuşur anam gözlerim yerde
Çarem yok tutuldum amansız derde
Örtün pencereleri aman değmesin yeller
Dertli olduğumu aman bilmesin eller

22.
Ah çeker ağlarım dinmez yürek acısı
Ne yapsam silinmez şu alnımın yazısı
Böyle mi olur gelinlerin bazısı
Atma garip anam atma beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

23.
Gesi bağlarının erimez karı
Ciğerim sızılar ağlarım ben zarı
Evvel benim idin oldun ellerin yâri
Gel otur yanıma hâllerimi söyleyim
Hâlimden bilmiyor ben o yâri neyleyim

GESİ BAĞLARININ GÜLLERİ LÂRİ

Yöresi: Kayseri/Gesi
Derleyen: Ahmet Şükrü ESEN

Kaynak:

1.
Gesi bağlarının gülleri lâri
Ben yârdan ayrıldım gülemem gayrı
Yârdan ayrılanın böyl'olur hâli
Gel otur yanıma başımın tacı
Ayrılık ekmeği zehirden acı

2.
Gesi bağlarında buldum bir nohut
Ana ben ölüyom bana yas okut
Mezarımın üstünde dolan bir vakıt
Gel otur yanıma başımın tacı
Ayrılık ekmeği zehirden acı

3.
Kampanamı yüce vurun gaziler
Ben cahilim kemiklerim sızılar
Anam bacım ardım sıra bozular
Gel otur yanıma başımın tacı
Ayrılık ekmeği zehirden acı

4.
Gesi bağlarında kaynar kum idim
Fenerler içinde yanar mum idim
İbdi Allah sonra sensin umudum
Gel otur yanıma başımın tacı
Ayrılık ekmeği zehirden acı

5.
Gesi bağlarında üç ırgad aşlar
Ağamdan mı geliyon ey uçan kuşlar
Analar büyütür ile bağışlar
Gel otur yanıma başımın tacı
Ayrılık ekmeği zehirden acı

6.
Gesi bağlarına indi bir Firenk
Bu mektubu yazan ne dertli yürek
Gönderin ağamı o bana gerek
Gel otur yanıma başımın tacı
Ayrılık ekmeği zehirden acı

7.
Ağamın giydiği ketenden gömlek
Yoğumuş dünyada garibe gülmek
Hep mi yalan oldu bu geçen günler
Gel otur yanıma başımın tacı
Ayrılık ekmeği zehirden acı

8.
Everek'in bayırına düzüne
İllerin anası gider kızına
Benim anam hiç bakmıyor yüzüme
Gel otur yanıma başımın tacı
Ayrılık ekmeği zehirden acı

9.
Salkım söğüt gibi dallarım yerde
Gözlerim gözlerim gözlerim yolda
Gösterin sevdiğimin evleri nerde
Gel otur yanıma boyu bosu güzelim
Gülemem ağlarım ah çekerim gezerim

10.
Varın bakın has bahçenin gülleri de açıyor
Duvarından dallarından taşıyor
Benim yârim bülbül gibi şakıyor
Gel otur yanıma boyu bosu belalım
Gülemem ağlarım ah çekerim yanarım

11.
Yüce dağ başında kaynar karınca
İçerim kan ağlar yaşıtlarım görünce
Ben bu dertten iflah olmam ölünce
Dertli diye çağırsınlar adımı

12.
Uyandım ki bir ay doğmuş koynuma
Sığa kollarını aşır boynuma
Bir canım var koydum senin uğruna
Eğil dağlar eğil bir gül alayım
Asker karısıyım ya ben nerde kalayım

13.
Gesi bağlarında dolandım taşa
Kardeş ekmeğini kakarlar başa
Çalıştım çalıştım emeğim boşa
Konma bülbül konma dalım boş değil
Yârimi iller aldı gönlüm hoş değil

14.
Urganım atmadık dallar mı kaldı
Başıma gelmedik hallar mı kaldı
Bize söylenmedik diller mi kaldı
Ya ver muradımı ya al canımı

15.
Gesi bağlarında geçilmez yastan
Dört yanım ıslandı yağmurdan yaştan
Sağ yanın ağrıdı soluna yaslan
Devşirdim çiçeği /...../

16.
Gesi bağlarında yolun sağında
Güller çiçek m'açar şu yavrunun bağrında
Yavrusu koynunda elin yanında
Topladım çiçeği benim dalda nem kaldı
Gidiyorum gurbete benim burda nem kaldı

17.
Gesi bağlarından geçemiyorum
Az doldur şarabı içemiyorum
Ben sana söz verdim geçemiyorum
Atma garip anam /...../

GESİ BAĞLARINDAN GELSİN GEÇİLSİN

Yöresi: Kayseri/Gesi
Derleyen: Mehmet ÖZBEK

Kaynak: Osman GONALGA

1.
Gessi bağlarını dolanıyorum
Yitirdim yârimi anam aranıyorum
Ağam sağlığına güveniyorum
Sağ olanlar bir gün olur kavuşur
Küs olanlar bir gün olur barışır

2.
Gessi bağlarının gülleri mavi
Ayrıldım yârimden anam gülemem gayri
Yârden ayrılanın böyl'olur hâli
Örtün pencereleri aman yeller esmesin
Dertli olduğumu anam kimse bilmesin

3.
Gessi bağlarında kılarım namaz
Kılarım kılarım Hakk'a yaramaz
Dostun yaptığını düşman yapamaz
Atma anam atma beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

GİNE GÜZ GELDİ DE YOLLAR İŞLEDİ

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Stavros STAVRİDİS

Kaynak:

1.
Gine güz geldi de yollar işledi
Yaşım durdu idi gine başladı
Gelirim dedi de yedi sene kışladı

2.
Gine güz geldi de esiyor yeller
Çekilib geliyor hep bütün eller
Bu yıl da gelmezsen el bizi diller

3.
Gine yeşillenmiş Kermir bağları
Çıkarım bakarım erimiş karı
Belgüzar göndermiş ellerin yârı

4.
Kermir bağlarını var mı belleyen
Olsa şu cahil göynümü eğleyen
Yok mu hayır sahibi yârimi yollayan
Ben saçımı boynuma dolar ağlerim
Dost önünde güler
Düşman önünde oynarım

GÜNLERİM GAM İLE GEÇTİ (AZİZİYE TÜRKÜSÜ)

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Ahmet Şükrü ESEN

Kaynak:

1.
Günlerim gam ile geçti
Gurbet elde işim bitti
Ölüler bizi unuttu
Sağlar yolumuzu gözler

2.
Aşalım dağlar aşalım
Tozlu yollara düşelim
Küstük ise barışalım
Sil gözlerinin yaşını

3.
Sazım söyler perde perde
Sen uğrattın beni derde
Nice bir eylenek burda
Kömür gözlüm ağlar şimdi

4.
Viranede güller bitmez
Biterse de hayır etmez
Gönül arz'eder el etmez
Viranedir bağlar şimdi.

HASTA DÜŞTÜM DE TUTMAZ ELİM KALEMİ

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Songül ALKAN

Kaynak: Kadir ALKAN

1.
(aman) Hasta düştüm de tutmaz elim kalemi
Acep ben de görür müyüm sılamı
Söyleyin pedere benden selamı
Yadigâr resmime baksın ağlasın

2.
Pederim ağlar da evladım derse
Öldü demen deyin gitti askere
Felek çarkımızı çevirdi terse
Feleğe gahrını etsin ağlasın

3.
Memlekete haber yazdım garalı
Mektubumda gara haber sıralı
Anamın da zaten bağrı yaralı
Perişan saçını yolsun ağlasın

HEKİMBAŞI KAYSERİ'NİN URGUNU

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Stavros STAVRİDİS

Kaynak:

1.
Hekimbaşı Kayseri'nin urgunu
Soydular mı libasının kürkünü
Ezrail'den seritlemiş yükünü
Bana al yakışır kareler m'olur
Mevlâ'dan gelene çareler m'olur

2.
Issız kaldı odasının köşesi
Dolu kaldı gül yağının şişesi
Hekimsiz mi kaldı beyi paşası

3.
Bineydim al atımın üstüne
Alamadım neşterimi destime
Bilme[m] bana bu feleğin kastı ne

4.
Hekim sana ne oldu aynın açılmaz
Şu usul boyuna kefin biçilmez
Üç aylık güveyi senden geçilmez

5.
Hekimbaşı nereden geldin buraya
Oğramışsın bir onulmaz yaraya
Kayseri'nin içi battı karaya
Amanın avcılar çekilip gider
Konakta baykuşlar ötüşüp gider

İLENGERDE TUZ OLSAM

Yöresi: Kayseri/Sarız
Derleyen: Ahmet Z. Özdemir

Kaynak:

1.
İlengerde tuz olsam
Büyük evde kız olsam
Yâr kapıdan geçerken
Evde yalınız olsam

2.
İlengerim bulgurda
Bıçak bağım çılbırda
Neçe alma yedirdim
Taş çekilen bulgurda

3.
Elinde pullu bıçak
Sapından kim tutacak
Oğlanların günahı
Kızlardan sorulacak

4.
İlengerim bulgurum
Kız ben sana vurgunum
Çabık yapın döşeği
Avdan geldim yorgunum

5.
İlenger kaymak için
Yüzükler parmak için
Analar kız beslemiş
Yiğitler sarmak için

6.
Derenin kenarında
Balık mı avlıyorsun
Kolay gelsin sevdiğim
Martin mi yağlıyorsun

7.
Derenin kenarında
Oturdum iki saat
Cuvara sarıcıyım
Ne tütün var ne saat

KAR YAĞDI GENE AĞARDI YAZILAR

Yöresi: Kayseri/Pınarbaşı
Derleyen: Mehmet ÖZBEK

Kaynak: Hasan KARAKAYA

1.
Kar yağdı gene ağardı yazılar
Sehil kuşu sılasını özüler
Eser poyraz çam dalları sızılar
Çalınır meyteri, sazı dağların

2.
Engin baştan bak ta karların yatmaz
Virane bahçede bülbüller ötmez
Sıkılsan bir gece misafir etmez
Azdı gonuşulmaz yüzü dağların

3.
Uca dağ başında can otu biter
Bir seda geldi de ölümden beter
Toplanmış guşların döğüşü öter
Ötüşür ördeği, kazı dağların

4.
Dağların bekçisi de evliya, dede
Yâr elinden içeyidim bir bade
Gaba ardıç dibinde, goyu gölgede
Çağrışır gelini, kızı dağların

KARAKUŞU VURDULAR

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Yusuf Ziya DEMİRCİ

Kaynak: Şaban ve Fahrinisa

1.
Karakuşu vurdular
Kanadını kırdılar
O buralı değildi
Ona tuzak kurdular

2.
Karakuş uçar havada
Yavrusu oynar yuvada
Yeni gelinler kahve kavurur
Çıngırdaklı mıngıdaklı tavada

3.
Üç kuş idik uçar idik havada
Avcılar vurdular kavurdular tavada
Yavru kuşlar bağrışırlar yuvada

4.
Çaya indim taşı yok
Yüzün buldum kaşı yok
Havada bir kuş gördüm
Benim gibi eşi yok

KARŞI DAĞDAN GELEN ATLI

Yöre: Kayseri
Derleyen:

Kaynak: Âşık Seyfi

1.
Karşı dağdan gelen atlı
Terkisinde kilim katlı (leylim çoban garip oğlan)
Hem anamdan hem babamdan
Hepisinden çoban tatlı (leylim çoban garip oğlan)

2.
Karşı dağın eteğine
Hem itine köpeğine (leylim çoban garip oğlan)
Yediği helva topağına (leylim çoban garip oğlan)

KARŞIDAN GÖRÜNEN ERCİYES DAĞI

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Ahmet Şükrü ESEN

Kaynak:

1.
Karşıdan görünen Erciyes dağı
Ay gibi parlayan göğsümün ağı
Hep odalar yeşillere boyanmış
Ala gözlüm sarılmamın çağı

2.
Çıktım şu dağları seyran eyledim
Yârinen gezdiğim dağlar perişan
Göz gezdirdim kulak verdim dinledim
Bir ben değil cümle âlem perişan

3.
Feleğin biz'attığı bir ince oktur
Dilerim Mevlâ'dan ihsanı çoktur
Kardaşı kardaşa muhtaç eyleme
Sağ gözün sol göze faydası yoktur

4.
Sürmelimsin yine dağdan aşarsın
Sen güzelsin niye yârsız yaşarsın
Deniz kenarında yayılan ceylan
Avcısı vurmuş da nere kaçarsın

KAYNANAM KARIYIDI

Yöresi: Kayseri/Sarız
Derleyen: Ahmet Z. ÖZDEMİR

Kaynak:

1.
Kaynanam karıyıdı
Dişleri sarıyıdı
Öldüğüne amma olmuş
Cazının biriyidi

2.
Kaynanam kara tarak
Başıma batar m'ola
Kayınbabam koca köpek
Küllükte yatar m'ola

3.
Sütünü süz kaynana
Testini diz kaynana
Oğlun şordan gelirken
Arkana tuz kaynana

4.
Kaynanam kara zağar
Oşt desem beni boğar
Boğduğunu aramam
Eli başıma yığar

5.
Elleri elcekli gelin
Kolları kolcaklı gelin
Oğlanı ben doğurdum
Kiremit bacaklı gelin

KAYSERİ BÜLBÜLÜ

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Plaktan Yazıldı

Kaynak: Beşiktaşlı Kemal ŞENMAN

1.
Yanağındaki benler ne de güzel doluyor
Hele çukur çenendeki gönlümü büyülüyor
Sana baktıkça kalbim gümbür gümbür oluyor
Vücudunun hayali /…../ büyüyor
Hele hele hele yârim gel saçlar dalgalı tel tel

2.
Fistanın güllü güzel Gayseri gızı
Gözlerinin altı siyah gören /…../
/...../ yuvarlanıveriyor
/…../
Hele hele hele yârim gel saçlar dalgalı tel tel

3.
Canım Gayseri gülü şeker Gayseri gülü
Dağlarının bağlarının pembe gülü yavrum gülü
Sensin hasta kalbimin şen bülbülü
Hele hele hele yârim gel saçlar dalgalı tel tel

KAYSERİLİLER MAVİLİ YAZMA BÜRÜNÜR

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Plaktan Yazıldı

Kaynak: Refik BAŞARAN

1.
Kayserililer mavili de yazma bürünür anam bürünür
Bürünür de uçları yirde sürünür kekliğim sürünür
On yedi benlim sürünür

2.
Al karşımdan tabancamın şeridi anam şeridi
Yüreğimde yağ kalmadı eridi anam eridi
Kız sana yandım eridi

3.
Aşağıdan gelen elli develidir kızlar develi
Devesinin ağzı burnu cilalı anam cilalı
Aman sana yandım cilalı

4.
Bir karış gerdanı turunç sineli kızlar sineli
Kız sana yandım sineli anam sineli
On yedi benli sineli

KESİ BAĞLARINDA ÜÇ TOP GÜLÜM VAR

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Yusuf Ziya DEMİRCİ

Kaynak: Âşık Seyfi

1.
Kesi bağlarında üç top gülüm var
Hey Allah'tan korkmaz sana bana ölüm var
Ölüm var da şu gençlikte zulüm var
Kimseler yanmasın annem yansın derdime
Atma garip annem şu dağların ardına

2.
Kesi dağlarının gülleri mavi
Ayrıldım yârimden anam gülemem gayrı
Dostlar düşman oldu bilemem gayrı
Yârdan ayrılanın nice olur hâli

3.
Devşirdim gülleri daldan nem kaldı
Gidiyorum askere burda nem kaldı
Atma anam atma şu dağların ardına
Kimse yanmazmış anam yanar derdime

4.
Kesi bağlarında dokundum taşa
Yazılanlar gelir sağ olan başa
Bizi hasret koydu kuma kardaşa
Bir ayrılık bir yoksulluk bir ölüm

5.
Kesi bağlarından gelsin geçilsin
Kurulsun masalar rakılar içilsin
Herkes sevdiğini alsın çekilsin
Gel otur yanıma hâlim söyleyim
Hâlimden bilmiyon ben seni neyleyim

6.
Yüce dağ başına kurdum herenim
Söktüm saçımı yoktur örenim
Kapıdan içeri yoktur girenim
Bana yâre gerek ise evla da gerek
Bize yaramıyor gurbette beklemek

7.
Ana mendilimi düremiyorum
Yalnız evlere giremiyorum
Anasız babasız duramıyorum
Atma anam atma şu dağların ardına
Kimseler yanmasın annem yansın derdime

8.
Kesi bağlarında üç ırgat işler
Sıladan mı geliyon hey uçan kuşlar
Şimdi garip anam figana başlar
Atma anam atma şu dağların ardına
Kimseler yanmasın annem yansın derdime

KIRŞEHİR'E VARDIM PAZAR KURULMUŞ

Yöresi: Kayseri/Hacılar
Derleyen: Mustafa ÖZDEMİR

Kaynak:

1.
Kırşehir'e vardım pazar kurulmuş
Köylü kentli başımıza yığılmış
Bizim kısmet gurbet elden açılmış
Artık zor geliyor çekemem gayri

2
Düştüm gurbet ele gelemez oldum
Anayı babayı bilemez oldum
Bir kuru selamı savamaz oldum
Artık zor geliyor çekemem gayri

3.
Mektubu yazdım da aynı gelmiyor
Sılada validem bana ağlıyor
Küçük hemşirem de yaslar bağlıyor
Artık zor geliyor çekemem gayri

4.
Karşıdan batıyor akşam güneşi
Gene de akmıyor gözümün yaşı
Sılada koymuşum çifte gardaşı
Artık zor geliyor çekemem gayri

KIZ ANASI KIZ ANASI
(Kına Türküsü)

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Stavros Stavridis

Kaynak:

1.
Kız anası kız anası
Elinde mumlar yanası
Güveyinin kaynanası
Gidiyorum evinizden
Kurtulayım dilinizden

2.
Esvap yuduğum taşlar
Kölkelendiğim ağaçlar
Hem yarenler hem yoldaşlar
İşte koyup gidiyorum
Sılamı terk idiyorum

3.
Atladım geçtim eşiği
Sufrada koydum kaşığı
Böyük evler yakışığı
Vah anam yazım bu imiş
Sılada görküm çok imiş

4.
Elim yudum ibriğila
Yüzümü sildim yağlığila
Yarenlerim sağlığila
Gidiyorum evinizden
Kurtulayım dilinizden

5.
Ana ana canım ana
Südün emdim kana kana
Helal eyle onu bana
Vah anam yazım bu imiş
Göreceklerim çok imiş

6.
İnce su'yun yolu taşlı
Kadınları ulak saçlı
Yengeleri bibi başlı

7.
Anam attı taşlar ila
İnem gidem kuşlar ila
Kuşlar gelip ben gelmezsem
Döğün ana taşlar ila

8.
Ana kızın çok mu idi
Benden başka yok mu idi
Üç bin evli Kayseri'de
Benden başka yok mu idi

9.
Şakısın yavrum şakısın
Bahçede bülbüller şakısın
Çalıver zilin ikisin

KİREMİTTEN SU DAMLAR

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Yusuf Ziya DEMİRCİ

Kaynak: Âşık Seyfi

1.
Kiremitten su damlar
Haydi, gel adalım aman gel
Bir kız verin adamlar
Eğlencem aman

2.
Bir kız bize çok mudur
Haydi, gel adalım aman gel
Mahallenizde yok mudur
Eğlencem aman

3.
Kiremit özünen (özü ile)
Haydi, gel adalım aman gel
Kim gördü gözünen (gözü ile)
Eğlencem aman

4.
Hiç yâr yârdan geçer mi
Haydi, gel adalım aman gel
İllerin sözünen (sözü ile)

KOZAN GELDİ İSTANBUL'A DAYANDI (KOZANOĞLU)

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Yusuf Ziya DEMİRCİ

Kaynak: Kayserili Kerim dayı

1.
Kozan geldi İstanbul'a dayandı
Kılıcın gamzesi kana boyandı
Maaşımız bin beş yüze bağlandı
İlin seni istiyor gel Kozan oğlu
İlin seni istiyor gel arslan oğlu

2.
Yaz gelincek yaylasına göçerdi
Güz gelincek düz ovaya inerdi
Ha demeden beş yüz atlı binerdi
İlin seni istiyor gel Kozan oğlu
İlin seni istiyor gel arslan oğlu

3.
Erciyaş kralı Harmancık yurdu
Nice oldu dağların arslanı kurdu
Arada kaldı babam Hacılar durdu
Altı buz kır atlı beyler nice oldu
Altı tor şahanlı yiğitler nice oldu

OĞLUM NE DURURSUN ÇUKUROVA'DA

Yöresi: Kayseri/Hacılar
Derleyen: Mustafa ÖZDEMİR

Kaynak:

1.
Oğlum ne durursun Çukurova'da
Taze gelin garip durur yuvada
Kendin gurbet elde gönlün sılada
Tez gel oğlum tez gel eğlenmeyesin
Ellerin ilinde evlenmeyesin

2.
Gelini aldım da evde eğledim
Gelin dolandıkça ben de ağladım
Taze gelin ile gönlüm eğledim
Tez gel oğlum tez gel eğlenmeyesin
Ellerin ilinde evlenmeyesin

3.
Çiçekliğe ektim üç türlü biber
İtme oğlum itme gam ile keder
Yiğidin iyisi gurbete gider
Tez gel oğlum tez gel eğlenmeyesin
Ellerin ilinde evlenmeyesin

4.
Pencereden tıkır tıkır taş gelir
Ben ağlarım gözlerimden yaş gelir
Akrenlerin gördükçe hayal, düş gelir
Tez gel oğlum tez gel eğlenmeyesin
Ellerin ilinde evlenmeyesin

OY MENDİL OYALI DA MENDİL

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Mehmet ÖZBEK

Kaynak: Ahmet Gazi AYHAN

1.
Oy mendil oyalı da mendil
Kaldır kolların indir
Hep sözlerin yalandır
Gel de beni inandır

2.
Mendilim allanıyor
Allanıp dallanıyor
Yenile bir yâr sevdim
Sevdikçe ballanıyor

3.
Mendili serdim taşa
Vurgunum kara kaşa
Bugün ben yâri gördüm
Sevdiğim sen çok yaşa

4.
Mendilim allanıyor
Allanıp dallanıyor
Yenile bir yâr sevdim
Sevdikçe ballanıyor

5.
Mendilim iki yoldur
Biri sağ biri soldur
İki kaşın arası
Yâre gidecek yoldur

6.
Mendilim allanıyor
Allanıp dallanıyor
Yenile bir yâr sevdim
Sevdikçe ballanıyor

SIÇANIMIN SIRTI SARI

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Yusuf Ziya DEMİRCİ

Kaynak: Âşık Seyfi

1.
Sıçanımın sırtı sarı
Yarmayı ediyor yarı
Bulgura dokunmasa bari
Tüccar olmuş gödük sıçan

2.
Arıstahdaki yuvayı
Öldüm sıvayı sıvayı
Yani puncahlı deveyi
Çekip gider gödük sıçan
Sarvan olmuş gödük sıçan

3.
Arıstahda tahla makla
Ne nohut kodu ne bahla
Aman avrat fistanı sakla
Huvarda olmuş gödük sıçan

4.
Arıstahda tıkır mıkır
Üstümüze toprak döker
Buğdayı ortaya eker
Rençber olmuş gödük sıçan

5.
Sıçan gelir sıra ilen
Gelir oynar para ilen
Götürürler alay ilen
Saraf olmuş gödük sıçan

6.
Arıstahda yuvaları
Döküyorlar sıvaları
Gödük sıçan ağaları
Ağa olmuş gödük sıçan

7.
Arıstahda yuva kazar
Çınır mınır yazı yazar
Biri yazar biri bozar
Kâtip olmuş güdük sıçan

8.
Yer altında kuyu eşer
Tenekeden yağı deşer
Pekmezin küpüne düşer
Şeker olmuş gödük sıçan

9.
Komşulukdan delik açar
Nohudu ortaya saçar
Kediyi görünce kaçar
Deli olmuş gödük sıçan

10.
Arıstahda takır makır
Yer altında kergef dokur
Bazı çıkar kitap okur
Hoca olmuş gödük sıçan

11.
Sıçan dolabda oturur
Kuyruğun bala batırır
Hızmetkâra söz yetirir
Gevezedir gödük sıçan

SU AKAR EŞMAL EŞMAL

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Yusuf Ziya DEMİRCİ

Kaynak: Âşık Seyfi

1.
Su akar eşmal eşmal
Güzelliğin başa düşman
Eloğlunu dost seçme
Yüzü dost kalbi düşman

2.
Kara koyun etli olur
Kavurması tatlı olur
Dul yerine varan kız
Ölmez ama dertli olur

TAHTAKURUSU

Yöresi: Kayseri/Develi
Derleyen: Mehmet ÖZBEK

Kaynak: Cemal PAKNE

1.
Ağşam olunca kederim artar
Zalım tahtakurusu ettiğin yeter
Ufacık iğnesi zehirden beter
Usandım elinden tahtakurusu

2.
Varamam yatağa canım sıkılır
Ne kadar teklifsiz gelir sokulur
Yukarıdan aşağıya tek tek dökülür
Yaktın vücudumu tahtakurusu

3.
Sarılmış boynuma hakkını ister
Şaşırdım Allah'ım yolumu göster
Ufacık yavruların koynumda besler
Usandım elinden tahtakurusu

4.
Alacağı var gibi sıkı sarılır
Elimi değersem karnı yarılır
Yatağa geç varsam bana darılır
Şaşırdım elinden tahtakurusu

5.
Her koğuşta elli altmış kişi var
Her biriyle ayrı ayrı işi var
İnci gibi kırılası dişi var
Usandım elinden tahtakurusu

6.
Vücudumda yara oldu sızılar
Günde bin tane yavru kuzular
Hiçbirini tutamaz avcı tazılar
Bulamadım çaresini tahtakurusu

7.
Tam akşam olunca kederim artar
Tahtakurusu ettiğin yeter
Ufacık iğnesi zehirden beter
Usandım elinden tahtakurusu

8.
Bu da bir böcüktür yuvasız gezer
Deve katarını yastığa dizer
Bunların elinden kim olsa bezer
Bitirdin bizleri tahtakurusu

9.
Zehire boyanmış sivri iğnesi
Günde on beş yavru yapar annesi
Gözümü yumunca yürür hepisi
Aldattın bizleri tahtakurusu

TOMARZA'NIN DAĞLARI

Yöresi: Kayseri/Tomarza
Derleyen:

Kaynak: Kasetten yazıldı.

1.
Tomarza'nın dağları
Üzüm vermez bağları
Üzüm verse bağları
Evlenir oğlanları
Nar geliyor
Yana yana bu ayrılık zor geliyor
Ah nerelerde yatıyor
Şafak atıyor

2.
Arpam ekili kaldı
Sapı dikili kaldı
Ben sevdim eller aldı
Boynum büküldü kaldı
Nar geliyor
Yana yana bu ayrılık zor geliyor
Ah nerelerde yatıyor
Şafak atıyor

3.
Elmanın irisini
Kim yemiş yarısını
Beni alacak kadın
Toplasın bohçasını
Nar geliyor
Yana yana bu ayrılık zor geliyor
Ah nerelerde yatıyor
Şafak atıyor

4.
Tirtikli tas kenarı
İçinde yedim narı
Küstürdüm yolda koydum
Kurdale saçlı yâri
Nar geliyor
Yana yana bu ayrılık zor geliyor
Ah nerelerde yatıyor
Şafak atıyor

UZUN TARLANIN UCU

Yöresi: Kayseri/Sarız
Derleyen: Ahmet Z. Özdemir

Kaynak:

1.
Uzun tarlanın ucu
Çift gezer iki bacı
Büyüğü şöyle böyle
Küçüğü can ilacı

2.
Dağdan geliyor dağdan
Elinde sarı yağdan
Senin derdin değil mi
Beni böyle sarartan

3.
Altınım turalıdır
Sevdiğim buralıdır
Gelme, geçme karşımdan
Yüreğim yaralıdır

4.
Altınım var el gibi
Ne duruyon el gibi
Sen benimsin ben senin
Kazanılmış mal gibi

5.
Altını ezdireyim
Sarrafa bozdurayım
İpek mendil değilsin
Cebimde gezdireyim

VAN'IN YOĞURDUNDAN AYRAN MI OLUR

Yöresi: Kayseri/Hacılar
Derleyen: Mustafa ÖZDEMİR

Kaynak:

1.
Van'ın yoğurdundan ayran mı olur
Yanıyor ciğerim, derman mı olur
Gurbet ellerinde, bayram mı olur
Gel yârim bayramı, beraber idek

2.
Van'ın dağlarına, asker yolladım
Yana yana, ardı sıra ağladım
Allah'ın emrine, belim bağladım
Gel yârim bayramı, beraber idek

VURULDUM ARKADAŞ BEN DE VURULDUM (TALAS TÜRKÜSÜ)

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Ahmet Şükrü ESEN

Kaynak:

1.
Vuruldum arkadaş ben de vuruldum
Çayır çimen yoz otlara sarıldım
İhtiyar pedere şundan darıldım
Çek kamayı da kan damlasın sinemden
Ben ayrılmam vatanımdan sunamdan

2.
Koydular arabaya ağrıdı yanım
Çok çalıştılar da durmadı kanım
Ardımdan ağlasın validem hanım
Çek kamayı da kan damlasın sinemden
Ben ayrılmam vatanımdan sunamdan

3.
Darağacının dibinde bir sürü koyun
Biçildi kefenim ılıdı suyum
Nişanlım duymadan kabire koyun
Çek kamayı da kan damlasın sinemden
Ben ayrılmam vatanımdan sunamdan

4.
Konya yolları da büktü belimi
Demir kelepçe de sıktı kolumu
Kimler ister şu gençlikte ölümü
Çek kamayı da kan damlasın sinemden
Ben ayrılmam vatanımdan sunamdan.

YILAN AKDI KAMIŞA
(SARI KIZ)

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Mehmet ÖZBEK

Kaynak: Osman GONALGA

1.
Yılan akdı kamışa
Su neylesin yanmışa
Mevlâ'm sabırlar versin
Yârinden ayrılmışa… Hele yandım sarı kız
Aman aman sarı kız
Nasıl yatıyon bensiz
Seni dinsiz imansız

2.
Sarı saçın yaşdurur
Yel eser dolaşdurur
Şu benim mektubumu
Yâre kim ulaşdurur… Hele yandım sarı kız
Aman aman sarı kız
Nasıl yatıyon bensiz
Seni dinsiz imansız

3.
Sarısın seçemedim
Gözelsin geçemedim
Sen benden geçtin ama
Ben senden geçemedim… Hele yandım sarı kız
Aman aman sarı kız
Nasıl yatıyon bensiz
Seni dinsiz imansız

YÜCE DAĞ BAŞINDA FENER Mİ YANAR

Yöresi: Kayseri/Develi/Köseler Köyü
Derleyen: Savaş EKİCİ

Kaynak: Köy Kadınları
Notaya Alan: Savaş EKİCİ

1.
Yüce dağ başında fener mi yanar
Her kulun başına devlet mi gonar
Geyinmiş guşanmış gül gibi yanar
Yayla sana yedi benlim vardı mı
Yayla sana yedi benlim vardı mı
Arşın ellim gulaç gollum gondu mu

2.
Yüce dağ başında kar kater kater
Eşinden ayrılmış bir keklik öter
N'ediyim arının verdiği balı
Yâr ile yaylasam kâr bana yeter
Yayla sana yedi benlim vardı mı
Arşın ellim gulaç gollum gondu mu

3.
Yüce dağ başına harman geç olur
Sürülür savrulur saman çec olur
Sevip sevip ayrılması güç olur
Yayla sana yedi benlim vardı mı
Yayla sana yedi benlim vardı mı
Arşın ellim gulaç gollum gondu mu

4.
Yüce dağ başından indiremedim
İndirip dalına konduramadım
N'ediyim yârimin güzel olduğunu
Boyunu boyuma uyduramadım

YÜKSEKLİKTEN NAMLI NAMLI KARIN GÖRÜNÜR

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Yusuf Ziya DEMİRCİ

Kaynak:

1.
Yükseklikten namlı namlı karın görünür
İnkinikte güzellerin salınır
Kimya dedikleri sende bulunur
Kokar burcu burcu gülün Erciyaş

2.
Eksilmez başında dumanın kışın
Var mıdır dünyada senin bir eşin
Sorsam suvallisem on bin var yaşın
Dünyanın binasın bilin Erciyaş

3.
Keramet var toprağında taşında
Tor sığınların da şahin beşikte
Kalamaklı'da Kadıncık başında
Kırık kırık eser yelin Erciyaş

4.
Karacaoğlan der ki şenlik bulunmaz
Arap at yorulur gönül yorulmaz
Güz gelince hiç semtine varılmaz
Yamandır Tekir'in belin Erciyaş

YÜRÜ BiRE PINARBAŞI

Yöresi: Kayseri/Bünyan/Ganışıh Köyü
Derleyen: Mehmet ÖZBEK

Kaynak: Gani ÖZER

1.
Yürü bire Pınarbaşı
Acep karın kalktı m'ola
Boynu uzun aplak sığın
Çığırından saptı m'ola

2.
Hoş akar Munzur'un gözü
Tez gelir Kaynar'ın yazı
Koca ırmak tutar buzu
Acep garbi söktü m'ola

3.
Arada menziller yelişir
Çıkmış düşmanım gülüşür
Çerkez beğ ele çalışır
Acep Avşar battı m'ola

4.
Geri dönmek benim derdim
İçerimde yanar ördün
Goyak goyak belli yurdun
Lale, sünbül bitti m'ola

5.
Der Seyid'im söyler ağlar
Nic'oldu kâhyalar beğler
Yüksek olur bizim bağlar
Guggusu öttü m'ola

2.2. UZUN HAVALAR

BENDEN SELAM SÖYLEN O NAZLI YÂRE (Bozlak)

Yöre: Kayseri/Sarıoğlan
Derleyen: Hüseyin ASLAN

Kaynak: Hüseyin ASLAN

1.
Aman…
Benden selam söylen o nazlı yâre ey vay yâre oy
Bir soluk karşımda ey yavru dursun da gitsin
Heç e'yolmaz yarelerim sızılar
Yaremin hatırını ey yavru sorsun da gitsin

2.
Aman…
Yavru şahin avladıydım bazınan ey vay yâre oy
Yâr gelir geçerdi ey yavru türlü nazınan
Balı pestil etmiş koca dutunan ey
Yâr gelsin elinen sorsun da gitsin ey

3.
Aman…
Hüseyin'im kurtulmadı beladan ey vay yâre oy
Yâri bize nasip eyle Yaradan
Çekim ki kurtulam ben bu yaradan ey
Yâr gelsin yaramı sarsın da gitsin ey

HASTA DÜŞTÜM DE TUTMAZ ELİM KALEMİ

Yöresi: Kayseri
Derleyen: Songül ALKAN

Kaynak: Kadir ALKAN

1.
(aman) Hasta düştüm de tutmaz elim kalemi
Acep ben de görür müyüm sılamı
Söyleyin pedere benden selamı
Yadigâr resmime baksın ağlasın

2.
Pederim ağlar da evladım derse
Öldü demen deyin gitti askere
Felek çarkımızı çevirdi terse
Feleğe gahrını etsin ağlasın

3.
Memlekete haber yazdım garalı
Mektubumda gara haber sıralı
Anamın da zaten bağrı yaralı
Perişan saçını yolsun ağlasın

HER NE ZAMAN GÖRSEM SENİ EVEREK DAĞI (Bozlak)

Yöre: Kayseri
Derleyen: TRT Müzik Dairesi

Kaynak: Ahmet Gazi AYHAN

1.
Her ne zaman görsem seni Everek Dağı
Yüreğimde bir incecik sızı var
Ah ile geçirdim ömrümün çağı
Şu alnımda ne bitmedik yazı var
Çoğu gitti şu ömrümün azı var
Anam azı var

2.
Yosunlardan ayakları kaydı mı
Yavru şahin gibi boyun eğdi mi
Sarı saça mor menevşe değdi mi
Şu alnımda ne bitmedik yazı var
İskarpinde bir incecik tozu var
Aman tozu var

3.
Söyle karlı dağlar gel insaf eyle
Nerdeyse dağlar yavrumu söyle
Vay söyle
İki elim böğrümde merhamet eyle
Çoğu gitti şu ömrümün azı var
Şu alnımda ne bitmedik yazı var
Anam yazı var

İLK AKŞAMDAN YÜKLEDİLER GÖÇÜMÜ (Bozlak)

Yöre: Kayseri/Bünyan
Derleyen: TRT İstanbul Radyosu

Kaynak: Adnan TÜRKÖZ

1.
İlk akşamdan da yüklediler göçümü
Bilen bilmeyene de (ah anem) desin suçumu
Babamın evine de geldiğim gece
Ben ağlarım yavrum (ey) çeker içimi

2.
Haki pantol giyinci de dar demedin mi
Talime çıkıncı da (ah anem) zor demedin mi
Azrail de gelip canın alırken
Sılada nazlı yârim (ey) var demedin mi

3.
Ağ odana gara taban yatırdım
Saya saya da ben günleri yetirdim
Eller tezkeresin alıp gelirken
Ben yârimin künyesini getirdim

KÜÇÜKTEN GÖRMEDİM ANA KUCAĞI (KATIRCIOĞLU BOZLAĞI)

Yöre: Kayseri/Niğde
Derleyen: Nurettin ÇAMLIDAĞ

Kaynak: Zekeriya BOZDAĞ

1.
Küçükten görmedim de ey ana kucağı
Koçyiğit yatağı da ey damlar bucağı
Bir yiğit hapsolmakla söner mi ocağı
Gülüm gonca iken soldurdun felek
Ahrete yaralı gönderdin felek

2.
Niğde damlarına verdim özümü
Delbet Boğazı'na diktim gözümü
N'iderdim de aldım elin kızını
Söyleyin devlete durmak olur mu
Allah'tan gelene karşı konur mu

3.
Katırcıoğlu der ki kırıldı dalım
Yerimden kalkmağa kalmadı halım
Ben sana ne yaptım ey kanlı zalım
Gülüm gonca iken soldurdun felek
Ahrete yaralı gönderdin felek

MARAŞ ALTI YANAR MÜRD OLUR

Yöre: Kayseri
Derleyen: TRT İstanbul Radyosu

Kaynak: Adnan TÜRKÖZ

1.
(aman) Maraş altı (da) yanar yanar mürd olur
Her sineği (de) bir alıcı kurd olur
Sen gelmezsen (de) yüreğime derd olur (derd olur)
Kalk birader gidelim
Sılaya doğru, ataya doğru
Vatana doğru

2.
(aman) Aşağıdan gelen (de) Türkmen sucusu
Yürekten mi çıkar aney gardaş acısı
Gardaş gardaş der de ağlar bacısı
Kalk birader gidelim
Sılaya doğru, ataya doğru
Vatana doğru

MECNUN'A DÖNMÜŞÜM BİLMEM GEZDİĞİM

Yöre: Kayseri/Sarız
Derleyen: İhsan ÖZTÜRK

Kaynak: Hacı BAYRAK-Haydar BAYRAK

1.
Mecnun'a dönmüşüm bilmem gezdiğim
Dağlar mıdır, sahra mıdır, çöl müdür
(Uy amman amman yâr amman amman)
Dostun bahçasına girip derdiğim
Lale midir, sümbül müdür, gül müdür
(Uy amman amman yâr amman amman)

2.
Aşk değil mi beni derde düşüren
Ferhat gibi yüce dağlar aşıran
(Uy amman amman yâr amman amman)
Beni nazlı yârdan ayrı düşüren
Adu mudur, engel midir, el midir
(Uy amman amman yâr amman amman)

3.
Gevheri der bulmam kimseden vefa
Dost diye kimseyle sürmedim sefa
(Uy amman amman yâr amman amman)
Hubların âşığa ettiği cefa
Âdet midir, erkân mıdır, yol mudur
(Uy amman amman yâr amman amman)

ŞEKER DAĞI'NIN HİÇ EKSİLMEZ GIRCISI

Yöre: Kayseri
Derleyen: TRT Müzik Dairesi

Kaynak: Ahmet Gazi AYHAN

1.
Şeker Dağı'nın da hiç eksilmez gırcısı
Yüreğimden çıkmaz (ah anam) gurbet acısı
Evde ağlar durur n'eyleyim bir tek bacısı
Yol ver de geçeyim Şeker Dağları
Sılada bıraktım gözü ağları

2.
Şeker Dağı'nda da avcılar gezer
Beni böyle yaptı n'eyleyim (ah zalım) kader
Yağlı kurşun yedim (ah anam) bağrımı ezer
Yol ver de geçeyim Şeker Dağları
Sılada bıraktım gözü ağları

2.3. OYUN HAVALARI

ADANALI

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Mehmet DELİHALİLOĞLU (Emmi)

Derleyen:
Notaya alan: Hikmet TAŞAN

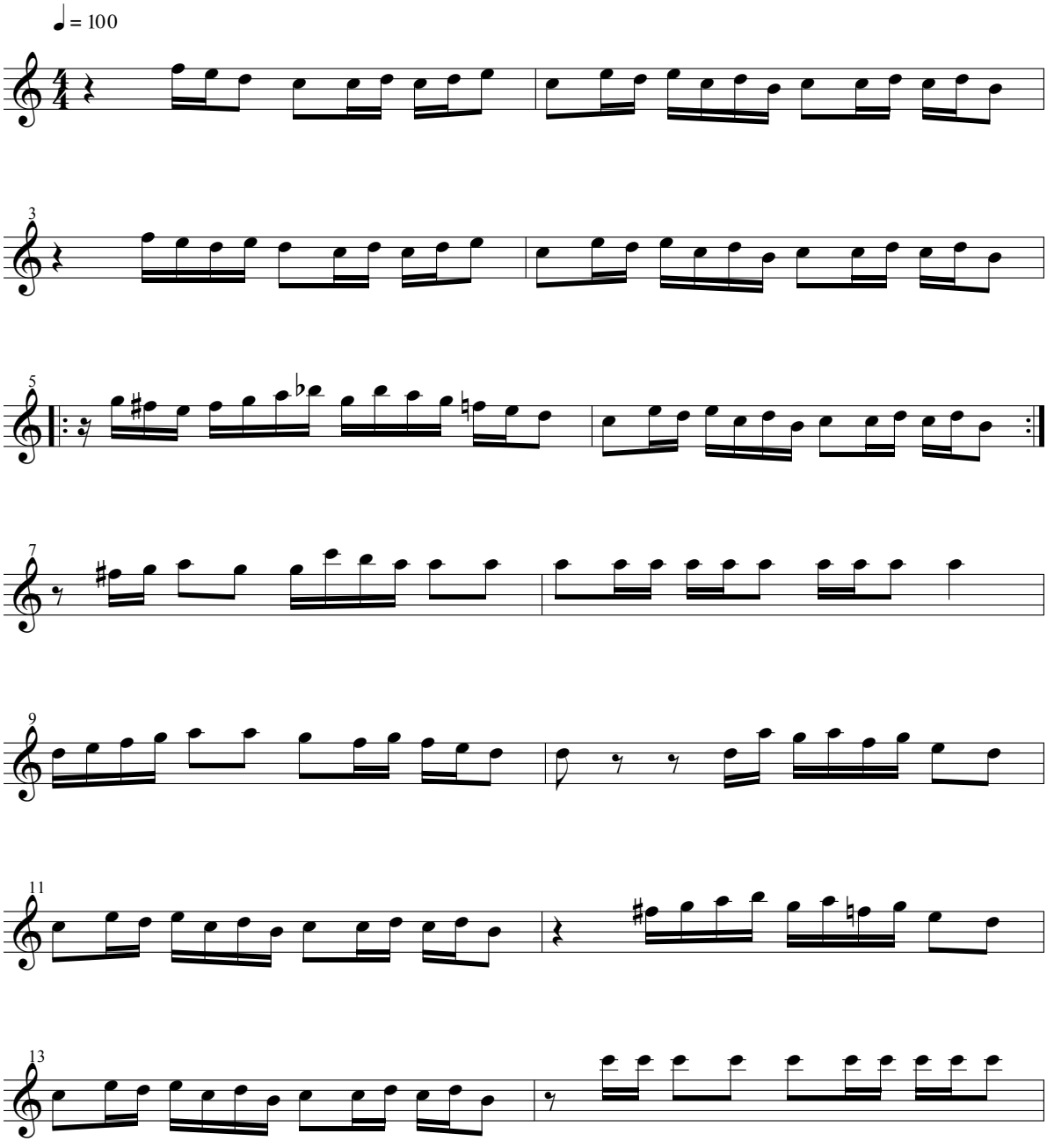

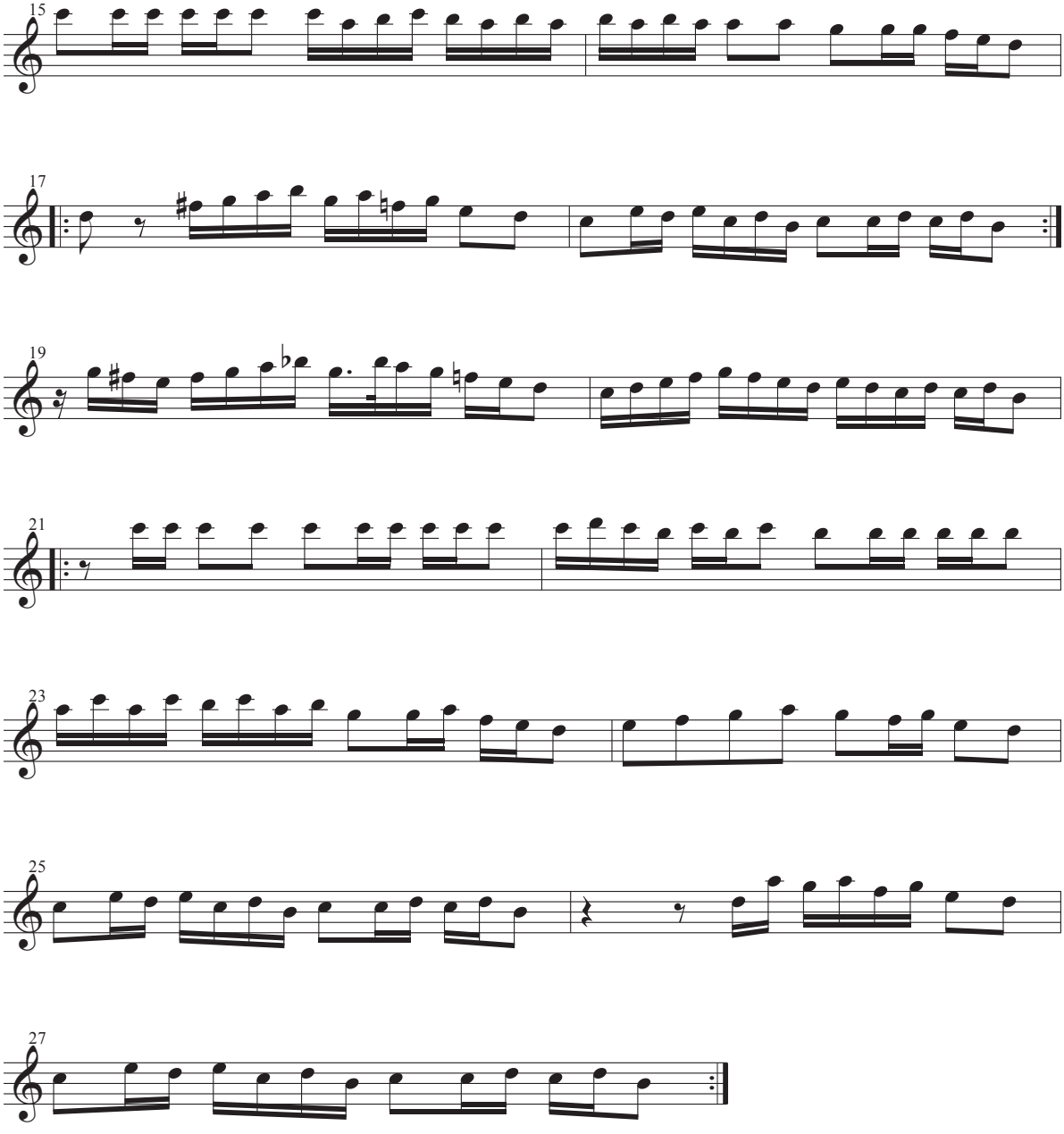
15
17
19
21
23
25
27

AVŞAR AĞIRLAMASI (Oyun Havası)

Yöresi: Kayseri / Tomarza

Notaya alan: Okan AVŞARKOCAOĞLU

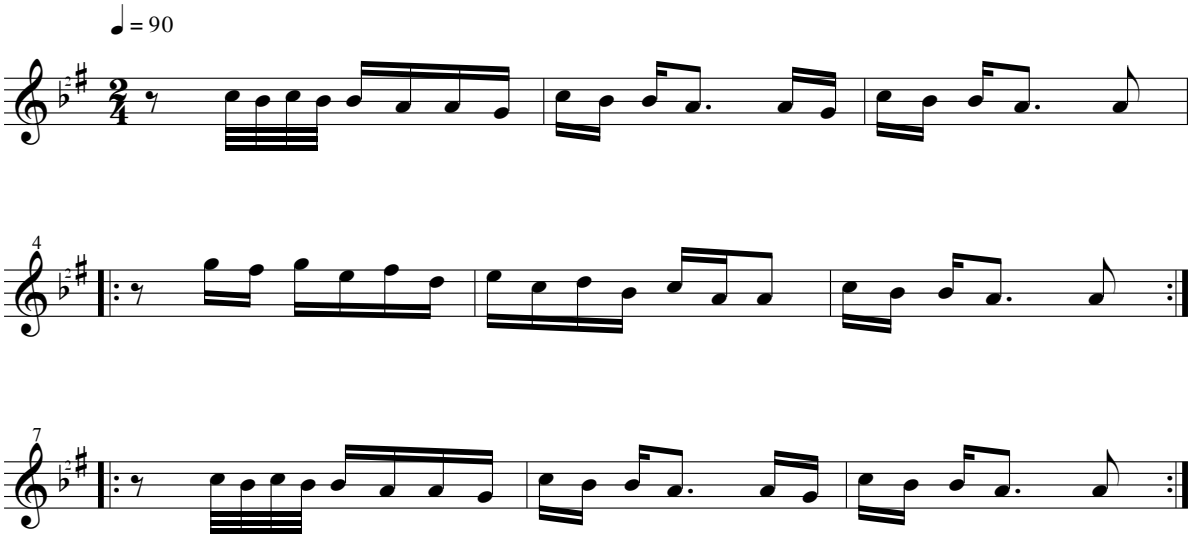

BÜNYAN HALAYI (Ağırlama)

Yöresi: Kayseri / Bünyan
Kaynak kişi: Adnan TÜRKÖZ

Derleyen: Ahmet YAMACI
Notaya alan: Ahmet YAMACI

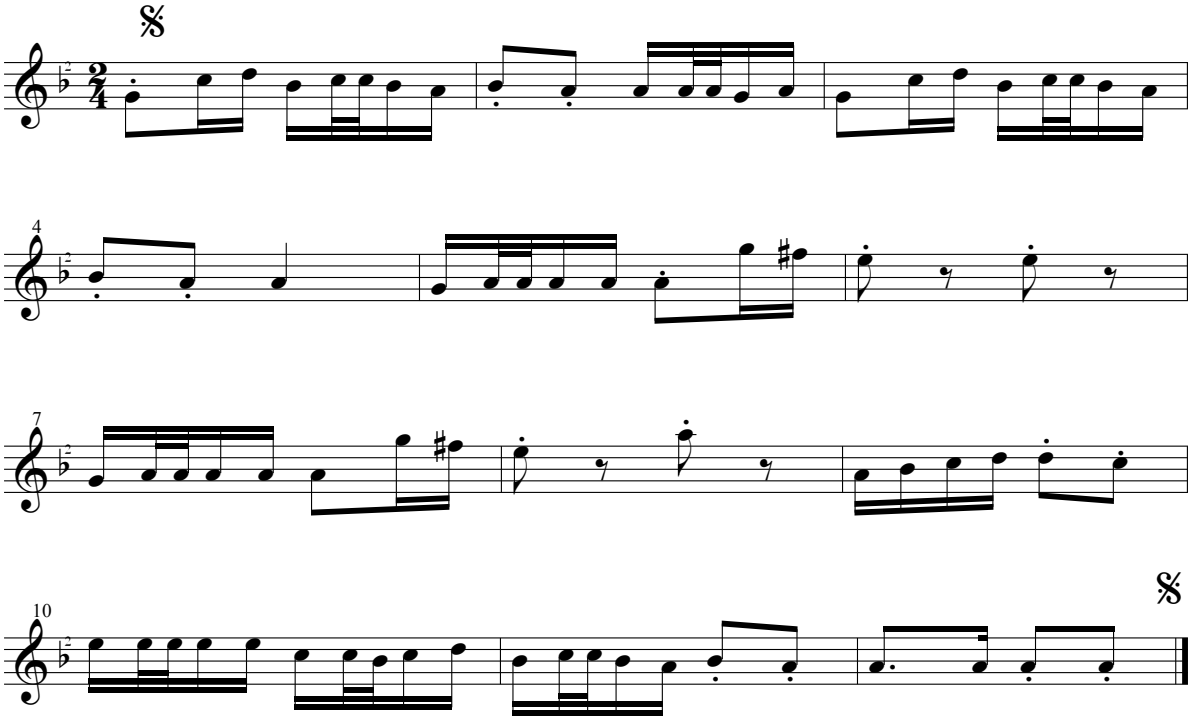

CİRİT HAVASI

Yöresi: Kayseri / Bünyan
Kaynak kişi: Adnan TÜRKÖZ

Derleyen: Adnan TÜRKÖZ
Notaya alan: Yücel PAŞMAKÇI

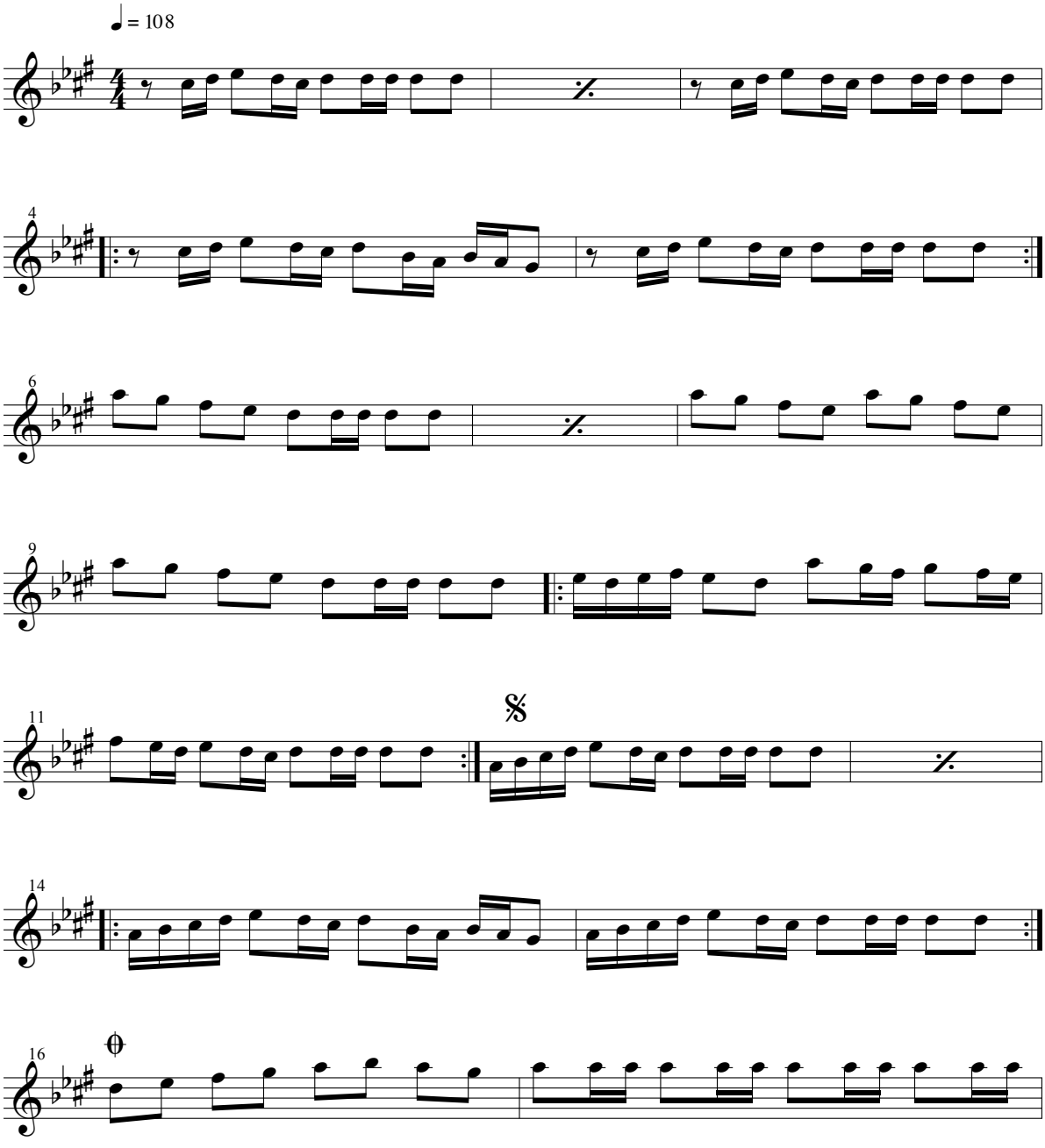

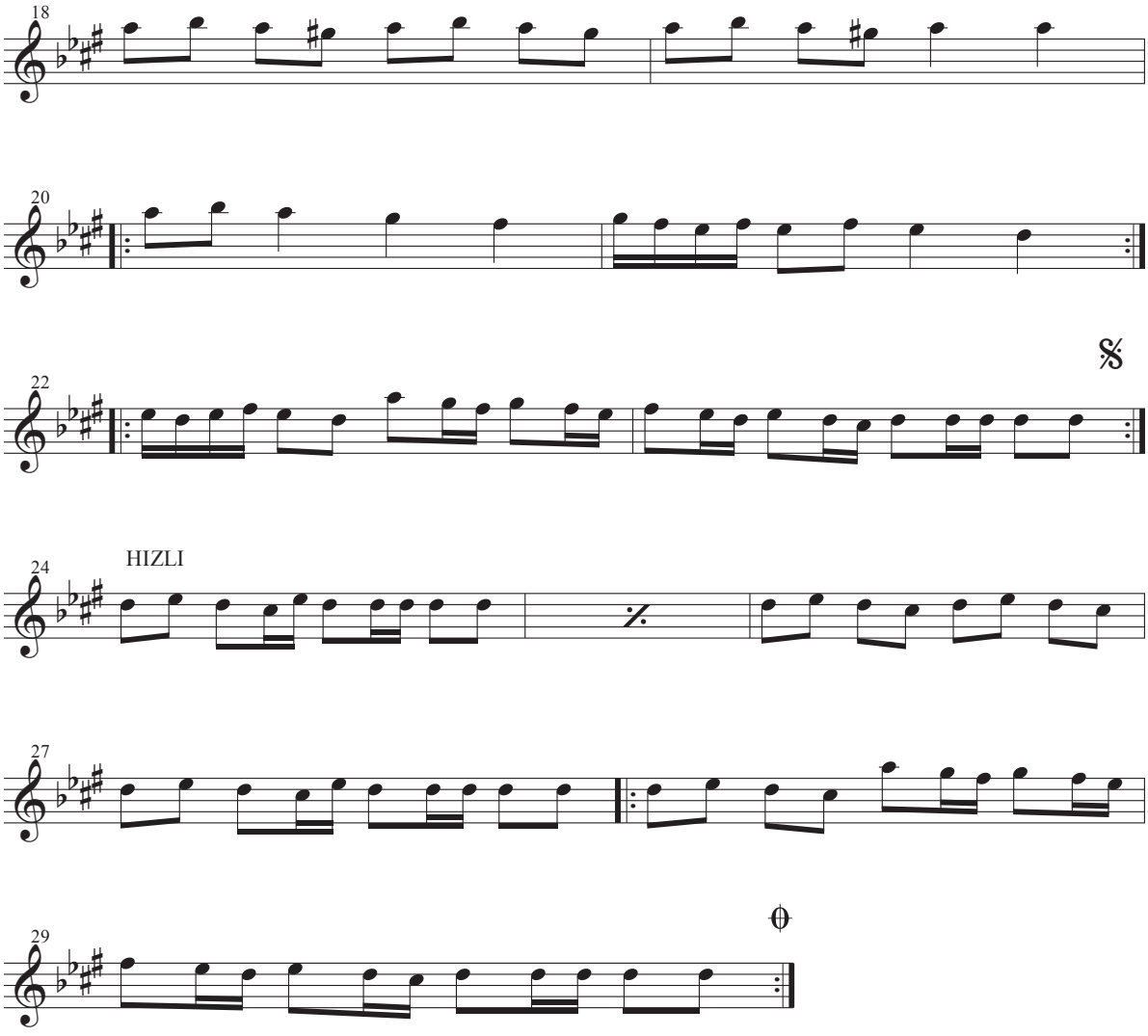
18
20
22
24
HIZLI
27
29

EMMİ ZEYBEĞİ

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Mehmet DELİHALİLOĞLU (Emmi)

Derleyen: Murat KAVUNCU
Notaya alan: Şaban UYAN

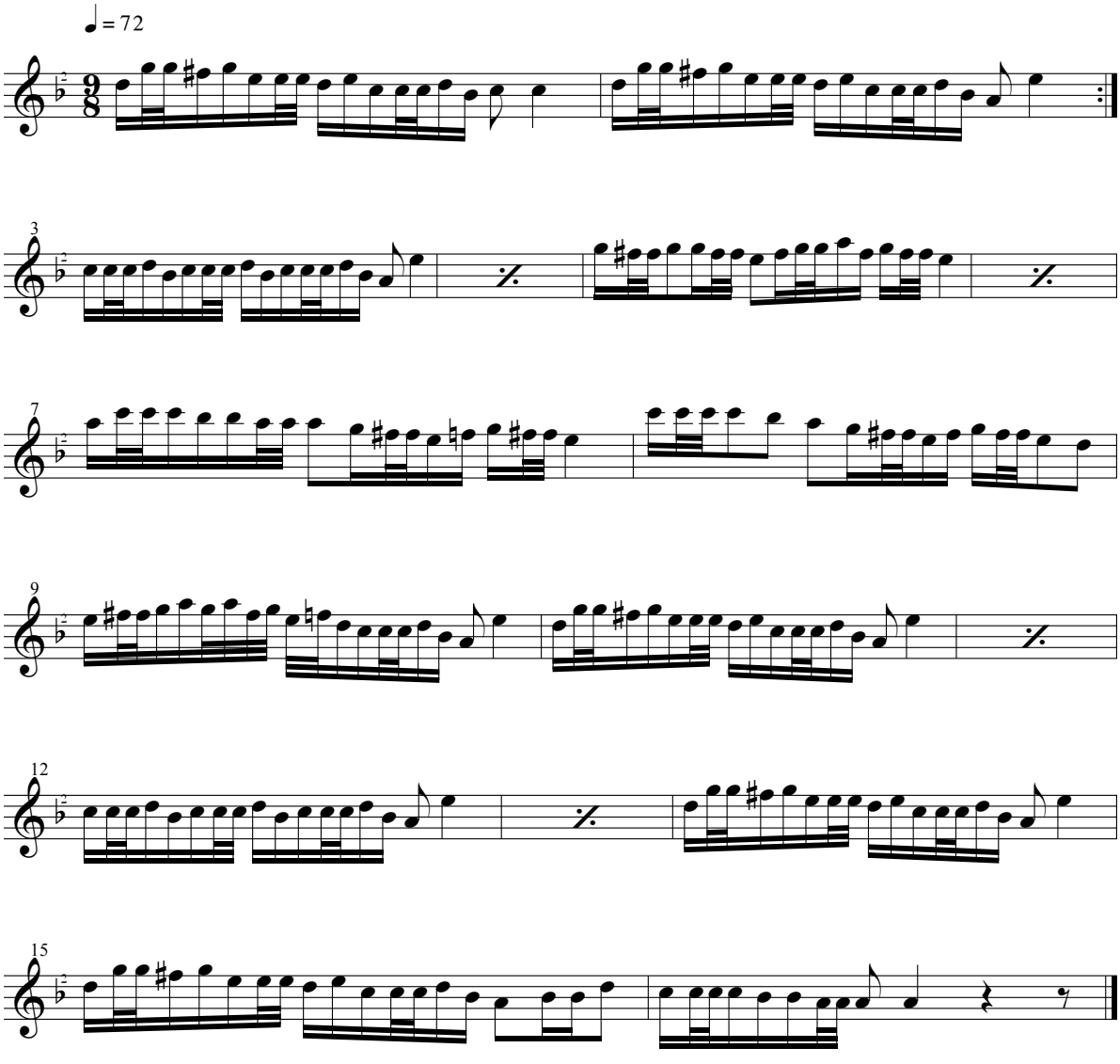

KAYSERİ PEŞREVİ (Saz Havası)

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi:

Derleyen: Emin ALDEMİR
Notaya alan: Emin ALDEMİR

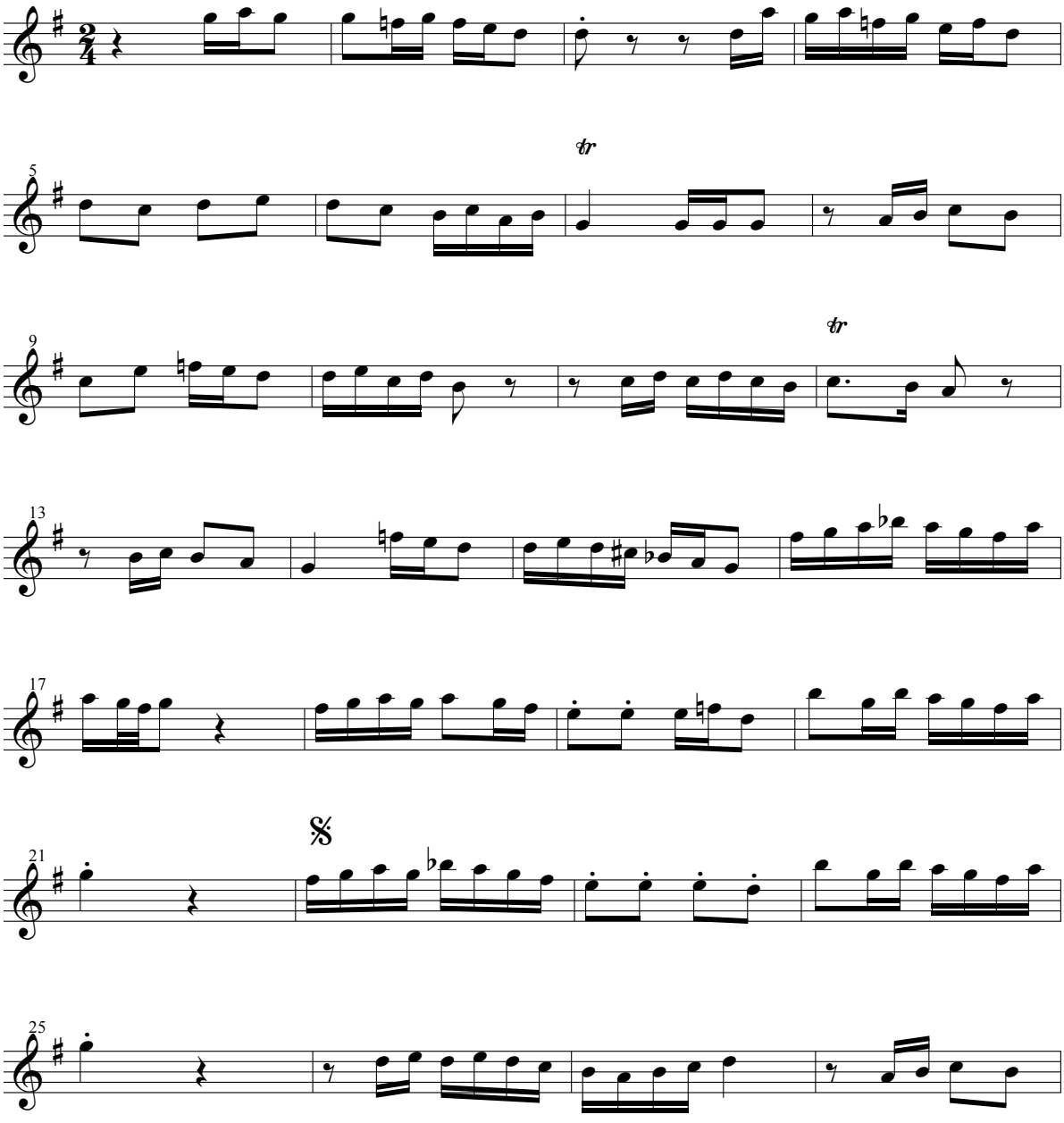

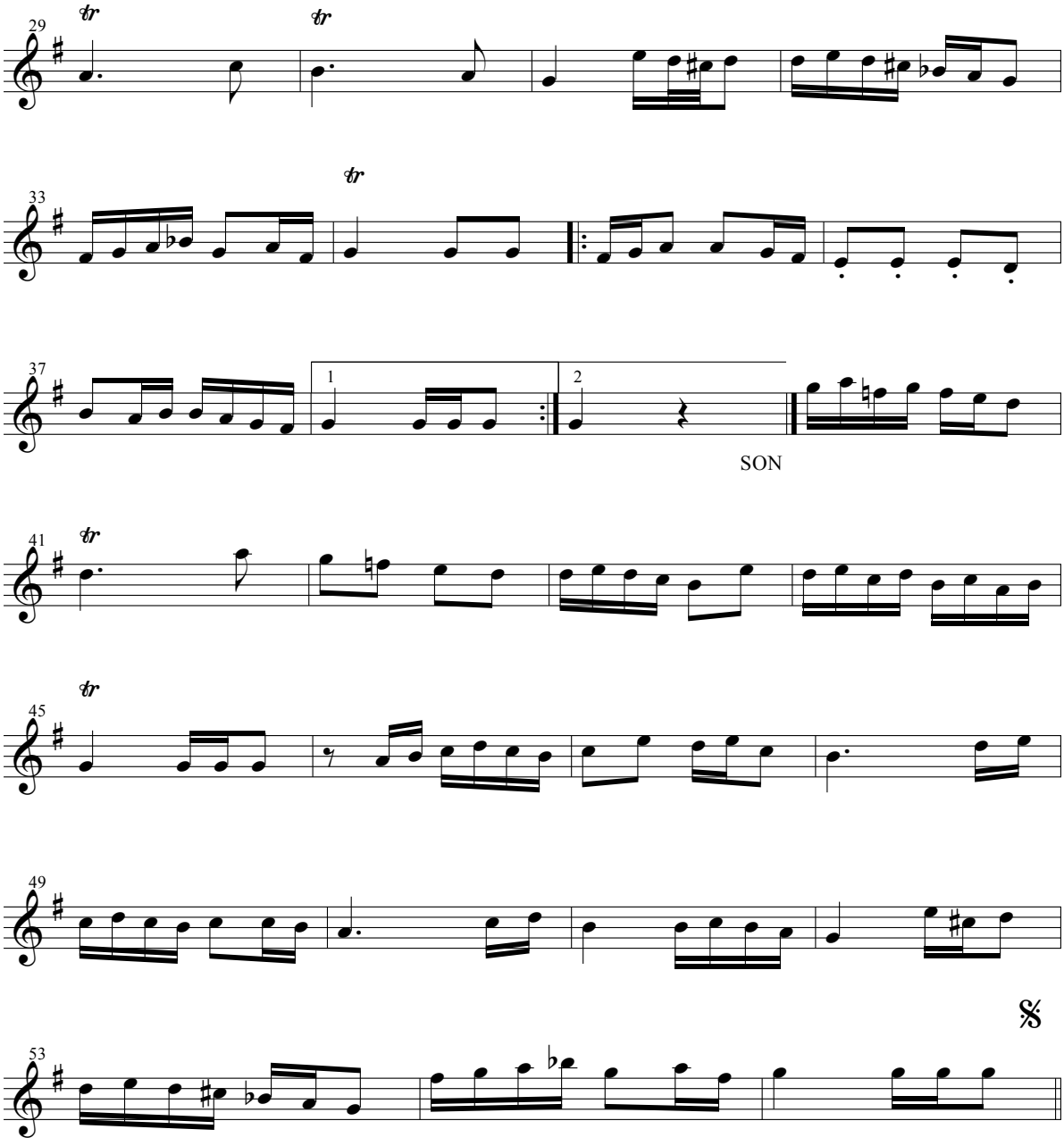
29
33
37
1
2
SON
41
45
49
53

OMUZ HALAYI

Yöresi: Kayseri / Bünyan
Kaynak kişi: Adnan TÜRKÖZ

Derleyen: Ahmet YAMACI
Notaya alan: Ahmet YAMACI

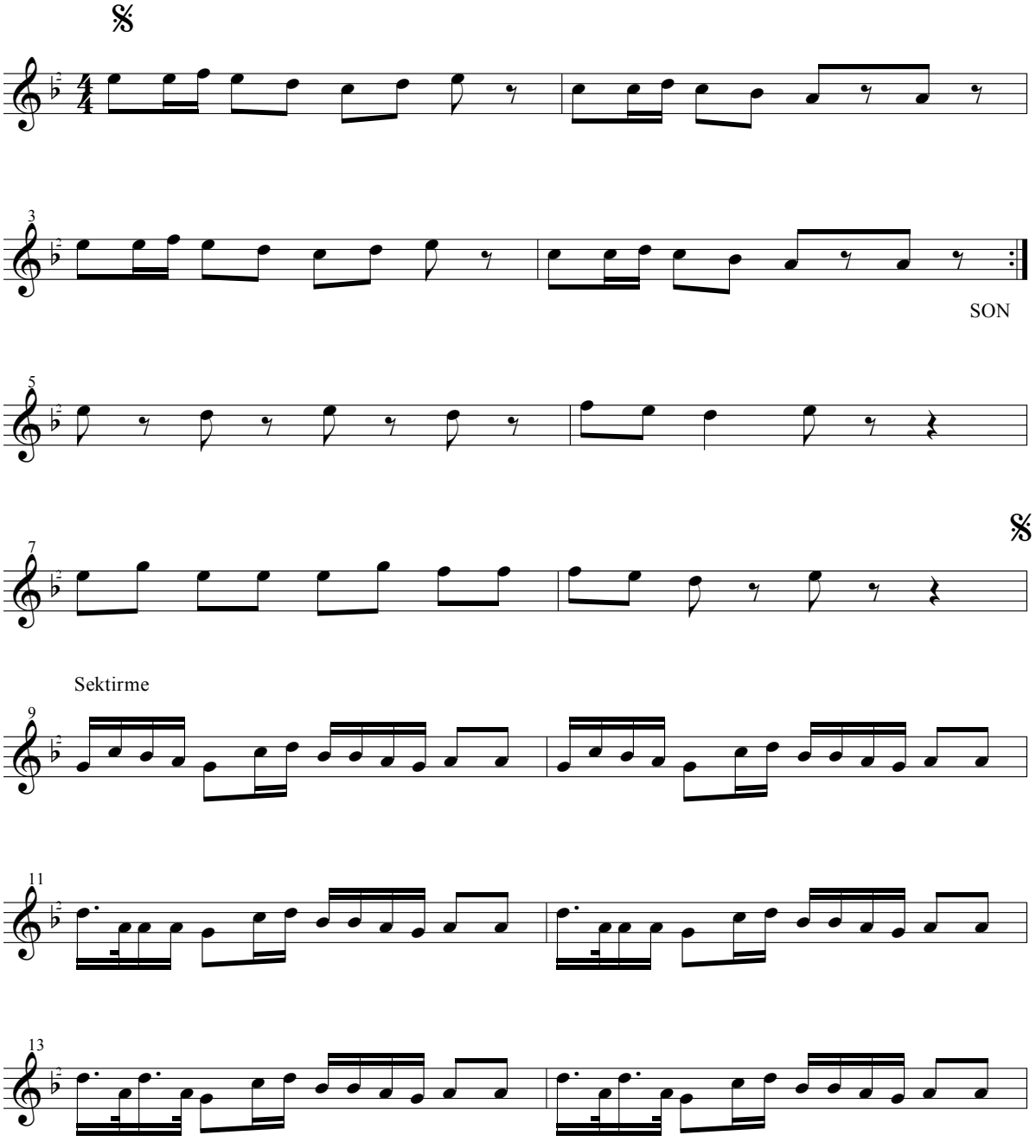

Üç Ayak

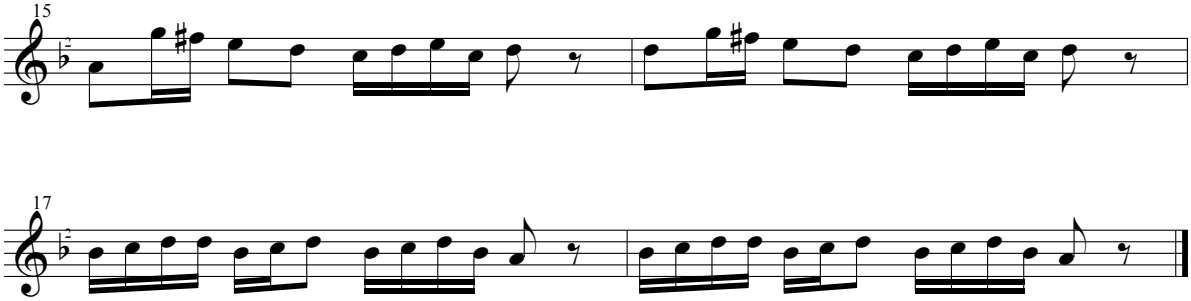

OYUN HAVASI (1)

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Emmi

Derleyen: Ahmet YAMACI
Notaya alan: Ahmet YAMACI

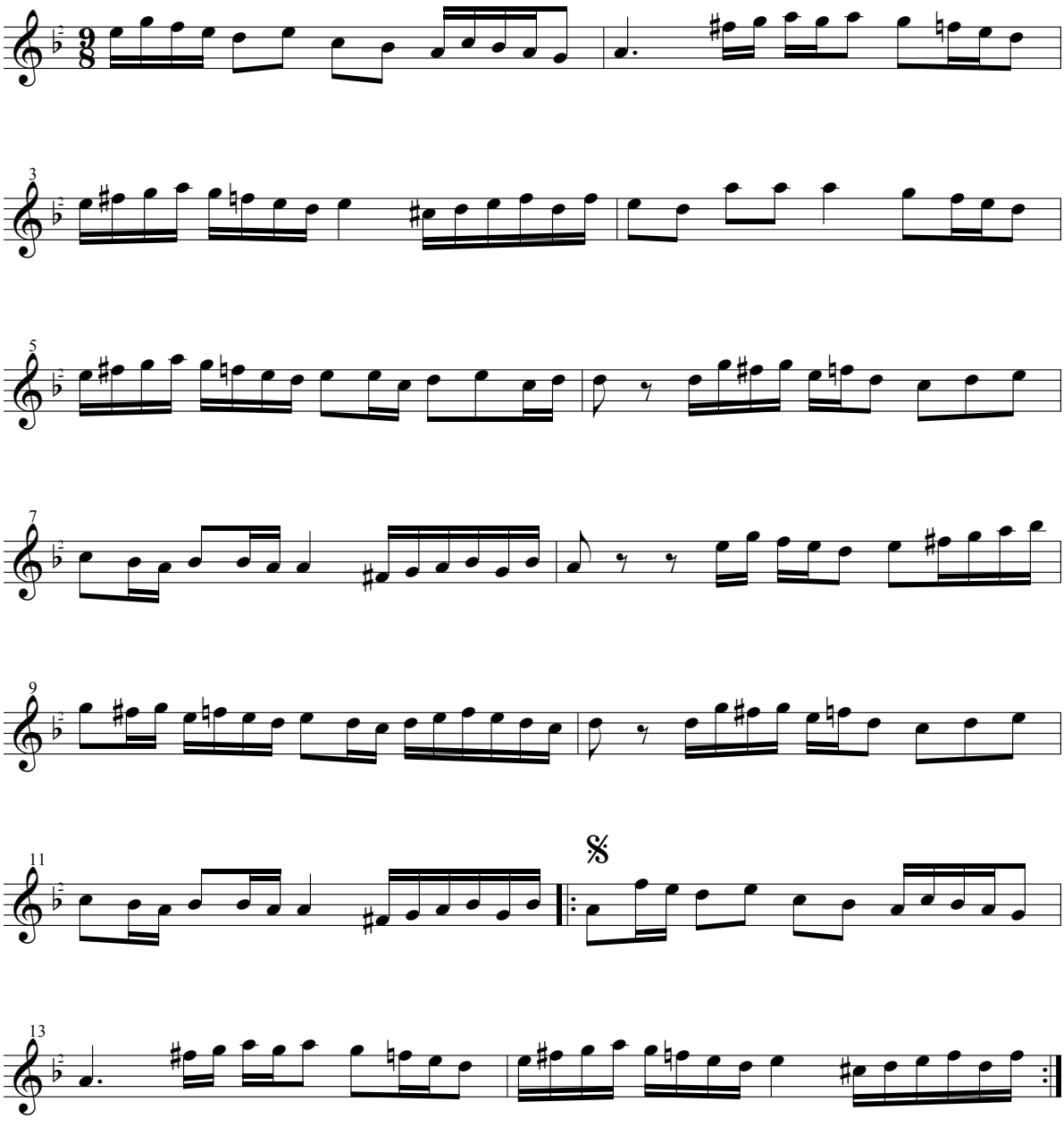

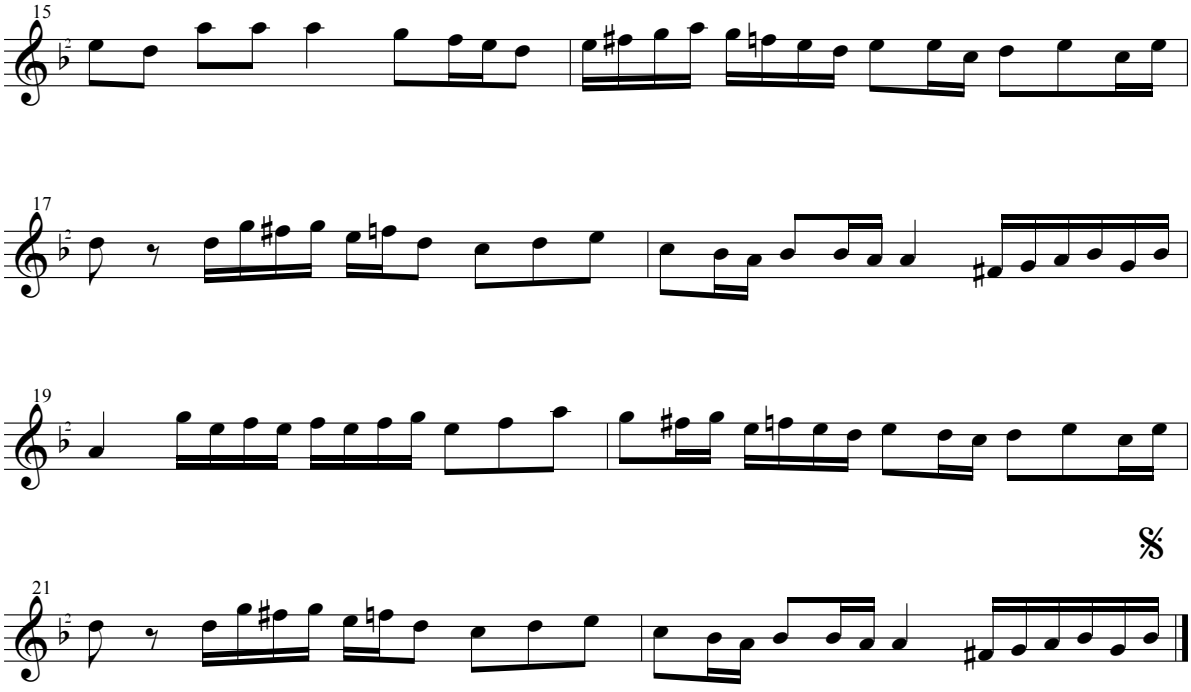
15
17
19
21

OYUN HAVASI (2)

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi: Ahmet Gazi AYHAN

Derleyen: Ahmet Gazi AYHAN
Notaya alan: Yaşar AYDAŞ

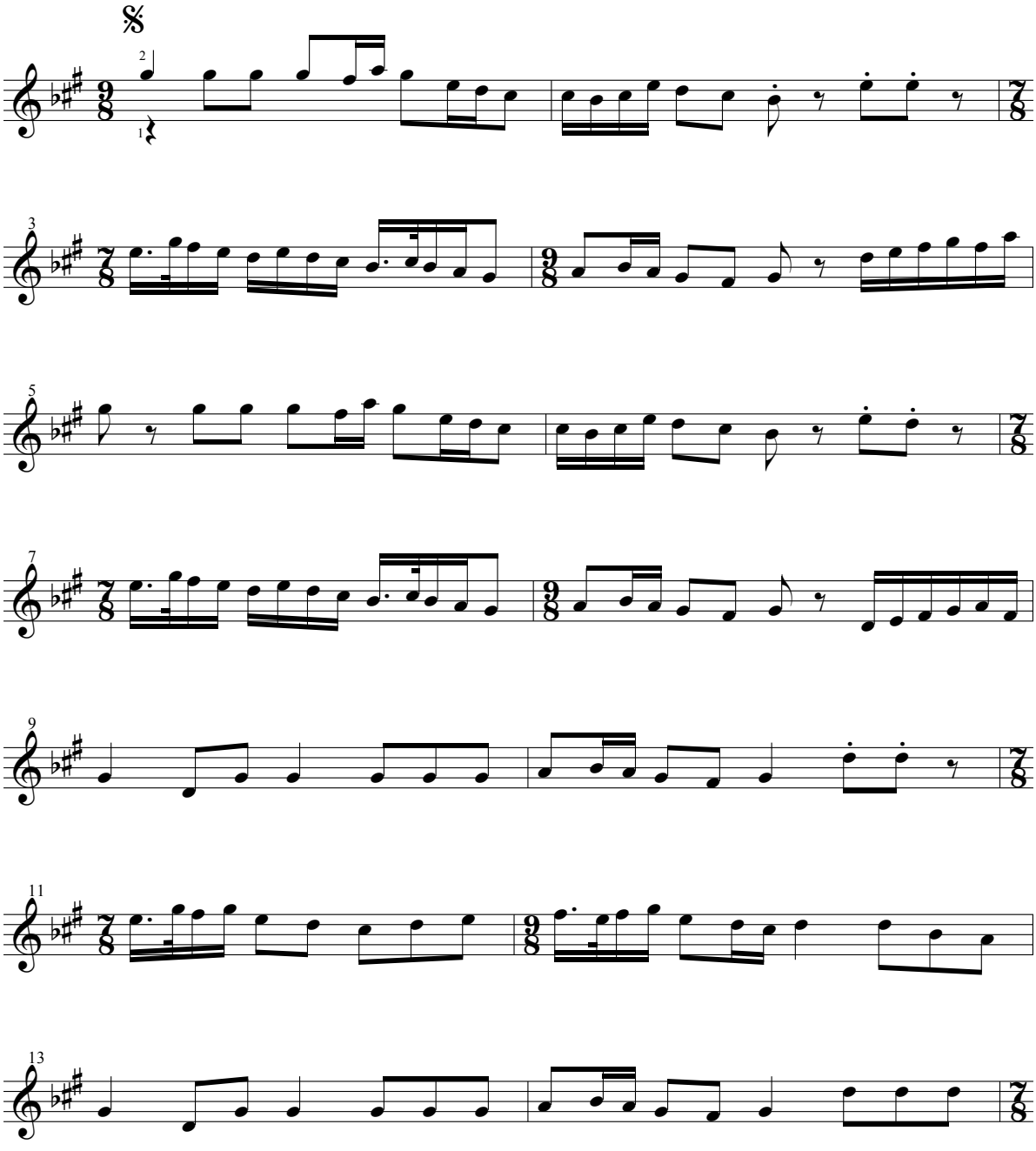

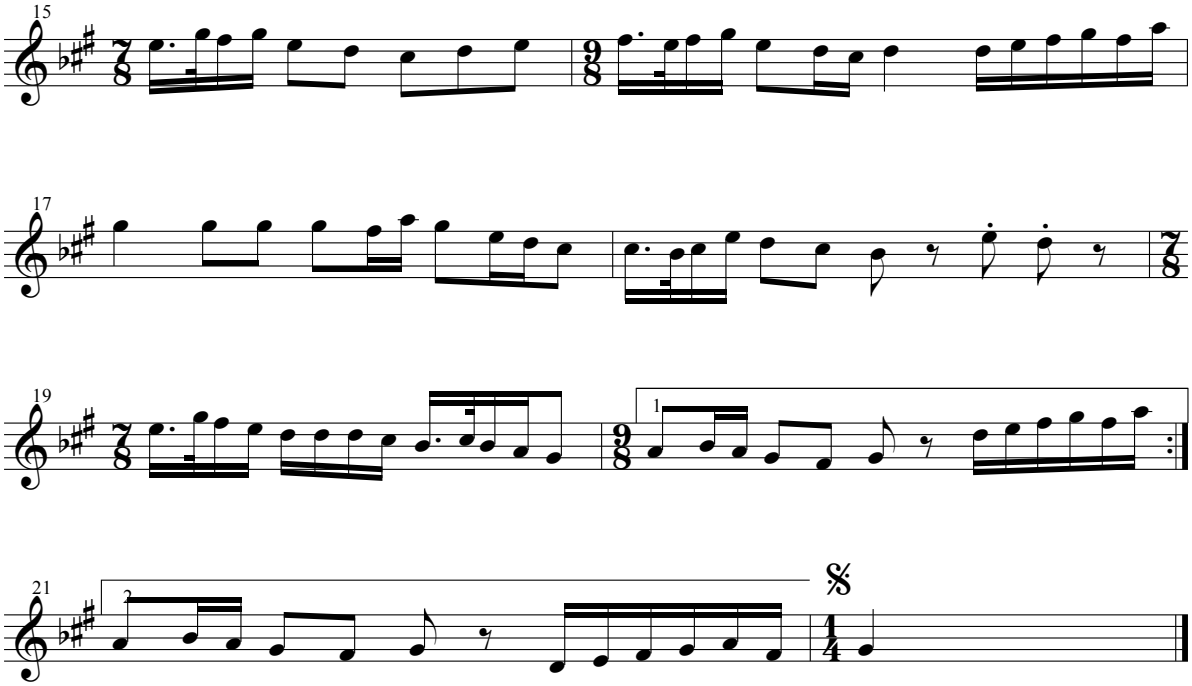
15
17
19
21
1
2

SAZ HAVASI

Yöresi: Kayseri
Kaynak kişi:

Derleyen: Ahmet YAMACI
Notaya alan: Ahmet YAMACI

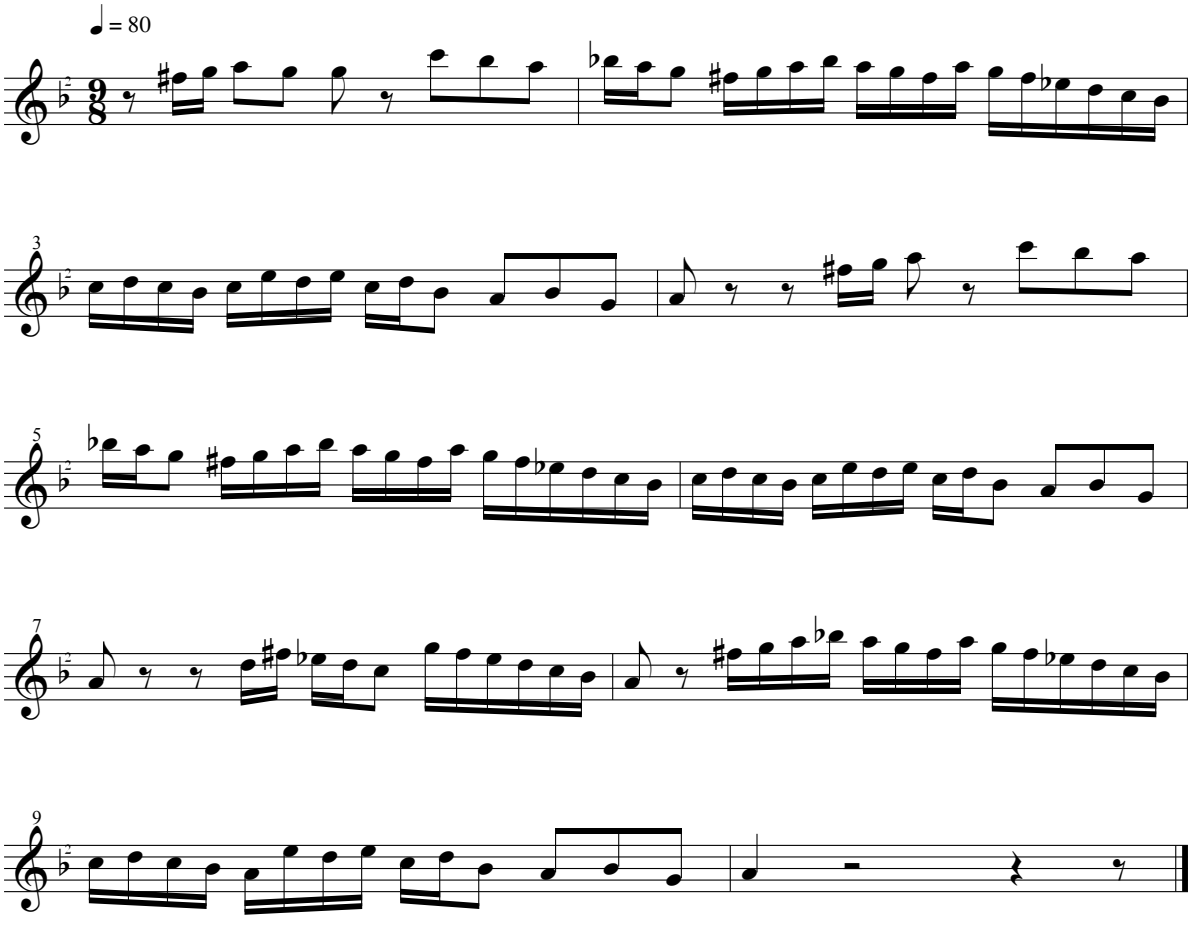

SİN SİN

Yöresi: Kayseri / Bünyan
Kaynak kişi: Adnan TÜRKÖZ

Derleyen: Adnan TÜRKÖZ
Notaya alan:

q = 112

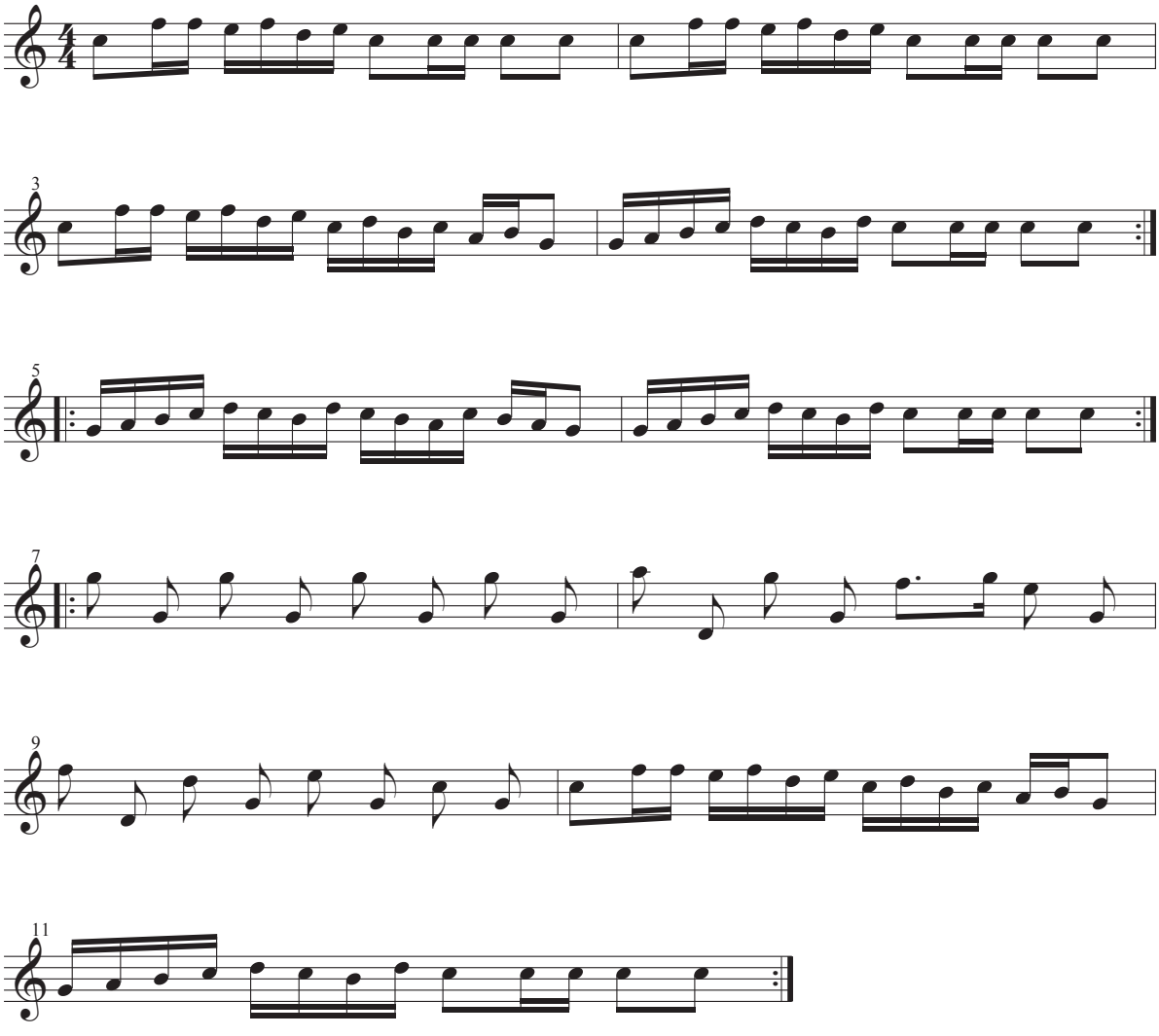

EKLER

EK-1

TÜRKÜLER NEYİ ÇIĞIRIR?

Hafıza, Dil, Metafizik Bağlamında Türkülerin Anlam Dünyası

Dursun ÇİÇEK

Bunca erler evliyalar
Türkü sever türkü söyler
Görür gözlü enbiyalar
Türkü sever türkü söyler, Türküm diyen
Neşet Ertaş

Bu yazıya başlarken kavramsal çerçeve ile ilgili birkaç açıklama yapmak zorundayım. Bir yazıda sembolik bir dil kullanacaksanız yazılanın anlaşılması, en azından yanlış anlaşılmaması için bunu yapmak zorundasınız. Türkü dar anlamıyla Türki biçiminde "Türk'e ait olan" anlamında kullanılır. Bu tanıma elbette katılıyorum. Lakin ben bu yazıda türkünün Türk'e ait olan dar anlamının ötesinde insana ait olan yanını somutlaştırmaya çalışarak, onun hafıza boyutuna, ortak dil boyutuna ve metafizik boyutuna değineceğim. Diğer deyişle türkü derken sadece Türk'ün yakarış biçimi değil, genel anlamda insanın yakarış biçimini kastediyorum. Bizde türkü, bir başkasında şarkı olarak nitelenen şeyin özünde aynı olduğu bir gerçektir. Afrika'daki bir ağıt ile Amerika zencilerinin terennümü olan blues'un, Kızılderililerin bozlakları ile İranlıların veya Çinlilerin uzun havalarının anlam bakımından farklı olduğunu düşünmüyorum. Bir Endülüs flamenkosunda, Portekiz fadosunda, Arjantin tangosunda, Ladino ağıtında, Kızılderili bozulamasında varoluşsal olarak insanın aynı ortak duygu ve bilinç etrafında birleştiğine inanıyorum. Bu bağlamda türküyü bizatihi öz olarak insana ait bir ses, bir ifade biçimi, bir terennüm ve bir duruş/oluş olarak tanımlıyorum. Dolayısıyla bu yazıda türkünün varoluşsal anlamı üzerinde durarak, onun imgesel boyutuna dikkat çekerek, gerek muhayyilede ve gerekse müşahededе neye tekabül ettiğini açıklamaya çalışacağım.

Ayrılık/Türkünün Varoluşsal Anlamı

Mevlana Ney'in iniltisini anlatırken kamış üzerinden bir ayrılıktan şikâyeti ve onun hüznünü, feryadını, figanını, ağıdını dillendirir. Ney, kendini oluşturan kamışın sazlıktan ayrılmasının derdini sızısını anlatır. Ondan çıkan her ses ve nefes ayrılığın acısı, uzaklığın hüznü, özlemenin çığlığıdır. Kamış sazlıktan ayrılarak Ney adıyla bir varlığa kavuşmuştur lakin bu ayrılığı ortadan kaldırmamakta, üstelik ayrılıkla beraber Ney'e varoluşsal bir sorumluluk yüklemektedir.

Mevlana'nın burada anlattığı elbette ki temsili bir anlatımdır ve gerçekte insanın hikâyesidir; Hakk'ın

gönlünden, kalbinden, ilminden varlık kazanarak bu dünyaya gelen insanın, o gönülden, kalpten, ilimden, cennetten ayrılığının hikâyesidir. Onun içindir ki tıpkı Ney gibi insan da bu ayrılığı her an ve her dem hisseder, yaşar, terennüm eder. Uzaklığın ve hasretin bilincindedir insan. Cennette yaptığı hata sonucu tövbe etse de Hakk'a verdiği bir söz vardır. Hakk'ın kendisini gönderdiği dünyada ahdini yerine getirecek, ahdini yerine getirirken hem hatasına hayıflanacak hem uzaklığın hasretinde yanacak, bunu dua, zikir ve gözyaşı ile bezeyerek bazen bir figan, bazen bir ağıt, bazen bir yakarış olarak tecessüm ettirecektir. Bu onun için bu dünyada bir hal, bir yaşama biçimi olacaktır. Belki de hüznün figanı o yasak ağaçtan yediklerinde, kendilerini bildiklerinde başladı. Tekrar oraya gidene kadar da sürecek. Nitekim sufilere göre Hz. Âdem bu dünyaya indikten sonra hem cennetten ayrı düşme ve cennet özlemi hem de Havva'dan ayrı düşme ve Havva özlemi ile 300 yıl ağlamıştır. Ayrılık acısına ağıtlar yakmıştır.

Cennette yasak ağaçtan yiyerek kendinin farkına varan insan, sesiyle ve nefesiyle tövbe ederek yakındı. Ahdetti. Aslında ayrılığın feryad u figanı ve ağıtı o zaman başladı. Belki de bunun içindir ki bizim türkülerde yaktığımız bu ayrılığın ağıtıdır. Yasak ağaçtan yiyen Âdem ve Havva'nın şahsında bütün insanların çığlığı, bozulaması, çırpınışıdır. Hz. Davud'un mezmurlarında saklanan hüzün, Hz. Yakub'un oğlu Yusuf'un gömleğindeki gözyaşı, Hz. Yusuf'un kara zindanlardaki sabrı, Tur dağındaki ateş, Mısır'da kör kuyunun başındaki Züleyha, Hira'daki o deruni yolculuk her daim o ilk yakarışın, çığlığın ve feryadın figanıdır. Hz. Âdem'in ağıtlarından birer temsildir. İşte türkü, insani bir duruş ve tavır olarak böyle bir anlama, böyle bir bağlama sahiptir. Neşet Ertaş'ın altını ve üstünü çizdiği

Bunca erler evliyalar
Türkü sever türkü söyler
Görür gözlü enbiyalar
Türkü sever türkü söyler

terennümü bu varoluşsal hakikate işaret eder. Peygamberlerden başlayarak, evliyalara ve dervişlere yapılan bu gönderme bir tesadüf olarak telakki edilemez. Bu haliyle türkü, insanın içsel yolculuğunun (tövbe boyutu) dışsal yüceliğe bir yakarışıdır. Öyleyse türkü, tövbeden, duadan, ağıttan ayrı düşünülemez.

Dünya hüznün ve ayrılığın mekânıdır. Ancak dünya (Leyla) aynı zamanda güzeli/cenneti çağrıştırır; çünkü güzel olarak yaratılmış, insana bir şey hatırlatmak için ayet, remz, işaret olmuştur. Öyleyse bu dünyada insan her daim güzelin derdinde olacaktır. Güzelin derdini ise, dağlar ile taşlar ile konuşarak, seher vakti yârin kapısını çalarak, gönül dağında zikrederek, yârin hasreti ile yanıp tutuşarak dile getirecek, hayatının merkezi kılacaktır.

Diğer taraftan dünyada gurbettedir insan. Bu yanıyla türkü, gurbetin sesidir. Türkü, cennette muhayyilesinde/hatırında kalan sesin taklidi ile bu hayatta yaptığı yolculuğun sesi ve nefesidir. Ses ve nefes ise gayb'ın eşiğidir. Gönül bizim geleneğimizde Allah'ın evidir. İnsan ise Hakk'ın binası. Öyleyse türkü, gören için tecellidekі nefes ve ahenk, tezahürdeki ses ve ritimdir.

Dua/Zikir/Ayin Eksenli Bir Yolculuk

İnsanın türkü ile yakarışı hakikatte yaratıcıya yönelişten başka bir şey değildir. Hz. Davud Aleyhisselamın mezmurlarını okuduğunuzda, bir insan ancak böylesine yakarabilir dersiniz. Uzaklığın, hasretin, kavuşma isteğinin, sabrın şiirin de ötesinde sanki bir feryad u figan boyutunda terennümdür mezmurlar. Allah'a peygamber vasıtası ile nasıl gidileceğini gösterir. O bu açıdan bakıldığında bir ilahidir ve hakkın, hakikatin söylemidir. Ancak insan açısından, söyleniş ve hitap biçimi ile içsel bir musikidir. İnsanın özünün öze akmasıdır. İnsanın özünün öze akması ise zikir ile olur. Zikir Hakk'tan gayrısını yok ederek, hakikat yolunda Hakk'a ulaşma çabasıdır. Dolayısıyla hem ayinsel yönü hem de söyleniş biçimi ile gön-

lün ve kalbin türküsünü çağrıştırır.

Türkü kaynak olarak ilhama tekabül eder. Belki de bunun için tabiatın sesinde aranması tesadüf değildir. Çünkü daha önce de belirttiğimiz gibi tabiat iz ve gösterge olarak cenneti temsil eder. Cennetten bu dünyaya yapılan zorunlu yolculuk bu kez insanın iradesi ile bu dünyadan cennete yapılmalıdır. İnsan haliyle yolda olan, diliyle her an duada ve yakarışta olandır.

Dolayısıyla peygamberlerin sünnetini taklit eden veliler, dervişler, şairler de sürekli bir yolculuk halini yaşarlar. Tasavvuf literatüründeki ilahiler, nefesler, virdler, cemler, semahlar, zikirler bu bağlamda değerlendirilmelidir. Nitekim bize göre bizim kastettiğimiz anlamda türkünün özü de kaynağı da budur. Dünya bir Leyla'dır ve dünya hayatı Leyla'dan Mevla'ya bir yolculuktur.

Sufilere göre musiki mana âleminin tecellileri ve tezahürleridir. Ses veya nefes ilahî bir anlama sahiptir. Sufi veya Hakk aşığının duyduğu her ses ilahî bir dil, ilahî bir müjde ve anlam taşır. Sema ve semah varlığın Varlık etrafındaki dönüşünü/zikrini temsil eder. Gazali'ye göre sema ruhun gıdası, Halil Cibran'a göre ise dilidir.

Hey erenler hak aşkına
Kalkın semaha dönelim
Gönüldeki dost aşkına
Kalkın semaha dönelim

Dargınlık gitsin aradan
Hoş görsün bizi yaradan
Üçer beşer bir sıradan
Kalkın semaha dönelim

O yokları var edene
Gerçek halın sır edene
Şükredelim yaradana
Kalkın semaha dönelim

Hak lokması yiye
Biz bu deme geldik niye
Allah Allah diye diye
Kalkın semaha dönelim

Âşık olan çalsın sazı
Aysın cümlemizin özü
Hak affetsin cümlemizi
Kalkın semaha dönelim

Garibim döndüm şaşkına
Hak yardım etsin düşküne
Gönüldeki dost aşkına

Kalkın semaha dönelim

Zuhurdaki ahenk ve ritim ancak aşkla bilinir. Aşkla bilinen ancak gönül dili ile aktarılır. Gönül dili ise gönülden gönüle giden yolun yolcularınca söylenen türkülerdir. Bundan dolayıdır ki Mevlana musikiyi cennetin kapılarının sesi ile temsillendirir.

Türkü metafizik bir dile sahiptir. Bunun içindir ki insan tabiatın türküsünü dinleyerek kendi türküsünü oluşturur. Çünkü türküsü olmayan insan yolda değildir ve neyi kaybettiğinin farkında olamaz. Tabiatın dilini bilmeyen de türkünün dilini oluşturamaz. İnsan rüzgârla konuşmayı öğrendiğinde, suyun sesini anladığında, ırmağın telaşını hissettiğinde, türküsünün anlam boyutunu daha da özden yaşar. Tabiatta her şey Allah'ın bir isminin tecelli ve tezahürüdür. Dolayısıyla onların söyledikleri, sesleri, nefesleri Hakk'ın tecellisidir. İnsanda hata olmakla birlikte tabiatta hata olmaz. Tabiat insanı yanıltmaz.

Dağın buluta sevdasını, ırmağın denize akarken ki telaşını, rüzgârın yapraktaki sevincini, yağmurun toprağa katılışındaki titreyişi bilen türküyü de bilecektir. Çünkü tabiatın türküsüdür insanın özünden akan. Dağdan buluta, ırmaktan denize, yağmurdan toprağa yakılan türkü, insanda ise gönülden gönüle yoldur.

Şiir ve musiki anlamın kelimelerden ve kavramlardan kurtulma çabasıdır. Bu anlamda türkü ve şiir aynıdır. Genel itibari ile şiirsiz türküye rastlansa da anlam itibari ile "şiirsiz" türkü olmaz. Sadece sese, nefese, inlemeye, ünlemeye dayalı bir türkü bile anlam olarak içinde bir şiir taşır. Şiir sözcüklerin bir ritimde ayinsel bir şuurla bir araya gelmesiyse, türkü de o şiirin ve duyguların aynı ritimde ayinsel bir şuurla bir araya gelmesidir. İnsan için aracılardan kurtuldukça Hakk'a yaklaşılır. Aracıların aracı olması dolayısıyla araçsallığı kalıcı olamaz. Her aracı aracılığını yapar ve insanı yolculuğunda bir üst makama taşır. Türkü ve şiir ise artık aracılıksızlık halidir. Onun içindir ki sözlü veya sözsüz türkülerimiz Hakk'ın eşiğinde söylenen, nefesten sese gelen teslimiyet ve aidiyettir. Bu hengâmede kelamı ortadan kaldırmak, uzaklığı, ayrılığı, dünyayı ortadan kaldırmaktır. Sese karışmış kelam kalemden soyunduğu gibi, kelimelerden ve kavramsal niteliklerinden bile soyunur ve o sadece mana boyutunda bir ses bir nefes haline gelir. Müziği kozmik ahengin ve ritmin tecellisi olarak gören Konfüçyüs toplumu ve hayatı anlamada müziğin bu metafizik boyutunun altını çizer.

Destanların, hikâyelerin, masalların, menkıbelerin, cenknamelerin şiirsel ve türküsel bir formda taşınması dikkatlerden kaçırılmamalıdır. Şiirleşen duygu ve türküleşen ses ve nefes insanı vecd boyutuna götürür. Geleneğimizdeki Hz. Ali cenknameleri, Battalgazi destanları etrafında oluşan ortak bilinç ve şuur önemlidir. Bu yanıyla şiir, türkü, ses, ritim ve ayin bütünleşmeyi sağlar ve tevhidi, yekpareliği temsil eder. Ortak dil, hafıza ve metafizik insanı ve toplumu aynı bütünün içine alır. Bunu da en yalın biçimde türküler gerçekleştirir.

Müzik ruhun gıdası olması itibari ile bir tedavi aracı olarak da kullanılmıştır. Bu durum onun metafizik boyutu ile ilgilidir. İnsanlık tarihi boyunca şifahanelerin neredeyse tamamında müzikle tedavi yöntemleri var olagelmiştir. Farabi Musiki kitabında hangi makamların hangi hastalıklara iyi geleceğinin derin ve uzun analizlerini yapar. Nitekim dinlediğimiz veya söylediğimiz bir türkünün sonucunda yaşadığımız hal, bir ortak şuur ve bilinç halinden başka bir şey değildir. Onun insana verdiği huzur ve sükûn hali ise teslimiyetle ilgilidir.

Bir İnsan Hikâyesi

Ahmet Hamdi Tanpınar bizde roman yoktur lakin eğer romanımız veya hikâyemiz aranacaksa türkülerde aranmalıdır der. Aslında bu söz birinci bölümde zikrettiğimiz insanın bu dünyaya geliş, bu dünyada yaşayış ve bu dünyadan yeniden geldiği yere gidiş hikâyesinin veciz bir biçimde özetinden başka bir

şey değildir.

Türküler cenazelerimizde ağıtlarımızdır, savaşlarda cesaretimiz, düşmana saldığımız korkumuz, zafer için attığımız çığlığımız ve naramızdır; düğünlerde ezeli ayrılığı bir nebze olsun unuturcasına vuslat sevincimiz, mutluluğumuz ve umudumuzdur.

Türkü insanın gönülden gönüle gelen ve giden yolculuğunun hikâyesidir. Bu hikâyeyi anlamak için türkünün dilini bilmek gerekir. Bir insan türküleri anlıyorsa zaten ortak bir dile sahip demektir. Çünkü türkü insanlığın Hakk karşısındaki ortak tezahürü, dilidir. Buna ister aşk dili denilsin isterse gönül dili denilsin fark etmez. Söyleyen insan da, okuyan insan da, dinleyen insan da aynı şeyi anlar ve hisseder. Türküde anonimleşme dediğimiz şey tam da budur. Anonim ya da geleneksel tabirle la edri diye nitelediğimiz türküler aşk dilidir, gönül dilidir, kalp dilidir, insanlığın ortak dilidir.

Türkünün dili varlık sırrının anlaşılmasında en önemli unsurdur. Sevda nasıl sırınan olursa, türküler de bir sırra matuftur. Bu sır Hakk'ın kendine yeryüzünde halife yaratma sırrıdır. İşte bu yüzdendir ki Şirazlı Ruzbahan Baqli'nin dediği gibi türkü esrar-ı rabbani'nin uyarıcısı, Hakk ile kul arasındaki sırdır.

Bir anadan dünyaya gelen yolcu
Görünce dünyaya gönül verdin mi
Kimi böyük kim böcek kimi kul
Marak edip heç birini sordun mu
Bunlar neden nedenini sordun mu

Varoluşundan yola çıkan insan Varlık'ı idrak ettiğinde ayrılığın farkına varır ve kamışını bilen Ney gibi o sırrın bilinciyle iniler durur. Varoluş bir sürekliliktir. Bir yol halidir. Varoluşunun sırrına Varlık sırrı ile eren insan, Varlık şuuru ile de ayrılığını sabırla süsler ve bu dünyadaki yolculuğunu tamamlamak için kimi zaman ağlar, kimi zaman bozular, kimi zaman iniler. İçinde yaşadığı dünyanın geçiciliğini bilir.

Garip bülbül gibi feryat ederiz
Cehalet (cahiller) elinde küskün kederiz
Hep yolcuyuz böyle gelir gideriz
Dünya senin vatanın mı yurdun mu

Anadolu insanının velilere ve dervişlere ermiş, ozanlara Hakk aşığı demesi boşuna değildir. Çünkü onların gözünde bu dünya bir yurt, bir vatan değildir. Geçicidir ve kaybettiklerinin işaretidir. Bir yolculuk mekânıdır.

Türkü sadece manevi yolculuğumuzu ve hikâyemizi değil, sosyal yolculuğumuzu ve hikâyemizi de anlatır. Biz türkülerle anlatırız derdimizi, sevdamızı, sevincimizi. Leyla tektir ama tecellisi çoktur. Kimi zaman yavrumuz olur, kimi zaman anamız kimi zaman ise yurdumuz. Kıtlıklarımızı anlatırız türkülerimizde, varlıklarımızı anlatırız. Yalnızlığımızı anlattığımız gibi vuslatımızı da anlatırız. Kimi zaman yüce dağ başında yağan kar olur üşür titreriz, kimi zaman ataşlarda yanar kül olur külümüzü savururuz. Göçlerimizin hikâyelerini anlatırız türkülerimizde. Türkü bizim bir anlamda doğal tecellimiz olur. Zaten türkü yapılmaz, bestelenmez, oluşturulmaz. Türkü yakılır. Yanmadan da türkü yakılmaz.

Türkü ve Bugün

Türkü bir hafızadır. Hafıza olması itibari ile ortak bir dildir ve ortak bir dil olması itibari ile insana bir metafizik alan sunar. Türkü söyleyen insan nasıl varlığın sırrının farkındaysa, türkülerle müşahhas-

laşan toplumlar da varoluş bilincinde varlıklarını sürdürürler. Nitekim bir toplumu değiştirmek onun hafızasını yok etmek, onun dilini ortadan kaldırmak veya onun metafiziğini anlamsızlaştırmakla doğru orantılıdır. Batılılaşma sürecinde türkülerin ilkellikle, köylülükle, sıradanlıkla nitelenip yok edilmeye çalışılmasının temel nedeni, gerçekte türküde somutlaşan insanı, milleti ve dünya görüşünü yok etme isteğidir. İşin paradoksal tarafı da şudur ki, söz konusu değişimin öncüleri kendi kültürlerini yok ederken, getirmek istedikleri kültürün düşünürlerinin sözlerinden ve türkü şuurundan bile habersizdiler. Oysa Platon diyor ki "Müziği değiştirirseniz, şehrin/devletin/sitenin düzeninin duvarları yıkılır."

Bizim bizden ayrılmamızın, koparılmamızın remzidir türkülerimiz üzerinden yapılanlar. Çünkü türküyü ilkel ve iptidai görmek Türk'ü ilkel ve iptidai görerek, ait olduğu dilden, hafızadan, tarihten ve metafizikten soyutlamak ve ona başka bir dil, hafıza, tarih ve metafizik giydirmektir. Ancak Yalçın Çetinkaya'nın da altını önemle çizdiği gibi belki de içinde yaşadığımız Batılılaşma ve modernleşme sürecinde modern dünyaya yegâne direnme kaynağımız türkülerimiz oldu. Biz nasıl bu dünyaya geçici gelişimizi ve ayrılık halini yaşayışımızı türkülerle dindirebildiysek ve yabancılaşma boyutumuzu, dünyaya ait olmama durumumuzu türkülerle dillendirdiysek, modern sekülerleşme ve yabancılaşma süreçlerine de türkülerle direndik. Çünkü biz bu dünyada gariptik ve garip olan dünya ile ilişkisini Hakkça temellendiren yalnızca insandı. İnsan dünya gurbetinden modernleşme gurbetine türkülerle karşı koyabildi. Bu da bizi aidiyet bağlamında diri ve canlı tuttu.

Bosna savaşında Dino Merlin düşmana gitarıyla söylediği, haykırdığı türkülerle direnerek sembolleşirken ruhunun esintisini coğrafyaya sirayet ettiriyordu. Savaşlara giderken kösler çalınması, mehter takımının söylediği türküler dünyevi beklenti ve hırslarla izah edilemez. Ötelerden gelen bir iz ve işaretle ötelere bir yol çizilir türkülerle. Türküyle çıkan bir ses veya söz kılıçtan keskince, kurşundan ağırcadır.

Bugün bizi tarihimizle kopmaz bir bağ içinde tutan türkülerimizdir. Türkü söyleyemeyen bir insanın varoluşsal bir anlamı yoktur. Çünkü onun aidiyet hissettiği ortak bir mekânı da yoktur. Türküyü bilmeyen insan veya toplumların bir hafızası, bir dili ve metafiziğinden söz edilemez. Modern dönemde, her durumda ve boyutta olduğu gibi, türküyü bekleyen en büyük tehlike türkünün imajı ve simülasyonudur. Bir şeyin zıttı o şeyin aslını diri tutarken, imajı ve simülasyonu yani sahtesi ise o şeyin yerine geçer. Ancak bütün bunlara rağmen, türkünün ilhama dayalı olması, kalb ve gönül boyutu, onun ortak dil, hafıza ve metafizik yanını her daim diri tutacaktır. Türkü dilde ise gönüldedir. Gönülde ise dildedir. Öyleyse kalp ile bağını koparmayan dil, türküyü yakmaya devam edecektir. Çünkü ancak gönülde yanan dile gelir.

EK-2

GESİ BAĞLARI TÜRKÜSÜ

Bayram Bilge TOKEL

Gesi, günümüzde Kayseri'nin bir mahallesi konumunda olan, bir zamanlar, özellikle bağları ve mesire yerleriyle meşhur bir yerleşim yeridir, kesin tarihi bilinmemekle beraber, bundan yaklaşık seksen doksan yıl kadar önce uzak bir diyardan, bir rivayete göre İstanbul'dan Gesi'ye gelin gelen bir genç hanımın yaktığı ve Gesi Bağlarının bir leitmotif (ana tema/temel motif) olarak tekrar edildiği için bu adla ünlenen türkü, Kayseri Yöresi Türküleri içinde söz ve müzik yönünden karakteristik özellikler taşıyan gerçek bir mahallî klasik örneğidir. TRT Halk Müziği Arşivi'nde kayıtlı iki ayrı versiyonundan 631 numaralı olan birincisini Muzaffer Sarısözen, Ahmet Gazi Ayhan'dan derlemiştir; 4026 sıra numarasıyla kayıtlı olanı ise hem kaynak kişisi ve derleyeni, hem de notaya alanı Ahmet Gazi Ayhan'dır. Birinci varyantı daha yaygın olan türküyü, halk müziği sanatçılarının yanında bugüne kadar farklı müzik türlerine mensup pek çok ünlü sanatçı okumuş, yorumlamıştır. Türkünün makamı uşşaktır.

Kayseri ile özdeşlesen ve şöhreti neredeyse Kayseri ile yarışan Gesi Bağları Türküsü 'nün her iki varyantının da Ahmet Gazi Ayhan'dan derlenmiş olmasının doğal sonucu olarak aynı söz, usül ve makam özelliklerine sahip olduğunu görüyoruz. Farklılık; birincisinin, gerçek anonimlik özelliği gösteren tüm köy türkülerinde olduğu gibi daha sade, gereksiz süs ve gösterişten arınmış kolektif dehanın izlerini taşıyan bir türkü olması; ikincisinin ise daha sanatkârane işlenmiş ve süslenmiş, bireysel yeteneğin kendini gösterdiği bir 'şehir türküsü' olmasıdır. Eserin bu yorumunu, özellikle Kayseri Yöresi Türkülerinin geleneksel tavır ve üslubuna hâkim olan Ahmet Gazi Ayhan'ın, bestecilik yeteneğinin de dürtüsüyle, bilinçli ya da bilinçsiz olarak, "geleneğin yeni bir dil ve üslupla ifadesi" anlamında başarılı bir çalışma olarak değerlendirmek gerekir.

Türkünün bazı yazılı ve sesli kayıtlarda değişik isimlerle yazılıp söylendiğini görüyoruz. Mesela, aslen Ürgüplü olan ama Kayseri yöresine ait pek çok türküyü 1940'lı yıllarda taş plaklara okuyarak meşhur eden Refik Başaran "Kersi Bağları" şeklinde söylerken; Prof. Dr. Ahmet Caferoğlu başkanlığındaki bir heyetin 1946 yılında yaptığı ağız derlemelerinin yer aldığı Orta Anadolu Ağızlarından Derlemeler adlı kitapta Osman Gonalga'dan "Gessi Bağları" adıyla derlendiğini görüyoruz. Mehmet Özbek'in Folklor ve Türkülerimiz kitabında da kaynak kişi Osman Gonalga ve türkünün adı "Gessi Bağları"dır. Ahmet Şükrü Esen'in Anadolu Türküleri kitabında ise diğer kaynaklarda bulunmayan bazı orijinal sözler de içeren 17 kupleden ibaret türkü, Gesi Bağları adıyla verilmiştir. Kayseri Valiliğinin yayını olan Kayseri ve Yöresi Halk Türküleri kitabında ise bazı sayfalarda "Gessili", bazılarında "Gesili" İfakat Nine'den derlendiği kaydedilen ve ikişer mısralık bağlantılarıyla âdeta her kuplesi beşer mısradan oluşan 23 kuplelik bir destanla karşılaşıyoruz. Cahit Öztelli'nin Evlerinin Önü kitabında, bazı kaynaklarda "Kayseri Sürmelisi" olarak geçen "Sürmeli" adıyla kayıtlı türkü de Gesi Bağlarının sözlerini çağrıştırmaktadır. Bazı kaynaklarda "Gezi Bağları" şeklinde geçtiğini de belirtelim

Hulusi Üstün'ün Türkü Öyküleri adlı kitabında, Gesi'de oturan Pazarörenli bir Avşar kadınından dinlediği türkünün hikâyesini esas alarak kaleme aldığı dramatize metinden de anlıyoruz ki, türküyü yakanın trajik duygularını yüreğinin derinliklerinde âdeta kişisel bir macera olarak yaşayan ve yaşatan halk, zaman içinde kendi dramını, ferdî hüznünü de Gesi Bağları'nın yeline emanet etmiş diyar diyar gezdirsin diye. Ve yörede yeni türküler doğmuş o gün bu gündür söylenegelen. Verdiğin Yazmayı Bürü- neyim mi, Bir Of Çeksem Karşıki Dağlar Yıkılır, Çırpını Çırpını Sılamdan Uçtum, Dağdan Yuvarlandı Kayalarımız, Posta Yolları gibi türküler basta olmak üzere, birçok Kayseri türkü-sünün Gesi Bağlarından doğan kardeş türküler olduğu söylenebilir. Gesi Bağları'nın bir başka varyantına Nardıvannan Tıkır Mıcır İnişi sözleriyle

Kerkük'te rastlıyoruz.

Türkünün farklı kaynaklarda, birbirinden değişik ve çoğu zaman orijinalinde olmayıp başka türkülerden alındığı belli olan sözlerle karsımıza çıkması, tıpkı Yozgat Sürmelisi adlı meşhur Yozgat türküsünde de karşılaştığımız önemli bir folklorik süreci çağrıştırmaktadır. Belirli bir yörenin müzikal ve kültürel kimliğini en belirgin biçimde yansıtan bazı türküler, popülerleşme sürecinde bir taraftan eğlence ve işret ortamlarına taşınarak orijinal söz ve ezgi yapısında olmayan unsurları bünyesine alıp farklı bir kimlik kazanırken, diğer taraftan sözü ve müziğiyle âdeta "mirî malı" gibi telakki edilerek, ferdî duygu ve düşüncelerin ifadesinde hazır söz ve ezgi kalıbı görevi üstlenirler. İşte Gesi Bağları Türküsü'nün, bazı icralarında, zaman içinde âdeta bir oyun havası ritmine ve yorumuna evirilmesinin ve bazı kaynaklarda asıl konuyla ilgisi olmayan sözleri içermesinin sebebi budur. Gesi Bağlarından gelsin geçilsin/Kurulsun masalar rakı konyak içilsin söyleyişinin türküye eklemlenmesinin de böylesi bir süreç neticesinde olduğu açıktır.

Oysa türkünün ana teması; Başka bir diyardan Gesi'ye gelin gelen genç bir kızın kendisini yuvadan atılmış yavru kuş gibi hissetmesi sonucu yeni yuvasında duyduğu gariplik ve dışlanmışlığı, eski yuvasına ve anasına duyduğu dayanılmaz hasretin acısıyla yoğurarak terennüm etmesidir. Türkü müzikal gücünü, daha çok anonim ezgilerde karşılaştığımız o erişilmez sadelikle bezeli rafine üslubundan alırken, sözlerindeki gücü, en çok ağıtlarda karşılaştığımız soylu ve samimi duyguların yürekten ifadesiyle oluşan "sehl-i mümteni" numunesi dil ve anlatımından almaktadır. Ahmet Hamdi Tanpınar'a, Gesi Bağları için "Bu acayip türkü hiç fark edilmeden yutulan bir avuç zehre benzer" dedirten de bu yönü olsa gerek. Hemen hemen her kuplenin "Gesi Bağları" ile başlaması, türkünün doğduğu mekânı ve atmosferi vurgulayan etkili bir arka plan oluşturduğu gibi; anlatımı güçlendiren, çağrışımları diri ve canlı tutan bir leitmotif görevi de üstlenir. Aşağıya aldığımız bazı bölümlerinin bu gözle okunmasında fayda var:

Gesi bağlarında dolanıyorum
Yitirdim yârimi anam aranıyorum
El kadar mektuba güveniyorum
(Bir çift selamına güveniyorum)
Yaz da mektubunu anam postaya bırak
Felek bizi ayırdı anam yolumuz ırak

Gesi Bağlarında bir top gülüm var
Hey Allah'tan korkmaz sana bana ölüm var
Ölüm var da şu dünyada zulüm var
Gel otur yanıma hâllerimi söyleyim
Hâlimden bilmeyen ben o yâri neyleyim

Gesi Bağlarında üç ırgat işler
Anamdan mı gelir şu uçan kuşlar
Analar doğurur ele bağışlar
Atma anam beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın, anam yansın derdime

Gesi Bağlarının gülleri mavi
Ayrıldım anamdan gülmeyim gayri
Alımı yeşilimi giymeyim gayri
Yas tutsun ellerim kına yakmayım
Kör olsun gözlerim sürme çekmeyim

Gesi Bağlarında kılarım namaz
Kılarım kılarım Hakk'a yaramaz
Dostun ettiğini düşman yapamaz
Örtün pencereyi değmesin yeller
Dertli olduğumu anam bilmesin eller

Gesi Bağlarında tokaştım taşa
Kardaş ekmeğini kakarlar başa
Yelip çalıştığım emeğim boşa
Ne deyim ağlayım alın yazısı
Kader böyle imiş onmaz bazısı

Gesi Bağlarında ötüşür kuşlar
Kalmadı başıma değmeyen taşlar
Anam bana kıydı ele bağışlar
Atma anam beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

Kaynakça:

Prof. Dr. A. Caferoğlu, Orta Anadolu Ağızlarından Derlemeler, TDK Yay., Ankara 1995;

A. Hamdi Tanpınar, Beş Şehir, Dergâh Yay., İstanbul 1976;

Hulusi Üstün, Türkü Öyküleri, Pozitif Yay., İstanbul 2003;

Dr. Mahir Nakip, Kerkük Türk Halk Musikisinin Tahlil ve Tasnifi, Ankara 1991;

EK-3

GESİ BAĞLARI TÜRKÜSÜ'NÜN KAHRAMANI NECMİYE HANIM

Halit ERKİLETLİOĞLU

Gesi bağları, bir trajik hayatın ve gözyaşlarının türkü formu ile dile getirilmiş halidir. Türkünün sözleri okundukça yumak yumak çileler, katmer katmer dertler adeta ciğerleri parçalar. Türkünün kahramanı Necmiye, Kayseri'de yaşamakta olan fakir bir ailenin kızıdır. Küçük yaşlarda iken babasını kaybetmiş ve kendinden daha küçük iki kız, bir oğlan kardeşi ve annesi ile kalmıştır. Aile olarak maddî ve manevî sıkıntılar içinde kıvranırlarken şehrin eşrafından Şükrü Efendi, Necmiye'nin yaşının küçüklüğüne aldırmadan ona talip olur. Aile için başka seçenek olmadığından bu talebe olumlu cevap verirler ve Necmiye, Şükrü Efendi'nin Kayseri'de Kiçikapu Mahallesindeki evine gelin gider.

Büyük ümit ve hayallerle başladığı yeni hayatında daha ilk günlerden itibaren umduğu ilgi ve saygıyı görmediği gibi itilip kakılmaya, hatta dayak ta dâhil birçok baskı ve zulme uğrar. Kısa zaman içinde karşılaştığı bu hakaretler karşısında için için ağlayarak sabretmekten başka yapabileceği bir şey yoktur.

"Gene kalaylandı sofranın tası,
Silerim durulmaz gözümün yaşı
Şu benim çektiğim soysuzun işi
Ne deyim ağlayım bu böyle kalmaz,
Kulların başına gelmedik olmaz."

Kütür kütür kırdın felek dalımı
Kimselere diyemiyom halimi
Ben sana ne yaptım Allah zalimi
Neyleyim neyleyim hep alnımı yazısı
Gülmemiş bu dünyada anam kuzusu

Diyerek ilk ağıtlarını yakmaya başlar.

Necmiye bu kadar cefaya sabır ve çaresizlikle katlanırken Şükrü Efendi günün birinde daha da kötüsünü yapar ve Necmiye Hanımı boşayarak evden kovar.

Küçük yaşlarda büyük sıkıntılara düşen Necmiye ve onun bu durumundan kahrolan annesi, bir müddet sonra Gesi'den gelen bir talibe mecburen derhal olumlu cevap verirler.

Ah çeker ağlarım dinmiyor acım
Ne yapsam silinmez şu alın yazım
Böyle mi olur gelin iken şu yüzüm?
Devşirdim çiçeğim elimde kaldı
Gidiyom gurbete benim nem kaldı?

Gelgelelim ki gelinliği ile başka bir yeni hayatına doğru ümitle koşmakta olan Necmiye'nin bu hayalleri bir anda yine suya düşer. Zira evlenme haberini alan zalim Şükrü Efendi atı ile Gesi'ye yetişir. Düğün alayını basar ve "sen benim nikâhlımsın, seni başkalarına yar etmem diyerek" Necmiye Hanımı yaka paça tekrar kendi evine getirir ve Şükrü Efendinin şerrinin korkusundan kimse de sesini çıkaramaz.

"Gesi bağlarında bir top gülüm var
Hey Allah'tan korkmaz, sana bana ölüm var
Ölüm var da şu gençlikte zulüm var
Atma anam atma beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime"

Ancak kısa bir zaman sonra, kabına sığmayan ve belki de psikolojik sıkıntıları olan, Şükrü Efendi kendini vurarak intihar eder. Talihsiz Necmiye bu sefer de çok genç yaşında yine ortada kalmıştır. Yeniden anakucağına dönerek kardeşleri ile oturmakta olan annesinin evine taşınır.

"Gesi bağlarında tokaçtım taşa
Gardaş ekmeğini, kakarlar başa
Çalışıp yeldiğim emeğin boşa
Örtün pencereyi değmesin yeller
Dertli olduğumu bilmesin eller"

Zaten had safhada geçim sıkıntısı içinde olan annesinin yanında sığıntı gibi yaşarken yine Gesi'den gelen yeni evlenme teklifini fazla irdelemeden kabul eder. Çünkü Necmiye için bu teklif yeni bir kurtuluş umududur ve belki de artık kara talihi dönmüştür. Artık belki de sonunda çoluk çocuğa

kavuşacağı mutlu bir yuvası olacaktır.

"Gesiye giderken yollar ayrılır,
Bindim arabaya başım devrilir,
Bize kısmet gurbet elde verilir.
Ben gülsem oynasam yasak diyorlar,
Varın, yoğun elinden alsak diyorlar."

Telli duvaklı gelin olarak gittiği Gesi'de önceleri köy ortamına uyum gösteremez. Gerek kocası ve gerekse de kaynanası tarafından horlanır. Bu durumunu annesine acı bir ağıtla seslenerek belirtir.

"Gesi bağlarında gülünen çayır
Ana ben ölüyom başını çevir
Kaynanam imansız, güveyi gâvur
Gel otur yanıma, hallerimi söyleyim
Halimden bilmiyor, ben o yâri neyleyim"

"Gesi bağlarında gülünen süsen
Hiç iflah olmuyor yârine küsen
Candan kimsen yok ki derdini disen
Yas tutsun ellerim, kına yakmayım,
Kör olsun gözlerim, sürme çekmeyim."

Fakat zaman içinde köy hayatına ve yeni ailesine alışır. Hatta kocası ile aralarında bir aşk başlar. Bu defa gerçekten mutluluğu yakalamıştır. Bu arada bir de kızları olur.

Gesi bağlarında da açılmış güller
Derdimi söylesem de deli olmuş derler
Şu gizli sevdamı da bilmesin eller
Gel otur yanıma da boyu posu güzelim
Gülerim ağlarım da ah çekerek gezerim

Ancak çok kısa süren mutlu yuvası yeni bir darbe ile yeniden bozulur. Çünkü onu çok seven ve bir dediğini iki yapmayan kocasını askere alırlar. Yârinin askerlik süresinin sonunu hasretle ve sabırla beklemeye başlar. Bu bekleyiş uzun seneler sürer. Sonunda da kocası bir sebeple askerden bir daha dönmez. Bu arada kaynanası da ölmüş, Necmiye Hanım gurbette küçücük kızı ile tek başına kalarak kara bahtını, kem talihini bir defa daha en ağır şekliyle yaşamaya başlamıştır. Gesi'de yolun sağında olan etrafı bağlarla çevrili kemerli evinde pekmez satarak, halı dokuyarak en asgarî şartlarla geçinmeye çalışmaktadır.

Gesi bağlarında yolun sağında
Güller çiçek mi açar yavru bağında
Yavrusu koynunda elin yanında
Yas tutsun ellerim kına yakmayım
Kör olsun gözlerim de sürme çekmeyim

Belletim bağımı yemedim üzüm
Kaynattım pekmezi gelirim güzün,
Garibe vermezler bir salkım üzüm

Neyleyim ağlayım anam, alın yazısı
Kader böyle imiş anam onmaz bazısı
Halımı dokuyup bağ mı tutayım?
Issız gecelerde nasıl yatayım?
Kendimi ben ırmağa mı atayım?

El kadar alnımda, kara yazım var
Evvel bir başımdı, şimdi kızım var

Bu kadar maddî sıkıntılar ona artık bir şey ifade etmemekte O, yalnız çok sevdiği kocasının ve hayatta tutunacak tek dayanağı olan annesinin hasreti ile yanıp kavrulmaktadır. Necmiye'nin artık bundan sonraki çileleri, dertleri dizi dizi ete kemiğe bürünüp karşımıza türkü olarak çıkmaktadır.

"Başına bürünmüş el kadar astar
Asker babasını yavrusu ister
Bir suretin sal da yavruya göster
Neyleyim dünyayı yâr olmayınca
Tomurcuk gül gibi koklamayınca

Bülbülüm uçtu da kafesi durur
Ne güzel ellerin baban da görür
Babasız yuvada evlât mı büyür
Meğer taşa biber ekilmez imiş
Kötülerin kahrı çekilmez imiş

Dağdan yuvarlandı kayalarımız,
Gam ile yuğrulmuş mayalarımız,
N'ola taş doğuraydı analarımız.
Yaz yaz mektubunu postaya bırak
Varamam yanına yollarım ırak."

Diye feryat ederek asker kocasından haber bekler. Çilesini ve iç dünyasını samimi bir şekilde dizelere dökmeye devam eder.

Gül koymuşlar menekşenin adını

Dünyada almadım anam ben muradımı
Ben ölürsem dertli koyun adımı
Örtün pencereleri anam değmesin yeller
Dertli olduğumu aman bilmesin eller

Gesi bağlarında üç ırgat işler
Anamdan mı gelir şu uçan kuşlar
Analar doğurur ele bağışlar
Atma garip anam beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

Gesi bağlarının gülleri mavi
Ayrıldım yârimden anam gülmeyim gayri
Ayrılık yaşını silmeyim gayri
Yas tutsun ellerim kına yakmayın
Kör olsun gözlerim sürme çekmeyin

Gesi bağlarında dolanıyorum
Yitirdim yârimi anam aranıyorum
El kadar mektuba güveniyorum
Yaz yaz mektubunu anam postaya bırak
Felek bizi ayırdı anam yolumuz ırak

Saç üstünde fısır fısır bazlama
Ben yaralıyım ciğerimi közleme
Ana ben ölüyom gelir diye gözleme
Atma garip anam beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

Gesi bağlarında kaynar serince
İçerim kan ağlar anam seni anınca
İflah olmaz ben bu dertten ölünce
Örtün pencereleri aman değmesin yeller
Dertli olduğumu aman bilmesin eller

Gesi bağlarında bülbüller öter
Ateşim yanmadan aman dumanım tüter
Bana bir şey oldu ölümden beter
Örtün pencereleri aman değmesin yeller
Dertli olduğumu aman bilmesin eller

Hem koca hasreti hem de bir daha yanına dönmeyi kendine yediremediği anne hasretini bir arada çeken bu çifte kavruk gönül, yine de annesinden başkasına yanamaz; çünkü bilse bilse onu ancak annesi bilir, annesi anlar.

Ancak bu sıralar da tek güvencesi olan annesi de ölmüştür. Hem yetim ve hem de öksüz kalmış olan Necmiye bu defa şöyle seslenir:

Ocağa et koydum yiyesim geldi
Ciğerim anamı aman göresim geldi
Açıp mezarını giresim geldi
Atma garip anam beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

Bu hasret onu kızgın bir çölde susuz kalmış ceylana çevirir. Eğrim eğrim, katar katar, sıra sıra uçan kuşlardan anasından, yâren ve dostlarından haber bekler. Onlara sorar onlarla konuşur. Kendini dağlara taşlara vurur ve bugün anonim ilâvelerle yüzden fazla kıtaya ulaşan "Gesi Bağları" türküsünün hüzünlü öyküsü ortaya çıkar.

1880 yıllarda yaşandığı anlaşılan "Gesi Bağları" türkü hikâyesinin kahramanı Necmiye Hanım'ın, annesinin ölümünden sonra Kayseri'de en yakınları olarak Hasan isimli bir oğlan kardeşi ve Mahiye ile Refika isimlerinde de iki kız kardeşi daha vardır ve onların birinden şöyle bahsetmektedir:

Gesi bağlarında bir tarla nohut
Ben ölüyom anam bir Yasin okut
Küçük kardeşimi yerime büyüt
Ölüm olmasın da ayrılık olsun,
Bize sebep olan içten vurulsun.

Anam ekmeğini pişirdi mola
Yavrularını başına dişirdi mola
Beni de aklına düşürdü mola
Atma anam beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

Necmiye Hanım'ın küçük kız kardeşi Mahiye Hanım, İncearabın İbrahim Efendi (ölüm 1900) ile evlenir. Bu evlilikten doğan kızlarına Necmiye adını verirler ki bu Necmiye Hanım'ın kızı olan Münire Hanım benim (Halit Erkiletlioğlu) anneannemdir.

GESİ BAĞLARI TÜRKÜSÜ'NÜN TAM METNİ

1- Gesi bağlarından gelsin geçilsin
Kurulsun masalar, yensin içilsin
Herkes sevdiğini alsın çekilsin
Gel otur yanıma, hallerimi söyleyim
Halimden bilmiyor, ben o yâri neyleyim

2- Gesi bağlarında bir top gülüm var
Hey Allah'tan korkmaz, sana bana ölüm var
Ölüm var da şu gençlikte zulüm var
Atma anam atma beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

3- Gesi bağlarında tokaçtım taşa
Gardaş ekmeğini, kakarlar başa
Çalışıp yeldiğim emeğin boşa
Örtün pencereyi değmesin yeller
Dertli olduğumu bilmesin eller

4- Gül koymuşlar menekşenin adını
Dünyada almadım ben muradımı
Ben ölürsem dertli koyun adımı
Yas tutsun ellerim, kına yakmayım,
Kör olsun gözlerim, sürme çekmeyim.

5- Gesi bağlarında üç ırgat işler
Anamdan mı gelir şu uçan kuşlar?
Analar doğurur ele bağışlar
El kadar alnımda, kara yazım var
Evvel başım idi, bir de kuzum var

6- Gesi bağlarının gülleri mavi,
Ayrıldım anamdan gülemem gayrı,
Alımı yeşili giymeyim gayrı.
Gel otur yanıma, başımın tâcı
Ayrılık günleri ölümden acı

7- Gesi bağlarında dolanıyorum,
Yitirdim yârimi aranıyorum
Bir çift selâmına güveniyorum
Ben gülsem oynasam yasak diyorlar,
Varın, yoğun elinden alsak diyorlar.

8- Saç üstünde fısır fısır bazlama
Ana yâralıyım ciğer közleme
Ben ölüyom gelir diye gözleme
Ölüm olmasın da ayrılık olsun,
Bize sebep olan içten vurulsun.

9- Şu görünen bahçe m'ola bağ m'ola?
Şu dağın ardında anam var m'ola?
Anam da benim gibi yanar m'ola?
Ne deyim ağlayım bu böyle kalmaz,
Kulların başına gelmedik olmaz.

10 -Gesi bağlarında kaynar serince
İçerim kan ağlar anam seni anınca
İflah olmam ben bu dertten ölünce
Yaz yaz mektubunu postaya bırak
Varamam yanına yollarım ırak.

11- Şu dereden akan bulanık seller
Derdi ben içerim ne bilsin eller
Oturup ağlasam delisin derler
Gayri dayanacak özüm kalmadı
Mektuba yazacak sözüm kalmadı….

12- Ocağa et koydum yiyesim geldi
Ciğerim anamı göresim geldi
Açıp mezarım giresim geldi
Ne deyip ağlayım alın yazısı
Kader böyle imiş onmaz bazısı

13- Gesi bağlarında şıvga dalım yok
Derdimi söylesem dinleyenim yok
Herkes güler oynar, sorgu sual yok
Devşirdim çiçeğim elimde kaldı
Gidiyom gurbete benim nem kaldı?

14- Gesi bağlarında bülbüller öter
Ateşim yanmadan tütünüm tüter,
Bana bir hal oldu ölümden beter.
Ne deyim ağlayım ah alnımın yazısı,
Böyle olur anam gelinlerin bazısı

15- Gesi bağlarında kılarım namaz,
Kılarım kılarım Hakk'a yâramaz,
Dostun ettiğini düşman yapamaz.
Meğer taşa biber ekilmez imiş
Kötülerin kahrı çekilmez imiş

16- Bir yüzük yaptırdım dar mı geliyor?
Gurbet eller sana zor mu geliyor?
Yalınız yatması ar mı geliyor?
Gel otur yanıma, başımın tacı
Ayrılık günleri ölümden acı

17- Dağdan yuvarlandı kayalarımız,
Gam ile yuğrulmuş mayalarımız,
N'ola taş doğuraydı analarımız.
Yaz yaz mektubunu postaya bırak
Varamam yanına yollarım ırak.

18- Bu yıl meyve çoktur dallar götürmez
Dağlar diken olmuş kervan oturmaz,
Benim bağrım yufka sitem götürmez,
Örtün pencereyi değmesin yeller
Dertli olduğumu bilmesin eller

19- Gesi bağlarında pişirdim nohut
Yârim ben ölüyom sen beni unut,
El kadar yavrumu yerime büyüt
Yas tutsun ellerim, kına yakmayım,
Kör olsun gözlerim, sürme çekmeyim.

20- Gesi bağlarına indi bir Frenk
Ah çeker ağlarım dayanmaz yürek
Gönderin yârimi o bana gerek
El kadar alnımda, kara yazım var
Evvel başım idi, bir de kuzum var

21- Gesi bağlarında kaynar kum idim
Fener gibi yanan anam mum idim
Evvel Allah sonra, sensin ümidim
Gel otur yanıma, hallerimi söyleyim
Halimden bilmiyor, ben o yâri neyleyim

22- Gesi bağlarında bir top gül idim
Yağdı yağmur güneş vurdu eridim
Ezel yârin sevgilisi ben idim
Ben gülsem oynasam yasak diyorlar,
Varın, yoğun elinden alsak diyorlar.

23-Gesi bağlarında geçilmez yastan
Her yanım ıslandı yağmurdan yaştan
Sağ yanın ağrırsa sol yana yaslan
Ölüm olmasın da ayrılık olsun,
Bize sebep olan içten vurulsun.

24- Gene kalaylandı sofranın tası,
Silerim durulmaz gözümün yaşı
Şu benim çektiğim soysuzun işi
Ne deyim ağlayım bu böyle kalmaz,
Kulların başına gelmedik olmaz.

25- Yüceye kaldırın gelin ölüsü
Elmalar donatın söğüt dolusu
Bana derler kadersizin birisi
Yaz yaz mektubunu postaya bırak
Varamam yanına yollarım ırak.

26- Gesi bağlarında ötüşür kuşlar
Kalmadı başıma değmeyen taşlar
Anam bana kıydı ele bağışlar
Gayri dayanacak özüm kalmadı
Mektuba yazacak sözüm kalmadı….

27- Gesi bağlarında üç ağaç iğde
Ciğerim tutuşur gözlerim yerde
Çârem yok tutuldum amansız derde
Ne deyim ağlayım alnım yazısı,
Böyle olur gelinlerin bazısı

28- Ah çeker ağlarım dinmiyor acım
Ne yapsam silinmez şu alın yazım
Böyle m'olur gelin iken şu yüzüm?
Devşirdim çiçeğim elimde kaldı
Gidiyom gurbete benim nem kaldı?

29- Gesi bağlarının erimez karı
Ciğerim sızılar ağlarım zâri
Evvel benim iken şimdi el yâri
Gel otur yanıma, hallerimi söyleyim
Halimden bilmiyor, ben o yâri neyleyim

30- Halımı dokuyup bağ mı tutayım?
Issız gecelerde nasıl yatayım?
Kendimi ben ırmağa mı atayım?
El kadar alnımda, kara yazım var
Evvel bir başımdı, şimdi kızım var

31- Urganım atmadık dallar mı kaldı?
Başıma gelmedik hallar mı kaldı?
Bende söylemedik diller mi kaldı?
Meğer taşa biber ekilmez imiş
Kötülerin kahrı çekilmezimiş

32- Gesi bağlarında üç oylum kaya
Yatamam yıldızı hep saya saya
Tan vakti arkadaş olurum aya
Atma anam atma beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

33- Gesi yamacında öten gumrular
Ötüp de yuvada yatan gumrular
Halimi görüp de utan gumrular
Örtün pencereyi değmesin yeller
Dertli olduğumu bilmesin eller

34- Kurbağalar sağ yanımda ötüşür
Ötüşür de zıp zıp zıplar sekişir
Yazıda yatanın üstü pek üşür
Yas tutsun ellerim, kına yakmayım,
Kör olsun gözlerim, sürme çekmeyim.

35- Katar katar gökyüzünde uçan kaz
Köşe bucak avcılardan kaçan kaz
Söyleşip yâr ile bana açan kaz
El kadar alnımda, kara yazım var
Evvel başım idi, bir de kuzum var

36- Gesinin bahçeleri Yoncalıklar
Tatlı suda oynar ala balıklar
Gelin saçlarında ince belikler
Gel otur yanıma, hallerimi söyleyim
Halimden bilmiyor, ben o yâri neyleyim

37- Gesiye giderken yollar ayrılır,
Bindim arabaya başım devrilir,
Bize kısmet gurbet elde verilir.
Ben gülsem oynasam yasak diyorlar,
Varın, yoğun elinden alsak diyorlar.

38- Ne deyim ağlayım alnım yazısı
Gütmezimiş anaların kuzusu
Gütmezimiş anaların yavrusu
Ölüm olmasın da ayrılık olsun,
Bize sebep olan içten vurulsun.

39- Tıkır tıkır merdivenden inmedim
Güle güle yâr koynuna girmedim
Cahilidim kıymetini bilmedim
Ne deyim ağlayım bu böyle kalmaz,
Kulların başına gelmedik olmaz.

40- Kuruldu kazanım herenim yoktur
Söküldü sim saçım örenim yoktur
Kapıdan içeri girenim yoktur
Yaz yaz mektubunu postaya bırak
Varamam yanına yollarım ırak.

41-Gesi bağ bahçe mola bağ mola?
Şu dağın ardında anam var mola?
Oturur da beni yadeder mola?
Gayri dayanacak özüm kalmadı
Mektuba yazacak sözüm kalmadı….

42- Gesi bağlarında bulanık seller
Derdim içerimde ne bilsin eller,
Oturup ağlaşam divâne derler
Ne deyip ağlayım alın yazısı
Kader böyle imiş onmaz bazısı

43- Ateş alıp ısınmadım korunda
Güle güle yâr gezmedim kolunda
Methim gezer, elalemin dilinde
Devşirdim çiçeğim elimde kaldı
Gidiyom gurbete benim nem kaldı?

44- Yüce dağ başında kamber tay olur
Anamı andıkça aklım zay olur
Ayrılık dediğin birkaç ay olur
Ne deyim ağlayım alnımın yazısı,
Böyle olur gelinlerin bazısı

45- Bülbül gelmiş gül dalına konuyor
Hangi dala yuva yapsa kuruyor
Herkesin yâri yanında duruyor
Meğer taşa biber ekilmez imiş
Kötülerin kahrı çekilmezimiş

46- Bülbülüm uçtu da kafesi durur
Ne güzel ellerin baban da görür
Babasız yuvada evlât mı büyür
Meğer taşa biber ekilmez imiş
Kötülerin kahrı çekilmezimiş

47- Gesi Bağlarında takıldım taşa,
Kardeş ekmeğini kakarlar başa,
Yelip çalıştığım, emeğim boşa,
Atma anam atma beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

48- Dolup dolup taşar gözüm pınarı
Arayıp bulayım özüm o yâri
Ne etsin durdursun bendeki zarı
Örtün pencereyi değmesin yeller
Dertli olduğumu bilmesin eller

49- Gesi bağlarında kumrular olur
Zayıf kalan yavru yuvada kalır
Erken tüleyenler ömürlü olur
Yas tutsun ellerim, kına yakmayım,
Kör olsun gözlerim, sürme çekmeyim.

50- Gesi bağlarında bade içerler
İçerler de hep kendinden geçerler
Şafakla birlikte yonca biçerler
El kadar alnımda, kara yazım var
Evvel başım idi, bir de kuzum var

51- Yazmam gül yaprağı düremem gayrı
Yalınız evlere giremem gayrı
Bana bir hal oldu giremem gayrı
Gel otur yanıma, hallerimi söyleyim
Halimden bilmiyor, ben o yâri neyleyim

52- Gesi bağlarının gülü olayım
Arayı arayı yâri bulayım
Gül, bülbülden başkasına sorayım
Ben gülsem oynasam yasak diyorlar,
Varın, yoğun elinden alsak diyorlar.

53- Gesi bağlarında kamber tay olur
Anamı andıkça anam aklım zay olur
Ayrılık dediğin bir kaç ay olur
Ölüm olmasın da ayrılık olsun,
Bize sebep olan içten vurulsun.

54- Sandıktan basmamı giyesim geldi
Ciğerim anamı göresim geldi
Varıp iki elin öpesim geldi
Ne deyim ağlayım bu böyle kalmaz,
Kulların başına gelmedik olmaz.

55- Sofraya oturdum gelin kız gibi
Yüzüme bakarlar imkansız gibi
Ortadaki yemek acı tuz gibi
Yaz yaz mektubunu postaya bırak
Varamam yanına yollarım ırak.

56- Güğümlere su doldurdum ılımış
Benim kader ilk akşamdan uymuş
Ne yapayım dostlar yazgım buyumuş
Gayri dayanacak özüm kalmadı
Mektuba yazacak sözüm kalmadı….

57- Gesi bağlarını belleyen olsa
Şu cahil gönlümü eyleyen olsa
Beni de anama yollayan olsa
Ne deyip ağlayım anam alın yazısı
Kader böyle imiş anam onmaz bazısı

58- Merdiveni tıkır ıkır inerken
Yazması boynunda yâri överken
Uyumuşum ak gerdandan severken
Devşirdim çiçeğim elimde kaldı
Gidiyom gurbete benim nem kaldı?

59- Gesi bağlarında has nâne biter
Bana bir hal oldu ölümden beter
Sevdiğim ettiğin canıma yeter
Ne deyim ağlayım alnımın yazısı,
Böyle olur gelinlerin bazısı

60- Bu nasıl tecelli bu nasıl kader
Derdim içimdedir ne bilsin eller
Otursam ağlasam deli mi derler
Meğer taşa biber ekilmez imiş
Kötülerin kahrı çekilmezimiş

61- Gesi bağlarında gülünen çayır
Ana ben ölüyom başını çevir
Kaynanam imansız, güveği gavur
Gel otur yanıma, hallerimi söyleyim
Halimden bilmiyor, ben o yâri neyleyim

62- Elimi atmadık dallar mı kaldı?
Başıma gelmedik haller mi kaldı?
Beni söylemedik diller mi kaldı?
Atma anam atma beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

63- Gesi bağlarının yılanı olsam
Dolanı dolanı yanına varsam
Yattığın yaztığa başımı koysam
Örtün pencereyi anam değmesin yeller
Dertli olduğumu anam bilmesin eller

64- Gesi bağlarında gülünen süsen
Hiç iflah olmuyor yârine küsen
Candan kimsen yok ki derdini disen
Yas tutsun ellerim, kına yakmayım,
Kör olsun gözlerim, sürme çekmeyim.

65- Anam yok ki baş ucumda ağlasın
Babasıza kız kuşağı kim bağlasın?
Kardeş yok ki dönüp dönüp çağlasın
El kadar alnımda, kara yazım var
Evvel başım idi, bir de kuzum var

66- Bülbüle su verdim altın tasınan
Yolunu beklerim anam bir hevesinen
Günlerim geçiyor çığlık sesinen
Gel otur yanıma, hallerimi söyleyim
Halimden bilmiyor, ben o yâri neyleyim

67- Çıra yanmayınca ceviz kavlamaz
Ciğer yanmayınca gözler ağlamaz
Ben derdimi desem kimse dinlemez
Ben gülsem oynasam yasak diyorlar,
Varın, yoğun elinden alsak diyorlar.

68- Gesi bağlarında bir tarla nohut
Ben ölüyom anam bir Yasin okut
Küçük kardeşimi yerime büyüt
Ölüm olmasın da ayrılık olsun,
Bize sebep olan içten vurulsun.

69- Bana gül diyorlar nasıl güleyim
Yürekte ayrılık kime söyleyim
Yaz mektup gönder de gönlüm eyleyim
Ne deyim ağlayım bu böyle kalmaz,
Kulların başına gelmedik olmaz.

70- Bulamadım kır atımın gemini
Süremedim gençliğimin demini
Ben sürmedim eller sürsün demini
Yaz yaz mektubunu postaya bırak
Varamam yanına yollarım ırak.

71- Çattım ocağıma hürmetim yoktur,
Döktüm zülfü saçı örenim yoktur
Anamdan babamdan gelenim yoktur
Gayri dayanacak özüm kalmadı
Mektuba yazacak sözüm kalmadı….

72- Ekin ektim orak alıp biçmeye
Ayran yaptım, testi ile içmeye
Gavli karar kıldım burdan göçmeye
Ne deyip ağlayım anam alın yazısı
Kader böyle imiş anam onmaz bazısı

73- İçesiğe ben salınıp gezmedim
Haram lokma yeyip uçkur çözmedim
Gesi bağlarını anam sensiz gezmedim
Devşirdim çiçeğim elimde kaldı
Gidiyom gurbete benim nem kaldı?

74- Gesi yokuşunda kumrular uçar
Uçar da haberi ellere saçar
Herkes sevdiğine kucaklar açar
Ne deyim ağlayım ah alnımın yazısı,
Böyle olur anam gelinlerin bazısı

75-Düzlüğünde harman edip savurdum
Eleyip ısıttım, toprak kavurdum
Koç yiğidi yazılara koyurdum
Meğer taşa biber ekilmez imiş
Kötülerin kahrı çekilmezimiş

76-Engine yüksekli kayalarımız,
Gam ile yoğrulu mayalarımız.
Doğurmaz olsaydı analarımız,
Neyleyim neyleyim hep anlımın yazısı,
Gülmemiş bu dünyada anamın kuzusu

77- Mezarımı geniş açın dar olsun,
Etrafı mor sümbüllü bağ olsun,
Ben ölüyom ahbablarım sağ olsun
El kaldır anlımda türlü yazım var
Evvel bir başımdı şimdi körpe kuzum var.

78- Sandıktan basmamı giyesim geldi,
Ayırdı şu dağlar da ölesim geldi
Anam seni artık göresim geldi
Örtün pencereyi esmesin yeller
Dertli olduğumu bilmesin eller

79- Gesi bağlarında da açılmış güller
Derdimi söylesem de deli olmuş derler
Şu gizli sevdamı da bilmesin eller
Gel otur yanıma da boyu posu güzelim
Gülerim ağlarım da ah çekerek gezerim

80- Gesi bağlarında kaynar karınca
İçim kan ağlar anam yaşıtım görünce
Ben bu dertten iflâh olmam, ölünce
Hep yalan mı oldu anam o geçen günler?
Bahçemizde ötmez oldu anam bülbüller.

81- Gesi bağlarında yiğitler gezer
Eller ne bilsin anam yüreğim ezer
Yârim gitti gurbete de hasreti üzer
Ben gülsem oynasam anam yasak diyorlar,
Varını elinden anam alsak diyorlar.

82-Gesi bağlarının köpeği olsam
Koklayı koklayı da anamı bulsam
Bulduğum yerde de öpüp koklasam
Ama garip anam yazılara ayabana
Keşke verseyidin köyümüzde çobana

83- Gesi bağlarında da bülbüller öter,
Anamın ekmeği de burnuma tüter
El kadar verseler de o bana yeter
El kadar alnımda türlü türlü yazım var
Evvel bir başımdı, bir de körpe kuzum var

84- Gesi bağlarında yolun sağında
Güller çiçek mi açar yavru bağında
Yavrusu koynunda elin yanında
Yas tutsun ellerim kına yakmayım
Kör olsun gözlerim de sürme çekmeyim

85- Gesi bağlarına attım urganı,
Üstüme örttüler gurbet yorganı
Benim anam çifte kessin kurbanı
Ne deyim ağlayım hep anlımın yazısı
Kader böyle imiş onmaz bazısı

86- Gesi bağlarında dikili taşlar
Benden selâm söylen gökteki kuşlar
Gurbet elde kaldı yâren yoldaşlar
Örtün pencereyi esmesin yeller
Dertli olduğumu bilmesin eller

87- Her boyadan bir boyalı taşım var
Yaşım küçük ne belalı başım var
Feleğinen döğüşecek işim var
El kadar alnımda türlü türlü yazım var
Evvel bir başımdı, bir de körpe kuzum var

88- Anam kirmenini alsın eline,
Tarasın yununü taksın beline,
Gelsin baksın yavrusunun haline,
Ben gülsem oynasam yasak diyorlar
Varını elinden alsak diyorlar

89- Başına bürünmüş el kadar astar
Asker babasını yavrusu ister
Bir suretin sal da yavruya göster
Neyleyim dünyayı yâr olmayınca
Tomurcuk gül iken koklamayınca

90- Gesi bağlarında salkım söğütler
Oynaşırlar gölgesinde yiğitler
Anam yok ki versin bana öğütler
Neyleyim neyleyim hep anlımın yazısı
Gülmemiş bu dünyada anamın kuzusu

91- Ocağımı çattım harenim yoktur,
Söküldü zülüfüm örenim yoktur
Kapımdan içeri girenim yoktur
Gel otur yanıma başımın tacı
Ayrılık ekmeği zehirden acı

92- Gesi bağlarında açıldı güller
Sevdiği yanında sefada eller
Hep bize dokanır yâramaz diller
Ben gülsem oynasam yasak diyorlar
Varını elinden alsak diyorlar

93- Arı olsam her çiçeğe konarım
Yâr yitirdim yana yana ararım
Var mı benim şu Gesi'ye zararım
Atma anam atma beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

94- Gesi dedikleri bir çatal dere
Ahbablar içinde yüreğim yâra
Çok emekler verdim vefasız yâra
Örtün pencereyi esmesin yeller
Dertli olduğumu bilmesin eller

95- Yine suyla doldu sokunun taşı
Silerim de dinmez gözümün yaşı
Benim çekdiklerim bir soysuz yası
Meğer taşa biber ekilmezimiş
Kötülerin kahrı çekilmezimiş

96- Anam beni ne hal ile doğurdu
Çok kapıda hamur edip yoğurdu
Gücüm yeter yetmez işler buyurdu
Gurbet elde neler geldi başıma
Anam yokki şu derdime katıla

97- Anam, mendilimi düremiyorum
Yalnızım, evlere giremiyorum
Anasız babasız duramıyorum
Neyleyim neyleyim hep alnımın yazısı
Gülmemiş bu dünyada anamın kuzusu

98- Anam yok ki ağıdımı dinlesin
Babam yok ki şikâyetim, inlesin
Şu cahil gönlümü kimler eğlesin
El kadar alnımda türlü türlü yazım var
Evvel bi başımdı, şimdi körpe kuzum var

99- Gesi bağlarında gülüm duruyor
Hangi dala yuva yapsam kuruyor
Bülbül bile kadersizi biliyor
Ne deyip ağlayım hep alnımın yazısı
Gülmemiş bu dünyada anamın kuzusu

100- Yazmam gül yaprağı düremiyorum
Yalnızım, eşikten giremiyorum
Sökük sim saçımı öremiyorum
Devşirdim çiçeği aman dalda nem kaldı?
Gidiyom gurbete benim burda nem kaldı?

101- Bellettim bağımı yemedim üzüm
Kaynattım pekmezi gelirim güzün,
Garibe vermezler bir salkım üzüm
Neyleyim ağlayım anam alın yazısı
Kader böyle imiş anam onmaz bazısı

102- Bu yıl çiçek çoktur dallar götürmez
Dağlar diken olmuş kervan götürmez
Benim bağrım yaz olmuş sitem götürmez
Eğil dağlar eğil yârim, göresim geldi
Siyah zülfüm yüzüne süresim geldi

103- Yazmam gül yaprağı karanfil irenk
Aksine vuruyor devranı felek
Gesi bağlarında Leylâ diyerek
Ah neyleyim anam şu alnımın yazısı
Kader böyle imiş anam onmaz bazısı

104- Çırpını çırpını yuvadan uçtum
Ağlayı ağlayı bu hale düştüm
Getirin anamı babamdan geçtim
Neyleyim neyleyim hep anlımın yazısı
Gülmemiş dünyada anamın kuzusu

105- Gesi bağlarını gördün mü bilmem?
Bahçesinde bağdaş kurdun mu bilmem
Gizli sırlarıma erdin mi bilmem
Gel otur yanıma hallerimi söyleyim
Halimden bilmeyen ben o yâri neyleyim

106- Vakit gelmeyince söğüt mü kavlar?
Ciğer yanmayınca gözler mi ağlar?
Oturup ağlasam gözyaşım çağlar?
Gel otur yanıma hallerim söyleyim
Halimden bilmiyor ben o yâri neyleyim

107- Gesi bağlarında geçemiyorum,
Az doldur kadehi içemiyorum
Anamdan babamdan geçemiyorum
Ölüm olmasın da ayrılık olsun
Bize sebep olan içten vurulsun

108- Gesi'ye giderken yolun sağında
Güller açmış, nazlı yârin bağında
Yeni değmiş on üç ondört çağında
Gel otur yanıma boyu posu güzelim
Dost düşman yanında güler oynar gezerim

109- Eşik arasında fenerim yitti
Feleğin ettiği gücüme gitti
Bana ettiğini kimlere etti
Atma garip anam beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

110- Ellerin mektubu gelir okunur,
Benim yüreğime hançer sokulur
Bugün posta günü canım sıkılır
Atma anam beni dağlar ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdime

111- Everek'in bayırına düzüne,
Döndüm baktım karlar yağmış izime,
Uyma dedim uydun eller sözüne
Sağ olanlar bir olur kavuşur
Küs olanlar bir gün gelir barışır

112- Gesi'nin etrafı tozlu yol mola?
Salını salını gelen yâr mola?
Urgan atıp ölsem ölüm zor mola?
Şimdi ben anladım onmadığımı,
Daha çilelerim dolmadığını

113- Gesi'nin evleri kemer kemerdir
Derdim içerimde küme kümedir
Ağlamak dururken gülmek nemedir?
Örtün pencereyi esmesin yeller
Dertli olduğumu bilmesin eller

114- Söktüm sim saçımı örenim yoktur
Kapıdan içeri girenim yoktur
Ağlasam sızlasam görenim yoktur
Doğurmaz olsaydın anam başım belalı
Bir murat almadım anam doğdum doğalı

115- Salkım söğüt gibi dallarım yerde
Gözlerim o yâri gözlerim yolda
Götürün anama evleri nerde?
Gurbet elde neler geldi başıma
Anam yok ki şu derdime katlana

116- Şu dağlara çıksam yolu arasam
Mendilim elimde döne döne ağlasam
Anam yok ki ben derdimi söylesem
Ne deyim ağlayım anam alın yazısı
Kader böyle imiş anam onmaz bazısı

117- Tel tel olur Kayseri'nin
Ovası Yüzüne bakmadım karın doyası
Taze olur evlilerin boyası
Ne deyim de ağlayayım alın yazısı
Gülüp oynamıyor gelinler bazısı

118- Yüce dağ başına gelmesin eller
Bugün efkârlıyım açmasın güller
Diz dize gelip de döktüğüm diller
Ne deyim de ağlayayım bu böyle olmaz
Kulların başına gelmedik olmaz

119- Gesiye gidenin bağrı taş gerek
Altı saltanatlı bir gardaş gerek
Ağlamak dururken gülmek ne gerek
Yas tutsun ellerim kına yakmayım
Kör olsun gözlerim sürme çekmeyim

120- Bülbüle su verdim altın tasınan
Yolunu beklerim bir hevesinen
Ocağın başında altın fesinen
Ölüm olmasın da ayrılık olsun
Bize sebep olan Allah'tan bulsun

121- Gesi bağlarında gül ile nergis
Sabahlar olmuyor sevdiğim sensiz
Cennetin köşkünde olamam sensiz
Yas tutsun ellerim kına yakmayım
Kör olsun gözlerim sürme çekmeyim

122- Kırıldı kanadım kefenim yoktur
Kapıdan içeri girenim yoktur
Gurbette anamın haberi yoktur
Beklerim yolunu gelene kadar
Çekerim derdini ölene kadar

123- Kütür kütür kırdın felek dalımı
Kimselere diyemiyom halimi
Ben sana ne yaptım Allah'ın zalimi
Neyleyim neyleyim hep alnımı yazısı
Gülmemiş bu dünyada anam kuzusu

124- Gesi bağlarında dolanıyorum
Yitirdim yârimi aranıyorum
Bir çift selâmına güveniyorum
Eğil dağlar eğil gülleriniz açtı mı?
Benim sevdiceğim burdan geçti mi?

125- Yağmur yağar ince elek tülbentten
Kurtar Allah beni gayri gurbetten
Ölmeyince kurtuluş yok bu dertten
Yol ver dağlar ben gideyem sılâma
Sılâm zümrüt beni sakın kınama

SÖZLÜK

-A-
Abula: Abla.
Adû: Düşman.
Ağ: Ak.
Ağlemek: Eylemek.
Ağyâr: Yabancı, düşman.
Ah u zâr: Yanıp yakılma.
Akren: Akran.
Alabostan: Arabistan.
Amma olmuş: İyi, güzel olmuş; oh olsun anlamında.
Arıştak/Arıstak: Tavan.
Asma: Dalları çardak üzerine yayılan bir tür üzüm.
Aşlama: Yeni dikilmiş fidan.
Aşlamak: Ağacı aşılamak.
Ayrık kökü: Ayrık otunun kökü.

-B-
Bahla: Bakla.
Bakraç: Çoğunlukla bakırdan yapılan küçük kova.
Bazlama: Sacda pişirilmiş yuvarlak ekmek.
Belik: Saç örgüsü.
Bergüzar: Hediye, armağan.
Bezilemek: Hamuru parça parça bölüp yuvarlak hâle getirmek.
Bezirgân: Tüccar.
Bezirhan: Beziryağının çıkartıldığı han.
Bıldır: Geçen yıl.
Bızdık: Küçük çocuk.
Bozulamak: Acı, iniltili, kuvvetli ses çıkarmak, haykırmak, ağlamak.
Bö'n: Bugün.
Böğür: Vücudun kaburga ile kalça arasındaki bölümü.
Bulut: Bir üzüm çeşidi.

-C,Ç-
Cevlan etmek: Dolaşmak.
Ceyran: Ceylan.
Cılbır: Yulara takılan ip veya zincir.
Çaman: Çemen.
Çarhacı: 1. Osmanlı ordusunun öncülüğünü yapan seçkin süvari gücü. 2. Güreş kızıştıran, yöneten.
Çeşm: Göz.
Çığışdamak: Parıldamak.
Çıkrık: Yün eğirme aleti.
Çic/Çec: Savrularak samandan ayrılmış tahıl yığını.

-D-
Dabaka/Tabaka: Cepte taşınan tütün veya sigara kutusu.
Dadanmak: Bir şeyi alışkanlıkla sık sık yapmak.
Danemek: Bakmak, seyretmek.
Darsayak: Kayseri'ye bağlı Kayabağ köyünün eski adı.
Değirmi: Eni boyuna eşit olan kumaş.
Denk: 1. Yük hayvanlarının sağ ve soluna konulan iki yük parçasından her biri. 2. Deste.
Derevenk: Kayseri'de Talas ilçesiyle Tavlusun köyü arasındaki uzunca vadi.
Dezze: Teyze.
Dirgen: Genellikle harmanda sapları yaymaya yarayan demirden veya ağaçtan yapılan çatallı bir tarım aracı.
Doygun: Bir kuş türü.
Dülbent: Tülbent.

-E-
Ediraf: Etraf.
Efil efil: Hafif, kesintili ve yavaş bir biçimde dalgalanmak.
Efilemek: Çırpınmak.
Eğrişmek: Oyalanmak.
Ekmani: Ekmeğini.
Elcek/Elçek: Gelinin kına yakılmasından sonra giydiği kumaştan yapılmış bir eldiven türü.
Emmi: Amca.
Enfiye: Kurutulmuş tütünden yapılan ve buruna çekilen keyif verici toz.
Engür: Üzüm.
Entari: Genellikle tek parçalı kadın giysisi.
Erciyaş: Erciyes.
Esvap/Esbap: Giysi.
Everek: Kayseri'nin Develi ilçesinin eski adı.
Eykerü: Aykırı.

-F-
Ferişte: Melek.
Fermen: Kadınların giydiği üzeri işlemeli yelek.
Fero: Çuhadan yapılan kat kat kadın giysisi.
Filfili: İnce.
Firez: Ekin, biçilmiş tarlada kalan tahıl kökleri, anız.
Firgatli: Ayrılık acısıyla üzüntülü.
Firkatlanmak: Daralmak.
Fistan: Elbise.

-G-
Gabardaş: Arkadaş.
Gamga: Odun parçası.
Gatıran: Katran.
Gazel: Sonbaharda kuruyup dökülen ağaç yaprağı.
Gerdan: Boyun.
Gırcı: Ufak ve sert taneli kar.
Godalak: Ahenkli, uyumlu.
Gol atmak: Kol atmak, uzamak.
Golan: Binek hayvanlarının semerini veya eyerini bağlamak için hayvanın göğsünden geçirilip sıkılan enli ip.
Goyak: Dağ yamaçlarında, çukurda kalan düzlükler, koyak.
Gö: Mavi.
Gödük: Kısa boylu, küçük, güdük.
Göğ: Yeşil.
Gönenmek: Mutlu, mesut olmak.
Güvermek: Yeşermek.

-H-
Halvet: Issız ve kapalı yer.
Hara: Üzerinde dalgalı çizgiler bulunan kumaş.
Harar: Büyük çuval.
Hare: Ateş çemberi.
Havlı: Avlu.
Havut: Deve semeri.
Hay vali, heyl'olur: Ne olur.
Hayat: Sofa, avlu.
Hayva: Ayva.
Hazne: Hazine.
Hırızma: Hızma.
Holek: Tarla ve bostanlarda çalı çırpıdan yapılan kulübe.
Hoza: Kakül.
Hûb: Güzel.
Iğralanmak/Irgalanmak: Bir o yana, bir bu yana sallanmak.

-I,İ-
İbrişim: İpek mendil.
İdara/İdare: Haznesine konulan beziryağının yanmasıyla ışık veren bir çeşit lamba.
İkrar: Açıkça söyleme, bildirme, benimseme, kabul.
İlenger/Lenger: Yayvan ve kenarları geniş, büyük bakır kap.
İlmek: Halı dokurken atılan düğüm.
İnkinik: Engin.
İnne: İğne.

-K-
Kadem: Adım.
Kama: Ucu sivri, iki ağzı da keskin, uzun bıçak.
Kekil: Kâkül.
Kelli: Artık, sonra.
Kemlik: Kötülük.
Kepenek: Bir balık türü.
Kergef: Üzerine kumaş gerilerek nakış işlemeye yarayan çoğu dikdörtgen biçiminde olan çerçeve, gergef.
Kermir: Kayseri'nin Melikgazi ilçesine bağlı bir köy, Germir.
Kesi: Kayseri'nin Melikgazi ilçesine bağlı bir köy, Gesi.
Kete: Yağlı, mayalı veya mayasız hamurdan yapılan çörek.
Kolcak/Kolçak: 1. Ceket veya gömlek kollarının kirlenmesini önlemek için bilekten dirseğe kadar geçirilen eğreti kolluk. 2. Kadınların dirseklerine kadar taktıkları basmadan yapılan süs eşyası.
Koşma koşma: Tane tane.
Kölkelenmek: Gölgelenmek.
Kulun: Altı aylığa kadar olan at ve eşek yavrusu.
Kûy: Köy.
Külek: İçine bal, yoğurt vb. koymaya yarayan tahta kova.

-L-
Libas: Giysi.

-M-
Mail olmak: Hayran kalmak, vurulmak.
Martin: Tek kurşun atan bir tür tüfek.
Maşrafa: Su tası.
Maya: Damızlık dişi hayvan, dişi deve.
Mayahoş: Ekşimsi.
Mazı: Küçük boylu bir çeşit ağaç.
Meftun: Tutkun, vurgun.
Mencilis: Toplantı, topluluk, meclis.
Menend: Benzer.
Merduvan: Merdiven.
Mes: Deriden yapılan ince patik.
Meyil: Eğilim, temayül.
Meyter: Mehter.
Mıh: Çivi.
Mihman: Misafir.
Model/Modül: Halının dokuma şeması.
Mürd/Urd: 1. Ölü 2. Hayvan ölüsü 3. Çok durgun, hareketsiz.

-N-
Nişan: İz, işaret.

-Ö-
Önge: Elli dirhem (eski bir ağırlık ölçüsü).

-P-
Perçem: Kâkül.
Potin: Bot türü ayakkabı.
Pulat: Demir.
Puncah: Püskül.
Puşu: Başa sarılan, çevresi saçaklı, ipek örtü.

-S,Ş-
Sakı: Palto.
Salaca: Tabut.
Sarvan: Deve süren, deveci.
Sehil: 1. Sahil, deniz kenarı 2. Sıcak iklim.
Seren: Yelkenli gemilerde üzerine dört köşe yelken açmak, işaret kaldırmak için direğe yatay bir biçimde bağlanmış olan gönder.
Sergerder: 1. Başıboş 2. Kötü işlerde elebaşı.
Sığın: Alageyik.
Soku: Taş dibek, dibekte tahıl dövmeye yarayan tokmak.
Soyha: 1. Yaramaz, huysuz. 2. Aşağılık, kötü insan. 3. Hayırsız, belalı.
Şahme: Hoş.
Şeyh Barak: Kayseri'nin Tomarza ilçesine bağlı bir köy, Şıhbarak.
Şıvgın: Sürgün, filiz.
Şor: Söz, laf.

-T-
Tandır: Yere çukur kazılarak yapılan bir tür fırın.
Tecelli: Alın yazısı, kader.
Terki: Atın eyerine takılan küçük heybe.

-U-
Ula mula: Kıvrıla kıvrıla.
Urgan: Keten, kenevir, pamuk gibi maddelerden yapılan ince halat.
Urgun: Vurgun.
Üğrünmek**:** Salınmak.

-Y-
Yaba: Harman savurmakta kullanılan çatal biçiminde tahtadan tarım aracı.
Yare: Yara.
Yasdı: Yassı.
Yaşmak: Başla birlikte yüzü, ağzı kapatan örtü.
Yazı: Kır, ova.
Yen: Giysinin kol bölümü.
Yiğirmi: Yirmi.

-Z-
Zağar: Bir cins çoban köpeği.
Zerezek: Kayseri'nin Bünyan ilçesine bağlı Akmescit köyünün eski adı.
Zival/Zeval etmek: Yok etmek.

KAYNAKLAR

- (?), *Kayseri ve Yöresi Halk Türküleri*, Kayseri: İl Kültür Müdürlüğü Yayınları.
- AKBAŞ, S. Burhanettin (1991), "Bünyan Türküleri", *Erciyes*, S. 159, Mart, s. 25-27.
- AKBAŞ, S. Burhanettin (1994), "Bünyan Türküleri 2", *Erciyes*, S. 200, Ağustos, s. 71-73.
- AKBAŞ, S. Burhanettin; ÖZET, Mehmet (2001), *Gesi Bağları Türküsü*, Kayseri: Geçit Yayınları.
- *AŞE XXII*: Ahmet Şükrü Esen Defterleri, 22 numaralı defter, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı: Pertev Naili Boratav Arşivi.
- ATILGAN, Halil (1994), "Kayseri Türkülerinin Müzik Yapısı ve Kayseri Tavrı", *Erciyes*, S. 17, s. 7-14.
- ATILGAN, Halil (2003), *Türkülerin İsyanı*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- BASCOM, William R. (2014), "Folklorun Dört İşlevi", (Çev. Ferya Çalış), *Halk Biliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar 2*, (Hzl. M. Öcal Oğuz, Selcan Gürçayır Teke), Ankara: Geleneksel Yayıncılık, s. 71-87.
- BAŞGÖZ, İlhan (1986), "Hikâye Anlatan Âşık ve Dinleyicisi", *Folklor Yazıları*, İstanbul: Adam Yayınları, s. 49-137.
- BAŞGÖZ, İlhan (2008), *Türkü*, İstanbul: Pan Yayıncılık.
- BEKKİ, Salahaddin (2004), *Baş Yasıkta* Göz Yolda / Sivas Türküleri, İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- BİLGİN, Namık Kemal (2017), "Kayseri Türküleri ve Ezgileri Envanteri", Şehir Kültür Sanat, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Yayınları, S. 6 (Haziran), s. 58-65.
- BORATAV, P. Naili (1997), *100 Soruda Türk Halk Edebiyatı*, İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- BOYRAZ, Şeref (2010), *Furkanî'nin Şiir Evreni Bağlamında Bir Monografi Denemesi*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- ÇAPRAZ, Erhan (2014), *Fahri Bilge Derlemeleri / Kayseri ve Yöresi Halk Şairleri*, Kayseri: Talas Belediyesi Kültür Yayınları.
- ÇAPRAZ, Erhan (2015), *Sosyo-Kültürel Bağlamda Kayserili Rûzî ve Şiirleri (İnceleme-Tenkitli Metin)*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÇAPRAZ, Erhan (2016), "'Makam'dan 'Aruz'a: Âşıklarda Performansa Bağlı Olarak Gelişen 'Aruz'a Yönelik Bir Değerlendirme", *Uluslararası Müzik Sempozyumu Müzikte Performans Sempozyum Tam Metin Kitabı*, Bursa: Osmangazi Belediyesi Yayınları, s. 111-119.
- ÇAPRAZ, Erhan (2018), "'Mücadele'den 'Münazara'ya: Türk Edebiyatında Münazaranın Kaynağına Dair İçtimai Bir Bakış", *TÜDED (İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi)*, S. 58, s. 21-41.
- DEMİRCİ, Yusuf Ziya (1938), *Köy Halk Türküleri*, İstanbul: Burhaneddin Matbaası.
- DEVECİ, Ümral (2018), *Altın Tasta Gül Kuruttum -Türkü Metni Çözümlemeleri-*, İstanbul: Kesit Yayınları.
- ELÇİ, Armağan Coşkun (1997), *Muzaffer Sarısözen Hayatı, Eserleri ve Çalışmaları*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- ELÇİN, Şükrü (1986), *Halk Edebiyatına Giriş*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- ELÇİN, Şükrü (1990), *Türkiye Türkçesinde Ağıtlar*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- ELDEN, Yaşar (2015), *Bizim Şehrin Halleri*, Konya: Palet Yayınları.
- ERBAY, Muteber (2017), "Kayseri Türküleri Üzerinden Bir Mekân Okuması", *Düşünen Şehir*, S. 4, s. 68-73
- ESEN, Ahmet Şükrü (1986), *Anadolu Türküleri* (Yay. Hzl. Pertev Naili BORATAV, Fuat ÖZDEMİR), Ankara: İş Bankası Yayınları.
- ESEN, Ahmet Şükrü (1999), *Anadolu Destanları* (Yay. Hzl. Pertev Naili BORATAV, Fuat ÖZDEMİR), Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- FB 426: A. Ârifî [Fahri Bilge], [Defter], Kayseri 1938-1941, Millî Kütüphane İbn Sina Yazmaları, Nu.: Yz. FB. 426.
- FB 564: A. Ârifî [Fahri Bilge], [Defter], Kayseri 1938-1941, Millî Kütüphane İbn Sina Yazmaları, Nu.: Yz. FB. 564.

- FERRİS, William J. (1997), "Halk Şarkıları ve Kültür: Charles Seeger ve Alan Lomax", (Çev. F. Gülay Mirzaoğlu), *Millî Folklor*, S. 34, s.87-93.
- GÂZİMİHÂL, Mahmut Ragıp (1997), *Türk Halk Oyunları Kataloğu I* (Hzl. Nail Tan, Ahmet Çakır), Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- GÂZİMİHÂL, Mahmut Ragıp (2017), *Anadolu Türküleri ve Musıkî İstikbâlimiz* (Hzl. Metin Özarslan), İstanbul: Doğu Kütüphanesi Yayınları.
- GERÇEL, Âlim (2013), "Kayseri Türküleri", *Kültürümüzde Türkü Sempozyumu Bildirileri* (22-25 Ekim 2011), Sivas: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları, 2. Cilt, s. 405-443.
- GÖRKEM, Betül (2014), *Fahri Bilge Derlemeleri / Kayseri Yöresi Türk Halk Bilimi Çalışmaları*, Kayseri: Talas Belediyesi Kültür Yayınları.
- GÜNAY, Umay (1995), "Ritüeller ve Hıdrellez", *Millî Folklor*, S. 26, s. 2-3.
- GÜVEN, Merdan (2009), *Türküler Dile Geldi*, İstanbul: Ötüken Yayınları.
- KALKAN, Emir (1998), *Afşar Ağıtları*, Kayseri: Kayseri Büyükşehir Belediyesi Yayınları.
- KÂMİL, Erkan (Emir Kalkan) (1982), "Uzunyayla'da Türkü Derlemeleri" *Erciyes*, S. 48, Ocak, s. 2-4.
- KAYA, Doğan (2014), *Anonim Halk Şiiri*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- KAYMAK, Mansur (1991), *Erciyes Yöresi (Kayseri, Kırşehir, Nevşehir, Aksaray, Kırıkkale, Yozgat) Halk Türküleri ve Ezgileri Bibliyografyası (Deneme)*, Kayseri: Erciyes Üniversitesi Yayınları.
- Kayseri İli Yıllığı (1968), (Hzl. Kayseri Valiliği), Ankara: Gutenberg Matbaası.
- KINIK, Mehmet (2007), *Kayseri Türkülerinin Müziksel Tahlili*, Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- KINIK, Mehmet (2010), "Germir Türküsü (Gine Yeşillendi Germir Bağları)", *Kayseri Ansiklopedisi*, C. 2, s. 359-360, Kayseri: Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları.
- KINIK, Mehmet (2011), *Kayseri'de Halk Müziği ve Kayseri Türküleri*, Ankara: Yayınevi Yayınları.
- KINIK, Mehmet (2014), "Osmanlı Ermenileri ve Mûsikî İlişkilerimiz", *Yeni Türkiye*, S. 60, s. 1-7.
- KIYAT, Numan (1934), *Edebî Abideler*, İstanbul: Millî Mecmua Matbaası.
- KÖKSAL, M. Fatih (1998), *Kayserili Divan Şairleri*, Kayseri: Geçit Yayınları.
- KÖPRÜLÜ, M. Fuad (1999), "Türk Edebiyatının Menşe'i", *Edebiyat Araştırmaları*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, s. 49-130.
- KÖPRÜLÜ, M. Fuad (2007), *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- KUNOS, İgnacz (1998), *Türk Halk Türküleri*, (Hzl. Ali Osman Öztürk), İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- MİRZAOĞLU, Gülay (2015), "Türkülerin İşlevleri ve Zeybek Türküleri", *Halk Türküleri*, Ankara: Akçağ Yayınları, s. 13-33.
- ONAY, Ahmet Talat (1933), *Âşık Tokat'lı Nuri*, Çankırı: Çankırı Matbaası.
- ONAY, Ahmet Talat (1996), *Türk Halk Şiirlerinin Şekil ve Nev'i*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- ONG, Walter J. (2007), *Sözlü ve Yazılı Kültür / Sözün Teknolojileşmesi*, (Çev. Sema Postacıoğlu Banon), İstanbul: Metis Yayınları.
- ÖZBEK, Mehmet (1981), *Folklor ve Türkülerimiz*, İstanbul: Ötüken Yayınları.
- ÖZBEK, Mehmet; DORUK, Yaşar; TAN, Nail (?), *Türk Halk Ezgileri Fasikül 3*, Ankara: Kültür Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü Nota Yayınları.
- ÖZDAMARLAR, Kadir (1978), "Gesi Bağları", *Erciyes*, S. 10, Ekim, s. 7-10.
- ÖZDAMARLAR, Kadir (1993), *Kayseri ve Çevresi Türküleri Metin ve Tahlil*, Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halk Edebiyatı Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- ÖZDAMARLAR, Kadir (2003), "Develi Mûsikî Hayatına Genel Bir Bakış", *Erciyes*, S. 307, Temmuz, s. 35-41.
- ÖZDAMARLAR, Kadir (2017), "Müzik Arşivimden Seçmeler Kayseri Türküleri Taş Plakları", http://www.cagdasdeveli.com.tr/kose-yazarlari/muzik-arsivimden-secmeler-kayseri-turkuleri-tas-plaklari.html (Erişim Tarihi: 06.03.2018).
- ÖZDEMİR, A. Zeki (2005), *Sarız'da Düğün -Avşar Düğünü-*, Kayseri: Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları.
- ÖZDEMİR, Mustafa (1984), *Hacılar (Kayseri Hacılar) ve Tüm Hacılar Topluluklarının Tarihleri*, Kayseri: Emek Matbaacılık.

- ÖZGÜL, Mustafa; TURHAN, Salih; DÖKMETAŞ, Kubilay (1996), Notalarıyla Uzun Havalarımız, Ankara: Cem Ofset.
- ÖZSOY, B. Sami (1990), "Kayseri Türkülerinde Yuva Motifi", *Erciyes Yöresi I. Folklor, Halk Edebiyatı ve Etnografya Sempozyumu (3-5 Mayıs 1990)–Bildiriler-*, Kayseri: Erciyes Üniversitesi Yayınları, s. 139-147.
- ÖZSOY, Hasan (1991), *Dünden Bugüne Talas*, Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- ÖZTELLİ, Cahit (2002), *Evlerinin Önü Türküler*, İstanbul: Özgür Yayınları.
- ÖZULU, Yunus Emre (1973), *Dili, Deyimleri, Mahalli Oyunları, Manzum Bilmeceleri ve Turizmi İle Kayserim -Araştırma ve İnceleme-*, Ankara: İş Matbaacılık ve Ticaret.
- SATOĞLU, Abdullah (2002), *Kayseri Ansiklopedisi*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- SAUSSEY, Edmond (1952), *Türk Halk Edebiyatı*, (Çev. İlhan Başgöz), Ankara: Emek Basım-Yayınevi.
- SIVACI, Ahmet (2018), "Ahmet Gazi Ayhan", Şehir Kültür Sanat, S. 13, s. 48-56.
- STAVRİDİS, Stavros (2017), *Anatol* Türküleri 1896 Osmanlı İmparatorluğu'nda İlk Türkü Mecmuası (Hzl. Evangelia Balta- Ari Çokona), İstanbul: Literatür Yayıncılık.
- SU, Ruhi (2000), *Türk Halk Oyunları*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- TOKEL, Bayram B. (2010), "Gesi Bağları Türküsü", *Kayseri Ansiklopedisi*, C. 2, s. 364-366, Kayseri.
- TURHAN, Salih (1992), *Anadolu Halk Türküleri ve Ezgileri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- TURHAN, Salih vd. (2003), *Notalarıyla Türkülerimiz ve Hikâyeleri 2*, İstanbul: Alfa Yayınları.
- UĞURLU, Nurer (2009a), *Folklor ve Etnografya Aşk Türkülerimiz*, İstanbul: Örgün Yayınevi
- UĞURLU, Nurer (2009b), *Folklor ve Etnografya Halk Türkülerimiz*, İstanbul: Örgün Yayınevi.
- ÜSTÜN, Hulusi (2003), *Türkü Öyküleri*, İstanbul: Pozitif Yayıncılık.
- YAKICI, Ali (2007), *Halk Şiirinde Türkü*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- YALMAN (YALKIN), Ali Rıza (1977), *Cenupta Türkmen Oymakları II*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- YAMAN, Sevgi (?), *Kayseri İlbay Adli Baykan'ın Başkanlığı Altında Yapılan Yaya Köy Gezileri Tetkik Notlarıdır Seri: 5 Talas*, Kayseri: Kayseri Enstitüsü Derneği Yayınları.
- YAMAN, Sevgi (2011), *Faruk Yaman Koleksiyonundan Plaklarda Kayseri Türküleri*, Kayseri: Kayseri Enstitüsü Derneği Yayınları.
- YÜKSEL, Hasan (2001), "Kayseri Yöresi Halk Oyunları", *Erciyes*, S. 277, Ocak, s. 32-33.
- YÜKSEL, Hasan (2004), "Kayseri ve Yöresinde Derlenen Halk Oyunları", *Erciyes*, S. 319, Temmuz, s. 27-28.
- YÜKSEL, Hasan; DELİGÖZ, Saim (2013), "Halk Oyunları", *Kayseri Ansiklopedisi*, C. 3, s. 57-72, Kayseri: Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları.